5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 524.—IAŞI, Marţi 2 Septembrie 1908

Respunderea avocatului Cuza

— Profesiune şi profesionist.—Incompatibilităţi.—Rolul avocatului.—Calcarea jurămîntului.— Ultragiarea magistratului, calomniarea avocaţilor.—Rolul baroului.

D. Cuza are diferite ipostase—nu-i vorbă mai mult aparente. După cum este profesor de economie politică şi nu predă nici odată la Universitate această materie, tot astfel d-sa este avocat fără să pledeze vre-odată.

Or-cît de aparente, însă, sunt aceste ipostase, noi nu putem să nu le considerăm pè toate, din cauza creditului social ce se acordă acestui minunat meşter în a se arăta că este ceea ce în realitate nu este.

D. Cuza apare şi în ipostasa de avocat. Să analizăm dar respunderea d-sale în această calitate.

De sigur că există o strînsă legătură între demnitatea personală a profesionistului şi acea a corpului din care face parte. In unele cazuri legea declară expres care anume fapte sunt incompatibile cu exerciţiul unor anumite profesiuni. Şi dacă chiar nu există prohibiţiunea desăvîrşită pentru alte cazuri, nu mai puţin profesionistul este respunzător pentru faptele sale, pe care le face sub propria sa respundere.

*

Acuzatorul magistraturei ieşene este membru al baroului. D-sa are şi în această calitate a respunde de cele publicate prin *Neamul Romînesc.*

Intr'adevăr, dacă d. Cuza nu va putea face dovada acuzărilor aduse, dacă, deci, se vor dovedi de calomnioase invinuirile aduse magistraturei ieşene, atunci d-sa şi-a calcat datoria şi către magistraţi şi către corpul avocaţilor.

*

Fără să facă cuvenita probă, d. Cuza se va fi făcut vinovat de a fi calomniat pe avocaţi, atunci cînd a afirmat că în loc ca aceştia să fie ajutătorii justiţiei, ei o compromit, primind onorarii, nu pentru ca să lumineze pe magistraţi, cu talentul şi cunoştinţele lor, ci pentru ca să intervie la magistraţi şi să facă presiuni asupra conştiinţei lor.

Noi, ca vechiu organ de publicitate, care cunoaştem mai tot ce se petrece în diferitele sfere de activitate socială, putem afirma —cel puţin despre magistraţii Curţei de Apel—că nu s'a născut încă avocatul, care ar avea îndrăzneala să vorbească altfel de cît în public şi în pretoriu unui magistrat, despre decizia pe care urmează să o deie.

Dacă există la ştiinţa d-lui Cuza astfel de avocaţi, cari intervin sau măcar care se angajează către clienţi să intervie, d-sa va fi la largul său înaintea consiliului de disciplină să-i dovedească pe aceşti avocaţi, care compromit şi magistratura şi profesiunea avocaţilor şi de sigur că d. Cuza va fi achitat, iar avocaţii vinovaţi chemaţi la răspundere şi pedepsiţi. Dacă din contra, d-sa nu va putea face dovada afirmărilor calomnioase, va primi la rîndul său pedeapsa cuvenită pentru grava atingere adusă corpului avocaţilor.

*

Discuţie nu încape asupra faptului că avocaţii au datoria către justiţie, nu numai de a ajuta cu luminile lor pe magistraţi, ci şi a ajuta la prestigiul celor ce împart justiţia pentru ca justiţiabilii să primească cu încredere deciziile magistraţilor şi pentru ca ast-fel această instituţie să-şi poată face opera de pace socială.

Cînd un avocat—cu rea credinţă, cum bănuim noi pe d. Cuza—afirmă că magistraţii nu se conduc în deciziile lor, nici de luminile trase din analiza faptelor, nici nu iau în consideraţie probele ce se produc şi nu judecă în propria lor conştiinţă ci rezolvă afacerile pe baza de interese personale, acel avocat lucrează la compromiterea justiţiei pe care a jurat s'o respecte şi s'o ajute, jurămînt solemn pe care trebuie să-l facă orice avocat atunci cînd îşi face intrarea în barou.

D. Cuza dar, dacă nu va putea face dovada acuzaţiunilor produse, se va fi făcut vinovat de calcarea jurămîntului şi a datoriei sale de avocat şi prin urmare consiliul de disciplină, pus ca să veghieze la îndeplinirea datoriilor avocaţilor, va trebui să-l înfiereze.

*

Am terminat cu cercetarea jurisdicţiilor înaintea cărora ar putea fi tras la răspundere d. Cuza, în caz de se va fi dovedit din anchetă că n'a făcut alt-ceva de cît să lucreze, cu vădită rea credinţă, la compromiterea magistraturei, să calomnieze pe magistraţi şi avocaţi.

De mîne vom începe cercetarea fondului însuşi al acuzaţiilor produse de celebrul economist şi profesor Universitar.

Pentru VIITORUL

Cu toată lămurirea ce am dat-o în No. trecut, asupra faptului, că inserarea din Opinia, **cu privire la scrisoarea magistratului din Iaşi, care a anunţat pe ministrul justiţiei asupra unor neregularităţi, ce s'ar fi făcut de către unii magistraţi ieşeni, nu constitue o schimbare a atitudinei noastre,** Viitorul **se încăpăţinează în a susţine contrarul.**

Viitorul **este de o vădită rea credinţă.**

Pe lîngă lămuririle din No. nostru trecut mai putem adăoga—şi aceasta pentru ultima dată:

Remarcînd faptul trimeterii scrisorii magistratului în chestiune către ministrul justiţiei, încă de acum aproape trei luni, noi am vizat neglijenţa d-lui Toma Stelian, care, în loc să ancheteze şi să constate, ce este adevărat sau fals în acel denunţ, a contribuit indirect prin aceasta la agravarea situaţiunii, şi la atacul vehement al profesorului Cuza.

Să facă bine Viitorul **şi să recunoască, că în chestiunea acuzărilor aduse magistraturei ieşene de d. Cuza n'are ce căuta nici patima politică, nici interesele de partid, şi că un ziar, care se pretinde a fi serios, are datoria de a avea o atitudine obiectivă.**

Să sperăm că Viitorul **îşi va recunoaşte eroarea?**

Proceduri anarhice

Intre sătenii din plasa Prut-Mijloc din judeţul Fălciu domneşte o mare agitare provocată de o „lămurire" *placardată la toate primăriile şi împrăştiată pe la toţi sătenii,* lămurire *anonimă, dar emanată de la prefectura de Fălciu.*

In acea lămurire *se vorbeşte că sătenii pot cumpăra moşiile Guşiţei, Hocenii şi Bărboşii, după ce vor vărsa pînă la Ziua Crucei, între 300—450 lei, garanţia necesară pentru începerea tratativelor cu Casa Rurală şi cu proprietara.*

Proprietara acestei întinse moşii e principesa Moruzi din Iaşi.

Dorinţa proprietăţii era de a satisface cerinţele satelor megieşe, căci din jur împrejurul domeniului Bărboşi sunt sate de răzeşi, care în parte ar putea cumpăra pe sama lor părţi din moşie. In formă însă procedura era de a se sonda Casa Rurală, dacă ar fi dispusă să acorde împrumutul necesar.

Cum însă Casa Rurală nici nu s'a constituit, nici capitalul nu-l are pe deplin vărsat, lămurirea *anticipează asupra acestei dorinţe a proprietarei, căci lumea chemată a depune garanţia întrun timp aşa scurt, fie că va putea sau nu depune garanţia, va provoca un resentiment în masa populaţiunii dacă transacţia nu se va putea face.*

Pentru a se strînge asemenea bani, populaţia nevoieşă va fi nevoită să-şi vînză boii şi recolta cu ce preţ se va găsi, şi cum e graba şi sila, preţurile vor fi mai scăzute; iar banii depuşi fără procent, iarăşi altă pagubă.

Inainte de a rupe preţul cu proprietara, căci s'a răspîndit vestea că falcea va fi numai 700 lei, ceia ce nu-i adevărat; înainte de a se sonda Casa rurală dacă va putea acorda asemenea sumă, căci celor 3000 fălci, teren de arătură, va trebui acordat un credit de peste 2 milioane, ceia ce nu e puţin lucru; fără aceste prealabile lucrări, lămurirea *prefecturei de Fălciu e o încercare anarhică, care va strica şi liniştii populaţiunei şi prestigiului proprietăţii, în caz cînd tratativele nu vor avea succes.*

De alt-fel lămurirea *are măsura de a preveni pe săteni, ca să se ferească de toţi acei cari fac zizanii şi iscodesc contra lucrurilor bune din sat.*

Schimbînd rolul, credem că procedura prefecturei de Fălciu, face parte din lanţul atîtor atitudini anarhice, care fac parte din temperamentul prefectului Dr. N. Lupu cum şi din felul d-sale de a face administraţie.

CATE-VA NOTE

La somaţiunea pe care *Ordinea* a adresat-o partidului liberal, de a-şi schimba firma, întru cît graţie evoluţiunii ce a suferit, fondul nu mai corespunde firmei, *Viitorul* răspunde *negativ.*

Suntem de acord cu *Viitorul.* Căci, la urma urmei, ce interes prezintă fondul ideilor partidului de la putere, întru cît firma salvează aparenţele?

Şi-apoi, cum să expropiezi partidul liberal de la *istoricul* său titlu?

— Rezon!...

*

Conservatorul neştiind care este semnificaţia termenului *Cahal,* întrebuinţat de d. Cuza în articolul calomnios din *Neamul Romînesc,* a recurs la dicţionarul *Larousse* fără nici un rezultat însă.

Conservatorul în dorinţa de a fi *util* cetitorilor săi, a făcut apel la un „confrate". De astă dată a fost mai norocos.

Se vede, că oficiosul d-lui Carp vrea să popularizeze cunoştiinţele ebraice ale d-lui Cuza. Dar d. Cuza mai vorbeşte adesea şi de *Tob şebegoim haroş.* Ar putea *Conservatorul* să ne dea înţălesul acestei expresii?

Noi credem, că trebue să-şi facă datoria pînă la capăt, dacă vrea să fie cu adevărat *util* ţării romîneşti.

Ceva asupra agriculturei ţăranului

Una din necesităţile cele mai simţite pentru îmbunătăţirea stărei ţăranului, este ca ei să facă de cu toamnă arăturile pentru popuşoiu şi să le facă în bune condiţiuni, adică îndestul de adînci pentru ca la prăşila a doua să poată aduna în jurul fiecărui strujan moşinoiul necesar pentru susţinerea şi sporirea roadelor.

Arături de toamnă ţaranii nu fac, afară de cît acei cari samănă puţin grîu. Ei ară numai în primăvară, cînd atunci sgîrie pămîntul la 5 c.m. adîncime şi dacă'i întrebi pentru ce nu adună moşinoaie la cei care prăşesc a doua oară, ei răspund că n'au de unde trage ţărână.

Ei ară prost din cauză că boii le sînt foarte slabi în primăvară. Eşind din iarnă, hrăniţi numai cu paie, ei pierd orice vlagă.

Tot din această cauză ară şi ţăranul aşa; de aceia adeseori nu ajung a se coace pănă ce dă toamna.

Al doilea viciu mare al culturei popuşoiului ţărănesc este că cei mai mulţi se mulţumesc a'i prăşi o singură dată, ceia ce este absolut neîndestulător şi dacă'i întrebi pentru ce o fac, ei îţi respund: „că dacă o vrea Dumnezeu s'o face şi aşa".

Ar trebui să se ia măsuri severe pentru a obliga pe ţărani să are de cu tómnă cînd atunci şi arătura pot s'o facă în mai bune condiţiuni şi să fie şi ei siliţi a prăşi de două ori.

Cum am spus'o de mai multe ori, ţăranii nu muncesc pămîntul, ci numai cît îl părăduesc. A le da pămînt necontenit în condiţiunile de cultură, pe care le practică ei, însămnează nu mai puţin de cît a ruina ţara, fără a le veni lor în ajutor.

E foarte bine să ne îngrijim de pătura de temelie a ţărei noastre, însă această îngrijire nu trebuie să treacă cu vederea şi rîdicarea modului de cultură a pămîntului din partea acestei păturí.

Şi dacă ţaranii nu vor să înţăleagă de sfaturi şi de îndemnări, ei trebuesc constrînşi prin măsurile ce se vor găsi de cuviinţă, ştiind bine că nici odată o măsură constrîngătoare nu va fi adus mai mult bine de cît aceia ce se va lua pentru a sili pe ţărani să'şi pună o muncă serioasă în scoaterea hranei din mănosul pămînt al ţărei noastre.

A. D. Xenopol

OAMENI ŞI LUCRURI

„DEJA"

Intre locuţiunile străine care au invadat în ultimii ani în proza romînească şi cu deosebire în graiul nostru oraşenesc şi care enervează cu drept cuvînt pe d. A. D. Xenopol, este şi frumosul „deja" franţuzesc. Ba, mi se pare, d-sa—în articolul publicat acum două zile în „Opinia"—se arată prea puţin enervat de abuzul ce se face cu această ridiculă vorbă, de oarece e de părere că în unele împrejurări ea trebue tolerată şi nu se poate înlocui sau suprima.

Mulţumită contactului din ce în ce mai mare cu graiul francez, mulţumită în bună parte şi presei, care se inspiră şi se educă la izvoarele celei franceze, ne-am trezit cu încetăţenirea acestui extrem de puţin simpatic adverb care cere dreptul de viaţă, ba se crede... deja stăpîn în proza noastră de unde, cu toate acestea va trebui eliminat mai curînd sau mai tîrziu, căci—diformează, sluţeşte, distruge ori-ce pagină de proză unde se găseşte adăpostit: abuzează într'un cuvînt de amabilitatea şi ospitalitatea noastră ca un parazit netrebnic şi îndrăzneţ.

E ciudat însă cum acest cuvînt extrem de inestetic, furişat ca un „intrus" peste hotare a ajuns un... rău necesar, a ajuns să pară indispensabil şi ne terorizează. In actele oficiale el abundă. Cetiţi colecţia monitorului oficial. E de speriat. Nu numai în desbaterile deputaţilor—nu mai vorbim de senatori—ne întîmpină la tot pasul.

D. Spiru Haret, poporanist şi ţărănist îl rosteşte în discursurile d-sale, la tot pasul. Academia Romînă publică, bună oară, condiţiunile de arendare a domeniilor şi veţi găsi numai decît:

„Ţăranii însă cari vor fi închiriat deja pămînturi..."

In acte, în circulări, în contracte, pretutindeni e vîrît. Se credea că numai străinii îl propagă. Lucrul e drept, dar numai în parte; dar cetiţi „Viaţa Romînească",—veţi număra de sute de ori cuvîntul. Ba, ce e mai nostim, corespondentul bucovinean al Revistei—un demn emul al evreofobului Cuza—scrie cel puţin de zece ori în fiece pagină: „deja"... Dovada există în colecţia citatelor articole".

Şi acum însuşi scriitorul nostru cel mai intransigent şi mai nemilos, D. A. D. Xenopol, îngăduie să se rostească: „Am mîncat deja"—drept: „J'ai déjà mangé". Ne permitem a crede că d-nul Xenopol e prea milos şi că aci ca şi în ori-ce altă propoziţie rostită ori scrisă adverbul „deja" e de prisos şi neromînesc, şi mi se pare mult mai suggestiv, mai concis şi mai corect: „Am mîncat"—fără nici o determinare, chiar dacă nu ne-ar plăcea popularul: „Am mîncat de-acum".

Locuţiunea, odată ce s'a abuzat de dînsa, ne va face numai încurcături şi trebuie eliminată, fără nici-o indulgenţă şi fără nici-o reticenţă. Dacă în vorbire—din cauza franţuzomaniei inerente şi poate a cetirii multe—nu-l putem evita uneori, e însă necesar a se decreta o lege aspră în ce priveşte scrisul. In nici-o imprejurare şi în nici-o construcţiune nu se poate întrebuinţa ridiculul „deja" care nu a făcut şi nu va face parte din vocabularul romînesc.

Rodion

Cerinţele şcoalei moderne

Şcoala noastră nu este la înălţimea la care trebue să fie astăzi. Ea nu dă roadele pe care trebue să le dea, nu poate pregăti tinerile generaţii pentru noua viaţă care începe.

Şcoala este aşezată pe baze tradiţionale. Ea creşte pe copilul unei clase sociale pentru o anumită situaţie; se ocupă mult de unele eleve şi lasă în părăsire pe celelalte; formează oameni de lume, de petrecere, de paradă şi nici de cum oameni de acţiune şi capabili a trăi prin propriile lor mijloace.

Şcoala desvoltă inteligenţi pasive, gata de a primi din cărţi ori ce cunoştinţi fără cercetare. Educatorul stărue din răsputeri să cultive în copii una sau mai multe facultăţi ale spiritului, în special memoria.

Nămolul de cunoştinţi teoretice, cari se cer celor ce se destină carierelor statului şi iuţeala cu care ele se predau, istovesc puterile fisice şi moralul şi nu lasă timp ideilor generale să se aştearnă în minte, lucru la care şcoala ar trebui să aspire în primul loc.

Copilul nu se cunoaşte. El este socotit ca o substanţă plastică, căreia i se poate da ori ce formă, şi după un tipar dinainte pregătit.

Aceasta este greşala pedagogiei vechi, de a considera pe copil ca pe un instrument care se poate mănui după voinţa educatorului şi nu ca pe o fiinţă vie care vine de la naştere cu germenii unor calităţi sau defecte.

Copilul este crescut, nu pentru el, ci pentru societate. Educaţia avea de scop de a forma pe copil după idealul oamenilor însărcinaţi cu creşterea lui.

Cel mai bun elev este acela care primeşte mai cu bunăvoinţă regulele de conduită pe care i le impune educatorul, iar cel mai bun educator este acela, care isbuteşte să strivească în copil ori ce spirit de iniţiativă şi să-l formeze după idealul lui. In goana noastră de a forma pe copil după un ideal dinainte croit, călcăm peste el şi-l strivim sub greutatea ştiinţei şi a autorităţii noastre.

Acest fel de educaţiune convenia poate pentru o societate veche. Astăzi însă, bazele societăţii fiind altele în urma progreselor ştiinţilor, trebue să operăm o schimbare şi în sistemul de educaţie care să corespundă la nevoile condiţiilor de viaţă.

*

In trecut viaţa era mai simplă. Lupta pentru existenţă nu era aşa de îndîrjită.

Cele două clase: bogaţii şi saracii îşi primeau rolurile, unii de conducători şi stăpîni şi alţii de supuşi, din poruncă divină.

Pentru această formă de viaţă nu se cerea prea mare pregătire. De la şcoală nu se cerea mare lucru, pentru că copilul nu era la propriile lui puteri. Familia îi venea în ajutor toată viaţa, iar de unde aceasta nu mai putea, statul îşi lua sarcina. Cînd nu mai ajungeau funcţii pentru cei cari au trecut pe la şcoală, se inventau altele pentru cei cari nu încăpuséră. Statul avea grijă să nu se înmulţască numărul nemulţămiţilor, căci aceştia ar fi putut la un moment dat să pericliteze existenţa lui însuşi.

Progresele ştiinţifice însă au prefăcut cu totul societatea de astăzi. Aburii şi electricitatea au schimbat şi schimbă necontenit şi faţa pămîntului şi condiţiunile de muncă. Munca braţelor a fost înlocuită cu acea a maşinelor, mica industrie casnică, prin cea mare din fabrici. Proprietatea şi capitalul au scăzut preţurile, ele nu mai înseamnă nimic în mîinele celui care nu ştie să le facă să producă. Intreg edificiul social ameninţă cu ruina. O societate nouă tinde să se clădească pe ruinele celei vechi.

Frumuseţa vieţei nu mai stă în risipă şi desfrău. Acestea rămîn bunuri pentru trăndavi şi laşi. Idealul vieţei adevărate este astăzi munca producătoare.

Astăzi viaţa este mai complexă. Cadrele rigide ale vieţei, în care se găseau cuprinşi strămoşii noştri, au început a se rupe. Apariţia democraţiei arată tot mai mult că, baza societăţii moderne este marele număr al indivizilor. Individul însuşi a început să cîştige importanţă mare ca fiinţă aparte, scos din societate.

Trecutul, prin urmare, a fost şi un viitor cu o altă formă de viaţă, cu o formă mai interesantă dar mai grea. Pentru această nouă formă de viaţă se cere din partea individului, o mare desfăşurare de energie, de voinţă, şi cere forţă fizică şi spirituală. Toate graţiile spiritului şi ale trupului: inteligenţa, imaginaţie, inimă bună... nu mai au mare valoare.

Pentru ca să poată trăi în această nouă societate, pentru această nouă formă de viaţă, omul cată să fie pregătit, trebue să se adapteze acestor condiţiuni noi de viaţă. Căci dacă se vorbeşte de criza socială, pricina este că încă nu s'a găsit o formulă precisă asupra scopului vieţei moderne şi a sistemului de educaţie care trebuie urmat în vederea acestei formule a vieţei.

Cînd condiţiunile de viaţă se schimbă şi cînd pentru a răsbate în lume trebue să se întărească cineva, să-şi oţelească trupul şi sufletul, problema pedagogiei se pune din nou.

Sufletul copilului trebuie studiat. Iar după ce i se vor găsi legile de desvoltare, nu mai este permis nimănui de a abate din calea ei de desvoltare fiinţa omenească, din contra să se uşureze desvoltarea tuturor puterilor pe care le poartă în germene de la naştere.

*

Persona'itatea copilului trebue respectată. Copilul este o putere care se desvoltă după anumite legi după un anumit ideal.

Puterile lui sunt limitate. Din el nu se pot desvolta mai multe puteri morale şi intelectuale, după cum nici corpul lui nu poate duce greutăţi cît de mari. A forţa prin urmare pe un copil să devie bun cismar, atunci cînd el poartă în sine de acasă germenele de a deveni bun lăcătuş, este a-l sili să ducă greutăţi cari trec peste puterile lui şi cari l-ar sdrobi.

Natura omenească este făcută întreagă din spontaneitate şi din libertate. Şi această esenţă a firei omeneşti trebue respectată. Dacă, din cauza slăbiciunei, copilul să lasă să fie condus, el nu trebue să simtă aceasta. Nu trebue să exercităm nici un fel de constrîngere asupra copilului, căci atunci el prinde ură pe agresor. Trebue numai să ajutăm natura copilului spre a-şi dezvolta germenii de adevăr, frumuseţă şi etichetă. «Educaţia nu este un corectiv al naturei, ci un ajutor pe care i-l dă». Ea nu este o acţiune pe dinafară, ci una pe dinăuntru. Ea nu este operă de constrîngere şi de brutalitate, ci operă de convingere. A educa prin convingere şi sugestie şi nu prin disciplinare, aceasta trebue să fie idealul educatorului modern.

Educatorul nu trebue să ţină samă de trecut, nu trebue să fie om de tradiţie. Pe dînsul, nu trebue să-l preocupe ideea cum au trăit oamenii în trecut, ei trebue să vadă cum trebue să trăească de acum înainte. Un sistem de educaţie, care se fixează într'un cadru strîmt, într'un mecanism riguros, este ceva mort.

Şcoala trebue să fie un organism viu care să evolueze după trebuinţele vieţei. Ea trebue să desvolte în copil toate energiile sufletului şi ale trupului, toată fiinţa interioară şi morală.

Cerinţele pedagogiei moderne cu greu sunt pricepute de conducătorii şcoalei. Pricina este că cu greu se poate curma cu tradiţia. Numai în America aceeasta s'a întîmplat foarte lesne, fiindcă aici s'a desvoltat viaţa în alte condiţii. Pe continentul lumei noi, nimeni nici nu-şi mai poate închipui altfel de învăţămînt de cît cel educativ, bazat pe studiul psihologiei copilului şi care desvoltă în individ calitatea caracterului moral: spiritul de iniţiativă de observaţie, stăpînire de sine....singurile calităţii cari dau adevarata valoare unui om.

Deşi cei mai mari pedagogi sunt pentru un învăţămînt practic, pe care copilul să şi-l însuşească singur, după cartea naturei şi din viaţa de toate zilele, pe calea propriei experienţe, totuşi toate şcoalele de pe continent n'au putut încă renunţa la sistemul comod al învăţăturii din cărţi Excepţie la această regulă fac încă şcolile din Anglia şi şcoala din Franţa înfiinţată în 1899 de către o asociaţie de cîţiva oameni după îndemnul şi planul economistului francez Edmond Demolins, după ce acesta vizitase şcoalile din Anglia.

C. V. Buţureanu
Institutor

O nouă moştenire de milioane în Basarabia

O nouă afacere Vartic.—Ioan Sinadino.—Procesul. — Atacarea testamentului. — D-ra Voinescu.—O escrocherie. — Alte amănunte.

Cunoscută este, mai ales ieşenilor, afacerea milioanelor rămase moştenire de la defunctul Vartic din Basarabia, afacere care a dat naştere la un mare proces, care s'a trăgănat zeci de ani.

O nouă afacere Vartic e la ordinea zilei acum în Basarabia. In adevăr, iată despre ce e vorba:

Acum cît-va timp a murit în Basarabia un mare proprietar *Ioan Sinadino*, grec de origină, care a lasat o avere colosală.

Defunctul a lăsat din această avere mai multe milioane în folosul statului grecesc. Singurii moştenitori ai lui erau ciţi-va nepoţi, între care e şi d. Sinadino, primarul Kişinăului.

Aceşti nepoţi au atacat testamentul, cerînd invalidarea lui.

Chestia a ajuns înaintea tribunalului din Odessa, şi acest tribunal a respins cererea moştenitorilor de a se invalida testamentul.

*

In timpul din urmă însă, afacerea a luat o nouă întorsătură.

O nepoată a defunctului Sinadino, anume d-na Maria Voinescu din România, s'a dus la Odessa şi a intentat acţiune tuturor moştenitorilor şi legatarilor testamentari ai reposatului asupra întregei moşteniri.

In special d-na Maria Voinescu a cerut tribunalului să anuleze acea parte a testamentului, care lasă milioanele în folosul statului grecesc.

D-sa spune că nici statul grecesc, nici poporul grecesc, nici comitetul atenian pan-elen, n'au nici un drept de moştenire, întru cît, declară d-sa, înaintea morţei, Ioan Sinadino a scris testamentul sub presiunea morală a unor persoane străine.

In cererea ei către tribunal, d-na Maria Voinescu spune că dovedeşte că la mijloc e o escrocherie şi anume: testamentul a fost scris în absenţa bătrînului Sinadino şi a fost transcris la secţia de notariat, fără ştiinţa lui.

Persoanele care au făcut această escrocherie s'au dus atunci cînd bătrînul Sinadino era aproape să-şi dea obştescul sfîrşit,—şi deci cînd nu mai era în deplinătatea facultăţilor mintale,—şi i-au dat hîrtiile în grabă să le iscălească, lucru pe care l'a făcut deci inconştient.

Se mai spune încă în afară de aceasta, că martorii propuşi şi iscăliţi pe testament, nici n'ar fi cetit actele.

Autorităţile din Odessa cercetează acum cazul şi cu multă nerăbdare se aşteaptă a se vedea ce întorsătură nouă va mai lua afacerea.

Se zice că reclamanta ar avea dovezi foarte tari în susţinerile ei.

Serbarea de la M-rea Probota

După cum am anunţat eri a avut loc la mănăstirea Probota, în apropiere de Dolhasca, solemnitatea punerei petrei comemorative pe mormîntul doamnei Maria Oltea, mama marelui şi nemuritorului domnitor al Moldovei Ştefan cel Mare.

La această solemnitate a luat parte, pe lîngă d. Haret, ministru instrucţiunei publice şi d. Ghiţescu prefect de Suceava, mai mulţi domni deputaţi, toate şcolile de prin împrejurimi cu institutorii şi institutoarele lor, gimnaziul „Donici" din Fălticeni, muzica militară a regimentului 16 Suceava şi toate autorităţile comunale de prin împrejurimi.

După terminarea serviciului divin care a fost oficiat de către P. S. Protoereul judeţului asistat de către preoţii din comunele învecinate a avut loc masa, la care au luat parte invitaţii oficiali.

In timpul mesei, muzica militară a distrat publicul asistent cu horele şi sîrbele cele mai frumoase, ţaranii din Probota şi împrejurimi jucau hora mare.

In definitiv a fost o veselie generală.

După amiază s'a desfăşurat cu multă solemnitate, producţia corurilor.

Intăi s'a cîntat imnul Regal, după care a vorbit d. Ioan Luchian, învăţătorul Probotei; d-sa a aratat scopul serbărei şi însemnătatea zilei, care e o zi însemnată pentru ţară şi neam.

Apoi au urmat pe rînd toate corurile, din care s'a remarcat corul comunei Dolhasca, dirijat de d. Ionescu. Şi acesta la rîndul său a dovedit mult talent şi sîrguinţa depusă nu i-a rămas în deşert, căci mulţumirea morală a fost generală de partea d-sale.

Apoi s'a recitat versuri de către elevi şi eleve.

Serbarea s'a terminat prin două discursuri foarte pompoase.

Intăiul a vorbit d. Ştefănescu deputat al colegiului doilea de Suceava.

D-sa n'a vorbit nici de scopul serbărei nici de însemnătatea zilei, ci pe cît a putut a adus laude d-lui Spiru Haret.

Al doilea a vorbit d. ministru Haret, care la rîndul său a căutat, fără să mulţumească celor ce şi-au dat osteneala pentru ca serbarea să aibă o reuşită cît se poate de bună, să aprobe laudele aduse de d. Ştefănescu, mai prelungind agonia acelor ce căutau poate să se mai repauzeze.

Muzica militară, cînta Deşteaptă-te Romîne şi toţi se retrag, lăsînd în liniştea lui, acel locaş sfînt. *Georgel.*

Cumparaţi Bilete pentru Loteria 4 Clasa III a Regatului Romîn

de la Noua şi Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAŞI (Piaţa Unirei)

Dacă voiţi să fiţi CONŞTIINCIOS servit la toate clasele şi să primiţi plata cîştigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat şi până acum.

Un Loz întreg Lei 36,- O jumatate loz Lei 18 - Un sfert de loz Lei 9 Una optime lei 4-50

Litere-Ştiinţe-Arte

O dizerţiune.—In rîndurile artistelor noastre s'a produs o importantă defecţiune. D-ra Natalia Vasiliu, din puţinele excelente elemente ale teatrului naţional din Iaşi şi-a înaintat demisiunea. Cu toată rezistenţa preşedintelui, tînără artista a perzistat în hotărîrea ei, pentru un motiv de natură intimă, un motiv bine-cuvîntat,—o, foarte binecuvîntat!—şi retragerea ii este definitiv hotărîtă, iar teatrul iaşan rămîne lipsit de o forţă remarcabilă, pe care publicul o urmăria cu un viu interes şi o vie simpatie.

Interpretă ingenuă a rolurilor în care vioiciunea şi humorul natural aveau partea precumpănitoare, d-ra Vasiliu a ajuns repede să ocupe unul din primele rînduri în galeria — destul de modestă — a artiştilor noştri, aşa că, astă-zi, retragerea ei va lăsa un gol real şi va fi însoţită de unanime regrete.

Cu toate aceste nu putem trece cu vederea prilejul de a-i adresa felicitări sincere, cu ocazia logodnei şi apropiatei sale căsătorii.

*

In cursul lunei Septembrie a. c. va avea loc în sala teatrului naţional un mare concert dat de noul profesor al Conservatorului nostru, d. Ionescu-Sibianu, tînăr dar talentat pianist.

In vederea acestui concert prim, tînărul virtuoz a comandat un piano de la cunoscuta casă Boesendorfer.

Vom da la timp programul acestui concert.

*

Au apărut şi se află de vînzare la tóte librăriile din ţară „Carte de Cetire" pentru cursul secundar de toate speciile de Miron Pompiliu şi Ioan Paul. In ediţie nouă, bogat îmbunătăţită s'a făcut câte un volum de fiecare clasă, cu bucăţi nouă luate din autorii clasici contimporani.

Preţul fiecărui volum e de lei 2.50.

*

Din eroare nu s'a indicat în numărul trecut că foiletonul intitulat „Opera lui Tolstoi" e scris de excelentul poet d. Duiliu Zamfirescu şi a apărut în ultimul număr al „Convorbirilor literare".

*

A apărut No. 10 al excelentei reviste gălăţene „Pageni libere" cu un sumar variat şi bogat.

*

D. preşedinte al comitetului teatral a autorizat pe artiştii teatrului naţional să dea concursul lor la reprezentaţia, piesei „Manasse" în seara de 14 Septembrie în beneficiul d-lui A. Şaraga care va juca pe Zeilig Şor.

*

Impăratul Wilhelm a introdus din nou la balurile Curţei dansurilor vechi, cari pe vremea bunicului său nu trebuiau să lipsească, dar cari în cursul vremei dispăruseră din programul Curţei.

Impăratul iubeşte mult dansurile; în societatea înaltă nu se mai văd azi dansatori.

Acum zece ani, Impăratul spusese comandanţilor regimentelor din Potsdam să îndupleace pe ofiţerii cari nu ştiu să danseze să nu se ducă la balurile Curţei.

Impăratul ţine foarte mult ca ofiţerii să cunoască tot mai bine dansurile obişnuite în lumea mare.

*

Cea mai cercetată Universitate din lume e cea din Tokio. Ea se compune din şase Facultăţi: drept, medicină, ştiinţe, literatură, filosofie şi agricultură—mai cuprinzînd şi 3 secţii deosebite, una de drept francez şi alta de literatură franceză.

Cursurile acestea sunt urmate de 5.000 de inşi. Numărul profesorilor e de 300; printre ei se află şi 12 Europeni.

*

A apărut No. 363 din „Biblioteca pentru toţi" coprinzînd „Poveşti" de Virgil Caraivan.

Editura „Bibliotecei pentru toţi" care numără toate operile de valoare alescriitorilor noştri populari mai vechi, a ţinut să aibă tot ce se produce mai de valoare în acest gen, de către generaţiile de astăzi.

Dl. Virgil Caraivan face parte din pleiada de scriitori tineri, cari s'au manifestat cu atîta putere şi bogăţie în timpul din urmă.

Adînc cunoscător al literaturei noastre populare, cît şi a literaturelor similare streine, om cult, stăpînind limba romînească în cea mai frumoasă formă a ei, domnia-sa a prelucrat poveştile noastre în aşa fel, că ne-a dat adevărate bucăţi de literatură înaltă, putînd fi citite cu folos de către ori şi cine.

Domnia-sa, în alcătuirea acestui gen popular, a întrebuinţat un nou sistem, împodobind scheletul basmelor şi snoavelor cu observaţii şi caracterizări personale, făcute cu mult talent şi cu o adevărată pătrundere psihologică.

*

STRUNA ZILEI

SALVATOARELE

S'a ordonat ca pe viitor gîştele să se taie numai la abatoriu. Probabil spre a-i mări venitul.

Capitoliul îl salvară
Gîştele în timpuri grele.
Abatoriul nostru, bietul,
O să scape tot prin ele...

Informaţii

● Din sorginte absolut sigură aflăm că administratorii de plasă au primit o circulară, prin care li se pune în vedere să fixeze noi licitaţii pentru arendarea crăşmelor şi consiliile comunale să reducă preţurile fixate pentru arendare.

● Examenele elevilor preparaţi în particular, amînaţi din lunie, s'au început astă-zi.

Comisiunea examinatoare a fost alcătuită ast-fel:

D-nii: I. G. Stravolca, preşed., M. Tomida, Gh. Gheorghiu, G. Scobai, I. Ionescu, Gr. Bârsan, I. Botez, D. Ciolan, G. Ibrăileanu, M. Iacobi, Tr. Bratu, St. Popescu, dr. Müller, S. Scorpan, Dima, Berescu, d-na Petit, V. Cocuz.

● Ministerul Cultelor a făcut cunoscut prefecturei judeţului, că a aprobat arendarea pămîntului şcoalelor din comunele Goruni, Crucea şi Belceşti pe un period de 5 ani, învăţătorilor acelor şcoli.

● **Congresul frigului la Paris.**—S'a organizat la Paris un congres foarte important, despre care ziarele noastre n'au pomenit nimic,—cel mai mare ce s'a întrunit pînă acuma în Europa, aşa numitul congres al frigului, adică aplicarea răcelei în industrie şi comerţ, la transporturile de carne, peşte etc. El este pus sub preşedenţia fostului preşedinte al republicei franceze, d. Emil Loubet, sub patronajul întregului minister francez.

Congresul va ţinea de la 5 Octombrie st. n. pînă la 24 Octombrie st. n. şi se vor discuta mulţime de chestiuni interesante asupra efectului frigului asupra tuturor organismelor şi a aplicărei lui în toate numeroasele industrii, care nu se pot desvolta fără el; precum şi asupra numeroaselor sale aplicaţiuni în chimie, fizică, metalurgie şi în transport.

Pe lîngă congres, se vor organiza excursiuni foarte interesante în Franţa, pe la localităţile unde frigul este aplicat la diverse procedeuri industriale, precum la brînzeturi, şampanie, bere etc., etc. Preţul escursiunilor este foarte redus, pentru a uşura cîtor mai mulţi congresişti participarea la ele. Fiind primiţi ca membri oricine, congresul frigului va număra foarte mulţi membri. Se aşteaptă cel puţin 40.000. S'au format grupe în toate ţările mai civilizate.

Grupul românesc este pus sub preşedenţia d-lui dr. C. Istrati şi este compus din vre-o 60 de membri.

◑ Amicul nostru dl. avocat G. E. Dobias reîntorcîndu-se din viligiatură şi-a reluat ocupaţiunile.

DIVERSE

— D. Sismund Packer şi-a reorganizat atelierul său de fotografie din str. Lăpuşneanu, reînoind personalul şi făcînd diferite îmbunătăţiri atelierului, promiţînd astfel a executa fotografiile în chip artistic.

— De eri s'a reîntors în localitate d. dr. Georges Bogdan, rectorul Universităţei.

Cancelaria Universităţei va fi de aci înainte deschisă între orele 10—12 dimineaţă şi 2—5 după amiazi.

— Tezele candidaţilor la concursul pentru şcoalele normale şi azilul „Elena Doamna" au fost trămise la Bucureşti, unde urmează a fi examinate.

Rezultatul se va da Mercuri. Tezele nu sînt însă eliminatorii de cît pentru candidatele la clasele III şi IV.

Ce este un actor?

(după concepţia modernă)

Cînd părăsim vr'o sală de spectacol, de ce oare ne simţim mai buni mai îngăduitori, mai nobili faţă de semenii noştri? Această uşurare provine din cauză că sufletul a fost atins de artă, care posedă înalta calitate de-a purifica şi de-a întări caracterele. Ei bine actorul, este preducator acelor frumuseţi, ele este educatorul care ne spune cu multă căldură şi fără înconjur cum trebuie să fim şi să ne conducem în viaţă.

A trecut vremea paradoxelor lui Diderot, care consideră pe actor ca pe un om de nimica, lipsit de virtute, de morală, de caractar, şi care s'a suit pe scenă din cauza conrupţiei şi a mizeriei!

Părerile lui Diderot şi ale lui J. Jaques Ronsseau, au fost nedrepte şi false chiar pentru secolul acela, cît priveşte pentru timpurile noastre ele nu au de cît valoarea pur istorică.

Se ştie că Talma, prin geniul său a prorocit dărămarea Bastiliei, şi proclamarea revoluţiei franceze. Clasicile versuri din tragedia Carol al IX ale lui Andreé Chénier:

Ces tombeau des vivants ces bastilles affreuses
S'ecrouleront un jour sous des mains généreuses.

Au produs aşa de mare impresie. în cît Mirabeau, entuziasmat, cel dintăi dădu semnalul aplauzelor, iar după dînsul întreaga sala ridicată în picioare ceru ca ele să fie repetate în ciuda tiranilor, care protestau dintr'o lojă vecină cu a marelui orator. Să ştie că în Italia semnalul renvierei conştinţei naţionale a fost dat de glasul marelui actor Goldoni şi a tovarăşului său de idei damaturgul Vittorio Alfieri.

Să ştie de asamenea că în ţara noastră dezrobirea de supt puterea elementului străin, a fost glăsuită de pe scenă de Millo, Pascaly, şi întreaga pleiadă de la 48, care pentru patriotizmul lor au avut de îndurat cele mai mari neajunsuri şi asupriri.

Dar timpurile de restrişte şi de prejudicii contra actorilor au trecut căci: „Scena nu e de cît un amvon de pe înălţimele căruia s'a propăvăduit în toate timpurile frumosul, adevărul, virtutea şi libertatea. Acei care au murit pe aceste scînduri au adus facla civilizaţie prin negura vremurilor, călăuziţi numai de un singur dor, de a face lumină în minţile întunecate, de-a dezrobi sufletele înlănţuite de neştiinţă. Ca răsplată li s'au aplicat cele mai crude şi aspre pedepse. Cu toate astea scena se va înălţa pînă la cele mai înalte trepte de onoare căci temeliile ei, ca şi temeliile ori cărei instituţii a viitorului, s'au clădit din pietrele cimentate de sîngele martirilor, care au luptat cu întunericul aducînd lumina, cu teroarea daruindu-ne libertatea! De aceia scena este amvonul ridicat cu sacrificii şi mîndrie în templu civilizaţiei omeneşti.

*

Lapidare cugetare-poştumă a filozofului „Conta", cuprinde un adevăr care începe să se releveze în vremurile noastre. Scena astă-zi e o tribună liberă de unde putem vorbi şi instrui mulţimea.

Actorul un educator a poporului, singurul poate care este înzestrat şi pregătit mai bine pentru cultivarea generală a maselor. Pe lîngă nepreţuita însuşire pe care a dobîndit-o scena din timpurile cele mai vechi, să nu se creadă că dînsa are numai această menire, căci teatrul cuprinde şi un corolar de educaţie specială cu principii de înaltă filozofie, cu probleme concentrate pentru spiritile rafinate şi capricioase, şi cu o nuanţare artistică superioară şi grea chiar pentru apostolii lui.

E drept că civilizaţia modernă a împărţit templul Melpomenei, în mai multe altare, dar toate avînd un scop comun, educaţia, pentru care se jertfeşte o clasă de oameni, actori.—Jertfa aceasta e mai amară şi mai dureroasă pentru bietele actrite, care după cum a spus-o d. C. I. Nottara, decanul artiştilor din Capitală, îşi dau zălog, tinereţa pentru o bucată de pîine, ca să poată fi în teatru, şi ca să rămîie într'însul, stă încăturată, în lincezeală, cu zilele într'un traiu nepotrivit şi fără scînteie de poezie. O femee ca să parvie în teatru are nevoie de voinţă de fier, căci alt-fel e menită să rămîie în umbră. Nici ficele de actori nu se pot bucura de o favoare mai deosebită, cînd e vorba de artă adevărată. In acest domeniu mediocritate nu există, sau bun sau rău, iată formula în simplicitatea ei.

Teatrul cere sacrificii personale, căci arta dramatică nu îngădue să fie ajutată de protectori, ea singură îşi alege cu multă siguranţă reprezentanţii, şi vai de acei nenorociţi care intră pe scenă cu gîndul de a fi susţinuţi şi impuşi prin autoritatea altora. Decepţia va întîrzia cu o clipă, dar va fi mult mai dureroasă de cît a acelora care încearcă pe propia lor putere dacă au vocaţie sau nu.

(Va urma).

● Regimentele 12artilerie şi 8 calaraşi, care se aflau în tabăra Şipotele, au plecat alaltă-eri la reşedinţele lor.

● S'a dat o circulară primarilor din comunele rurale, prin care li se pune în vedere să îndemne pe săteni ca să'şi trimeată copiii la şcoală.

◑ Consiliul comunal a fost convocat în sesiune ordinară, de la 1 la 15 Septembrie.

● I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei, însoţit de P. P. S. S. Arhierei Ghenadie Georgescu şi Calistrat Orleanul, au plecat aseară cu trenul de 8 şi 5 în Capitală.

◑ Mîine candidatele la bursele vacante de la şcoala normală de fete din localitate vor începe proba orală.

Comisiunea examinătoare s'a modificat. Ea se compune din d-nii: St. Popescu, preşedinte, I. Bottez, D. Patraşcanu, dr. Miller şi Al Aurescu, membri.

Sunt 120 de candidate.

● Copistul Petru Ştefăniu, de la corpul portăreilor, însuşindu-şi suma de 250 lei, a dispărut.

S'a cercerat acasă la el, s'a cercetat în oraş, însă el n'a putut fi găsit.

Parchetul a fost avizat şi s'a dat ordin poliţiei de siguranţă pentru a-l urmări.

In acelaş timp s'a început o anchetă.

● **Din Basarabia.**—Zemstvoul în Kişinău a luat iniţiativa pentru a introduce în cîte-va şcoli de lungul Prutului învăţătura artei de a împleti cufere din nuele. In mai multe şcoli din judeţul Soroca de mult deja se predă această artă cu destul succes.

— Invăţătura în liceul din Bălţi s'a început. Clasa întâia s'a completat; doritorii de a se înscrie au fost de două ori mai mulţi, de cît erau locuri. Se vorbia de mult pentru mărirea localului. Se ceruse guvernului o subvenţie de 60.000 ruble (160.000 lei) pentru mărirea localului, dar pînă acuma nu s'a primit nici un respuns.

— Oraşul Reni îşi pierde tot mai mult valoarea sa comercială. La această cădere a contribuit mult noul tarif vamal, care a intrat în vigoare de la 15 Octombrie 1906. Acest tarif a ridicat multe taxe asupra produselor brute. In urma acestor urcări de taxe rînd pe rînd s'au închis diferite fabrici, cari funcţionau în Reni, prelucrînd materialul brut, ce vine din susul Prutului sau pe Dunăre.

Zilele trecute s'a închis şi fabrica „Genz & Co", care prelucra lemnul şi scîndurile, ce veneau din susul Prutului şi Siretului. Această fabrică trece acuma în Galaţi şi directorul ei A. B. Iaroslovski se ocupă cu transportul tuturor mecanizmelor în Galaţi, unde societatea are mai de mult o fabrică.

— **O mare agitaţie** este acum în sînul clerului şi publicului basarabean. Chestiunea care preocupă acuma publicul este situaţia privilegiată a mănăstirilor, cari dispun de averi colosale şi nu sunt supuse de loc la impozite. Cu totul isbitoare a fost atitudinea mînăstirilor în timpul războiului ruso-japonez, cînd mănăstirile au rămas cu totul indiferente faţă de marile nenorociri prin cari trecea marele Imperiu.

Acuma se agită, ideea ca şi mănăstirile să fie supuse impozitelor sau cel puţin să contribue cu veniturile sale la ameliorarea soartei clerului.

— Primăria oraşului Izmail a cerut ministerului de interne să intervie pentru ca oraşul să poată primi o subvenţie cu care să se construiască un dig de apărare contra inundaţilor Dunărei.

Ministrul a primit bine-voitor această cerere şi a trimis'o guvernatorului din Chişinău, însărcinîndu-l să lămurească detaliile necesare.

Ultime informaţii

● *Unele ziare au lansat versiunea că articolele apărute în ziarul nostru asupra acuzărilor ce d. A. C. Cuza a făcut magistraturii din Iaşi, precum şi întreaga campanie dusă pe această chestie, ar fi inspirate personal de d. A. A. Bădareu, insinuînd că în dosul acestora ar fi amestecate motive de ordin politic şi personal.*

Suntem îndrituiţi a da cea mai formală desminţire acestor insinuări, întru cît persoana d-lui Cuza, cum şi atitudinea sa de un fals naţionalism, a motivat ziarului nostru o atitudine hotărîtă încă de mult, faţă cu d. Cuza, cum de pildă a fost critica făcută activităţii sale profesorale în cursul său de Economie politică. *Deci în campania dusă actualmente de noi, contra d-lui Cuza, pentru injurii aduse magistraturei Ieşene se incadrează linia noastră de conduită.*

De altfel, nici persoana d-lui Cuza şi nici acţiunea sa politică nu sunt de natură a provoca o eşire personală din partea fruntaşului nostru, care are alte preocupări, de un ordin mai înalt, pentru a nu se scoborî la cè zice şi dezice d. A. C. Cuza.

● **Deschiderea noului an judecătoresc.** Astăzi la orele 12 s'a făcut cu solemnitatea deosebită deschiderea noului an judecătoresc 1908—1909.

Solemnitatea a avut loc în sala de şedinţe a Curţei de Apel secţia I-a. Erau de faţă toţi membrii Curţei de Apel, în secţii unite, preşedinţii şi membrii tribunalelor, procurori şi supleanţii tribunalelor.

Mai erau de faţă: decanul baroului de avocaţi, mulţi avocaţi, precum şi un numeros public.

D. prim-preşedinte al Curţei I. Burada dă cuvîntul d-lui procuror de Curte C. Hamangiu.

D-sa arată mai întâi însemnătatea zilei de azi şi zice că se face interpretul tuturor magistraţilor şi a sentimentelor lor de a aduce omagii de devotament urmaşului glorioşilor noştri voevozi, M. S. Regelui Carol I, şi de a exprima aceliaşi omagii şi M. S. Regina, mama răniţilor şi scriitoare de mare talent.

D-sa îşi desvoltă apoi subiectul discursului ce'şi l'a propus să-l ţie cu această ocazie, anume: „Contagiunea crimei prin literatură şi presă".

D. procuror Hamangiu citează diverşi autori care arată sugestionarea indivizilor criminali după citirea romanelor citează numeroase crime comise de diferiţi criminali întocmai după modul cum cutare autor descria în romanul său o crimă.

D-sa insistă asupra sugestiunei sinuciderei şi citează iarăşi numeroase exemple.

D. procuror Hamangiu insistă apoi asupra faptului că presa contagiază mai mult de cît romanele, mai ales prin dările de samă exagerate asupra crimelor şi prin amănuntele ce le dă. D-sa demonstrează că presa este făuritoarea indirectă a crimelor şi a sinuciderelor. Şi aci d-sa citează mai multe cazuri.

Concide spunînd că ceea ce s'ar putea face, e ca să se impue tăcere presei.

*

După cuvîntarea d-lui procuror Hamangiu, d. prim-preşedinte al Curţei I. Burada declară deschis noul an judecătoresc.

D-sa procedează apoi la formarea secţiunilor Curţei şi în acest scop trage la sorţi cîte 3 consilieri din fiecare secţie spre a'i trece la cealaltă.

Au eşit la sorţi şi au trecut de la secţia I la a II-a d-nii consilieri: D. Porfiriu, Al. Hanna şi S. Zăhărescu; de la secţia II la I-a au trecut d-nii consilieri: Const. Grigoriu, D. Grigorovici şi G. C. Sturdza.

S'a procedat apoi la tragerea la sorţi a d-nilor consilieri care vor compune *Camera de punere sub acusare* şi au eşit d-nii consilieri: D. Grigorovici, C. Buzdugan şi Em. Cernătescu.

Tribunalele s'au constituit ast-fel:

Secţia I-a: Iulian Teodorescu membru şi Hipolit Mărzescu, supleant, judecător de instrucţie d. Gr. Kesim; secţia II-a: D. Ciohodariu, membru şi Gr. Demetrescu supleant; judecător de instrucţie d. C. Sculy; secţia III-a: Emil Leppadatu, membru şi V. Buşilă supleant, judecător de instrucţie V. Erbiceanu.

Portărel de curte d. V. Greceanu.

◐ Acum cîte-va zile a fost găsit mort, lîngă un stog de fîn, din apropiere de Bivolari, locuitorul Petru Colţea.

Făcîndu-se autopsia cadavrului s'a constatat că la mijloc e o crimă şi că numitul locuitor primise mai multe lovituri în cap.

S'a orînduit o anchetă pentru aflarea criminalului.

● Astă-zi dimineaţă s'au deschis şcollie primare de fete şi băeţi din localitate. La orele 9 dimineaţă a fost oficiată aghiazma, de către preotul de popor respectiv, după care directorii şcoalelor au ţinut elevilor cîte o mică cuvîntare prin care-i îndeamnă la muncă sîrguincioasă pentru viitorul an şcolar, supunere şi bună-cuviinţă.

Mîine se va da lista cărţilor şi se vor începe cursurile.

● D-nii: Victor G. Cristofor, P. Şerban şi Brff, fost comisar, s'au înscris în barou, depunînd astăzi legiuitul jurămînt.

◒ Mîne dimineaţă începe examenul oral la şcoala normală de institutoare.

Candidatele au fost repartizate în 9 serii, şi vor fi examinate cîte două serii pe zi: dimineaţa de la 9—12 şi după prînz de la 3—6.

Pentru mîne dimineaţă au fost chemate, în ordine alfabetică, domnişoarele:

Elena Alexandrescu, Gabriella Alexandrescu, Aglae Anghel, Eugenia Antonovici, Cornelia Apostoleanu, Maria Aramă, Virginia Atanasiu, Elena Averescu, Aurelia Balan, Elena Balan Simionescu, Eleonora Bartolomey şi Elena Bibiri; iar după amiază, la orele trei,—domnişoarele: Bîncoanu Elena, Elena Bîrliba, Eufrosina Bogdan, Florica Borş, Adela St. Brîncoveanu, Olga St. Brîncoveanu, Virginia Brohonschi, Elena Bulgaru, Lucreţia Buliga, Zoe V. Căpăţînă, Maria I. Cerghici şi Ana Cernescu.

● Se comunică din Macedonia că în afară de d. inspector şcolar Baţaria, care va candida pentru un scaun de deputat în parlamentul turc din vilaietul Monastir, macedo-romînii vor mai avea candidaţi în vilaietul Monastir pe d-nii: dr. Filip Misea şi D. Mette evocat.

◑ D. Mihailescu, telegrafist în gara Paşcani, a fost mutat la oficiul central din Iaşi şi detaşat în interes de serviciu pentru 15 zile la oficiul din Dorohoiu.

● In unele localităţi ţaranii au început să taie popuşoiul, care este încă verde,—aceasta în contra dispoziţiei ministeriale, care ca ori ce alte măsuri de la noi nu se aplică.

Ca exemplu cităm mai mulţi locuitori din satul Buhăeni, comuna Andrieşeni.

Oare pentru ce se mai fac legi, regulamente şi dispoziţiuni, dacă ele nu se aplică?

● In articolul d-lui A. D. Xenopol *„Limba nouă romînească"* s'au strecurat două greşeli în cuvintele franceze: perssister în loc de *persister* şi dissidance în loc de *dissidence*.

● **Serbare militară.** Din cauza participărei trupelelor la înmormîntarea prinţului Dimitrie Sturdza, serbarea ce era să aibă loc în ziua de 30 August—Sfîntul Alexandru, cu ocazia patronului regimentului 13 Strîn cel Mare, a avut loc eri Duminică.

Trebue să relevăm că iniţiativa acestui gen de manifestări ostăşeşti te datoreşte în totul d-lui Locot.-Colonel Băltăceanu, care nu cruţă nimic pentru ca regimentul să meargă cu paşi repezi pe drumul impus de cerinţele moderne.

Serbarea a fost cît nu se poate mai frumoasă şi mai animată.

La ora 8 dim. s'a oficiat un parastas, în memoria bravilor morţi pecîmpul independenţei în 1877. Se ştie că din acest regiment, primul care a fost lovit de gloanţele inamicului a fost sergentul-major Ţintilă, care la o recunoaştere a primit trei glonţe. Regimentul 13, după cum se ştie, a fost primul destinat de a intra în luptă.

Serviciul religios a fost oficiat de Sf. Sa preotul Al. Arion, în prezenţa tuturor ofiţerilor regimentului.

A urmat apoi serbarea.

Corul Soldaţilor a cîntat Imnul Naţional, după care a urmat: Focşineanca, Sălcioara, Banul Mărăcine, dansuri naţionale executate de soldaţi. Apoi s'a recitat Rugăciunea din urmă, de Coşbuc, s'a cîntat de cor Hora Plevnei, şi apoi iarăşi recitări. S'au făcut exerciţii cu arma de către soldaţi şi s'a jucat piesa „Peneş Curcanul".

In urmă corul soldaţilor a executat marşul de Muzicescu.

Toate au fost reuşite pe deplin, şi aceasta datorită muncei depusă în pregătirea soldaţilor, de către d-nii căpitan şi locot. Veseli, sub direcţiunea d-lui maior Petala.

D. căpitan Gheorghiu, a ţinut o frumoasă cuvîntare ocazională.

S'a servit apoi un banchet la care au luat parte toţi ofiţerii regimentului şi la care s'a servit: salade de boeuf, sos maioneză, borş de pui, conopidă cu pui, friptură de pui, tort, fructe, îngheţată, vin, şampanie, cafe etc.

◑ Astă-zi a sosit în localitate amicul nostru d. Jean Bănescu; fostul primar şi actualul şef al conservatorilor-democraţi din Constanţa.

◑ Azi la oarele 5 p. m. se va întruni consiliul disciplinar pentru judecarea învăţătorilor şi institutorilor spre a fixa zilele, în care urmează a se judeca cele 5 procese ale învăţătorilor daţi judecăţei de la Iunie încoace, şi despre care am vorbit la timp.

◑ Marţi 9 Septembrie se vor redeschide cursurile elevelor externe şi semi externe de la Sacre-coeur.

Cursurile internatului încep de la 15 a lunei curente.

◑ Au fost respinse de la concursul pentru şcolile normale de fete şi azilul Elena Doamna, următoarele eleve, din cauză de debilitate fizică. Tudulache Natalia, Toncescu Elena, Cecilia Cuzen, Eugenia Bontaş, Maria Vasilescu, Bontaş Maria, Lucia Dron, Natalia Aramă, Ruxanda Munteanu, Eugenia Vasiliu, Margareta Criste, Maria Dorneanu' Margareta Ianoliu, Natalie Platon, Lucreţia Siriteanu şi Natalia Brudariu.

◑ **Hymen.** Eri la oarele 4 p. m., a avut loc căsătoria religioasă a drăgălaşei domnişoare Netty Sadoveanu cu d. Neculai V. Adam, controlor la administraţia financiară.

Nuni au fost d-na şi d-nul Alex. Teodoreanu, decanul baroului de avocaţi.

Din numeroasa asistenţă am remarcat D-nele: Smaranda Popeanu, Ana Sadoveanu, Ruxanda Adam, Ecaterina Filipescu, Natalia Dabija, Agripina Cristea, Olga Dumbravă, Maria Vasiliu, Virginia Roşculeţ, Paraschiva Dimitrescu, Elena Popescu.

D-şoarele: Matilda Adam, Pachiţa Teodoreanu, Lucreţia Sadoveanu, Sofie Dimitrescu, Margareta Coşula, Olguţa Pavelescu, Marie şi Lucia Popescu, Aglae Vasiliu şi Maria Neculau.

D-nii: Vasile Adam, Alexandru Dabija avocat, Constantin Dumbravă, Ghelmegeanu, lt. Adam, lt. Negrei, lt. Gheorghiu, Ştefan Roşculeţ, Titus şi Romulus Sadoveanu şi Ionel Neculau.

Felicitările noastre tinerei perechi.

● Consistoriul spiritual al Mitropoliei, va judeca în zilele de 11 şi 12 Septembrie două procese: al preotului Bernandin, din judeţul Iaşi, pentru neînţelegeri cu locuitorii şi al preotului Ursachi din judeţul Botoşani, pentru nereguli.

◒ Aflăm cu părere de rău încetarea din viaţă a d-lui Rădulescu, inginer, pensionar.

Defunctul s'a stins din viaţă eri dimineaţă, la locuinţa sa din str. Armeană.

Condoleanţele noastre întristatei familii.

◑ Mai multe persoane ne reclamă asupra prostului procedeu cu scrisorile recomandate. Factorul care aduce o scrisoare recomandată şi nu găseşte pe adresant, o depune la poştă şi adresantul cînd află că are o scrisoare recomandată e nevoit să umble cîte-va zile pe la poştă, pe la factori ca să poată intra în posesiunea scrisorei: Un asemenea caz i s'a întîmplat d-lui Chiriac, din str. Bărboi căruia o venise o scrisoare recomandată şi în lipsa sa de acasă factorul a dus'o la poştă, cu toate că de drept era să o predeie colegului lui, care venea la cursa imediată.

Scrisoarea era privitoare la o afacere şi cum ea a venit tardiv în mîinele adresatului, acesta a pierdut interesul.

● **Imediat după constituirea secţiilor, membrii Curţei de Apel au ţinut o consfătuire, al cărui obiect după cît a transpirat, a fost chestiunea acuzaţiilor aduse magistraturei ieşene.**

După cît s'a putut afla magistraţii întruniţi au dat prioritate cercetărei unui document despre care presa a vorbit la timp şi care document —menit de sigur a rămînea secret— a precedat acuzaţiile pe care d-nul Cuza le-a făcut apoi prin publicitate.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti 1 Septembrie

Deschiderea noului an judecătoresc

Bucureşti.—Cu deosebită solemnitate s'a făcut azi deschiderea noului an judecătoresc.

Cuvîntarea de deschidere a fost ţinută de d. procuror de curte Zamfirescu. D-sa a vorbit despre „istoria dreptului de vînătoare".

A răspuns d. Scarlat Popescu, prim preşedinte al Curţei care a zis:

„Nu mi-aşi fi închipuit vre-o dată că un discurs de deschidere se va mărgeni într'un cadru aşa de strîmt, cînd sunt chestiuni de o importanţă covîrşitoare.

S'a atins justiţia în genere şi magistratura în special. Drept ar fi ca într'o şedinţă solemnă ca cea de astă-zi să avem şi noi putinţa de a vorbi odată pe an de relele de care sufere magistratura noastră şi despre mijloacele de îndreptare.

Am căutat în ceilalţi ani să'mi spun părerea în chip sincer, dar vorbele mele au fost socotite ca isvorîte dintr'un interes personal. Scopul meu era rîdicarea magistraturei la înălţimea ce i se cuvine şi indicarea mijloacelor de îndreptarea răului de care sufere.

Pe nedrept am devenit atunci obiectul unei campanii de exterminare din partea presei oficioase a tuturor partidelor. Ziarele care cu un an în urmă îmi aduceau elogii, anul trecut m'au atacat; aceasta pentru a dovedi şi mai mult starea presei noastre.

Multe neajunsuri am suferit din cauza atitudinei mele sincere. S'a vorbit chiar de chemarea mea înaintea unei comisiuni de disciplină şi eliminarea mea din magistratură.

Cred că acestea sunt motive suficiente ca să nu mai răspund la discursul de deschidere.

Mulţimesc d-lui Zamfirescu pentru interesantul său studiu mai mult istoric de cît juridic, un adevărat discurs menit a rămînea ca atare în analele justiţiei, declar că *în numele curţei* că iau act de discursul d-sale fără a răspunde şi declar anul judecătoresc deschis.

*

Craiova.—Cuvîntarea de deschidere a fost ţinută de un d. procuror de curte, care a vorbit despre „obligaţiile naturale".

A răspuns d. prim-preşedinte Orman.

Accident de automobil

Bucureşti.—Un grav accident de automobil s'a întîmplat astăzi, pe soseaua Ploeşti-Bucureşti, în condiţiile următoare.

D. Al. Culoglu, directorul Eforiei venea în automobil împreună cu d-nii Alex. Ionescu, fost prefect de Prahova şi Marandini, directorul vămilor. Pe drum, automobilul său a fost ajuns din urmă de acel al d-rului Scupiewski.

Ambele vehicule s'au ciocnit cu violenţă. Toţi călătorii sînt răniţi, cu deosebire de Al. Culoglu, care într'o stare gravă a fost transportat în capitală.

Cabinetul de Chirurgie dentară

al

Doamnei Doctor CIUDIN NICULCEA

se va muta de la 26 Octombrie c., tot în **str. Lăpuşneanu la No. 25**, d'asupra parfumeriei Darmet (Robert) casele Mavrocordat. Intrarea prin gang.

Institutul RANG

Şcoala Primară mixtă.—Examenul la Stat

— Iaşi, Str. Română No. 34, Iaşi —

Primeşte copii *externi, semi-interni* şi *interni*.

Limbile franceză şi germană *obligatorii*.

Cursurile încep la 1 Septembrie

SE CAUTA ELEVI LA TIPOGRAFIA H. GOLDNER.

MARTIN BUCHOLTZER

105 STRADA PACURARI 105

Spălătorie şi boiangerie chimică cea mai modernă

Reinstalînd fabrica şi angajînd personal special pentru spălătorie călcătorie şi boiangerie chimică. Am onoare a face cunoscut onor. şi vechei mele clientele că am reînceput a primi la atelierul de spălătorie, rufe, gulere, manşete etc. executînd comanda după dorinţa Onor. Public în cel mai scurt timp şi cu preţurile cele mai avantajoase.

Asemenea atelierul de boiangerie fiind cu totul reînoit şi asortat cu toate culorele moderne pentru ori-ce calitate de stofe recomandă în această artă Onor. mele clientele că pentru sezonul de toamnă şi iarnă, se primesc pentru colorat ori-ce fel de stofe, covoare, haine bărbăteşti, pentru femei şi copii, de ori-ce fel de stofe, perdele, cuverturi şi va fi prompt şi conştiincios servită. Garantez pentru toate colorile.

Recomand şi spălătoria chimică pentru curăţirea garderobei de haine de dame şi copii, toilete de bal, teatru, concert şi haine ofiţereşti, stofe de mobile, lucruri brodate, mănuşi, umbrele, panglici precum şi orice obiect ce se atinge de această branşă.

Pentru efectuarea conştiincioasă a flecărui obiect garatez.

Atrag mare atenţiune Onor. mele clientele că am instalat în atelier noui gherghefuri cele mai moderne, pentru spalat şi întins perdele care vor fi executate ca şi în străinătate.

Comenzile se primesc direct la fabrica Strada Păcurari 105 sau în oraş Strada Lăpuşneanu 25 lîngă parfumeria Robert şi Strada Atanasie Panu 64 şi la Bîrlad Strada Principală No. 223.

Incercaţi dar şi încurajaţi instalaţia cea mai modernă în această branşă şi cu experienţe pline de succes pentru mine şi Onor. public după 12 ani de practică în această artă, sper că voi satisface toate cerinţele publicului.

Cu osebită stimă

MARTIN BUCHOLTZER

Strada Păcurari No. 105

Spălătorie şi boiangerie chimică cea mai modernă

CAILE FERATE ROMANE

Plecarea şi sosirea trenurilor—GARA IAŞI

PLECAREA

Ante meridiane

Paşcani, Bacău, Piatra-N., Bucureşti T.-Ocna, Burdujeni, Fălticeni, Botoşani	6.10
Vaslui, Galaţi, Bucureşti	8.35
Dorohoi	8.40
Paşcani, Bucureşti	10.20

Post-meridiane

Ungheni, Chişinău, Odessa	12.05
Vaslui, Tecuci, Galaţi	3.10
Dorohoi	5.40
Paşcani, Bucureşti, Burdujeni, Fălticeni Botoşani	5.55
Vaslui, Bucureşti, Galaţi, T.-Ocna	9.05

SOSIREA

Ante-meridiane

Bucureşti, Tg.-Ocna, Galaţi, Vaslui	8.30
Dorohoi	10.35
Paşcani, Bucureşti, Fălticeni, Burdujeni Botoşani	11.20

Post-meridiane

Galaţi, Tecuci, Vaslui	1.05
Ungheni, Chişinău, Odessa	5.25
Bucureşti, Paşcani	6.20
Dorohoi	8.00
Bucureşti, Galaţi, Vaslui	9.55
Paşcani, Bacău, Piatra-N., Galaţi, Bucureşti T.-Ocna, Fălticeni, Botoşani, Burdujeni	10.55

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A Dr GUILLIÉ

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea ELIXIRULUI GUILLIÉ est tot una binefăcătoră. Ca Purgatif, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-deci ani a demonstrat că Eléxirul Guillié este de o eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE. FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI. BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC. AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE si in general ca depurativ in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITE ... FRATII KONYA.

Un izvor de bogâtie prin Economie

s'a înfiinţat un mare atelier boiangerie de lux unde se efectueazǎ or ce lucru atingǎtor de aceastǎ branşǎ, adicǎ se spalǎ se curăţe se vopseşte or ce haină, atât de bărbaţi cît şi de damă etc. pot fi ele cît de vechi devin ca noi asemenea primeşte or şi ce reparaţiuni mă am decis a lucra credincios şi mai eftin ca or unde pentru am-i face clienţi mulţi, posed şi o mulţime de certificate de mulţumire din partea unor domni clienţi civili şi militari, înştiinţat printr'o carte poştală vin la domiciliu d-lor clienţi.

Se preschimbă gulere de catifea la paltoane şi pardisiuri.

— SERVICIUL PROMPT ŞI CONŞTIINCIOS —

LA „PARISIANU" Iaşi, Strada Veche 45.

Vis-a-vis Biserica St. Sava.

DEPURATIVUL LAROZE

SIROP DE CÓJE DE PORTOCALE AMARI

CU IODUR DE POTASSIUM

(Sare de iodină),

Preparat de J. P. LAROZE, Pharmacist,

PARIS — 2, rue des Lions-Saint-Paul, 2 — PARIS

Tótă lumea cunóşte proprietăţile ioduru lui de potassium. DOCTORII RICORD, BLANCHE, TROUSSEAU, NELATON, PIORRY, ROGER, au obţinutǎrǎ cele mai bune efecte în *afecţiunele scrofulóse, limfatice, canceróse, tuberculóse, caria óselor, tumorile albe, bólele pelei, sângelui, accidentele sifilitice, secundarii şi terţiare.* Toţi medici citaţi acilea prescriu **Iodurul de potassium** asociându'l **Siropului Laroze de cóje de portocale amari**, carele, prin acţiunea sa tonică asupra aparatului digestiv, înlesneşte absorbţiunea Iodurului şi eviteadă iritaţiunea vătămătóre ce póte resulta din întrebuinţarea lui topit în apă numai.

SIROPUL DEPURATIV LAROZE

se găseşte în deposit la tóte pharmaciile bune unde se mai póte găsi încă şi

SIROPUL SEDATIV de coji de portocale amari preparat cu BROMURUL DE POTASSIUM

fórte eficaciu contra *Epilepsiei, histeriei, bólei, numită jocul St-Guy, insomniei copiilor în timpul dentiţiunei,* etc. etc.

4420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remediĭ.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: Les VERITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

„România musicală"

— IAŞI —

24 Str. Lăpuşneanu 24

Piane: din cele mai renumite Fabrici începînd de la Lei 700—pînă la cele mai scumpe.

Renumitele Pianine Zimmermann cea mai mare fabrică din lume

Gramofoane: Marca „Inger" preţuri, reduse Gramafon de concert mare cornet dirigiabil redus din lei 250— la lei 150.

Plăci mari de concert pe ambele părţi numai Lei 4.—o placă.

Note muzicale: pentru Conservator, studii şi piese moderne.

Viori pentru şcoale, Orchestră şi solişti.

Mandoline italiane, Violoncele, Flaute.

Coarde fine din cele mai renumite fabrici.

Preţurile cele mai eftine.

Hârtie diafană de lipit pe geamuri cele mai frumoase desenuri.

Tablouri de artişti celebri precum şi Rame.

Preţurile cele mai reduse.

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— *Strada Golia 77* —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

Stefan P. Georgescu

AVOCAT

— *Str. Căpitan Păun No. 10 bis* —

Primeşte consultaţii dela 7 jum. la 9 dim.

D-r Alex. Lambrior

— *Strada Vovideniei No. 1* —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

ADVOCATUL

EM. SOCOR

S'a mutat în Str. Veche 24

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco du Catalogue

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 50c.

Raymond GARIEL,

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f 30c.

Raymd GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES. les 100 mèt. 5f.

PONDOIR

DÉPOSE

Prix..... 6fr. 50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei care au întîrziat

Să nu piardă ocaziunea acum la:

Clasa III-a a Loteriei

Tragerea

la 2 şi 3 Septembrie

LEI 900000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai rămas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 8.50
1/4	Un sfert	Lei 17
1/2	Una jumătate	Lei 34
1	Loz întreg	Lei 68

Prêţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4.50—lei	1/4	Un sfert	9—lei
1/2	Una jumătate	18 — lei	1/1	loz întreg	36—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu celmaĭ Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 525.—IAŞI, Mercuri 3 Septembrie 1908

Libertate de gîndire

Discuţia provocată de ziarul „Viitorul" şi de scrisoarea amicului nostru d. C. Rădulescu-Motru, redau actualităţei o chestiune veche: care e măsura libertăţii de care poate uza un om politic, în activitatea sa individuală? Sau în altă formă; e permis cuiva să manifeste păreri, care se deosebesc de acele ale organizaţiei politice din care face parte? „Viitorul" răspunde negativ, pentru a putea atribui acţiunei d-lui Rădulescu-Motru o semnificaţie alta, de cît aceea pe care o are în realitate.

Distinsul nostru amic a dovedit însă, uşor, contrarul, cu acea logică severă, care face trăsătura de căpitenie a spiritului său.

„Pretutindeni, zice d-sa, în ţările culte, revistele independente, adică acelea cari permit libera discuţiune asupra tuturor probemelor la ordinea zilei, sunt dirijate sau de oameni cari nu fac politică de loc, sau de oameni cari fac parte din partide mari şi puternice. Numai cei slabi fug de discuţiune. Partidele mari şi puternice au datoria să fie mai liberale faţă de adversari, şi înainte de toate trebue să discute obiectiv părerile acestora. Nu este nimic mai firesc, de cît ca membrii partidelor sigure de viitor să stea în fruntea publicaţiunilor independente".

Pentru a dovedi că acest chip de a vedea lucrurile, nu aparţine însă numai apusului civilizat, d. Rădulescu-Motru, citează însuşi cazul „Viitorului" care în linia sa de conduită, păstrează o notă de independenţă, despre care nu se poate zice de cît bine.

Mai caracteristic însă, de cît cazul „Viitorului" e de sigur acel al „Vieţei romîneşti".

D. Stere e un fruntaş al partidului liberal. Personalitatea sa politică, s'a afirmat cu putere de curînd, prin alegerea de preşedinte la clubul liberal din Iaşi. In organizaţia partidului, d-sa are locul său; acţiunea sa politică, nu e în discordanţă cu politica generală dictată de la centru; şi cu toate aceste, d. Stere e directorul unei publicaţiuni, care e departe de a propaga doctrina liberală. Ba aici, lucrul e şi mai caracteristic.

Prin „Viaţa romînească", d. Stere însuşi, face teoria unei concepţii sociale şi politice, care se deosebesc aproape fundamental de concepţia liberală. Intre „poporanismul" d-lui Stere şi între „liberalismul" „Voinţei Naţionale", orice legătură de apropiere e cu neputinţă.

Şi totuşi, ce se poate obiecta d lui Stere, ca liberal? Ce pagubă se poate zice că sufere partidul din acţiunea aceasta «extra-politică» a unui membru al său?

In genere libertatea ideilor, şi libertatea discuţiunilor, nu pot aduce de cît foloase. Prin vînturarea celor dintăi, prin lărgirea acestora din urmă, concepţiile vechi se adaptează la curentele nouă. Pe calea aceasta, se face evoluţia normală a partidelor. Pe calea aceasta se pregătesc schimbările către care năzueşte mulţimea.

Libertatea aceasta e semn de putere şi de vitalitate. Ea singură, dă realitate vieţei politice a unui partid, căci ea singură pune în valoare forţele individuale adunate la olaltă. Zugrumaţi libertatea părerilor, şi veţi avea regimul formulelor, şi al oligarhiilor.

Dar aceasta nu se poate. Toate sunt cu rostul lor. Şi «Viitorul» a fost rezultatul unei necesităţi politice; şi «Viaţa romînească» nu poate fi socotită ca izvorînd din capriciul unui om; şi *Noua revistă romînă* nu poate fi privită, ca o încercare de slăbire a politicei conservator-democrate; după cum alte publicaţii cunoscute nu sînt de cît o formă de manifestare a unor curente care—spre folosul general—cercetează adevărul şi binele.

Cu cît mai multe publicaţii de asemenea natură vor apărea, cu atît partidele politice se vor întări mai mult. Căci fie-care din ele vor aduce contribuţia lor, la opera comună la opera mare de regenerare a neamului şi a ţărei.

De ce l'am taxat de calomniator

„Adevărul", făcîndu-şi obiceiul de cenzor al întregei noastre prese, ne găseşte de rău, fiind-că am declarat à priori pe d. Cuza de calomniator.

Noi am discutat cu ziarele guvernamentale, care fără vr'o cercetare, fără vr'o dovadă—şi de ! à priori—declaraseră serioase acuzaţiunile d-lui Cuza.

Făcînd afirmarea sa cu adevarat apriorică presa guvernementală se baza numai pe titlul de profesor universitar, al acuzatorului.

Afirmaţiunea noastra din contra se baza pe atîtea fapte şi împrejurări, în cît numai în aparenţă este apriorică.

Intr'adevăr, d. Cuza este cunoscut ca fire răutăcioasă şi temperament de anarhist, ceea ce l'au făcut să se rezboiască cu toată lumea, timp de aproape două zeci şi cinci de ani.

Concepţia sa socială este extrem de simplistă, reducînd totul la chestiunea semită, din care cauză apare chiar în toate manifestaţiunile sale ca un maniac.

Cînd am văzut că toarnă chestiunea magistraturei în calupul anti-semit, cum să nu apreciem că acuzaţiunile sale sunt nu numai tendenţioase ci chiar inventate? Caracterul de profesor Universitar nu ne-a putut face să luăm în serios acuzaţiunile d-lui Cuza, ci din contra cînd ştiam—şi aceasta este o concluzie a posteriori—că cursul d-sale este compus obişnuit, aproape în întregime, din diatribe la adresa tuturor fruntaşilor din activitatea noastră socială, care au enormul pacat de a nu-şi fi manifestat n'ci odată simpatia pentru anti-semitism.

Dar titlurile acuzaţilor? Nu numai după legi, dar chiar după spiritul social din ţările civilizate, orcare om este considerat ca cinstit şi acuzaţia contra lui considerată ca nedreaptă, ca neserioasă, pînă ce nu-i stabilită cu probe.

Magistraţii şi funcţionarii publici pot fi scoşi ei de sub această prezumpţie, care protegueşte pe or-care cetăţean?

Ne vorbesc ziarele guvernamentale de titlul acuzatorului. Dar titlurile acuzaţilor nu sunt superioare titlurilor acuzătorului? Ziarele de scandal au aruncat gluma de magistratura lui Bădăreu, dînd a înţelege că magistraţii atacaţi de d. Cuza sunt magistraţi de dată recentă. In realitate toţi magistraţii vizaţi de d. Cuza, sunt magistraţi de carieră. Afară de unul singur, toţi au încărunţit în exercitarea profesiunei lor, stimaţi de justiţiabili, aprobaţi de un lung şir de miniştri de justiţie, care i-au numit, menţinut şi înaintat.

Şi asupra acestui punct atragem atenţia presei guvernamentale că suntem în comunia d-lui ministru de justiţie, căci şi d. Stelian a considerat a priori *acuzările aduse magistraţilor i şeni, drept nişte calomnii, chiar cînd i-au fost aduse la cunoştinţa printr'o scrisoare semnată de un magistrat. Numai aşa se explică că d-sa n'a dat curs acelei scrisori şi n'a procedat încă din Iulie.*

Afirmarea noastră are numai aparenţa de a fi apriori. In realitate ea este tot ce poate fi mai a posteriori pentru că a fost bazată pe o cetire atentă a tuturor dosarelor aruncate în discuţie de d. Cuza.

In lipsa anchetei care întîrzie atît vom începe de mîine publicarea de extracte din aceste dosare.

Calităţile partidului Conservator

La „întrunirea" de la Brăila, d. Nicu Filipescu, purtătorul cuvîntului conservator după concepţiunile învechite ale d-lui Carp, a determinat—zice Epoca—*situaţia partidelor în viaţa politică a ţării. Şi este de la sine înţăles, că după determinarea d-lui Filipescu, partidul d-lui Carp este singurul, care istoriceşte, politiceşte şi moraliceşte reprezintă ţara romînească şi interesele superioare ale noţiunii.*

Netăgăduit, că d. Filipescu are dreptate cînd susţine că partidul conservator are steag; de cît, care este steagul acestui partid. Iată întrebarea la care trebuia să răspundă oratorul de la Brăila. Nu numai noi, dar şi partidul liberal şi toată opinia publică —esceptînd pe rarii partizani ai d-lui Carp—susţine că steagul, de care vorbeşte d. Filipescu, reprezintă concepţiile străvechi ale privilegiilor boereşti, cari astă-zi este a fi desfiinţate ca nişte reminiscenţe neplăcute ale unei stări de lucruri contrare spiritului modern.

Negreşit că d. Filipescu are dreptate, cînd susţine că partidul conservator are tradiţie; de cît, tradiţia fiind elementul caracteristic al trecutului, nu poate însemna nimic într'un partid politic, care trăeşte pentru prezent *şi pentru* viitor. *Tradiţia constitue istoria unui partid, şi ţara noastră are nevoe de partide cu viitor şi nu de partide cu istorie.*

Netăgăduit iarăşi, că partidul conservator stă bine şi moraliceşte. Cine ar putea tăgădui superioritatea morală a minorităţilor? Şi conservatorii stau cu atît mai bine moraliceştě, cu cît sunt mai puţini. Ba în unele judeţe au atins chiar limita superioritaţii morale, întrucît se reduc la cea mai simplă expresie numerică a minorităţilor.

Dar iarăşi, această mare calitate, pe care a evidenţiat-o de alt-fel cu mult talent d. Filipescu, nu îndrituеşte concluziunea, că partidul conservator ar reprezenta ţara; căci nu vrem să credem, că d. Filipescu ar dori ca ţara romînească să fie moraliceşte superioară, pe baza aceloraş deducţiuni logice, în virtutea cărora, se deduce superioritatea morală a partidului conservator.

Şi ast-fel, cu toată analiza „profundă" a situaţiunii partidului conservator, d. Filipescu nu ne poate face să credem alt-ceva, de cît aceia ce faptele concrete ne-au arătat: că partidul d-lui Carp nu cunoaşte nici ţara, nici nevoile ei şi nu poate deci să reprezinte—cu toate aceste trei calităţi incontestabile—naţiunea romînească.

Să se pue dar d. Filipescu să medateze, şi să născocească alte calităţi ale partidului conservator, cari i-ar putea da dreptul la viaţă politică.

De astă-dată n'a reuşit. Em.

In dosul unui congres

Anunţatul congres al studenţilor nu se mai ţine. D. Spiru Haret, ministrul instrucţiunii publice, deşi anunţase întâiu că va prezida un atare congres, cînd a văzut că se poate da prilej naţionaliştilor năbădăioşi să ia în răspăr naţionalismul dumisale, mai ales în urma conflictelor provocate de cursurile de vară de la Universitatea de Iaşi şi Facultatea liberă de la Vălenii de munte, unde d. N. Iorga şi acoliţii săi credeau să adune întreaga masă romînească să-o instruiască, d. Haret ca om practic şi avînd altele de regulat, s'a răsgîndit şi nu numai că n'a catadixit să prezideze un congres al tinerimei universitare romîne din toate ţările locuite de romîni, dar a făcut ca prin studenţii bugetivori şi liberali de la Bucureşti, să se producă zizanie între studenţi şi deci să se zădărnicească congresul.

D. Haret se fereşte de a da ochii cu mulţimea; deprins a lucra în singurătatea biroului său ministerial, d-sa a căutat ca atît cît ocupă fotoliul ministerial să nu dea faţa cu administraţii săi, mai ales că interesele sale le administrează aşa de pătimaş.

Tinerimea universitară romînă ori cît s'ar fi ţinut să se menţină în sferile obiective ale luptei de neam, n'ar fi uitat să amintească că factorii chemaţi de a întrupa această luptă de neam nu prea corespund înaltei lor chemări, ba poartă în lupta de neam aceleaşi porniri pătimaşe ca şi în afacerile josnice de partid.

Şi Spiru Haret e dintre aceştia.

Dar zădărnicirea congresului studenţilor, ne aminteşte zădărnicirea congresului învăţătorilor.

Cu cîtă grabă acelaşi domn Haret a luat cuvîntul la congresul învăţătorilor din 1905, pentru a combate pe veşnicul său adversar d. M. Vlădescu. Claca organizată în sala Ateneului, a arătat că d. Haret e mai dispus a atăca în opoziţie, de cît a-şi da samă fiind la guvern. In 1908, vara, congresul învăţătorilor a fost zădărnicit, în 1908 congresul studenţilor e zădărnicit, iar, căci în aceiaşi vară se plănuia o escursie şcolară peste Prut, Guvernatorul Basarabesc s'a arătat foarte dispus a primi pe escursionişti, cu un program prealabil cunoscut, tot d. Haret a opinat că nu e prudent să se treacă Prutul.

Deci în dosul acestor amănări şi zădărnicii se vede rolul d-lui Haret.

Iată adevărul adevărat.

OAMENI ŞI LUCRURI

GEAMANDANUL

... Larg deschis şi gol,—geamandanul aşteaptă. A fost scos din întuneric, scuturat, căptuşit cu hîrtie de ziare şi acum, pregătit pentru o lungă călătorie, pare a preîntîmpina cu o vie nerabdare momentul cînd va fi umplută mica lui încăpere cu cele neaparat trebuincioase pentru drum.

Privesc, la rîndul, meu, cu adîncă simpatie geamandanul acesta, martor şi tovarăş al atîtor călătorii şi plăceri şi nu fără emoţiune trec dinaintea lui,—tovarăşul de mîne al unei nuoi călătorii.

Geamandanul e o utilitate şi un învăţămînt. El ne învaţă par'că şi ne dă poveţe: că în trecerea noastră efemeră prin existenţă am putea să ne mulţumim cu foarte puţin, cu cît încape adecă într'un ...geamandan, aşa cum ne mulţumim în vremea unei călătorii,—căci toată viaţa noastră n'o putem privi altfeliu de cît ca o călătorie şi încă nu tocmai de...plăcere.

Noi însă suntem ambiţioşi, îngîmfaţi şi îndărătnici. Uitînd cît de scurtă e viaţa, noi facem lungi pregătiri şi instalaţiuni pentru ea; montăm case mari, saloane vaste, mobilier enorm, ca şi cum toate n'ar dura numai de azi pe mîne..

In voiaj însă suntem pe calea cea bună. Acolo renunţăm la tot ce ne încunjură şi ne împedecă în viaţa de toate zilele şi întocmai ca filosoful străbun fiecare din noi poate rosti faimosul „omnia mecum porto",—toate le duc cu mine, în mine...

A, fireşte, dragul meu geamandan. Tu nu vei fi uşor şi sprinten ca altă dată. Ci o să fii mai bogat încarcat, mai pe deplin ocupat de lucruri mari şi mici de ale călătoriei. Cu cît cineva se apropie mai mult de anii tîrzii ai vieţii, cu atît ar vrea şi viaţa mai lesnicioasă şi drumul mai comod şi plăcerile mai variate şi senzaţiile mai vii şi impresiile mai repezi şi mulţumirile mai desăvîrşite.

Cu toate aceste tu vei fi ca şi odinioară un tovarăş nedespărţit şi credincios; ţie îţi vor fi încredinţate toate mărturisirile culese, tu vei adăposti şi cărţile dragi şi hîrtiile înegrite, tu ne vei fi nedespărţit şi scump, chiar dacă nu vei mai veni încărcat cu versuri nostalgice, bune numai pentru cine e tînăr şi purtat în ţările aventuroase ale lirismului şi pe aripele visului.

... Uit'te, în dimineaţa asta simt pana tremurînd de o neobicinuită înfiorare, care nu e a răcelei începutului de toamnă, ci altă ceva. E emoţiunea pe care mi-o strecoară în simţire vederea valizei larg deschise, care-mi vesteşte apropiata plecare.

Vino dar,—să găsim sub orizontul ţărilor calde liniştea, odihna, întinerirea; vino să visăm şi să uităm, să fim blînzi şi să fim buni! Rodion

Căile ferate

faţă de activitatea economică a ţărei

Am încercat să arătăm, în alt articol, că insuficienţa mijloacelor de transport pe căile noastre ferate, este un rău fatal oare-cum şi care trebuia să se întîmple, date fiind condiţiunele excepţionale de desvoltare din ţara noastră.

Nu mai rămîne îndoială, că luîndu-se din timp toate măsurile trebuitoare, măcar o parte din relele de care suferim astăzi, ar fi putut fi înlăturate. Dar în fine...

Nu putem spune acelaşi lucru şi despre tarifele de transport. Chestiunea are legătură de astădată cu exploatarea căilor ferate în contra căreia, ori cît am spune de mult, spunem totuşi foarte puţin!

Departe de noi ideia, de a aduce cui-va acuzaţii nefundate. Corpul ingineresc, atît de capabil şi atît de priceput, face mîndria ţărei.

Lucrările conduse şi executate de aceşti admirabili tehniciani, constitue un cuvînt de veşnică laudă pentru reputaţia lor şi o adevărată podoabă pentru edificele ţărei.

Păcat însă că n'au fost lasaţi să-şi continue activitatea acolo unde se pricep şi unde au fost de folos.

Improvizaţi în conducători economici ai instituţiei căilor ferate au dat rezultatele... pe cari le-au putut da. Căci nu trebuie să uităm că în asemenea chestiuni gingaşe, cea mai mare bună voinţă din lume unită cu o muncă continuă, dar lipsite de pregătirea şi spiritul necesar vor duce întotdeauna la consecinţe deplorabile.

Tarifele de transport priceput întocmite şi inteligent mînuite, formează o admirabilă armă de apărare şi de stimulare în domeniul, plin de primejdii şi greutăţi al vieţei economice.

De pildă Germania, a tras folose nepreţuite din mînuirea inteligentă a tarifelor sale de transport.

La noi, această preţioasă armă a fost purtată de mîni nedestoinice şi condusă de spirite, cu totul streine de valoarea armei ce aveau în mîni.

Resultatul? Cîte greşeli, atîtea pietre de moară, aruncate în drumul spre progres al industriei, agriculturei şi comerţului nostru.

Acea lipsă complectă de spirit comercial în exploatarea căilor ferate, acea culpabilă nepricepere în întocmirea şi mănuirea tarifelor de transport, acea neînţeleasă îndărătnicie a Direcţiunei C. F. a exasperat opinia publică, presa, parlamentul şi toate cercurile industriale şi comerciale din ţară.

Cu toată indignarea generală cu toate campaniile de presă, cu toate protestările violente ale celor lezaţi, prea puţin sau aproape nimic nu s'a făcut, ca răul să fie curmat, pentru ca dezastrul din trecut să rămîe o urîtă aducere aminte şi simptome promiţătoare să ne îndreptăţească a spera că o eră nouă fecundă şi tămăduitoare, va lua locul nenorocitei neglijenţe şi nepriceperi de până acum.

*

In timp ce la noi din nepricepere şi indolenţă nu se făcea nimic sau să luau măsuri anodine, vecinii noştri luptau din răsputeri ca printr'o înţeleaptă, politică tarifară să tragă toate foloasele cu putinţă.

Ei au pătruns rostul comerciului cunoscînd că el se va îndrepta întocmai ca apa, încotro va curge mai bine.

Avem o situaţie geografică favorabilă şi atrăgînd printr'o chibzuită politică tarifară, traficul mărfurilor, din ţările vecine am fi putut avea o importanţă internaţională mai ales în comerciul de tranzit, deservînd relaţiile Orientului cu Europa centrală.

In loc de a ajunge aici, perdem şi aceeace altă dată aveam natural, prin admirabila situaţie geografică în care ne găsim. Exportul din Galatz spre Austro-Ungaria, pînă acum cîţiva ani, datorită unui tarif excepţional, alimenta Sibiul şi Lembergul, bogate centre de consumaţie. Intr'o zi s'a suprimat tariful. Transilvania, Bucovina şi Galiţia, cari cădeau în sfera de desfacere a porturilor noastre, se aprovizionează mai avantajos astăzi prin Triest şi Fiume, din causă că Austro-Ungaria şi-a redus atît tariful încît face mai eftină aprovisionarea din aceste porturi.

Traficul de tranzit prin ţara noastră, al lemnelor din Bucovina şi Galiţia, se face azi pe liniile ruseşti. Basarabia, altădată în sfera de acţiune a porturilor noastre şi-a înstrăinat traficul în favoarea liniilor ruseşti mai reduse şi porturilor

ruseşti ameliorate şi în măsură a face faţă necesităţilor printr'o capacitate mai mare ca a porturilor noastre.

Porturile ruseşti, Reni, Ismail şi Kilia au crescut cu 100 la sută la export în 1906, pe cînd porturile noastre au rămas staţionare.

Bulgaria dă o specială atenţie porturilor ei Varna şi Burges şi în curînd ele vor fi puse în legătură cu Salonicul, cap de linie europeană. Şi dacă nu vom lua măsuri din timp, întreg traficul austro-ungar şi german se va face pe această linie.

*

Austria şi Germania, mai bine pregătite au ştiut să se folosească de imprejurări, aşa că mărfurile acestor ţări transportate în Romînia costă mai eftin de cît chiar mărfurile romîneşti, transportate de la o regiune la alta.

Două exemple mai eloquente de cît tot ce s'ar putea spune· 1). De la Viena la Bucureşti să plăteşte 491 lei de vagon sau 4¼ bani tonă km., iar de la Galaţi la Bucuresti 248 lei sau 9 şi jum. bani tona km. 2). De la Hamburg la Craiova, transportul unui vagon de fer costă 431 lei, de la Galaţi la Craiova 453 lei.

Din cauza tarifelor de penetraţie ale Austriei şi Germaniei ni se paralizează relaţiile pe apă. Belgia, Olanda, Anglia Italia şi Franţa, ţări cari formează cele mai sigure debuşeuri pentru produsele noastre, au legitimă pretenţie a ne cere să le cumpărăm mai mult de cît importăm astăzi de la ele. De sigur că în viitor vor ţine seamă de această inferioritate în care le punem şi vor căuta să ne plătească cu aceiaşi măsură.

S'a neglijat transportul pe Dunărea, această admirabilă cale naturală, şi s'au acordat avantagii unor societăţi streine, care nu sunt de cît încă o puternică lovitură adusă importului prin Galaţi, Brăila şi Constanţa !

*

In mod extrem de redus, am schiţat cîte-va rele ce decurg dintr'o nepricipere ca acea care domneşte în exploatarea căilor noastre ferate. Alcătuirea tarifelor se face de un serviciu speciali căruia îi lipseşte complectamente ori şi ce cunoştinţă şi educaţie economică. Chiar în sferile conducătoare e atîta lipsă de spirit comercial, în cît străinii au reuşit să obţie tarife, în contra intereselor noastre cele mai imediate.

S'a propus a se institui pe lîngă Direcţiunea căilor ferate, o comisiune compusă din industriaşi şi comercianţi, spre a fi consultată la alcătuirea tarifelor de transport.

S'a cerut să se ia avisul Camerilor de comerciu şi al Consiliului superior al comerciului.

Credem că pînă cînd nu se va separa serviciul de exploatare a căilor ferate, de celalte servicii trecîndu-se bună-oară la Ministerul de Comerciu şi Industrie, pînă ce nu se va pune în capul acestui serviciu, un om adînc cunoscător al nevoilor noastre economice şi în sfîrşit pînă nu se va alege un personal mai pregătit şi mai apt—bună-oară dintre absolvenţii şcoalelor noastre comerciale superioare—pînă atunci credem că nepriceperea, incuria şi nepăsearea de astăzi, vor dăinui înainte.

La cangrene înrădăcinate trebuesc remedii eroice. E. B.

Pentru d. administrator al Cassei Bisericei

Aducem la cunoştinţa d-lui Petru Gîrboviceanu, administratorul Cassei Bisericei, faptele următoare, petrecute la spitalul Profetul Samoil din Focşani.

Mai zilele trecute au murit 2 bolaavi în spital, fără să fie împărtăşiţi, de şi au cerut cu inzistenţă. Pentru ca scandalul să ajungă la culme, morţii au fost luaţi din spital fără preot.

Intendentul nu mai permite intrarea preotului, în urma ordinului epitropilor cassei Sf. Spiridon din Iaşi.

De ce să refuză bolnavilor serviciile religioase ? De ce să dă lumei spectacolul uricios al conducerii morţilor fără preot?

Două motive au provocat o stare de lucruri din cele mai triste. Intăiul e satisfacerea ambiţiunii epitropilor casei Sf. Spiridon, cari doresc să ordoane P. S Episcop al Romanului ca şi oricărui subaltern.

Epitropii gîndesc, că sunt mai presus de legile ţării. Ei socotesc, că toată lumea e datoare să să le respecte capriciile.

De aceia nu se sfiesc să provoace conflicte cu P. S. Episcop al Romanului, de şi ele înjosesc prestigiul episcopatului şi jignesc sentimentele creştineşti ale populaţiunei.

Acum cîţiva ani P. S. Episcop al Romanului a dispus, ca parohul de la Sf. Apostoli din Focşani să îngrijească biserica Profetul Samoil şi bolnavii spitalului din curtea bisericei.

Preotul a fost recunoscut la vreme de Epitropii Sf. Spiridon, de d. ministru al cultelor şi a săvîrşit serviciile religioase mai mulţi ani la spital.

Actualii epitropi n'au ţinut socoteală de cele făcute, ci pretind pentru ei dreptul de a numi şi concedia pe preoţii de la bisericile spiridoniei, de şi nici o lege nu le acordă acest drept.

Epitropii au împins nesocotirea legilor până la extrem, fiindcă au ordonat să nu primiască la biserică şi la spital legal însărcinat.

Şi pentru a dovedi că puterea Episcopului e nulă în biserică faţă de puterea lor au închis de fapt biserica Profetul Samoil şi au lipsit bolnavii spitalului de mîngîerile religiunii.

Alt motiv al stărei triste de lucruri dela Focşani e persecutarea sălbatecă a preotului numit de P. S. Episcop.

El s'a făcut vinovat de crima de a se crede om, cu drepturi şi datorii, iar nu slugă la d. Săvianu, cum au dorit şi doresc puternicii zilei din Focşani.

Pentru motivele arătate biserica Profetul Samoil stă închisă de mai multe luni şi nu s'a slujit nici macar în ziua hramului.

Bolnavii spitalului sunt lipsiţi de serviciile religioase. Muribunzii cer cu lacrămile în ochi preot spre a se împărtăşi, iar cererea lor e zădarnică, nu se îndeplineşte, spre a se satisface ambiţiunea epitropilor şi pentru plăcerea de a persecuta un preot.

Protestăm energic contra lipsirii bolnavilor de mîngîerile religiunii, cum şi contra încercărei de a pune autoritatea P. S. Episcop de Roman sub tutela epitropilor cassei Sf. Spiridon.

Cerem, ca dl. administrator al Cassei Bisericei să cerceteze faptele indicate şi să ia măsuri, pentru ca legile să domniască şi să pună capăt unei stări de lucruri.

Ea a durat deja prea mult şi a jignit prea adînc sentimentele creştineşti ale populaţiunei. Cine are urechi de auzit, să auză. *Buanargeș*

DIN CONSTANŢA

Aici timpul continuă a fi frumos, marea liniştită se aseamănă unui lac; numai la Mamaia sunt valuri spre marea bucurie a vizitatorilor, care au mai ramas, căci multă lume a plecat; aşa chiar eri, era aşa de mare aglomeraţie la gară, încît s'au ataşat încă 2 vagoane; e curios însă cum cei de la Direcţia căilor ferate nu-şi dau seama că numai un vagon de clasa întăi nu e suficient, căci cea mai mare parte din vizitatorii plajei sunt tocmai de acei care călătoresc cu cl. I.

— Direcţia căilor ferate luase o măsură destul de bună anul acesta în ceea ce priveşte biletele de băi căci în loc să le predai contra chitanţă şefului de gară, acum e suficient să le prezinţi la plecare ca să le vizeze; dar ce folos că bunele intenţii ale Direcţiei, nu şi-au putut face efectul din cauza incapacităţii şi negligenţii funcţionarilor de pe la gări; aşa s'a întîmplat eri, că pe cînd mai era încă vre-o două-zeci de persoane cari aşteptau să li se vizeze biletele, un domn funcţionar cu şapcă roşie strigă: gata.... trenul pleacă şi bieţii călători cu riscul să-şi piardă viaţa se reped la vagoane, căci ce să facă bieţii aveau familiile şi bagajele deja plasate în vagoane; să vedeţi însă ce neajunsuri au avut a suporta mai departe, din cauza negligenţii şefului staţiei din Constanţa, care nu a ţinut trenul până ce toţi călătorii să-şi vizeze biletele. Aşa, imediat vine conductorul i se prezintă biletele, dînsul zice că nu's valabile, publicul protestează, cu drept cuvînt arătînd că nu's ei în culpă, dar în zadar căci în tren se află controlorul Dancu, care cu toată explicaţia, fiind cam greoiu de cap nu pricepe situaţia şi decide că toţi trebue să plătească din nou biletul căci aşa crede d-sa de cuviinţă.

Călătorii nu vor să plătească, atunci controlorul dă ordin ca la Feteşti să-i predee şefului staţiei şi acolo să li se vizeze biletele; dar aici altă dificultate: şeful staţiei un bătrîn aproape ramolit, un anume Zăgreanu, om incult şi din fire mojic, pretinde ca să se plătiască distanţa Constanţa-Feteşti, dar el să nu vizeze biletele; călătorii natural n'au primit şi ziceau cu drept cuvînt: „biletele sunt plătite odată şi apoi chiar dacă plătim dar atunci vizaţi biletele; sau de nu voiţi daţi-ne biletele şi vom plăti la locul de destinaţie". De geaba ori-ce explicaţie a început să înjure, să ameninţe pe călători par'că avea de-a a face cu frănarii lui de la staţie; il recomandăm cu tot din adinsul Direcţiei generale a căilor f. române spre.... înaintare.

— Eri dimineaţă o mare nenorocire s'a întîmplat la Mamaia, mai mulţi tineri, cum marea era în larg foarte liniştită s'au aventurat înnot ceva mai departe, unul dintre ei anume Teodor Niculescu elev al sc. militare din Iaşi slăbit se vede din cauză că petrecuse până la 5 ore a. m. la cercul militar şi plecase la bae direct fără să ia macar o cafea cu lapte sau poate apucat de cărcei se înecă; a încercat un V. Brăescu să'l salveze dar n'a putut căci era tuns mic şi nu putea să'l ţie de păr; barcagiul cu barca de salvare veni, prea tărziu aşa că totul fu în zadar şi simpaticul Bibi Niculescu cum îi spuneau cunoscuţii spori cu încă una victimele zilnice ale nesăţioasei mari. Condoleanţele noastre nemăngîiatei mame, care-şi perde sprijinul bătrâneţilor, odată cu unicul seu fiu.

Ca în fie-care an şi acum Constanţa trebuia să dee subiect cronicei scandalelor amoroase. O doamnă. O a fost prinsă în flagrant delict cu antreprenorul otelului M. A urmat un scannal enorm şi ambii infideli au fost bine bătuţi de soţul înşelat.

— In una din zilele aceste se va face recepţia căzărmei artileriei clădirei executată de d-l architect Alfred Frank din Iaşi.

— Cea mai mare parte din vizitatori au părăsit Constanţa, fie-care tren, care pleacă e tixit de lemne şi pe la localurile publice şi Cazino, vezi pe la mese numai figuri locale, veseli c'au scapat de sezonişti, din cauza cărora totul se scumpeşte vara şi viaţa li se face mai grea.

Litere-Ştiinţe-Arte

D. Iorga în Ardeal.—Se ştie ce puţin norocos a fost d. N. Iorga, cînd a pornit să cucerească provinciile romîne de peste munţi: Bucovina, Ardealul, Basarabia. Credem nemerit a reproduce următoarele rînduri din răspunsul d-lui Bârsan, cunoscutul om de teatru şi de literatură din Sibiu, la adresa d-lui Iorga, care nu-l slăbeşte cu atacurile.

„Cît priveşte însă activitatea mea artistică, critica e liberă. Aşi avea totuşi de observat, că sunt şi aici margini! Nu este în drept ori şi cine să se erijeze în critic dramatic. Iar cît pentru d. Iorga, pe care-l cunosc aşa de bine, am onoare a spune, că cel din urmă gazetăraş din Bucureşti are mai multă competinţă în ale teatrului ca d-sa, ale cărui cunoştinţe se opresc la Herşcu Boccegiul şi care de 12 ani, de cînd cunosc eu Teatrul Naţional, a asistat o singură dată la o reprezentaţie, şi atunci la primul act din „Lipitorile satelor". De alt-fel, observaţia mea nu se referă numai la teatru, ci la ori-ce chestiune de artă, în care d. Iorga a dovedit totdeauna aceiaşi atitudine falşă: căci atît faţă de poezia sau artă dramatică, cît şi în ori-ce manifestaţie pentru aprecierea căreia se cere un gust mai rafinat şi un mai pronunţat bun simţ, d-sa a fost de-apururi de aceiaşi platitudine, conducîndu-se veşnic numai de consideraţiuni personale. Contrazicerile şi exagerările d-sale despre poeţi, prozatori şi artişti de ori-ce categorie se ţin lanţ, în cît din toate cele citate, rămîi cu convingerea că d-sa este un publicist chinuit de ideea fixă că are de îndeplinit pe acest pămînt înalta misiune *de a se pronunţa* cu ori-ce preţ în toate şi despre toate. Un fenomen maladiv şi supărător din care izvorăsc toate greşelile d-lui Iorga".

*

Biletele pentru reprezenraţia piesei „Manasse"—de la 14 Septembrie—se pot reţinea la agenţia „Thalia" sau libraria Şaraga.

*

Acum cîte-va zile a murit la Saint-Brieux, în vrîstă de 68 de ani, inventatorul telegrafiei meteorice, A. Leard.

Era un savant pe cît de modest pe atîta de meritoriu. Leard a studiat telegrafia optică în timpul împresurării Parisului. A fost trimes apoi în Algeria unde propuse să rezolve următoarea problemă: „Ca două armate cari sunt în campanie să comunice între ele la distanţe mari, oricare ar fi obstacolele cari s'ar putea rîdica între dînsele: munţi, duşmani etc. etc.

El a avut ideia să ia cerul ca paravan: „Pe paginele acestei cărţi imense, spunea el, se vor putea citi la o mare înălţime caracterele Morse. Proectez în spaţiu un mănunchiu de roze electrice, cari pot fi adunate de un reflector parabolu într'un consensibil paralel".

Experienţele lui Leard au reuşit de minune. Cu telegrafia fără fir invenţiunea sa a devenit inutilă, dar meritul savantului breton rămîne întreg.

Leard a murit într'un spital.

*

STRUNA ZILEI

INDIGNARE PRINCIARA

Prinţul Eulenburg, eroul procesului de omosexualitate, e foarte indignat că unul din fiii să-i se însoară cu o femeo burgheză.

Telegramă.

Ce scandal... Cu o burgheză !
Sunt în drept să mă 'ndignez.
Dacă se însoară 'ncalte
Cel puţin cu... un burghez.

Informaţii

◑ *Pregătirile ce s'au făcut în vederea marilor alergări de cai, ce vor avea loc în zilele de 7 şi 8 Septembrie a. c., la hipodromul de pe şesul abatorului, promit ca aceste alergări se fie cum nu se poate mai amuzante.*

După cum am mai anunţat, la aceste curse vor alerga caii cei mai renumiţi din ţară, ţinîndu-se seamă de marile premii ce se acordă.

Pentru pareuri s'a construit o cassă specială.

◑ Camera de meserii a înaintat ministerului comerţului şi industriei toate formularele statistice ale meseriaşilor din cuprinsul acestei camere.

● Pensiile civile şi militare pe luna c., se vor plăti cu începere de la 18 Septembrie a. c.

● Toate trupele din garnizoana locală vor trebui să fie în localitate în ziua de 16 Septembrie, cînd vor pleca la manevre.

● *Din Sănicul Prahova, ne vine ştirea că Duminică dimineaţă a nins timp de aproape un sfert de ceas. Schimbarea bruscă de temperatură care s'a simţit Duminică chiar în Capitală a fost generală în toată ţara.*

● Astă-zi candidatele înscrise la bursele vacante de la şcoala normală de fete, au început proba orală.

La şcoala profesională de fete „Reuniunea femeelor romîne" concursul de admitere s'a început eri.

● O importantă mişcare în magistratură se va face pe ziua de Luni 8 Septembrie a. c.

Această mişcare e făcută în scopul de a complecta numeroasele vacanţe ce există în magistratura amovibilă, precum şi în cea inamovibilă. Sunt 8 tribunale, care în afară de preşedinţii lor, n'au de cît judecători supleanţi.

Această mişcare e plănuită de mult însă cîte-va numiri încă nu sunt deplin hotărîte şi se aşteaptă a se supune decretele M. S. Regelui, la reîntoarcerea d-lui Stelian din concediu.

● De eri preoţii din localitate, conform dispoziţiunei I. P. S. S. Mitropolitului, au început a sluji la Mitropolie. Azi a slujit preotul Costache Ionescu, de la biserica Sf. Neculai de Sus, iar mîine va sluji păr. G. Agape de la biserica Patru-zeci de sfinţi.

I. P. S. S. Mitropolitul a numit următoarele trei comisiuni, care să noteze aptitudinea preoţilor care slujesc: La Mitropolie: Păr. Pavel Savin, Păr. Al. Vartic, Archimandritul Gherasim Miron, Archimandritul Eremia Iliescu şi preotul Mitru.

La biserica Talpalari: Econ. Georgescu Econ. N. Vereanu, preotul Al. Vasiliu, preotul C. Dinescu şi Econ. Carp.

La biserica Bărboiu: Econ. Ştiubeiu, preotul I. Gotcu, Econ. C. Păun şi preotul Gh. Florescu.

● Numirile în posturile ce au mai rămas vacante în poliţia locală, nu se vor face de cît pe ziua de 15 Septembrie a. c.

◒ Ni se comunică din Paşcani că trei indivizi din Valea Seacă au atacat pe fostul consilier comunal Ion a Petrei.

Cu o seară înainte s'a comis o altă crimă în cotuna Blăgeşti.

Fostul consilier comunal din Valea Seacă a fost internat la spitalul din Paşcani şi se află într'o stare foarte gravă.

● Serviciul sanitar al judeţului a fost înştiinţat că s'a stins epidemia de difterie ce băntuia în Golăeşti şi febra tifoidă din Vlădeni.

◓ De eri a început concursul pentru ocuparea locurilor de bursieri la şcoala de Arte şi meserii din localitate.

◑ Pe lîngă şcoala profesională de fete Sf.-tul Sava, de sub direcţiunea d-nei Gabriella Gheorghiu, se va deschide anul acesta un atelier de croitorie şi lengerie, la care vor lucra elevele care au absolvit cu merit acea veche şcoală.

❋ Primarul comunei Păuşeşti a avizat parchetul că locuitorul Iordachi Puiu, din satul Dumeşti, şi-a curmat firul vieţei, strangulîndu-se de un copac din grădina caselor.

Numitul locuitor suferea de o boală incurabilă.

◑ Corpul regretatului inginer I. Rădulescu, pensionar, a fost transportat eri de la locuinţa sa din strada Armeană la cimitirul Eternitatea.

Astăzi după amiază s'a făcut înmormîntarea.

● Eri s'a făcut la spitalul sf. Spiridon, instalarea clinicei dermato-sifilitice, în apartamentele ocupate mai înainte de cancelariile epitropiei.

DIVERSE

— Poliţia din Trg.-Frumos a arestat şi înaintat parchetului pe Vasile Alex. Grossu, care a atentat la pudoarea unei fetiţe din Iaşi, anume Ileana Lungu.

— Astă-noapte un incendiu a isbucnit pe moşia Belceşti, prefăcînd în cenuşă două girezi, una de grîu şi alta de orz, proprietatea d-lui C. Popovici din Belceşti.

Girezele distruse de incendiu erau asigurate la „Dacia-România" pentru suma de 3205 lei, iar pagubele se urcă la suma de 5500 lei.

S'a constatat 'că focul a fost pus de reufăcători.

— Lucrătorul Ioan Ilie, care lucra nişte case ale d-nei Ecaterina Egorov, din strada Păcurari No. 81, a căzut de pe un zid, fracturîndu-şi mîna şi piciorul stîng.

Nenorocitul lucrător a fost transportat la spitalul Sf. Spiridon şi internat în secţia d-lui dr. Sculy.

Ce este un actor ?

(*după concepţia modernă*)

II

Să nu ne mirăm că Got susţinea că: actorul o să răuşească cu atît mai bine cu cît va fi mai puţin inteligent, căci atunci n'are să-i fie frică să interpreteze cutare personaj dintr'o lucrare mai mediocră". Şi mai departe adaugă: „pentru ca un actor să fie un adevărat actor îi trebuie nu numai o muncă îndelungată dar şi un mare noroc!

Trebuie să asiste la repetiţii, la lecţile de scrimă, de ţinută, de estetică"... Părerile lui Got mi se par învechite şi tendenţioase. Un actor neînteligent dar care să asiste la cursul de estetică. Desigur că un asemenea individ nu va fi în stare să priceapă nimic, dar încă să pretindem ca să aplice acele teorii la arta sa. Totuşi pînă la un punct un adevăr se află în aceste rînduri care ar putea fi interpretate în modul următor: Teatru şi literatura dramatică modernă nu poate să se adapteze acestor păreri a lui Got. Piesele moderne pretind actori moderni după cum odinioară piesele clasice pretindeau actori clasici. Se va zice că şi acum se joacă şi să scriu lucrări în geniul clasic, e adevărat, dar interpretarea cere mai multă fineţă artistică. Literatnra clasică prin structura ei putea să se adapteze acestor principii, pentru că clasicizmul nu avea o psihologie atît de reliefată şi cu atîtea nuanţe ca cea modernă.

In piesele clasice toată învăţătura unui actor se reducea la o pronunţie sonoră, la gesturi largi, şi o manifestare sufletească nu se rezuma ca azi, în nimica, ci tot se interpreta prin mişcările corpului. Cu o studiare atît de simplă o piesă clasică văzută de mai multe ori te obosea, fiind-că actorul întrebuinţa aceleaşi clişee la fie-care reprezentaţie. Păcatul cel mare este că jocul actorilor nu se poate transmite generaţiunilor viitoare ca modele. Un pictor îşi lasă opera sa, un muzicant de asemeni, un actor duce în mormînt secretul acestei arte. Cît de mult am dori să ştim cum întrepreta Shakespeare umbra din „Hamlet", cum juca Moliere unele persoane din lucrările sale, de asemenea am vrea să cunoaştem creaţiunile atîtor artişti geniali ca: Rachela, Rosi, Tolma, Roscius şi alţii.

Arta dramatică este singura care se sprijină pe tradiţii, din cauza asta evoluează cu greu.

Incontestabil că s'au făcut progrese faţă cu trecutul, dar în raport cu activitatea ce s'a desfăşurat şi cu marile sacrificii depuse, suntem încă la început. Superioritatea unui actor modern constă în aceia că dînsul avînd o cultură specifică artei sale, ajutat de un fizic convenabil şi avînd talent se va putea adapta la geniul clasic. Pe cînd unuia format după teoria gotiană îi va fi imposibil să joace pe Ibsen, din pricina psihologie abstracte pe care o schiţează în fie-care clipă genialul dramaturg. Shakespeare de pildă în piesele lui are o psihologie, dar ce folos că-i unitară şi formulată cu un scop anumit, acoperind acţiunea ca un înveliş unde numai poate străbate gîndirea altora. Finalul unei piese clasice e un final, pe cînd la o lucrare modernă e o problemă, care lasă pe spectator s'o rezolve mai departe. De aceia actorul din vechea şcoală dramatică ne avînd obstacole psihologice scoase în evideeţă la fie care întorsătură de frază ca în piesele moderne, dînsul se preocupă de întonaţia justă a versurilor, şi de o armonizare rudimentară a gesturitor, neavînd de studiat masca şi mimica. Actorul modern trebuie să fie un intelectual de primul ordin, aşa cum e Eleonora Duse şi Suzana Dèspres, care a studiat pe Ibsen ca cel mai mare erudit a timpului, aprofundîndu-l în toată structura lui filozofică.

Aşa se poate explica de ce un actor este azi un colaborator serios pentru o lucrare dramatică, şi de ce întrecut actorul falşifica înţelesul unei piese scoborînd valoarea sa literară. Şi după atîtea pretenţii pe care le cere scena de la un actor, cu ce sunt răsplătiţi aceşti educatori ? Intr'o scrisoare, marele actor englez „Irving" cu o lună înainte de moarte sa, scrisese unui prieten: Să nu te miri că se face atîta risipă de glorie în viaţa unui actor, că-i se aruncă flori, că-i dus în triumf, căci toate acestea nu sunt de cît funerarile recunoştinţei, pentru o flacără care se stinge, fără să poată dovedi posterităţei că a luminat. In cazul acesta vanitatea nemurirei e dureroasă !...

Octav Minar.

Vaccinări şi revaccinări
Dr. A. Steuerman
Str. Golia No. 31
— Buletine pentru şcoli —

Ultime informaţii

● S'a remarcat, şi cu drept cuvînt, o coincidenţă caracteristică, întîmplată pe ziua de ieri, cu ocazia deschiderei noului an judecătoresc, coincidenţă care zugrăveşte, în mare parte, starea de spirit în care se află magistratura noastră.

Astfel la Iaşi, după ce d. Hamangiu şi-a terminat discursul, primul preşedinte, fără a respunde nici un cuvînt la cele susţinute de procurorul de Curte, a pronunţat pur şi simplu solemna formulă:

«Declar deschis noul an judecătoresc».

In capitală d. Spiridon Popescu a accentuat şi mai bine intenţia magistraţilor acelei instanţe, cînd a întrebuinţat sarcasmul la adresa procurorului, care a vorbit, în mod documentat, într'o chestie mai mult istorică de cît juridică, acum cînd se petrec lucruri atît de importante şi cari privesc atît de mult magistratura.

De sigur că cele ce decurg din această atît de caracteristică coincidenţă n'a scăpat atenţiunei nimăruia.

● Epoca **pune odată mai mult în evidenţă cît îi de nafîngă atuncea cînd afirmă că d. Bădăreu ar fi ceruţ o audienţă ministrului de justiţie' în chestia acuzaţiilor d-lui A. C. Cuza.**

A dezminţi le un lucru de prisos —căci năfîngii d-lui Filipescu ar fi trebuit să ştie că o personalitate ca acea a fruntaşului nostru nu cere audienţă.

Dacă ar şti Epoca **cine este persoana care a primit bizarul răspuns al secretarului general, i-ar trece poftа să mai şopţească un cuvînt în această chestie.**

Se va grăbi ea oare să cerceteze macar acum despre cine le vorba.

Am parla că nu.

● Din situaţia comparativă întocmită de d. Chr. Georghiu, perceptorul şef al comunei, se constată că încasările efectuate în cursul exerciţiului corent, pe timpul de la 1 Aprilie şi pînă la 31 August 1908, se presintă cu escedente, faţă de aceiaşi epocă corespunzătoare a anilor precedenţi, ast-fel: faţă de eserciţiul 1906 | 1907 cu un plus de lei 83,667 bani 77, iar faţă de eserciţiul 1907|908, cu un plus de lei 73,040 bani 85.

● Consiliul de higienă al judeţului s'a întrunit eri după amiazi, sub preşedenţia d-lui Gh. Kernbach, pretectul judeţului.

Consiliul a autorizat pe d-na Coralia Xenopol de a deschide o moară la Roşcani şi pe fraţii Rameder de a deschide o cărămidărie pe şesul abatorului.

● Membrii consiliului comunal au fost convocaţi în şedinţă ordinară pentru mîine Mercuri, la orele 4 şi jumătate d. a., sub preşedenţia d-lui N. Gane, primarul oraşului.

● Ca rezultat al cercetărilor prealabile, care au avut loc Mercuria trecută, şi în urma formulărei în scris de către d. inginer Mareş şi Romaşcu, că o serie de neregularităţi ar fi fost săvîrşite de către serviciul de control al lucrărilor liniei ferate Podul-Iloaie—Hîrlău, o anchetă a fost hotărîtă de către d. director general al serviciului de poduri şi şosele.

Ancheta va avea loc mîine Mercuri 3 Septembrie, în biroul serviciului de control, şi va fi făcută de d. inginer şef V. Istrati, asistat de un delegat al ministerului de lucrări publice.

◑ **Alergările de cai.**—Aseară comitetul organizator al marilor alergări de cai, ce vor avea loc Duminecă 7 şi Luni 8 Septembrie, a deschis scrutinul înscrierilor la aceste curse.

Iată caiii înscrişi:

ZIUA I. Premiul Comunei Iaşi,—alergare de trap: *Arabela* a d-lui Iamandi, *Marie-Rachela* a d-lui Conte de Roma, *Andalouse* a d-lui Gh. Pilat.

Premiul Cristeşti-Tuţora: *Satina* a d-lui lt. Filip Iacob, *Focşani* al d-lui căp. Motăş; *Jubilant* al d-lui Negroponte, *Miréne* a d-lui Zissu, *Dona* a d-lui major Paiano.

Premiul Jokey-Club. *Virginia* a d-lui Negroponte, *Peterdi* a d-lui Zissu, *Le Bienvenu* a d-lui lt. Gr. Sutzu, *Fruit-Picker* a prinţului Moruzzi.

Cursa militară — alergări de garduri: *Şoimu* al d-lui lt. Dobrescu, *Eclereur* al d-lui lt. Filip Iacob, *Faust* al d-lui lt. Negulescu, *Bichette* a d-lui căpit. Peretz, *Măriuca* a d-lui lt. Romano.

Cursa ofiţerilor—alergări de garduri: *Focşani* a d-lui căp. Motăş, *Spor* a d-lui lt. Anghelescu, *Amaradia* a d-lui căp. Poltzer, *Asterlat* al d-lui căp. Peretz.

Premiul Moldova: *Măriuca* şi *Zapada* ai d-lui lt. Romano, *Steluţa* **, *Osertzi* a d-lui căp. Motăş, *Lizz* a d-lui Rosetti, *Elvira* a d-nei Elena Zarifopol, *Bichette* a d-lui căp. Peretz, *Lisetta* a d-lui lt. Capşa, *Micaşa* a d-lui Fălcoianu, *Osicu* a d-lui G. Lucasievici.

ZIUA II-a Premiul Bahlui alergare de trap la ham: *Vulcan* a d-lui Ioanid, *Atena* a d-lui Baromea, *Marie Rachela* a d-lui Conte de Roma, *Andalouse* a d-lui Gh. Pilat.

Premiul Prut: *Osertzi* a d-lui căp. Motăş, *Steluţa* **, *Exant* a d-lui lt. Beldiman, *Lisette* a d-lui lt. Capşa.

Premiul „Beyzade Al. Moruzzi"—consulaţie pentru caii care alergînd la Iaşi n'au cîştigat o sumă de 1000 lei în plat sau în obstacole: *Perusal* a d-lui Negroponte, *Satina* a d-lui lt. Filip Iacob, *Miréne* a d-lui Zissu, *Dona* a d-lui Paiano, *Fruit Picker* a d-lui Moruzzi.

Premiul Copou: *Virginia* a d-lui Negroponte, *Jubilant* a d-lui Negroponte, *Peterdit* a d-lui Zissu, *Dona* a d-lui Paiano, *Fruit-Picker* a d-lui Moruzzi.

Premiul Miroslava, alergări de garduri: *Zapoda* a d-lui Romano, *Şoimul* a d-lui tl. Dobrescu, *Lizz* a d-lui Rosetti, *Faust* a d-lui lt. Negulescu, *Bichette* a d-lui căpit. Peretz, *Eclereur* a d-lui lt. Filip Iacob.

După cum se vede s'au înscris caii cei mai renumiţi din ţară.

● **Şcolare**—Cursurile şcoalei normale de învăţătoare vor începe regulat la 9 Septembrie.

— Cursurile şcoalei normale „Vasile Lupu" vor începe la 15 Septembrie, mai fiind încă reparaţiuni de făcut, Şcoala va funcţiona anul acesta complectă cu toate clasele, întru cît s'a ţinut concurs de burse şi pentru clasa IV-a.

— Cursurile la Seminar vor începe după 15 Septembrie aici fiind mai multe reparaţiuni în vederea amenajării sălilor de clasă pentru clasa VIII-a.

Astă-zi profesorii s'au întrunit să întocmească orarul de lecţiuni pentru întreg anul şcolar.

— D. Gh. Aramă va eşi la pensie pe ziua de 1 Oct. a. c.

— D-ra Maria Pantazi va fi numită suplinitoare de l. romînă la şcoala profesională din Huşi. D-ra Pantazi e o distivsă licenţiată a Universităţii de Iaşi.

— Cursurile Externatului secundar de fete din Iaşi vor începe după 15 Sept., reparaţiunile fiind în toiul lor. Până în prezent s'au înscris peste 86 de eleve pentru clasa I. Examenul de admitere se va ţinea la 12 Sept. a. c.

◑ Azi au început cursurile şcoalelor primare din localitate.

Şcolile secundare vor începe cursurile de Marţia viitoare, 9 Septembrie.

In ziua de 16 Septembrie vor începe manevrele parţiale ale trupelor din localitate. Ele vor dura până la 1 Octombrie cînd vor fi desconcentraţi soldaţii contingentului 1906.

● Ministerul de interae a pus în vedere prefecturei de judeţ că pentru a se evita confuziuni în comunele unde funcţionează secretari comunali şi notari, atribuţiile prevăzute în legea învoelilor agricole şi legea judecătoriilor de ocoale privesc pe notari, de şi în ambele legi se vorbeşte de secretari comunali.

○ Inspectoratul general al jandarmăriei rurale a ordonat să se desfiinţeze arhiva companiei jandarmilor rurali Botoşani de 10 ani în urmă.

Hîrtia maculată va fi vîndută prin licitaţie,

● Vineri 12 Septembrie va avea loc la Teatrul Circ Sidoli o frumoasă reprezentaţie:

Se va reprezenta admirabila comedie, „20 zile la răcoare", în 3 acte, cu cuplete şi dansuri. De remarcat: cuplete Peştilor, Ruptura,—cuplete politice şi noi cuplete în afacerea Molahe, acompaniat de muzica militară.

Biletele la agenţia „Thalia".

In ziua de 8 Septembrie a. c. se va efectua cu o deosebită solemnitate hramul bisericei din Poeni, proprietatea A. S. R. Principelui Ferdinand.

Serviciul divin va fi oficiat de un sobor de 5 preoţi şi un diacon. Publicul care va asista, după amiază şi a doua zi, va fi distrat de muzică.

Cu această ocazie se va face şi inaugurarea iarmarocului.

◑ Parchetul de Suceava a încunoştiinţat autorităţile noastre că în marginea satului Stolniceni-Ghiţescu, a fost găsit cadavrul unui individ necunoscut, în vrîstă cam de 30—40 ani.

Se fac cercetări pentru stabilirea identităţei cadavrului.

● Primarul comunei Rediul-Mitropoliei a făcut cunoscut prefecturei că d. dr. Ilie Stroici a cedat şi pentru anul acesta, în mod gratuit, localul pentru şcoală din satul Ţipileşti, comuna Rediul-Mitropoliei.

◐ La sfîrşitul lunei aceştia se vor începe lucrările pentru transformarea clădirilor mănăstirei Bisericani (foastă închisoare), din judeţul Neamtz, în sanatoriu pentru tuberculoşi.

Planurile a fost întocmite de d. Călinescu, architectul ministerului de interne.

◐ La corpul portăreilor se continuă cu cercetările în afacerea delapidărei dispărutului carpist P. Ştefăniu.

Nu s'a putut încă da de urma dispărutului şi s'a constatat că suma delapidată e de 450 lei.

◓ **judiciare.**—*Curţile cu juri.*—Eri dl. I. Burada, prim preşedinte al Curţei de Apel, a precedat la tragerea la sorţi a d-lor consilieri care urmează a prezida Curţile cu juri seziunea de toamnă.

Au eşit la sorţi d-nii: Const. Grigoriu pentru Iaşi, Roman şi Neamtz; Al. Hina pentru Vaslui, Fălciu şi Bacău; T. Crivăţz pentru Dorohoiu, Botoşani şi Suceava.

La Iaşi seziunea va fi deschisă în ziua de 15 Septembrie. D. C. Grigoriu va prezida, asistat de d-nii: Dim. Ciohodariu, membru de şedinţă şi Hipolit Mărzescu, supleant.

*

Iată lista juraţilor eşiţi la sorţi pentru această seziune:

D-nii: Teodor Jelles, Stihi Teodor, Costăchescu Gh. pensionar, Max Emil, Ştefănescu Em., dr. Ştefănescu-Galatz, Stoian I. Iosif inginer, Ionescu N., Rîşcanu Aurel, Voluţa Gh., Caraiani I., Caranfil Const., dr. Riegler Em., Popovici T. V., dr. Puşcaşu Em., Tufescu L. G., Gheorghiade Achil, Ghibănescu Ilie, Ghica Teodor Grigore Deleanu, Brăescu Theodor, Bogos Constantin, Gheorghiu Neculai, Negel Gheorghe, Zarifopol I., Coteanu Vasile, Castan Victor, Popovici Alex., Popovici Em., Cernătescu V., Hălăceanu Virgil, Necnlau Teodor Gr., Teodorescu C., Tudureanu Dim., Negură N. şi Lecca Victor.

Suplinitori d-nii: Botez I. Gh., Bălăceanu Anibal, Mureşanu Sever şi Nădejde Gh.

La Vaslui curtea cu juri se va deschide la 16 Septembrie.

Procesele ce urmează a se judeca la Iaşi, vor fi fixate astăzi.

◓ D. dr. A. Steuerman plecînd în străinătate, va fi suplinit la societatea Fraterna-Păcurari de către d. dr. Herdan.

◔ *Din Vaslui.* Regimentul 7 Rahova No. 25, sub comanda d-lui Colonel Popovici, a făcut alaltă-eri un marş până la Creteşti; aci regimentul s'a întâlnit cu batalianul de vînători din Huşi şi s'au dat lupte, până seara la orele 6, când trupele au plecat la reşedinţele lor.

— Alaltă-eri s'a deschis iarmarocul, ce se ţine dela 1—8 Septembrie.

Iarmarocul promite a fi foarte animat.

— Eri tribunalul, compus din d-nii Al. Viforeanu, preşed. şi Volanschi, membru de şedinţă, a condemnat pe conductorul N. Sberea din serviciul technic al judeţului, la un an închisoare, pentru faţă în acte publice şi deturnare de bani.

◔ Aseară la Bragadiru s'a întîmplat un mic incident, care a tulburat pentru moment spectacolul ce are loc în fie-care seară în acel local.

Publicul nemulţămit de proecţiunile colorate care le efectuează un italian şi asta de aproape două luni, a început a huidui atunci când acesta voia să plictisească din nou spectatorii. Italianul în chestiune a crezut de cuviinţă să ceară socoteală unuia din spectatori, pe care'l bănuia că ar fi dat semnalul fluerăturilor. Italianul şi a primit plata pentru îndrăzneala lui, iar publicul a huiduit şi mai cu putere, aşa că şeful siguranţei d. Costescu şi d. comisar Argintoianu. pentru a evita ca incidentul sà ieie proporţii şi mai mari, au intervenit şi l'au scos din sală.

◑ **Amînarea congresului studenţesc.**—Pentru a invedera cîtă dreptate am avut noi cînd am susţinut că congresul studenţesc care urma să aibă loc la Iaşi ar fi ameninţat în strălucirea prin scopurile politice pe care le urmăresc unii dintre organizatori dăm mai mai jos un rezumat al unei scrisori, apărută în publicitate, şi care confirmă o mare parte spusele noastre:

D. Al. Spineanu, preşedintele „Uniunei studenţilor", explică într'o scrisoare deschisă trimisă ziarelor motivele pentru cari societăţile autorizate studenţeşti nu pot lua parte la organizarea congresului de la Iaşi.

Lipsa unei acţiuni comune şi asidui, zice d. Spineanu, pe vremea vacanţei; absoluta nepregătire în faţa unui program aşa de pretenţios; divergenţa de opinii asupra acestui program: apoi înfricoşarea unei degenerări a congresului cultural într'o manifestaţie de stradă, căci în Iaşi e multă însufleţire şi o chestiune autisemită nu poate lipsi, după cum unei asemenea chestiuni nu poate lipsi un joc politic; lipsa pe de altă parte a studenţimei din mijlocul societăţilor lor, făcură ca majoritatea societăţilor autorizate să nu-şi ia răspundirea congresului în faţa autorităţilor şcolare.

Evident că în asemenea împrejurări, d. ministru al cultelor nu putea să primească preşedinţia congresului.

Ar fi temeinic lucru ca cea mai înaltă autoritate şcolară să prezideze un congres cultural studenţesc, cînd studenţimea ar prezinta destule garanţii de seriozitate şi cînd un asemenea congres n'ar fi făcut în pripă şi n'ar fi—cum este acesta—vădit tendenţios şi militant.

Un congres care să spele ruşinea congreselor de pînă acum şi care să fie demn de studentul romîn, este de dorit, dar el trebuia să fie mai din vreme şi mai serios chibzuit.

◑ *Asupra motivelor care au determinat amânarea congresului studenţilor, care urma să se ţie în ziua de 7 Septembrie, trebue de subliniat că cel mai puternic a fost refuzul ministerului instrucţiunei publice şi al primăriei de Iaşi de a acorda oare-care subvenţii pentru preîntîmpinarea cheltuielilor.*

Sinceritatea naţionalismului d-lor liberali apare dar încă-odată mai mult în evidenţă.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti 2 Septembrie

LOTERIA

Bucureşti.—Astăzi s'a făcut în sala Camerei de depuneri, tragerea clasei a III-a, a loteriei regatului romîn.

Au cîştigat:

20000 lei No. 48651.
2000 lei No. 54376.
1500 lei No. 10772.
1000 lei No. 25732.
500 lei No. 10473.
300 lei No. 473, 11461, 14199, 21982, 41506, 52240.
250 lei No. 3557, 15903, 15933, 31002, 31660, 40004.
200 lei No. 233, 4572, 4603, 5884, 7774.

In chestia întrevederei Aehrenthal-Iswolky

Viena.—„Corespondenţa Politică", relevă faptul că cercurile politice austro-ungare vor opina ca un eveniment agreabil şi important ştirea despre întrevederea lui Aehrenthal cu Iswolsky, care pune sfîrşit întrevederilor lui Aehrenthal cu persoanele diriginte ale marilor puteri, a căror serie a fost deschisă în acest an prin vizita lui Bülow la Viena în primă-vara aceasta. Ideia răspîndită de unele cercuri tendenţioase despre un desacord perpetuu, sau despre o atitudine mai mult sau mai puţin rece între Austria şi Rusia, nu corespund cu adevăratele relaţii reciproce dintre cele două puteri şi nu au nici de cum acest caracter pentru Austro-Ungaria şi pentru Rusia.

Intrevederea recentă lasă a se recunoaşte în mod foarte evident, că de ambele părţi se doreşte menţinerea acestei armonii, căreia în toată Europa i se atribuie o mare valoare.

Cu ocazia întrevederei dintre d-nii Aehrenthal şi Iswolsky, ziarul „Fremdenblatt" aminteşte acţiunea comună pentru reforme a Austro-Ungariei şi Rusiei în Macedonia şi relevă atitudinea identică a lor faţă de noul regim constituţional din Turcia.

Conflictul turco-bulgar

Constantinopol.—După ziarele turce marele vizir şi ministrul afacerilor străine răspunzând discursurilor făcute de către agentul diplomatic bulgar, pentru faptul că nu a fost invitat la prînzul diplomatic a declarat că Bulgaria fiind vasală Turciei, cele două guverne, din punctul de vedere politic, nu fac de cât unul, prin urmare agentul diplomatic bulgar nu poate asista la prinzul reprezentanţilor străini.

După unele ziare, ministerul afacerilor străine bulgar, a declarat comisariatului turc din Sofia, că neinvitarea lui Geschef ar putea avea de rezultat ruperea relaţiilor.

Cazul suspect de la Lemberg

Lemberg.—Examenul dejecţiunilor unei emigrant rus, căzut bolnav cu simptome de holera la Tranopol, a dat un rezultat negativ.

Holéra la Petersburg

Petersburg. In cursul zilei de eri au căzut bolnave 118 persoane şi au murit 31 de holeră.

Numărul total al bolnavilor e de 250.

Conflictul turco-bulgar

Constantinopol.—Se pare că conflictul izbucnit între guvernul bulgar şi cel turcesc, se accentuiază din ce în ce şi chiar se zice că a început să ieie o turmură gravă.

Recunoaşterea lui Hafid

Berlin.—D. Cambou, ambasadorul Franţei şi însărcinatul de afaceri al Spaniei au remis azi la prînz la ministerul afacerilor străine, substitutului secretar de stat, o notă identică asupra recunoaşterei lui Mulay Hafid.

*

Paris.—Nota franco-spaniolă a fost remisă azi puteriloo Nota stabileşte că chestia recooaşterei lui Hafid, trebue să fie rezolvată după principiile pe care s'au format şi s'au menţinut înţălegerea puterilor în chestia marocana de la actul de la Algesiras. Franţa şi Spania consideră că interesul lor special în Maroc le desemna pentru a presenta celorlante guverne propuneri şi formulînd aceste propuneri au luat ca regulă că recunoaşterea noului Maghzeu ar trebui suboroonată obţinerei unor garanţii comune pentru interesele tuturor străinilor, garanţii care ar fi următoarele: confirmarea tuturor celorlalte tratate şi angajamente ale maghezenului faţă de guvernele sstraine, faţă de corput diplomatic şi de particulari, primirea răspunderii datoriilor maghzenului, confirmarea puterilor comisiunei de despăgubiri de la Casablanca; noul Sultan recunoscîndu-se respunzător de plata acestor despăgubiri, desaprobarea oficială şi formală a războiului sfînt prin scrisori serifiane trimese oraşelor şi triburilor, adoptarea imediată de măsuri necesare pentru a asigura siguranţa împrejurul porturilor şi pe principalele drumuri, cari merg în interior.

După obţinerea acestor garanţii, Hafid ar putea fi recunoscut oficial şi puterile ar conserva fireşte dreptul de a cere direct de la noul Sultan regularea chestiilor care ating interesele lor particulure, mai cu samă în ce priveşte pe Franţa şi Spania despăgubirilor pentru onorurile naţionalilor lor; — în fine s'ar cuveni ca noul Sultan să acorde un tratament onorabil lui Abdul Azis şi să se recomande echitate faţă de funcţionarii predecesorului sau.

Cabinetul de Chirurgie dentară
al
Doamnei Doctor CIUDIN NICULCEA
se va muta de la 26 Octombrie c., tot în str. Lăpuşneanu la No. 25, d'asupra parfumeriei Darmet (Robert) casele Mavrocordat. Intrarea prin gang.

Institutul RANG
Şcoala Primară mixtă.—Examenul la Stat
— Iaşi, Str. Română No. 34, Iaşi —
Primeşte copii *externi, semi-interni* şi *interni.*
Limbile franceză şi germană *obligatorii.*
Cursurile încep la 1 Septembrie

INSTITUTELE UNITE
— IAŞI —
al 43-lea an
Se primesc elevi interni, semi-interni şi externi pentru: cursul primar cu limbele Franceză şi Germană, şi clasele I-a şi a II-a de liceu.
Se mai primesc elevi interni care urmează la liceu sau gimnaziile statului.
Cursurile încep la 9 Septembrie. Pentru orice lămuriri a se adresa la direcţiune str. Muzelor No. 6.

ANDREI BRIFF
AVOCAT
— Strada ETERNITATE No. 72 —

Noua Spălătorie Chimică şi Boiangerie
„MODERNA"
(lîngă NOAK)
— Iaşi, 17 Str. Lăpuşneanu 17 —
In vederea sesonului de toamnă mărind personalul pentru a satisface pe onor. public, mai bine şi mai prompt, rugăm pe onor. clienţi a ne încuraja cu comenzi.
Se spală şi se văpseşte chimic prin noile perfecţiuni tecnice, ori-ce haină de dame, bărbaţi, copii, uniforme ofiţereşti, de şcoală, toalete scumpe de mătasă, mănuşi, cuverture, perdele etc. Aseminea am întrodus o nouă secţie pentru *rufe*, gulere, manşete, camaşe, plastoane, trusouri scumpe.
Se spală higienic şi prompt.
"MODERNA"
str. Lăpuşneanu 17
(lîngă Noak)
Sucursala: *Str. Ştefan cel Mare No. 19* la fabrica de umbrele.

NOU! NOU!
Sticlele „Isometrop"
Cea mai clară vedere, experimentată cu razele *Roentgen.* Premiată de toate academiile oculistice.
Asigură **conservarea ochiului**, evită fluorescenţa şi *măreşte vederea*
Se incadrează
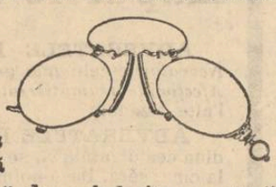
în ori ce formă de ochelari; montările cele mai noui şi mai sistematice.
Singurul deposit la
Magazinul de optică **W. FISCHER**
IAŞI, Strada Lăpuşneanu 30
Mare depozit de Binocle "Flamarion"

CAILE FERATE ROMANE

Plecarea şi sosirea trenurilor—GARA IAŞI

PLECAREA

Ante meridiane

Paşcani, Bacău, Piatra-N., Bucureşti	6.10
T.-Ocna, Burdujeni, Fălticeni, Botoşani	
Vaslui, Galaţi, Bucureşti	8.35
Dorohoi	8.40
Paşcani, Bucureşti	10.20

Post-meridiane

Ungheni, Chişinău, Odessa	12.05
Vaslui, Tecuci, Galaţi	3.10
Dorohoi	5.40
Paşcani, Bucureşti, Burdujeni, Fălticeni	5.55
Botoşani	
Vaslui, Bucureşti, Galaţi, T.-Ocna	9.05

SOSIREA

Ante-meridiane

Bucureşti, Tg.-Ocna, Galaţi, Vaslui	8.30
Dorohoi	10.35
Paşcani, Bucureşti, Fălticeni, Burdujeni	11.20
Botoşani	

Post-meridiane

Galaţi, Tecuci, Vaslui	1.05
Ungheni, Chişinău, Odessa	5.25
Bucureşti, Paşcani	6.20
Dorohoi	8.00
Bucureşti, Galaţi, Vaslui	9.55
Paşcani, Bacău, Piatra-N., Galaţi, Bucureşti	10.55
T.-Ocna, Fălticeni, Botoşani, Burdujeni	

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca **Purgatif**, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-deci ani a demonstrat că Eléxirul Guillié este de o eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE, FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI, BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC, AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN IASI, Farmacie FRATII KONYA.

Un izvor de bogâtie prin Economie

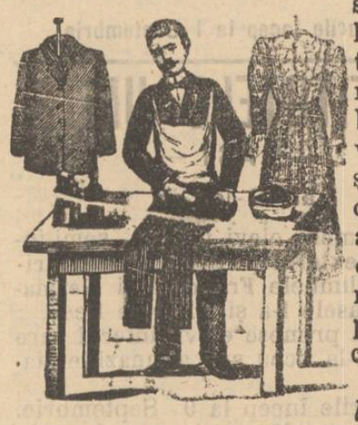

s'a înfiinţat un mare atelier boiangerie de lux unde se efectuează or çe lucru atingător de această branşă, adică se spală se curăţe se vopseşte or ce haină, atât de bărbaţi cît şi de damă etc. pot fi ele cît de vechi devin ca noi asemenea primeşte or şi ce reparaţiuni mă am decis a lucra credincios şi mai eftin ca or unde pentru am-l face clienţi mulţi, posed şi o mulţime de certificate de mulţumire din partea unor domni clienţi civili şi militari, înştiinţat printr'o carte poştală vin la domiciliu d-lor clienţi.

Se preschimbă gulere de catifea la paltoane şi pardisiuri.

— SERVICIUL PROMPT ŞI CONŞTIINCIOS —

LA „PARISIANU" Iaşi, Strada Veche 45.

Vis-a-vis Biserica St. Sava.

DEPURATIVUL LAROZE

SIROP DE COJE DE PORTOCALE AMARI

CU IODUR DE POTASSIUM

(Sare de iodină).

Preparat de J. P. LAROZE, Pharmacist,

PARIS — 2, rue des Lions-Saint-Paul, 2 - PARIS

Tótă lumea cunóşte proprietăţile Iodurului de potassium. DOCTORII RICORD, BLANCHE, TROUSSEAU, NELATON, PIORRY, ROGER, au obţinută cele mai bune efecte în *afecţiunele scrofulóse, limfatice, canceróse, tuberculóse, caria óselor, tumorile albe, bólele pelei, sângelui, accidentele sifilitice, secundarii şi terţiare.* Toţi medici citaţi acilea prescriu **Iodurul de potassium** asociându'l **Siropului Laroze de coje de portocale amari**, carele, prin acţiunea sa tonică asupra aparatului digestiv, înlesneşte absorbţiunea Iodurului şi eviteadă iritaţiunea vătămătóre ce póte resulta din întrebuinţarea lui topit în apă numai.

SIROPUL DEPURATIV LAROZE

se găseşte în deposit la tóte pharmaciile bune unde se mai póte găsi încă şi

SIROPUL SEDATIV de coji de portocale amari preparat cu BROMURUL DE POTASSIUM

fórte eficaciu contra *Epilepsiei, histerieĭ, bólei, numită jocul St-Guy, insomniei copiilor în timpul dentiţiunei*, etc. etc.

1430

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celorl'alte remediĭ.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

„România musicală"

— IAŞI —

24 Str. Lăpuşneanu 24

Piane: din cele mai renumite Fabrici începînd de la Lei 700—pînă la cele mai scumpe.

Renumitele Pianine Zimmermann cea mai mare fabrică din lume.

Gramofoane: Marca „Inger" preţuri, reduse Gramafon de concert mare cornet dirigiabil redus din lei 250—la lei 150.

Plăci mari de concert pe ambele părţi numai Lei 4.—o placă.

Note musicale: pentru Conservator, studii şi piese moderne.

Viori pentru şcoală, Orchestră şi solişti.

Mandoline italiane, Violoncele, Flaute.

Coarde fine din cele mai renumite fabrici.

Preţurile cele mai eftine.

Hârtie diafană de lipit pe geamuri cele mai frumoase desenuri.

Tablouri de artişti celebri precum şi Rame.

Preţurile cele mai reduse.

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— *Strada Golia 77* —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

Stefan P. Georgescu

AVOCAT

— *Str. Căpitan Pădu No. 10 bis* —

Primeşte consultaţii dela 7 jum. la 9 dim.

D-r Alex. Lambrior

— *Strada Vovideniei No. 1* —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

ADVOCATUL

EM. SOCOR

S'a mutat în Str. Veche 24

BROSSE A TAPIS

Prix : 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco du Catalogue

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f 30c.

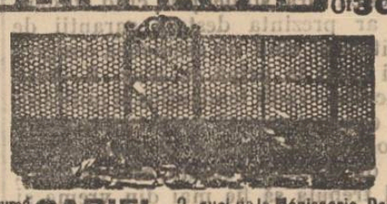

Raymd GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei care au întîrziat

Să nu piardă ocaziunea acum la:

Clasa III-a a Loteriei

Tragerea

la 2 şi 3 Septembrie

LEI 900000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai rămas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 8.50
1/4	Un sfert	Lei 17
1/2	Una jumătate	Lei 34
1	Loz întreg	Lei 68

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4.50—lei	1/4	Un sfert	9—lei
1/2	Una jumătate	18 — lei	1/1	loz întreg	36—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu celmaĭ Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul V.—No. 526.—IAȘI, Joi 4 Septembrie 1908

Ce glăsuesc dosarele

— O mică analiză. — In ce consistă afacerea Guttman No. 2. — Sfruntat neadevăr.—Judecată ce va să vie.—Afacerea Guttman No. 1. — Atitudinea parchetului.— Rostul Camerei de punere sub acuzare.—Hotărîrea.—Circumstanțele agravante.—Rostul și explicația lor.

Cazul Gutman No. II. Incepem cu acesta fiindcă ie cel mai recent.

In ziua de 14 August 1908 d. procuror de Curte Hamangiu cere la parchetul tribunalului Iași să i se trimeată dosarul Millo Guttman. In acest dosar găsește rezoluția d-lui procuror Winkler, ca afacerea să fie pusă la dosar. D. Hamangiu restitue dosarul cu ordin înscris ca Guttman să fie dat în judecată pentru contravenție prevăzută de art. 13 din Regulamentul poliției sanitare și art. 174 din legea poliției veterinare și sanitare.

Parchetul tribunalului s'a executat, a trimis în judecată cu rechizitor și calificările de mai sus pe Millo Guttman.

Cîteva zile după aceasta apare în „Neamul Romînesc" acuzațiunea d-lui Cuza că d. Prim Procuror Ghinea Ionescu ar fi *mistuit* afacerea lui Guttman No. 2, vinovat de a fi otrăvit, prin carne de vită bolnavă, pe țăranii muncitori de pe moșia sa.

D. Cuza—dacă a cetit dosarul—afirmă cu rea credință un sfruntat neadevăr, iar dacă nu l'a citit a fost indus în eroare de un om vădit pătimaș.

Intr'adevăr iată ce se găsește în acest dosar.

*

In cursul lunei Mai a. c., poliția de Tîrgu-Frumos confiscă, în ograda unui casap din acel orășel, o căruță cu carne, condusă de un om în serviciu la moșia lui Guttman, din vecinătatea Tîrgului. Poliția dresează un proces-verbal că acea carne a fost adusă spre vînzare la casapul în ograda căruia s'a găsit și că trebuia să fie carne de vită bolnavă pentru că a fost adusă în timpul nopței.

Medicul Comunal fiind înștiințat a luat probă din acea carne, pe care o trimite spre analizare institutului bacteriologic din Iași, iar restul cărnei a fost confiscat.

Conducătorul căruței afirmă că, în lipsa stăpînului său de acasă, îmbolnăvinduse o vită, desînge, vatavul a tăiat'o, dar văzînd carnea cam roșie, l'a trimes la doctorul din Trg.-Frumos cu carnea ca s'o vadă dacă poate fi bună de făcut pastramă, că a tras cu căruța la casapul la care obicinuit trag oamenii moșiei, că, negăsind pe doctorul comunal, a adus pe agentul sanitar să vadă carnea, că agentul sanitar i-a respuns că trebuie să cheme pe doctor, că în sfîrșit, în timpul cît aștepta aducerea doctorului de către agentul sanitar, a venit poliția.

Institutul bacteriologic a respuns parchetului de Iași, care îi înaintase spre examinare carnea, cu număr și fără nume, că n'a găsit nici o bacterie patogenă cunoscută.

Pe baza acestei adrese d. procuror Winkler a clasat afacerea.

*

Instanțele de fond vor judeca și din judecata lor se va ști cine a greșit, procurorul de tribunal Winkler sau procurorul de Curte Hamangiu.

Desfidem, însă, pe d. Cuza să ne arăte un indiciu cît de mic, sau o presumpțiune cît de neînsemnată că la mijloc ar fi o mituire

*

Cazul Guttman No. I.—Iată în ce constă acest caz:

Către finele lunei August 1907, pe moșia Unțeni, județul Botoșani, ținută în arendă de Oscar Guttman, — frate cu Millo Guttman de mai sus—se îmbolnăvesc trei oameni de antrax. Din aceasta esă, în localitate, și mai apoi în presă, invinuirea că, din ordinul arendașului, s'a dat muncitorilor, de mîncare, carnea unei vite bolnave de antrax.

In urma acestora Oscar Guttman este arestat. Tribunalul de Botoșani, pe baza afirmațiunei lui Guttman, că la acea epocă lipsea de la moșie — afirmațiune susținută de martori — infirmă mandatul de depunere. Procurorul declară apel și camera de punere sub acuzare, compusă din d-nii: consilieri Crivetz, Suciu și Grigorovici, admite apelul și dispune, în interesul instrucțiunei, menținerea în arest a inculpatului.

La împlinirea lunei tribunalul din Botoșani confirmă de astă-dată mandatul de depunere. Inculpatul face apel la Cameră, care, în majoritate, compusă din d-nii Crivetz și Grigoriu, a respins apelul. D. consilier Grigorovici a fost de părere că, instrucția martorilor fiind terminată, se poate elibera inculpatul, fără grijă de influențarea martorilor. Din această cauză d. consilier Grigorovici a fost, la cîte-va zile după aceasta, maltratat de ziarul *Voința Națională*. La o săptămînă după aceasta inculpatul Guttman cere judecătorului de instrucție, de pe lîngă tribunalul Botoșani, liberarea pe cauțiune. Acesta respinge cererea. Inculpatul face apel și camera de punere subt acuzare, compusă din d-nii Crivetz, Suciu și Em. Cernătescu, — d. consilier Grigorovici fiind în concediu — găsește că instrucțiunea, fiind terminată, n'ar mai putea fi influențată de inculpatul liber și dispune eliberarea lui pe o cauțiune de 10,000 lei.

*

Instrucția a întîrziat, în așteptarea raportului d-lui inspector sanitar Slătineanu. Acest raport constată că boala celor trei muncitori provenise nu din mîncarea cărnei, ci din contactul exterior, cu ocazia manipulărei cărnei. Certificatele medicale aflate la dosar constată că după cîte-va zile de căutare toți muncitorii s'au îndreptat.

Judecătorul de instrucție trimite dosarul parchetului declarînd instrucția terminată. Procurorul tribunalului face un lung memoriu relativ la complectarea cercetărilor, pe care memoriu îl trimite parchetului general, care ordonă judecătorului să complecteze instrucția în senzul memoriului procurorului.

S'au mai făcut cercetări și pentru făina și brînza stricată, cu care se hrăneau oamenii la acea moșie, alimente care au fost găsite de calitate proastă la analiză, iar în cursul lunei lunie, prin ordonanța definitivă, Oscar Guttman, împreună cu doi servitori, este trimis în judecata tribunalului, pentru toate faptele cu care fusese trimis în instrucție.

*

Cum putem caracteriza afirmarea d-lui Cuza cînd în August d-sa susține că afacerea a fost mistuită?

D. Cuza se miră de monstruozitatea mistuirei, după ce, zice d-sa, inculpatul a dispărut și după ce, posterior primei inculpări, a comis mai multe excrocherii.

Iată ce este cu excrocheria.

*

Oscar Guttman a vîndut fabricei Assan din București trei vagoane de rapiță, pe care nu i le-a predat.

In timpul campaniei presei, cu otrăvirea muncitorilor prin carne de vită bolnavă, fabrica Assan depune la parchetul de Botoșani o plîngere în excrocherie. Guttman este trimis la instrucție subt inculpare de excrocherie, dar dovedindu-se că a avut rapiță semănată, că vînzarea o făcuse înainte de strîngerea rapiței și că după strîngere recolta n'a dat de cît cîte-va mii de kilograme, judecătorul de instrucție, de acord cu concluziile procurorului, a declarat că nu i caz de urmărire, nefiind în cauză de cît o afacere comercială, fără nici un element delictuos. D. Hamangiu nefăcînd opoziție la cameră, de aseminea nici partea reclamantă, afacerea a fost clasată.

*

Mîine vom arăta cè glăsuesc dosarele în privința afacerei Leff și Rapaport.

Odată terminată expunerea faptelor vom arata — cu dovezi irefutabile—că ieșirea violentă a d-lui Cuza contra magistraților, se bizuie pe un considerent ceva mai practic, de ordin mai imediat, de cît bănuiesc mulți. Se va vedea atunci că în preocupările acestui cerber al națiunei întră și alte elemente de cît preocuparea îndreptărei unui rău social.

Vin toate pe rînd — și mai cu seamă fie-care la rîndul său.

Un examen de capacitate

Pe ziua de 1 Octombrie se va ține în București examenul de capacitate pentru abilitarea maestrelor de croitorie și lenjerie de la școlile profesionale din țară. Pentru admiterea la acest concurs s'a cerut pe lîngă diploma de gradul al 2-lea, și 3 ani de atelier sau de practică profesională.

Diplomatele ce se vor prezenta la acest examen sunt eșite sau de la școala Reuniunii *din Iași sau de la școala profesională No. 1 din București.*

După un uz rău luat s'a dispus ca asemenea examene să se țină numai la București, deși mai rațional ar fi să se alterneze cînd Iașii, cînd Bucureștii.

Supt guvernul trecut conservator se reușise a se trece în lege ca examenele de capacitate în genere să se țină și la Iași și chiar s'au ținut cîte-va; iar dacă nu s'ar fi zădărnicit vreme cu concretizarea ideii unei școale normale superioare profesionale, și s'ar fi lăsat să funcționeze gradul al II de sigur că s'ar fi ținut examene de capacitate pentru maestre și la Iași.

Dar liberalilor nu le arde inima pentru dreapta distribuire a meritelor, și mai ales în ținerea examenelor de capacitate pentru maestre, avem de făcut toate rezervele. Invățămîntul profesional e condus de femei, și se știe că femeia prin firea sa e mai escluzivistă.

Și ce am mai ocoli lucrul; directoarea școalei profesionale din București nu se ferește de a profera în public deconsiderarea pentru capacitatea elevelor eșite de la școala Reuniunei din Iași.

D-ra Adelsberg, este o înfocată haretistă și tare pe asemenea înalte protecții va fi în stare a-și da măsura esclusivismului său.

Tinerile maestre și submaestre din Moldova, care se duc la concurs pentru ziua de 1 Octombrie se duc cu grija că nu numai că nu li se va aprecia pe dreptul munca și capacitatea lor, dar vor fi ostentativ depreciate.

Cazul s'a petrecut în rîndul trecut, cînd s'a ținut primul examen de capacitate.

Ne facem ecoul dreptății și atîtor glasuri, care cer de la Ministru actual a face astfel ca juriul examinator să fie alcătuit aşa fel, ca să ia parte și maestre din a doua capitală a țării, pentru a da încrederea cerută unui juriu, că va fi imparțial și drept.

Pe lîngă cheltuelile la care se expun candidatele din susul Moldovei, să aibă cel puțin mîngîerea că vor întîlni în juriul examinator maestre care să le aprecieze fără părtinire pe toate.

Dar noi nu credem.

Iarăși congresul studențesc

Revenim asupra acestei chestiuni, fiind-că amînarea proectatului congres se leagă de cîte-va chestiuni destul de importante. Și că lucrul este ast-fel se poate ușor dovedi din considerentele procesului verbal, încheiat de solidariștii din Iași —între care, nu-i vorbă, vedem iscăliți și oameni care nu mai sunt studenți și alții care sunt funcționari publici—, prin care se hotărește amînarea congresului.

Să inzistăm puțin asupra acelor considerente.

Primul este ast-fel formulat:

„Luînd cunoștință de comunicările făcute de delegații noștri d-nii Eduard D. Lăzărescu și G. V. Măcărescu, trimiși la București pentru a se informa de hotărîrile colegilor noștri din Capitală în privința congresului, comunicări cari ne indrituesc a crede că *e o lipsă desăvîrșită de înțelegere* între studenții Bucureșteni, cari n'au putut cădea de acord nici asupra delegaților cari ar urma să ia cuvîntul, nici asupra modului de a fi reprezentați la acest congres".

Neînțelegerea pomenită mai sus este de ordine profundă și ea avea de bază însă-și cele ce se urmăreau prin acel congres. Ast-fel pe cînd unii vedeau un prilej minunat de a se face ca congresul să se ocupe de chestiuni politice în legătură cu luptele noastre politice interne, alții voiau să dea frîu liber demagogismului lor pe chestiuni de ordin antisemit, iar majoritatea studențimei serioase voia ca congresul să se menție în limitele strict cultural-naționale.

Un alt considerent privește lucruri de un alt ordin de idei. Iată-l cum e redactat:

„Considerînd hotărîrea *primăriei de Iași și a autorităților de a da concursul pentru primirea* și găzduirea congresiștilor, numai în caz cînd ar fi dovezi sigure de seriozitate și reușită".

Lăsînd la o parte faptul confirmărei discreditului de care se bucură adunările studențești, considerentul acesta confirmă informația noastră de ieri că atît ministrul instrucției cît și primăria de Iași au refuzat furnizarea mijloacelor. De ce? Niminea n'o spune, dar explicația ie la îndămîna tuturor.

Guvernul n'are nevoe de un congres studențesc căci de luminele unei ast-fel de adunări în ce privește soluții nu-i prea arde; perspectiva unor manifestații antisemite și demagogice nu surîde liberalilor acum căci n'ar putea să tragă nici un folos; în ce privește naționalismul neprihănit—dacă ar fi triumfat această părere—liberalii sunt prea practici pentru ca o mișcare pur ideală să-i poată interesa.

Acesta ie adevărul și de aci refuzul, cauza principală a amînărei congresului.

CATE-VA NOTE

Conservatorul s'a apucat să facă teorii. Aşa, răspunzînd *Viitorului* și *Ordinei* susține, că solidarizmul social, este compatibil cu doctrina ori cărui partid, fie el conservator, fie liberal, fie chiar *socialist*.

Am vrea să știm, grație cărui confrate, *Conservatorul* a găsit explicațiunea și comptabilitatea aceasta? Căci, este știut, că *Larousse* refuză—de cînd cu semnificația *Cahalului*—să dea concursul său oficiosului d-lui Carp. Noi știam că tot socializmul se bazează tocmai pe *antagonizmul claselor*, și că partidul conservator tinde la menținerea unor absurde privilegii în dauna claselor sociale inferioare.

Tare am vrea să știm care-i confratele.

*

Violența se ocupă, nu știu pentru a cîte-a oară de „reformele pentru muncitori". In aceste articole d. Ioină vorbește despre Clémenceau, Jaurès, despre legislația uvrieră din străinătate și despre necesitatea ei în acele țeri, despre d. Take Ionescu și partidul conservator-democrat; despre ce zice și ce nu zice presa romînească; face aluzii la vechile sale sentimente și credințe politice; citează din gazetele opoziției spre a arăta ce gîndește și ce plănuește d. Djuvara; dar nu ne spune nimic pozitiv și serios asupra reformelor muncitorești, aşa cum înțălege guvernul să le realizeze.

Acesta este *oficiosul* guvernului; iar d. Ioină *primul său redactor*.

OAMENI ȘI LUCRURI

ZILE DE ODIHNA

După o muncă incordată și istovitoare, muncă risipită și în activitatea profesională și în publicistică, amicul meu Rodion pleacă să găsească undeva, pe țărmul mărei albastre—sub alte orizonturi și în fața altor peisagii, odihna de care și trupul și sufletul său au neaparată nevoe.

Odihna! Din toate lucrurile către care năzuim în răstimpuri, noi toți aceștia, cari nu simțim nevoia sporturilor, acesta e de sigur cel mai firesc și cel mai trebuincios.

De fapt, viața devine din ce în ce mai grea. Pentru a răzbi, pentru a urca treptele mai înalte ale scărei sociale, virtuțiile nu mai sunt suficiente.

Toate însușirile sufletului trebue puse în valoare, toate forțele individuale trebue utilizate. Și acestea cer muncă, cer risipă de forță, cer—ceea ce aşa de bine se caracterizează în cuvîntul acesta teribil: surmenajul.

Odihna e singurul întăritor, singurul acumulator de forțe și de energii. Și din punctul acesta de vedere, ea devine o necesitate socială. Căci recunoscută din cele mai vechi timpuri, din epoca închegărei marilor religiuni care au stabilit zilele de reculegere, ea a figurat în mai toate organizațiile sociale, sub forme diferite, până la acele pe care în administrațiile actuale le dau vacanțiile, congediile și pensiunile.

Și cu toate aceste,—din numărul cel mare de lucrători ai societăților omenești, cîți își pot face luxul de a se odihni? Uvrierul care muncește fără preget din zori și până la noapte, funcționarul care înțepenește ceasuri întregi dinaintea biroului de lucru, toți acei care muncesc muncă de rînd, muncă de mașină, cu brațele sau cu mintea, toți acei a căror existență e necesar legată de această puțin productivă activitate de toate zilele, își pot permite luxul de a se odihni? Nu, firește. Pentru aceștia, odihna e foamea, e frigul, e nevoia.

Desigur noi, care din cînd în cînd mai putem găsi zile de reculegere, cari putem agrementa aceste răstimpuri în călătorii depărtate, cari peste odihnă mai găsim putința de a aşterne mulțumiri sufletești, de a gusta emoții nouă,—suntem dintre privilegiații soartei...

Nu vreau însă nici de cum să intunec mulțumirea prietenului meu, cu gîndurile aceste, care de altfel îmi vin după o încîntătoare excursiune pe malurile Bosforului și ale mărei de Marmara. Recunoscîndu-i pe deplin toate drepturile de care face uz, îi urez călătorie bună și odihnă prielnică.

Parsifal.

Sentimentul dreptății

— LA POPORUL ROMÎN —

Intre deosebitele note sufletești ale unui popor, cele mai hotărîtoare pentru soarta lui sînt fără îndoială, cele de ordin moral, căci îi asigură superioritatea nediscutată cînd se accentuează ca adevărate calități, și-i pricinuesc o scădere cu urmări însemnate, în casul contrar.

Pentru poporul nostru, ale cărui necesități de tot felul—culturale și economice—ies mereu la iveală dela o vreme încoace, este interesant să cercetăm ce nuanță prezintă sentimentul dreptății. Cînd atîția binevoitori ridică glasul în folosul țăranului, cerînd să i se facă dreptate, să vedem cum înțeleg și cum practică țăranii dreptatea.

Din îndelungata și trista experiență pe care a cîștigat-o țăranul până astăzi noțiunile „adevăr" și „dreptate", cunoscute din străbuni, au suferit schimbări profunde, restrîngîndu-și sfera într'atît, încît au ajuns să fie rostite numai cînd este vorba de Dumnezeu: „numai la Dumnezeu este dreptate".

Dar și cuprinsul acestei mărturisiri este micșorat de altă zicătoare: „Dumnezeu dă tot celui ce are mai mult".

In fața oamenilor adevărul nu are nici o căutare în casurile cele mai bune, iar de multe ori are consecințe foarte supărătoare: „cine spune adevărul loc nu-și mai găsește; dreptul umblă totdeauna cu capul spart; dreptatea te leagă la gard; adevărul e proastă marfă; vrei vrăjmași să-ți dobîndești, grăește adevărul", etc.

Înțelepciunea vieței constă în înconjurarea adevărului, în menajarea persoanelor, dacă vrei să treci drept om între oameni.

Astfel ești asemănat cu cei nevîrstnici sau cu cei cunoscuți prin lipsuri mari: „numai copii și nebunii spun adevărul; dela nebun și de la beat adevăru-i lesne de aflat; gura păcătosului adevărul grăește".

Prin urmare, zicători ca acestea: „ce-i drept, nu-i păcat; ce-i drept și lui Dumnezeu îi place" sînt din altă lume, din alte vremuri și ar trebui prefăcute în conformitate cu sufletul nostru actual în: ce e drept numai lui Dumnezeu îi place, oamenilor nu.

Aceștia țin cu tărie la astfel de proverbe, care oglindesc minunat simțimîntul lor de dreptate: „aurul deschide raiul și darea trece marea; nu căuta cînelui, ci al cui e cîinele; gardul cu proptele bune nu cade 'n timp de furtune; sabia de aur taie mai mult ca cea de fier; ori să fii cu miere 'n gură, ori cu mîna 'n buzunar; dacă vrei să nu scîrțîie roata, unge osia; dacă pui undelemn în candelă, îți va lumina; boul nu treeră cu gura legată; cine vrea să se roage sfîntului, duce lumînare și tămîie; drept ca funia 'n traistă; dreptatea e scrisă la fiecare în vîrful nasului".

In locul dreptului adevăr și-a făcut cale hatirul, dăruit de foștii noștri stăpînitori din alte vremuri, Turcii, și Fanarioții, foarte pricepuți în scoaterea banului prin orice mijloc.

Atît de funestă a fost înrîurirea acestora încît apucăturile lor au rămas obiceiuri în țara noastră, încît dreptatea celui slab și sărac este înnăbușită de puterea și trecerea celui bogat.

In orice împrejurări se întărește credința țăranului că nu-i este cu putință să obțină ce-i al lui până nu ungi osia, dacă nu cumva este în conflict cu boerul și atunci știe sigur că „corb la corb nu scoate ochii" și „lupii nu se mînîncă între dînșii".

Ca o ilustrare minunată a faptelor despre care vorbim aici, credem foarte nimerit reproducerea următoarelor rînduri: „Justiția! Instituțiunile publice!... „Ai pe cineva la Tribunal?—„Ai pe cineva

Cumparați Bilete pentru Loteria 4 Clasa IV a Regatului Romîn

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 36,- O jumatate loz Lei 18 - Un sfert de loz Lei 9 Una optime lei 4-50

la Prefectură?"—„Ai pe cine-va la Primărie?"—„Ai pe cine va la Bancă?" —„Ai pe cineva la Credit?"—O! mai ales la Credit!—„Ai pe cineva la minsterul de instrucție, de finanțe, de interne?" Acest veșnic cineva! El face și desface toate! El este realul, actualul„ 1).

In urma celor arătate este de neînțeles o contrazicere din cele mai mari între ceeace știe și între ceea-ce practică țăranul în privința judecății.

Fiind convins de adevăruri mari ca acestea: „judecata e capul omului; pune-ți căciula înainte și te judecă singur; mai bine o învoială strîmbă de cît o judecată dreaptă; prietesugul judecătorului e pe genunche", te miri cum țăranul pentru orice pricini ia drumul judecătoriei, pierzînd și bani și timpul de muncă, pe lîngă că întreține veșnic dușmănii cu semenii lui.

Pentru o fîșie de pămînt cît de neînsemnată, dacă e omul lui Dumnezeu și se mai gîndește la suflet, și prin urmare nu săvîrșește chiar omor, el nu mai isprăvește cu judecățile, pînă nu se ruinează cu desăvîrșire.

Vorba: „răzăș cu un sac de hîrtie și un petec de moșie" înfățișează un tablou destul de negru al situației țăranului în această privință.

Să fie mîndria pricina tuturor acestor hărțueli care nu mai au capăt? Atît de mult îl jignesc pe țăran micile neînțelegeri cu cetățenii? Pareca am fi într'o epocă de predominare a onoarei, cînd suntem gata a cere satisfacție pentru ori-ce atingere a ființei noastre. Sau explicația stă că țaranul este o fire înclinată spre pricini, nedeprins să împedice ivirea lor, ori să le împace prin bună învoială? Adevărul pare că-i acesta și vinovații de întinderea răului sînt în primul rînd preoții, care n'au priceput ce trebue să facă spre a împedeca plaga aceasta a satelor. Ei s'au mulțumit totdeauna cu folosul material, care i-a făcut să uite că poartă haina de împăciuitori și de mîngăitori ai sufletelor încredințate lor. S'au abătut într'atît de la calea, pe care o urmau adevărații preoți de altă dată — cu carte prea puțină, dar cu suflet curat și bun.

Povestirea bătrînilor ne arată că sînt puncte luminoase în trecutul nostru spre care e bine se ne îndreptăm deseori privirea:

„In vremea veche, cînd oamenii mergeau la biserică, după datoriile lor, nu eșia popa mai 'nainte. Eșind popa afară, oamenii toți mergeau și-i sărutau mîna, precum și femeile și ziceau unul la altul bună dîmineața și se întreba unul pe altul de ale lor și toate pricinile ce erau în sat se domoliau în stoborul bisericei. Oamenii se domoliau cu cearta între ei... Oamenii toți se jeluiau la oameni bătrîni. Bătrînii chemau pe prigonitori în fața stoborului: „de ce ai făcut dumneta așa? Să nu mai faci, așa, că e rușine", Azi nu mai știu oamenii de biserică; merg la biserică și nu ascultă nici la slujba popii și mai mult zic că la biserică la ce să meargă, că biserica lui e acasă". (Spusă de Dinu Enache, 76 ani, Ocnele-Mari, Vîlcea).

Dar tot s'ar împiedica, măcar în parte, nașterea atîtor judecăți, dacă vom reuși să dăm țăranului o cultură morală, în locul sterpului învățămînt, care deabia ajunge să facă pe tineri să scrie și să citească. Orice îndreptare a stărei țăranilor este condiționată de desvoltarea însușirilor morale, care dau un suflet tare, condus numai de fapta bună.

Vasile Vîrcol

1) C. Rădulescu-Motru, „Cultura romînă și politicianismul", București, 1904, pag. 137.

„Opinia" la HUȘI

Politice.—Intre liberalii din Huși domnește o foarte mare dihonie. Actualul prefect nu mai are nici raporturi personale cu reprezentanții din parlament. In cele din urmă legăturile s'au rupt și cu d-nii Irimia Gheorghiu și Alex. Rîșcanu.

Cu Nicu Cișman nu duce casă bună chiar de la început, cu Ion Dobreanu a luptat pe față contra la alegerile comunale. Singur cu d-l C. Leonida mai ținuse raporturi personale bune, intru cît d-sa trăind la Tărzii era mai departe de focarul de intrigi ce zace în Huși.

A crezut dar de cuviință ca înainte de a pleca în congediu să facă o vizită d-lui Leonida la Tărzii și să-i ia avizul prealabil după ce s'a tînguit de mizeriile ce i se fac la Huși. Tonul în care s'a tînguit a făcut o adîncă impresie asupra celor prezenți, dînd a se înțălege că va fi silit în cele din urmă să se dea în brațele d-lui Cișman.

Un conciliabul a avut loc la Tărzii după plecarea Prefectului. Intru una din Duminici cei doi deputați au vizitat pe d-l Leonida Constantin la Tărzii și s'a găsit formula luptei: răsturnarea prefectului cu orice preț și susținerea candidaturii d-lui Varlam, proprietarul Budeștilor. Iar pentru a face mai efectivă soluția l'au și luat pe d. Varlam la conciliabul spre a fi angajat mai tare.

In debandada liberală ce domnește în Huși din cauza luptei d'ntre prefect și reprezentanții din parlament, lumea se întreabă ce va eși de aici.

Noi credem că prefectul s'a făcut imposibil, dar că cu forțele locale a celor 5 reprezentante în parlament nu se atinge nimic, întru cît prefectul dr. N. Lupu face parte din o clică ce trece hotarele județului Fălciu.

— P. S. S. Episcopul Conon Arămescu Donici a plecat la Constanța spre a se întâlni cu d. D. A. Sturdza. Se știe că Episcopul de Huși are osebită înclinare pentru d-l D. A. Sturdza, șeful partidului liberal, cu toată lupta aprigă ce liberalii din Huși au dus'o și o duc contra Sfinției sale. Dr. I. Munteanu a dus o campanie aprigă prin gazeta Fălciului; d. Gh. Vîntu cu neamurile sale lupta pe față contra Episcopului, iar d. Haret nu se prea grăbește a satisface cererile Episcopului de Huși, fără interveniri de sus.

Coresp.

Litere-Științe-Arte

Frumusețe.— O artistă americană, după o călătorie de mai multe luni a spus că tipul ideal de frumusețe femeiască e americana. O foaie pariziană n'a lăsat lucrul baltă și a adresat o circulară artiștilor francezi, cui dă premiul de frumusețe din toate femeile din lume. Multe din răspunsuri sunt interesante, Henry Carol Delvaille scrie: Americanele au făcut totdeauna o impresie plăcută asupra mea. In ce privește fumusețe, italiencele însă le întrec. La italience e ceva mai mult omenesc, americancele sunt frumuseți mondene. Cormon zice: Mai înainte erau grecoaicele tipul cel mai desăvîrșit de frumusețe. Damele noastre de azi au o talie prea subțire. Pictorul Jujalbert răspunde: E o minciună, și încă din cele zdravene dacă se spune că americancele sunt cele mai frumoase femei. Natural muntenii iubesc munții, locuitorii litoralului spun că marea e cea mai superbă parte din lume. Asupra întrebării: cine e cea mai frumoasă femeie, nu pot de cît să rîd. In toate călătoriile mele, am găsit frumuseți, la toate națiunile, în toate culorile, ori blonde, ori brunete. Willete e în răspunsul lui un adevărat francez galant. El scrie: Cea mai frumoasă e femeia franceză cu pălăriile lor mari și cu teint-ul lor admirabil. Americancele sunt fără gust și insuportabile. Natural, că la frumusețile cari ni le-au lăsat artiștii greci, nu pot ajunge femeile noastre de azi.

*

Despre Paul de Kock, celebrul scriitor popular al Francezilor, de la moartea căruia se împlinesc 37 ani, se povestește următoarea anecdotă:

Pe la 1830 un englez veni la Paris să vadă pe Chateaubriand și pe Paul de Kock, autorii săi favoriți. Englezul vizită mai întâi pe Chateaubriand care îl primi foarte bine și în urmă se duse să vadă și pe autorul „D-lui Dupont".

— Pe Chateaubriand l'ai văzut? Intrebă Paul de Kock.

— Da, răspunse englezul.

— Imi pare foarte rău fiindcă ai început cu friptura și'ai isprăvit cu supa de zarzavat...!

*

Balzac—acest Shakespeare al romanului—a fost și critic.

In anul 1840 el scotea o mică revistă, La Revue parisienne; directorul, redactorii, colaboratorii, corectorul, administratorul—toate slujbele astea le împlinea el singur.

Programul lui Balzac era 1, dări de seamă reale despre mișcarea politică „desbrăcate de invelișul ipocrit al ziarelor" și 2, reformarea criticei literare, care păcătuește prin lipsa ei de sinceritate.

Critica literară a lui Balzac, era redactată în formă de scrisori către „doamna contesă E".—și cuprindea dări de seamă despre cărțile apărute și numeroase informații.

In 1840, cînd Victor Hugo a publicat volumul său de versuri Raze și umbre, Balzac îl înălța în slava cerului; numește pe Hugo—deși secolul abia împlinise patruzeci de ani—cel mai mare poet al veacului.

Totuși, Balzac nu-i iartă cîteva pleonasme și unele greșeli de formă.

De pildă, „cum poate scrie acest poet care într'o zi are să fie cineva, tautologii ca: privighetoarea cîntă în „umbra întunecoasă".

*

Se știe că pămîntul în spațiu este animat de mai multe mișcări. El se învîrtește în jurul axei polilor săi dela Apus la Răsărit, în 24 de ore. Are o mișcare de translație în jurul soarelui și parcurge orbita sa, care are forma unei elipsă, în 365 de zile. Afară de asta e mînat în spațiu, asemenea tutulor sistemelor solare în spre un punct al constelațiunei lui Hercule, care n'a putut fi încă fixat, dar pe care astronomii l'au numit Apex.

Pămîntul mai sufere influențele atrăgătoare ale lunei și ale planetelor care se apropie mai mult sau mai puțin de dînsul la diferite epoci. Aceste influențe imprimă încă 2 mișcări pămîntului.

Acum cîțiva ani însă, s'a descoperit o a treisprezecea mișcare terestră. E o variație veșnică a polilor, cari au fost crezuți fixși. Th. Albrecht, un astronom american, e cel dintâiu care a făcut o hartă a deplasărilor polului Nord și asta în urma unor serii de observațiuni la observatoarele din Mizusara, Carloforte, Cincinati, Garthenburg, Uriah etc., toate situate pe aceeași latitudine de 39 grade și 8 minute.

Oscilațiunea polilor care era foarte slabă în 1900, a mers crescînd până la 1904, pentru a descreste apoi dela 1905—1907 și acuma crește din nou.

Informații

● *„Secolul" a afirmat ieri—iar astăzi brodează pe această temă un articol de reportagiu—că Duminica viitoare membrii clubului conservator-democrat din Iași vor fi convocați în adunare generală și că cu această ocazie d. Bădăreu va pronunța un discurs senzațional.*

Știrea confratelui este prematură. Nimenea nu s'a gîndit să facă această convocare pentru Duminica viitoare.

Aceasta nu însamnă, însă, că întrunirea nu va avea loc.

◑ Direcțiunea tramvaiului va pune Duminică și Luni, vagoane suficiente, încă de la orele 12, pe linia Abatorului, pentru a înlesni transportarea publicului și pentru a evita îmbulzeala.

● Poliția de siguranță a înaintat parchetului pe M. Șaraga, desertor din reg. 4 artilerie și autorul crimei din Bucovina, despre care am vorbit la timp.

Șaraga continuă să nege faptul, de și sunt indicii foarte puternice, și chiar dovezi că el e autorul.

● Următoarele candidate la concursul de bursiere ale școalelor normale din țară sau azilul Elena Doamnă, au fost examinate și eri dimineață:

Elena Alexandrescu, Elena Averescu, Aurelia Balan, Virginia Atanasiu, Maria Aramă, Cornelia Apostoleanu, Eugenia Antonovici, Aglae Anghel, Gabriella Alexandrescu, Elena Simionescu Balan, Eleonora Bartolomey, Elena Bibiri, Olga și Adela St. Brancoveanu, Eufrosina Bogdan, Florica Borș, Virginica Brohonschy, Elena Bulgaru, Lucreția Buliga, Zoe V. Căpățînă, Cerghici I. Maria și Cernescu Ana.

Iar azi la ora 9 dimineața au fost examinate d-rele: Elena Cosma, Elena Codreanu, Maria Condrachy, Maria Chitică, Ana Gr. Chirnoagă, Elisa Constantinescu, Lucia Elvira Curelescu, Elisabeta Deliu, Ecaterina Desila, Ecaterina Dîrtzu, Maria P. Dumitrescu, iar după prînz, de la orele 3—6 d-rele: Maria Dumitrescu, și Victorina Dumitrescu, Anette Enescu, Maria Filipescu, Elena Natalia Florescu, Eufrosina Garofeanu, Gabrielița Elena, Ghiorghiu Ecaterina, Ghiorghiu N. Elena, Eufrosina Givid, Ema Hadîrcă și Iohana I. Hasnaș. Rezultatul general al celor reușite se va da în ziua de 9 Septembrie.

◑ Direcțiunea școalei superioare de Arte și Meserii din Iași, aduce la cunoștința celor interesați că pentru complectarea restului de burse rămase încă vacante la Stat, după concursul de la 1 ale corentei, se vor primi înscrieri pînă la 15 Septembrie a. c. cînd se va ținea un nou concurs, în condițiunile publicate în „Monitorul Oficial" No. 96 din 29 Iulie 1908.

● D. Dim. Sachelarescu, revizor școlar al județului, a fost numit inspector al învățămîntului primar.

✱ D-na Ana Bottez a fost numită suplinitoare la catedrele de matematică, fisică și higienă de la școală secondară de fete de gr. II-lea, din localitate.

● De cînd serviciul sanitar a trecut la stat, funcționarii acestui serviciu o duc numai în mizerii.

E de ajuns să relevăm că aceștia au primit salariile pe luna August, abia astăzi!

◑ **Din Basarabia.** In Chișinău printre armenii de acolo au loc *alegerile* pentru *noul patriarh*. Se știe că la 30 Octombre în Ecimiadziu (Caucaz) va avea loc alegerea noului patriarh armean. Acolo se vor aduna reprentanții tuturor eparhiilor armene din Rusia și Turcia.

Alegerea acestor reprezentați se face în modul următor: întâi fiecare comunitate religioasă alege reprezentanții săi. Apoi reprezentații comunităților se întrunesc în capitala eparhiei și din sînul lor aleg cîțiva. Acești din urmă se vor duce în Ecimiadzin pentru alegerea patriarhului. După acest sistem se și fac acuma alegerile printre oamenii din Basarabia.

Orașul Chișinău a ales în ziua de 24 August. Acum se fac alegerile de către comunitățile din Izmail, Acherman, Orhei, Hotin, Soroca, Bălți, Gănceşti și Odesa. Toți aleșii la 7 Septembrie se vor aduna la Chișinău pentru a alege din sînul său pe 2 din reprezentanți ai eparhiei armene basarabene.

— **O expoziție** se organizează în Chișinău pentru anul viitor de către proprietarii de case. La expoziție se va expune tot ce privește construirea de case: planuri de constuețiuni, material de construcțiuni, material de acoperemînt, ventilație, sobe etc.

Societatea proprietarilor de case din Chișinău a și ales din sîn un comitet compus din 8 persoane și însărcinat cu organizarea expoziției. S'a cerut concursul inginerilor și arhitecților.

◐ **Harabaură.** Cu trimiterea noilor liste de distribuirea orelor pe la școlile secundare din Iași, s'au produs mari încurcături și zăpăceli.

Uu caz tipic e acesta: D-lui Em. Constantinescu i se complectase oarele de matematică cu 6 oare la școală comercială; asemenea și d-lui Ciolac; Prin aceste măsuri se aduceau la liceul național oarele d-lui Gr. Ghiorghiu de la școala comercială, de și tot același domn profesor era lăsat funcționînd și la școala comercială cu alte 12 oare. Fără a prejudeca motivele, la întrebarea pusă de direcțiunea școalei comerciale, Ministerul a răspuns spre uimirea tuturor că mutarea oarelor d-lui Ghiorghiu la Liceul Național se va putea face numai în urma avizului și căderei de acord cu cei 2 profesori ce fusese complectați la școala comercială, de și tot același Ministru făcuse mutarea de oare!

— Tînărul M. Barbu a fost numit maestru de vioară la școala normală „Vasile Lupu" în locul d-lui Cirillo.

— Păr. Andriescu a fost mutat cu oarele de Religie la școala normală „Vasile Lupu" în locul părintelui Miron care a trecut la Externat.

— Dl. Valeriu Hulubei a fost complectat cu oare de limba romînă la clasele I și II de la școala normală, „Vasile Lupu".

— Dl. C. Meisner căpătînd concediu pe un an de la catedră, va fi suplinit de de dl. Ion Mitru directorul școalei.

— Dl. și D-na C. Bațureanu, institutori, obținînd congediu pe un an pentru studiu vor urma cursurile de pedagogie la Lausanne.

— In clasa IV-a a școalei Vasile Lupu vor fi pentru anul viitor 21 elevi, reușiți la concursul de burse. In vederea sporirei numărului elevilor acestei clase e vorba a se cere de la minister o nouă seziune de concurs după isprăvirea examenului de absolvire la gimnazii și licee.

Reușita cu recrutarea a bune elemente normaliști din clasa a IV-a va pune pe viitor în discuție însăși organizarea școlilor normale din starea cum se găsesc ele astăzi.

● D. maior P. Minovici, ajutor de intendant al corpului 4 de armată continuă de cîte-va zile cercetările la regimentul 13 Ștefan cel Mare, din localitate, cu privire la lipsurile ce ar exista la magazia de efecte a acelui regiment.

Peste două zile cercetările vor lua sfîrșit și se va putea ști precis în ce anume constă acele lipsuri.

● Se știe că d. Mihail Ciulei, președintele trib. Botoșani fusese mutat la Tg.-Jiu în urma cunoscutei chestiuni despre care s'a vorbit atît.

Aflăm acum că domnul Ciulei nevoind să se ducă la Tg.-Jiu, a demisionat și s'a înscris în baroul din Botoșani.

DIVERSE

— Locuitorul I. Scutelnicu din comuna Bucium a fost dat judecății pentru dare de foc.

— A mai fost dat judecății Neculai Ioan, care a ultragiat în păcurari pe ofițerul de sergenți C. Hangan.

— Duminică seara, d. Moses Doff și-a desvoltat la „Cercul de studii Ebraice" conferența sa în limba veche ebraică, tratînd despre filosoful Achat Haam.

A asistat un numeros auditor.

„HELLÉ"

Se cunoaște tendința moralizatoare ce urmăresc astă-zi toate romanele scriitorilor de samă.

Ei nu se mulțumesc a da la lumină simple istorisiri pentru trecere de vreme, pentru aprinderea imaginației, pentru stîrnirea curiozității și a senzațiilor de tot felul, care duc duc numai la ruina morală.

Scriitorii moderni sunt preocupați de problemele mari sociale, luîndu-și totdeauna o temă cu un scop bine hotărît. Cetirea scrierilor lor predispune la reflecții pentru viața practică.

Unul din acești scriitori, este cunoscuta autoare Marcelle Tinayre. In romanul ei, Hellé roman premiat de Academia franceză—autoarea nu are în vedere de cît fericirea fetelor. Ea caută să le arăte ce ușor pot lua ori-ce metale ce strălucește, drept aur și la cîtă nefericire el poate duce idealismul„ senzualitatea spiritului" care e viciul artiștilor ce nu iubesc de cît ceea ce place ochilor, neținînd samă de religia dreptății. Ea mai arată că numai educația care nu înstrăinează pe femee de la ideile mari de umanitate e prielnică pregătind o superioritate morală în care să se găsească refugiul în orele de mîhnire de care împrejurările și societatea nu ne scutesc.

*

Hellé e o fată crescută de un unchiu al ei, Sylvain care o iubia foarte mult.

Aceasta ura educația făcută din cărți, educație ce substitue procedeele nemotehnice, reflexiunei.

Pentru el natura era prima educatoare a copilului.

Sylvan ura morala convențională. minciunile sociale, prejudițiile, falșa rușine, semi-ignoranța ce se cultivă așa de mult în unele familii. El era pentru revelarea legilor necesare ale naturei, avînd în vedere numai desvoltarea și îndreptarea judecății.

Pînă la vîrsta de 18 ani Hellé stă cu unchiul Sylvain retrași la țară, la Châtaigneraie, un mic domeniu.

In trebuința de a cunoaște viața și oamenii ca să-si poată alege un tovarăș demn, ei se stabilesc la Paris.

Lylvoin visa pentru Hellé un erou ce trebue descoperit: Care nu-i nici îmblînzitor de monștri, nici un cuceritor, nici chiar un mare învățat și nici un mare artist; ci un om care a știut să trăiască o viață superioară, și care poate trece nezărit prin mulțimea mediocrilor neînțeles și biciut de ei. „Nouă ni-e dat să-l cunoaștem—zice el nepoatei sale—o căsătorie ordinară care să întrunească ceea ce lumea numește condițiile de fericire, avere, frumusețe, titluri îți va oferi, fie-care, dar păzește-te de de această cursă. Inaintea posesorului tău legitim vei simți o forță iresistibilă ce te va împinge spre el. Și nu vei ajunge la amor de cît prin admirație.

In Hellé nu erau trezite nici simțurile, nici inima. Ea trăise într'o lume ideală. Eroul pe care trebuia ca să-l iubească era tînăr, pur ca ea, avînd frumusețea forței și a geniului, înarmat cu virtutea verilă, pentru cucerirea viitorului.

Frecventînd casa d-nei Gèrard făcu cunoștința mai multor tineri, pe care îi recunoscu inteligenți și instruiți, dar cari toți aveau „deformațiunea personală". Ea văzu profesori, medici avocați, dar nu descoperi nici un om. Meșteșugul acestor oamenii le devenise a doua natură specializați la exces, ceea ce îi explica meschinăria ideilor lor, greșala judecății lor, cînd eșiau din domeniul competinții lor. Aceasta îi ajută să priceapă și prețul ce punea unchiul ei pe educația armonioasă.

Viața lui Hellé luă o față foarte plăcută prin prietenia unei doamne, Marboy, care deși în vrîstă, dar se potrivea mult cu Hellé. Iată cum se descrie această doamnă: „Sunt o femee care cu toate superstițiile, toate slăbăciunile sexului meu, simt o creatură nervoasă și gingașă, mai puțin senzibilă la idei de cît la sentimente. Mă simt bine în biserică, citesc romane; poezia mă face să plîng și cu toate că sunt bătrînă, mă mișcă priveliștea amorurilor sincere".

La această doamnă ea face cunoștința unui poet Maurice Clairmont, a cărui privire revenia cu stăruință asupra ei. El avea 30 ani, era svelt, bine făcut, simpatic. „Păru-i negru și lucios, frumusețea dinților, strălucirea albastră a pupilelor compuneau un tip de o frumusețe virilă demnă de un poet pe care nici o femee nu l-ar fi putut privi cu răceală". Tot aci făcu cunoștință și cu Antoine Cenesvrier, un original, nepotul d-nei Marbay. Ea zicea despre Antoine: „e un om de o înaltă inteligență, de o înaltă moralitate, dar e rătăcit din nenorocire în utopiile umanitare. E născut dintr'o familie bogată și ar trebui să poarte titlul de marchiz, dar a tăcut nebunia de a respinge și avere și titlu. (Va urma).

Ultime informaţii

● **„Epoca“ relevînd atitudinea d-lui I. Burada, primul prezident al curţei de Apel din Iaşi, care nu a răspuns, conform obiceiului şi practicei judiciare, discursului de deschidere al anului judecătoresc ţinut de d. procuror de curte C. Hamangiu, adaogă, că explicaţia acestei atitudini este „o demonstraţie contra d-lui Hamangiu, magistratul de care ziarele au spus că încă din Iulie a înregistrat într'un raport confidenţial ministrului de justiţie unele dintre acuzaţiunile formulate acum în urmă de d. A. C. Cuza. Şi „Epoca“ cere socoteală d-lui T. Stelian, pentru că nu a intervenit la timp, lăsînd drum liber pornirilor d-lui Cuza.**

Şi mai spune „Epoca“: „sunt chestiuni a căror rezolvire nu sufere amînarea, fiind că orice amînare le complică şi le încurcă astfel, că nu mai pot fi rezolvite de cît cu prea mari sacrificii“.

Nu ştim căror cauze se datoreşte această profundă schimbare în atitudinea „Epocei“; ţinem să relevăm însă, că noi nu am spus alt-ceva în chestia Cuza, şi totuşi gazeta d-lui Filipescu ne-a înjurat în modul cel mai trivial.

Iatăne răzbunaţi. „Epoca“ să fie de altă dată mai prudentă.

◑ *Ştiri din ce în ce mai alarmante sosesc din Rusia, cu privire la întinderea holerei.*

La Petersburg, la Moscova şi la Kiew flagelul se întinde mereu.

In Basarabia domneşte o viie consternare printre locuitori, cu atît mai mult, cu cît în anul trecut şi la Kişinău s'au constatat cîte-va cazuri.

E de relevat faptul, după cum ni se spune, că cu toate că flagelul se întinde mereu în imperiul vecin, măsurile luate de serviciul nostru sanitar sunt cu totul insuficiente şi ele lasă de dorit.

O persoană care e în măsură de a cunoaşte cum se pun în aplicare măsurile orînduite la graniţa Prutului, ne informează că nu există nici-o siguranţă pentru a împiedeca trecerea flagelului la noi.

Nici nu poate fi alt-fel cînd în fruntea serviciului sanitar se află d. dr. Sion.

● D. lt.-col. Bălţăceanu, comandantul regimentului 13 Ştefan cel Mare împreună cu cei doi maiori, care alcătuesc comisiunea de anchetă, orînduită de d. general Tătăreăcu, pentru anchetarea fraudelor de la manutanţa din Roman, vor pleca zilele acestea în acea localitate pentru a începe cercetările în ceia ce priveşte pe maiorul Ciocazan, intendantul garnizoanei Roman şi pe maiorul Moscu.

● După cum am anunţat la 1 August au început lucrările pentru fixarea frontierei Prutului, în urma negocierilor ce au fost începute astă prima-vară între guvernul nostru şi guvernul rus.

Lucrările sunt executate de o comisiune compusă din doui coloneli, şi doui căpitani ruşi, şi din patru ofiţeri romîni, sub conducerea d-lui lt. colonel Rîmniceanu, şi sub direcţiunea d-lui Anghel Saligny. directorul general al căilor de comunicaţie pe apă şi preşedinte al comisiunei.

De o cam dată se efectuează lucrări geodesice de triangulaţiune.

Aceste lucrări vor fi terminate la sfîrşitul lunei Septembrie.

La prima-vara viitoare se vor efectua lucrări topografice.

● Ministerul instrucţiunei publice a trimes o circulară direcţiunilor şcoalelor secondare prin care pune în vedere ca şcolarii din ori ce şcoli publice, cari în timpul concursurilor anuale de oină, ar profera strigăte necuvincioase, sau vor interpela cu necuviinţă pe jucător', pe maiştri, sau pe arbitri, sau ar provoca certuri, să fie pedepsiţi cu excluderea din şcoală pe timp de un an.

● Concursul pentru ocuparea burselor vacante de la Seminarul „Veniamin Costachi“, din localitate a luat sfîrşit astă-zi.

Rezultatul se va da probabil mîine dimineaţă.

◐ „Epoca“ în numărul său din 29 Iulie a. c., ocupîndu-se într'un articol de epitropia Sf. Spiridon, zice între altele:

„De la A. D. Holban şi până azi, n'a mai fost la Spiridonie nici un efor care să lucreze în serios pentru Slănic.

Acuma a început cîteva lucrări folositoare domnul Pennescu, dar cât are să stea?“

Am vrea să ştim ce zice d. căpit. Gr. Ghica, fost epitrop în ultima legislaţie şi actualmente membru al partidului juni mist?

◐ Desertorul M. Şaraga, autorul dublului-assasinat din Bucovina, despre care vorbim în altă parte, va fi extradat zilele acestea prin punctul Burdujeni.

◐ Stîngîndu-se epizotiile de febră-aftoasă şi brînca infecţioasă, ce bîntuiau la Voineşti, serviciul sanitar veterinar a rîdicat măsurile de combatere.

● Delegaţii societăţei viticole din Iaşi care au fost de au vizitat expoziţia de struguri şi fructe din Kişinău, s'au reîntors astăzi în localitate.

◑ Inscrierile pentru studenţii de anul I la toate facultăţile vor începe de la 15 Septembrie.

◑ De la 6 Septembrie se deschide expoziţia şcoalei de sericicultură Witlimescu-Mironeanu din str. Romînă.

Expoziţia va dura 20 zile, şi poate fi vizitată în toate zilele dela orele 10 dim. la 3 d. a.

● D. colonel Lupan, directorul şcoalei fiilor de militari din localitate se va reîntoarce mîine dimineaţă în localitate.

D-sa va aduce din Bucureşti rezultatul celor admişi în şcoala militară din localitate.

● Un incendiu a distrus cu desăvîrşire casele d-nei Ecaterina Trinonimow, din com. Cotnari.

Focul a fost pus de către rău-făcători.

● D. Ioan Văleanu, fost sub-comisar la comisia III-a, a fost numit copist în grefa parchetului tribunalului Iaşi, în locul domnului Constantin Idriceanu, licenţiat în drept care s'a inscris în barou.

● Excelenta trupă de operete a d-lui C. Grigoriu şi-a anunţat sosirea în Iaşi pentru ziua de 20 Septembrie.

Trupa va da o serie de reprezentaţii în sala Teatrului Naţional,—avînd un repertor cu totul nou.

E de prisos să mai insistăm asupra elementelor trupei, ştiut fiind că trupa d-lui Grigoriu e compusă din cele mai alese elemente de operetă.

● **Judiciare.**—După cum am anunţat, seziunea de toamnă a curţei cu juri se va deschide în ziua de 15 Septembrie a. c.

Primul proces care se va judeca va fi probabil acel al crăşmarilor, daţi în judecată de d. Şumuleanu pentru calomnie prin presă, şi care a fost amînat din seziunea de Iunie.

De data aceasta numărul acuzaţilor se sporeşte, căci d. Şumuleanu a cerut preşedintelui Curţei cu Juri să mai cheme în judecată încă 37 de crîşmari în afară de cei din Iunie şi anume:

Marcu Şreifel, I. I. Zeilig, M. B. Zeilig, Herş Sin Aron, Strul Meer siz Kaufman, Iţic Leibovici, I. H. Laudes, M. Naftule, Aron L. Leibovici, Avram Moise, Iosub Peritz, M. Cohn zis Avram Moise, Iancu Mendel, Moise Stainberg, asistent la farmacia d-lui Jelea, Simon Leib, Herşcu Michel, Strul Leibovici, Sigmund Lederhändler, H. Aronovici, Leizer Kaufman, Moise Eisicovici, Iosef Zalis, Oişie M. Zolderter, Iosef Grün, Iţic Zalman, Avram Glickman, Marcu Braun, Zissu Rasen, M. I. Rosenştein, A. Goldenberg, Marcu Ianovitz, I. Segal, M. Segal, Lupu Kaufman, Benjamin Wachtel zis Buium Sia Buium, Idel Rudnic şi Strul Leibovici.

◑ **Cînd va avea Iaşul apă.**— „In Octombrie, sau cel mai tîrziu în Noembrie, anul viitor 1909, vom avea apă la Iaşi“;—*aceasta este declaraţia pe care d. Tancred Constantinescu, directorul lucrărilor de aducerea apei din bogatele izvoare de la Timişeşti,—a făcut'o astăzi unui membru al redacţiei noastre, într'o convorbire asupra acestei arzătoare chestiuni, care interesează atît de mult pe ieşeni.*

Lucrările, conduse cu atîta iscusinţă de d. inginer Tancred Constantinescu, au mers atît de repede, în cît pentru anul viitor au va mai ramînea de făcut de c't lucrările pe o distanţă de cel mult 15 km.

Lucrările sunt executate de 3 pînă la 4 mii de lucrători pe zi.

Pînă acum cantitatea de apă ar fi de 25,000 metri cubi.

In unul din numerile viitoare ale ziarului vom da cititorilor pr lejul de a cunoaşte amănunte mai detailate asupra lucrărilor de aducerea apei.

In cursul viitoarei săptămîni, probabil Joi 11 Septembrie, reprezentanţii ziarelor locale vor merge cu automobilul, împreună cu d. Tancred Constantinescu, pentru a vizita în amănunţime lucrările.

*

Se ştie că primăria oraşului Roman a făcut o propunere comunei noastre în vederea alimentărei şi a acelui oraş cu apă din izvoarele de la Timişssti. In schimb Romanul va plăti anual comunei Iaşi 40 de mii lei.

Comuna noastră, după cum se ştie a însărcinat o delegaţie, care a şi tratat cu cansiliul comunal de Roman.

Zilele acestea chestiunea va fi pe deplin transată.

● Astă-zi s'a început la liceul Naţional examenul de capacitate pentru elevii din clasele a IV-a şi a VIII-a, care au reuşit la examenul de corijare.

● D. general A. Ţătărăscu comandantul corpului 4 de armată va inspecta în cursul săptămînei viitoare trupele din garnizoana locală.

◑ **D-na Maria Constantinescu a fost numită învăţătoare la şcoala din Păun; d. C. Chiriţescu a fost numit învăţător la şcoala din Borşa, iar d. A. Iliescu a fost numit învăţător la Vlădeni.**

● D. Teodorescu, directorul fabricei de tutun din localitate, a plecat alaltăeri în Macedonia, pentru a face o însemnată comandă de tutun acolo.

● **O circulară.**—I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni, al Moldovei şi Sucevei a trimes o circulară protoerilor, prin care'i invită să pună în vedere preoţilor parohi următoarele:

1) Concubinii nu pot fi primiţi a asista ca naşi la botez sau la cununie, până ce nu îşi vor legitima ei însăşi împreună convieţuirea prin taina căsătoriei. Preotul va stărui cu tot dinadinsul ca, aceşti concubini, să intre în datoriile cerute de religiunea sf-tei noastre Biserici ortodoxe de răsărit, legitimîndu-se prin căsătorie, fără de care, preotul nu e dator şi nici obligat a îngriji cu cele religioase pe aceşti oameni, dacă ei nu ascultă de sfaturile şi poveţile Bisericei, trăind nelegiuit.

b) Eterodoxii, sub nici un cuvînt nu pot asista ca naşi la botez şi cununie, unde conform rînduelilor bisericeşti, ei servesc ca chezaşi morali pentru cei ce se botează în religiunea creştină şi cei ce se cunună, că vor păstra şi profesa neştirbită credinţa şi tainele sf-tei noastre Biserici ortodoxe de răsărit.

c) Pe acei care se numesc creştini cu numele şi nu se părăsesc de moravurile lor cele rele şi urîte de a înjura şi necinsti religiunea, care se întemeiază pe sfintele taine şi canoanele Bisericei, preotul va căuta, conform învăţăturei Domnului nostru Isus Christos, cuprinsă în Sf-ta Evanghelie, să'i povăţuiască şi sfătuiască prieteneşte, cu vreme şi fără vreme întrebuinţînd, unde se cuvine, dreptul său de păstor sufietesc, cu aplicarea pedepselor canonice, şi în caz de neîndreptare şi neascultare, după îndelungă încercare, cum spune sf-ta Evanghelie, să'i părăsească ca pe nişte păgîni şi vameşi.

● Am publicat acum cîteva zile o notiţă despre o anchetă a serviciului sanitar local.

Ni s'a semnalat, că acea notiţă a avut efectul de a nemulţumi cîţiva medici din Iaşi cari practică chirurgia dentară.

Pentru a nu fi rău înţeleşi, precizăm că intenţia noastră fiind numai de a înregistra un simplu fapt, n'am voit să atingem întru nimic pe acele persoane, care se bucură de toată stima ca oameni, şi de toată încrederea ca profesionişti.

● D. I. Dodon, actual sub-revizor, a fost numit revizor şcolar cl. II al judeţului Iaşi.

● Am anunţat că P. Ştefăniu, copist la corpul portăreilor a delapidat suma de 500 lei.

D. Veniamin Costachi s'a prezentat astă-zi la corpul portăreilor şi a declarat că depune d-sa suma delapidată de numitul copist,—ceia ce a şi făcut.

○ Din Tg. Frumos ni se scrie că d. N. Drăguţescu, comisar cl. III din acea poliţie a fost condamnat la 25 lei amendă pentru insultele aduse d-lui I. Teodor dirigiatele poştei din acel oraş.

Cum aceasta este a doua condamnare a acestui funcţionar poliţienesc, atragem atenţia d-lui ministru de interne, să ia măsurile prevăzute de art. 46 al. 5 din legea poliţiei, mai ales că pe sama acestu comisar sunt fapte ce numai cinste nu face organizărei actuale poliţieneşti.

◑ Locurile de ofiţeri vacante prin demisionerea mai multor d-ni ofiţeri vor fi complectate pe ziua de 22 Noembrie, cînd se va face şi o mare mişcare în armată.

◐ Poliţia de siguranţă din localitate a reuşit să prindă pe un fost funcţionar la ministerul de interne, care comisese nişte escrocherii şi care dispăruse.

El venise în Iaşi şi pentru a deruta urmăririle ce se făceau pentru aflarea lui, se angajase ca chelner, iar apoi lăsîndu-se de această ocupaţie a dispărut din Iaşi.

In ultimul timp s'a reîntors în localitate, dar a fost prins.

Aseară el a fost trimes serviciului de siguranţă din capitală, care îl ceruse urmărirea şi prinderea lui.

◐ Comisiunea de disciplină a învăţătorilor şi institutorilor, întrunită eri la orele 5 p. m. la universitate, a fixat următoarele zile pentru judecarea proceselor.

La 14 Septembrie orele 3 p. m. va fi judecat învăţătorul Gheorghe Ciobanu de la şcoala din Andrieşeni judeţul Iaşi.

La 27 Septembrie orele 3 p. m. învăţătorul Gheorghe Gustav din Neagră-Şarlu judeţul Suceava şi Elena Munteanu, conducătoarea grădinei de copii din Beidaud-Tulcea, învinuiţi de fapte ilicite.

La 28 Septembrie va fi judecat învăţătorul Ion Lavronschi dela şcoala rurală din comuna Tureatca judeţul Dorohoi.

La 30 Septembrie învăţătorul Eugeniu Galinescu de la şcoala rurală din comuna Roşcani—cotuna Căueşti—judeţul Iaşi, iar la 12 Octombrie — învăţătorul Dimitrie Ionescu, de la şcoala din Ciorteşti (Vaslui).

TEATRUL CIRC SIDOLI

Sîmbătă 13 Septembrie 1908

PRIMA

Serata dansanta

Organizată de societatea „UNIREA“ a — lucrătorilor tipografi din Iaşi —

MUZICA MILITARA

— a regimentului 13 Ştefan cel Mare —

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei“ —

Bucureşti 3 Septembrie

LOTERIA

Bucureşti.—Astăzi s'a făcut în sala Camerei de depuneri, tragerea clasei a III-a, a loteriei regatului romîn.

Au cîştigat:

Premiul de **60000** lei şi un cîştig de **20000** lei No. 54776.

1000 lei No. 11500, 20426, 21168.

500 lei No. 13859, 28894. 50602.

300 lei No. 23195. 26618, 38861, 56255.

250 lei No. 1475, 7930, 13456, 54236 25629, 48248, 55760, 55485.

200 lei No. 1504, 3864, 4912, 6059, 14437, 14249, 15871, 17837, 17465, 18581.

Reîntoarcerea d-lui general Averescu

Bucureşti.—D. general Al. Averescu, ministru de răsboiu, s'a reîntors aseară în Capitală, venind din Germania, unde a luat parte la manevrele imperiale.

D. General Averescu a avut o audienţă, pe cîmpul manevrelor, la M. S. Impăratul Wilhelm, cu care s'a întreţinut mai mult timp, şi care s'a interesat de sănătatea M. S. Regelui Carol.

A treia zi de manevre, M. S. Impăratul Wilhelm a venit în mijlocul ofiţerilor străini care au luat parte la manevre şi i-a decorat pe toţi «proprio moto».

D. General Averescu a fost decorat de asemeni, cu ordinul «Vulturul roş».

Declaraţiile lui Naum Paşa

Paris.—Naum Paşa, ambasadorul Turciei, a remis azi după amiazi d-lui Fallières, scrisorile sale de acreditare.

Naum Paşa, a declarat că pune cea mai mare grijă pentru a atinge şi mai mult relaţiile dintre Franţa şi Turcia, făcîndu-le cît mai cordiale, căci a găsit în Franţa un călduros ecou şi simpatii entuziaste la alcătuirea noului regim.

Preşedintele republicei a răspuns, spunînd că noul regim constituţional din Turcia nu poate decît să strîngă şi mai mult simpatiile seculare între cele două ţări.

Telegrama regelui Eduard

Constantinopol. — Ziarul „Levant Herald“ publică depeşa ce s'a trimes Sultanului de către Regele Eduard.

Iat'o: „Cu ocazia zilei de naştere a M. Voastre, o rog să primească sincerile mele felicitări pentru aniversarea ce o serbează de la restabilirea Constituţiei. Totul lasă de sperat că, cu un prim ministru luminat şi eminent, imperiul otoman nu poate de cît să prospereze, iar numele M. Voastre va fi de azi înainte celebru în întreg universul.

Dezastrele tifonului

Vladivostok.—De 4 zile un tifon de o ma violenţă bîntuie aci.

Teritoriul Usuri a fost inundat din cauza marilor ploi căzute.

Ameninţare de grevă

Constantinopol.—Şi funcţionarii societăţei de navigaţie „Bosforul“ au ameninţat să declare greva; în urma concesiunilor cerute şi acordate însă, ea nu va mai avea loc.

De asemeni şi funcţionarii societăţi de navigaţie „Mahsuse“ sunt gata a proclama greva. Ei cer, între altele, transformarea într'o societate naţională.

HOLERA

Petersburg.—Oraşele: Petersburg, Kiew, Ekaterinoslow şi Taskent, precum şi guvernămintele Petersburg, Moscova, Tserukow, Tomsk, teritoriul transcaspic şi provinciile, Sirdaria, Samarkand, Ferghana, precum şi liniile de drum de fer sosind la Petersburg, au fost declarate ameninţate de holera.

*

Petersburg.—Eri au fost aci 139 cazuri noi de holeră, din care 30 urmate de moarte.

*

Petersburg.—După ultimele ştiri, 240 de persoane au căzut atinse de holeră în ultimile 24 ore; sunt 60 de morţi, din cele 515 cazuri de holeră cîte s'au declarat.

Parlamentul Olandez

Haga.—Camerele au fost deschise printr'un discurs al tronului, cetit de ministrul de interne, în numele Reginei, care se zice în mesagiu este împiedecată spre marea-i părere de rău, să citească în persoană mesagiul.

Ascenziunile lui „Parseval“

Berlin.—Balonul „Perseval“ a făcut o ascenziune de 10 ore, apoi a făcut diferite evoluţiuni pe deasupra Berlinului şi s'a coborît.

*

Berlin. — Ascenziunea balonului „Parseval“ a izbutit pe deplin.

Dirijiabilul a executat toate mişcările dorite de aeronaut, evoluînd între 200 şi 600 metri şi s'a coborît lîngă Tegel, după o ascenziune de 11 ore şi un sfert, fără să fi suferit vre-o avarie.

Congres

Viena. Congresul internaţional de astronomie a fost deschis astă-zi.

Călătoria baronului de Aehrenthal

Ungaris Hradish.—(Moravia) Baronul de Aehrental a sosit azi după amiazi, aci, mergînd apoi cu trăsura la Buclan la Contele Berchtold, ambasadorul Austriei la Petersburg, la care se va întîlni cu d. Iswolski. ministrul de externe al Rusiei, care a sosit aci venind din Praga.

Miniştrii se vor înapoia mîine seara la Viena.

Greva căilor ferate

Constantinopol.—Greva căilor ferate din Anatolia continuă de oare-ce se aşteaptă probabil răspunsul consiliului de administraţie al companiei de căi ferate, cu privire la rezultatele negocierilor.

Răspunsul e aşteptat pe azi, aşa că se speră că mîine va înceta greva.

Recunoaşterea lui Hafid

Saint Sebastien,—Ministrul Spaniei a plecat la Tanger, cu instrucţiunea de a recunoaşte pe Mulay Hafid de Sultan.

Fîn presat De vînzare cu Lei 7.50 bani suta kilograme, la depozitul de Fîn de lîngă gară în dosul fabricei de tutun.

Se vinde numai dela 1000 kgr. in sus.

ANDREI BRIFF

AVOCAT

— Strada ETERNITATE No. 72 —

Dr. H. IVAINER

MEDIC DE SPITAL, specializat la Paris

pentru boale de copii, s'a stabilit în Iaşi.

Str. Primăriei No. 30

SE CAUTA ELEVI LA TIPOGRAFIA H. GOLDNER.

Cabinetul de Chirurgie dentară

al

Doamnei Doctor CIUDIN NICULCEA

se va muta de la 26 Octombrie c., tot în str. Lăpuşneanu la No. 25, d'asupra parfumeriei Darmet (Robert) casele Mavrocordat. Intrarea prin gang

INSTITUTELE UNITE

— IAŞI —

al 43-lea an

Se primesc elevi interni, semi-interni şi externi pentru: cursul primar cu limbele Franceză şi Germană, şi clasele I-a şi a II-a de liceu.

Se mai primesc elevi interni care urmează la liceu sau gimnaziile statului.

Cursurile încep la 9 Septembrie. Pentru orice lămuriri a se adresa la direcţiune str. Muzelor No. 6.

INSTITUTUL DE DOMNIŞOARE

CHAMPALBERT-HEROVANU

IAŞI—STR. BARBOI 19—IAŞI

Acest Institut cuprinde curs primar după programa statului cu limbele Franceză şi Germană şi piano, precum şi un curs special de franceză, germană piano, lucru şi pictură.

Se primesc eleve interne, externe şi semi-interne. De asemenea se primesc şi băeţi pentru clasa I-a primară, numai externi.

Inceputul cursului la 1 Septembrie, Inscrierile se încep la 15 August. Se trimet prospecte la cerere.

CAILE FERATE ROMANE

Plecarea şi sosirea trenurilor—GARA IAŞI

PLECAREA

Ante meridiane

Paşcani, Bacău, Piatra-N., Bucureşti	6.10
T.-Ocna, Burdujeni, Fălticeni, Botoşani	
Vaslui, Galaţi, Bucureşti	8.35
Dorohoi	8.40
Paşcani, Bucureşti	10.20

Post-meridiane

Ungheni, Chişinău, Odessa	12.05
Vaslui, Tecuci, Galaţi	3.10
Dorohoi	5.40
Paşcani, Bucureşti, Burdujeni, Fălticeni	5.55
Botoşani	
Vaslui, Bucureşti, Galaţi, T.-Ocna	9.05

SOSIREA

Antè-meridiane

Bucureşti, Tg.-Ocna, Galaţi, Vaslui	8.30
Dorohoi	10.35
Paşcani, Bucureşti, Fălticeni, Burdujeni	11.20
Botoşani	

Post-meridiane

Galaţi, Tecuci, Vaslui	1.05
Ungheni, Chişinău, Odessa	5.25
Bucureşti, Paşcani	6.20
Dorohoi	8.00
Bucureşti, Galaţi, Vaslui	9.55
Paşcani, Bacău, Piatra-N., Galaţi, Bucureşti	10.55
T.-Ocna, Fălticeni, Botoşani, Burdujeni	

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea ELIXIRULUI GUILLIÉ est tot d'auna binefăcătoră. Ca Purgatif, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrănilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-deci ani a demonstrat că Eléxirul Guillié este de una eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE, FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI, BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC, AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JAŞI : Farmacie FRATII KONYA.

Un izvor de bogâtie prin Economie

s'a înfiinţat un mare atelier boiangerie de lux unde se efectuează or çe lucru atingător de această branşă, adică se spală se curăţe se vopseşte or ce haină, atât de bărbaţi cît şi de damă etc. pot fi ele cît de vechi devin ca noi asemenea primeşte or şi ce reparaţiuni mă am decis a lucra credincios şi mai eftin ca or unde pentru am-ĭ face clienţi mulţi, posed şi o mulţime de certificate de mulţumire din partea unor domni clienţi civili şi militari, înştiinţat printr'o carte poştală vin la domiciliu d-lor clienţi.

Se preschimbă gulere de catifea la paltoane şi pardisiuri.

— SERVICIUL PROMPT ŞI CONŞTIINCIOS —

LA „PARISIANU" Iaşi, Strada Veche 45.

Vis-a-vis Biserica St. Sava.

DEPURATIVUL LAROZE

SIROP DE CÓJE DE PORTOCALE AMARI

CU IODUR DE POTASSIUM

(Sare de iodină),

Preparat de J. P. LAROZE, Pharmacist,

PARIS — 2, rue des Lions-Saint-Paul, 2 PARIS

Tótă lumea cunóşte proprietăţile iodurului de potassium. DOCTORII RICORD, BLANCHE, TROUSSEAU, NELATON, PIORRY, ROGER, au obţinută cele mai bune efecte în *afecţiunele scrofulóse, limfatice, canceróse, tuberculóse, caria óselor, tumorile albe, bólele pelei, sângelui, accidentele sifilitice, secundarii şi terţiare.* Toţi medici citaţi acilea prescriu **Iodurul de potassium** asociându'l **Siropului Laroze de cóje de portocale amari**, carele, prin acţiunea sa tonică asupra aparatului digestiv, înlesneşte absorbţiunea Iodurului şi eviteadă iritaţiunea vătămătóre ce póte resulta din întrebuinţarea lui topit în apă numai.

SIROPUL DEPURATIV LAROZE

se găseşte în deposit la tóte pharmaciile bune unde se mai póte găsi încă şi

SIROPUL SEDATIV de coji de portocale amari preparat cu BROMURUL DE POTASSIUM

fórte eficaciu contra *Epilepsiei, histeriei, bólei, numită jocul St-Guy, insomniei copiilor în timpul dentiţiunei*, etc. etc.

1420

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remediĭ.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi : 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere : LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

„România musicală"

— IAŞI —

24 Str. Lăpuşneanu 24

Piane: din cele mai renumite Fabrici începînd de la Lei 700—pînă la cele mai scumpe.

Renumitele Pianine Zimmermann cea mai mare fabrică din lume.

Gramofoane: Marca „Inger" preţuri, reduse Gramafon de concert mare cornet dirigiabil redus din lei 250—la lei 150.

Plăci mari de concert pe ambele părţi numai Lei 4.—o placă.

Note muzicale: pentru Conservator, studii şi piese moderne.

Viori pentru şcoală, Orchestră şi solişti.

Mandoline italiane, Violoncele, Flaute.

Coarde fine din cele mai renumite fabrici.

Preţurile cele mai eftine.

Hîrtie diafană de lipit pe geamuri cele mai frumoase desenuri.

Tablouri de artişti celebri precum şi Rame.

Preţurile cele mai reduse.

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— *Strada Golia 77* —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

Stefan P. Georgescu

AVOCAT

— *Str. Căpitan Pădun No. 10 bis* —

Primeşte consultaţii dela 7 jum. la 9 dim.

D-r Alex. Lambrior

— *Strada Vovideniei No. 1* —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

ADVOCATUL

EM. SOCOR

S'a mutat în Str. Veche 24

Voiţi să vă însuraţi ?

De către Doamne (printre cari şi unele cu copil nelegitim, cu defecte corporale etc.), **cu averi de la 5000 pînă la 500.000 k.**, suntem autorizaţi a căuta soţi potriviţi. Numai domni (chiar fără avere) cari sunt reflectanţi serioşi şi la cari o **căsătorie grabnică** n'ar constitui o piedică să bine-voiască a scrie d-lui **I. Schiesinger, Berlin 18.**

BROSSE A TAPIS

Prix : 14 fr.

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE Of30c.

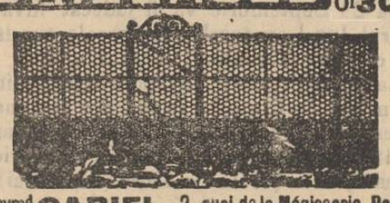

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

PONDOIR DÉPOSÉ

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei care au întîrziat

Să nu piardă ocaziunea acum la :

Clasa III-a a Loteriei

Tragerea

la 2 şi 3 Septembrie

LEI 900000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai rămas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale :

1/8	Una optime	Lei 8.50
1/4	Un sfert	Lei 17
1/2	Una jumătate	Lei 34
1	Loz întreg	Lei 68

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4.50—lei	1/4	Un sfert	9—lei
1/2	Una jumătate	18 — lei	1/1	loz întreg	36—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu celmaĭ Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul V.—No. 527.—IAȘI, Vineri 5 Septembrie 1908

Iarăși glasul dosarelor

— CAZUL IOSEF LEFF —

Domeniul politic al elucubrațiunilor d-lui Cuza.—Atacul contra takiștilor.—Amestecul d-lui dr. Istrati. — Un anacronism istorico-politic.—Expunerea faptelor.

Cu acest caz intrăm în domeniul pur politic al elucubrațiunilor d-lui Cuza.

D. Cuza, cu rea credință, meșteșugește lucrurile ca să-și atragă simpatia presei bătrînilor conservatori și a presei liberale Pentru această trebuință d. Cuza decretează pe Leff de takist și dovada takismului lui Leff o scoate din faptul că acesta a fost antreprenorul cazinului de la Expoziție. Comisarul general al Expoziției d. dr. Istrati e takist: un om de caracterul d-sale nu putea da nici o întreprindere la Expoziție de cît unui takist, și deci...

Cu acest silogism d. Cuza, între alte neexactități, comite un anacronism istorico-politic, care demascat îi restoarnă în totul premisa.

La acea epocă d. dr. Istrati—care e cunoscut că are cu totul alt caracter de cît acel ce îi atribue d. Cuza, —era antitakist. Cei în curent cu lucrurile politice știu că d-sa a intrat, în guvern în ultima formațiune a guvernului Cantacuzino, ca element antitakist, bătînd candidatura d-lui Virgil Arion.

*

Și acum să începem cu expunerea faptelor.

Iosef Leff a dat faliment. După declarare a fugit în străinătate unde a fost prins, la Monte-Carlo, la începutul lui Noembrie 1907, arestat, și apoi adus în țară in April 1908.

Afacerea falimentului Leff a fost trimisă la instrucție cu rechizitoriu de inculpare pentru delictul de bancrută simplă și bancrută frauduloasă. Instrucția s'a făcut în lipsa lui Leff și, deci, fără posibilitatea din partea inculpatului de a influența cercetările. La aducerea în țară instrucția era terminată și, pe baza acestei instrucții, procurorul Scarlet a dat un rechizitoriu definitiv de urmărire pentru bancrută simplă și de neurmărire pentru bancrută frauduloasă. Judecătorul de instrucție Kessim, de acord cu acest rechizitoriu dă ordonanță de ne-urmărire pentru bancrută frauduloasă și de urmărire pentru bancrută simplă.

Dosarul, în această stare, este trimes la parchetul general. Procurorul de secție Stoenescu, care, ca cel mai vechiu, ținea locul procurorului general, procedînd cum se obișnuește mai în toate afacerile în care ordonanța e în acord cu rechizitoriul, dispune să se restitue dosarul, pentru a fi înaintat tribunalului spre judecare.

*

D. procuror Hamangiu se afla în concediu, la Slănicul din Moldova. Comunicîndu-i-se cazul, d-sa telegrafiază ministerului de justiție că renunță la concediu, pentru o zi, spre a face o lucrare. Venind la Iași, declară opoziție la camera de punere sub acuzare, contra ordonanței judecătorului de instrucție—opoziție care ni s'a comunicat nouă, și pe care am publicat-o la timp—atît de tachist consideram noi pe Leff.

Prin opoziție, procurorul Hamangiu cerea reformarea ordonanței și trimeterea lui Leff în judecată și pentru bancruta frauduloasă.

Fiindcă era vorba de un arestat în cauză, care ceruse și libertatea provizorie, tribunalul, primind dosarul de la parchet a fixat un termen urgent. Afacerea a fost judecată de tribunalul Iași secția II, cu un complect compus din d-nii Alexandru Ganea, prezident și Grigore Suțu, judecător sindic, care condamnă pe inculpat pentru bancrută simplă, la 1500 lei amendă și dispune și liberarea provizorie pe cauțiune a inculpatului.

*

D. Cuza pretinde că această judecată este o judecată de favoare, dată în vedere că inculpatul era și jidan și tachist.

In Iași bănuiala de tachism a prezidentului Ganea, care a fost pînă mai eri un militant liberal național, redactor la ziarul «Liberalul», a stîrnit un hohot de rîs. Cu amîndoi magistrații d. Cuza a comis un nou anacronism, vîrîndu-i în magistratura lui Bădăreu, anacronism pe care, dacă avea un pic de bună credință, putea să-l evite, consultînd anuarul ministerului de justiție.

Dar așa considerată de d-sa această judecată noi desfidem pe d. Cuza să găsească în toate sentințele corecționale din țară un caz în care pentru bancrută simplă și față de un inculpat care făcuse nouă luni de prevenție, s'a aplicat o pedeapsă mai mare.

D. Cuza bănuește pe magistrații parchetului de buna voință față de jidanul Leff, cînd acești magistrați cu ocazia confirmărilor repetate a mandatului de depunere înaintea tribunalului, înaintea camerei de punere sub acuzare și pînă și înaintea înaltei Curți de Casație, au pus continuu concluzii de menținerea inculpatului sub arest.

*

Dar să continuăm cu istoricul faptelor.

Venind afacerea înaintea Camerei de punere sub acuzare, aceasta, compusă din magistrații secțiunei de vacanță d-nii Sofian, Suciu și Grigorovici, resping opoziția procurorului Hamangiu pentru următoarele motive de formă:

1) Pentru că trimeterea dosarului în judecata tribunalului de către procurorul general echivalează cu o dezistare de la opoziție; și că procurorul de secție n'are cădere de a face o lucrare contrară lucrărei procurorului general;

2) Pentru că tribunalul judecase deja pe inculpat.

De aci învinuire de tachism și judaism contra unei camere compusă dintr'un magistrat, fost prefect liberal, fost militant în partidul liberal și cînd doi din acești magistrați, care întrau, în cursul anului judecătoresc precedent, în compunerea camerei de punere sub acuzare, au respins, în mai multe rînduri, cererea de eliberare a falitului Leff.

Se învinuește procurorul Stoenescu, pentru că în urma opoziției făcută de d. Hamangiu, n'a comis abuzul de putere de a reține la Parchet un dosar la care tribunalul fixase termen de judecată de urgență, fiind vorba de un inculpat, care stătea de nouă luni în prevenție.

D. Iorga, afirmă în ziarul seu, că liberarea a costat pe Leff 1000 lei. Ce ridiculă insinuare de venalitate, cînd afacerea a trecut pe la atîția magistrați și a fost susținută de doi avocați, din cari unul profesor de universitate!

D. Cuza complectează ridicolul insinuărei afirmînd că înghițirea acestei mii a îmbolnăvit de stomac și pe avocatul Teodoreanu și pe procurorul Stoenescu, cari au plecat împreună la Carlsbad.

Ancheta va afla de la d. V. Dimitriu, unul din avocații lui Leff, profesor de universitste, fost junimist, iar acum retras din viața politică, că Leff n'avea nici cele trebuitoare pentru existență, nici cu ce să-și plătească avocații, dar încă să încerce din arest o corupere atît de generală.

Și drept încheiere nu credem că-i de prisos a spune că bănuitul procuror Stoenescu, s'a rădicat din clasa de jos, fără vre-o legătură de familie puternică, fără să se fi șoptit despre dînsul vre-o dată că ar fi făcut ca magistrat vre-un serviciu puternicilor zilei, ci numai prin inteligența și munca sa servește justiția de la 22 Mai 1877, după cum ne o spune anuarul ministerului de justiție.

Opera serviciului sanitar superior

S'o spunem de la început: noi n'am prea avut mai nici o încredere în foloasele pe care le-ar putea avea țara de la trecerea d-lui dr. Cantacuzino pe la direcția generală a serviciului sanitar. Cu atît mai puțin am putut să sperăm ceva bun, cînd am văzut că și-a asociat un om —al cărui nume nu-l pronunțăm— care este prototipul fanaticului pătimaș, și ale cărui manifestațiuni isterice au dat de atîtea ori prilej presei să se ocupe de dînsul.

Nu stăm la îndoială a recunoaște meritele ca om de știință, a d-lui dr. Cantacuzino. Aceasta, însă, nu-l de ajuns Un director general al serviciului sanitar trebue să fie și un bun administrator, un mare muncitor, un om preocupat de ideea de a fi înconjurat de elemente muncitoare și bine pregătite. Prea puțin trebuie să importe culoarea lor politică și intrigile nu trebuiesc ascultate, fără ca serviciul să nu sufere în genere.

Or, cu d. dr. Cantacuzino lucrul se petrece tocmai cum n'ar trebui să se petreacă. D-sa este o priză la intrigi nu se poate mai bună, iar serviciul este condus de cel mai veninos dintre toți funcționarii superiori ce i-a avut vre-odată țara.

Și la cé rezultat s'a ajuns? La o destrăbălare totală a serviciului sanitar. Intr'adevăr dintr'o anchetă a unui confrate din Capitală se constată că:

De trei luni nu există nici măcar un praf de chinină în acele spitale și secțiuni.

Din această cauză și fiind-că nu s'au luat măsuri sanitare, la Valea Călugărească au murit în decurs numai de cîteva zile 84 copii, de scarlatină, fără să li se dea cel mai mic ajutor medical.

Medicii de plasă, cari sunt întrebați, de ce lasă copiii de la sate să moară, fără a li să da vr'un ajutor, răspund:

— Ce să facem? cu ce să-i vindicăm? cu apă rece? De trei luni direcția nu ne-a trimes nici un medicament.

D-nii d-ri de plasă Scudea și Cloajă au voit să cumpere medicamente din salariul lor, și totuși Direcția serviciului sanitar n'a voit să le procure nici sub această formă.

Singurul d. dr. Anghelescu, din Ploești a reușit să 'și procure o mică cantitate de chinină de la direcția serviciul sanitar, plătind-o din salariul său.

In spitalul din Măicănești,—județul R.-Sărat—nu se găsește de 2 luni vată pentru pansamente. Așa că țăranii cari vin spre a fi pansați la răni pleacă fără a li se putea da vre-un ajutor.

Mărturisim că ar fi fost surprinzător să se fi întîmplat lucrurile altfel cînd conducerea serviciului sanitar o are un om, care nu se ocupă și un altul care nu se ocupă de cît de aceea de care n'ar trebui să se ocupe.

Intre Cartelişti

Foarte interesantă desigur este polemica dintre ziarele liberale și d. N. Filipescu, cu privire la declarațiile acestuia făcute la Brăila.

După *Viitorul* iată că intervine *L'Indépendance* și cu mult talent îl execută pe acest celebru barbat, care, „după ce a avut la dispoziția sa mai multe colegii s'a refugiat, el modestul, la Vaslui, pentru a face să fie ales deputat, fără concurent, și cu concursul voturilor liberale.

Monitorul brătenist, scris în limba franceză, se arată scandalizat de calificativul de „rău crescut“ pe care d. Filipescu l-a dat acelor gazetari liberali care fac din cînd în cînd, să se acrediteze zvonul că prim-miniștrii s'ar fi ales din parlament, cartelați fiind cu guvernul. *L'Indépendance* găsește că pentru un om care pretinde a fi mare boier, cu educație distinsă, calificarea unor expresiuni ale adevărului cu termeni ca acei întrebuințați de d. Filipescu nu șade bine.

Dar acel ziar mai face o mărturisire interesantă și anume: Guvernul a văzut cu ochi buni pătrunderea în parlament a tuturor fruntașilor vieței noastre politice, pentru că voia ca autoritatea morală a reformelor propuse să fie și mai mare, atunci ele ar fi fructul unei colaborări sau cel puțin a unei cercetări comune. Ne-am înșelat, însă, spune *L'Indépendance* „dacă cercetăm atitudinea partidului conservator în genere și a d-lui Filipescu în special, în cursul ultimei seziuni parlamentare și deci ești dispus să crezi că partidul liberal își făcea prea multe iluziuni poate în privința cumințeniei și sentimentelor patriotice ale conservatorilor“.

Iată deci ziarul d-lui Vintilă Brătianu înfierînd pe d. N. Filipescu, pe omul cu care acesta opera permanent, de al cărui patriotism era încîntat și pe care îl sprijinea din toate puterile.

Teribili oameni și acești domni liberali. L'au susținut, l'au ales, au sprijinit zvărcolirile inspiratorului *Epocei*, dar nu-i permit să ridice capul. La cea dintâi mișcare, l'au și executat în mod sumar.

Nu este așa că în frumoasă situație se află d. Filipescu? Și iarăși nu este așa că d-sa poate fi mîndru de rezultatul la care a ajuns în urma tribulațiunilor sale politice de mai bine de 10 ani?

CATE-VA NOTE

Democratismul în toate.

Un prinț care scrie unui ziar o scrisoare „cu mîna proprie“ este ceva neobicinuit și nu poate fi explicat de cît prin democratismul care a cuprins la noi tot și toate.

Nu se putea dar, din acest punct de vedere, să lăsăm nebagată în samă, scrisoarea pe care prințul Mihail Sturdza o adresează ziarului: „L'Indépendance“.

Dar mai este și un alt motiv: logica unui prinț „care scrie cu mîna proprie“.

Iat'o.

Respunzînd la învinuirea de „absenteism“ a ziarului liberal scris în limba franceză, prințul Mihail Sturdza spune:

„In ce privește absenteismul său, pe care îi îl reproșați odată cu greșala ce i-o descoperiți de a fi pus să i se zidească un palat la Dieppe și în alte localități, veți recunoaște că ie foarte bine că a ales țeri mai civilizate, de cît Romînia, pentru a construi acolo... etc.“

Și cu un rînd mai departe:

„Cine-va nu trăește de cît o singură viață și de acea trebuie să caute ca ea să fie cît mai plăcută posibil. Iată pentru ce se va înțelege, că, conitnuînd a fi bun patriot și a iubi cu ardoare țara sa, cine va preferă să trăiască aiurea“.

Mai voiți comentarii?

OAMENI ȘI LUCRURI

Forțele necunoscute

Acum cîtva timp s'a serbat la consulatul otoman din localitate aniversarea nașterei Sultanului. Cu prilejul acesta s'a remarcat discursul simplu dar emoționant al unui modest. Simion Amira nu e nume necunoscut în Iași,—dimpotrivă. A zice „Amira“ e a zice „Bolta rece“ și a zice «Bolta rece» e a te gîndi, nu numai la vinurile generoase ale Moldovei, dar a te gîndi la o mare epocă de glorie a culturei moldovene.

Nimeni nu și-a zis însă pînă acum că simpaticul proprietar al celui mai popular și mai vechiu local din capitala Moldovei, ar avea alte talente de cît acela de a pregăti și învechi vinurile. Și iată că de o dată, negustorul acesta, apare orator,—ce zic!—aproape poet.

E în această împrejurare, ceva care se explică prin deasa atingere cu oamenii de litere, care s'au inspirat din izvoarele generoase ale bolței reci? Se poate. Ceea ce e mai sigur însă e că în firea acestui om, dormea ceva care s'a trezit în solemninatea momentului de atunci, — cum deseori, în alte suflete omenești, se trezesc forțe necunoscute sau uitate.

Același lucru l'am văzut cu puțin înainte, în apropierea acelui tainic Ildiz Kioșk de unde cu două luni în urmă a răsunat pentru o împărăție întreagă cuvîntul libertății.

Din sinul acelui popor, care zeci de veacuri a lîncezit în amorțire sub povoara celui mai despotic regim, din mulțimea aceea care stătuse mută secole întregi,—la fie care colț de stradă. în fiecare grădină și local public, răsar cuvîntătorii libertății, adevarați oratori în toată puterea cuvîntului.

Cine i-a învățat să dee formă vie gîndului lor ascuns? Cine i-a învățat graiul acesta limpede și energic?

Era de sigur ceva, care trăia în milioanele de suflete, care cerea să issă în afară, să răsbată la lumina zilei. Erau forțe nesocotite, înăbușite, ucise, care se zbăteau sub apăsarea tiraniei. Și cînd cupa s'a împlut și s'a revarsat peste margine, cînd năzuințele celor dornici de libertate s'au împlinit, ca prin farmec, gurile s'au deschis, piepturile au respirat, mințile s'au luminat în lumina cea nouă a soarelui nou.

Viața socială are surprinderile ei; și aceasta nu e nici din cele mai mici, nici din cele mai puțin frumoase. **Parsifal.**

ALBII ȘI NEGRII

Lupta de rasă.—Chestia negrilor.—Acum 40 de ani și azi.—Separatism și civilizație.—Soarta negrilor.

Abia doi ani au trecut de cînd cu faimoasele vărsări de sînge din Statele Unite ale Americei, abia doi ani de cînd cele două rase inamice, cari formează populația republicei Anglo-saxone începuse un răsboi de exterminare, care cu multă greutate a putut fi potolit—și iată un nou cas, un atentat, survenit la Springfield, pune iarăși în mișcare masele albe și negre.

Un „negru“ comite un atentat la viața unui „alb“. Și de aci, vărsări de sînge, lupte fără sfîrșit—așa relatează ziarele streine.

Dacă la Atlanta, luptele duse cu atîta înverșunare acum doi ani, n'au pus în mirare lumea civilizată, lucrul își are explicația. Atlanta e un oraș din sudul republicei, unde revoltele sunt frequente.

Dar Spriengfield, care se află situat în centrul regiunei în care negrii numărau cei mai mulți amici, cari au luat armele acum 30—40 de ani pentru a emancipa rasa neagră, nu pare a fi locul indicat pentru desfășurarea unui teatru de lupte.

Cu toate acestea populația albă teroriseazā astăzi pe pacinicii negri din acele locuri, pentru simplul motiv al unei crime încercate de un individ, care nu represintă prin nimic comunitatea „neagră“.

Iată deci repetate scenele sîngeroase din trecut, cînd fără nici o rațiune albii atacau cîte un trecător liniștit, mutilîndu-l oribil, incendiindu-i casa, reducîndu-l la ultima expresie a mizeriei, dacă din întîmplare scăpa cu viață.

Acesta e rezultatul strigătelor de umanitate și libertate ce răsunau acum 3—4 decenii, aceasta e noua formă de justiție, preconizată de patima oarbă a fanaticilor sectari.

Și nu e numai o singură regiune contaminată de cangrena molipsitoare a urii și a patimii. Chiar New-yorkul, faimosul New-york, orașul unde nu se găsesc cuvinte destul de aspre pentru a protesta în contra linșajului negrilor, și în această metropolă a progresului întîmpinăm măsuri din cele mai drastice de separatism și persecuție.

In una din împrejurimile capitalei, Huttington, mai zilele trecute, un escadron de cavalerie fu nevoit să intervie pentru a împrăștia mulțimea furioasă, care sfărîmînd porțile unei închisori, scosese un prisonier negru, pentru a-l linșa.

Așa stă chestia „negrilor“ în America și lumea europenească pare a dori să cunoască cauzele acestei vecinice dezbinări.

Se susține că negrii, ar purta și ei o parte din vină. In părțile unde nu de mult au fost eliberați din sclavie, ei nu încetează a aminti fiilor foștilor lor stăpîni, că trecutul nu mai există și că ei sunt tot atît de vrednici cetățeni ai liberei Americe, ca ori ce alb.

Această vecinică stare de discordie, cauzează mult reu mai ales negrilor, a căror soartă nu e tocmai de invidiat.

Diferența sau mai bine zis, linia de demarcare, ce pare a fi stabilită între cele două populații, pare a fi atît de fermă, în cît, un negru, chiar milionar, n'ar avea dreptul să se urce într'un tramvai, în care albul cel mai neînsemnat ar fi luat loc, și dacă un asemenea gînd iar străbate mintea, conductorul l'ar face, prin o lovituri de pumn, de pildă, să înțeleagă care e rostul milioanelor și a personalității lui în societatea libertarilor americani.

Și chiar Booker Washington, despre a cărui visită la „Casa-albă“ unde fu oaspetele președintelui Roosvelt, s'a vorbit și mai ales scris atîta, chiar el s'a găsit în neplăcuta posiție de a vedea refuzîndu-i-se intrarea în diferite oteluri, pe motivul originei și a culoarei obrazului.

In fața unei atari stări de lucruri, nu mai e de mirare că ura dintre cele două rase în luptă, continuă crește, și vărsările de sînge, scenele sîngeroase, nu cruță omenirea de priveliștea lor cruntă.

Alte vremuri, vremuri de „apoi“ vor schimba poate starea această de lucruri, dacă e posibil ca în programul înfrățirei națiunilor să intre și clauza înfrățirei raselor.

Cumparați Bilete pentru Loteria 4 Clasa IV a Regatului Romîn

Cu tragerea la 25 și 26 Septembrie 1908

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plată cîștigurilor MEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 36,- O jumatate loz Lei 18 - Un sfert de loz Lei 9 Una optime lei 4-50

Exploatarea cetățenilor Iașului

Un strigăt de alarmă trebue să scoatem, un strigăt de durere mult timp înăbușit. E strigătul omului disprat luptîndu-se cu valurile ce caută să-l doboare să-l înghită.

Nu e vorba aci de fraze sterpe, scrise pentru a fi scrise, e vorba de fraze eșite din inimă, e vorba de o durere adevărată, de un strigăt adevărat de alarmă a unui cetățean pe care îl doare durerea semenilor săi.

Lupta pentru trai s'a îngreuiat, lucrul se plătește puțin, din ce în ce mai puțin, traiul se scumpește din ce în ce mai mult în paguba marei mulțimi de nevoiași, în folosul unui minim număr de capitaliști lacomi. Chiria, mîncarea, îmbrăcămintea totul s'a scumpit într'un mod extraordinar.

Omul luptă dar din greu și în această luptă el trebue să fie sprijinit de autoritate acolo unde se poate să o facă. Și dacă nu o face ea e o autoritate vitregă, o autoritate care nu merită de cît disprețul tuturor.

Nu voi zice că autoritatea comunală nu a voit să îmbunătățească starea aceasta.

Dar poate că nu a aflat ceea ce voi zice eu.

Pînea în Iași, în urma trustului brutarilor s'a scumpit într'un mod foarte simțitor!

Făina s'a eftenit mult și totuși brutarul vinde pînea cu același preț și același cîntar greșit ca acum patru luni! 900 gr. 30 bani! Muncitorul, nevoiașul plătește cu sîngele său acest preț colosal care nu servă de cît a îmbogăți, mai mult pe cei atît de bogați.

Exploatați de acești oameni cari n'au alt zeu de cît banul, nevoiașii orașului trebue să sufere exploatarea. Autoritatea nu vrea să știe că lor le trebue pîne eftină cu care să-și hrănească familia.

Dacă primăria știe de acest lucru, nu este o rușine mai mare pentru dînsa de cît această inacțiune. Ea trebue să intervie în această luptă dintre lup și oae și să ia partea celei din urmă.

Oare pe cînd putem spera să avem pîne eftină? Oare cînd grîul va costa 1000 lei vagonul, cînd făina va costa 1500 lei vagonul să sperăm că vom avea 1 kgr. de pîne pentru 20 bani? Sau trebue să așteptăm ca autoritatea comunală să fie înlocuită printr'una care să iubească mai mult populațiunea orașului?!

Autoritatea comunală trebue să'și facă datoria dacă nu vrea să fie cu drept cuvînt înfierată și disprețuită.

Este de datoria ori cărui cetățean al Iașului să facă să înceteze această stare anarchică. *Un cetățean.*

Litere-Științe-Arte

Despre oamenii mari a vorbit profesorul Ostwald, cu ocaziunea prelegerilor de vară ținute în Salzburg. Dînsul susține, că oamenii mari se coc la minte mai de vreme ca ceilalți și chiar în școală se observă la ei aplicare numai spre unele lecțiuni, în urma acestora mai tot timpul studiului ei sunt școlari mediocri, dacă nu răi. De memorizat nu le place de loc, nici studiile migăloase și nici cele exacte, mai ales științele. Pedagogia de azi ținteste să crească oameni numai în anumite direcțiuni, care au de urmări că dau bărbați, cari pe nici un teren nu pot produce ceva extraordinar. Unde se vede la școlari aplicare numai spre unele lucruri, ea trebue menajată, nu retezată și în sensul acesta trebue reformate liceele. Mai întîiu de toate scurtat timpul de studiu, pentru-că experiența ne învață că timpul cel mai bun pentru crearea de opere, pentru gènii este etatea de 20 de ani. Și fiind-că puterea de muncă e mai mare atunci, cu o încordare se poate crea opere adevărat neperitoare, pe cînd mai tîrziu puterea de creațiune scade in raport cu anii.

*

Vaporul „Jeane d'Arc" a plecat zilele trecute cu o mulțime de pasageri meniți să populeze insul Desolation din oceanul indian, insulă lipsită cu desăvîrșire de locuitori.

Intăii coloniști sunt 60 de Norvegieni cari au luat cu dînșii un număr mare de colibi de lemn, oi, porci, păsări de casă, cai și alte animale domestice.

In drumul său, vasul se va opri la Durban, de unde va lua pe bord vre-o 30 de muncitori negri.

Sediul principal al societății de colonizare e Christiania. Scopul principal al colonizărei e vînătoarea de balene.

Guvernul francez a acordat dreptul de pescuit pe timp de 22 de ani.

Insula are o suprafață de 320 mile pătrate engleze.

*

In curînd vor apare în italia două noui opere, publicate de d-na Mathilde Serao, reputata scriitoare.

Aceste opere, în jurul cărora se face de pe acum mult sgomot, se vor intitula. „Trăiască viața" și „Gennario".

Prima publicație e un roman de moravuri contimporane, iar a doua, o operă de pietate mistică, consacrată marelui sfînt din Neapole: Gennaro, care va aminti forma unei alte opere a cunoscutei scriitoare intitulată: „In țara lui Isus".

Cît despre romanul „Eviva"! la vita! acțiunea se va desfășura într'un peisagiu extrem de elegant și artificial din St. Maurice, în Eugandina, unde d-na Serao își petrece de cîțiva ani zilele de vară.

Cartea e, pare-se, după cum ne indică titlul, plină de viață și acțiune, punînd în evidență acele personagii factice, venite din toate țările să guste deliciul unui sălaș încîntător și foarte la modă.

Tot odată pe acest fond de snobism, d-na Serao va face să vibreze scene arzătoare de flirt și de iubire, între patru personaje principale: doi bărbați italieni și două femei anglo-saxone, una americană, alta engleză.

Cu tot titlul promițător, se pare că romanul se termină în mod tragic și că ultimul capitol, presărat cu lacrimi și sânge, va fi intitulat „trăiască moartea".

Ziarele Napolitane anunță că în acest roman d-na Serao, va releva contrastul profund ce există între imuabila și divina frumusețe a naturei, pe de o parte, și pe de alte repegiunea și tristețea plăcerilor omenești.

*

La teatrul Folies-Dramatiques din Paris, unde de curînd au început repetițiile unui ciclu de operete vechi ale autorilor francezi, se montează acum pentru prima oară, „M-zelle la Trompette" operetă care are menirea de a face înconjurul scenelor mondiale.

Informații

◐ *Ni se comunică faptul ciudat și susceptibil ironiei generale, că d. N. Filipescu a trimis acum cîtva timp o circulară imprimată amicilor d-sale politici din Brăila, Focșani, Craiova și Pitești, îndemnîndu-i la muncă activă pentru organizarea partidului conservator și spunînd că foarte curînd, chiar în toamna asta, dar cel mai tîrziu până la Crăciun, d. P. P. Carp va fi chemat la putere.*

Sistemul acesta de propagandă este pe cît de original, pe atît de ridicol.

◔ **Inconjurul lumei pe jos.**—Aseară a sosit în Iași, venind din Capitală, turistul francez René Odin.

El a intrat în țară prin punctul Vărciorova, acum cîte-va zile, parcurgînd până în prezent: Franța, Germania, Austria, Ungaria, Serbia și Bulgaria.

René Odin și-a propus să facă, pe jos, înconjurul lumei, în interval de 4 ani (1908—1912), în schimbul unui pariu de 100,000 lei.

El călătorește fără nici un ban la el, întreținîndu-se numai din ceia-ce încasează din vînzarea cărților poștale cu fotografia sa.

Odin va trebui să fie deci în vara anului 1912 în Franța și va parcurge deci timp de 4 ani, pe jos, 40,000 km.

Din Iași el va trece, pe la Ungheni, în Rusia.

◔ **In chestia congresului studențesc.**—In numărul de astăzi al «Neamului Romînesc», d. Iorga face o insinuare în sarcina d-lui dr. Lascu, că ar fi provocat luptă și certuri între studenții din Iași.

Respingem această aserțiune a d-lui Iorga.

Este știut că d. dr. Lascu a convocat pe studenții Ieșeni într'o consfătuire, unde au urmat discuțiuni obiective și înălțătoare asupra scopului ce se urmărește prin ținerea acestui congres, cînd s'a întocmit și programul congresului, dar nu au fost certuri, de și d. Iorga a cercat să le alimenteze prin intrigi de tot felul.

D. N. Iorga care la început s'a declarat categoric în contra ținerei congresului, fiindcă nu-i revinea meritul inițiativei, mai tîrziu a făgăduit concursul său, voind să facă și din acest mare congres naționalist cultural, o armă în serviciul cauzei inspiratorilor săi politici.

Ceeace a decis pe conducătorii congresului să renunțe la serviciile d-lui Iorga și să dea o altă organizație, mai tîrziu, pentru ținerea acestui congres.

Pe de altă parte distinsul luptător naționalist d. dr. Lascu, a declarat unui redactor al nostru, scrie un ziar din capitală, că este inexată știrea dată prin presă că congresul studențesc a fost amînat.

Mai întăi că acest congres este Național-Cultural, cu participarea tuturor romînilor din țară și din provinciile subjugate, iar nu un congres propriu zis studențesc.

Dacă studenții au avut un rol lăudabil în luarea inițiativei acestui congres, renunțarea unei societăți studențești de a participa la dînsul nu va putea influența să se zădărnicească ținerea congresului.

Ideea ținerei acestui congres naționalist nefiind pornită din inițiativă oficială, refuzul de concurs al autorităților nu poate zădărnici acțiunea adevăraților inițiatori ai congresului.

D. dr. Lascu ne afirmă că și fără vre-un concurs oficial congresul acesta se va ține, probabil la 9 Noembrie.

După ținerea congresului, distinsul naționalist romîn se va întoarce în Ungaria, pentru a se preda autorităților de acolo și a fi întemnițat.

◒ D. Constantin Florian, comisar la Dispărțirea V-a, a demisionat pe ziua de azi, din acest post.

D-sa se va înscrie în baroul de advocați.

● Luni serbătoarea „Sf-ta Maria", se va oficia cu o deosebită solemnitate hramul bisericei Talpalari din localitate.

Serviciul divin va fi oficiat de P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu, vicarul Mitropoliei.

◐ In seara zilei de 7 Septembrie a.c., va avea loc în sala Teatrului Regal (fost Pastia) o frumoasă Seară dansantă, organizată de societatea de bine-facere și ajutor seciproc „Jubileul Carol I", pentru mărirea fondului societății.

◑ **Casa rurală.**—Al doilea vărsămînt pentru acțiunile casei rurale va începe la 15 Septembrie și va dura până la 19 Septembrie inclusiv.

Subscriitorii vor putea continua să efectueze vărsămintele de la 20 Septembrie până la 14 Octombrie inclusiv, însă ei vor trebui să plătească pentru întîrziere 8 la sută.

De la 15 Octombrie, aceste vărseminte nu vor mai fi primite.

*

E probabil că operațiunile casei rurale vor începe în primile zile ale lunei Octombrie.

*

Direcțiunea casei rurale a primit un considerabil număr de cereri pentru posturi.

Se face cunoscut că direcțiunea va recruta funcționari numai dintre foștii elevi ai școalelor comerciale și de preferință acei care au o practică în marele noastre instituții.

● Pentru examinarea candidaților la catedrele vacante de la școala de Belle-Arte din localitate, ministerul cultelor a numit următoarele comisiuni.

Pentru catedra de perspectivă, desemn geometrie și caligrafie, d-nii: Ip. Strîmbulescu, Serafim și Sterian.

Pentru catedra de antic și natură d-nii: Mirea—Tzigara, Samurcaș și Strâmbulescu.

Lucrările candidaților la aceste catedre vor fi primite după cum se știe până la 10 Septembrie.

● Alaltă eri a început la școala superioară de răsboiu, examenul de fine de an.

Examenul va dura până la 10 Septembrie.

● Trenul de Pașcani, care trebuia să sosească la orele 11,5 a sosist cu o întîrziere de 55 minunte.

◑ **Manevrele.**—D. general Al. Averescu, ministru de resboiu, a plecat aseară la Cogealos (aproape de Medjidia, în Dobrogea), în cartierul general al manevrele de cavalerie.

Exercițiile pe mici unități vor fi terminate zilele acestea și pe la 10 Septembrie se vor începe luptele pe divizii.

In timpul acestor lupte, d. ministru de resboiu va lua direcțiunea primei divizii de roșiori.

A. S. R. Principele Ferdinand, comandantul corpului II de armată și inspector general al cavaleriei va asista la aceste manevre.

*

După o nouă dispoziție a marelui stat major al armatei, programul manevrelor regionale, care vor avea loc în împrejurimele Capitalei, a fost modificat și manevrele de brigadă amînate cu cîte-va zile mai tărziu.

E probabil că acestea vor avea loc între 18 și 20 Septembrie viitor, în împrejurimele Ștefăneștilor.

● Circulă svonul că Poarta are intențiunea de a trimite ca și celelalte Puteri un staționar la Dunăre.

● *Luptele profesorilor Cantacuzinești.*—La d. Sabba Ștefănescu, antagonistul cel mai neîmpăcat al școalei junimiste și al profesorilor junimiști, se țin de cîteva zile, serie „Secolul", conciliabule foarte interesante, care arunca o oarecare lumină destul de vie asupra lipsei de omogeneitate a partidului conservator carpist.

Aceste conciliabule, la cari iau parte abia 7—8 profesori secundari, 2—3 institutori și doui profesori universitari,—se țin sub auspiciile d-lui Gh. Gr. Cantacuzino, care a asigurat de mai multe ori pe d. Sabba Ștefănescu de protecțiunea sa în contra unor eventuale persecuțiuni ale profesorilor junimiști.

N'a transpirat încă nimic asupra celor ce se vorbesc în aceste conciliabule, nici asupra planurilor pe cari le urmăresc profesorii cantacuziniști.

Dar ajunge să știm atît că ei formează un cenaclu a parte, ostil junimiștilor, pentru ca să ne putem da seama cam ce planuri au.

*

Zilele din urmă s'a vorbit de un banchet ce l'ar organiza acești profesori în onoarea d-lui Saba Ștefănescu care ar avea de scop afirmarea profesorilor cantacuziniști ca un grup absolut distinct de cel al tak știlor și al junimiștilor.

S'a mai vorbit de întemeiarea unei reviste literare și politice.

Toate acestea s'au amînat însă pînă la întoarcerea în țară a d-lui Gh. Gr. Cantacuzino.

Din manifestațiile exterioare de pînă acum ale acesui grup ar rezulta că se urmărește ideia ca la o viitoare formațiune de guvern ministerul instrucției să se dea în antrepriza Cantacuzinilor, cari ar încredința portofoliul d-lui Sabba Ștefănescu. In ori ce caz junimiștii să nu poată pătrunde în acest minister.

*

Până mai deunăzi junimiștii n'au luat de loc în serios agitațiile d-lui Sabba Ștefănescu. Dar acum, văzînd că nu este de loc o glumă acțiunea cantacuziniștilor ei se preocupă mult de eventualele ei rezultate.

Toți profesorii junimiști: d-nii M. Seulescu, S. Mehedinți, I. Bogdan, Em. Pangrati, Onciul, Rădulescu, Pogoneanu, etc. o condamnă energic și se gîndesc chiar la o protestare publică în contra ei.

Cel mai energic este d. Em. Pangrati, căruia se atribue chiar intențiunea de a face din aceasta o chestiune de partid.

Aici stau deocamdată lucrurile.

● I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei și Sucevei a pus în vedere, printr'o circulară, preoților parochi, că obiceiul de a prohodi copiii morți și apoi a'i lasa să fie conduși fără preot la cimitirul respectiv, nu a existat în biserica ortodoxă și nici poate exista.

● Cursurile școalelor secondare de băeți și de fete din localitate se vor deschide Marți 9 Septembrie.

Zilele acestea profesorii vor fixa orariile claselor respective.

✱ *E vorba ca în curînd relațiunile diplomatice dintre Romînia și Grecia să fie reluate spune ziarul oficios* Secolul.

● Pe seama ministerului de instrucție s'a deschis un credit de 8.000 lei pentru plata transacțiunei încheiată între minister și d-na Maria Gheorghiu, proprietara terenului pe care trec o parte din conductele ce servesc la alimentarea școalei de arte și meserii din Iași cu apă din Iazul Cîrligului.

DIVERSE

— Eri, niște pungași, au scos din buzunavul evreului Moise sin Moise, care se afla în piața halei, punga din buzunar. In ea, bietul om avea suma de 30 lei.

— D. doctor Steuermann plecînd în concediu va fi suplinit în timpul absenței sale din țară, de dl. dr. Früling, ca medic al societății „Fraterna-Păcurari".

„HELLÉ"

II

Și n'ași ști să spun pentru ce. El scrie într'o revistă filosofică, sociologică... Sunt prea burgheză pentru a înțelege literatura lui. Antoine avea 35, părui-i negru înălbia puțin pe la tîmple.

Dintre acești doi oameni Maurice o încînta pe Hellé mai mult prin vocea-i vribrătoare, prin privirea-i pătrunzătoare în care se oglindeau frumuseți eterne, prin descrierile călătoriilor făcute de el.

Avînd să scrie o piesă „Sapho" Maurice făcu planul unei călătorii în Grecia. In ajunul plecării Sylvain invită la masă la el pe Maurice și pe Antoine.

Hellé citise două volume de poezii a lui Clairmont în care se găsea eterna temă a voluptății. Pentru ea era ceva abia înțeles, care o turbura pricinuindu-i nemulțumire morală și chiar fizică în care se amestecă cu stăruință amintirea figurei lui Maurice. Clairmont pleacă în Grecia cu multă părere de rău.

Antoine primește ca moștenire niște cărți, care puteau fi de folos lui Sylvain ce neîncetat se ocupa și citea. El propune bătrînului să vie să le vadă. Sylvain primește să ia și pe Hellé cu el.

Cu această ocazie bătrînul arată lui Antoine stima ce are pentru cei cari sunt solitari, după cum se părea că este el. „Gustul singurătății presupune o virtute intelectuală care m'a atras în totdeauna".

La care vorbe Genesvrier răspunde: „Nu sunt un diletant al singurătății. Imi place pentru că mi-e necesară pentru a mă desmetici și a lucra. Sunt curios să cunosc omul, să-l studiez așa cum este, cum ar putea fi, cum l'au făcut deformările sociale și morale, și pentru ale căruia mizerii sunt mai puțin dispreț de cît milă. Nu suct amabil. Pe mine nimic nu mă irită mai mult de cît buna voința banală, care nu-i nici gingășie, nici caritate"... El istorisește că atunci cînd se simte obosit, caută să se odihnească în tovărășia vrăbiilor și a zambilelor.

La aerul de mirare al lui Hellé care îl ascultă, el face o ironie spunîndu-i că amicul lui Clairmont admiră numai trandafirii, crinii, lalelele și crizantemele Japoniei, dar el nu are mina unui sentimental ca Maurice căruia îi faci rău vulgaritatea lalelelor. Această ironie displăcea lui Hellé.

Vizitele dese ale lui Genesvier, face pe lume să-l creadă îndrăgostit de Hellé. Ei nu erau însă de cît prieteni, iar Hellé visa neîncetat la Maurice.

Cînd d-na Marbay căuta să asigure pe Hellé că svonul de a fi iubită de nepotul ei e fals, ea răspunde că nici nu-l crede capabil de amor. D-na îi răspunde atunci: „Nu numai nu-i adevărat că un om superior nu-i capabil de amor, dar încă el e mai expus unei pasiuni de cît unul mediocru".

Intr'una din zile Genevrier povestește lui Hellé origina cărții la care lucrase el atît vreme: „Pauvre".

Sub o formă foarte simplă le arată mizeriile isvorîte din condițiile economice contimporane, mizeria corpului și a sufletului, mizeria artiștilor și a lucrătorilor, mizeria bărbatului și a femeei. El observa toate tipurite săracului contemporan. Arătase forțele perdute, inteligențile neîntrebuințate toate elementele de ură și de moarte cu care s'ar fi putut face viața, fericirea și frumusețea. Antoine continuă să expue toate ideile lui Hellé în absența unchului Sylvain.

El văzuse în ea tipul femeei demnă de stima bogată în energie, dar care prin educația ce primise și desvoltase facultăți extra-ordinare, care întrebuințate numai pentru plăceri intelectuale vor rămînea sterile. In Hellé se încarnase sufletul antic. Antoine voia s'o redee vieții, s'o convertească la o religie nouă, să-i deschidă inima pentru cei nenorociți. „Ce n'ar face gîndirea susținută de dragoste, geniul bărbătesc unit cu instinctul subliu al femeei. Dar cei care s'ar putea asocia ast-tel nu se întîlnesc nici odată, sau dacă se întîlnesc, ei nu se recunosc.

El o rugă pe Hellé să se intereseze de o tînără care trăise cu unul din prietenii lui, un tipograf inteligent și bun, care murise lăsînd-o însărcinată, bolnavă și fără mijloace de traiu.

Ei fac planul unei vizite la Maternitatea, unde se afla Maria, acea nefericită femee. Genervrier se feri de mătușa lui, doamna Marbay, și sa adresă lui Hellé, căci o știa fără prejudiții știind din instinct să aleagă cine e de plîns și cine e de disprețuit—dacă ar avea cineva dreptul să disprețuiască pe altul. Femeea recomendată avea dreptul la respect prin maternitate și nefericire: ea fusese iubită și fericită.

Hellé simte o luptă în ea necrezîndu-se capabilă de ideile mari de umanitate care le are Genesvrier. Ea nu-l iubește, dar îl admiră. Găsindu-se în fața Mariei, Hellé simți o emoție necunoscută atrasă fiind de nenorocirea și tinerețea acestei nefericite. Aceasta era proba că educația ce o primise Hellé, dacă n'o desăvîrșise, dar nici nu o stricase, nefăcînd'o nici o sentimentală, nici o ființă (Va urma).

Doctor SUZANA VECHSLER

Boli de femei.—Faceri.

Consult. 2—4 p. m. Anastasie Panu 43

TITUS LAPTEȘ

AVOCAT

— *Strada Crucei 41* —

Ultime informaţii

◑ Imediat după întoarcerea în ţară a ministrului de justiţie—ceea ce va avea loc probabil Duminecă—D. Burada, primul preşedinte al curţei de Apel, va pleca în Capitală, spre a cere, în numele Curţei, o anchetă cît mai neîntîrziată în privinţa acuzaţiunilor ce s'au produs contra magistraţilor ieşeni.

☞ ◒ *Fruntaşul nostru Alexandru A. Bădăreu nu va reveni la Iaşi de cît Duminecă, cu acceleratul de dimineaţă.*

◑ In altă parte a ziarului arătăm că d. Moţet directorul prefecturei a plecat să facă o anchetă privitoare la comisarul Drăguţescu din Tg.-Frumos.

Contra acestui funcţionar s'a primit azi la parchet un denunţ foarte grav. In acel denunţ să spune că d. Drăguţescu ar fi bătut pe un ţigan falşificator de monede, în urma căror bătăi ţiganul a murit.

D. prim-procuror M. Ghinea Ionescu a plecat astăzi la Tg.-Frumos spre a ancheta cazul.

◐ **Următorii elevi înscrişi la concursul pentru bursele vacante de la liceul internat, au reuşit la teză şi au fost admişi la oral:**

Agapi D, Alexandrescu N., Anghelescu C., Armenciu Gh. Tr., Bărgăoanu Gr. Gh., Boca V. Victor, Căruntu D., Codreanu I., Constantinescu St., Costeanu C. Camil, Costică G. D., Cristescu I. Eugen, Danu P., Dămăceanu I. D., Dragoş T., Florian N. V, Istrati C. C., Lascar T. N., Leon M. Alex., Manoliu I. M., Marcu V. V., Menciu V. D., Nacu C. M., Năsturaş I. L., Negrescu V. V. N., Nicolau Gh. Gh., Pascalini I. C., Pelin Gh. N., Pomîrleanu A., Popa Gh. I., Popescu C. D., Popovici Aurel, Popovici Gh. N., Puşcariu V., Radoveanu Gh., Rezmeriţă V. Gr., Romănescu D. Şt., Rotaru Gh. C., Şoltuzu C., Teodorescu N. I., Tomida M. C., Vasiliu Adrian, Vasiliu H. I., Verdeş C. C., Zapan Gh., Creangă L. C.

Astăzi candidaţii au dat proba orală, iar mîine se va da rezultatul definitiv.

● Foarte interesantă e evoluţia *Epocei* în chestia atacurilor d-lui Cuza.

Intr'adevăr, iată ce spune d. Filipescu în numărul său de astă-zi:

„Scandalul ia proporţii tot mai mari. Relaţiile s'au încordat între magistraţii locali şi duşmănia dintre ei a început să isbucnească în public.

Această stare de lucruri nu zdruncină încrederea împricinaţilor în hotărîrile judecătorilor?

Cu ce gînd, cu ce inimă, cu ce stare sufletească se prezintă cei cari au procese în faţa judecătorilor cari se pot lupta între ei, asupra fie-cărei hotărîri ce vor avea de dat?

A, dar Viitorul a crezut că este isteţ asvîrlind o vorbă ce poate să facă efect la gură-cască.

Noi vedem partea politică? Da, vedem o parte politică a chestiunei, dar nu acea meschină pe care a văzut-o „Viitorul" şi şi-a închipuit că a făcut o genială descoperire: noi vedem aceea parte politică în care intră preocuparea de marile şi permanentele interese ale justiţiei.

Polemica dintre ziare ca şi acuzaţiile d-lui Cuza, cum şi relaţiunile personale dintre magistraţi numai din acest punct de vedere ne interesează.

● Foarte multă lume şi-a plasat bilete pentru marile alergări ce vor avea loc Duminică 7 şi Luni 8 Septembrie.

Lojele sunt aproape toate plasate.

Restul de bilete se mai găseşte la Jokey-Club.

● **Reuşiţii la Seminar.** — Aseară s'a dat rezultatul concursului pentru admiterea în seminarul „Veniamin Costachi", din localitate.

Au fost admişi ca bursieri, următorii: Petrescu Const. 9.15, Alcescu Platon 8.80, Davidescu N. 9.55, Cristescu Eug. 8.55, Ţucalinc C. 8.40, Ionescu N. I. 8.35, Vicol C. 8.30, Ghervescu M. 8.25, Hatman V. 825, Dascalu P. 8.15, Mihailescu Iordache 8.15, Nestor Remus 8.16, Dimitriu C. 8.15, Ghervescu N. 8.10, Romanescu St. 8.00, Săbuşcă N. 8.00, Mocanescu A. 8.00, Stamate T. 8.00, Zalomir D. 7.90, Lăpuşneanu N, 7.70, Simion Iordache 7.65, Costeanu Em. 7.60, Găucă I. 7.60, Pascalin C. 7.55, Harnagea Gh. 7.50, Procopie V. 7.65, Ungureanu B. 7.35, Popescu V. 7.25, Stoica I. 7.25 şi Barbu Al. 7.25.

Au fost admişi ca solvenţi următorii: Dornescu Adrian 7.20, Soltuz C. 7.20, Birjovanu C. 7.20, Popovici G. 7.15, Matasă C. 7.15, Dediu Cristofor 7.10, Romanescu C. 7.10, Negureanu M. 7.05, Ionescu C. 7.05, Popovici C. 7.00, Pricopescu C. 7.00, Simionescu N. 7.00, Luca Ichim 7.00, Zăhărescu M. 7.00, Ursăcescu L. 7,00, Vrînceanu E. 6.95, Bujor N. 6.95 şi Şova Vasile 6.85.

Cursurile se vor începe Marţi 9 Septembrie.

● Ministerul de finanţe a trimes administraţiei financiare o circulară prin care face cunoscut că producătorii pot fabrica vin şi la locuinţele lor din aceiaşi regiune de podgorii, însă numai dacă nu au la vie crame şi unelte de fabricaţiune.

In caz cînd unul şi acelaş producător are vie în mai multe comune, iar instalaţia pentru fabricaţiune este numai într'un singur loc, se va putea permite transportarea strugurilor la locul destinat fabricaţiunei.

Taxa fondului comunal se va percepe conform legei.

● Ministerul Instrucţiunei publice a trimes o circulară direcţiunilor şcoalelor secondare din localitate, prin care le pune în vedere că pentru anul şcolar ce s'a deschis acum rămîn aceliaşi cărţi aprobate anul trecut.

● Ministerul de interne a trimes o circulară prefecturei de judeţ prin care pune în vedere să se ia măsuri ca, după culesul viilor, să inspecteze cărciumile din judeţ şi să aplice pedepsele prevăzute de art. 26 din legea asupra monopolului crîşmelor acelora care nu vor avea în stabilimentele lor aprovizionare de vin.

● Deputatul ţărănesc de Bacău Neculai Matei au avut un mic incident cu crîşmarul Zeilig Schvartz din strada Gărei.

Motivul neînţelegerei cu comerciantul de la socoteală pentru consumaţia făcută.

Poliţia a trebuit să intervie.

● E probabil că faţă de ştirile alarmate ce sosesc din Rusia, cu privire la cazurile de holeră, zilele acestea se vor lua măsuri mari severe la graniţa Prutului.

Vor fi trimese trupe, care vor fi aşezate de-alungul Prutului.

● O expoziţie frumoasă şi interesantă va fi de sigur Expoziţia din anul acesta a *Şcoalei de Sericultură* „Vitlimescu-Mironeanu"—Iaşi strada Romînă No. 6.

Se ştie şi se vor putea constata *devizu* prin rezultatele obţinute, succesele acestei şcoli în lupta pentru răspîndirea gustului ţesăturilor romîneşti şi pentru desvoltarea economiei casnice atît de neglijată la noi.

Ne avînd sprijinul şi subvenţiunele şcoalei similare de la Bucureşti susţine pe picior de egalitate comparaţiunea stofelor şi chiar poate mai mult, dar doamnele din Iaşi a căror gust şi pricepere sunt recunoscute, vor judeca.

Expoziţia va începe la 6 Sept. curent şi va dura 20 de zile, între orele 10—12 a. m. şi 1—5 p. m. fie cărei zi.

● Şcoala de Sericultură „Vitlimescu-Mironeanu" strada Romînă No. 6 şi a deschis cursurile ca şi în anii trecuţi primeşte eleve solvente şi bursiere.

Scopul acestei şcoale este de a da elevelor cunoştinţele complecte teoretice şi practice asupra Sericulturei, şi asupra industriei casnice ce derivă.

Programul cuprinde dar cultura vermelor de matase, obţinerea mataseĭ, lucrarea mataseĭ şi ţesătura diferitelor stofe: lînă, in, cînepă şi bumbac, ţesutul covoarelor, cusutul şi broderiile romîneşti etc.

● Elevii preparaţi în particular au dat astăzi examene la Istorie şi Ştiinţe Naturale.

Examenul va lua sfîrşit Duminică.

◒ Ministerul de interne a aprobat un concediu de 20 de zile d-lui V. Constantinescu, administratorul plăşei Galata.

◐ La 15 Septembrie se va deschide la Botoşani iarmaroncul anual, care va dura până la sfîrşitul lunei.

● Duminică, după cum s'a anunţat se va deschide în vasta sală a societăţei de gimnastică, sport şi muzică, din strada la şcoalei de Arte, expoziţia de struguri şi fructe, organizată de societatea viticolă din jud. Iaşi.

Expoziţia aceasta, care e primul început de progres pe calea economică, promite a fi foarte interesantă.

Comitetul organizator îşi dă toate silinţele pentru a face ca succesul să fie cum e de aşteptat.

Vizitatorii vor plăti 50 bani intrarea.

◒ Marţi 10 Septembrie se va întruni la capitală comisiunea profesorilor şcoalelor de belle arte, care urmează a fixa orariul. Din Iaşi fac parte din comisiune d-nii Emanuel Bardasare, directorul acestei instituţii de arte pictorul profesor C. Bălăcescu.

◒ O nedreptate, asupra căreia atragem atenţiunea deosebită a d-lui Haret e următorul: ca şi la concursul de capacitate al şcoalelor profesionale şi la concursul candidaţilor la catedrele vacante la şcoalele de Belle Arte, comisiunile se compun numai din profesori *din capitală*. De ce? Doar reuşiţii vor ocupa catedre şi la Iaşi? Drept ar fi fost deci, ca o jumătate din membrii comisiunii să fi fost din profesorii eşeni.

◒ După cum am anunţat, la 20 trupa de operete a d-lui Grigoriu va începe seria reprezentţiilor la Teatrul Naţional.

E de relevat că trupa a fost angajată la teatrul Naţional de către preşedintele teatrului.

Se speră că reuşita şi materială şi morală va fi cu mult mai mare de cît în anii precedenţi, ţinînd sămă că trupa are un repertor nou şi elementele cele mai de valoare.

◑ In ziua de 15 Septembrie va avea loc la şcoala de Belle arte concursul pentru ocuparea burselor.

◒ Pînă în prezent au cerut înscrierea la cursurile şcoalei de Belle Arte, zece noi elevi, care îndeplinesc condiţiunile cerute de regulament.

● Faţă de numeroasele reclamaţii ce s'au primit contra comisarului Drăguţescu din Tg.-Frumos, d. C. Moţet directorul prefecturei de judeţ a fost trimes eri la Tg.-Frumos spre a deschide o anchetă.

● De oare-ce mulţi din adminstratorii de plăşi, din neglijenţă au pierdut mărcile pentru verificarea măsurilor de greutate, ministerul de interne a pus în veddere prefecturei, să dea ordin ca administratorii să păstreze mai cu îngrijire acele mărci.

● D. Antoneanu, casierul de bilete al gărei Iaşi, obţinînd un concediu de zece zile, postul său va fi ocupat în tot acest timp, de către d. Petrovici, amploiat de rezervă, detaşat de la Roman.

● D. Mareş, şeful biuroului de mişcare a C. F. R. va inspecta săptămîna viitoare direcţiunea gărei Iaşi, în vederea unor apropiate mutări.

● Eri la orele unsprezece dimineaţă, d. V. Istrati, inspector şef al serviciului general de poduri şi şosele, a procedat la facerea anchetei în contra personalului de control al lucrărei liniei ferate Podul-Iloaia—Hîrlău.

Astă-zi dimineaţă d-sa a plecat pe şantier, unde urmează a continua şi completa ancheta, conform cererei antreprizei,

◐ Eri a fost în oraşul nostru marele artist violonist Enescu.

D-sa a luat dejunul la d. At. Teodorini directorul conservatorului, iar de la orele 2, a făcut muzică.

Seara d-sa a părăsit Iaşii.

● Ni se scrie din Tg. Frumos că preotul Ioan Voicu, paroshul bisericei sf. Niculai din acea localitate şi membru al partidului liberal din Tg. Frumos şi din comitetul executiv, a fost dat judecăţei pentru insulte şi injurii murdare de poporanul său Gh. Atanasiu, proprietar.

S'a deschis acţiune contra numitului preot şi s'a fixat termen la judecătoria de pace Tg. Frumos pentru ziua de 9 Septembrie 1908.

Aducem cazul la cunoştinţa I. P. S. S. Mitropolit şi'l rugăm să ia măsuri contra acestui preut care din zi ce merge ajunge nesuferit.

◐ Primarul din Trg.-Frumos, dl. Iamandi, şi întregul consiliu comunal a pus pe gînduri pe toţi cetăţenii, de adevărata bataie de joc, ce ac ştia o fac cu veniturile comunei.

Pentru a căpătui pe un agent al său de pe timpul alegerilor, primarul Iamandi a dat în mod gratuit ţiganului C. Potcoviţă, ferăria comunei pe care mai înainte se încasa chirie, cîte va sute de lei anual,—şi aceasta fără votul consiliului comunal.

Dar mai sunt multe însarcina acestui primar şi vom mai reveni.

● Judiciare.—La 27 Septembrie Curtea de Apel, secţia II-a, va judeca procesul lui I. Tomiţă, fost casier la gară, pentru delapidare.

— Astăzi se vor fixa procesele ce urmează a se judeca în seziunea de toamnă a Curţei cu Juri ce se va deschide la 15 Septembrie a. c.

● In „Buletinul Camerei de comerţ din Iaşi" amicul nostru d. Gh. D. Şerban publică un foarte predicios articol în chestiunea care preocupă atît de mult pe comercianţii noştri, anume chestiunea cîrciumelor.

D. Şerban dovedeşte defectuozitatea nouei legi a d-lui Costinescu, apoi scrie:

„Legea cîrciumelor trebue modificată în întregime. Societăţile aşa numite de temperanţă, restrîngerea dreptului de a cumpara produsele agricole, de a împrumuta bani, cărciumele oficiale şi alte dispoziţiuni din lege, trebuie să dispară, dacă viticultorii doresc să aibă cărciumari clienţi, dar clienţi buni platnici.

Libertatea a vinde vin, fără celelalte libertăţi şi avînd concurenţa temperanţelor, nu va crea o clasă de cărciumari, serioasă care să ajute pe viticultori.

Viticultorilor le trebuie libertatea absolută a comerciului pentru a asigura desfacerea produselor lor.

Dacă nu vor înţelege acest adevăr acuma, 'l vor simţi mai tîrziu.

Remediul în combaterea beţiei să-l pună guvernul numai în legea sanitară.

Băuturile spirtoase să nu fie puse în consumaţie de cît în anumite condiţiuni de fabricaţiune vînzarea lor însă rămînînd libera".

● Aseară s'a dat rezultatul primei probe practice la examenul de admitere la şcoala profesională „Reuniunea Femeilor Romîne". Din 37 candidate înscrise la secţia croitoriei au reuşit la proba I numai 18 candidate; iar din 17 candidate înscriae la secţia lengeriei au reuşit la proba I numai 12 eleve.

Astăzi se continuă examinarea la proba II-a. Locuri libere sunt: 8 pentru croitorie şi 4 pentru lengerie. Examinează maestrele respective sub direcţiunea d-nei Elena Mîrzescu şi a d-nei M. Stamate.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti 4 Septembrie

O declaraţie a d-lui Robescu

Bucureşti. — Fostul primar liberal al Capitalei, d. C. F. Robescu, fiind întrebat dacă este ceva adevărat din svonul despre o împacare dintre d-sa şi brătieniştii a răspuns:

—„Nimeni şi nici unul dintre brătieniştii, n'a făcut vre-o intervenţie către mine şi dacă ar interveni cineva la mine, te asigur că voi fi tratat cu cel mai categoric refuz"

Un nou articol al d-lui Cuza

Bucureşti.—Luîndu-şi rolul în serios, d. Cuza publică un nou articol în numărul seu din „Neamul Romînesc" apărut astăzi în Capitală.

D-sa vorbeşte cu o îndrăzneală care tradează inconştienţa şi anume că prin atacul care l'a produs n'a înţeles să acuze numai pe magistraţii din Iaşi, ci a voit să puie în discuţie întreaga problemă a modului cum funcţionează magistratura la noi.

D. Cuza lasă să se înţăleagă că dacă ancheta nu se va face în condiţiunile dorite de d-sa şi mai cu seamă, dacă rezultatul acelei anchete nu va fi favorabil susţinerilor d-sale, va găsi mijlocul pentru ca să aducă din nou— şi de astădată în întregime—în discuţia juraţilor chestiunea magistraturei la noi.

D-sa cere purificarea magistraturei şi aceasta să se facă prin suspendarea inamovibilităţei, fără de care putregaiul nu va putea fi curăţit.

D. Cuza îşi încheie articolul prin declaraţiunea că în ori ce caz Curtea de Apel şi parchetul general de Iaşi nu pot rămînea în alcătuirea lor de astă-zi.

Holera

Petersburg.—Flagelul ia o întindere extra-ordinară. El cuprinde nu numai Capitala Rusiei, ci se întinde şi prin celelalte oraşe.

Ast-fel s'a constatat şi la Odesa 2 cazuri suspecte, iar examenul bacteriologic al medicilor a dovedit că este vorba de holeră.

In Capitală pe ziua de eri s'au constatat 60 de cazuri mortale şi 250 de cazuri noi.

Medicii declară că epidemia a luat o dezvoltare mare din cauza proastelor condiţiuni sanitare şi a colosalului abuz de alcool ce se face acolo.

Cazurile se produc pretutindeni, în tramvai, pe stăzi, în restaurante. Un ofiţer s'a îmbolnăvit pe cînd consuma o bere, un portar de hotel a murit după cîte-va ceasuri în loja lui. A stat ast-fel pînă a doua zi, cînd a putut fi îngropat.

Spitalele gem de bolnavi, iar serviciul sanitar este obsolut insuficient.

Relaţiuni greco-romîne

Viena.—Se comunică că în cercurile diplomatice de aci se consideră ca un fapt îndeplinit reluarea relaţiunilor diplomatice dintre Romînia şi Grecia.

Incendiul din Constantinopol

Constantinopol.— Incendiul a continuat şi eri.

Au mai fost distruse încă 161 de case. Către seară focul a fost localizat.

Ministrul de externe rus

Viena.—Pe ziua de eri a continuat intrevederea dintre d-nii Iswolski, ministrul de externe rus şi baronul d'Aehrenthal, cancelarul Austro-Ungariei.

Intrevederile n'au fost întrerupte de cît de dejun şi masă şi de o mică escursiune făcută în timpul zilei.

De la castelul unde a avut loc întrevederea, d. d'Aehrenthal a plecat la Viena. Ministrul rus pleacă de aci în Italia, unde va avea o intrevedere cu d. Tittoni, ministrul de externe al Italiei.

După ce va face timp de 14 zile escursiuni în Italia, d Iswolsky va pleca la Paris şi la Londra şi de aci prin Berlin la Petersburg.

In toate aceste oraşe ministrul de externe rus, va avea întrevederi cu miniştrii de externe respectivi.

Impacare regală

Aachen.—A sosit, aci mareşalul Regelui Leopold pentru a aranja modalitatea în care să aibă loc achitarea datoriilor principesei Luisa de Coburg.

Impacarea între tată şi fiiu va fi un fapt îndeplinit pînă încă în cîte va zile.

TEATRUL CIRC SIDOLI

Sîmbătă 13 Septembrie 1908

PRIMA

Serata dansanta

Organizată de societatea „UNIREA" a — lucrătorilor tipografi din Iaşi —

MUZICA MILITARA

— a regimentului 13 Ştefan cel Mare —

ANDREI BRIFF

AVOCAT

— Strada ETERNITATE No. 72 —

Dr. H. IVAINER

MEDIC DE SPITAL, specializat la Paris pentru boale de copii, s'a stabilit în Iaşi.

Str. Primăriei No. 30

SE CAUTA ELEVI LA TIPOGRAFIA H GOLDNER.

Cabinetul de Chirurgie dentară

al

Doamnei Doctor CIUDIN NICULCEA

se va muta de la 26 Octombrie c., tot în **str. Lăpuşneanu la No. 25**, d'asupra parfumeriei Darmet (Robert) casele Mavrocordat. Intrarea prin gang

Institutul RANG

Şcoala Primară mixtă.—Examenul la Stat

— Iaşi, Str. Romană No. 34, Iaşi —

Primeşte copii *externi, semi-interni* şi *interni*.

Limbile franceză şi germană *obligatorii*.

Cursurile încep la 1 Septembrie

Ceĭ maĭ buni Pomĭ Roditorĭ

Salcimĭ pentru păduri, Salcimĭ şi Tufe de Ornament

din cele maĭ alese varietăţĭ

Furnizează în admirabile condiţiunĭ

Pepinierele Principeluĭ B. Ştirbey

— Buftea —

Cataloage ilustrate cu preţurĭ, conţinînd:

Instrucţiunĭ de plantare şi de îngrijirea pomilor, se trimit gratis şi franco, de către:

Direcţiunea Pepinierelor din Buftea

şi de

Biroul de Vînzare al Prod. Ştirbey

Telefon 11/8. Bucureşti, Victoriei 121

CAILE FERATE ROMANE

Plecarea şi sosirea trenurilor—GARA IAŞI

PLECAREA

Ante meridiane

Paşcani, Bacău, Piatra-N., Bucureşti	6.10
T.-Ocna, Burdujeni, Fălticeni, Botoşani	
Vaslui, Galaţi, Bucureşti	8.35
Dorohoi	8.40
Paşcani, Bucureşti	10.20

Post-meridiane

Ungheni, Chişinău, Odessa	12.05
Vaslui, Tecuci, Galaţi	3.10
Dorohoi	5.40
Paşcani, Bucureşti, Burdujeni, Fălticeni	5.55
Botoşani	
Vaslui, Bucureşti, Galaţi, T.-Ocna	9.05

SOSIREA

Ante-meridiane

Bucureşti, Tg.-Ocna, Galaţi, Vaslui	8.30
Dorohoi	10.35
Paşcani, Bucureşti, Fălticeni, Burdujeni	11.20
Botoşani	

Post-meridiane

Galaţi, Tecuci, Vaslui	1.05
Ungheni, Chişinău, Odessa	5.25
Bucureşti, Paşcani	6.20
Dorohoi	8.00
Bucureşti, Galaţi, Vaslui	9.55
Paşcani, Bacău, Piatra-N., Galaţi, Bucureşti	10.55
T.-Ocna, Fălticeni, Botoşani, Burdujeni	

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A Dr GUILLIE

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea ELIXIRULUI GUILLIÉ est tot d'auna binefăcătoare. Ca Purgativ, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-deci ani a demonstrat că Eléxirul Guilliè este de o eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE. FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI.
BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC. AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE
şi in general ca depurativ in tote BOLELE CONGESTIVE.

Depositŭ [illegible] KONYA.

Un izvor de bogâtie prin Economie

s'a înfiinţat un mare atelier boiangerie de lux unde se efectuează or çe lucru atingător de această branşă, adică se spală se curăţe se vopseşte or ce haină, atât de bărbaţi cît şi de damă etc. pot fi ele cît de vechi devin ca noi asemenea primeşte or şi ce reparaţiuni mă am decis a lucra credincios şi mai eftin ca or unde pentru am-I face clienţi mulţi, posed şi o mulţime de certificate de mulţumire din partea unor domni clienţi civili şi militari, înştiinţat printr'o carte poştală vin la domiciliu d-lor clienţi.

Se preschimbă gulere de catifea la paltoane şi pardisiuri.

— SERVICIUL PROMPT ŞI CONŞTIINCIOS —

LA „PARISIANU" Iaşi, Strada Veche 45.
Vis-a-vis Biserica St. Sava.

DEPURATIVUL LAROZE

SIROP DE CÓJE DE PORTOCALE AMARI

CU IODUR DE POTASSIUM

(Sare de iodină),

Preparat de J. P. LAROZE, Pharmacist,

PARIS — 2, rue des Lions-Saint-Paul, 2 PARIS

Tótă lumea cunóşte proprietăţile Iodurului de potassium. DOCTORII RICORD, BLANCHE, TROUSSEAU, NELATON, PIORRY, ROGER, au obţinută ce'e mai bune efecte în *afecţiunele scrofulóse, limfatice, canceróse, tuberculóse, caria óselor, tumorile albe, bólele pelei, sângelui, accidentele sifilitice, secundarii şi terţiare.* Toţi medici citaţi acilea prescriu **Iodurul de potassium** asociându'l **Siropului Laroze de cóje de portocale amari**, carele, prin acţiunea sa tonică asupra aparatului digestiv, înlesneşte absorbţiunea Iodurului şi evitează iritaţiunea vătămătóre ce póte resulta din întrebuinţarea lui topit în apă numai.

SIROPUL DEPURATIV LAROZE

se găseşte în deposit la tóte pharmaciile bune unde se mai póte găsi încă şi

SIROPUL SEDATIV de coji de portocale amari preparat cu BROMURUL DE POTASSIUM

fórte eficaciu contra *Epilepsiei, histerieĭ, bólei, numită jocul St-Guy, insomniei copiilor în timpul dentiţiunei*, etc. etc.

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remediĭ.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

„România musicală"

— IAŞI —

24 Str. Lăpuşneanu 24

Piane: din cele mai renumite Fabrici începînd de la Lei 700—pînă la cele mai scumpe.

Renumitele Pianine Zimmermann cea mai mare fabrică din lume.

Gramofoane: Marca „Inger" preţuri, reduse Gramafon de concert mare cornet dirigiabil redus din lei 250—la lei 150.

Plăci mari de concert pe ambele părţi numai Lei 4.—o placă.

Note musicale: pentru Conservator, studii şi piese moderne.

Viori pentru şcoală, Orchestră şi solişti.

Mandoline italiane, Violoncele, Flaute.

Coarde fine din cele mai renumite fabrici.

Preţurile cele mai eftine.

Hîrtie diafană de lipit pe geamuri cele mai frumoase desenuri.

Tablouri de artişti celebri precum şi Rame.

Preţurile cele mai reduse.

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— *Strada Golia 77* —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

Stefan P. Georgescu

AVOCAT

— *Str. Căpitan Păun No. 10 bis* —

Primeşte consultaţii dela 7 jum. la 9 dim.

D-r Alex. Lambrior

— *Strada Vovidéniei No. 1* —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

ADVOCATUL

EM. SOCOR

S'a mutat în Str. Veche 24

Voiţi să vă însuraţi?

De către Doamne (printre cari şi unele cu copil nelegitim, cu defecte corporale etc.), **cu averi de la 5000 pînă la 500.000 k.**, suntem autorizaţi a căuta soţi potriviţi. Numai domni (chiar fără avere) cari sunt reflectanţi serioşi şi la cari o **căsătorie grabnică** n'ar constitui o piedică să bine-voiască a scrie d-lui **I. Schiesinger, Berlin 18.**

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco de Catalogue

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raymd GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES. les 100 mèt. 5f

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei care au întîrziat

Să nu piardă ocaziunea acum la:

Clasa IV-a a Loteriei

Tragerea

la 25 şi 26 Septembrie

LEI 900000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai rămas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 13
1/4	Un sfert	Lei 26
1/2	Una jumătate	Lei 52
1	Loz întreg	Lei 104

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4.50—lei	1/4	Un sfert	9—lei
1/2	Una jumătate	18 — lei	1/1	loz întreg	36—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicin cel maĭ Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se tace imediat după tragere.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 528.—IAŞI, Sîmbătă 6 Septembrie 1908

Efectele contagiunei

Tînărul deputat al colegiului II de Iaşi, d. Georgel Mîrzes·u, a ţinut să vorbească, prin presă, cu ocazia deschiderei noului an judecătoresc, acum mai ales cînd chestiunea magistraturei este de o atît de palpitantă actualitate.

D-sa a vorbit, în două numere ale „Liberalului" şi— cum nici n'ar fi fost cu putinţă altfel—spusele d-sale constituie o adevărată filipică în contra magistraţilor noştri.

Am zis că nici nu se putea altfel şi aceasta pentru un motiv bine cuvîntat. D. Mîrzescu n'a putut scapa obsesiunei unei idei curente şi care planează parcă în aer.

Mulţumită acuzaţiunilor d-lui Cuza, a devenit pare-se o monedă curentă—în or-ce caz un mijloc de a fixa un moment atenţia publicului —atacul în contra magistraturei şi d. Mîrzescu nu este din ştofa acelor oameni politici cărora le pot scapa astfel de momente.

In fenomenele sociale — ca şi în cele patologice — puterea sugestiei este enormă.

Numai organizmele sănătoase scapă influenţei sugestiei. Şi cum în viaţa politică, nu poate fi vorba de organizme cu sistemul nervos detracat, acei, care sufăr obsesiunea unei idei curente, nu sunt de cît oameni politici care, prin firea lor, nu au puterea de a se opune unui curent nenorocit, nu se pun nici odată deacurmezişul lui, ci merg paralel cu acel curent. De altfel d. Georgel Mîrzescu a dat de prea multe ori dovadă că nu ştie să se sustragă obsesiunei unei idei curente—fie ea de o durată cît de minimă — pentru ca întîmplarea cu d. Cuza să nu se fi repercutat asupra d-sale şi să nu vedem manifestaţiuni ca acele care au apărut în ultimele două numere ale „Liberalului".

Astfel, dar, d. Mîrzescu nu este mulţumit de mersul magistraturei la noi.

Să ne oprim un moment asupra reproşurilor pe care îi le adresează.

*

„Intrebaţi-vă, zice d. Mărzescu, în timp de 20 ani, ce-a produs magistratura noastră, ce elemente de pregătire a procurat pentru desăvîrşirea unei reforme legislative?... Cu toate că legea de organizare judecătorească cere magistraturei „expunerea viciilor de procedură „şi de legislaţiune, pe care practica le „va fi semnalat"; cu toate că legea cere „statistice asupra afacerilor civile, cri„minale şi corecţionale" şi „observaţi„unile magistraţilor" asupra deosebite„lor lucrări".

Şi mai departe:

„Cît despre rapoartele anuale, adresate ministrului de justiţie potrivit art. 143 şi urm. din legea de organizare judecătorească, sau nu există sau au fost făcute în aşa condiţiuni în cît ministrul a judecat că ele nu merită lumina zilei prin „Monitorul Oficial".

Oare să fie cu putinţă, ne-am zis noi, Curţile noastre să fie atît de neglijente în cît pînă şi lucrări prevăzute prin legea de organizare să nu fie efectuate? Şi am pus reporterul să cerceteze. Rezultatul? Iată tabloul de lucrări efectuate în cursul acestui an numai la Curtea de Apel din Iaşi.

1) Borderoul actelor judecătereşti pentru întocmirea statistecei timbrului Mod. Lit. S.

2) Tabela No. 10 (statistica generală de lucrări).

3) Tabela No. 11 (statul apelurilor intrate în Curte după Tribunale).

4) Borderoul persoanelor condamnate la taxă către stat Mod. Lit. R.

5) *Statistica cerută conf. art. 143 din leg. org. Jud.*

6) Tablouri conf. Art. 574 proc. p. de indivizii condamnaţi.

7) Tabela Lit. D. No. 1 (apelurile în materia corecţională şi rezultatul lor)

8) Idem No. 2 (starea afacerilor judecătoresti conf. art. 493 pr. p.)

9) Tabela Litera D. No. 3 (Felul infracţiunilor şi resultatul urmăririlor).

10) Tabela Lit. A. No. 1 de preveniţii judecaţi de Curte din punct de vedere al secsului, etăţei, starea civilă, cultului, protecţiunei, naţionalitatea, condiţiunea socială şi gradul culturei.

11) Idem No. 2 de numerul infracţiunilor şi a preveniţilor judecaţi de Curte.

*

Dar deputatul de Iaşi a mai descoperit şi un alt lucru foarte important şi anume:

„In anul trecut, toată lumea se preocupa de reformele ce guvernul a prezentat parlamentului; între cari reforme figura şi aceia a „judecătoriilor de pace". Pentru legea învoelilor agricole, pentru înfiinţarea Casei rurale, ni s'a prezentat un bogat material de studiu nu numai prin lucrările oficiale ale d-rului Creangă, Rosetti, D. Sturza-Şcheianu etc dar şi prin lucrările particulare ale unor funcţionari mai mici de la ministerul de interne. Intrebaţi-vă acum: ce elemente de studiu—fie în mod oficial, fie în mod privat—a prezentat magistratura în reforma judecătoriilor de ocol"?

Constatarea aceasta are toate aparenţele de a pune într'o lumină defavorabilă pe magistraţii noştri, dacă n'ar suferi de un mic cusur şi anume: *magistraţii n'au avut putinţa de a-şi spune cuvîntul lor.*

Intr'adevăr, conform unui bun obiceiu, care se practica la ministerul de justiţie, or de cîte ori urma să se facă o reformă mai mare judecătorească, ministrul consulta Curtea de Casaţie, Curţile de Apel, parchetele generale etc. Aşa a fost pînă şi sub Eugeniu Stătescu, aşa a făcut d. Alexandru Djuvara, şi mai tîrziu d. Bădăreu—care nu numai că consulta magistratura înaltă a ţărei, dar numea chiar magistraţi în comisiunile pentru pregătirea proiectelor—aşa a făcut pînă şi d. Greceanu, cînd şi-a propus să reformeze judecătoriile de ocoale.

Acest bun obiceiu a fost părăsit de d. T. Stelian. Crezînduse infailibil —şi doar legea trusturilor i-a dovedit infailibilitatea—actualul ministru n'a cerut avizul nimăruia. In astfel de împrejurări, cum era cu putinţă ca magistraţii să-şi fi spus cuvîntul, să intervie cu luminile lor, cînd, la o epocă în care toată lumea părea a fi cuprinsă de frigurile legiferării, d. Stelian nesocotea în mod atît de brutal pe acei care l'ar fi putut lumina?

*

D. Mîrzescu a fost victima firei sale: contaminat de răul produs prin acuzaţiunile d-lui Cuza, a produs proza din „Liberalul", proză fără rost, fără miez, patimaşă şi nedreaptă, cum sunt în genere produsele acelor oameni, dovediţi în medicină, că sunt de obiceiu victimele sugestiunei.

Cartelurile d-lui N. Filipescu

In discursul de la Brăila, care a precedat deschiderea noului an judecătoresc, d. Nicu Filipescu s'a grăbit să deschidă campania politică. Dacă s'ar fi oprit să critice din punctul său de vedere legile liberale, ar fi făcut operă de oposant şi de reprezentant al ideii conservatoare.

Dar gigantele Filipescu a împroşcat pe toţi: pe liberali i-a sfidat cu ameninţarea, că n'are nevoe de carteluri; iar pe noi ne-a îmbrăcat într'o figură istorică, demnă de elevul de clasa II secundară, care a cetit istoria Universală de Nic. Iorga.

A mai vorbi în politica de partide de surugii, de barbari, e a rămînea cu bagajul literar şi istoric la cultura de gimnaziu. Şi d. Nicu Filipescu se încumetează a fi cea mai scînteioasă stea pe firmamentul conservatorismului romîn!!

Să nu-i convină d-lui N. Filipescu organizarea partidului conservator-democrat, mai merge. Succesele noastre sunt înmormîntarea politică a d-lui Nicu Filipescu. Acest vîntură-ţară a produs pînă la 50 de ani, ceia ce avea să producă: vînt, furtună şi prune uscate! *Mai mult nu poate produce, căci n'are vlagă de a produce. Dar să sfideze pe liberali cu cartelurile, aceasta e neruşinare.*

După ce acest d. Nicu Filipescu a fost ales de taraful liberal al bătrînului Săveanu la Focşani, alegătorii liberali puindu-l în urnă, iar el înjurîndu-l pe prefect în gazeta locală; după ce, cu multă milogeală, a fost ales la Vaslui de alegătorii puri liberali, căci Carpişti la col. II cameră de Vaslui nu sunt de soare, — abia găsindu-se 18 la col. de Senat—să vină şi să sfideze pe liberali, că nu le-a cerut cartelul, nici le va cere, asta e tot ce poate fi mai neobrăzat lucru.

Apropos de Vaslui.

Prietenii noştri politici de la Vaslui, luînd înţelegere cu o samă de partisani ai d-lui Ieremiade, candidatul retras, voiau să meargă cu toţii la urne şi să anuleze voturile, ca aşa să iasă în balotaj d. Filipescu, fiind el singur candidat.

Prefectul de Vaslui, d. Eduard Ghica, simte manopera. Imploră pe d. Ieremiade să nu cum-va să facă posna aceasta, şi numai graţie acestei interveniri în ajunul votului a izbutit ca d. Filipescu să aibă voturile ştiute. Altmintrelea era trimes pur şi simplu la... Făurei.

Ca dovadă că faptele au fost aşa şi că d. N. Filipescu s'a ales numai cu voturi administrative la Vaslui, căci n'are cu ce face cartel, este că în seara zilei de vot, la oarele 6, prefectul judeţului a telefonat unui coleg de la un judeţ limitrof să comunice unui prieten politic a d-lui N. Filipescu următoarea notă, ce o transcriem:

Iubite D-le...

„Amicul Nuţu Vasiliu îmi comunică că la Vaslui Nicu Filipescu a obţinut 70 voturi şi au fost 213 anulate.

Salutări....

Liberalii din Vaslui îşi permiteau şi glume pe candidatura d-lui N. Filipescu şi el sărmanul se răţoeşte la Brăila că n'a dorit nici-odată cartel cu liberalii!

Zi-i mania guşată şi pace!

De la societatea viticolă

EXPOZIŢIUNEA

I.

Cultivatorii de vii din Iaşi au format o societate în scopul a se ajuta pe toate căile economice şi legale prosperarea acestei culturi, care a fost din timpuri îndepărtate un însemnat isvor de bogăţie atît pentru proprietarul mare şi mic, cît şi pentru negustori şi stat.

Anii din urmă filoxera distrugînd viile viţa veche, s'a recurs la cultura nouă prin concursul viţei americane, care a luat mare avînt în întreaga Europă.

Chestiunea replantărei viilor fiind fórte complicată, nu s'a cruţat nici cheltuelile, nici studii, pentru a se face o îndrumare cît mai raţională, ca să se evite un nou desastru care ar putea fi mai periculos de cît cel dintăi, de oarece viţa veche a durat secole, nu numai cîţi va ani, ori chiar cîteva decenii.

Statul a creat instituţia de Credit viticol, pentru a înlesni mai mult cultura viilor, mai cu samă celor cu capitaluri mici, dar care au cultura viilor ca principală ocupaţie, sau chiar ca mijloc de traiu.

Noua cultură însă, a dat loc la multe critici, transformate în temeri atît în ce priveşte durata viţei, cît şi speciile strugurilor.

Din aceste nevoi mai cu seamă s'a născut asociaţiunea numită societatea viticolă şi la Iaşi ca şi în alte puncte a le ţărei, ca Odobeşti etc.

Ceea ce se petrece la noi, în această chestiune, se petrece şi aiurea în alte ţări. Francia, care a început mai de mult cultura viţei americane, a ajuns la epoca unei producţiuni abundente, dar care totuşi n'a putut pune frîu, falşificărilor născute în perioada distrugerii viilor lor indigene.

Basarabia, vecina noastră, care odinioară a făcut parte din corpul nostru, fiind o regiune viticolă de cea mare importanţă pentru Rusia, avînd de rivală dacă nu ne înşelăm pe lîngă viile din Don, Caucasia, Turkestan etc. nu numai Crimea, fiind atinsă de acelaşi flagel ca şi noi „filoxera" a început şi ea, noua cultură a viţelor americane, fără însă a se fi scapat de aceleaşi critici, temeri şi îngrijiri ca şi noi, asupra durabilităţii viţelor faţă cu solul şi clima şi speciile, faţă cu cerinţele consumatorilor moderni, consumatori, a căror gusturi s'a schimbat nu numai după cultură, dar şi după oferta băuturei, fruct al concurenţii timpului.

Podgoria Iaşului, fiind în apropiere de acea a Kişinăului şi avînd printre podgoreni şi pe d. Em. Stratan, dragoman la consulatul Rusiei din Iaşi, schimbul de vederi şi păreri s'a făcut foarte uşor între societăţile viticole din Iaşi şi Kişinău. Identitatea intereselor a provocat societatea viticolă eşană, care tocmai pregătise o Expoziţie de struguri şi fructe, să delege o comisiune compusă din d-nii M. Vioresco, Th. Jellea, Em. Stratan, Columb, Rohr, Stauker, Patraşcanu, Crier, Rivallet, Fleaşcă, Ulrich şi subsemnatul, care să meargă să viziteze expoziţia identică ce se organizasă la Kişinău şi întreaga regiune viticolă în toate amănuntele, fie ca parte technică ştiinţifică a culturei, fie ca parte economică şi comercială a exploatărei şi comercializărei acelei culturi, care pare a fi prins în braţele sale pe multă vreme această importantă arteră, dătătoare de sănătate, veselie şi avuţie.

Comisiunea s'a achitat pe spesele sale particulare, nu pe spesele societăţei, de această mare şi importantă însărcinare, ceea ce-mi dă prilej a pune sub ochii cetitorilor cele văzute şi găsite în Basarabia la foştii Moldoveni, cultivatori de viţe şi negutitori de vinuri.

N'avem intenţia a prea-mări, ori a reduce din valoarea culturei din Rusia şi România, insistăm însă a afirma că vom spune adevărul, ori cît ar fi el de dureros şi crud.

In general, Ruşii sunt mai buni economişti ca noi Romînii. Munca lor e mai stăruitoare, mai naţională şi au avantajul mare al guvernelor care sacrifică mult, stăruitor şi cuminte în îndrumarea raţională a muncei, dîndu-şi perfect samă de rolul situaţiei Economice în temelia unei naţiuni: sub astfel de auspicii, cultivatorii ca şi industriaşii Rusiei, au deschis calea progresului şi au progresat atît de mult, că ne putem prenumera între ucenicii spiritului Economic al Rusiei.

Rusia are cum am zis mai sus mai multe regiuni viticole din care 2 regiuni mai mari. Crimea şi Basarabia. Regret că n'am putut visita şi Crimea sau ori care altă regiune ca să pot trage o linie de comparaţie între progresele acestor regiuni Ruseşti, mă voiu mărgini dar la cele ce se află în Basarabia, una din aceste 2 mari regiuni viticole, privind această regiune sub 3 puncte de vedere.

a). Cultura viţelor şi fructelor.

b). Cultura vinurilor şi

c). Regimul impositar atingător pe acei ce cultivă viile şi produc vinurile.

Urmare în No. viitor

Gh. D. Şerban

OAMENI SI LUCRURI

HOTARUL

... S'ar zice că Natura a îngrămădit toate frumuseţile ei în această parte a ţării pe care o străbate călătorul înainte de a trece frontiera. E o abundenţă nemărginită şi o varietate mereu reînoită de privelişti pitoreşti, de strălucite îmbinări între culmi înverzite, ce par a săruta norii şi abisuri adînci săpate de apele şerpuitoare în decurs de mii şi mii de ani; o neîntreruptă scînteiere pe care o capătă apa clară ce spală stîncele şi stinge setea razelor de soare. Şi nici odată nu-i mai frumos şi mai prietenos—soarele etern—decît acum în primile zile ale lui Septembrie, cînd fiece rază îţi aduce par'că scumpele mîngăieri ale verei în agonie, întreg parfumul codrilor de brazi, toată puritatea unui aer sănătos, dătător de tinereţe.

In acest concert de o supremă armonie te poartă ceasuri întregi, trenul în ritmica-i legănare şi te face să uiţi tot ce ai părăsit, să simţi numai legănarea domoală şi vraja piesagiilor măreţe. De abea aci, cînd ai ajuns la hotar, începi a resimţi povara depărtării şi descoperi cele dintăiu, semne ale nostalgiei pe care o măreşte totdeauna soarele de toamnă, soarele muribund, dătător de căldură şi de fiori, de plăceri şi de regrete în acelaşi timp.

Aci în aşteptarea trenului, ai spectacolul curios al hotarului care desparte cele două ţări, aci îţi petreci cele două oare în contemplarea frumuseţelor pe cari le laşi în urmă, pentru a străbate apoi vastele şesuri goale ale Ungariei, aci priveşti cu nerăbdare cele două ceasornice fiecare arătînd altă oară a zilei, asculţi şi cetesti pretutindeni două graiuri atît de diferite şi de duşmane unul altuia, aci vezi două feluri de uniforme, două vieţi opuse, două moduri de a fi şi de a gîndi, şi în acelaşi timp cel mai mare amestec de figuri, în plină mişcare şi agitaţie,—lumea ce pleacă obosită, lumea ce vine odihnită. Dar mai presus de toate, aci—la hotar—treci prin momentul greu al unei înstrăinări şi resimţi mai adînc dorul unei curînde reîntoarceri—ca să te primească din nou cu splendoarea şi concertul lor codrii de brazi ai mîndrilor Carpaţi,—aerul calm şi alintător al mediului care ţi-e scump, pentru că e al tău şi eşti al lui, şi căruia îi şopteşti cu drag: la revedere!

Predeal **Rodion**

Musica în Medicină

Un articol al d-rului Monin. — Statistica unui medic englez.—Contribuţia lui Berlioz. — Experienţe cu musica Wagneriană.—Musica şi nervii.

De multă vreme se afirmă că musica ar avea oare-care influenţă asupra organismului, ba chiar ni se amintea în mod vag de unele mijloace de întrebuinţare a acestui factor ca tratament terapeutic, întru vindecarea unor anumite afecţiuni. Date precise nu ni se pusese înainte şi studii serioase nu ajunseră însă la cunoştinţa noastră.

Intîmplarea, sau mai bine, un... concurs voit de împrejurări, ne pune dinainte un studiu, care dacă nu e verificat complect ca fiind adevărat, are cel puţin meritul de a suscita curiositatea noastră, îndreptînd'o spre cercetări mai amănunţite.

E vorba de un articol foarte interesant al doctorului Ernest Monin, care ne pune dinaintea ochilor, efectele necrezute şi necunoscute ale sunetele musicale asupra sistemului nervos şi a celui respirator.

„Cînd gravă, cînd veselă, musica nu e oare imaginea vieţei, tristă şi veselă în acelaş timp; nu conţine ea în gama-i sonoră infinitul fericirii şi al durerii?"...

E probabil că influenţa musicei asupra nutriţiunei să fie şi ea considerabilă. Un medic englez, într'o statistică, observă că pianiştii şi violoniştii conservă până la bătrîneţe părul pe cap, pe cînd chelia face mari ravagii la fanfară şi instrumentiştii cu alămuri...

Doctorul Monin aminteşte că Berlioz cunoştea această acţiune inconştientă sau reflexă în musică asupra nutriţiunei. El a descris agitaţia cardiacă şi unda circulatorie de origine melodică.

Cîntul vocal, modifică cu certitudine sensibilitatea pasională, pe cînd orga din biserică e un fel de bromură morală.

*

Experienţele făcute cu orchestraţia wagneriană, ne semnalează o plenitudine neobicinuită a pulsului, coincidînd cu o vie accelerate a mişcărilor respiratorii.

Warthin, hipnotisează un mediu, făcîndu-l să asculte cavalcada din Walkyrii. Aceasta i face impresia unei curse impetuoase.

*

Rezultatele experienţelor lui Wartin, au fost obţinute şi de Courtier şi Binet. Accelerationea mişcărilor respiratorii e, după dînşii, cu atît mai mare, cu cît mişcarea e mai vie. Tonul major e mai excitant de cît tonul minor şi efectele sunetelor discordante, sunt aceleaşi, din punctul de vedere al sensibilităţei ca şi sunetele concordante.

Melodiile triste accelerează mult mai puţin respiraţia de cît melodiile vesele.

Toate observaţiile acestor doi savanţi, au fost obţinute cu ajutorul unor aparate de înregistrare.

Pasagiile dramatice ştiute pe dinafară, accelerează circulaţia, în timp ce, după Féré şi Tarchanof, melodia lentă, micşorează forţa musculară

Derniere Pensée, a lui Weber, atenuasă pulsul; cîntecul cupei din „Faust", precum şi acela al stelei din „Tannhäuser", determină ondulaţii vaso-motrice. Marşul funebru al lui Chopin, micşorează cu o optime pulsaţia, pe cînd marşul lorrain al lui Gounod, nu o micşorează de cît cu o şesime. Aria spadei din „Walkyrii", micşorează cu jumătate pulsaţia, în timp ce viţelul de aur, al lui Gounod o măreşte, după ce mai întăi a micşorat'o cu o treime,

Guirand, ajunge la aceleaşi resultate, aşa că din aceste observaţii conştiincioase, se poate deduce influenţa positivă a acordurilor asupra sistemului nervos vasomotor, reacţiune tradusă prin stringerea vaselor.

Această influenţă e mai slabă la acei cu gustul musical mediocru şi mai puternică la posesorii unei educaţii de instrumentist sau de cîntăreţ.

Excitaţia sonoră, solicită energia motrice, mărind sforţarea respiratorie şi in-

Cumparaţi Bilete pentru Loteria 4 Clasa IV a Regatului Romîn

Cu tragerea la 25 şi 26 Septembrie 1908

de la Noua şi Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAŞI (Piaţa Unirei)

Dacă voiţi să fiţi CONŞTIINCIOS servit la toate clasele şi să primiţi plata cîştigurilor MEDIAT după tragere cum am procedat şi până acum.

Un Loz întreg Lei 36.- O jumatate loz Lei 18 - Un sfert de loz Lei 9 Una optime lei 4-50

grămădirea sîngelui către encefal. Aceasta explică de alt-fel, durerile de cap, a multor muzicanţi, la auzul musicei lor favorite sau cu ocazia unei execuţii extraordinare a unei piese cunoscute.

O ureche exercitată, ne spune doctorul Monin, poate aprecia mai mult de 5000 de sunete diferite şi e sensibilă la un interval de 1|64 de semi-ton.

Dacă n'au pecetea verificării, după cum spuneam mai sus, datele d-rului Monin sînt menite să ne lumineze asupra unor anumite stări de surexcitare ce se observă la o parte din public în sălile de muzică, stări cari pînă în present, păreau mai greu de explicat.

Litere-Ştiinţe-Arte

Celebrul romancier francez *Anatole France* scrie următoarele cu ocazia celei de a 80-a aniversare a lui Leo Tolstoi:

„Să salutăm în Tolstoi cea mai augustă şi cea mai mare gîndire care se rădică azi deasupra omenirei.

„Romancier epic, Tolstoi este maestrul nostru, al tuturora, în ceia ce priveşte observarea fiinţelor atît în manifestările externe ele naturei lor cît şi în ceea ce păstrează ascuns în ele; el e maestrul nostru prin abondenţa puterei de creaţiune de care e animată opera sa; el e maestrul nostru prin alegerea fără greş a circumstanţelor cari pot comunica cetitorului sentimentul vieţei în nesfîrşita sa complexitate. Şi semnele geniului său se găsesc în operile din fie-care perioadă a activităţei sale.

„Tolstoi nu mai apare ca un exemplu fără pereche de nobleţă intelectuală, de curaj şi de generositate. Cu o linişte eroică, cu o blîndeţă teribilă, a denunţat crimele unei societăţi, care nu cere legilor de cît consacrarea nedreptăţilor şi violenţelor sale. Prin aceasta el e cel mai bun între cei mai buni.

„Şi atunci cînd mai puţin curaţi la suflet, nu vom găsi ca el, în simplicitatea spiritului şi în resemnare, vindecarea tuturor durerilor omeneşti cînd ne vom îndrepta pentru a propovăduí puţină dreptate spre brutalele cetăţi industriale ale veacului nostru de aramă, vom duce cu noi, în sufletul nostru, icoana marelui *Pan* evangelic şi patriarchal de la *Iasnaia Poliana*, a acestui nou semizeu al cîmpiilor şi al pădurilor".

„Ceea-ce Grecia antică a conceput şi realizat prin concursul cetăţilor şi progresul veacurilor: un Homer, natura realizează dintr'o dată pentru Rusia creînd pe Tolstoi, Tolstoi, sufletul şi vocea unui popor imens, fluviul de unde vor bea, dealungul veacurilor, copiii, oamenilor şi acei cari au în grije sufletele oamenilor".

*

A apărut No. 14, anul al IV-lea, al revistei „Viaţa Nouă", cuprinzînd frumoase bucăţi scrise de d-nii: Ovid Densuşianu, Buricescu, Cruceanu, N. Davidescu etc.

*

D. Antoine, cunoscutul director al teatrului parisian cu acelaşi nume, a reuşit să reconstitue punerea în scenă a piesei „Le Cid" aşa cum se juca în timpul lui Corneille pe scena hotelului „du Morais" din Paris.

Scena e plină de marchizi, cari prin gesturile lor par a lua parte la acţiunea piesei. Mucarnicul (moucheur de chandelles) profită din cînd în cînd de întreruperea unei scene, pentru a aprinde luminele ce s'au stins, sau a înlocui pe cele deteriorate.

Aşa cum a fost întocmită punerea în scenă din vremuri, a fost redată şi pentru spectatorii teatrului Antoine.

*

In cursul lunei Iunie, s'a inaugurat la Paris o linie oficială de telepatie.

Preşedintele republicei, Fallières, înconjurat de casa sa civilă şi militară a luat parte la această inaugurare, ţinînd un discurs solemn, în momentul în care a apărut prin proecţie figura presidentului Rosvelt.

La rîndu-i presidentul Statelor-Unite, răspunse în limba engleză prin cîte va fraze, cari se terminară cu strigătul: Trăiască ambele republici surori, după care imaginea sa a dispărut.

Contra-partida avu acelaşi succes la Washington, unde preşedintele Franţei se transportă în cîteva secunde, după dispariţia lui Rosvelt.

Ca consecinţă praetică, ziarul „Humanité", ceru a doua zi suprimarea ambasadelor, de oare ce zice ziarul în chestiune, graţie liniei telepatice naţiunile vor putea tranşa orice diferende.

*

Pentru Duminică 14 Septembrie a. c., se anunţă o reprezentaţie dată de artiştii Teatrului Naţional în sala teatrului Circ Sidoli.

Se va juca „Manasse" cu d. Gh. Cîrjă în rolul titular şi A. Şaraga în Zeilig Şor.

*

Se comunică din Paris, că celebrul dramaturg şi membru al Academiei franceze Victorien Sardou se află de cîte va zile foarte grav bolnav în villa sa.

Dată fiind vîrsta înaintată a bolnavului precum şi starea sa extrem de nervoasă, medicii săi curanţi sunt foarte îngrijaţi.

„Opinia" la HUŞI

Politice. — In sfîrşit Lupul a mîncat o oae!

Lupul e prefectul, dr. N. Lupul; *oaea* e bietul revizor şcolar P. Vasiliu.

Şi mă rog de ce-i oae d-l P. Vasiliu! Pentru acelaşi motiv pentru care prefectul e Lupul!

De mult nu se ducea casă bună între prefectul N. Lupul şi revizorul şcolar P. Vasiliu.

Revizorul de Fălciu fusese impus de cercurile de la Bărlad, şi în special de dl. Solomon Haliţa, ca naţionalist-liberal, nu ca poporanist-liberal.

Apoi prefectul Lupu avea interes să mai nutrească puţin corpul didactic rural în apele sale pentru viitoare combinaţii electorale.

In acest vădit interes electoral prefectul de Fălciu şi-a organizat corpul de administratori de plăşi şi nu e lucru secret prin sate că actualii administratori de plasă fac mai mult politică socialistă, de cît administraţie.

Un meritos primar rural a şi avut prilejul de a face întîmpinări unui june administrator de plasă pe această chestie.

Revizorul se opunea la aceste tendinţi şi singura notă bună a d-lui P. Vasiliu e aceasta.

Revizorul de Fălciu n'avea putere să se mişte la minister, unde cap de serviciu era Spiridon Popescu—poporanist-liberal, nu naţional-liberal. Ori ce raport al revizorului, fie că atingea chestiuni de personal ori de material, era trimes în plic confidenţial prefectului ca să refereze asupra celor cuprinse. Şi aşa cenzurat bietul revizor a dăinuit 18 luni trăind şi lucrînd...

Azi revizorul Vasiliu e dus la Tecuci, mulţumit că a scăpat de Lupul, şi *lupul de oae*!

— Mai cetim că revizor de clasa II a fost numit d-l N. Mocanu învăţător înaintat pe loc în urma examenului din astă primăvară. E o meritată răsplată ce se dă d-lui N. Mocanu. D-sa a uitat de mult cum se ţin lecţiile în clasă, de şi a colaborat cu Ion Onu la vol. II de Metodică; d-sa din bun coleg s'a făcut acuzatorul lui Ion Onu, uitînd a-şi plăti în solidar datoria tiparului vol. II şi provocînd interminabilul proces al lui Onu. Dl. N. Mocanu nu şi-a încheiat seria toasturilor politice, că—aici e singura lui specialitate—vorbind de bine rînd pe rînd pe toţi, şi schimbîndu-şi numai obiectivul. Dacă unii din cei bătrîni au acest năravv, n'ai ce le face, dar că un învăţător tînăr să aibă acest cusur, e mare lucru.

Numirea d-lui Mocanu n'a făcut nici o impresie bună, căci nu are la activ nici activităţile şcolare nici extraşcolară. Chiar trecînd peste deal se găsia altul mai bun

Co.

Informaţii

● *Faptul că foarte multe bilete pentru marile alergări de cai ce vor avea loc Duminecă şi Luni, au fost plasate, denotă că foarte multă lume va asista la aceste alergări, la care, după cum am anunţat s'au înscris cei mai renumiţi cai din ţară.*

Clubul Jockey care caută să asigure regularitatea curselor anuale şi desvoltarea lor treptată, a făcut anul acesta mari sacrificii, pentru ca reuşita lor să fie asigurată.

◑ Cu începere de Joia viitoare vor înceta de a mai circula trenurile: Acceleratul No. 33 care pleacă din Paşcani la ora 1 p. m. şi soseşte la 3 în Iaşi şi No. 30 care pleacă din Iaşi la 1 şi 25 p. m.

Intre Iaşi şi Ungheni trenurile mixte No. 301 care pleacă din Iaşi la ora 8.25 a. m., şi No. 302 care pleacă din Ungheni la ora 9 şi 18 a. m.

Trenul de persoane No. 149 va pleca din Paşcani la 9.05 p. m. în loc de 9 şi va sosi la Iaşi la 11 şi 10 p. m., în loc de 11 şi 05, cum sosea pînă acum.

● Pe ziua de 28 Noembrie a. c. se va face o mare mişcare în armată. Cu această ocazie se vor completa şi locurile rămase vacante, prin demisionarea mai multor ofiţeri, care au fost numiţi administratori de plăşi.

Tot pe acea zi se va numi şi un comandant al regimentului 13 Ştefan cel Mare, loc ce este vacant.

● După cum am anunţat în cursul viitoarei săptămîni se va face o vizită a lucrărilor ce se fac la Timişeşti pentru aducerea apei.

In ultimul timp s'a hotărît ca întregul consiliu comunal şi reprezentanţii ziarelor să meargă spre a vizita lucrările.

Consiliul comunal se va întruni Marţi sau Mercuri pentru a stabili programul vizitei, care va avea loc Joui sau mai probabil Vinerea viitoare.

● Consiliul comunal din Kişinău s'a întrunit alaltă-eri şi faţă de întinderea ce mereu o ia holera, a decis să se ia măsuri eventuale in cazul cînd s'ar ivi flagelul şi în acel oraş.

● Ţinem să relevăm faptui că şi anul acesta, la concursurile ce s'au ţinut în Bucureşti, pentru admiterea în şcoli, laşul a fost cel dintăi.

La şcoala de artilerie şi geniu, cei dintăi reuşiţi sunt elevii Ioaniţu şi Duma din Iaşi, la concursul ce s'a ţinut între elevii şcoalei de artilerie şi geniu pentru o bursă în Germania, a reuşit elevul Rosin, tot din Iaşi.

La şcoala de poduri şi soşele, cel dintăi reuşit este elevul Henric, Teodoru din Iaşi, la şcoala de sivicultură elevul A. Ilincăi de asemeni din Iaşi.

Trebuie să adăogăm că toţi aceşti elevi au urmat secţia reală la Iaşi.

● In garnizoana locală bîntuie de cît-va timp febra-tifoidă.

Nici odată boala n'a luat proporţii aşa ca în anul acesta.

Actualminte în garnizoana locală sunt 40 de cazuri de febră tifoidă.

● Ministerul de interne a respins ca inadmisibil recursul făcut de mai mulţi locuitori din comuna Buznea în ceia-ce priveşte alegerea consiliului comunal efectuată la 27 Iunie a. c. şi a confirmat decizia delegaţieijudeţiene prin care se invalidează alegerea din acea comună.

● După rapoartele ce s'au înaintat ministerului de interne, sămănăturile în judeţul nostru sunt mijlocii; porumbul însă, mai pretutindeni, e bun. Viile de asemeni sunt bune şi o recoltă bogată.

Arăturile de toamnă se fac într'una.

◐ In seara zilei de 7 Septembrie a.c., va avea loc în sala Teatrului Regal (fost Pastia) o frumoasă Serată dansantă, organizată de societatea de bine-facere şi ajutor seciproc „Jubileul Carol I", pentru mărirea fondului societăţei.

◑ D. N. Ionescu, institutor din Iaşi, care la 1 Septembrie a fost numit revizor şcolar la Covurlui, a fost numit în aceiaşi calitate la Iaşi, în locul d-nului Dimitrie Sachelarescu, numit inspector.

◐ In seziunea de toamnă a Curţei cu Juri, care se va deschide la 15 Septembrie a. c., se va judeca şi procesul lui I. Tomiţa, care a omorît pe cumnatul său M. Ciohodariu din Podul-Iloaia, în condiţiunile ştiute.

● De oarece de cîtva timp se constată că în diferite comune din judeţul nostru circulă monede false, s'a dat ordin autorităţilor comunale şi jandarmilor de a face serioase cercetări pentru descoperirea falşificatorilor.

● E probabil că la carnă se va ţinea în localitate un examen de capacitate pentru muzică.

◓ Se zice că în unul din posturile vacante de comisari, va fi numit domnul Bonciu.

● Eri s'a intors din Viena dl. I. C. Fleaşcă membru al Camerei de Comerciu unde a tratat cu fabrica Verner & Fünder pentru maşinele necesare la frămîntarea pînei, ce le va introduce la fabrica sa din str. Anastasie Panu zilele acestea.

● Comuna Iaşi a mai donat revizoratului şcolar încă 200 lei pentru a se cumpera cărţi şi haine elevilor saraci, din şcoalele primare.

◓ Iată situaţia epidemiilor din judeţul Iaşi, pe ziua de 5 Septembrie: Scarlatina: Băiceni 3 cazuri, Cepleniţa 15; tusa-convulsivă: Bucium 5 cazuri, Ciurea 4, Băiceni 5, Cotnar 4, Poeni 6, Copou 4; desinterie: Paşcani 8; febra-tifoidă: Ciurea 1 caz.

Toţi bolnavii sunt internaţi în infirmerie.

◐ Un prieten personal al ministerului de instrucţie întîlnind azi pe fostul inspector şcolar Musteaţă, l'a întrebat cum se face că n'a fost şi dînsul hărăzit cu un post de inspector şcolar! Mi era greu să primesc un asemenea post cu atribuţiuni reduse, mai ales că eu am fost inspector şcolar pe toată Moldova şi acum să fiu numai pe 5 judeţe!

● Alaltă-eri seara, după cum am anunţat, un incendiu a distrus casele d-nei Trisonimo, situate în satul Iosipeni, comuna Cotnari.

Casele erau locuite numai de păzitorul Anton Joje, care în seara incendiului se afla în locuinţă.

Se crede că incendiul ar fi fost pus de către reu-făcători.

Casele distruse de incendiu erau asigurate.

◐ Aflăm cu plăcere logodna d-ei Emilie Goldner fiica d-lui Isidor Goldner din Fălticeni cu domnul Philippe Hart reprezentantul Societăţei forestiere Goetz & Comp. din Galaţi.

◑ Suma dată de comuna Iaşi pentru procurarea de cărţi copiilor saraci din şcoalele primare, a fost împărţită de revizoratul şcolar la şcoalele primare din localitate.

◕ Luni se va ţinea la şcoala superioară de comerţ din localitate, concursul pentru ocuparea burselor vacante pentru noul an şcolar 1908—1909.

◑ Ancheta ce se face la regimentul 13 Ştefan-cel-Mare din localitate, pentru a se constata lipsurile ce ar exista la magasia de echipament, se va termina mîine.

◑ D-ra Florica V. Poenaru, institutoare la şcoala de băeţi No. 10 din Iaşi, a fost transferată la şcoala mixtă din Fălticeni şi detaşată la şcoala No. 7 de băeţi din Ploeşti.

D-na Elena V. Popovici institutoare la şcoala mixtă din Fălticeni a fost mutată la şcoala No. 10 de băeţi din Iaşi.

● **Jurisprudenţă.**—Inalta Curte de Casaţie a stabilit următoarea jurisprudenţă:

1. Consiliul de disciplină al Baroului de avocaţi nu poate să figureze ca parte în proces la Curtea de Casaţie, cînd se constată că Baroul nu a făcut recurs şi dînsul în contra deciziei Curţei de apel care, cu ocazia judecării unei acţiuni disciplinare, a dispus că Baroul nu poate să figureze ca parte înaintea Curţii de apel.

2. Interdicţia unui avocat de a mai profesa avocatura, pînă va plăti cotizaţiile datorite, fiind o pedeapsă disciplinară, hotărîrea Consiliului de disciplină care pronunţă o asemenea pedeapsă, este dată în materie disciplinară şi deci, este susceptibilă de a fi atacată cu apel, iar decizia Curţii de apel cu recurs la Curtea de casaţie.

◓ In ziua de 15 Septembrie va avea loc la şcoala de Belle arte concursu pentru ocuparea burselor.

● **Aducem la cunoştinţa tuturor abonaţilor noştri, că «Opinia» ne ai vînd încasator nici în Capitală nici în altă parte a ţării, abonaţii noştri sunt rugaţi de a nu face plata abonamentului nici unei persoane, care s'ar prezenta în acest scop**; ci să o trimită prin mandat poştal administraţiei ziarului.

Aceasta spre a evita pe viitor neplăcerea ce au avut unii abonaţi de-ai noştri, de a se vedea încasaţi de persoane străine de administraţia noastră, cari le-au eliberat chitanţe false.

Noi am reclamat acestea autorităţilor competente şi atragem atenţiunea tuturor, spre a nu se mai repeta asemenea lucruri, cari produc confuziuni regretabile.

„HELLÉ"

III

Vizitele lui Genesvrier se îndesesc dînd loc la un schimb de vederi şi discuţii între ei. Peste o lună Maria e primită acasă la Hellé, împreună cu copilul ei, care e mult iubit de ea. Surpriza şi bucuria lui Genesvrier e fără margini Hellé simte o veneraţie, o atracţie şi repulziune străină, ceva divin şi teribil şi nu găseşte linişte, de cît lîngă Maria Lamirault şi copilul ei.

Venind timpul ei plecară împreună cu Maria la Châtaigneraie. Aici unchiul Sylvain fu surprins de o ploae răceşte şi cade la pat. In ultimele momente spune să-i aducă pe Antoine, cel mai bun prieten al lui Hellé si Antoine veghează împreună la capul muribundului. Genesvrier o previne de moartea apropiată a iubitului ei unchiu. Ea plînge rezemîndu-şi capul de pieptul lui, singurul refugiu la care instinctul o împinse. Sylvain cu puţin înainte de a închide ochii o încredinţează lui Antoine, care făgăduieşte a veghea asupra ei ca un frate. După moartea bătrînului ei se despart.

După o călătorie, în care Antoine nu dă nici un semn, Hellé îl ţine de rău acuzîndu-l de indiferenţă. Atunci el îşi cere ertare că nu-şi poate arăta prin voce sentimentele lui intime, şi-i dă o scrisoare în care-i descopere cauzele stabile şi profunde precum şi natura sentimentului ce i-a inspirat ea, închee scrisoarea cu aceste cuvinte: Hellé, dacă simţi în D-ta forţe supraumane care crează şi întreţin amorul, vino la mine, devotează-te operei mele, căutarea dreptăţii şi îndreptarea răului.

Vom fi soţi egali şi deosebiţi, asociaţi pentru bine şi fericire, înăriţi mai bine unul prin altul. Hellé primeşte această declaraţie austeră şi curată, nu fără oare-care orgoliu virtuţile serioase ale lui Genesvrier, însă o cam înspăimîntară. Intrebîndu-şi inima, ea nu găsi pentru Antoine de cît admiraţie, respect, oare care spaimă, care toate compuneau un sentiment nehotărît.

Ei se hotăreşte a aştepta trei luni pentru a-şi da răspunsul definitiv, nepromiţîndu-şi nimic şi rămînînd fie-care absolut stăpîn pe libertatea lui. Hellé îl asigură că simte pentru el o prietenie eternă şi-i spune că dacă nu-i va fi soţie, îi va rămînea soră(

La întoarcerea lui Maurice Clairmont din călătorie, se încep pregătirile pentru reprezentarea piesei „Sapho". Maurice şi Hellé se revăd cu multă plăcere. Ei citesc împreună prăţi din piesă şi vorbesc despre multe. La rugămintea lui Maurice de a-i spune gîndurile ei pentru viitor, ea îi răspunde că altă dată nu-şi închipuia altă fericire de cît acea de a ceti, a studia a privi flori, dar că acum ea vede oamenii, durerea lor, răul ce şi-l reînasc neîncetat şi deci seninătatea ei e turburată. Maurice recunoaşte acţiunea lui Genesvrier. Hellé atestă aceasta spunîndu-i că Antoine i-a arătat că arta ţine de viaţă prin rădăcini adînci.

Vizitele lui Manrice deveniră zilnice. Cît era el de faţă, Hellé era încîntată, dar odată ce el trecea pragul o tristeţă o cuprindea gîndindu-se la orele petrecute cu Antoine.

Intrevederile cu aceasta devenise tot mai rari Şi deşi simţia dorinţa de a se refugia la Antoine ca să-i descopere contradicţiile inimei ei, totuşi o ruşine, mila nesiguranţa o opriau.

In sara zilei de reprezentarea piesei Sapho în urma succesului repurtat, Maurice vine în loja cam retrasă în care se afla Hellé. El o cuprinde şi o sărută rămînînd cuprinşi pînă cînd uşa lojii se deschise şi apăru Genesvrier, care caută pe Maurice ca să-i spue că e reclamat de prieteni pentru a se bucura de succesul lui. Maurice pleacă iar Antoine conduce într'o trăsură pe Hellé pînă acasă.

Fiind-că ea tremura, ştiindu-se ghicită, el îi spune: „N'ai nevoe să tremuri şi nici să te aperi. Era fatal mă aşteptam. N'ai promis nimic. Inima ţi-a vorbit. Urmează-i dorinţa. Ce-ţi oferiam eu? Nebunie! nebunie! Trebuie să mă gîndesc la perii mei albi, la severitatea vieţei mele de care s'a speriat amorul.

Ast-fel fie-care are ora lui de iluzie şi de slăbiciune".

(Va urma).

TEATRUL CIRC SIDOLI

Sîmbătă 13 Septembrie 1908

PRIMA

Serata dansanta

Organizată de societatea „UNIREA" a — lucrătorilor tipografi din Iaşi —

MUZICA MILITARA

— a regimentului 13 Ştefan cel Mare —

Ultimul din faptele articulate de d. Cuza

— Afacerea Ignatz Rapaport —

Istoricul afacerei. — Atitudinea parchetului. — Judecata. — Considerentele Curţei.—Atacul contra procurorului general.—Un caz nou.—Logica d-lui Cuza.

Continuăm pentru astă-zi cu analiza ultimului fapt articulat de d. Cuza — în atacurile sale îndreptate contra magistraţilor ieşeni: ie vorba de cazul Rapaport.

Iată ce se poate vedea din dosarul afacerei.

*

In anul 1906 se denunţă parchetului de Botoşani de către un arendaş creştin că cu doui ani mai înainte, arendaşul evreu Rapaport, cumnatul luî Froim Fischer—Cantacuzinistul cel cu împrumutul de 200,000 lei — a necinstit mai multe fete din sat.

Procurorul tribunalului face o descindere la faţa locului, împreună cu un medic; examinează pe toate fetele din sat şi pentru cele care le-au găsit dezvirginate, începe o cercetare relativ la relaţiile lor secsuale. Se stabileşte că mai multe dintre dînsele au avut relaţiuni cu Rapaport.

Rapaport este trimes la instrucţie cu rechizitoriu de inculpare pentru pentru atentat la bunele moravuri. Se dispune arestarea lui dar dînsul fuge peste graniţă.

Se cercetează actele de naştere ale victimilor şi se găseşte că toate erau la epoca relaţiunilor cu Rapaport, mai mari de 14 ani. Trebuie deci stabilit elementul violenţei pentru ca Rapaport să poată fi inculpat. Instrucţia în lipsa lui Rapaport se mulţumeşte a reţine ca indicii de violenţă afirmarea victimilor că relaţiunile s'au petrecut fără voia lor, deşi chiar din istorisirea lor, cum se va vedea din deciziunea de mai la vale reesă că relaţiunile fusese cu voie, că avusese relaţiuni cu alţii înaintea lui Rapaport şi că de la Rapaport primise bani.

*

La ziua judecăţ i Rapaport s'a prezentat tribunalului; faţă cu apararea şi cu dovezile din dosar l'a achitat şi a dispus eliberarea lui pe cauţiune.

Procurorul tribunalului a declarat apel atît contra achitărei cît şi contra eliberărei.

Curtea de Iaşi secţia I-a compusă din d-nii Burada prim-prezident, Hinna, Cernătescu, Buzdugan şi C. Grigoriu, după dezbateri cari au durat două zile şi cu tot scandalul făcut în sala de şedinţă şi în culoare de studenţii antisemiţi de la „Solidaritatea", pe care d. Cuza, în articolul seu îi glorifică pentru că au fluierat chiar pe stradă pe apărătorii lui Rapaport, respinge atît apelul părţilor civile cît şi apelul procurorului şi confirmă sentinţa achitătoare.

*

Iată cuprinsul acelei deciziuni, care este extrem de luminoasă:

Complectul deliberînd

Asupra apelurilor atît a d-lui Proc. General cît şi al procurorului de pe lîngă prima instanţă, cît şi asupra apelurilor părţei civile contra sentinţei Trib. Botoşani No. 2566 din 14 Decemb. 1906, prin care Ig. Rapaport este achitat de faptele de atentat la pudoare îndeplinite cu violenţă asupra fetelor Profira G. Onciuleanu, Ruxanda Gurnic, Maria Nemţeanu, Profira Sobariu, Catinca Neamţu, Saveta Grădinariu şi Catinca Garnic.

Considerînd că elementul constituţiei al delictutui de atentat la pudoare, prevăzut şi pedepsit de art. 246 c. p. ce se imputa lui Rapaport este violenţa; că dar ceea ce trebue—în primul loc stabilit—fiind-că raporturile sexuale cu numitele fete, mai mari de 14 ani, sunt recunoscute de inculpat—este că aceste raporturi s'au săvîrşit prin violenţă, în contra dar a consimţimîntului numitelor fete;

Considerînd că atentatele la pudoare ce se pretind că s'au îndeplinit asupra părţilor civile, s'au comis cu mult timp înainte ca ele să fie denunţate şi ca justiţia să facă cuvenitele investigaţiuni, aşa că medicul legist, chemat a face examenul medical, nu a constatat de cît că numitele au avut raporturi sexuale, şi că nici o urmă de violenţă nu s'a putut găsi.

Considerînd că în tot cursul instrucţiei ce s'a urmat, atît înaintea jud. instructor, cît şi înaintea Tribunalului nici un martor nu s'a produs, care să arăte că a văzut pe inculpat întrebuinţînd violenţa în raporturile ce dînsul a avut cu numitele fete şi nici cel puţin o circumstanţă de fapt, care să lase a se vedea că consimţimîntul lor nu a avut loc, sau că puterea lor de rezistenţă a fost anihilată;

Că ast-fel în lipsă de marturi sau de vr'o dovadă rezultînd din constatarea medicală, nu rămîne în sarcina inculpatului de cît pretinsele paciente, cari pretind că Rapaport a săvîrşit asupra lor cu violenţă atentatele la pudoare.

Considerînd, că afirmaţiile pacientelor constituesc părţi civile pentru sumi mari, singure, necoroborate de nici o presumţiune sau împrejurare de fapt, care să le întărească sau să le facă verosimile, nu pot stabili culpabilitatea inculpatului şi nici servi de bază unei condemnaţiuni, nefiind prin ele înşele o dovadă suficientă şi dezinteresată, care să poată face convingerea judecăţii.

Considerînd, că chiar aceste declaraţiuni ale părţilor civile, aşa cum sunt făcute, şi în împrejurările în cari se arată că s'au petrecut atentatele, nu sunt de cît nişte alegaţiuni cu totul neverosimile, lipsite de ori ce probabilitate în ce priveşte existenţa violenţei şi în adevăr: Profira G. Onciuleanu arată că s'a dus noaptea la Rapaport cu mătuşa sa Profira Burlăceasa că aceasta a bătut în fereastră pe care Rapaport deschizînd'o ea a intrat pe fereastră la dînsul unde a stat până a doua zi dimineaţă cînd a eşit tot pe fereastră şi că în acest timp a suferit atentatul la pudoare.

Această declaraţiune nu poate face credinţa că a putut avea loc vre-o violenţă, căci ducerea ei noaptea la Rapaport, şi intrarea pe fereastră denotă că dînsa ştia pentru ce se ducea la acesta, şi că consimţimîntul seu era deplin, că ceia ce este mai mult, după însă-şi mărturisirea sa, a primit pentru aceasta de la Rapaport 40 loi, sumă pe care a dat'o mamei sale, care a întrebat-o dacă numai atîta i'a dat, şi apoi cu aceşti bani s'a dus în tîrg şi şi'a cumparat îmbrăcăminte.

Ruxanda Petrea Gurnic arată că era în grădină la lucru, că de acolo a plecat să ducă o coţă cu apă la Rapaport, şi că acesta în casă a siluit'o ea neputînd rezista din cauză că era bolnavă şi prin urmare slabă.

Arătarea sa pare puţin probabilă de oare ce dînsa fiind fată robustă şi putînd atunci să lucreze la munca cîmpului, iar fi putut rezista inculpatului în casa căruia nici nu avea obligaţiunea să se ducă şi apoi dacă ar fi suferit asemenea atentat, ar fi fost mai natural cînd s'a întors iarăşi în grădină la muncă să se plîngă atunci la cineva, de ceia ce fusese silită a suferi.

Maria Gh. Neamţu arată că în anul 1905 fiind chemată de femeia Profira Burlăcescu să scarmene lînă după spusa aceştia s'a dus în cameră la Rapaport să-i ducă un pahar de apă şi atunci a suferit atentatul, ori ea nu a fost chemată în odae de Rapaport nu era în serviciul acestuia, nu era obligată a se duce în camera lui, să-i aducă apă şi apoi la nimeni nu se plînse atunci de cele ce ar fi suferit.

Profira V. Sobariuc arată că fiind la jocul ce se făcea în ogradă la Rapaport ducîndu-se pe balconul casei acestuia să-şi ia un bariz a fost trasă cu forţa în casă de Rapaport şi acolo siluită,—ea neputînd resista fiind ameţită de băutură.

Faptul dacă s'ar fi petrecut astfel, la joc fiind flăcăi şi fete ar fi fost imposibil ca nimeni să nu fi văzut cel puţin că a fost trasă cu forţa în casă, şi că ea să nu se fi tînguit cuiva de ceia ce i s'a întîmplat.

Catrina Gh. Nemţanu arată că a suferit atentatul acum doi ani pe cînd era servitoare la Rapaport.

La nimeni însă nu s'a plîns de aceasta şi că a remas încă mult timp după aceia în serviciul lui Rapaport. Că tot în acelaş fel sunt făcute şi arătările celorlalte două fete Saveta D. Grădinariu şi Catinca Gurluc cari nici n'a apelat sent. Trib. şi nici nu s'au presentat astăzi în instanţă.

Considerînd că aşa fiind şi în lipsă de ori-ce dovadă sau cel puţin împrejurare care să confirme sau să sprijine cel puţin să facă verosimile arătările părţilor civile, din modul cum aceste arătări au fost făcute din variaţiunea lor la Procuror, Judele instructor, Tribunal şi astăzi înaintea Curţii, din faptul că toate fetele recunosc că au primit în schimbul favoriilor acordate lui Rapaport diferite sumi de bani, departe de a se constata că cu violenţă s'au comis atentatele la pudoare ce se pretinde că au avut loc, din contra se constată că raporturile sexuale ale numitelor fete cu Rapaport sau consemnat cu consimţimîntul lor; că de asemenea aceasta mai rezultă şi din îndelunga tăcere a acestor fete, din faptul că ele nu au spus la nimene, nu s'au plîns nici chiar părinţilor lor, că au avut a suferi asemenea atentate la pudoare din partea lui Rapaport, căci din instrucţiune se vede că ele nu au făcut aceste declaraţiuni de cît mult mai tîrziu, după timpul cînd pretind că atentatele au avut loc, şi numai cînd Procurorul a anchetat faptele după denunţarea unui proprietar vecin care a arătat că s'au urmat atentate asupra 14 fete din acel sat dintre care însă şapte la examenul medical seu constatat că erau vergine şi au declarat că nu au a se plînge de un atentat asupra persoanei lor.

Considerînd că dispariţia inculpatului din ţară îndată ce s'a făcut denunţarea şi au început cercetările contra sa şi nepresentarea sa în tot timpul instrucţiunei, până în ajunul judecăţei 'naintea Tribunalului, admiţînd chiar că nu este justificată de vre o boală, cum dînsul voeşte a dovedi cu certificatul medical al unui doctor din Viena, ce a presentat, se explică prin teama ce a putut avea inculpatul, pus sub o aşa gravă acusaţiune,—să nu fie arestat şi silit a suferi o îndelungată detenţiune preventivă pe care a voit să o evite —în tot cursul cercetărilor ce urmau să se facă contra sa şi prin urmare nu se poate deduce vinovăţia sa din acest singur fapt.

Considerînd dar că ori cît de urîte şi reprobabile sunt faptele lui Rapaport din punctul de vedere al moralei de oare ce el ca arendaş în acel sat, în loc să dea îndemnări bune şi exemple de moralitate a profitat de predispoziţiile uşoare şi dorinţa de-a trage profit bănesc a unor fete tinere, aceste fapte însă, aşa cum se stabileşte că s'au petrecut, nu întrunesc elementele constitutive ale delictului de attentat la pudoare prevăzut de art. 264 c. p. de oare ce nu se combate violenţa şi prin urmare apelurile sus arătate sunt neîntemeiate.

Adoptînd în totul şi motivele din sentinţa Tribunalului atît în ce priveşte pe Rapaport cît şi pe inculpatele Profira Burlăceasa şi Domnica Suceveanu.

Pentru aceste motive, redactate de d. Consilier Al. Gh. Hinna,

CURTEA

In neunire cu d. Procuror,
In numele legei,
decide:

Respinge apelurile făcute de d. Procuror de la prima instanţă, de d. Procuror general şi de părţile civile Ruxanda Gurnic, Profira V. Sobariu, Profira Onciuleanu, Maria Gh. Neamţu, Catinca Gh. Neamţu, Petrea Gurnic, V. Sobariu, Gh. Onciuleanu, şi Gh. Neamţu, şi confirmă sentinţa Tribunalului Botoşani No. 2566 din 14 Decembrie 1906 prin care se achită pe Ignat Rapaport de faptul prevăzut şi pedepsit de art. 264 conb. cu 40 c. p. şi pe Profira Burlăceasa şi Domnica Suceveanu de faptul prevăzut şi pedepsit de art. 267 comb. cu 40 c. p.

Cu recurs.

D. Cuza în loc să insulte pe magistraţi, ar fi făcut mai bine să citească dosarul, şi să ne arăte, care dovezi au fost eliminate de Curte, cu care se stabilea elementul violenţei. D. Cuza tot relativ la acest Rapaport învinueşte pe procurorul general Leonescu, magistrat de carieră, care serveşte continuu justiţia de la 27 August 1881, pentru că, cu ocaziunea unei inspecţiuni în judeţul Botoşani, i s'a adus la cunoştiinţă că Rapaport ar fi tras un foc asupra unei femei, fapt tăgăduit de Rapaport şi dînsul, Leonescu a dispus instruirea plîngerei, dar n'a dispus şi arestarea lui Rapaport, cum ar fi făcut d. Cuza.

D. Cuza găseşte că plîngerea femeei, nici nu mai trebuia dovedită, pentru că Rapaport a mai fost dat în judecată (afacere despre care am vorbit mai sus) şi pentru că, cu cîteva zile mai înainte de ultima denunţare fusese condamnat la închisoare pentru loviri.

Am cercetat dosarul acestei condamnări şi n'am găsit că pe dînsa s'ar putea întemeia concluzii ca acelea ale d-lui Cuza. Iată despre ce e vorba:

Rapaport, fiind într'o zi în trăsură, vizitiul seu a dat cu trăsura peste evreica Hana Cohn; aceasta s'a plîns parchetului de Botoşani, care a trimes afacerea înaintea judecătorului de ocol şi acesta a condamnat la închisoare, atît pe stăpîn, cît şi pe vizitiu.

D. Cuza ar trebui să nu-şi sleiască sacul cu insulte, contra magistraţilor, căci au să-i mai trebuiască pentru magistraţii tribunalului de Botoşani, cari vor trebui să admită apelul lui Rapaport, şi să-l achite de ori-ce penalitate, pentru că stăpînul trăsurei nu răspunde penaliceşte, ci numai civilminte cu daune, pentru reaua conducere a servitorului seu.

Ultime informaţii

● D. Cuza continuă seria elucubraţiunilor din „Neamul Romînesc"

Astfel, în numărul sosit astăzi se află un nou articol—care ne-a fost comunicat ieri, în rezumat, pe cale telefonică—care nu cuprinde de cît diatribe şi inventive.

Un singur element nou: după ce d. Cuza se emoţionează de suferinţele creştinului **Alexiadis—care, după cum se ştie, a făcut camătă** creştinească **dînd 900 lei pentru a obţine o ipotecă de 30,000 lei pe care apoi a redus'o la 6000 lei—spune:**

„Cazul Rosenblum, de faliment fraudulos, condemnat de tribunal şi achitat de Curte după însăşi cererea primului procuror".

Cîte cuvinte atîtea neadevăruri! Resemblum a fost condemnat de tribunal pentru bancrută simplă, Curtea de Apel l'a condemnat şi ea la 1000 lei amendă, primul-procuror—un celebru profesor de la facultetea de drept nici nu ştie macar că nu primul-procuror ocupă fotoliul minisetrului public la Curtea de Apel—**n'a putut lua parte la dezbateri, iar procurorul de Curte a cerut condemnarea.**

Mai departe d. Cuza spune:

„Cazul Wolfsohn, iarăşi de faliment fraudulos, judecat şi el nu ştiu cum".

Adevărul este că şi acesta a fost condemnat la 500 lei amendă, iar în privinţa modalităţei de judecare să facă bine să întrebe d. Cuza pe d. Petru Sion.

● *Intr'un interval relativ scurt oraşul Iaşi a rămas în întunerec două nopţi. Dăunăzi se spunea că lucrul s'a întîmplat din cauza furtunei—ca şi cum cablul n-ar fi supteran. Aseară..... pentru aseară nu s'a dat încă formula explicativă.*

Lucrurile, însă, nu pot continua ast-fel şi ele dovedesc o stare de neglijenţă culpabilă. Un oraş nu poate fi lăsat în întuneric, fără ca să nu se căşuneze pagube reale locuitorilor. Lucrul acesta nu are nevoie de dovadă şi dacă cei de la uzină nu-l ştiu, datoria celor din fruntea administraţiei comunale este ca să-l amintească acestor domni aplicînd sancţiunea prevazută prin clauzele concesiunei.

De alt-fel nu-i serios a vorbi că un oraş poate fi lăsat în întuneric din cauza unei furtuni. Dacă lucrul ar fi adevărat întreg sistemul acesta de ecleragiu ar fi condemnat. Niminea n'ar admite un sistem graţie căruia oraşul ar fi condemnat să remîie în intuneric ori de cîte-ori se vor produce descărcări electrice în atmosferă. Pe de altă parte a produce aceasta drept cauză însamnă o crudă zeflemea la adresa tehnicei moderne, care n'a fost în stare ca să descopere un mijloc pentru a evita ast-fel de mari inconveniente.

Intîmplările din urmă şi mai ales formulele explicative date ne fac să ne întrebăm mai curînd dacă nu avem a face aci cu o vădită nepricepere, dacă — după cum se spune—personalul tehnic n'a suferit schimbări profunde şi dacă nu cumva oamenii pricepuţi în ale meseriei n'au fost înlocuiţi prin oameni nepricepuţi.

Datoria comunei este să stabilească cauza adevărată a întîmplărilor, care, aseară, au provocat indignarea publicului şi în special a comercianţilor şi să facă, prin măsuri severe, ca aceste lucruri să fie în viitor evitate.

◑ Ştiri şcolare.—D-ra **Maria Nicolaescu, a fost numită învăţătoare la Căueşti, în locul d-lui Galinescu, d-ra Natalia Băncilă a fost numită în postul II** de la Tabăra, d. D. Bejenariu a fost transferat de la Oneşti la Hermeziu, d. M. Costăchescu a fost transferat de la Hermeziu la Oneşti.

D-rele Tarsiţa Chitariu şi Maria Casian au fost numite ajutoare de învăţător, cea dintăiu la Oprişeni, cealaltă la Sculeni.

D-na Augustina Grigoriu a fost transferată de la Comarna la Vlădiceni, iar d. Al. Zavloschi, de la Slobozia-Ciurea la Comarna, d. D. Voinea a fost transferat de la Slobozia la Bărnova, iar d-na Ecat. Constantinescu de la Cotnari la Uricani.

— Au fost numiţi învăţători suplinitori: Gh. Palade la Cristeşti, Maria Băncilă la Cotnari, postul II, Gh. Leonescu la Zmeu, P. Ignat la Mănjeşti, I. Berescu la Lungani-Voineşti, I. Zăhărescu la Slobozia-Voineşti, d-ra Olimpia Ciuhuleanu a fost transferată de la Sculeni la Hălceni.

— D-şoara Laura Tomaziu a fost numită învăţătoare la Ruginoasa.

— D. M. Pastia institutor, a obţinut un concediu de 75 de zile, d-sa va fi suplinit de d-şoara Palade.

CUTIA CU SCRISORI *)

In şedinţa ordinară de Duminică 31 August a. c. al Soc. Fraterna Israilită din Păcurari în urma admiterei unui concediu de 20 de zile d-lui dr. Steuerman medicul Soc. şi după propunerea d-sale s'a votat cu unanimitate pe d. dr. Herdan ca loctţiitor care decisie a fost publicată în ziarul „Opinia" din 3 Sep. a. c. Astăzi văd cu mirare anunciuri lansate către membrii Soc. şi prevăzute cu iscălitura mea, în care d. Frühling e desemnat ca loctţiitor. Declar deci semnătura mea falşificată, căci n'am nici o cunoştinţă de afacerea asta.

RAFAIL LANGMANTEL
Preşedinte

*) Cele de mai sus privesc pe autor.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti 5 Septembrie

O barbarie

Bucureşti.—Eri după amiazi, guardul de geniu Ieşanu, care se afla la Dadilov, s'a dus împreună cu 20 de soldaţi la oficiul telegrafic din Dadilov, şi după ce au maltratat pe oficianţii Georgescu şi Marcovici, i-au legat, apoi au devastat oficiul şi au deschis lada de fier,

Cu mare greutate cei doi oficianţi au putut scapa de furioşii militari—numai după intervenţia celorlanţi funcţionari ai oficiului.

Guardul Ieşanu a fost arestat, cei doui oficianţi sînt grav răniţi.

S'a orînduit o severă anchetă.

HOLERA

Petersburg.—De la ivirea flagelului şi până astăzi au fost 1237 cazuri, din care 366 mortale,

Perersburg.—In ultimele 24 ore, pînă azi la amiază, au fost 305 cazuri de holeră, din care 115 urmate de moarte.

Acţiunea anarhiştilor

Rio de Janiero. — Un cablogram german zice că în urma atitudinei ameninţătoare a lucrătorilor grevişti din port, docurile şi magazziile au fost ocupate de inafanteria de marină.

S'au găsit bombe cu dinamită pe secţiunea drumului de fier, pe care trebuia să treacă un tren de călători. Trei bombe au fost aruncate în magazii, rănind 5 persoane. Au sărit 350 soldaţi şi poliţişti.

Presa cere energică procedare contra anarhiştilor.

Anglia şi chestia din Maroc

Londra.—Agenţia Reuter anunţă că Anglia a notificat puterilor consimţimîntul ei la nota franco-spaniolă cu privire la Maroc.

Măsura contra holerei

Paris.—Consiliul superior de higienă publică hotărîrea să propue ministerului de interne diferite măsuri contra holerei. Vasele care vin din Rusia şi călătorii să fie supuşi controlului medical mai mult timp.

Un împrumut

Constantinopol.—Ziarele spun că consiliul de miniştri a hotărît eri să contracteze la banca otomană un împrumut de 360,0000 lire.

Hotărîrea a fost supusă sancţiune Sultanului.

Oraş distrus de incéndiu

Petersburg.—Agenţia Westnic află că un incendiu a distrus în mare parte oraşul Sterlitannak, guvernămîntul Ufa.

Congresul Interparlamentar

Berlin.— Congresul uniunei interparlamentare a fost deschis astazi, în sala Reichstagului, în prezenţa miniştrilor, Prinţului Bulow, cancelarului imperiului, a rostit cu această ocazie un discurs, în care arată viul interes ce poartă Germania pentru arbitragiu. D-sa arată că nimic nu poate contribui mai mult la înlăturarea neînţelegerilor de cît cunoaşterea reciprocă şi legăturile personale.

D. Bütow a adus laude patriotismului congresiştilor, silinduse a preveni conflicte. Germania vrea şi trebuie să fie destul de puternică, spre a-şi apara teritoriul, demnitatea şi independenţa. Ea nu abuzează însă şi nu va abuza de puterea ei.

— In şedinţa de astăzi, d. C. Disescu, delegat din Romînia, a propus ca să se voteze o rezoluţie asupra conferenţei de la Haga şi anume ca să se imite pe Impăratul Rusiei să convoace o nouă conferenţă la Haga, care să se ocupe cu studiile chestiunei de drept internaţional.

Un delegat italian a propus ca numele de internaţional să se schimbe în acel de „unitar".

Accidentul lui Wright

Washington. — Un foarte grav accident a suferit eri aeroplanul lui Wright.

Marwill Wright, a făcut eri împreună cu locotenentul Goeldfried o ascenziune pe cîmpul de exerciţiu. După ce a făcut de 4 ori inconjurul cîmpului, învărtitorul din stînga s'a rupt, în timp ce învărtitorul din dreapta continua să funcţioneze.

Aeroplanul s'a întors, în aer şi cei doui au căzut de la o înălţime de cîteva sute de metri.

Wright s'a rănit grav, fracturîndu-şi braţele şi picioarele.

Locotenentul Goeldfried e mai grav.

*

Washington.—Azi dimineaţă locotenentul Goldfried a murit.

Starea lui Wright este foarte gravă, din cauză că s'au născut complicaţiuni interne.

NOU! NOU!

Sticlele „Isometrop"

Cea mai clară vedere, experimentată cu razele *Roentgen*. Premiată de toate academiile oculistice.

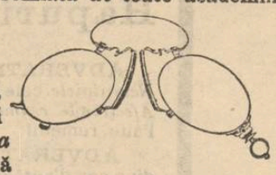

Asigură **conservarea ochiului**, evită fluorescenţa şi *măreşte vederea*

Se incadrează în ori ce formă de ochelari; montările cele mai noui şi mai sistematice.

Singurul deposit la
Magazinul de optică **W. FISCHER**
IAŞI, Strada Lăpuşneanu 30

Mare depozit de Binocle "Flamarion"

CAILE FERATE ROMANE

Plecarea şi sosirea trenurilor—GARA IAŞI

PLECAREA

Ante meridiane

Paşcani, Bacău, Piatra-N., Bucureşti	6.10
T.-Ocna, Burdujeni, Fălticeni, Botoşani	
Vaslui, Galaţi, Bucureşti	8.35
Dorohoi	8.40
Paşcani, Bucureşti	10.20

Post-meridiane

Ungheni, Chişinău, Odessa	12.05
Vaslui, Tecuci, Galaţi	3.10
Dorohoi	5.40
Paşcani, Bucureşti, Burdujeni, Fălticeni	5.55
Botoşani	
Vaslui, Bucureşti, Galaţi, T.-Ocna	9.05

SOSIREA

Antè-meridiane

Bucureşti, Tg.-Ocna, Galaţi, Vaslui	8.30
Dorohoi	10.35
Paşcani, Bucureşti, Fălticeni, Burdujeni	11.20
Botoşani	

Post-meridiane

Galaţi, Tecuci, Vaslui	1.05
Ungheni, Chişinău, Odessa	5.25
Bucureşti, Paşcani	6.20
Dorohoi	8.00
Bucureşti, Galaţi, Vaslui	9.55
Paşcani, Bacău, Piatra-N., Galaţi, Bucureşti	10.55
T.-Ocna, Fălticeni, Botoşani, Burdujeni	

Gonosan
TRADE MARK

ANTIBLENORAGIC

Cel mai bun şi aprobat de toate autoritaţile medicale. Calmează repede durerile şi opreşte secreţiunea, *scurtează durata boalei şi preîntîmpină complicaţiuni.* Doza: 4—5 ori pe zi cîte două capsule după mîncare.

De vînzare la toate farmaciile şi drogueriile din ţară. Preţul unei cutii 50 capsule lei 4; cu 30 capsule lei 2.75.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa administraţiei ziarului, strada Ştefan cel Mare No. 38

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A Dr GUILLIE

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea ELIXIRULUI GUILLIÉ est tot d'auna binefăcătoră. Ca Purgatif, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-decĭ ani a demonstrat că Eléxirul Guillié este de na eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE. FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI. BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC. AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN IAŞI, Farmacie FRATII KONYA.

MÂNCĂRIME, MĂTRĂTĂ

şi alte maladii ale Pelei Capului,

CĂDEREA PĔRULUI

Vindecate răpede cu

POMMADA DESLAURIERS

Deslauriers, Ph.-Ch., 51, r. de Clèry, PARIS, şi la toţi pharmacisti şi parfumori

A exige pe etiquetă semnătura Deslauriers şi timbrul guvernului francez

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celorl'alte remediĭ.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

„România musicală"

— IAŞI —

24 Str. Lăpuşneanu 24

Piane: din cele mai renumite Fabrici începînd de la Lei 700—pînă la cele mai scumpe.

Renumitele Pianine Zimmermann cea mai mare fabrică din lume.

Gramofoane: Marca „Inger" preţuri, reduse Gramafon de concert mare cornet dirigiabil redus din lei 250—la lei 150.

Plăci mari de concert pe ambele părţi numai Lei 4.—o placă.

Note musicale: pentru Conservator, studii şi piese moderne.

Viori pentru şcoală, Orchestră şi solişti.

Mandoline italiane, Violoncele, Flaute.

Coarde fine din cele mai renumite fabrici.

Preţurile cele mai eftine.

Hîrtie diafană de lipit pe geamuri cele mai frumoase desenuri.

Tablouri de artişti celebri precum şi Rame.

Preţurile cele mai reduse.

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

Strada Golia 77

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

Stefan P. Georgescu

AVOCAT

Str. Căpitan Păun No. 10 bis

Primeşte consultaţii dela 7 jum. la 9 dim.

D-r Alex. Lambrior

Strada Vovidéniei No. 1

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

ADVOCATUL

EM. SOCOR

S'a mutat în Str. Veche 24

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

Strada Crucei 41

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f50c.

Raymond GARIEL,

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco de Catalogue

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

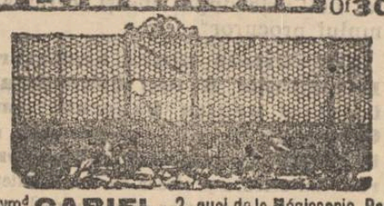

Raymd GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES. les 100 mèt. 5f.

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6fr50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei care au întîrziat

Să nu piardă ocaziunea acum la:

Clasa IV-a a Loteriei

Tragerea

la 25 şi 26 Septembrie

LEI 900000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai rămas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 13
1/4	Un sfert	Lei 26
1/2	Una jumătate	Lei 52
1	Loz întreg	Lei 104

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4.50—lei	1/4	Un sfert	9—lei
1/2	Una jumătate	18 — lei	1/1	loz intreg	36—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu celmaĭ Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se tace imediat după tragere.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 529.—IAŞI, Duminică 7 Septembrie 1908

DIN ORIENT

— IMPRESII SI REFLECTII —

D-nei şi d-lui Ep. Papacosta

... Cînd în unul din miile de caicuri care străbat Bosforul, înaintezi de la Roumeli-Hissar înspre Cornul de aur, Cetatea Califilor ţi se arată întreagă în toată minunata ei splendoare.

De alungul coastei europene, şirurile etajate de clădiri se întind pînă în promontoriul din faţă, unde Stambulul se ridică străjuit de domurile sale imense şi de minaretele subţiri şi drepte, mai frumoase parcă —în limpezimea cerului de orient—de cît toate bogatele turnuri gotice din apus. Iar în stînga, pe coasta Asiei, printre miile de case şi de vile, care se întind pînă dincolo de Scutari, apar grădinile fermecătoare în care maslinii argintii cresc alături de cipreşii întunecaţi.

Şi dacă vremea e către amurg, toată massa aceasta de clădiri îngrămădite în imensul amfiteatru, se îmbracă în aburul vioriu ce se rîdică din Bosfor, toate liniile se perd, toate culorile se îndulcesc, toate nuanţele se topesc în albastrul cerului, — şi Stambulul ia înfăţişarea aceea feerică, de nespusă frumuseţe, de neîntrecută măreţie, pe care n'o are nici o vedere din lumea întreagă.

Din moment însă ce ai pus piciorul pe uscat, impresiile se schimbă. Nu Galata, cu străzile sale întortochiate, dar nici chiar frumoasele clădiri din Pera, care adăpostesc cea mai cozmopolită populaţie din lume, nu-ţi pot risipi decepţia pe care ţi-o oferă aspectul murdăriei fără seamăn, în care înaintezi. Şi dacă interesul istoric şi artistic al monumentelor ce vorbesc de toată splendoarea trecută a vechiului Bizanţ, nu te-ar reţinea la fiecare pas, aproape ai regreta că n'ai avut puterea să întorci lîngă cheiu vasul cu care ai venit,— pentru a te opri aiurea, în una din frumoasele localităţi vecine, în care poţi găsi şi farmecul orientului şi tot confortul vieţei apusene.

Acelaşi contrast între forma exterioară şi între conţinut—de astă dată însă cu raportul schimbat—l'am găsit şi între viaţa publică şi cea sufletească a populaţiilor din marele imperiu.

Turcia constituţională, Turcia nouă născută — fără mişcări sîngeroase— pe ruinele celei mai absurde tiranii, Turcia de azi—sau mai bine cea de mîni—faţă de aceea pe care am cunoscut-o pînă acum, iată cea mai vie dovadă a acestui contrast.

Lumea aceasta pe care o socoteam aşa de înapoiată încît nu vedeam cum şi-ar fi putut apropia, prin ea însăşi, binefacerile civilizaţiei, lumea aceasta pe care nu mi-o închipuiam alcătuită de cît din o pătură conruptă care jefuia o populaţie inconştientă, —lumea aceasta toată, cugeta, lucra, pregătea libertăţile sale, cu aceiaşi perfectă pricepere a lucrurilor, cu aceiaşi înţeleaptă prudenţă, cu acelaşi tact—dacă nu mai mult—ca şi ori care naţiune din apusul Europei.

Şi atunci, ţara aceasta, supusă de veacuri, aceluiaş regim de minciună, de laşitate, de crimă, ţara aceasta cu cea mai înapoiată formă de guvernămînt şi cu cea mai incapabilă administraţie, ţara aceasta nenorocită şi decăzută, înfăţişa prin contrast un popor, care, sufleteşte, trăia aceiaşi viaţă, nutrea aceleaşi aspiraţii, urmărea aceleaşi idealuri, ca şi cele mai nobile naţiuni.

Din impresii răzleţe am rămas la credinţa că poporul turc are calităţi sufleteşti care-i dau asupra multor altora o evidentă superioritate morală.

Şi-mi zic că poate tocmai de bunurile aceste, şi de filozofia fatalistă în care se complace, se leagă cauza stărei de abjecţiune şi de umilinţă în rare s'a întîrziat pînă acum,— stare pe care, fără îndoială, n'a meritat-o, chiar dacă am vedea în ea expiaţiunea vechilor urgii din vremuri...

E. Herovanu.

Iaşii în întuneric

Două nopţi dearîndul oraşul a zăcut în cel mai cumplit întuneric. Două nopţi dearîndul populaţia ieşană a suferit cele mai mari neajunsuri din cauza lipsei de lumină.

Faptul acesta ne mai pomenit, fără păreche în analele oraşelor care au adoptat sistemul eclerajului electric, nu poate fi explicat de cît prin incapacitatea crasă a acelora care au datoria de a veghea la o bună iluminare a oraşului.

Or-ce altă explicaţie ie puerilă, dacă nu chiar ridicolă, cum a fost de pildă aceia de daună-zi că oraşul a remas în întuneric din cauza furtunei. Nişte oameni cari dau ast-fel de explicaţii ridicole dovedesc că nu corespund menirei ce le-a fost încredinţată.

A explica, însă, nu-i de ajuns. Administraţia comunală are datoria să intervie cu ultima energie posibilă. Prea au ajuns lucrurile departe pentru ca să nu se producă imediat sancţiunea cuvenită şi menită a împiedica în viitor astfel de întîmplări.

Populaţia ieşană sufere deajuns de pe urma exploatarei la care este supusă, pentru ca să aibă dreptul macar de a nu fi condemnată să trăiască în întuneric. După ce lumina este mai scumpă de cît în lumea întreagă, după ce sfintele contoare scot nişte socoteli cum n'ar putea scoate cel mai meşter în ale cifrelor, să fie cel puţin feriţi nefericiţii locuitori ai Iaşului de întîmplări ca acele care a avut loc aseară şi alaltăseară.

Administraţia comunală să-şi facă datoria, întreaga datorie, căci, de nu, s'ar putea ca indignarea publicului—astă-zi îndreptată exclusiv în contra celor de la uzină—să treacă peste capul acestora şi să meargă pînă la cei din fruntea comunei care se vor fi făcut culpabili de păsuire faţă de cei vinovaţi şi nesocotirea pe de altă parte a intereselor cetăţenilor Iaşului.

Situaţia d-lui Hamangiu

Incelul cu încetul încep să se delimiteze contururile afacerei acuzaţiunilor aduse de d. Cuza contra magistraţilor ieşeni.

De unde la început cunoscutul demagog părea a viza numai cîte-va cazuri speciale, acum în urmă a schimbat tactica: întreagă magistratura este roasă de cangrenă şi se impune o cît mai mai grăbită intervenţiune.

E lesne de înţeles schimbarea aceasta de tactică. Cazurile speciale puteau provoca chemarea la respunderè, pe cînd generalizarea n'are inconvenientul de a produce cuvenitele sancţiuni.

Iată, însă, că pe cînd d. Cuza îşi modifică tactica, un nou acuzator se rădică: ie vorba de d. Georgel Mărzescu, tînărul deputat de Iaşi.

Printr'o năstrşnică ironie a lucrurilor, articol le d-lui Mărzescu din ultimele numere ale „Liberalului“ transformă pe d. Hamangiu, procuror de Curte, din acuzator în acuzat.

Şi cînd zicem acuzator nu generalizăm la rîndul nostru şi nu ne gîndim la rolul ce îi incumbă faptul că ocupă fotoliul ministerului public. D. Hamangiu a fost acuzator în cazul special al atacurilor d-lui Cuza.

Ceea ce se şoptea de unii, rolul pe care unii îl atribuiau d-lui Hamangiu în această afacere, bănuiala că d-sa ar fi autorul scrisorei despre care a vorbit la timp Opinia, *toate aceste d. Mărzescu'le spune pe şleau:*

„D. C. Hamangiu acuză pe unul din colegii săi, d. S. de rea credinţă, de incorectitudine în exerciţiul funcţiunei sale. Această acuzaţiune a formulat'o prin viu grai d-lui procuror general şi, prin scris, d-lui ministru al justiţiei. Se zice chiar că, în sprijinul acuzaţiunei sale. d. Hamangiu a înaintat d-lui ministru un memoriu, în care indică, în sarcina d-lui S., nu numai falimentul bancherului Leff, dar şi multe alte afaceri, în care Curtea nu s'a unit cu concluziunile d-lui procuror S. (?!).

Ast-fel dar, rolul de acusator al d-lui Hamangiu este clar relevate, pentru ca în cele ce urmează d. Mărzescu, la rîndul său, să-l acuze pe d. Hamangiu:

„a) Că d. procuror Hamangiu a încercat să siluiască conştiinţa judecătorului de instrucţie, care este un magistrat perfect cinstit, cerîndu-i să dee o ordonanţă pentru bancrută frauduloasă;

„b) Că d. procuror Hamangiu a încercat să siluiască conştiinţa procurorului de Curte, d. S. cerîndu-i să trimită afacerea în judecata tribunalului pentru bancrută frauduloasă;

c) Că d. procuror Hamangiu a încercat să paralizeze judecata tribunalului, făcînd cunoscuta opoziţiune ilegală, în chiar ziua fixată pentru judecarea procesului;

d) Că d. procuror Hamangiu, nu numai, în afacerea falimentului Leff, dar în toate falimentele, face intervenţiuni pe lîngă ofiţerii ministerului public pentru a face rechizitoriile cele mai asupritoare, fără a ţinea samă de împrejurările speciale fie-cărui faliment“.

Situaţia d-lui Hamangiu devine, este drept, foarte dificilă, în urma acestor acuzări, căci cum foarte bine spune d. Mărzescu, într'un fericit moment lucid al mentalităţei sale obtuze:

„.....sunt pătruns şi ieu de ruşinea pe care o aruncă asupra ţării, asupra comerţului ţărei, asupra creditului ei, faliţii evrei, cari formează cifra grasă a acestor falimente şi cari, în ochii străinătăţei, trec drept comercianţi romîni, de faliţi romîni.....

Dar, înnaintea judecătorului, toate aceste consideraţiuni trebuesc să cadă pentru că judecătorul e chemat să facă operă de dreptate; să facă umanitarism, nu naţionalism. Este ruşinea cea mai mare pe care un magistrat o poate arunca asupra ţărei, asupra instituţiunei magistraturei romîneşti, asupra moravurilor noastre, asupra stărei noastre de civilizaţie, sădind credinţa că străinii, înnaintea justiţiei romîneşti, nu pot găsi o dreaptă aplicaţiune a legei, care le acordă—atît în ce priveşte persoana lor, cît şi în ce priveşte averea lor—aceiaşi protecţiune ca şi naţionaliştilor“.

Cazul Hamangiu este pus ast-fel la ordinea zilei în discuţia publică. Noi ne oprim, însă, căci ne ferim de a face o discuţie pe o chestie ca atare.

A ţii şi nu presa au rolul de a cerceta şi a califica.

IAŞII ŞCOLARI

Toamna Iaşii iau o înfăţişare neobişnuită. Oraş de şcoli, Iaşii atrag în el o mulţime de lume de prin Moldova de sus şi de jos.

Nu numai liceul şi gimnaziile atrag ceva lume străină, de şi locurile azi fiind numărete cele 3 şcoli secundare cu externat abia satisfac nevoile localilor, şi mulţi copii din Iaşi rămîn pe din afară. Această stare de lucruri e o ştirbire ce se aduce învăţămîntului public din Iaşi şi o declinare a aureolii sale de metropolă.

In schimb cursul superior al liceului Naţional geme de lume şi studiile sufer de această îngrămădeală. Guvernul trecut prevăzuse transformarea gimnaziului „Alexandru cel Bun“ în liceu şi era o nevoe simţită.

Cu cît elevii sînt mai mari trebuesc mai puţini pe clasă pentru a se pivighia mai bine studiile şi-a face ca cultura să fie mai solidă.

Un singur curs superior la Iaşi pentru 3 serii de absolvenţi de clasa IV-a numai din Iaşi, plus şi oraşele vecine nu e de ajuns; şi întîrzierea cu satisfacerea acestor nevoi ale Iaşilor, este încă un prilej de ştirbire al învăţămîntului public din Iaşi.

Dar ceiace atrage în Iaşi lumea streină sînt şcolile cu internate.

Seminarul „Veniamin Costachi“ atrage pentru moment foarte mulţi concurenţi, cariera preuţiei avînd mult asces la rurali.

Şcoala Normală „Vasile Lupu“ atrage altă categorie de candidaţi, şi de şi curentul a început a slăbi pentru cariera de învăţător, tot se obserbă o mişcare în această direcţie.

Şcoala Normală „M. Sturza“ pentru fete şi-a slăbit curentul, întru cît lumea care se mişcă acum pentru a da fetelor cariera de învăţătoare e alta de cît ace care se interesa cînd şcoala centrală din Iaşi pregătea pentru institutorat. Viaţa de ţară nu e tocmai uşoară pentru fetele noastre, şi orăşenii se dezinteresează de soarta acestei şcoale.

Liceul Internat atrage elita băeţilor şi pune în cumpănă societatea aleasă. Menţinerea burselor pentru această pătură socială e mai mult o tradiţie de cît o necesitate şi dacă statul ar scoborî solvenţa şi ar reduce bursele ar face mai bună operă.

Externatul secundar de fete cu drumul lung de carte şi cu perspectivă aşa de slabă, iar nu e de natură a atrage multă lume, şi cu cît trece vremea cu atît drumul spre profesii e mai căutat.

Şcolile profesionale de fete şi de băeţi atrag lume, fiind însă cu caracter de gradul al II ele mai mult menţin rangul cultural, de cît să sporească afacerile.

CATE-VA NOTE

D. Georgel Mărzescu ştie, cînd voieşte, să fie foarte subţire. Ast-fel în filipica pe care o îndreaptă în contra d-lui Hamangiu vorbeşte de colegul acestuia d. S. Vă închipuiţi ce fel de discreţiune este aceasta!

Dacă pilda d-lui Mîrzescu ar fi imitată, ar trebui să se zică de astă-zi înainte: „Trăiesc ca cîinele şi m.“. „Sermanul, l'a făcut cu ouă şi o...“.

Tot ast-fel, în o conversaţie de salon, o domnişoară sentimentală. ar cerca să întrebe:

— Ai cetit Hero şi L.?

— Nu domnişoară, ar respunde cavalerul, am preferat să cetesc Romeo şi J....“.

*

Dacă oraşul nu are noroc să fie *iluminat* de două seri, asta nu însamnă că nu poate să se *lumineze* foarte *uşor* asupra activităţei desfăşurată de d. Leca, directorul uzinei.

Intr'adevăr la *lumina* zilei pe care ne-o dăruеşte cel de sus, se poate vedea în vitrinele fotografiei Heck, directorul uzinei, — fotografiat cu violina în mînă, într'un quartet muzical, cu faţa radioasă şi *iluminată*, parcă, la auzul acordurilor muzicale.

Drept este că-i cazul de a întreba: ce are a face scripca cu *lumina*, dar asta nu însamnă că la *lumina* zilei locuitorii Iaşului nu ar putea fi *luminaţi* asupra activităţei celor de la uzină.

OAMENI ŞI LUCRURI

UN POET

Nu ştiu,—parcă tot mai rar gust mulţumirea curată pe care mi-o dau în genere emoţiile artistice. Mi-e sufletul mai bătrîn şi mai rece,—sau prilejul de a le întîlni e mai rar?

Ori cum, sînt recunoscător prietenului meu Codreanu, care cu sonetele publicate acum în „Viaţa romînească“ mi-a dat, odată mai mult, una din aceste mulţumiri rare, din care îndeobşte rămân cu sufletul mai cald şi mai senin.

Fără îndoială, Mihai Codreanu se afirmă pe fiecare zi ca un talent de forţă. De la „Diafane“ la sonete, marile lui calităţi s'au pus mereu în evidenţă; şi astăzi e unul din rarii scriitori cari pentru a închega un fond mai înbelşugat de idei, a atins mai de aproape perfecţiunea formei.

Şi nu mă gîndesc la perfecţiunea aceea pe care o caută concepţia îngustă a unui convenţionalizm demodat. Nu mă gîndesc la versul acela impecabil şi sonor, care zugrumă frumuseţile gîndirei. Ci la mijloacele îndrăzneţe care nu cunosc regule, care înfruntă vechea „ars poetica“, şi care tocmai pentru aceasta poartă în ele mai adînc imprimată personalitatea artistului.

Dacă ar fi să fac o apropiere între Codreanu şi marii poeţi cunoscuţi, atît sub raportul temperamentului cît şi sub acel al mijloacelor sale artistice, atunci de sigur că apropierea aceasta n'aşi face-o cu coreçtii reprezintanţi ai Parnasienizmului, dar numai cu impetuosul Carducci.

Pe mine însă, ceeace mă mişcă în opera lui Codreanu, e mai cu samă statornicia vechilor idealuri de frumuseţe, cărora firea aceasta de visător incorigibil, le-a rămas credincios—şi le va rămînea încă. Căci le-am căutat împreună idealurile aceste—la vrîsta cînd se visează şi se iubeşte,—le-am căutat în viaţă, le-am căutat în cărţi, le-am căutat în vis,—şi am trăit împreună începuturile acestei opere pe care el o duce la capăt, cu acea lipsă de grijă pentru ziua de mîine, cu acea nepăsare pentru tot ce-l încunjoară, care face slăbiciunea lui ca om şi puterea lui ca artist.

Astfel opera lui are pentru mine înţălesuri ascunse, armonii necunoscute, frumuseţi tainice; ea 'mi dă fiori de plăceri uitate şi doruri de fericiri neatinse; şi numai uneori mă face să sorb din ea ca dintr'o băutură dulce şi amară, atunci cînd subiectivitatea ei îmi surprinde unele preocupări întunecate:

Din iarna sufletului meu porneşte
Un stol de corbi spre zările cernite:
Sînt dorurile mele ne'nplinite...

Parsifal.

Literatura şi arta americană

Impresiile abatelui Vay.—Obiceiuri americane.—Minunile presei americane.—Franklin şi Emerson.—Poeţi şi autori naţionali.

Monseniorul Vay de Vaya, în noua sa lucrare intitulată „Impresiile unei călătorii în Statele-Unite“, consacră un capitol artei şi literaturei naţionale a republicei nord-americane.

Statele-Unite, au fost considerate multă vreme ca neavînd nici artă nici literatură a lor proprie, şi după cum reese din studiul preotului anglican, aceste credinţe nu-s de loc întemeiate.

Pe de o parte, naţiunea americană, se află într'o perioadă de evoluţie, de mişcare şi de expansiune, care se poate numi perioada eroică a vieţei sale naţionale, şi de obicei nu în această epocă din istoria naţiunilor se produc poeţii şi literaţii originali.

De alt-fel căruia dintre popoare nu i s'ar putea aduce atare invinuire, acum la începutul acestui întunecat secol al XX-lea? Totul se banalizează, totul se uniformisează, popoarele perd puţin cîte puţin caracterul interesant care forma individualitatea lor naţională şi toate culorile locale se contopesc în una singură... incoloră.

Americanii citesc mult, le place să se instruiască şi adesea li se întîmplă să înceapă la o vrîstă înaintată studiile pe care au neglijat în timpul adolescenţei. De aceia apar în Statele Unite în fiecare an o mulţime de cărţi, reviste şi ziare.

Presa se bucură de o libertate absolută şi influenţa ei e foarte însemnată. „New-York Herald“, „World“, „American Times“, sunt stabilite în palate vaste, a căror biurouri ocupă un etagiu întreg maşinile lor, pot imprima pe oră 50.000 de numere, cu desenuri şi gravuri colorate.

In vremuri americanii nu prea scriau. Cel d'intăi care reuşi să se facă cunoscut în Europa fu Benjamin Franklin, care fu mult lăudat la curtea Franţei.

Faimoasele sale Almanahuri, care apăreau în fie-care an, timp de un sfert de secol, sunt pline de bun simţ şi spirit practic. Franklin e un tip al optimismului.

El arată concetăţenilor sei mijloacele prin care pot deveni bogaţi şi fericiţi. De alt-fel nu s'ar putea nega că şi Emerson e american din creştet pănă în tălpi. Opera sa e plină de tinereţe şi forţă. Ea exaltează, forţa şi predică cultul eroilor, a „representative men“.

El e în acelaşi timp un mistic, înamorat de cabală şi discipol al lui Svedenborg. Lui Emerson îi place paradoxul, raţionamentele sale sunt adesea deconcertate, conclusiile lui false sau exagerate. El se contrazice adesea, şi ideile sale dacă nu sunt cu totul noui, sunt puse într'o lumină necunoscută şi de aici superioritatea lor. Stilul îi e original şi puternic.

In faimoasele sale „Essais“ se găsesc multe paradoxe, dar autorul el însuşi pare a fi zidit din paradoxe şi contraziceri.

Washington, Adam, Hamilton, până şi Jefferson, încearcă mare influenţă din cauza evenimentelor survenite în timpul răsboiului independenţei.

Jefferson chiar fiind ambasador la curtea lui Ludovic al 14-lea asistă la degenerarea regatului francez şi de aci, frumoasele lui tablouri cu privire la distrugerea monarhiei.

Cei mai celebri poeţi ai Americei sunt: Edgar Poë şi Longfelow.

„Corbul“ celui dintăi şi „ultima rosă“ a celui de al doilea, se numără printre poeziile cele mai gustate în timpul de faţă.

Hewtorne, e şi el unul din poeţii favoriţi“. „Transformaţiunea“ sa e un capo-p'operă, dar prea profund pentru a pu-

Cumparați Bilete pentru Loteria 4 Clasa IV a Regatului Romîn

Cu tragerea la 25 și 26 Septembrie 1908

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor MEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 36. O jumatate loz Lei 18 - Un sfert de loz Lei 9 Una optime lei 4-50

tea deveni popular. Ca romancier, a fost mai apreciat.

Abatele Vay, face de asemenea mențiunea despre romancierul Oliver Wendel-Holmes a cărui Inger păzitor, poate fi pus alături de operile lui Balzac și Standhal.

Aceștia și un alt număr mare de poeți și prosatori, sunt campionii mișcării intelectuale în Statele-Unite, și cu toată tendința spre viața practică, americanii gustă producțiile intelectualilor și poeților lor.

De alt-fel, artiștii americani au arătat mari calități naționale de ardoare și de muncă, de cercetări personale, de perseverență și de imperturbabilă încredere în ei înșiși.

Litere-Științe-Arte

Richard Strauss, compozitorul atît de aplaudat al *Salomeei*, a terminat în ziua de 30 August st. n. noua sa operă intitulată *Electra*.

Premiera *Electrei* va avea loc pe la finele lui Ianuarie 1909 la opera Regală din Dresda.

De la Dresda *Electra* va fi cîntată la Berlin sub direcțiunea lui Strauss, apoi va trece la München și Viena.

La Paris se va executa în Martie.

Libretul *Electrei* e datorit unui scriitor münchenez anume Hoffman Sthal. Opera n'are de cît un singur act, care însă va dura o oră și 40 de minute ca și *Salomea*. Compozitorul nu vrea să audă de *entr'acte*.

«Sunt oare entr'acte în viață?» iată una din întrebările favorite ale lui Strauss.

*

Cel mai tînăr pianist din lume este un copil de 4 ani și nouă luni, fiul muzicantului Francisco Mollena din Brindisi.

Sub direcțiunea tatălui său copilul a parvenit să execute la piano bucăți foarte grele.

Dispozițiile ce le arată pentru muzică sunt așa extraordinare, încît impresarii care l-au auzit cîntînd se întrec să ofere mai mult. Licitația continuă; pînă acum, cea mai mare sumă oferită e 700 lei de fiecare seară cînd cîntă.

*

De la Academia franceză.— La ordinea zilei recepțiunea d-lui Francis Charmes. Această ceremonie va avea loc probabil prin Noembre sau Decembre.

Recepțiunile d-lor Henri Poincaré și Jean Richepin vor fi amînate pentru începutul lui Ianuarie.

Cum *nemuritorii* trebue să fie în număr de 40, Academia se va ocupa apoi de alegerea acelor cari vor succede lui Gerhardt, Ludovic Halevy, François Coppée și Gaston Boisier.

*

Electricitatea și vaporii își dispută superioritatea în soluțiunea problemei locomoțiunei celei mai răpezi.

Zilele acestea a avut loc un match în Statele-Unite pentru a se vedea de partea cui e întâietatea. Un tren compus din 9 vagoane, puse în mișcare de o locomotivă electrică de 100 de tone și de 3000 de cai putere a luptat cu cea mai bună locomotivă americană, *New York* de care erau legate numai 7 vagoane. Locomotiva electrică a eșit victorioasă.

*

George Moore, celebrul romancier englez, într'una din cele mai de pe urmă lucrări ale sale arată cît datorește el lui Zola.

Grație scriitorului francez—spune Moore—am putut fi cunoscut. Sosind la Paris pe cînd era încă tînăr, a intrat în relațiuni cu Zola, Manet și cu ceilalți inițiatori ai mișcărei naturaliste; influența pe care aceștia au avut-o asupra sa i-a cauzat la începutul carierei sale un mare prejudiciu față de compatrioții săi, dar cu timpul englezii s'au convins că Moore a transformat ceia ce primise de la autorul seriei *Rougon Macquart* și a dat scriitorului lor stima ce o merită.

*

Un curios serviciu de higienă publică funcționează în orașul *Vera-Cruz* din America. Vulturii Zopiloti, întocmai ca și cînii la Constantinopol, curăță stradele de toate murdăriile, înghițind toate gunoaiele sau necurățeniile, aruncate pe strade. Sistemul „tout-à-l'égoût" e înlocuit prin acești curioși auxiliari, cari se bucură de protecția legilor, fiind cu desăvîrșire interzis a ucide un ast-fel de vultur.

*

Cea mai lungă barbă din lume se găsește în Flandra. Un domn Jules Dumont, proprietar, rentier, în vrîstă de 55 ani, născut la Frelin și locuind la Antryre, în Flandra Occidentală, deține recordul lungimei bărbei, fiind posesorul unei bărbi de 3 metri 65 cm. In fotografia acestui bărbos, redată de o revistă ilustrată, se pot admira ambele părți ale acestei fenomenale bărbi, cari par a fi niște funii groase și împletite.

*

Un proces intentat de directorii de teatre și Music-hall, lui Patand, autorul moral al grevei electricianilor, a avut loc zilele din urmă în fața tribunalului Senei. In urma unor lungi pledoarii și discuțiuni, la care publicul a luat o vie parte, judecătorul condamnă pe Patrand, în calitate de secretar al sindicatului electricianilor-lucrători, la daune interese.

Mulțimea adunată strigă, vociferează, făcînd manifestații de simpatie directorilor de teatru.

E unul din rarele cazuri în care publicul nu iea partea greviștilor.

*

O curiositate presintă relațiile cu privire la tipărirea ziarului englez «Times». Numitul ziar se tipărește cu o mașină, care imprimă 23,000 de numere pe oră, pe ambele părți și cerneala întrebuințată la un număr e conținutul a trei butoaie.

*

A apărut de subt teascurile tipografiei Dacia „Organizarea și viața animalelor" de T. A. Bădăreu, profesor la Liceul din Galați. Lucrarea d-lui Bădăreu satisface nu numai cerințele programei de clasa VII de liceu, ci e făcută și pe *înțelesul tuturor*. Așa autorul a pus la urmă cîteva considerațiuni de filosofia naturei dedusă din studiul comparativ al organizmelor. De pildă: încrîngătura vertebratelor, caracterele generale ale vertebratelor și nevertebratelor; relațiunile animalelor cu vegetalele; repartizarea geografică a animalelor; geografia zoologică; doctrina transformistă și noțiunea de specie etc.

Intreg volumul are 541 pagini. Prețul 7 lei.

Aducem la cunoștința tuturor abonaților noștri, că «Opinia» ne ai vînd încasator nici în Capitală nici în altă parte a țării, abonații noștri-nunt rugați de a nu face plata abonamentului nici unei persoane, care s'ar prezenta în acest scop; ci să o trimită prin mandat poștal administrației ziarului.

Aceasta spre a evita pe viitor neplăcerea ce au avut unii abonați de-ai noștri, de a se vedea încasați de persoane străine de administrația noastră, cari le-au eliberat chitanțe false.

Noi am reclamat acestea autorităților competente și atragem atențiunea tuturor, spre a nu se mai repeta asemenea lucruri, cari produc infuzium regretabile.

„Opinia" în provincie

DIN PAȘCANI.—De nenumărate ori, am dat la iveală faptele necorecte ale actualului administrator de plasă d. Teodor M. Tabacu, fost președinte al comisiunei interimare.

Până acum nu s'a luat însă nici-o măsură, și aceasta pentru că numitul fost președinte al comisiunei—interimare și actualminte administrator de plasă este protejatul administrației.

Numitul administrator de plasă a fost dat judecății la curtea cu juri, pentru că băgase mai multe buletine în urnă, cu ocazia prezidărei unui birou electoral; a fost dat în judecată pentru abuz de putere, închizînd prăvălia bărbierului Florea; mai apoi a fost iarăși dat judecății de către fostul senator d. Iorgandapol, care îi dăduse niște bilete pentru un bal, spre a le desface,—biletele le-a vîndut însă banii și ia însușit.

Devenind vice-președinte al societății cooperative, într'un foarte scurt timp, a manipulat atît de bine banii societății, în cît, la un pahar de vin, nu s'a sfiit să spuie că lipsesc 17.000 lei!

Mai sunt și alte fapte însarcina acestui d. Tabacu. Așa:

A luat 20 lei mită de la un locuitor Dănilă, pentru trei bilete de identitate la un act de vînzare transcris la trib. Suceava în ziua de zece Martie a. c. și care act s'a anulat de tribunal, în urma unui denunț.

Cu ocazia faimoasei alegeri comunale locale, care a avut loc la 13 August a. c., zece alegători l'au trimis înaintea Curței cu juri. Alți zece alegători l'au dat în judecată consiliului superior permanent de pe lîngă ministerul de interne. D. Napoleon Popescu l'a acționat în judecată pentru că l'a arestat ilegal.

Dar, ca culme, la cabinetul d-lui judecător de instrucție, se cercetează un caz, din care reiesă multe potlogării ale d-lui Tabacu, în urma unui denunț primit de procurorul general.

In acel denunț se spune, între altele: A luat 10 m. de lemne de fag, de ale primăriei, pe cînd era președinte al comisiunei interimare, și le-a vîndut d-lui Dubert, sub intendentul spitalului; a închiriat un loc al comunei cofetarului Gh. Cristea pe preț de 150 lei anual, iar contractul l'a făcut numai pentru 60 lei,—martor este d. Napoleon Popescu.

Cu ocazia sechestrărei averei lui Herman Glasberg, care dispăruse cu niște bani de la Union Baugesellschaft, d. Tabacu a lăsat nesechestrate, după înțelegere cu Vexler, cumnatul lui Glasberg, mai multe lucruri și mobile, cu condiția ca la vînzare Tabacu să'și ia partea. Parte din acele mobile nesechestrate se găsesc în casa d-lui Tabacu!

A cumparat trei balerci cu gaz, pentru iluminatul comunei,—aceasta în ziua de 17 Ianuarie a. c.,—dar a doua zi d. Tabacu a făcut ca balercele de gaz să dispară, martori: V. Nicolau și Vasile Curcă, odagii primăriei.

Nu înțelegem de ce acest administrator de plasă, atît de compromis, mai este tolerat a funcționa?

De altfel iată un alt fapt important petrecut și unde acest domn a jucat un rol pînă acum nelămurit și care urmează a fi lămurit de către instanțele judiciare:

In ziua de 19 Iunie a. c. Ion Stoica, om bogat, de meserie cărciumar din Cotuna Lunca, venise la Pașcani să'și scoată niște acte trebuincioase pentru cumpărarea unor case. Sosind la primărie cam pe la ora 11 dimineață, în camera registraturei ia venit rău și căzînd în nesimțire a fost transportat la spitalul Comunal.

Tedor N. Tabacu în unire cu d-rul Stănescu, știind pe Stoica om avut și că acasă nu are pe nimeni, a luat cheile din buzunarul muribundului, a pus caii la trăsura d-rului Stănescu și pe înserate a plecat în cotuna Lunca la domiciliul lui Stoica. Pe capra trăsurei, Tabacu luase pe agentul de poliție Petru Lucaciuc; ajungînd însă în dreptul farmaciei locale, d-rul Stănescu a spus în limba franceză lui Tabacu că nu e bine să meargă și Lucaciuc.

Atunci Tabacu ia zis lui Lucaciuc se rămînă în oraș până la reîntoarcerea lor, Lucaciuc a remas iar d-lor ajunși în Lunca trag la cîrciuma lui Stoica unde intrînd înăuntru găsiră cîți-va săteni.

Ca să poată cotrobăi fără control și fără martori, a dat afară pe toți din cîrciumă și pe credinciosul lui Stoica, apoi deschizînd ușa au intrat în odaea a cărei ușă dă în prăvălie.

Locuitorii care fuseseră dați afară, parte din ei sau uitat pe crăpătura ușei și au văzut cum aceștia scotoceau prin toate ungherile casei. Circulă svonul că ar fi luat vre-o 10—20 mii lei. Oare ce rol avea d-rul Stănescu și onorabilul d. Tabacu să se ducă la locuința muribundului Stoica pe cînd acesta se afla la spital cînd știut este că avem în localitate instanță judecătorească. *Coresp.*

Informații

● *Din cauza sărbătoarei de Luni „Nașterea Maicei Domnului" viitorul număr al ziarului nostru nu va apărea de cît Marți 9 Septembrie, la orele obicinuite.*

● Mai mulți cititori ne roagă să întrebăm pe cei în drept cînd se va trage loteria bisericei Sf. Ilie din Capitală a căror bilete s'au vîndut încă din anul 1906.

● Ministerul de interne a dat ordin administratorilor de plăși, ca verificarea măsurilor și greutăților la sate să fie făcută la administrația plășilor.

Această verificare precum și aplicarea mărcilor de control, trebuie făcută de însuși administratorul respectiv.

◕ Au fost examinate: în seria III-ea la concursul pentru școalele normale și azil, d-rele: Hasnaș Lucreția, Clara Hodoroabă, Emilia Ionescu, Maria Ionescu, Ionescu Gh. Olga, Ionescu Gh. Sofia, Ionescu I. Sevastasia, Ionescu Elisabeta, Margaretta Lăzărescu, Paraschiva Lovin, Elena Macri, Eugenia Ionescu, Olga D. Manoliu, Marie Meicu, Eugenia Mihăescu, Tinca Mihailescu, Clementina Mincoff, Lucreția Mircea, Catty Miron, Maria Mrejeru, Lucreția și Virginia Munteanu, Negruți Natalia și Elena Natalia și Elena Nicolau. Iar din seria a IV-a, d-rele Lucreția Maria Nicolau, Oanea St. Ana, Osoianu Gh. Aglaia, Pădurariu Maria, Petrescu Maria, Petrovici Natalia, Emilia Popa, Aglae Popescu, Ana Gh. Popescu, Elena Gh. Popescu, Artemisa Popescu, Maria Gh. Popovici, Virgilia Popovici, Ana I. Popovici, Ecaterina Pralea, Radoveanu Paraschiva, Rosescu Maria, Rotărescu Eleonora, Eufrosina Samson, Profira Șentea, Elena Serafim, Sicleanu Th. Elena, Soltana Sîrbu.

In seria V-a au fost examinate azi de la orele 9—12 d-rele: Șmerea D. Elena, Ștefanovici Elena, Suceveanu Gh. Maria, Suceveanu Natalia, Teodoreanu Ana, Teodoreanu P. Elena, Zoe Teodoru, Eufrosina Troia, Ungureanu Cornelia, Libertatea Vaian, Eufrosina Vasiliu și Nimfodora Vasiliu; iar după prînz d-rele: Virginia Verșescu, Eleonora Weighel, Iulia Zăhărescu, Maria Zolomir, Ana Zamfir și Eufrosina Zarug.

Toate aceste pentru bursele de la clasa I-a. Pentru clasa a III-ia au candidat d-ra Moroianu I. Reveica. Pentru a IV-a d-rele Eufrosina Budișteanu, Lucreția Ionescu, Fevronia Meicu, Adela Negureanu, Margaretta Petrovanu și Clemența Teodor.

Pentru clasele III și IV tezele au fost eliminatorii.

Carnetul sf-ta Maria

— Luni 8 Septembrie —

D-nele: Maria Mavrogheny, principesa Maria Mourousi, Maria Hinna, Marie Leon, Maria Holban, Maria C. Climescu, Maria Gane, Maria G. Bogdan, Maria Pallady, Maria I. Ghyka, Maria Irimescu, Maria Dahon, Marie Mîrzescu, Margherita Barberis, Maria col. Petrovanu, Maria Ghyca-Deleni, Maria Rîșcanu, Maria inginer Gambara, Marie Castano, Marie Gall, Marie dr. Stenner, Marie Eraclide, Marie Bellador, Maria D. Negruzzi, Maria Morțun, Maria Corban, Maria Filipescu, Maria Stihi, Maria Jippa, Maria Știubei, Maria Pastia, Marie căp. Flor, Marie D. Leiter. Maria Vîrgolici, Maria Dr. Buteanu, Marie Cernătescu, Marie Văsescu, Margot Dauș, Marie Chendrino, Mărioara Stan, Maria Balica, Maria Ionescu, Maria căp. Vivoschi, Maria căp. Radovici, Maria Stavăr, Maria Mancaș, Maria Radu, Maria Cardaș, Mașie Kessim, Marie Andrieveci, Maria Diaconescu, Maria Tassu, Maria Bisnoșanu, Maria Gh. Daraban, Maria Gh. Daraban, Maria Alexandrescu, Maria M. Bogdan, Maria Breabăn, Maria Gh. Diaconescu, Maria Hitruc, Maria Constantinescu, Maria Gheorghiu, Marie dr. Vasiliu (Podul Iloae). Maria I. Ionescu, Maria Mancaș, Maria Rișescu, Maria Popovici,

D-șoarele: Mimi de Mignano, Mariette Negruzzi, Margot Greceanu, Mărioara Vlad, Marie Albinetz, Mărioara Frank, Marie Caudella, Marie Sturza, Margueritte Tzoni, Marie Gane, Marie Buicliu, Maria Agarici, Margareta Goșula, Maria Bălănescu, Marie Onciu, Maria Tatos, Maria Stoian, Maria Simionescu, Maria Checais, Mărioara Botez, Maria Ciudin, Maria St. Neculau (Focșani) Maria Gurău, Maria Petrovici, Marie Rîșcanu.

Sf-ta Ana

— Marți 9 Septembrie —

D-nele: Ana Conta Kernbach, Ana dr. Socor, Ninete N. Catargi, Ana Gr. Butureanu, Ana Vlasto, Ana Rosetti, Ana Rîșcanu, Anette Drăghici, Ana Cantuniari, Ana Iamandi, Ana Kessim, Ana Matasaru, Ana Minea, Ana D. Tudor, Ana N. Mincu, Netty Adam, Ana Scobai, Nunuța Irimescu, Ana Gurău, Ana I. Bottez, Ana G. Vasiliu.

D-șoarele: Anette Sculy, Ninette Grigoriu, Anette Severin, Anette Florescu, Anicuța G. Finanțu (București), Anicuța Constantinescu, Ana Andrievici, Ana Botez, Ana Stoianovici, Anetta Berea, Anetta Petrovici, Anetta Vasiliu, Filotti.

◑ La 26 Septembrie Curtea de apel secția II va judeca apelul lui Dimitrie Tomița condemnat la trib. secția II la un an închisoare pentru delapidarea de la Casa de bagaje din gara Iași.

◔ Muzica militară va cînta la Copou din cauza timpului rece seara—de la orele 4—7, în loc de 7—11 cum a cîntat până acum.

◕ Următorii elevi au reușit la examenul de admitere în clasa I a Liceului Național: Alexandrescu N., Birsan Mircea, Botez C. Botez A., Bulgaru Valeriu, Cișman Alex., Cortez Șt., Cuza Alex., Dimitriu Eugen, Irimia V., Fasbinder Iosef, Finchelștein Iosef, Gagea Gh., Glanțștein M., Goldschläger Șmil, Grigorovici Grig., Gruber Iosef, Handoca Al., Handoca Th., Herșcovici Rubin, Iacov C., Irimescu Aureliu, Istrati Gh., Jellea Traian, Leibovici Isac, Leibovici Iosef, Manoliu Alex., Mertic Adrian, Mihailescu C., Nicolau Gh., Onofrei D., Paraschiv Ion, Ștefanovici Aurel, Stihi Ștef., Ștocher Aba, Stefan Tiberiu, Tomulesei Gh., Georgescu R., Stavrat Eugen, Florescu Const.

DIVERSE

— Eri după amiază pe cînd mai mulți lucrători-împingeau niște vagoane în gara Scânteia, unul din ei numit Gheorghe Dumbrăveanu voind a traversa linia ferată, a fost prins între vagoane și rănit grav.

A fost dus la spital.

— In ziua de 19 Septembrie va avea loc întrunirea membrilor societății „Moldova". La ordinea zilei darea de samă anuală, asupra mersului societății și alegerea noului personal administrativ pe anul 1908—1909.

„HELLÉ"

IV

La regretele și suspinele lui Hellé el îi spune că inima lui nu-i dintre acele care se schimbă și că o va adora etern fără a cădea în vre-o desperare. „Imi voiu crea datorii tot așa de mari ca și durerea" încheie el.

Ea îl roagă să-i rămîie prieten. El îi făgăduește rugînd-o să lase să treacă timp pentru a se liniști.

Peste puțin Hellé se logodește cu Maurice. Ea întră în societatea mare a unei veri a lui. Aci ea se găsește ca o plantă transportată într'o atmosferă factice, într'un sol artificial. Se începură și discuții între ei din pricina acestei societăți în care se pierdau orele cele mai frumoase. Cînd fu vorba de mobilarea casei, Maurice nu-i permise să pue și mobila veche rămasă de la unchiul lui Hellé.

In acest timp Genesvrier trimite lui Hellé cartea sa „le Pauvre" prin Maria Lamirault. Ea îi mulțumește și-l întreabă de ce nu l-a mai văzut.

El îi răspunde că a fost reținut de multe ocupații. Tot odată o felicitează dorindu-i să fie fericită și iubită așa după cum merită ea.

Intr'o convorbire cea avut ea cu un Ministru Rébussat, în care acesta atacă pe Antoine, făcîndu-l declasat, ambițios, șiret, gelos... Hellé îi ea apărarea. Iar cînd Maurice îi reproșează că a dat adapost Mariei, pe care o invinuește că a fost metresa lui Antoine, Hellé rupe cu el.

Ea se retrage la Châtaigneraie. După cît-va timp se reîntoarce la Paris. Aici asistă incognito la o conferință populară ținută de Antoine. Ea observă pe fața lui urmele unei suferinți, și-și face planul unei vizite la Antoine, simțind cum îl admiră, amintindu-și de vorbele unchiului Sylvain: „prin admirație la amor". Hellé se duce acasă la Genesvrier. Văzînd-o el rămîne incremenit nebănuind alt-ceva de cît că are vre-un necaz și vine la el ca s'o ajute. El o asigură de prietenia lui, abia stăpînindu-și emoția și bucuria că o vede. Ea simțindu-l tremurînd sbucnește în plîns ascuzîndu-și fața în mîni. Antoine o netezește pe cap spunîndu-i că ori-ce ar avea, să-i spue, căci el o iubește mult, dar o roagă să nu mai plîngă căci îi face rău căci lacrimele ce le varsă sunt pentru un altul.

Tot odată îi spune cît e de fericit văzînd-o în casa lui deși poate pentru ultima oară. El vorbia cu o pasiune ce nu-i o cunoaștea Hellé pînă acuma.

Atunci ea îi descoperi stricarea logodnii recunoscînd că numai i s'a părut că iubește pe un om încîntător; slab, nehotărît și ușor. Mai tîrziu ea se convinse că Maurice era mediocru de caracter, lași înaintea celor tari, nedrept, incorștient, gata la compromiteri pe care ea nu le admitea. „Am iubit în el propria mea himeră, mirajul deșert al idealului meu nehotărît. D-ta mi-ai apărut așa cum ești, mai mare de cît toți prin puterea adevărului la înălțimea visului meu". El rămîne încremenit la aceste vorbe și numai după cuvintele Antoine, privește-mă sunt lîngă d-ta cu lacrimele în ochi cu mîinele împreunate oferindu-ti cu toată umilirea sufletului meu, persoana mea, viața mea. rugîndu-și a mă asocia la opera d-tale, de a mă ridica la d-ta, de a mă erta, el își vine în fire, dîndu-și samă de toată fericirea ce-i stă înainte.

*

După cum vedem autoarea își pune idealul pentru femee tot în căsătorie, dar fără ca ea să se sacrifice suprimîndu-și personalitatea, impunîndu-și suicidul intelectual. Idealul să fie ca bărbatul și femeea să realizeze o viață armonioasă respectîndu-se, ajutîndu-se, complectîndu-se.

Recomandăm tinerilor fete citirea acestui atrăgător și folositor roman.

Maria C. Butureanu.

TEATRUL CIRC SIDOLI

Simbătă 13 Septembrie 1908

PRIMA

Serata dansanta

Organizată de societatea „UNIREA" a — lucrătorilor tipografi din Iași —

MUZICA MILITARA

— a regimentului 13 Ștefan cel Mare —

ANDREI BRIFF

AVOCAT

— Strada ETERNITATE No. 72 —

Dr. H. IVAINER

MEDIC DE SPITAL, specializat la Paris pentru boale de copii, s'a stabilit în Iași.

Str. Primăriei No. 30

Ultime informaţii

● *Pînă la ora 3 inginerii Uzinei electrice n'au putut încă explica administraţiei Comunale cauza pentru care Iaşul a stat în întuneric alaltăseară şi aseară.*

După cît se pare, din începutul de explicaţiuni date, cei de la Uzină voiesc să indice drept cauză lucrările de canalizare şi aducerea apei. Explicaţia aceasta nu resistă însă celor mai mici cercetări, căci dacă aceasta ar fi într'adevăr cauza, atunci cum se explică că lumina a funcţionat alaltăseară de la 4 în sus şi aseară pînă la 7 şi de la 11 înainte.

După toate probabilităţile nu este exclus ca şi în astă seară oraşul să steie în întuneric.

Pentru a preveni acest inconvenient, primăria a făcut să se atîrne de stîlpii pentru lumina electrică nişte felinare primitive cu petroleu.

Particularii şi în special comercianţii să facă bine dar şi să imiteze exemplul primăriei.

● La 18 Septembrie se va ţinea în localul prefecturei de judeţ, concursul pentru admiterea în şcoala pregătitoare pentru Notarii necesari comunelor rurale.

● *Ministerul de interne comunică telegrafic prefecturei de judeţ ca să pună sub supraveghere medicală călătorii şi provenienţele ce vin din Moscova şi Odessa.*

● Administratorul plăşii Cîrligătura comunică prefecturei judeţului că eri după amiază femeia Maria Vasile Crăescu din comuna Bălţaţi ducîndu-se să scoată lut dintr'o lutărie din marginea satului, s'a surpat malul peste ea acoperind'o, Serind mai mulţi trecători au scoso în stare gravă, transportîndu-o la spitalul din Podu-Iloae.

◓ Ministerul Cultelor a făcut cunoscut revizoratului şcolar al judeţului că a aprobat ca terenul şcolar din comuna Aroneanu să fie arendat pe un period de 5 ani Învăţătorului Grigore Lovinescu, cu un spor de 10 la sută asupra arenzii anuale.

● Pentru expoziţia societăţii viticole care se va deschide Duminecă dimineaţă în localul societăţii de gimnastică din localitate s'au înscris aproape toţi viticultori din judeţ şi Imprejurimi.

◑ **Magistraţi cari polemizează.**—Cîteva notiţe strecurate într'un ziar local făceau să se întrevadă că unii magistraţi, interesaţi în chestia acuzaţiunilor d-lui Cuza, s'au transformat în polemişti.

Lucrul acesta pare a fi şi mai probabil în urma următoarelor rînduri apărute în „Voinţa Naţională" de astăzi.

„Este absolut inexact, falş în toată puterea cuvîntului, că d. Hamangiu, înainte sau după denunţările d-lui Cuza, ar fi adresat vre-o scrisoare ministrului justiţiei, prin care să fi atribuit sau pus ceva în sarcina vre-unui consilier al Curţei.

Adevărul e că numai *după* apariţia primului articol al d-lui Cuza şi anume la 21 August expirat, d. Hamangiu a trimis ministerului justiţiei un raport, *nu confidenţial* asupra afacerei bancrutei frauduloase Leff şi a modului neregulat cum ea a fost trimisă în judecata tribunalului".

Am fi curioşi să ştim cam de unde a cules „Voinţa Naţională" informaţia, căci aşa cum ie redată ea, nu are caracterul de a fi fost obţinută de la miniaterul de justiţie.

● Astă-zi la ora 5 se întrunesc la Liceul Naţional, dirijinţii şcoalelor secundare pentru repartiziarea elevilor care au reuşit la concursul de admitere în elasa I,

◒ **Siguranţa generală a statului, cere prefecturei judeţului aflarea maestrului armurier Constantin Dumitrescu de la Arsenalul armatei, care a dispărut în chip misterios din Capitală.**

◔ **Inscrierile pentru bursele Adamachi se primesc la cancelaria Universităţei până în ziua de 7 Septembrie a. c.**

Comisiunea se va alege în ziua de 8 Septembrie, dintre profesorii facultăţei de ştiinţi.

● **Astăzi elevii preparaţi în particular şi corigenţii din Iunie, au trecut uitimul exemen, la limba romînă.**

◐ **In urma concursului depus, au reuşit ca bursieri la Liceul Internat următorii caudidaţi . cl. II-a: C. P. Gheorghiu Hulubei I. B. şi Tomulescu D. N. clasa IV-a; Ripeanu Stelian şi Stan A. D. Octav; cl. V-a: Bănescu I. I. şi Negrescu C.**

◐ **In seara zilei de 7 Septembrie a.c., va avea loc în sala Teatrului Regal (fost Pastia) o frumoasă Serată dansantă, organizată de societatea de bine-facere şi ajutor seciproc „Jubileul Carol I", pentru mărirea fondului societăţei.**

● La şcóla de Bele-Arte, după cum se ştie, este vacanţă între altele şi catedra de anatomie, pentru care candidează cîţiva medici.

In comisiunea examinatoare a candidaţilor instituită, nu figurează însă numele nici unui astfel de specialist ca membru.

◒ *Judiciare.*—Iată procesele ce se vor judica în actuala seziune a Curţei cu Juri de Iaşi:

Luni 15 Septembrie: Constantin Neicu, pentru tălhărie (contumace) şi Isidor Iacob Ştefan, pentru contopire de pedepse; Marţi 16 şi Mercuri 17 Septembrie procesul intentat de d. Şumuleanu crîşmarilor evrei, pentru calomnie prin presă; 18 Septembrie Neculai Patraşcu şi D. Simionescu pentru calomnie prin presă; 19 Septembrie Dumitru Coniac pentru omor; 20 Septembrie Smaranda Ţilăbău pentru dare de foc; 22 Septembrie Bran Gheorghe pentru omor.

◐ Abecedarul de clasa I-a primară s'a scumpit. De cînd ministerul şcoalilor a introdus monopolul cărţilor de citire pentru şcolile primare, preţul cărţilor s'a scumpit.

De unde înainte preţul unui abecedar era de 55 bani, azi s'a ridicat la 75 bani. O mică socoteală. Se desfac pe an 200.000 exemplare, dintr'un condeiu se ia 40.000 lei în plus pe cea mai elementară carte.

Şi cel puţin dacă ar fi ăl mai bun!

● Luni va sosi în localitate o numeroasă delegaţie a podgorenilor basarabeni spre a întoarce vizita podgorenilor noştri de săptămîna trecută.

● La 1 Octombrie va avea loc deschiderea anului şcolar al Universităţei. Discursul de deschidere va fi ţinut de d. profesor Ilie Bărbulescu care va vorbi despre „O problemă de ordin social şi şcolar".

● Plata pensiunilor pe luna Septembrie se va face cu începere de la 18 ale acestei luni.

● Astăzi s'a făcut la regimentul 13 Ştefan cel Mare apelul general al tuturor soldaţilor şi gradelor.

Cu această ocazie s'a citit trupelor cîteva ordine de zi.

● Acceleratul de azi dimineaţă a sosit cu o întîrziere de 35 minute din cauza vîntului de astă noapte.

◑ D. Colonel N. Cernătescu, comandantul regimentului de infanterie din Giurgiu, a fost chemat ca informator spre a da oare-care relaţii asupra lipsurilor ce se crede că ar exista la magaziile regimentului 13 Ştefan cel Mare din localitate.

◔ Amicul nostru, dl. G. Beldiman fiind numit avocat al societăţei de asigurări generale „Dacia-România" se va stabili în Bucureşti unde va lua o parte vie şi activă la propaganda electorală în vederea alegerei unui deputat al colegiului II de Ilfov, în locul regretatului dr. Radovici — D-sa va continua însă a remînea membru în comitetul executiv al partidului couservator-democrat din Iaşi.

◑ *Mîine seară Duminică, la ora 9 seara, d. Jocu îşi va desvolta la Teatrul Naţional, sugestiva sa conferinţă, despre:* „De ale gurei" *insoţită de proecţiuni electrice.*

◑ La expoziţia de viticultură a podgorenilor s'au înscris din judeţul nostru a participa cu diferite produse şi podgorenii dela Odobeşti, Cotnari, Nicoreşti, Drăguşeni, Panciu, Valea Meilor, Oraviţa etc.

◔ Numirile în posturile de subcomisari remase vacante, se vor face pe ziua de 15 Septembrie.

◔ Eri au fost aduşi dela penitenciarul Pîngaraţi, la penitenciarul central local, şeisprezece deţinuţi.

◔ D. Ioan Motăş, delegatul prefecturei Iaşi, a fost eri la Podul-Iloae, spre a proceda la cercetarea contestărilor alegerei de acolo.

◒ Soldaţii regimentului 13 Stefan cel mare, au făcut eri şi astăzi exerciţii de serviciu de avant-posturi.

◔ In cursul septămînei viitoare se va face pe platoul dela Copou şcoală de sanitari, sub conducerea d-lui colonel dr. Tiron şi maiorului Vicol.

◑ D, Ministru de Justiţie a trimis următoarea adresă Primului Preşedinte al Tribunalului:

Ministerul dorind să cunoască jurisprudenţa ce s'a urmat la acel tribunal asupra interpretărei art. 3 din legea pentru autentificarea actelor din anul 1886 sub imperiul vechiu, legi a judecătoriilor de Ocoale şi anume: dacă în puterea acestui articol Judecătorii de Ocoale au cădere să autentifice acte sau procuri, prin care o parte autoriză pe alta să ridice sume de bani, pînă la valoarea de 3000 lei, competinţa ziselor judecătorii precum şi dacă acel tribunal ordonă liberări în baza unor asemenea procuri, cînd valoarea sau obiectul acestor acte întră în competinţa Jud. de Ocoale pentru a fi judecate în primă sau ultimă instanţă.

● In ziua de 9 Septembrie vor începe la universitate concursurile licenţiaţilor candidaţi la bursele Adamache pentru străinătate.

Bursele vor fi date cu cîte 300 lei lunar plus cheltueli de drum şi cărţi şi vor fi una pentru lucrările practice de zoologie comparată în institutul de la Heidelberg şi staţiunea zoologică Roscoffi şi alta pentru studiul astronomiei la Göttingen şi în observatorul de la Nisa.

Comisiuneă examinatoare se va alege Luni seara.

● La 14 Septembrie se va judeca de către comisiunea disciplinară a institutorilor şi învăţătorilor circumscripţia Iaşi pe învăţătorul Gh. Ciobanu din Andriceşeni.

● La 16 Octombrie va avea loc deschiderea şcoalei de meserii şi agricultură, înfiinţată la Dobrovăţ în localul fostului orfelinat al corpului didactic. Şcoala va fi condusă de d. Sebastian Manolescu.

La această şcoală se primesc elevii absolvenţi ai şcoalelor primare urbane şi rurale.

◒ Candidaţii la examenul de absolvire pentru cursul inferior se vor prezenta Marţi 9 Septembrie cînd vor trece proba scrisă la limba franceză.

● *D. Şumuleanu—pentru motive pînă acum necunoscute—a cerut Inaltei Curţei de Casaţie strămutarea de la Iaşi a procesului de calomnie prin presă pe care l'a intentat înaintea Curţei cu juri la 100 şi mai bine de cîrciumari din Iaşi, proces care urma să se judece de către acea curte în zilele de 16 şi 17 Septembrie.*

O telegramă sosită azi la parchetul de Iaşi cere ca dosarele respective să fie înaintate Curţei de casaţie care a şi fixat termenul pentru ziua de 10 Septembrie.

● Următoarea transferare s'a făcut în corpul didactic primar din Iaşi:

D-na Eliza Vasiliu de la şcoala primară din Bîrlad la şcoala primară de băeţi Costachi Negri şi d-ra Natalia Paladi de la şcoala primară din P.-Neamţ la şcoala primară Cuza Vodă.

● Delegaţiunea judeţiană în şedinţa de alaltă-eri a validat alegerea consiliului comunei Cepleniţa efectuată în ziua de 24 August.

● Din Capitală ni se comunică că între motivele invocate de d. dr. Şumuleanu pentru cererea de strămutare este şi acel că d. A. C. Cuza fiind avocatul d-sale, instrucţia înaintea juraţilor n'ar mai prezenta suficienta garanţie de imparţialitate, din cauză că d. Cuza a atacat magistratura ieşană.

Ne întrebăm: dacă d. Şumuleanu nu poate sta în proces din cauza d lui Cuza, cum ar mai putea sta d Cuza într'un eventual proces la juraţi pentru calomnii aduse magistraţilor ieşeni?

INSERŢII ŞI RECLAME *)

Domnule Director,

Bine voiţi a da publicităţii următoarele:

Am remas surprins citind în ziarul „Opinia" din 6 cor. o scrisoare semnată de d. R. Langmantel ca Preşedinte al Societăţii Fraterna Israelită din Păcurari, prin care susţine că iscălitura i-a fost falşificată şi că d-l dr. Herdan a fost numit locţiitorul d-lui dr. Steuerman.

— Pentru că e vorba de onoarea şi demnitatea mea de medic şi pentru lămurirea opiniei publice, că nu e vorba de nici un falş şi numai de o manco de formă, cred necesar a da publicităţii în extenso adresa de numirea mea ca medic locţiitor în locul d-lui dr. Steuerman care decizie a fost luată în unanimitate de voturi în şedinţa din 2 Septembrie a. c. sub preşedinţia d-lui A. I. Rosenblum Vice Preşedintele Societăţii Fraterna Israelită Păcurari.—Şi care sună astfel.

Adresa. No. 351, 3 Sept. 1908

Domnule Medic,

Domnul dr. A. Steuerman medic al Societăţii noastre obţinînd un concediu de la 3—24 Septembrie a. c. Comitetul în şedinţa extra-ordinară din 2 Septembrie a. c. V-a numit pe dv. ca suplinitor în intervalul sus arătat avînd toate atribuţiunile şi drepturile d-lui dr. Steuerman pînă la întoarcerea d-sale din concediu.

Primiţi vă rog d-le medic distinsa noastră stimă.

Preşedinte (ss). A. I. Rosenblum.
Secretar titular (ss) *C. Abramovici.*

***) Redacţia nu respunde de cele publicate.**

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti 6 Septembrie

Succes romîn

Bucureşti.— Propunerea d-lui Disescu făcută la Congresul interparlamentar din Berlin a fost acceptată,

Preşedintele grupului francez a felicitat în mod călduros pe d. Disescu care şi-a susţinut cu succes propunerea.

Congresiştii consideră acceptarea propunerii d-lui Disescu ca un mare succes al grupului romînilor.

Incercare de sinucidere

Bucureşti.—Avocatul Comănescu Aurel implicat într'o afacere de escrocherie, a încercat să se sinucidă aseară trăgîndu-şi un foc de revolver în regiunea inimei.

Starea sa este extrem de gravă.

Cazul Căpitanului Ieşanu

Bucureşti.—Sunt cunoscute peripeţiile afacerii de la Dadilov al cărei erou este căpitanul Ieşanu.

Să ştie că după prima anchetă numitul căpitan a fost lasat în libertate.

Eri d-sa a încercat din nou să devasteze oficiul de acolo şi a pus pe soldaţi să taie firele telefonice şi telegrafice. Incercarea a fost respinsă şi atunci d-sa a ordonat un atac în toată regula.

Comandamentul Corpului II de armată fiind înştiinţat despre aceasta a ordonat ca numitul căpitan să fie adus sub escortă în capitală.

Cazul provoacă mare senzaţie în toate cercurile din capitală.

Vizita turcilor

Bucureşti.—In astă-seară soseso în portul Constanţa 200 de turci, veniţi ca să întoarcă vizita pe care au făcut-o acum o lună turcii din Dobrogea la Constantinopole.

Portul este decorat şi escursioniştii vor fi primiţi în mod oficial de autorităţile romîne.

Ministrul Turciei în Capitală a plecat la Constanţa, spre a asistă la recepţia escurtioniştilor turci.

HOLERA

Petersburg.—In ultimele 24 ore au căzut bolnavi 392 persoane. Au murit 125. Totalul bolnavilor e 1061. In şcoli s'au înfinţat spitale. Numeroşi streini părăsesc oraşul.

Deces

Bucureşti.—Avocatul Mircea Petrescu, a încetat din viaţă astă noapte.

Moţiunea d-lui Disescu

Berlin.—Conferinţa interparlamentară a discutat azi moţiunea d-lui Disescu de a se invita Ţarul ca să canvoace o nouă conferenţă la Haga. Moţiunea a fost trimisă la consiliul interparlamentar.

Raporturile dintre Turcia şi Bulgaria

Sofia.—Cercurile oficiale asigură că guvernul nu se va da într'o parte de a stabili în mod complect vechile raporturi cu Turcia; şi nu se va da îndărăpt nici chiar în faţa unei ruperi totale a relaţiunilor în cazul cînd Turcia nu ar voi să dea deplină satisfacţie.

Dezminţire

Viena.—„Correspondez Bureau" din Viena află din isvor oficial, că ştirea din Agram, despre motivele şi forma plecării din Pleville a senatorului Suleiman Paşa a fost cu totul desfigurată. Plecarea s'a făcut în linişte complectă. Suleiman a fost numai însoţit pînă la Metalka, de către generalul Shemen, fără nici o escortă. Toate celelalte svonuri sunt cu totul lipsite de temei Situaţiunea la Pleville este calmă şi normală.

Greva continuă

Constantinopol.—Greva amploianţilor căilor ferate orientale continuă. Serviciul european şi cel local este cu totul suspendat. Ministerul de interne a declarat că Suleiman Paşa voind să părăsească serviciul a luat calea Bosniei, din cauza vîrstei sale înaintate. Se desminte ştirea că Turcia ar avea de gînd să trimeată un staţionar la Dunărea.

Afacerea Suleiman Paşa

Constantinopol. — Ziarul „Sabah" zice că ministerul de rezboiu nu a avut pînă seara nici o ştire despre afacerea Suleiman Paşa la Pleville şi nu a fost informat de cît prin ştirea dată de către acest ziar, care spune că Suleiman Raşa a cerut să fie transferat şi va fi înlocuit de către colonelul de stat major Dchavid, care a fost numit general de brigadă.

Yenigazetta, zice că după cum pretutindeni în urma proclamării Constituţiei, şefii civili şi militari au fost destituiţi; aceiaşi soartă a avut şi Suleiman Paşa. Ziarul atribuie ziarelor sîrbe svonurile senzaţionale şi adaugă că actualminte amiciţia dintre Austria şi Turcia a devenit foarte sinceră. Pretutindeni ar fi cu neputinţă ca să se producă cel mai mic incident de frontieră, care să fie suspect.

Propuneri respinse

Constantinopol.—Propunerilor sindicatului amploianţilor drumurilor de fier orientale fiind exagerate, au fost respinse de către direcţiune. De azi dimineaţă greva este generală pe toată linia. Trenul a mers eri seara pînă la Adrianopol.

Congresul interparlamentar

Berlin.—Imparatul Wilhelm a trimis preşidentului conferenţei uniunii interparlamentare o telegramă exprimînd mulţumiri pentru salutările trimise şi speră că conferenţa va colabora la menţinerea păcii universale atît de scumpă inimii sale.

In şedinţa de azi s'a adoptat o rezoluţiune tinzind ca proectul de tratat arbitral al primei-comisiuni de la Haga din 1907 să fie luat ca baza negocierilor dintre puteri în sensul acordului general asupra chestiunei unui tribunal obligatoriu arbitral.

O altă rezoluţie a fost adoptată exprimînd dorinţa ca statele să încorporeze în tratatele sus zise claza că în caz de conflict de caracter nearbitral, părţile să fie obligate a nu lua nici o măsură ostilă.

Inainte de a fi invocat mediaţiunea uneia sau mai multor prieteni.

Contra femeilor

Petersburg.—Consiliul de miniştri a autorizat pe ministerul Cultelor ca pe viitor să nu mai admită înscrierea femeilor în Universităţilor ruseşti.

De vinzare poloboace pentru vin circa 1000 vedre. Adresa Earmacov Piaţa Unirei.

De inchiriet O odaie mobilată. Str. Albă No. 27

Cabinetul de Chirurgie dentară
al
Doamnei Doctor CIUDIN NICULCEA
se va muta de la 26 Octombrie c., tot în str. Lăpuşneanu la No. 25, d'asupra parfumeriei Darmet (Robert) casele Mavrocordat. Intrarea prin gang

SE CAUTA ELEVI LA TIPOGRAFIA H. GOLDNER.

Reclama sufletul comerţului

CAILE FERATE ROMANE

Plecarea şi sosirea trenurilor—GARA IAŞI

PLECAREA

Ante meridiane

Paşcani, Bacău, Piatra-N., Bucureşti	6.10
T.-Ocna, Burdujeni, Fălticeni, Botoşani	
Vaslui, Galaţi, Bucureşti	8.35
Dorohoi	8.40
Paşcani, Bucureşti	10.20

Post-meridiane

Ungheni, Chişinău, Odessa	12.05
Vaslui, Tecuci, Galaţi	3.10
Dorohoi	5.40
Paşcani, Bucureşti, Burdujeni, Fălticeni	5.55
Botoşani	
Vaslui, Bucureşti, Galaţi, T.-Ocna	9.05

SOSIREA

Antè-meridiane

Bucureşti, Tg.-Ocna, Galaţi, Vaslui	8.30
Dorohoi	10.35
Paşcani, Bucureşti, Fălticeni, Burdujeni	11.20
Botoşani	

Post-meridiane

Galaţi, Tecuci, Vaslui	1.05
Ungheni, Chişinău, Odessa	5.25
Bucureşti, Paşcani	6.20
Dorohoi	8.00
Bucureşti, Galaţi, Vaslui	9.55
Paşcani, Bacău, Piatra-N., Galaţi, Bucureşti	10.55
T.-Ocna, Fălticeni, Botoşani, Burdujeni	

Gonosan
TRADE MARK

ANTIBLENORAGIC

Cel mai bun şi aprobat de toate autoritaţile medicale. Calmează repede durerile şi opreşte secreţiunea, *scurtează durata boalei şi preîntîmpină complicaţiuni.* Doza: 4—5 ori pe zi cîte două capsule după mîncare.

De vînzare la toate farmaciile şi drogueriile din ţară. Preţul unei cutii 50 capsule lei 4; cu 30 capsule lei 2.75.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa administraţiei ziarului, strada Ştefan cel Mare No. 38

BROSSE A TAPIS
Prix : 14 fr.
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

POINDOIR
déposé
Prix..... 6fr.50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES 1 m. de haut, la verge 0f30c.

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

MÂNCARIME, MĂTRĂŢĂ
şi alte maladii ale Pelei Capului,
CĂDEREA PĂRULUI
Vindecate răpede cu
POMMADA DESLAURIERS
Deslauriers, Ph.-Ch., 31, r. de Cléry, PARIS, şi la toţi pharmacisti şi parfumori
A exige pe etiquetă semnătura Deslauriers şi timbrul guvernului francez

4420 **NEVRALGIELE**
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiŭ să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

„România musicală"
— IAŞI —
24 Str. Lăpuşneanu 24

Piane: din cele mai renumite Fabrici începînd de la Lei 700—pînă la cele mai scumpe.

Renumitele Pianine Zimmermann cea mai mare fabrică din lume.

Gramofoane: Marca „Inger" preţuri, reduse Gramafon de concert mare cornet dirigiabil redus din lei 250—la lei 150.

Plăci mari de concert pe ambele părţi numai Lei 4.—o placă.

Note musicale: pentru Conservator, studii şi piese moderne.

Viori pentru şcoală, Orchestră şi solişti.

Mandoline italiane, Violoncele, Flaute.

Coarde fine din cele mai renumite fabrici.

Preţurile cele mai eftine.

Hîrtie diafană de lipit pe geamuri cele mai frumoase desenuri.

Tablouri de artişti celebri precum şi Rame.

Preţurile cele mai reduse.

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

Stefan P. Georgescu
AVOCAT
— Str. Căpitan Pîun No. 10 bis —
Primeşte consultaţii dela 7 jum. la 9 dim.

D-r Alex. Lambrior
— Strada Vovidenieĭ No. 1 —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

ADVOCATUL
EM. SOCOR
S'a mutat în Str. Veche 24

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— Strada Crucei 41 —

Mai multe sute doamne bogate (noui cereri) doresc căsătorie imediată. Reflectanţi serioşi (chiar şi fără avere) să se adreseze lui L. Schlesinger, Berlin 18. (Cea mai mare şi de seamă agenţie matrimonială internaţională) nu anonimă.

CAPSULELE
LUI
RAQUIN
Cu Balsam de Copaiu

Singurele capsule de *gluten* cu copaiu approbate de Academia de Mecicina din Paris. — *Nu se sparg* în stomach; deci, sunt în tot d'auna bine tolerate şi nu pricinuesc neci una dată righeli. Intrebuinţate singure seu cu *Injectiunea Raquin*, vindec în forte scurt temp *scurgerile cele mai tari pricinuite de*

BOLELE SECRETE

A nu primi decât Flacónele cari pórta, pe invelisul de afara, *semnatura lui Raquin* şi *Timbrul official* (în albastru) al *Guvernului francez.*

DEPOSIT: Paris, 78, Faubourg St-Denis
la *FUMOUZE-ALBESPEYRES*
şi în tóte principalele Pharmacii
UNDE SE POT GĂSI ASSEMENEA SI
CHĂRTIA SI VESICATÓREA LUI ALBESPEYRES
intrebuinţate în
SPITALELE MILITARE ALE FRANCIEI

Cumpăraţi bilete de loterie
numai de la
NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
„Loteria Regatului Romîn"
oferă publicului cele mai
Mari Şanse de Bogăţie
Cei care au intîrziat
Să nu piardă ocaziunea acum la:
Clasa IV-a a Loteriei
Tragerea
la 25 şi 26 Septembrie
LEI 900000
Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a
Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 900,000 lei
Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Şapte Milioane Trei sute doua-zèci şi două Mii de Lei
Grăbiţivă a cumpara din puţinile
Lozuri Norocoase
ce au mai rămas libere la
Noua si Principala Colectură Romană
Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 13
1/4	Un sfert	Lei 26
1/2	Una jumătate	Lei 52
1	Loz întreg	Lei 104

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4.50—lei	1/4	Un sfert	9—lei
1/2	Una jumătate	18 — lei	1/1	loz întreg	36—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu celmaĭ Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 530.—IAŞI, Mércuri 10 Septembrie 1908

Magistratura Iaşană

Invinuirile pe care noi le credem calomnioase, aduse de d. A. C. Cuza magistraturei ieşene, cum că ar fi fost conruptă prin bani, pentru a lăsa liberi de sub mîna justiţiei cîţiva Evrei bogaţi şi influenţi, au fost întoarse, de presa liberală şi carpistă, într'o temă politică, făcînd respunzător pe fostul ministru Alexandru Bădăreu care, prin numirile făcute de d-sa la Curtea de Apel din Iaşi, ar fi introdus în sinul magistraturei înalte din Iaşi elemente capabile de a fi conrupte.

Pentru a ajunge la această concluzie, numita presă anticipează lucrurile, luînd apărarea d-lui Cuza, şi condamnînd de mai înainte pe magistraţii calomniaţi, fără a aştepta facerea anchetei pe care noi credem că ministrul, dacă are vre-o grijă de reputaţia, pînă acuma ne atinsă, a magistraturei, va trebui să o rînduiască numai de cît.

Această ţinută a presei liberale şi carpiste ne-a obligat pe noi a lua apărarea, nu a evreilor ce au trecut pe dinaintea Curţei de Apel, ci pe aceea a magistraţilor care i-au judecat, arătînd după elementele conţinute în dosare, că magistraţii nu puteau face alttel, de cît să achite pe acei aduşi înaintea lor; căci să ştie că magistraţii, în deosebire de juraţi, trebuie să-şi motiveze sentintele, în fapt şi în drept, şi că, ori-cît ar fi de urmărit un individ de vindicta publică, el nu poate fi osîndit de un tribunal sau de o curte, decît atunci cînd fapta lui este dovedită şi numai atunci cînd fapta lui cade sub prevederile codului penal.

Dar să cercetăm partea politică a chestiunei şi să vedem dacă fostul ministru de justiţie ar putea fi învinuit de numiri rele, chiar în cazul cînd ancheta ar dovedi că d. Al. C. Cuza nu este un calomniator. Să vedem, într'adevăr, ce anume numiri a făcut d. Bădăreu la Curtea de Apel din Iaşi? Cei mai mulţi din magistraţii acestei Curţi au îmbătrînit pe scaunele lor, cum sunt d-nii Burada, Sofian, Hinna, Crivăţ, Porfiriu, Buzdugan, Suciu etc. D. Const. Grigoriu a fost avansat din preşedinte de tribunal ca membru de Curte de către d. Bădăreu. Dar d. Grigoriu are un vechiu trecut de magistrat, fiind ridicat din treaptă în treaptă pînă la pragul Curţei de Apel, de către alţi miniştri de cît d. Bădăreu. D-sa n'a făcut de cît să-l înainteze pe d. Grigoriu într'un post unde era chemat de vechimea şi capacitatea sa. D. procuror Stoinescu este iarăşi mult mai vechiu în magistratură de cît ministeriatul d-lui Bădăreu şi acesta n'a făcut de cît să-l înainteze. Singurul magistrat, întrodus în Curte din afară, luat dintre avocaţi, este d. Dimitrie Grigorovici, dar despre d-sa nu se face nici o vorbă în învinuirile aduse. Ba mai este un magistrat, numit de d. Bădăreu la Curtea de Iaşi, anume d. procuror Hamangiu, dar tocmai acest magistrat numit de d. Bădăreu s'a aratat cel mai aspru censor al purtărei evreilor învinuiţi, atît în cazul Leff cît şi acel al lui Guttmann, pe cînd din contra, procurorul Stoenescu, asupra căruia mai ales ţintesc răutăţile ascunse în cuvintele d-lui Cuza, şi care, deci, este arătat ca unul din marii vinovaţi în scăparea acuzaţilor din mîna justiţiei, nu a fost de cît înaintat de d. Bădăreu. Cum se face ca magistratul numit de d. Bădăreu, să fie aspru cu evreii, iar acel numit de miniştrii precedenţi şi menţinut de ei atîta vreme în magistratură. să fie mai blînd cu acei evrei?

Nu vede ori-cine că a se strămuta chestiunea magistraturei ieşene pe tărîmul politic, pentru a se putea ataca—şi această prin anticipaţii şi fără nici o umbră de dovadă —pe unul din cei mai eminenţi miniştri de justiţie, pe care i-a avut ţara vre-o dată, este o tactică absolut greşită?

Noi am fi fost de părere să lăsăm chestiunea ne atinsă pînă ce ancheta sau, mai mult încă, judecata, ar fi dovedit sau vinovăţia magistraţilor sau ar fi infierat pe d. Cuza de calomniator. Intru cît însă această cale raţională nu a fost apucată de confraţii noştri liberali şi carpişti şi ei se fac de mai înainte şi în necunoştinţă de cauză apărătorii d-lui Cuza, să ni se dee voie şi nouă de a proceda ast-fel cu magistraţii pe care noi îi credem calomniaţi; căci este drept că atunci, cînd o parte a presei se încearcă să creeze o atmosferă în jurul unei chestii, cealaltă parte să caute cel puţin să o purifice. Şi cum s'ar putea admite ca magistratura ieşană batjocorită fără nici un temei, pe simplele spuse ale unei persoane, să nu găsească în oraşul ei macar un organ, care să caute a menţine în echilibru opinia publică, pînă la limpezirea judecătorească a afacerei?

CUZA agent politic

Pe cine ţinteşte articolul din L'Indépendance Roumaine, **cu data pe 7 Septembrie «Un plaidoyer suspect»? Pe d. Al. Bădăreu sau pe magistraţii ieşeni?**

Articolul în chestiune spune: «Opinia **din Iaşi, sub comanda d-lui Bădăreu, vrea să arăte albi ca omătul pe Leffi, Gutmanii, Rapaporţii şi alţi clienţi ai tribunalelor moldoveneşti şi a magistraţilor ieşeni». Se poate o acuzare mai gravă adusă magistraturei de oficiosul guvernului?**

Pînă la ancheta, pe care am cerut'o cei dintâi, constatăm că noi, cei de la «Opinia», conservatori-democraţi, apărăm pe magistraţii Iaşului, pe cînd oficioasele guvernului îi condamnă înainte de anchetă. Oare aceasta nu ar fi dovada cea mai puternică că d. A. C. Cuza este un instrument politic, de oare ce d-sa cere suspendarea inamovibilităţei, pe care ştim că şi liberalii o urmăresc, iar ziarele guvernului îi susţin părerile şi infamiile? D. Cuza este, fără îndoială, un agent politic, pus ca să joace rolul pe care d. Haret l'a jucat în chestia răscoalelor. Suspendarea legilor prin starea de asediu a adus moartea a mii de romîni, defăimarea magistraturei ţărei ar însemna moartea ei morală.

Cine sunt cei fără de cuget? Acei care apără cinstea şi demnitatea, cerînd o anchetă severă, convinşi fiind că magistraţii suspectaţi vor eşi neatinşi, sau acei, care fac, dintr'un inconştient, un agent de dezordine, crezînd că vor ajunge din nou la suspendarea legilor, pentru a realiza anumite scopuri politice?

Glasul celor ce sufăr

Nici nu era cu putinţă ca sufletele celor pînă acum neatinse de arma ucigătoare a calomniei, să nu se răsimtă de grozăvia provocată prin elucrubraţiunile profesorului de economie politică de la Iaşi.

Şi iarăşi nu iera cu putinţă, ca resemnarea, dictată în parte şi prin situaţia ce ocupă magistraţii, să pute stăpînire pe toţi. Revolta trebuia să îmbrace o formă concretă şi să ajungă la auzul mulţimei.

Intre aceştia este şi d. Mandrea, membru de şedinţă la tribunalul de Fălciu. Ultimul număr din „Curierul Judiciar“ cuprinde un eloquent articol semnat de d-sa, prea simţit spre a nu spune totul şi prea meşteşugit pentru a nu cadra cu rezerva ce se impune autorului.

Unde este izvorul atacului se întreabă d. Mandrea, spre a respunde imediat:

„In lipsa lor de religiune rezidă obărşia atacului. In ura lor în contra unui neam care se bucură de toate drepturile civile sub cerul senin al ţării noastre e izvorul tulbure al înproşcărilor din ultimele zile. *In causa rerum*“.

Iar cînd le vorba de magistratura romînească *d-sa arată în cele ce urmează, ce trebuie să fie ea:*

„In altarul justiţiei însă se adună suferinzii tuturor neamurilor. Deosebirile de rasă se risipesc. Una şi aceiaşi interpretare încălzeşte pe romîni şi pe evrei, pe turci şi pe tatari etc., etc. O singură limbă rosteşte versul justiţiei: limba romînească! O singură cugetare tîlcueşte textul legii: *cugetarea romînească*! Nu se poate, totuşi, concepe o judecată *naţionalistă*, o judecată adică a romînilor şi pentru romîni. Raporturile complexe ale vieţii civile se împletesc în varietatea lor între subiectele diverselor naţionalităţi. Intocmirea şi dezlegarea lor se îndeplineşte după legea civilă, dominantă în Stat. *Justiţia* nu e o simplă expresie, o abstracţiune menită să amăgească spiritele naive—e o realitate; ea se concretizează sub forma sentinţei în diferitele pricini supuse rezolvirei. Cumpăna ei este de o precizie matematică—aproximaţie jigneşte şi alterează adevărul. Magistratul trebue, prin urmare, să nu şovăiască o clipă din drumul său drept. neted, fără fir de colb aşezat pe el. Să-şi spue totdeauna gîndul întreg şi să se înalţe peste curentele ce le va socoti falş create. Cine va avea de suferit pe urma conduitei sale astfel desemnate, va cîrti pînă ce va obosi—în cele din urmă se va simţi biruit“.

Fi-vor aceste cuvinte v'odată înţelese de acei cari, obsedaţi de o ideie fixă, se dedau, sermanii maniaci, la acţiuni de acele, care întinează instituţiile şi ameninţă întreg organismul social?

Cerem cu insistenţă ca d. ministru de justiţie să încredinţeze persoanei însărcinate cu facerea anchetei, în chestia acuzărilor d-lui Cuza, textul scrisorei pe care d. Hamangiu, procuror de Curte, a adresat'o ministrului justiţiei, în aceiaşi chestiune.

Scrisoarea d-lui Hamangiu are o deosebită importanţă din punctul de vedere al anchetei. Ea constitue firul conducător în cercetarea condiţiunilor în care s'au produs cunoscutele acuzaţiuni făcute de d. Cuza.

Activitatea noastră

După cum apele limpezi ale izvoarelor pleacă şi curg fără odihnă ziua şi noaptea, ducînd cu ele farmecul, frumosul, bogăţia şi poesia, formînd rîurile care scaldă cîmpiile ţării şi contribuie la creşterea bogăţiei prin navigabilitatea lor, tot astfel activitatea poporului romîn ie veşnic în lucrare, contribuind ziua şi noaptea la creşterea avuţiei publice.

După cum însă rîurile, fluviile şi mările, sunt dătătoare de bogăţie numai sub impulsiunea şi conducerea omului luminat şi instruit, tot astfel activitatea unui popor merge spre progres, sub direcţiunea politică şi economică a oamenilor strînşi în jurul unui steag ridicat şi ţinut de un om care simbolizează aspiraţiile şi vlaga acelui popor.

Poporul romîn a realizat progresele uriaşe, care fac mîndria sa de astăzi, mulţumită calităţilor superioare ale aceluia care de 40 şi mai bine de ani, ţine în mîinile sale destinele neamului romînesc, ajutat în marea sa operă de oamenii de stat, cîrmacii activităţei naţionale care în cursul acestui şir de ani au fost consilierii coroanei.

Şi dacă Take Ionescu, şeful partidului conservator-democrat, a ştiut prin marea sa inteligenţă şi putere de muncă, inspirînduse din activitatea şi aspiraţiile poporului romînesc să inchege în activitatea lui politică cugetările şi năzuinţele poporului romîn, a zice că politica lui Take Ionescu este o aventură, însamnă a numi aventură dorinţa neamului românesc, a numi aventură gîndul unei ţări representată prin toate clasele sociale, care nu pot secunda politica de castă, politica efemeră a aceluia sau acelora care de aproape 40 de ani, n'au făcut altceva de cît a nega partidului conservator, cînd priceperea—sub şefia lui Lascar Catargi—cînd legitimitatea sub şefia lui G. Gr. Cantacuzino.

Dacă politica lui Take Ionescu a cărui mînă a fost şi prin şcoalele din Braşov şi prin acele de la Pind,

Dacă politica lui Take Ionescu care a fost conducătorul partidului conservator în anii săi de glorie, este politică de aventură; apoi să ne spună cei din jurul d-lui Carp, cum se poate numi politica de 40 de ani a d-lui P. P. Carp?

Dacă curentul popular puternic format în jurul lui Take Ionescu, va forma un puhoiu, cum spunea un orator din sala băilor Eforiei în ziua de 3 Iunie a. c. apoi acel puhoi, va lasa în urma lui progresul şi prosperitatea, aruncînd în lături pe acei netrebnici, care n'au ştiut nici odată ce credinţi, aspiraţii şi dorinţi are poporul românesc.

Puhoiul Romîniei moderne va arunca la o parte toate veshiturile trecutului nostru cel urît, cîte a mai remas, după puhoiul de la 1848, 1859, 1866 şi 1908.

Acţiunea partidului conservator-democrat inaugurată la 1908, este torentul aspiraţilor poporului romîn, care va nimici şi zdrobi bufniţele şi strigoii vechilor clase sociale, crescute în privilegii, streine de popor şi de nevoile lui. Rămăşiţele acelei clase simte că se surpă şubreda-i temelie, astfel, se explică svărcolirile sale din care nu aruncă de cît ura, invidia şi calomnia.

Boerilor, vi s'a trecut veleatul. Ţara a întrat în epoca muncei şi intelegenţei, s'a trecut vremea privilegiilor, s'a trecut vremea cînd boerul, de şi prost, dar fiind boer, era om de samă în ţara romînească.

S'a dus Take Ionescu din rîndurile boereşti, s'a dus lumina, a rămas intunericul şi în întunerie vor rămânea rămăşiţele partidului conservator pur după Evenimentul.

X.

OAMENI ŞI LUCRURI

Discursurile inaugurale

Un confrate releva acum cîte-va zile, vorbind de noul „caz Cuza“, ce puţin îşi dau samă unii magistraţi de rolul şi misiunea lor socială, şi de rostul sarbedei solemnităţi, cu care se deschide regulat fie-care an nou judecătoresc.

E într'adevăr curios, ca în asemenea împrejurări, în care magistratura are prilejul de a se ocupa de numeroasele neajunsuri, lacune şi antinomii, pe care le-a descoperit în practica sa, în care are putinţa de a spune cuvîntul său pentru opera legislativă ce trebue să urmeze,—e curios, zic, ca în asemenea împrejurări, să vezi procurori de curte, făcînd literatură şi istorie, citind discursuri mari şi umflate şi vorbind fie de istoria dreptului de vînătoare, fie de rolul literaturei ca factor de propagarea criminalităţei.

E curios acest lucru, nu pentru motivul pe care-l arăta d. Stelian Popescu la Bucureşti, nu pentru că aceşti magistraţi lipsesc de a se ocupa de doleanţele lor, ca corp constituit, sau ca breaslă.

Nu. Căci aceste preocupări mărunte şi de multe ori uricioase, nu trebue să tulbure atmosfera solemnităţilor de acest fel. Dar pentru că în aceste ocazii, şi aproape numai în acestea, magistratura are putinţa de a contribui cu luminile ei la îndreptarea numeroaselor neajunsuri de care sufere justiţia.

Cum? Nu se găseşte nici un cuvînt de spus despre legea asupra divorsului care astăzi preocupă toate minţile luminate, ca o gravă problemă socială şi morală? Nu găseşte nimeni că a sosit timpul de a se regula altfel contractul de muncă, ale cărui baze învechite ameninţă să se nărue?

Nu e nimic de spus despre modificarea şi îmbunătăţirea regimului ipotecar? Nu sunt atîtea şi atîtea chestiuni de drept şi de procedură, care zilnic enervează jurisprudenţa şi o fac să şovăiască în soluţiuni contrazicătoare?

Toate aceste, cine le cunosc mai bine de cît magistraţii cari zilnic aplică legile curente? Şi cine, prin urmare, are mai multă chemare de a-şi spune cuvîntul lor, în indicarea mijloacelor de îndreptare de cît tot aceşti magistraţi?

Din acest punct de vedere, avem tot dreptul de a spune că magistratura e în vina, de a nu voi să se inalţe, pînă la rolul său de nobilă apărătoare a justiţiei.—

Parsifal

Din literatura rusă

Concepţii critico-literare. Regina „foame“ a lui Andreief.—Merejkovschi şi teatrul lui.—Pavel I, piesă în 5 acte.

Printre producţiunile dramatice ale sesiunei actuale, literatura rusă se vede din nou îmbogăţită cu una din lucrările de valoare, cari formează aureola ei de glorie literară.

„Regina foame“ a lui Leonida Andreef, e drama care a făcut ultimul succes al producţiilor artistice în Rusia. Autorul „Vieţei omului“ şi a altor opere de valoare, a dat mult de lucru ca noua sa lucrare, criticei şi publicului amator.

Cu toate aceste se pare că o parte a criticei ruse, are tendinţa de a declara de artificială şi chiar puerilă concepţia dramatică a lui Andreef.

*

Leonida Andreef, n'a schimbat de loc felul seu de a trata, cu ocazia nouei sale drame. Ca toţi ruşii mai înaintaţi, a cetit şi el desigur celebra lucrare a lui Lewis „The Phisiology of Common Life“, şi şi-a amintit de descrierea viguroasă a „foamei“ în viaţa economică modernă.

E deci lesne de înţeles ca un artist să simtă şi el nevoia de a evoca prin simbole vii, tragedia seculară a omenirei în luptă cu neînvinsa nevoie de a avea ce mînca pentru a putea trăi.

*

Regina „foame“, sau cum ar veni pe ruseşte „Regele foame“ e un „spectacol“ cum i zice autorul, în 5 tablouri şi un prolog, în care succesiv regina foame jură credinţă şi fidelitate flămînzilor, chiamă uvrierii la revoltă, ridică toate mahalalele oraşului, apoi înconjurată de judecători face proces flămînzilor. Ea îi tradează, îi strînge de git şi cu toate aceste intimidează pe învingători făcînd pe flămînzi să strige:

„Vom reveni, vom reveni“!

Aceste tablouri de înaltă tragedie care ar face pe spectator să tremure de înfiorare, le găseşte critica rusă, lipsite de concepţiune dramatică, artificiale.

Formele în care s'a desfăşurat teatrul din timpurile antice până azi, de la Sofocle până la Ibsen, nu le mai convine autorilor ruşi, care vor să găsească o nouă formulă.

In secolul al 19-lea, romanul a reuşit să ia în Rusia o formă cu totul deosebită, care dacă ar avea ceva de suferit ca arhitectură, ne cucereşte prin puterea de viaţă care emană, prin fondul de concepţie morală şi socială.

Se pare că autorii dramatici din secolul al 20-lea ar voi să îndeplinească şi cu drama aceiaşi misiune. Dintre aceştia de sigur Andreef şi Iurkevici represintă tentativele cele mai îndrăzneţe.

Unul dintre autorii ruşi cari nu se lasă a fi sedus de aceste teorii noui, e Dimitri Merejkovschi. Moartea lui Pavel I, piesă în 5 acte, e opera lui cea mai recentă.

Epoca domniei efemere a lui Pavel, caracterul acestui ţar nebun, detaliile nopţei tragice a asasinatului unui ţar, iată subiectul acestei lucrări inspirate.

Ţarul Pavel a găsit în camera lui Alexandru, o tragedie de a lui Voltaire.

— «Ce-i asta? Ah! Brutus!... (citeşte) «Roma e liberă... ajunge... cine a sublimiat pasajul ăsta?...

—„Nu ştiu M. V. cartea aparţinea bunicei mele.“

— «Mama mea! care m'a închis, după ce a ucis pe tatăl meu»...

.. „Trei-zeci de ani... trei-zeci de ani... „şi tu erai cu ea, contra mea...

Contele Palen e şeful conjuraţiei, el înţelege că fără Alexandru, fiul ţarului Pavel, nu ajunge la nici un rezultat; atunci, îl asociază la opera sa.

Cu multă greutate Alexandru, în urma stăruinţelor lui Palen, semnează condamnarea tatălui seu, plîngînd şi căutînd a evita ori-ce onoruri.

După ce conjuraţii s'au retras pentru a comite atentatul contra lui Pavel, rămîn în scenă doi măturători:

—„Ce păcat unchiule! au să-l omoare...

—„Ce putem noi face? Aşa i-a fost „soarta. Pe Alioşenka (fiul lui Petru cel „mare) l'au ucis; pe Ivanuşka (Ioan Antonovici) l'au ucis; pe Petinka (Petru „III) l'au ucis; şi vor ucide şi pe Pavlişca...

...„Şi cîţi au să mai fie ucişi!...

„D-zeu o ştie. Ai să bem, Fedia, în sanatatea noului ţar. N'are să fie mai soi ca ceilalţi, dar ce are a face!... (Ia chitara şi începe a cînta)...

Pavel e ucis. In locul seu e urcat Alexandru pe tron. El nu vrea să domnească, dar Palen şi cei-lalţi conjuraţi îl

Cumpărați Bilete pentru Loteria 4 Clasa IV a Regatului Romîn

Cu tragerea la 25 și 26 Septembrie 1908

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor MEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 36. O jumatate loz Lei 18 - Un sfert de loz Lei 9 Una optime lei 4-50

obligă să se arate în balcon și să vorbească mulțimei:

—„Împăratul e mort și eu voi domni."

—„Ura! Ura! Alexandru!..

—„S'ar zice că anunță că va fi spînzurat."

—„Cred și eu, răspunde unul din po„por, asasinii bunicului seu, sînt înainte, „ai tatălui seu în urmă și asasinii lui, „merg alăturea de el...

Drama istorică a lui Merejkovski, îmbogățește literatura rusă, cu o piesă de valoare care e pusă alături de Boris Gudunof al lui Pușkin.

Exploatarea cetățenilor Iașului

Greu pătrund nevoile celui de jos la cunoștința celui de sus. Nu ajunge să aduci la cunoștința lor fapte ce revoltă pe ori și care, ci trebue ca să repeți de multe ori până să răspundă!

Am adus la știința autorității comunale într'un articol precedent, modul neomenos cu care exploatează trustul brutarilor pe toți locuitorii Iașului.

Am așteptat ca o voce să răspundă strigătului meu, am așteptat ca o măsură restrictivă să arăte că există o autoritate în Iași, care să intervie spre binele orășenilor.

Dar nu! Autoritatea comunală n'a auzit, nu a putut sau nu a voit să audă. Nici o măsură nu a pornit în contra cartelaților.

Brutarul vinde pîinea tot cu 30 bani! El cumpără 100 kgr. de făină cu 28 lei și plătește lucrul cu 4 lei; deci sacul de făină lucrat îl costă 32 lei.

De altă parte el vinde sacul cu 45 lei căci el scoate din el 150 pîini pe care le vinde cu câte 30 bani una.

Brutarul cîștigă dar „13 lei de 100 kgr. de făină."

Trei spre zece lei de sac de făină! Un cîștig de 34 la sută, nu este fenominal?

Să scadem patru procente cu cheltueli auxiliare, îi rămîn 30 procente la sută cîștig.

Nu e aceasta o exploatare nerușinată a cetățenilor?

Și cu aceiași nerușinare, îmbogățiți prin această exploatare neomenoasă, ei își plimbă în carete proprii, printre cei exploatați, luxul lor.

Ca o sfidare apare acest lux față de cei ce le procură cîștigul fenomenal de 30 la sută după ce pun în vînzare o pîne plină de diverse resturi într'insa, crudă și cîntărită fals.

Primăria trebue să intervie. Toți cetățenii orașului vor recunoaște autoritatea ei vitregă, dacă ea nu-și va face datoria de a interveni.

După cum ea ne îngrijește de străzi, de lumină, de apă, ea trebue să ne îngrijească de alimente bune și eftine.

După cum ea caută la curățirea orașului, ea trebue să ne îngrijească de pînea curată.

Cetățenii trebue pornită o campanie energică pentru dizolvirea acestui trust format asupra alimentului celui mai prețios și mai necesar.

Trebue să se sfîrșească odată această exploatare nerușinată.

Un cetățean

Iași 6 Septembrie 1908.

Litere-Științe-Arte

Opera în pregătire. — Un mare ziar german s'a adresat nu de mult, scriitorilor dramatici germani, cerîndu-le să-i comunice operele isprăvite sau ceva despre planurile lor. Iată vre-o cîte-va răspunsuri:—„Am scris, după cum știți, în colaborare cu Gustav Kadelburg, o comedie în 3 acte: „Ușa în liber" și nu-mi va fi posibil să încep pentru iarna viitoare o nouă lucrare *Os ar Blumenthal*".

— „Cred în D-zeu și oameni și că comedia mea scrisă în a. 1907 „Tatăl natural" are să iasă peste vre-o 4 săptămîni de sub tipar și în sezonul acesta poate să se joace pe vre-o scenă berlineză, care are mai mult curaj. Despre opera creată în anul acesta—o tragedie, nu-mi convine să dau detalii publicității. *Herbert Eulenburg*".

— „Ca răspuns la întrebarea Dv., Vă comunic, că sunt ocupat cu o comedie modernă, a cărei desăvîrșire îmi cere încă cît-va timp. *Ludvig Fulda*".

— „Imi iau voie să vă comunic, că noua mea lucrare dramatică, care e aproape gata, poartă titlul „Munți albaștri" și e o comedie modernă în 4 acte. *Max Halbe.*

— „Lucrez deocamdată la o dramă ce se petrece în zilele noastre. La toamnă îmi voi termina lucrarea. *George Hirschfeld.*

— „Amabila D-voastră scrisoare am primit-o abia astă-seară. Deschiderea vînatului de găinuși nu am sărbătorit-o la masa de scris. De altfel sunt foarte silitor, lucrez la o nouă comedie, însă înainte de a o isprăvi vor începe cerbii să sbiere. Conținutul iei nu prea-mi vine să-l destăinuesc însă sper, că va fi foarte vesel. *Richard Skowronnek*".

*

Mișcarea plantelor rezultă după botanistul german Haberlandt, din facultatea lor de-a percepe prin celulele lor epidermice—un fel de ochi—lumina către care se întoarce de obiceiu.

Autorul acestei teorii spune că, numai atunci cînd lumina cade drept pe frunză formînd cu dînsa un unghiu drept, interiorul fiecărei celule e mai tare luminat la centru de cît la periferia sa. Dacă raza de lumină cade oblic pe foae, punctele luminoase ale celulelor din interior nu se mai găsesc în centru.

In acest caz pețiolul frunzei se întoarse în așa fel în cît raza de lumină să formeze un unghiu drept cu frunza.

Iată ce determină mișcarea plantelor, cari, după cum am arătat, se mișcă cînd punctul luminos nu e central și revine în repaos cînd centrul fie căreia din celulele sale epidermice este luminat.

*

In editura librăriei Leon Alcalay a apărut No. 366 din „Biblioteca pentru toți", cuprinzînd „Aventurile unui volum de poezii" precum și alte schițe, datorite d-lui Al. Gh. Doinaru.

Schițele acestui autor se remarcă prin vivacitatea cu care sunt scrise, prin glumele și mai cu seamă prin ironia cu care sunt descrise, unele tipuri din societatea romînească.

D. Doinaru nu are calități mari stilistice, dar ceia ce spune, spune în totdeauna cu haz. Alte ori autorul nu e dispus.

Așa, de pildă, în „Arhivarul", în „Așteptare", pe lîngă ironie amară și glume în care pune de obiceiu sare destulă, autorul manifestă și un suflet duios.

D. Doinaru pare că-și scrie schițele fără să le mai revadă, un cusur destul de mare; însă nu putem nega talentul său destul de binișor apreciat în lumea literară.

*

A apărut în București și s'a pus în vînzare: „Curs complect pentru învățarea limbei „Esperanto" în puține lecțiuni de dr. S. Kimel. Gramatică și aplicații. Prețul 60 bani.

In provincie se trimete numai recomandat (25 bani pentru ori cîte exemplare).

De vînzare la autor: Strada Colței No. 16; la „Esperanto oficejo" Strada Lipscani No. 80 în București, precum și la principalele librării din capitală și provincie.

Vînzarea se face în folosul mișcării esperantiste.

Informații

● *Cearta dintre cartelişti a degenerat cu totul. Bunii prietini de odinioară nu numai că se înjură ca la ușa cortului, dar au început să spuie pe șleau ceea-ce toată lumea șoptea numai.*

Ast-fel în numărul său ultim Secolul *spune următorele la adresa junimiștilor*:

Toată lumea știe în ce condițiuni s'au făcut alegerile generale și cum d. N. Filipescu, prevezînd că va cădea la Brăila s'a milogit zile întregi să fie lăsat să treacă, fie măcar ca cîinele peste apă. Și cînd, din cauza împrejurărilor locale, nu era posibil ca să se accedeze la milogeala d-sale, atunci i s'a spus că numai în Vaslui poate să fie scos din urnă cu voturi liberale. Și d. N. Filipescu a fost fericit să primească și această pomană.

Tot așa și d. Mișu Cantacuzino.

D-nii Gh. Gr. Cantacuzino și N. Filipescu s'au milogit săptămîni întregi, pînă cînd partidul liberal plictisit ce atîta umilință a renunțat la candidatura unui vechiu și încercat liberal, a d-lui Maltezeanu, spre a alege la Călărași pe d. Mișu Cantacuzino.

Sunt alte lucruri și mai grave și desigur că nici ele nu vor remînea necunoscute marelui public. Ziarele liberale, cu siguranță, că vor vorbi la timp.

● **Alergările de cai.**—Duminică și Luni au avut loc pe platoul abatorului, alergările de cai organizate de Clubul Jokey.

De și a plouat tot timpul, tribunele erau pline de o lume aleasă printre care am observat și mulți amatori din București, Galați, Brăila și Craiova.

Rezultatul curselor în prima zi a fost următorul:

Cursa I.—Premiul comunei Iași.

Premiul I-u a fost cîștigat de *Marie-Rachele* a Contelui de Roma; premiul al II-lea de Andalusa a domnului Gheorghe Pilat.

Cursa II.—Premiul Cristești-Țuțora.

Premiul I a fost cîștigat de *Dorca* a maiorului Paiano, al II-lea de *Satina* a locot. Filip Iacob și al III-lea de *Focșani* a loc. Motăș.

Cursa III.—Premiul Jokey-Club.

Premiul I a fost cîștigat de *Virginia* a domnului Negroponte; al II-lea de Fruit-Picher a loc. Moruzzii, și al III-lea Peterdi a d-lui Al. Zissu.

Cursa IV.—(Militare) Premiul I a fost cîștigat de *Faust* a locot. Negulescu; al II-lea *Ecleror* a loc. Filip Iacob și al III-lea *Măriuca* a loc, Romano.

Cursa V.—(Ofițeri) Premiul I a fost cîștigat de *Amaradia* a locotenentului Poltzer; al II-lea Sbor a locotenentului Anghelescu.

Cursa VI.—Preminl Moldovei. Premiul I a fost cîștigat de *Oșești* a locot. Motăș; al II-lea de *Zăpadă* a loc. Romano și al III-lea de *Osica* a d-lui locotenent Lucasievici.

Ziua a II a Luni rezultatul curselor a fost următorul:

Cursa I.—Premiul Bahlui: Premiul I a fost cîștigat de *Atena* a d-lui Baroncea, al II-lea de *Marie-Rachela* a Contelui de Roma; al III-lea de *Andaluza* a d-lui Gh. Pilat.

Cursa II.—Premiul Prutul. Premiul I a fost cîștigat de *Exante* a sub-locot. Beldiman și al II-lea de Steluța a loc. Georgescu.

Cursa III.—Premiul Copou. Premiul I a fost cîștigat de *Perusal* a domnului Negroponte, și al II-lea de *Dorca* a maiorului Paiano.

Cursa IV.—Premiul Beizadea Al. Moruzzi. Premiul I a fost cîștigat de *Fruit-Piker* a loc. Moruzzi, al II-lea de Peterdi u d-lui Zissu și al III-lea de Jubilant a d-lui Negroponte.

Cursa V.—Premiul Miroslava. Premiul I a fost cîștigat de Zăpadă a locotenent. Romano, al II lea de Liza a d-lui Roseti și al III-lea de Șoimul a loc. Dobrescu.

● Curățindu-se o latrină în curtea spitalului Sf. Spiridon s'a găsit cadavrul în putrefacție al unui copil în etate ca de vre-o 8 luni.

Bănuindu-se a fi la mijloc vre-o crimă, parchetul a orînduit a se face o riguroasă anchetă.

◑ Revizoratul școlar al județului lucrează la întocmirea tabloului de învățătorii și institutori, atinși de boli incurabile care vor fi scoși la pensie din oficiu pe ziua de 1 Octombrie în urma unui examen medical.

● D. locot.-colonel Bălătceanu, comantul Regimentului Ștefan cel Mare No. 13 a fost numit raportor special în afacerea fraudelor de la manutanța din Roman.

D-sa e plecat în acea localitate pentru a face o minuțioasă anchetă.

● La 1 Octombrie vor începe cursurile școalei superioare Poștă și Telegraf.

La această școală nu se primesc decît bacalaureați, care după absolvire trec ca elevi gradul I în corpul telegraf poștal. Inscrierile se închid în ziua de 25 Septembrie st. v. iar acei ce se vor distinge în școală, vor avea o diurnă chiar în timpul frequentării școalei.

Școlare.—*Reușiții la Seminar.* In urma concursului depus, au fost admiși în cl. I a seminarului Veniamin Costaki următorii elevi:

Bursieri: Petrescu Const., Alcescu Patron, Davidescu N., Cristescu Eugen, Țucaliuc C., Ionescu N., Vicol C., Ghervescu M., Hatman V., Dascalu P., Mihailescu Iordache, Nestor Remus, Dimitriu C., Ghervescu N,, Romanescu St., Sabușcă N., Mocănescu A., Stamate T, Zalomia D., Lăpușneanu N., Simion Iordache, Costeanu Em., Găucă I., Pascaliu C., Harnagea Gh., Procopie V., Ungureanu B., Popescu V., Stoica și Barbu Alexandru.

Solvenți: Dornescu Adrian, Soltuz Gh, Bîrjovanu C., Popovici Gh., Mătasă C., Dediu Cristofor, Romănescu Gh., Negureanu M., Ionescu C, Popovici C., Pricopescu Gh., Simionescu N., Luca Ichim, Zăhărescu M., Ursăcescu L., Vrînceanu N., Bujor N. și Șova Vasile.

Reușiții la Sc. Normală—Bursieri: A. Catrinei Ioan, A Marie Theodor, A Păvăloaei Ioan, A Zoiței Ștefan, Al Arestide, Ardeleanu Dim., Balan Ioan, Bard Gh., Băanceanu M., Ciornei Gh., Comicescu Gh., Diaconescu Ilie, Dimitriu C. Gh., Dimitriu Gh. Gh., Dondaș Vasile, Malboca Al., Hermeziu Gh., Diamandi Gh., Iliescu Ilie, Ionescu Ioan, Manoliu Vasile, Mardare Ioan, Mareș Const., Munteanu C., Obreja Ioan, Rogoreanu Const., Popescu Petru, Popovici Ostav, Popovici Gh., Popovici M., Rotariu I., Spiridon Nastasă, Suceveanu Nec., Taban Const., Imircan Gr., Tomulescu N., Țiglă Ioan, Vasiliu Neculai, Verme Vasile.

Solvenți: Albescu Vasile, Urdinu C., Gagoș Vasile, Gheorghiescu Eug., Pîndea Gr., Ionescu Vlad, Zahorniță M.. Patrichei Nec., Popușoae Ioan, Rolea Const., Zornea Ilie, Scobai Dim., Săveseu Al., Vîrgolici M., Vasiliu C., Pintea Gh.

Clasa IV. Bursieri: Andriescu Ostav Antisescu N., Balan Cesar, Dabija V., Dimitriu Iustin, Dimitriu M., Drăgușanu Em., Gheorghiță Dim., Jgnat Ioan, Mancaș Vasile, Naum Const., Popovici M., Savin M., Școlariu M., Theodorescu D.. Timofti Ioan, Trofin C.

Solvenți: Zăhărescu Octav.

● **Expoziția de fructe.**—După cum se știe societatea viticolă din localitate, animată de dorința de a contribui într'un mod cît mai real și cu mijloace cît mai eficace posibile la îmbunătățirea culturei viilor în general, și în special a frumoaselor podgorii de altă dată a Iașului, a organizat o expoziție de struguri și fructe care să servească ca stimulent la îmbunătățirea acestei culturi.

Festivalul de deschidere a acestei expoziţiuni a avut loc în ziua de 7 crt. oarele 10 a. m. în localul societății de gimnastică în prezența d-lor: G. D. Șerban președinte al Camerei de Comerț, Xenofon Eraclide, ajutor de primar, I. Moțet, directorul prefecturei de județ, și a publicului care se găsea față.

După serviciul divin pentru sfințirea apei, oficiat de către preotul Florescu, d. Th. Jellea, vice președinte al societății viticole, rostește discursul inaugural de deschiderea expoziţiunei, arătînd că orașul Iași a cărui reputațiune din punct de vedere cultural e îndeajuns cunoscută, nu s'a lasat mai pe jos în ce privește punerea în valoare a uneia din cele mai importante ramuri a avuției noastre naționale, a culturei viilor, căutînd prin toate mijloacele a contribui la îmbunătățirea acestei culturi, care pe vremuri făcea fala țărei romînești, iar Iașul în special cu podgoriile sale ocupa un loc de frunte în țara romînească.

Pentru ajungerea acestui scop d-sa arată că societatea viticolă s'a gîndit că mijlocul cel mai nemerit este organisarea unei expoziţiuni, care să ne procure ocasiunea a vedea rezultatele muncei viticultorilor noștri, precum și lipsurile de cari sufăr, spre a fi în cunoștință de causă asupra măsurilor ce trebuesc de luat pentru înlăturarea relelor de care sufere viticultura.

D-sa arată că expoziţiunea ce se deschide deși organisată în pripă, într'un timp foarte scurt, se presintă totuși destul de bine, iar produsele expuse în ea fac fala expozanților care cu cele mai mari greutăți și sacrificii au știut să facă datorită muncei lor, ca din terenurile improprii altor culturi și pe care adese nici iarba nu crește, să obțină rezultate destul de frumoase.

Termină, dorind spor la muncă și cea mai deplină prosperitate acelor ce se ocupă cu această frumaosă dar anevoioasă cultură a viticulturei.

D. Xenofon Eraclide, vorbește din partea Primăriei Iași, arătînd că a primit cu o vie mulțumire să ia parte la inaugurarea acestei expoziţiuni. Arată importanța culturei viilor pentru întreaga țară, își exprimă părerea că munca depusă de podgorenii iașeni va avea resunet în toată țara, va stimula pe toți cei cari se ocupă cu această cultură, determinîndu-i astfel la progrese din ce în ce mai mari, făcînd astfel ca opera să fie cît mai compîectă și să dea rezultate din cele mai frumoase.

D. *Gh. D. Șerban*, rostește următorul discurs în calitate de Prețedinte al Camerei de Comerț.

Domnule Primar,
Domnule Prefect de județ,
Domnule Prezedinte a Societăței Viticole și Onorat public.

Camera de Comerț și Industrie din Iași a purtat totdeauna un viu interes și s'a ocupat îndeaproape de tot ce se produce la noi pe terenul muncei naționale; de aceea a căutat ca nici de această dată să nu lipsească din mijlocul D-voastră, a viticultorilor, care reprezentați în adevăratul înțâles al cuvîntului una din cele mai producătoare și mai romînești ramuri de activitate națională.

Mai avem, D-lor, încă mult de făcut pînă ce vom îndruma poporul romînesc pe adevărata cale e menirei sale, îndreptîndu-l în mod real către muncă producătoare și folositoare țărei și neamului; pentru aceasta trebuie să ne convingem însă pe deplin de faptul că întocmai după cum mintea sănătoasă nu poate exista de cît în un corp sănătos, tot astfel și independența politica a unui popor e în strînsă legătură cu independența lui economică. Putem spune chiar că iea nu se poate capata fără existența mai întîi a independenței economice.

Mișcările de ori-ce natură, mari sau mici, care se produc în ziua de astăzi, nu au la baza lor de cît îmbunătățirea situației economice a popoarelor cari produc acele mișcări.

Lesne puteți observa că războaele contemporane nu mai au astăzi ca mobil nici vanitatea regilor, nici caracterul religios, nici caracterul barbar ce le aveau mai înainte; războaele în timpul de față au după cum am spus, la baza lor, dorința de îmbunătățirea situațiunei economice, cercetați cauzele războaelor recente:

Anglo-Bur și Ruso-Japonez și si vă veți convinge de adevăr.

De aceea trebue să nu rămînem în urma celorlalte popoare și trebue să căutăm cît mai curînd să ne îndreptăm privirile și munca noastră în direcțiunea îmbunătățirilor economice, ce avem de făcut.

Trebne să căutăm a ne forma, în afară de soldații meniți a ne apara prin arme în vremuri grele, pe soldații timpului de pace, cari prin munca și priceperea lor la muncă să pună necontenit în valoare bogățiile noastre naționale.

Viticullura d-lor face parte din importantele noastre ramuri de bogăție. și de aceea pe noi toți aceea care cunoaștem și apreciem valoarea bogățiilor noastre, mișcarea începută de noi nu poate de cît să ne bucure și să ne inspire încrederea că, datorită solidarităței dv„ vom izbuti să ajungem cît mai curînd la țelul ce ne-am propus, la reînvierea acestei importante culturi a viticulturei.

Produsul dv., d-lor viticultori constitue nectarul veseliei și al sănătății, importanța lui e netăgăduită și nu mai poate fi pusă la îndoială de nimeni.

De aceea trebue să munciți neîncetat pentru îmbunătățirea acestui produs.

Munca și dorința dv. ce aveți de a îmbunătăți această cultură nu mai poate fi bănuită, ea e destul de evidentă; faceți cele mai mari sforțări și sacrificii pentru a ajunge la rezultatul dorit, dar un lucru e adevărat și trebue să-l recunoaștem cu toții, munca dv., întîmpină un obstacol în neatenţiunea și lipsa de concurs din partea statului, In adevăr pe cînd în altă parte și nu mai departe în Rusia, pe care am vizitat-o de curînd, viticultura se bucură de cel mai mare concurs din partea statului, la noi lucrurile se petrec tocmai contrar.

Dv. d-lor vîriți capitaluri mari în cultura viilor, depuneți muncă însemnată și faceți sacrificii enorme, ținînd seamă de faptul că sunteți în stadiul de încercare a'l replantărilor cînd nu se știe care va fi încă rezultatul definitiv, iar statul nu vă acordă sprijinul său în lupta ce a-ți întreprins-o.

Trebuie să fim strînși uniți, să arătăm nevoile de care suferim, să desfășurăm o activitate din ce în ce mai mare, asemănătoare acelor rîuri continuu curgătoare, care-și revarsă apele lor bine făcătoare asupra cîmpiilor roditoare ale țărei.

Să mă ertați d-lor dacă ca reprezentant a unei instituțiuni economice pe de oparte iar pe de alta ca mai bătrîn de cît Dv. voi căuta să vă mai dau cîte-va sfaturi.

Trebue d-lor să ne îngrijim încă de un fapt foarte important în legătură cu viticultura, trebue sa ne îngrijim de comercializarea vinului, trebue să căutăm să ne găsim debușeuri pentru desfacerea vinurilor, Fără debuscuri. prodcțiunea vinului nu va putea să dea rezultate e dorite.

Un alt sfat pe care voesc să vi 'l dau e următorul: pe viitor să căutăm a ne îngriji în viile noastre de cultura zarzavaturilor și legumelor, Un comerț însemnat de milioane se face anual cu aceste articole. acest comerț se face de străini care trimet pe brațul drept al Dunărei milioanele ce încaseară.

Viticultura noastră se găsește încă în fașă se poate asemăna unui copil minor care are nevoie de îngrijirea și sprijinul părinților, după cum viticultura are absolută nevoie de sprijinul statului. Să muncim în direcțiile ce v'am arătat și cred că succesul nu va fi departe de noi.

Termin d-lor felicitînd pe expozanți și urîndu-le spor la muncă, mulțumind d-lor reprezentanți ai Primarului și Prefectului de județ că au venit în mijlocul nostru, căci d-lor, Primarul unui oraș nu trebue nici odată să stea departe de interesele economice a unei însemnate clase de producătorile cum e acea a viticultorilor.

Dl. I. Moțet își exprimă bucuria ce a simțit cînd a auzit că podgorenii din Iași s'au unit la un loc pentru apararea intereselor lor, își manifestă asemenea credința că mișcarea începută la Iași va avea resunet în toată țara și va fi imitată de toți cari au interese comunei

Felicită pe inițiatorii expoziției din partea guvernului și le urează spor la muncă în viitor.

Mîine vom continua arătînd numele tuturor expozanților cît și detaliile asupra banchetului cari a avut loc în onoarea visitaturilor Basarabeni.

◑ Rapoartele sosite prefecturei de judeţ arată că în urma ploilor din săptămîna aceasta, semănăturile de toamnă merg bine; iar locuitorii se ocupă cu strînsul porumbului şi al nutreţului.

◑ Din cauza ploilor din ultimile trei zile ale săptămînei, şanţurile pentru canalizarea oraşului umplîndu-se cu apă, lucrările au fost suspendate.

◑ Eri fiind serbătoarea Naşterei Maicii Domnului s'a serbat cu o deosebită solemnitate hramul bisericei Talparari de un sobor de 5 preoţi.

DIVERSE

— La monastirile Varatic şi Agapia din judeţul Neamţ, sunt vacante posturile de Diacon.

Doritorii de a ocupa aceste posturi, sunt rugaţi a adresa cererile lor cancelariei Mitropoliei din Iaşi.

— La institutul antirabic au fost internaţi Alter Cohn şi băetul Iţic Strul, ambii din Botoşani, muşcaţi fiind de un cîine turbat.

— S'a cerut urmărirea şi prinderea lui Minu Vornicu şeful unei bande de hoţi din Botoşani compusă din patru soldaţi dezertori care a dispărut din acel oraş.

Ultime informaţii

D-nii membri ai comitetului executiv al clubului conservator-democrat din Iaşi (Piaţa Unirei) sunt convocaţi pentru mîine, Mercuri, 10 Septembrie, ora 4 d. a.

La ordinea zilei mai multe chestiuni importante.

● *D. Take Ionescu, şeful partidului conservator-democrat, pleacă Joi 11 Septembrie din Paris. D-sa va fi la Viena Sîmbătă 13 a. c., iar Luni seara 15 Septembrie, va fi în Capitală.*

● *D. I. Burada, prim-preşedinte al Curţei de Apel, a plecat Duminecă seara la Bucureşti, pentru a avea o intrevedere cu ministrul justiţiei în chestia anchetei pe care urmează s'o ordone d. Stelian.*

● *Pentru Sîmbătă 6 Septembrie, ora 4 d. a. au fost convocaţi, în cabinetul primarului, un număr de cetăţeni marcanţi ai oraşului, spre a discuta în privinţa locului unde urmează să fie aşezată statuia lui Vodă Cuza.*

La invitaţia primarului au respuns vr'o două-zeci de persoane.

Asupra discuţiunilor urmate vom publica în numărul de mîine un detailat articol de reportagiu.

Pentru moment ţinem însă să spunem că d. Gane a propus ca statuia să fie aşezată, în dealul Copoului, în faţa căzărmilor, unde „s'ar reliefa minunat pe fondul de frunziş verde şi sub cerul minunat al zilelor frumoase de vară". Primarul a mai adăugat că nu crede că statuia ar putea fi aşezată în piaţa Unirei, fiind-că guvernul proiectează rădicarea unui mare monument al Unirei—care ar urma să coste cîte-va milioane—şi care de drept ar trebui aşezat în piaţa Unirei.

Cei prezenţi n'au prea dat multă crezare acestui proiect al guvernului şi au opinat pentru piaţa Unirei.

Intrunirea a luat sfîrşit fără vr'o decisiune oare-care, întru cît primarul urmează să refereze ministrului asupra diferitelor păreri emise.

● *Un ordin primit la comandament hotăreşte, ca mîine dimineaţă, batalionul 3 din regimentul 13 Ştefan cel Mare să plece la Ungheni, spre a face paza sanitară în vederea holerei.*

◑ Ministerul Cultelor comunică prefecturei, că M. S. Regele a aprobat numirea d-lui N. Ionescu, ca revizor şcolar cl. I a oraşului şi a d-lui Ioan Dodon, ca revizor şcolar cl. II a judeţului Iaşi.

◑ Ministerul de interne a trimes prefecturei judeţului tablouri de preţul transportului unui vagon de cereale de 10 mii kgr. de la diferite staţiuni de cale ferată, la porturile noastre, care tablouri să le afişeze în primăriile rurale pentru ca sătenii să cunoască transportul produselor din preţul publicat de cota cerealelor.

◑ D. căpitan Drăgulănescu, din regimentul 13 Ştefan cel mare, a fost numit comandantul batalionului de rezervă, dîndui-se de ajutor pe locotenentul Bancov din acelaş regiment.

De asemeni d. căpitan Anibal Arabu a fost numit şef al depozitului, dîndu-i-se de ajutor pe locotenentul Stamboală.

Numirele sunt făcute pe ziua de 16 Septembrie.

◑ Rectoratul universităţii a făcut cunoscut d-lor profesori ai tuturor facultăţilor, care doresc a-şi publica diferitele lor lucrări din cursul anului trecut, în „Anuarul universităţii", ca să trimită manuscriptele cele mai tîrzii până la 15 Septembrie.

● D. profesor Dimitrie Alexandrescu, întorcîndu-se în localitate, a luat girarea afacerilor decanatului facultăţei juridice, pe tot timpul cît d. decan Cantacuzino va lipsi din ţară.

◑ Eri, d-nii colonel Băltăceanu, comandantul regimentului 13 Ştefan cel mare şi locot. colonel Alexandru Iarca, din regimentul 15 Piatra, care au fost numiţi provizor primul comisar regal şi al doilea raportor în vederea instruirei afacerei maiorului Petru Ciocazan, de la serviciul intendenţei corp. 7 Roman, au depus legiuitul jurămînt în faţa d-lui general Tătărescu.

Eri după amiază şi astă-zi, d-lor au procedat la cercetarea voluminosului dosar alcătuit până acum.

● D. locot. colonel Al. Iarca a fost de asemeni însărcinat să ancheteze o serie de neregularităţi, ce se zice că s'ar fi săvîrşit la infermeria de ochi dela Frumoasa.

◑ D-ra Natalia Cernescu, învăţătoare la şcoala rurală din Vereşti, a fost chemată în judecata comisiunei disciplinare a învăţătorilor, circumscripţiei Iaşi, învinuită fiind de grele abateri dela regulamentul şcolar.

● D. Alexei Filipov, care în cursul lunei Mai a dăruit bisericei sfînta treime, un rînd de veşminte în valoare de 1000 ruble, lucrate în fir, la Moscova a mai adus zilele aceste tot din Moscova, un rînd de sfinte vase, cu capacele lor de argint suflate cu aur, în valoare de 600 ruble, dăruindu-le aceleeaşi biserici.

De asemeni, darnicul drept credincios a oferit suma de 220 lei pentru reparaţiile trebuitoare bisericei.

Faptela sale vorbesc dela sine.

◒ Astă noapte hoţii introducîndu-se în locuinţa lui Miltiade Hociung, notarul comunei Buznea, au furat lucruri din casă şi suma de 1500 lei.

◒ Femeia Elena Sirmei din Tg. Frumos a reclamat parchetului că fiul său Toader mort în spitalul acelui oraş zilele trecute cu diagnosa tetanos, ar fi murit în urma bătăei suferită de la mai mulţi băetani.

S'a ordonat facerea autopsiei cadavrului.

● Măcelarul Gheorghe Filip a fost arestat şi dat judecăţii pentru că aseară ducîndu-se la gheretа fanaragiului Toader Haia din strada Albineţ şi pe cînd acesta dormea în gheretă, dînsul i-a aplicat cîte-va lovituri puternice la cap cu un ciomag, rănindu-l grav.

● D. inspector al C. F. R. Niculescu, care a fost transferat de la Iaşi la Buzeu, a părăsit oraşul nostru alaltăeri cu expresul de zece dimineaţă.

Pentru cei de la primărie.— Halul în care a ajuns oraşul este de neînchipuit, nu numai din cauza murdăriei, dar din cauza absolutei imposibilităţi de a te mişca. In partea de sus a oraşului nu se poate comunica nici cu piciorul, nici cu trăsura, aşa că nici furnisorii, nu mai trec la deal, nu poti să-ţi aduci lemne etc.

Şi toate aceste neajunsuri s'ar fi putut foarte bine evita, cu puţină chibzuială, dacă *bătrînii şi tinerii noştri turci din capul administraţiunei comunale*, ar fi supraveghiat modul cum se fac lucrările de canalizare şi aducerea apei în oraş.

Antreprenorul şi-a dat socoteala de orientalismul nostru şi cum nimenea nu se îngrijea de interesele locuitorilor acestui oraş, a desfundat toate stradele şi le-a lasat de luni de zile, cu şanţul la mijloc şi cu mormanele de pămînt pe trotuare.

Ca să poţi trece prin aceste locuri trebue să fii un bun alpinist pe timp uscat, pe timp ploios însă este absolut imposibil de trecut, afară numai de a-i întrebuinţa balonul, sau aeroplanul. In această stare se găsesc de la începutul lui Iunie, stradele Toma Cozma, Asachi, Carol, Coroi Sfţ. Necolae, Ştefan cel Mare şi altele.

Acest lucru însamnă a abuza de răbdarea romînului.

In ţările civilizate se ţine socoteală de trebuinţele locuitorilor şi nu se lucrează de cît în părţi lăsînd comunicaţia într'o parte liberă, şi apoi pe măsură ce se termină se astupă se bate pămîntul la loc şi se pavează.

Aici se aşteaptă însă să se bătătorească pămîntul de la sine, ca se le vină mai eftin. Dar repararea în condiţiunile acestea nu ţine ci se surpă cum s'a întîmplat în urma ploilor de ieri mai peste tot.

Vom mai vedea şi altele;

Ce aşteaptă cei de la primărie pentru a lua măsuri?

● Agenţii poliţiei de siguranţă au reuşit să prindă după o cercetare de mai multe zile pe individul Iohan Erbert un cunoscut pungaş care comiţînd în Galaţi un furt de 1400 lei s'a refugiat în localitate.

● D. Alexandru Constantinescu, secretarul revizoratului şcolar, a fost recomendat pentru postul de secretar al inspectoratului Circomscripţiei Iaşi.

● Individul Dumitru Miron lucrător la canalizarea oraşului a fost arestat şi înaintat autorităţilor din Dorohoiu unde a comis numeroase furturi.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti 9 Septembrie

Ancheta

Bucureşti.—D. ministru Toma Stelian a luat astăzi o hotărîre în privinţa anchetei ce urmează să se facă în urma acuzaţiunilor d-lui Cuza.

D. Toma Stelian a însărcinat pe d-nii Scarlat Ferechide, prim-preşedinte al Inaltei Curţi de Casaţie şi Ciru Oeconomu, procuror general pe lîngă această înaltă curte, pentru ca să facă această anchetă.

D. Stelian a procedat astfel în conformitate cu legea care dă numai acestor înalţi magistraţi căderea de a ancheta în astfel de ocaziuni.

Astăzi sau cel mult mîine seară, comisiunea de anchetă va pleca la Iaşi. Ea va avea dreptul de a cita ca informatori orice persoană care ar putea produce oare-care lumină în chestia acuzaţiunilor produse.

„Epoca" ameninţată

Bucureşti.—Se ştie că ziarul d-lui Filipescu a dus o campanie din cele mai violente şi a publicat chiar acte judecătoreşti contra d-lui Cocăneanu, prefect liberal.

La acuzaţiunile „Epocei" n'a respuns pînă astă-zi nici presa liberală nici d. Cocăneanu.

Se pare însă, că nu numai faptele sunt plăzmuite, dar chiar actele publicate de „Epoca", căci astă-zi d. Cocăneanu somează „Epoca" de a face dovada că actele publicate sunt autentice, ameninţînd pe redactorii d-lui Filipescu, că la caz contrar va pătrunde în redacţie şi va împuşca pe toţi cei de acolo.

Ameninţarea aceasta a provocat senzaţie în cercurile ziaristice din Capitală.

Succesul d-lui Disescu

Bucureşti.— Din Berlin să anunţă că succesul d-lui Disescu la congresul interparlamentar a tost extraordinar.

La marele banchet din grădina zoologică d. Disescu a ocupat locul de onoare în faţa presidentului congresului.

Senatorul Dassy a pronunţat o cuvîntare în care a vorbit în termeni foarte elogiosi despre d. Disescu.

Congresiştii romîni au oferit un banchet in onoarea d-lui Disescu la care au participat mai mulţi deputaţi romîni din Ungaria.

Moartea lui Sarasate

Biarritz.—Marele violonist Sarasate a murit.

Sarasate Martin Meliton, numit şi Pablo de Sarasate. Violonist şi compunist, născut la 10 Martie 1844, în Pamplona, province spaniolă (Navara) fiul unui militar superior. Şi-a făcut studiile la Conservatorul din Paris cu Alat pentru violină şi Réber pentru compoziţii. Aci a primit la 1859 premiul I la violină.

După isprăvirea studiilor sale a întreprins călătorii lungi prin Franţa Anglia Orient şi America unde a obţinut pretutindene succese colosale, mai cu seamă în Germania, în earna anului 1876—77, a avut un succes enorm.

In jocul lui se vedea o tecnică perfectă şi un muzicant sublim din toate punctele de vedere.

In programele sale de concert pe lîngă maestrii clasicismului să veden şi acea a geniului briliant.

Ca componist s'a ilustrat numai în stil uşor.

Manevrele

Bucureşti.—De eri au început manevrele cavaleriei în Dobrogea.

Ofensiva a luat-o lot. colonel Rovinaru cu un efectiv de 450 oameni şi cai.

Două automobile fac serviciul de transmisiune de ordine.

Ministrul de rezboiu a luat reşedinţa la Murfatlar unde vor avea loc manevrele principale.

A: S. R. Principele Ferdinand soseşte pe cîmpul de manevră Mercuri. Arbitri sunt d-nii colonel Socecu, loc. colonel Rovinaru şi maior Caretaş.

De mîine încep diferitele evoluţii de manevră.

Noui cazuri de holeră

Petersburg.—Pînă la amiazi au fost 466 noui cazuri de holeră cu 153 morţi. Numărul total al bolnavilor este de 1475.

Sufragiul universal în Ungaria

Buda-Pesta.—Partidul socialist a ţinut în toate circumscripţiile municipale, adunări, adoptînd rezoluţiuni în favoarea sufragiului universal. Peste 15,000 socialişti au manifestat apoi în faţa otelului regal situat pe bulevard şi unde se află clubul independenţei. Nu este nici un accident de semnalat.

Groaznică nenorocire

Paris.—Ziarele află din Lisabona că în timpul unei lupte cu tauri, un rău făcător, remas necunoscut, a deschis uşa grajdului, în care se ţin taurii şi 22 tauri au năvălit asupra spectatorilor. Au fost ucise 7 persoane şi 40 rănite.

Incendiu

Paris.—Miniştrii de interne şi al poştelor, au vizitat azi dimineaţă hotelul telefoanelor, distrus de un incendiu şi au constatat că interiorul clădirei este complect distrus. Sunt temeri chiar de o prăbuşire a zidurilor, pentru care s'au luat măsurile necesare, spre a se evita accidente.

Principele Ferdinand la Viena

Viena.—Principele Ferdinand al Romîniei a sosit azi dimineaţă aci venind din Sigmaringen.

La ora 9 dimineaţă principele moştenitor şi-a continuat călătoria spre Sinaia, Alteţa Sa va sosi de la Sinaia la 22 Septembrie st nou cu trenul accelerat, care soseşte în gara de nord la ora 9 şi 20. Din Bucureşti, A. S. R. îşi va continua călătoria pînă la Murfatlar.

ANDREI BRIFF
AVOCAT
— Strada ETERNITATE No. 72 —

Dr. H. IVAINER
MEDIC DE SPITAL, specializat la Paris
pentru boale de copii, s'a stabilit în Iaşi.
Str. Primăriei No. 30

Se caută o bonă pentru o copilă de 8 ani; de preferinţă franceză.
Lămuriri la redacţie.

Institutul RANG
Şcoala Primară mixtă.—Examenul la Stat
— Iaşi, Str. Română No. 34, Iaşi —
Primeşte copii *externi, semi-intern şi interni.*
Limbile franceză şi germană *obligatorii.*
Cursurile încep la 1 Septembrie

De vinzare poloboace pentru vin circa 1000 vedre. Adresa Earmacov Piaţa Unirei.

De inchiriet O odaie mobilată. Str. Albă No. 27

TEATRUL CIRC SIDOLI
Sîmbătă 13 Septembrie 1908
PRIMA
Serata dansanta
Organizată de societatea „UNIREA" a — lucrătorilor tipografi din Iaşi —
MUZICA MILITARA
— a regimentului 13 Ştefan cel Mare —

INSTITUTUL DE DOMNIŞOARE
CHAMPALBERT-HEROVANU
IAŞI—STR. BARBOI 19—IAŞI
Acest Institut cuprinde curs primar după programa statului cu limbele Franceză şi Germană şi piano, precum şi un curs special de franceză, germană piano, lucru şi pictură.
Se primesc eleve interne, externe şi semi-interne. De asemenea se primesc şi băeţi pentru clasa I-a primară, numai externi.
Inceputul cursului la 1 Septembrie, Inscrierile se încep la 15 August.
Se trimet prospecte la cerere.

Cabinetul de Chirurgie dentară
al
Doamnei Doctor CIUDIN NICULCEA
se va muta de la 26 Octombrie c., tot în str. Lăpuşneanu la No. 25, d'asupra parfumeriei Darmet (Robert) casele Mavrocordat. Intrarea prin gang

INSTITUTELE UNITE
— IAŞI —
al 43-lea an
Se primesc elevi interni, semi-interni şi externi pentru: cursul primar cu limbele Franceză şi Germană, şi clasele I-a şi a II-a de liceu.
Se mai primesc elevi interni care urmează la liceu sau gimnaziile statului.
Cursurile încep la 9 Septembrie.
Pentru orice lămuriri a se adresa la direcţiune str. Muzelor No. 6.

NOU! NOU
Sticlele „Isometrop"
Cea mai clară vedere, experimentată cu razele *Roentgen.* Premiată de toate academiile oculistice.
Asigură **conservarea ochiului,** evită fluorescenţa şi *măreşte vederea*
Se incadrează
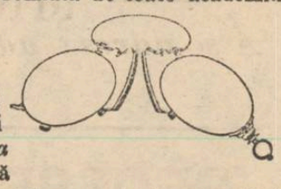
în ori ce formă de ochelari; montările cele mai noui şi mai sistematice.
Singurul depozit la
Magazinul de optică **W. FISCHER**
IAŞI, Strada Lăpuşneanu 30
Mare depozit de Binocle "Flamarion"

MARTIN BUCHOLTZER
105 STRADA PACURARI 105
Spălătorie şi bolangerie chimică cea mai modernă

Reinstalînd fabrica şi angajînd personal special pentru spălătorie călcătorie şi boiangerie chimică. Am onoare a face cunoscut onor. şi vechei mele clientele că am reînceput a primi la atelierul de spălătorie, rufe, gulere, manşete etc. executînd comanda după dorinţa Onor. Public în cel mai scurt timp şi cu preţurile cele mai avantajoase.

Asemenea atelierul de boiangerie fiind cu totul reînoit şi asortat cu toate culorele moderne pentru ori-ce calitate de stofe recomandă în această artă Onor. mele clientele că pentrn sezonul de toamnă şi iarnă, se primesc pentru colorat ori-ce fel de stofe, covoare, haine bărbăteşti, pentru femei şi copii, de ori-ce fel de stofe, perdele, cuverturi şi va fi prompt şi conştiincios servită. Garantez pentru toate colorile.

Recomand şi spălătoria chimică pentru curăţirea garderobei de haine de dame şi copii, toilete de bal, teatru, concert şi haine ofiţereşti, stofe de mobile, lucruri brodate, mănuşi, umbrele, panglici precum şi orice obiect ce se atinge de această branşă.

Pentru efectuarea conştiincioasă a flecărui obiect garatez.

Atrag mare atenţiune Onor. mele clientele că am instalat în atelier noui ghergheturi cele mai moderne, pentru spalat şi întins perdele care vor fi executate ca şi în străinătate.

Comenzile se primesc direct la fabrica Strada Păcurari 105 sau în oraş Strada Lăpuşneanu 25 lîngă parfumeria Robert şi Strada Atanasie Panu 64 şi la Bîrlad Strada Principală No. 223.

Incercaţi dar şi încurajaţi instalaţia cea mai modernă în această branşă şi cu experienţe pline de succes pentru mine şi Onor. public după 12 ani de practică în această artă, sper că voi satisface toate cerinţele publicului.

Cu osebită stimă
MARTIN BUCHOLTZER
Strada Păcurari No. 105

CAILE FERATE ROMANE

Plecarea şi sosirea trenurilor—GARA IAŞI

PLECAREA

Ante meridiane

Paşcani, Bacău, Piatra-N., Bucureşti	6.10
T.-Ocna, Burdujeni, Fălticeni, Botoşani	
Vaslui, Galaţi, Bucureşti	8.35
Dorohoi	8.40
Paşcani, Bucureşti	10.20

Post-meridiane

Ungheni, Chişinău, Odessa	12.05
Vaslui, Tecuci, Galaţi	3.10
Dorohoi	5.40
Paşcani, Bucureşti, Burdujeni, Fălticeni	5.55
Botoşani	
Vaslui, Bucureşti, Galaţi, T.-Ocna	9.05

SOSIREA

Ante-meridiane

Bucureşti, Tg.-Ocna, Galaţi, Vaslui	8.30
Dorohoi	10.35
Paşcani, Bucureşti, Fălticeni, Burdujeni	11.20
Botoşani	

Post-meridiane

Galaţi, Tecuci, Vaslui	1.05
Ungheni, Chişinău, Odessa	5.25
Bucureşti, Paşcani	6.20
Dorohoi	8.00
Bucureşti, Galaţi, Vaslui	9.55
Paşcani, Bacău, Piatra-N., Galaţi, Bucureşti	10.55
T.-Ocna, Fălticeni, Botoşani, Burdujeni	

Gonosan
TRADE MARK

ANTIBLENORAGIC

Cel mai bun şi aprobat de toate autoritaţile medicale. Calmează repede durerile şi opreşte secreţiunea, *scurtează durata boalei şi preîntîmpină complicaţiuni.* Doza: 4—5 ori pe zi cîte două capsule după mîncare.

De vînzare la toate farmaciile şi drogueriile din ţară. Preţul unei cutii 50 capsule lei 4; cu 30 capsule lei 2.75.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa administraţiei ziarului, strada Ştefan cel Mare No. 38

BROSSE A TAPIS
Prix : 14 fr.
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

PONDOIR
pièces
Prix..... 6f50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

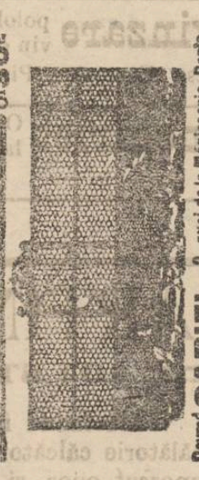

GRILLAGES en fil de fer galvanisé 0f30 le mètre carré

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

MÂNCARIME, MĂTRĂŢĂ
şi alte maladii ale Pelei Capului,
CĂDEREA PĔRULUI
Vindecate răpede cu
POMMADA DESLAURIERS
Deslauriers, Ph.-Ch., 31, r. de Cléry, PARIS, şi la toţi pharmacisti şi parfumori
A exige pe etiquetă semnătura Deslauriers şi timbrul guvernului francez

1420 **NEVRALGIELE**
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiŭ să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

„România musicală"
— IAŞI —
24 Str. Lăpuşneanu 24

Piane: din cele mai renumite Fabrici începînd de la Lei 700—pînă la cele mai scumpe.
Renumitele Pianine Zimmermann cea mai mare fabrică din lume.
Gramofoane: Marca „Inger" preţuri, reduse Gramafon de concert mare cornet dirigiabil redus din lei 250—la lei 150.
Plăci mari de concert pe ambele părţi numai Lei 4.—o placă.
Note muzicale: pentru Conservator, studii şi piese moderne.
Viori pentru şcoală, Orchestră şi solişti.
Mandoline italiane, Violoncele, Flaute.
Coarde fine din cele mai renumite fabrici.
Preţurile cele mai eftine.
Hîrtie diafană de lipit pe geamuri cele mai frumoase desenuri.
Tablouri de artişti celebri precum şi Rame.
Preţurile cele mai reduse.

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— *Strada Golia 77* —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

Stefan P. Georgescu
AVOCAT
— *Str. Căpitan Pîun No. 10 bis* —
Primeşte consultaţii dela 7 jum. la 9 dim.

D-r Alex. Lambrior
— *Strada Vovideniei No. 1* —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

ADVOCATUL
EM. SOCOR
S'a mutat în Str. Veche 24

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— *Strada Crucei 41* —

Mai multe sute doamne bogate (noui cereri) doresc **căsătorie** imediată.
Reflectanţi serioşi (chiar şi fără avere) să se adreseze lui **L. Schlesinger, Berlin 18.** (Cea mai mare şi de seamă agenţie matrimonială internaţională) nu anonimă.

CAPSULELE
LUI
RAQUIN
Cu Balsam de Copaiu

Singurele capsule de *gluten* cu **copaiu approbate de Academia de Medicina din Paris.** — *Nu se sparg* în stomach, deci, sunt în tot d'auna bine tolerate şi nu pricinuesc **nici uă dată rîgbîeli.** Intrebuinţate singure seu cu *Injectiunea Raquin*, vindec în forte scurt timp *scurgerile cele mai tari pricinuite de*

BOLILE SECRETE

A nu primi decât Flaconele cari pórtă, pe invelişul de afară, *semnatura lui Raquin* şi *Timbrul oficial* (în albastru) al *Guvernului frances.*

DEPOSIT: Paris, 78, Faubourg St-Denis
la *FUMOUZE-ALBESPEYRES*
Si în tóte principalele Pharmacii
UNDE SE POT GĂSI ASSEMENEA SI
CHĂRTIA SI VESICATÓREA LUI ALBESPEYRES
Intrebuinţate în
SPITALELE MILITARE ALE FRANCIEI

Cumpăraţi bilete de loterie
numai de la
NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
„Loteria Regatului Romîn"
oferă publicului cele mai
Mari Şanse de Bogăţie
Cei care au intîrziat
Să nu piardă ocaziunea acum la:
Clasa IV-a a Loteriei
Tragerea
la 25 şi 26 Septembrie
LEI 900000
Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a
Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 900,000 lei
Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Şapte Milioane Trei sute doua-zèci şi două Mii de Lei
Grăbiţivă a cumpara din puţinile
Lozuri Norocoase
ce au mai rămas libere la
Noua si Principala Colectură Romană
Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 13
1/4	Un sfert	Lei 26
1/2	Una jumătate	Lei 52
1	Loz întreg	Lei 104

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4.50—lei	1/4	Un sfert	9—lei
1/2	Una jumătate	18 — lei	1/1	loz întreg	36—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal
Se garanteazā serviciu cel maĭ Prompt şi conştiincios
PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul V.—No. 531.—IAȘI, Joi 11 Septembrie 1908

Jîdovismul nostru!

In mai multe articole trecute am lămurit afacerea acuzațiunilor aduse de d. Cuza magistraturei ieșene. Din cele spuse de noi, *și mai ales din tot ce a spus pînă acuma d. Cuza*, rezultă un singur lucru: că d. Cuza n'are nici un fel de dovezi pentru a-și susține acuzările. Lucrul acesta este și rămîne definitiv stabilit, orice întorsătură ar mai lua afacerea de aci înainte, orice anchete și procese ar mai avea loc.

D. Cuza recurge însă la tot soiul de arguții *talmudice* pentru a-și crea o *aparență* de dreptate. Astfel d-sa argumentează: „eu am atacat magistratura ca fiind vîndută Jidanilor. „Opinia", ziar jidovesc, a sărit în apărarea magistraturei, deci Jidanii au interes să apere magistratura, deci magistratura este vîndută Jidanilor".

Această logică umoristică, din care rezultă în chip strălucit mentalitatea d-lui Cuza, nu merită să fie combătută.

Totuși, pentru că o asemenea argumentare este adusă în toiul unei discuții asupra unei chestiuni destul de serioase, și pentru că nu vrem să lăsăm d-lui Cuza posibilitatea unui triumf, nici chiar față de naivi, credem că nu strică să lămurim odată pentru totdeauna și jidovismul nostru, mai ales că nici presa *istorică* nu se dă în lături de a-l invoca din cînd în cînd.

Scurt și cuprinzător. Din toată acțiunea noastră—a noastră, cari în diferite rînduri am avut rostul în diriguirea acestei țeri, și respunderea modului cum a fost făcută acea diriguire—din toată acțiunea noastră nu se vede un singur fapt, din care ar rezulta, că în chestia evreiască am avea alte principii de cît toți ceilalți oameni politici serioși ai țării. Chestia evreiască este una din cele mai grele, pe cari generația actuală le-a moștenit de la cele precedente. Și pentru moment, noi nu vedem nici un chip de a schimba ceva în această chestiune, în senzul favorizării evreilor. Dacă este un om politic serios, care crede că pe cale legislativă este ceva de făcut în *defavoarea* evreilor, acela n'are de cît să-și formuleze propunerile, pe cari le vom discuta și noi împreună cu toată lumea, și factorii în drept vor lua decizia cuvenită.

Pînă atunci însă—ceea ce nu înțălegem - este, ca în această chestiune să ne zvîrcolim ca niște maniaci și să imităm, fie pe acei nenorociți—specia Cuza - cari stau veșnic cu ochii holbați și pumnii strînși, amenințînd și invectivînd pe evrei, fie pe politicianii vulgari—specia Filipescu—cari din cînd în cînd sunt bucuroși să provoace oare-cari tapajuri antisemite.

Ni se pare că lucrul este clar, și că din tot ce-am vorbit și ce-am făcut noi în zeci de ani, nu rezultă altceva de cît cele ce spunem aici. Bine înțăles, oamenii serioși din ori ce partid, nici n'aveau nevoe să le amintim toate acestea; dar după cum am spus, la urma urmei trebue să avem grijă și de acei care constituie materialul pe care-l exploatează în bună voe d-nii Iorga-Cuza, cu bine-voitorul sprijin colectivisto-carpist.

D. Cuza, conform mentalității sale de maniac, poate să se zbuciume necontenit în chestia evreiască. In dorința d-sale de a compromite pe jidani, poate să se încerce a primejdui însăși reputațiunea tuturor instituțiilor noastre, întocmai ca țiganul din poveste, care, în nemărginita-i dragoste fiască, a dat cu toporul în musca de pe fruntea tatălui său; căci se știe — d. Cuza însuși a spus-o—demascarea „venalității magistraturii" a făcut-o spre a arăta ce specimene de oameni sunt Jidanii. Noi, firește, nu vom sta nici să rîdem de aceste biete zvîrcoliri; dar nici nu vom sta nepăsători, cînd politicieni, profund nescrupuloși, exploatînd pe acest psichopat, îl vor împinge pe calea-i nenorocită în speranța cine știe cărui profit politic.

Iată de ce am luat atitudine din capul locului în chestia acuzărilor aduse magistraturii; iată de ce, față de incapacitatea acuzatorului de a-și dovedi afirmările, *am făcut noi dovada contrară*,—și iată în ce constă.... jidovismul nostru.

„OPINIA"

In afacerea acuzațiunilor aduse de profesorul Cuza, magistraturei ieșene, ancheta orînduită de către ministrul justiției a început.

Afacerea intră deci într'o fază nouă, fază care privește partea pur administrativă și judecătorească a chestiunei.

Opinia, *care de la început, n'a relevat gravele acuzațiuni aduse prin „Neamul Romînesc", și nu și-a spus cuvîntul său, cu privire la ele, de cît numai considerînd partea politică și socială a chestiunei, — înțălege că în acest moment, datoria sa este de a lăsa cercetărilor care se fac, toată libertatea și toată liniștea necesară.*

Ea va înceta deci de a se ocupa de această chestiune pînă în ziua cînd lumină deplină se va fi făcut, și nu va mai interveni de cît dacă fapte noui, de natură a interesa viața socială și politică, ar veni să aducă fie alte complicații, fie tulburări nouă în sufletele cetățenilor.

Este evident că în această ipoteză, ea-și va păstra atitudinea fermă pe care a avut-o și pînă acum, tare ca în totdeauna în credințile sale, statornică pînă la sfîrșit în îndeplinirea îndatoririlor pe care și le-a luat.

D. Hamangiu are cuvîntul!

Am cerut ieri ministrului de justiție să pue la dispoziția comisiunei de anchetă scrisoarea, pe care d. Hamangiu a adresat'o d-lui Stelian, în chestia care, mai tîrziu, urma să facă obiectul acuzațiunilor d-lui Cuza.

Scrisoarea aceasta are importanța ei și credem că le bine de insistat puțin asupra ei.

Un procuror de Curte, examinînd un număr de afaceri, găsește că un coleg al său și un număr de magistrați inamovibili n'au procedat cum ar fi trebuit să procedeze și că, influențe străine, condemnabile, dăunătoare prestigiului justiției, au dictat hotărîrea, de care au beneficiat unii prin puterea banilor.

Acest procuror de curte, preocupat de interesul superior al prestigiului justiției, trece peste toate considerentele care l'ar fi putut împiedica de la pasul făcut, și denunță ministrului, sub propria sa semnătură, **fapte, cari, mai tîrziu, aveau să formeze obiectul acuzărilor făcute de d. Cuza prin publicitate, contra acelorași magistrați.**

Ceea ce a făcut d. Cuza nu este dar de cît o complectare a operei d-lui Hamangiu, diferită în ce privește destinația, dar foarte asemănătoare în formă și fond, pînă și în privința modului cum au fost redate unele fraze.

In zadar se încearcă unii să diminueze gravitatea faptelor spunînd că scrisoarea d-lui Hamangiu este posterioară articolului d-lui Cuza.

Eroare.—Și acei care spun aceasta nu știu că d. Stelian a primit scrisoarea d-lui Hamangiu pe cînd ministrul justiției nu plecase încă în concediu, că a lăsat acea scrisoare la minister și numai după ce a izbucnit scandalul, acea scrisoare a fost trimisă de cei de la minister d-lui Stelian în străinătate—probabil după cererea acestuia.

Și cînd lucrurile stau astfel, n'aveam noi dreptate, cînd spuneam că acest document va fi de mare importanță pentru comisiunea de anchetă? Și, d. procuror Hamangiu nu este dator să vorbească, să spue tot ce știe, să se transforme în acuzator pe față, să dea comisiunei de anchetă toate elementele, să producă toate dovezile, să indice toate prezumțiile, pentru ca, de sunt cu adevărat vinovați unii, să se poată trece cu fierul roș și să se curețe magistratura de elementele care o dezonorează? Nu datorește oare d. Hamangiu acest act de curagiu instituțiunei însăși, care pare că-i este atît de scumpă și de al cărui bun renume d-sa pare a fi atît de gelos?

Iată de ce spuneam că d-sa trebuie să vorbească, să vorbească cel dintîi **mai cu seamă că, după cît relatează ziarele, și d. Stelian a înțeles ca comisiunea de anchetă să cerceteze și cauzele conflictului dintre cei doi procurori de pe lîngă Curteă de Apel din Iași.**

Așa dar, d. Hamangiu are cuvîntul!

Agitația pentru Votul Universal

Tot mai mult se accentuiază propaganda întreprinsă de tinerii liberali în chestia Votului Universal. Această soluție este o consecință logică a programului agrar preconizat de poporaniștii ieșeni, în frunte cu d. Stere, program pe care tinerii liberali par a-l fi admis în totul.

Acest lucru îl relevă astăzi excelentul nostru confrate „Ordinea", în mod minunat, în rîndurile care urmează:

„Dacă astă-zi liberalii tineri au luat această reformă și au făcut din ea portdrapelul luptelor lor, cauza este că generoșii admit programul agrar al d-lui C. Stere: poporanismul.

Or, pentru aducerea la îndeplinire a idealului directorului *Vieței românești* e nevoie absolută de votul universal. D. C. Stere vrea să facă *tabula rasa* din tot trecutul acestei țări, voește a transforma Romînia într'o țară de plugari, voește a nimici marea proprietate prin expropriere, împărțind-o la țărani; d. Stere voește a zădărnici ori ce avînt al industriei noastre născînde.

Pentru aceasta poporaniștii au nevoie de votul universal. Poporaniștii au încercat chiar cu actualele Camere, a introduce unele din punctele programului lor, cum a fost vinderea forțată a unei părți din proprietate pentru pășune, dreptul de servitute și chiar împroprietărirea țăranilor prin exproprierea averilor mari—dar nu le-a reușit.

Convinși că nici în viitor nu le va reuși a introduce reformele lor din cauza actualului sistem de vot, ei cer sufragiul universal, singurul în stare de a produce o revoluție în moravuri, o perturbare radicală a stărei sociale de azi și a pregăti calea pentru reformele lor socialisto-poporaniste.

Iată de ce numai socialiștii și poporaniștii văd în *votul universal* scăparea acestei țări, pentru că ei au și o concepție economică deosebită despre evoluția Romîniei. Vrăjmași ai proprietății mari, vrăjmași ai proprietății individuale, ei știu că nu vor putea-o nimici de cît prin votul universal."

Astfel pusă chestiunea, agitația întreprinsă pe această temă prezintă prea multă gravitate, întru cît angajază viitorul însă-și al organizațiunei noastre ca stat.

De aceea chestiunea trebue analizată pe larg, ceea ce ne propunem a face.

POLEMICI

NEPREGĂTIȚI....

Chestiunile mari, puse la ordinea zilei, constituie parcă piatra de încercare a pregătirei unui popor. Din modul cum ele sunt cercetate, din felul cum rulează discuțiile, din natura argumentelor și a chipului cum se face documentarea, se poate cunoaște gradul de pregătire sau de superficialitate a păturei diriguitoare.

Și dacă de la generalizare trecem la cazuri concrete, la chestiuni puse în discuție la noi în țară, nu vom putea să nu constatăm, cu mîhnire, că clasa noastră diriguitoare nu s'a prea arătat pregătită pentru rezolvirea marelor probleme, pe care înlănțuirea faptelor și mersul vremei le-a pus în discuție și a impus rezolvirea lor.

Amintiți-vă de ceea ce s'a petrecut la noi după teribila răscoală din Martie 1907. Toată lumea se arată cuprinsă de frigurile legiferărei, de dorul de a găsi soluții, de dorința aprinsă de a-și spune cuvîntul și de a se afirma prin cuvîntul spus.

Și cu toate aceste mai toți falnicii reformatori recunoșteau că au nevoie de abia să mediteze asupra chestiunei, să cereeteze izvorul focului deslănțuit și să gîndească la soluții de îndreptare.

Chiar acei care—în mod direct sau indirect, indiferent—au contribuit la ațîțarea focului, chiar aceia au remas înmărmuriți de cele ce se dezlănțuise — care întrecuse prevederile și dorințele lor — și cu ochii holbați priveau la focul mistuitor, în neputință de a înțelege obârșia, incapabili de a indica mijloace de potolire.

Și rezultatul acestei stări de superficialitate a clasei noastre diriguitoare a fost —cum nu se putea alt-fel — o operă de legiferare avortată, incomplectă, nesatisfăcătoare pentru unii, jignitoare pentru alții.

Și ceea ce s'a petrecut atunci, se repetă — în mic, bine înțeles — acum cu ocazia atacului îndreptat contra magistraturei. Aceiași superficialitate este învederată de produsele acelora care se încearcă să discute chestiunea în abstracto —pe lîngă că din spusele lor se degajează o mentalitate anarhică, fără egal poate în vr'o altă țară în vremuri așa zise liniștite. Spusele lor și în special acele ale adversarilor noștri însamnă condemnarea definitivă a tot și toate; țara aceasta nu este decît un putregai; fierul roș trebuie trecut prin toate, căci alt-fel organizmul este cu desăvîrșire compromis.

Și accentele lor energice, de care ar fi geloși cei mai mari anarhiști ai gîndirei, nu împedică unele formulări, unele expuneri de percepte, absolut false, întru nimic corespunzătoare adevărului științific.

Justiția n'ar fi superioară în rang puterii executive și legiuitoare! Adevărat numai în aparență—atunci cînd ie vorba de diferențiarea puterilor sub care se manifestă suveranitatea națională. In fond, însă, justiția, fundamentum regnorum, constitue temelia organizației însă-și și nici nu poate fi concepută ca lipsind dintr'o atare organizație. Formele puterei executive și legislative, pot varia în ce privește obîrșia lor, justiția, însă, nu are de cît un singur izvor, cristalin și neîntinat: spiritul dreptății în sine.

Dar și formele exterioare ale manifestărei acestor diferite puteri diferențează: pe cînd la puterele executive și legislative instrumentele na lucrează asupra intereselor și sufletelor indivizilor în conflict între ei, instrumentarea justiției se face pe un material unde încrederea și stima desăvîrșită în cei ce instrumentează trebue să existe.

De aceia prestigiul profesiunei nu poate fi despărțit de acel al profesionistului și de aceia este explicabilă zguduirea pe care o produce atacul contra uneia și indiferența cînd ie vorba de un atac contra celeilalte.

Dar va trece și această chestiune și tot nimica nu vom fi învățat.—*C. Sorin.*

OAMENI ȘI LUCRURI

Moartea unui artist

O laconică telegramă anunță moartea lui Pablo Sarasate.

Cine a avut cînd-va norocul de a auzi pe marele virtuos, cine a gustat vr'odată farmecul pe care-l împrăștia arcușul său minunat, nu se poate să nu fi avut fiorul acela, pe care l'am resimțit și eu la vestea aceasta de moarte, fior care nu știi dacă vine din uimire, din tristeță sau din adîncă părere de rău.

L'am auzit o singură dată, aici în Iași, la concertul pe care l'a dat împreună cu d-na Berthe Marx-Goldschmith, în sala teatrului național.

Și e greu să uit intensiva emoție pe care mi-a lăsat-o vioara aceea fermecată, care cînta toată gama sufletului omenesc, și care a ținut fascinată o sală arhiplină de oameni, din toate straturile sociale, de oameni de toate educațiile și de toate gusturile.

In amintirile mele sara aceea se leagă de alte lucruri încă. In semi-obscuritatea sălei, pe cînd ascultam pe maestru, căutam și vedeam chipul aceleia care mă făcea să înțăleg și să simt mai bine toată armonia ce plutea în aer.

Și vedeam, în lumina aceea indecisă, ochii cei mai frumoși și mai limpezi, dintre toți acei care fixau lumina rampei. O simțeam, căldura respirației care se suia din sinul cel mai încărcat de emoție și din buzele cele mai curate. In această mută contemplație, muzica devenea un farmec; ea-mi pătrundea sufletul cu undele sale de căldură, de lumină, și de adîncă mulțumire...

Și acum maestrul e mort — și moarte sînt și lucrurile acele. Și mă 'ntreb de ce a murit? Cum a putut să moară, de ce trebue să moară oamenii aceștia, cari au darul de a risipi lumei întregi comorile lor de frumuseți înălțătoare? De ce a înghețat mîna aceea albă, între degetele căreia arcușul căpăta o putere neînțeleasă? De ce s'au închis ochii aceia în care geniul pusese atîta senînătate?

Și mă mai întreb iarăși, de ce a ținut așa de puțin farmecul acelei sări, către care sufletul meu aspiră în zadar, cum în deobște aspiră către fericirile imposibile?

Parsifal.

Un gen literar uitat

Fabula, cel mai umilit dintre genurile literare, este astăzi cu totul în părăsire; am putea zice că generațiunea noastră asistă la moartea acestui gen, iar urmașii noștri vor vorbi despre el cu cuvintele din poveste: a fost odată...

De la fabulele lui Hasdeu nu s'a mai scris nimic în această ramură; ele au fost ultimele încercări în această direcție, nu tocmai reușite, în comparație cu ce dăduse un Alexandrescu, un Donici.

Pentru ce a murit fabula, această îndeletnicire literară care a desfătat atîta vreme pe părinții noștri, ca și pe noi în copilărie?

Nu vor mai învia niciodată, pe viitor, vre-un chir Pisicovici, vre-un Samson „dulău de curte", vre-un „bou în post mare", vulpea șireată, lupul „favorit și ministru la oi", și toate ființele acestea, pe care le-am văzut defilînd în atîția ani de literatură?

Bine înțeles că e vorba de literatura cultă: aici a pierit fabula.

In literatura populară, în gura poporului, fabula trăește și va trăi pretutindeni, unde omul vine în contact intim, zilnic, cu natura.

De altminteri, genul acesta n'a dispărut numai din literatura noastră cultă; la noi îl vedem chiar apunînd mai tîrziu de cît aiurea. La Englesi a pierit încă de prin secolul al XVIII-lea cu Pope și Gay, deși drept vorbind, fabulele acestora erau niște pastorale; la Francesi cu La Fontaine și Florian. La Ruși, ultimul representant e Krylov, deși în multe privințe, la ei genul poate să mai trăească încă, de oare ce starea de cultură din Rusia e din toate punctele de vedere favorabilă fabulei.

Cu acestea însă revenim la întrebarea de la început: de ce fabula nu mai este cultivată? Și pentru a răspunde trebue să precisăm condițiile ei de existență și ce s'a înțeles în decursul timpurilor prin ea.

Fabula am putea spune că face parte mai mult din genul epic de cît din cel didactic în care mulți o încorporează.

Dacă ar face parte numai din genul didactic, atunci ea n'ar cuprinde în sine toate fabulele cîte s'au scris, de oare ce multe din compunerile cu acest titlu ale lui La Fontaine sunt simple povești, niște basme, după cum le numește Faguet: „ast-fel concepută—zice criticul francez—fabula nu-i de cît o povestire, în care o parte din interes stă în persoana celui ce istorisește și în felul său de a privi lucrurile. E la dreptul vorbind, o poveste, și de fapt fabulele lui La Fontaine sunt niște povești".

In adevăr, marele fabulist, în multe din fabulele lui, n'a vrut să dea nici o învățătură, nici un precept, n'a căutat să biciuească nici un viciu. El a istorisit, pur și simplu, o idilă plină de grație desfășurîndu-se într'un decor bucolic.

Pentru aceste producții, care vor fermeca încă generații cît timp dragostea de natură va dăinui încă în om, trebue să modificăm întru cîtva clasificația și să lărgim definiția fabulei.

Pentru celelalte fabule însă, a celorlalți scriitori, rămîne clasificația veche: fabula face parte din genul didactic.

O definiție largă și cea mai bună a fabulei a dat-o Lessing: „dacă reducem un principiu etic general la un caz special, dînd acelui caz realitatea și dacă compunem dintr'însul o poveste, prin care se recunoaște principiul general, atunci acea composiție se numește fabulă".

Obișnuit însă fabula e așa cum a definit-o La Fontaine:

Fabulele nu sunt ce par ele să fie;
Cel mai simplu animal ține loc de dascăl.

Așa s'a înțeles și așa s'au scris fabule

de cînd lumea; rolul îl joacă animalele, cu idei şi cele mai multe sentimente omeneşti, şi din întîmplările lor se scoate o povaţă şi o învăţătură.

Dar ca să se scrie asemenea fabule trebue o natură aparte, o individualitate deosebită, care să se desvolte în împrejurări cu totul altele: trebue să trăească cineva în mijlocul naturei, să aibă puterea de a o înţelege, de a evoca vieaţa ei ascunsă, să aibă darul intuiţiei, şi pe lîngă toate acestea să fie un suflet simplu şi naiv, pentru ca simplicitatea şi naivitatea să se întipărească în creaţiunile poetice. Singurul care a întrunit toate aceste condiţii în cel mai înalt grad a fost La Fontaine; de aceea a şi remas neîntrecut.

Deoarece scriitorii din timpurile noastre nu mai au acest suflet, nu mai întrunesc aceste calităţi, e firesc ca fabula să nu mai fie cultivată.

S'a zis de unii că dispariţia fabulei se datoreşte împrejurărilor sociale şi politice, că ea nu se desvoltă decît în timpurile de apăsare, de înnăbuşire şi limitare a gîndirei şi a libertăţei cuvîntului.

Această părere poate fi primită cu oarecare restricţiune. Biciuirea viciilor, vestejirea sub forme alegorice, a răului şi urîtului sub toate înfăţişările, se poate face oricînd, deoarece şi astăzi, în unele părţi, pentru anumită categorie de oameni, libertatea desăvîrşită de exprimare nu există şi pentru că, după cum spunea Saint-Marc-Girardin: „metafora, alegoria, parabola, apologul, fabula, sînt opera aceleiaşi facultăţi, efectul aceleiaşi trebuinţi ce avem, de a pune peste cugetările şi sentimentele noastre, strălucirea sau vălul imaginilor şi al alegoriei. Apologul nu este nici dela Esop, nici dela Pilpay, nici dela Lokman; el ţine de toate ţările, de toate timpurile; el este al omului în sfîrşit".

Iată deci că nu forma politică sau timpurile noastre de libertate a gîndirei şi a exprimărei, cum de altfel nici lipsa mai mare a relelor sau viciilor din societate — pentru că acestea sînt şi azi, uneori chiar într'un grad mai mare — a făcut să să înceteze cultivarea fabulei, ci sufletul nostru contemporan care priveşte natura sub altă faţă şi nu mai e atras spre ce interesa pe strămoşii noştri. Şi moartea fabulei stă în legătură cu decadenţa generală a genului didactic şi epic cărora aparţine.

Ne vom mărgini dar a admira operele de artă, puţine cîte sînt, în acest gen, fără a mai putea contribui şi noi cu ceva la continuarea şi desăvîrşirea lui?

Prezicerile sînt de sigur grele, dar parcă în cazul de faţă negativa e mai probabilă, luînd în considerare îndrumarea sufletească a timpurilor nouă şi predilecţiunea pentru genuri literare, care şi-au cîştigat, după fabulă, dreptul la viaţă.

M. Galiţă.

Cumparaţi Bilete pentru Loteria 4 Clasa IV a Regatului Romîn

Cu tragerea la 25 şi 26 Septembrie 1908

de la Noua şi Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAŞI (Piaţa Unirei)

Dacă voiţi să fiţi CONŞTIINCIOS servit la toate clasele şi să primiţi plata cîştigurilor MEDIAT după tragere cum am procedat şi până acum.

Un Loz întreg Lei 36, O jumatate loz Lei 18 - Un sfert de loz Lei 9 Una optime lei 4-50

Expozitia Viticultorilor

— Numele expozanţilor.—Banchetul de Luni seara —

Dăm mai jos numele expozanţilor cari au expus struguri şi fructe la expoziţie:

Pepiniera statului de la Vişan, I. Rohr Fiul' preot C. Stamati, Th. Jellea, d-tor Manolescu (Strunga), dr. Peride, A. D. Patraşcanu, G. S. Cristofor, M. Vioresca preot St. Dîrţu, ing; Casseti, Em. Stratan, C. Columb, şcoala Normală Vasile Lupu, Claudiu Rivalet, V. Stocher, Udrischi, dr. Buzenchi, Pandele Zamfirescu şcoala Viticolă din Cişneu, C. M. Fleaşcă, Fraţii Iacobovici, Sava Caleman, D. Waldman, I. Ralet, Al. A. Bădăreu, Petriceanu, St. Drăghici, Lazaride, D- Brudea. V. A. Purcherea, C. Chilimoglu, Gh. Colceag, Gustav Ulrich, I. S. Ionescu, dr. L. Cosmovici, Pepiniera Manta Roşie, Paul Moruzzi, Alois Vespinschi, A. Popescu, Fraţii Goldemberg.

Locul de la expoziţie e împărţit în parcele, fie care expozant ocupînd parcele speciale, pe parcelele fie cărui expozant se găsesc expuse fructele şi struguri fie care varietate purtînd etichetă separată cu indicaţiunea varietăţei.

Expoziţiunea în general se presintă cît se poate de bine sunt expuse produse de o rară frumuseşă cum sunt spre exemplu acele expuse de pepiniera statului, de d. C. M. Fleaşcă, I. Rohr Gustav Ulrich, Claudiu Rivalet, struguri expuşi de d-lor ating 1 greutatea până la 3 kgr., aseminea se remarcă merele şi perele expuse de şcoala normală „Vasile Lupu" şi de d. A. D. Patraşcanu, sunt fructe care cîntăresc până la 1 kilogram bucata.

E de remarcat asemenea aranjamentul exposiţiunei, în adevăr d. M. Vioresca, Directorul exposiţiunei şi-a dat toate silinţele şi a depus o muncă demnă de admirat şi imitat pentru ca expoziţiune în ce priveşte atît modul de aranjare cît şi calitatea produselor expuse să se prezinte cît mai bine posibil.

Cu adevărata artă d. Vioresca a arenjat această exposiţiune pentru eare i se cuvin toate laudele şi trebue să-i apreciem munca ce a depus-o.

*

Luni seara, la orele 8, a avut loc banchetul oferit de soc. Viticolă vizitatorilor Basarabeni.

Iată numele celor cari au luat parte la banchet, d-nii: F. F. Koeppen, Preşedintele societăţei viticole din Kişneu, Goilof C. G. (Basarabia) A. I. Talmaciof (Basarabia), V. C. Pandachide (Basarabia) S. N. Zapolschi (Basarabia), I. P. Aronescu (Basarabia), P. N. Litinschi (Basarabia), A. S. Ursu (Basarabia), I. N. Draganof I. M. Oprea (Basarabia), G. D. Şerban, M. Jellea, C. Columb, N. Cojocariu, A. D. Patraşcanu, C. M. Fleaşcă, Gustav Ulrich, Benjamin Rivallet, Claudiu Rivallet, M. Vioresca, I. Rohr, M. Cîzlariu, Gh. Colceag şi V. Stoker.

La banchet au toastat întâi d. Gh. D. Şerban spunînd:

Cînd ne-am dus în Rusia să vizităm expoziţia viticolă din Kişneu ştiam că locuitorii acestei ţări setoşi de muncă au realizat însemnate progrese pe calea industriei; nu ştiam însă despre progresele realisate de poporul rus sub raportul viticulturei. Cu această ocasiune ne-a fost dat să admirăm progresele destul de însemnate ce au ştiut să realizeze şi pe terenul viticulturei; am căştigat mult din visita ce am făcut expoziţiei din Kişineu văzînd modul raţional în care se cultivă viile, şcoalile şi laboratoriile speciale de viticultură, am admirat şi apreciat de asemenea importanţa faptului că viticultorii din Rusia se bucură de un concurs destul de mare din partea statului care le pune la îndămînă toate mijloacele necesare pentru ca viticultorii să-şi poată cultiva cît mai raţional viile. Dl. Şerban 'şi exprimă părerea de rău că timpul e defavorabil şi nu'i permite a duce pe visitatori să viziteze gospodăriile noastre viticole la faţa locului. Termină bînd în sănătatea muncitorilor şi producătorilor marelui imperiu al Rusiei, în special a celor din Kişineu, în sănatatea d-lui Koeppen, preşedintele societăţei, a întregei societăţi şi a delegaţilor ei cari au venit să viziteze expoziţia noastră.

D. Th. Jellea ridică toastul în calitate de vice preşedinte al Camerei de comerţ, scoţînd în evidenţă importantul comerţ ce se face cu vinul care nu trebue zice d-sa, considerat numai ca un simplu produs al Secolului; ci trebue de avut în vedere că acest produs e cu atît mai de preţ cu cît inteligenţa omului e mai cu folos întrebuinţată la progresarea lui, pentru a cunoaşte deci cît mai multe moduri de cultivare a viei şi prepare a vinului noi ne-am dus la Kişinău şi d-nii din Kişinău au venit la noi.

D. Jellea îşi exprimă părerea, că avînd în vedere importanţa vizetelor reciproce, aceste vizite nu vor fi ultimele ci ele se vor succeda cît mai des, bea în sanatatea representanţilor muncei ruseşti şi a visitatorilor din Basarabia.

La tuastele d-lor Şerban şi Jellea respunde d. de Koeppen arătînd că atunci cînd viticultorii noştri au visitat expoziţia din Kişinău, s'au aratat prea modeşti, rămînînd prea mult încîntaţi de cele văzute la Kişinău, cere a i se permite a spune că modestia romînilor nu a fost tocmai sinceră de oare ce d-sa constată că noi nu avem dreptul să rămînem prea mult uimiţi de expoziţia din Kişineu, de oare ce şi expoziţia noastră nu e mai pe jos fiind foarte bine organisată şi avînd produse destul de frumoase, bea în sanatatea membrilor soc. Viticole din Iaşi.

Mai toastează d-nii Ursu din Basarabia, aseminea şi Goclof, Em. Stratan şi M. Vioresca.

Litere-Ştiinţe-Arte

Că celelalte naţiuni au mai multă gratitudine pentru marii lor artişti, e îndestul de cunoscut, dar cea ce nu s'a adus încă la cunoştinţa noastră e modul superior în cari se răsplăteşte activitatea artistică de către chiar instituţiile unde artiştii au depus munca şi talentul lor.

Aşa Gailhard, fost director al operei parisiane, în momentul plecărei sale, după ce a predat nouilor directori cheia, cu ajutorul căreia, se zice, se deschid cele 7,000 de uşi ale monumentului, a primit din partea „abonaţilor" operei, un frumos şi foarte scump album, a cărui copertă reprezinta, încrustat în aur, decorul actului al II-lea din opera „Ariana".

Gaihlard a funcţionat 21 de ani ca director al Academiei de muzică.

*

Felia Litvinne marea cîntăreaţă, va crea iarna aceasta la Neapoli „Crepusculul zeilor.

E interesant de notat că d-na Litvinne, de origină poloneză, are o afecţiune deosebită pentru acest oraş al Italiei.

Ea şi-a petrecut aici copilăria şi tot aici a învăţat primele noţiuni de muzică.

Mai mult, la Neapoli e înmormîntată mama doamnei Litvinne, şi această dureroasă legătură cu pămîntul italian nu e din cele mai puţin profunde.

*

Alexandru Boyd, unicul supravieţuitor al unei expediţiuni engleze, care plecase să exploreze partea de nord a statului Congo, aparţinînd Belgiei, a adus, cu ocazia întoarcerei sale în Franţa, un specimen de „okapi", una din cele mai rari specii de mamifere, a cărui talie e aceia a măgarului

Acest mamifer rar şi curios a fost descoperit acum 6 ani de către faimosul explorator englez sir Harrg Iohuston şi cu multă greutate a putut fi aclimatizat.

Astăzi se găseşte în perfectă stare şi se vădesc la el şi instincte de perpetuarea speciei.

*

A apărut în Galatz revista „Dunărea de Jos", literară şi culturală.

Numărul 1 al acestei reviste lunare—numărul festiv—ese în editura Societăţei „Santinela Dunării de Jos" din Galatz şi cu ocaziunea serbărilor ce dă această societate.

*

Eroul de la Koepenik, faimosul cismar originar din Iaşi, care a eşit de curînd din închisorile germane, cu... titlul de „căpitan Koepenik", a fost angajat de directorul teatrului „Apollo" din Viena, pentru a împlini un rol într'o operetă: „Madame Serpent".

„Căpitanul" care va primi frumoase onorarii, va avea unica funcţie de a merge în capul unei trupe de soldaţi prusieni, care defilează pe scenă.

*

In Franţa s'a format o ligă din iniţiativa d-lor Buisson, dr. Joval şi Lavise cu scopul de a face să se adopte scrisul drept.

Scopul acestei ligi e de a face să se îndepărteze din obiceiuri scrisul oblic, ca fiind dăunător higienei corpului.

Se pare că scrisul oblic, dă naştere scoliosei şi miopiei. In vremuri scriitoarea George Sand spunea: caet drept, scris drept, corp drept.

Această opinie tinde să se generalizeze azi. Liga, prezidată de M. Landouzy, cere întregei omeniri, în interesul sănătăţei tinereţei actuale, să facă propagandă în favoarea scrisului drept.

Informaţii

● *Vizita pe care A. S. I. şi R. Arhiducele moştenitor Francisc Ferdinand de Austria avea s'o facă zilele acestea Curţei noastre regale, a fost amînată pentru moment pînă la deplina restabilire a M. S. Regelui.*

● Săptămîna viitoare se vor începe negocierile pentru încheierea convenţiei comerciale cu Austro-Ungaria.

Membrii comisiunei romîne vor fi convocaţi zilele aceste la o conferinţă la ministerul de externe spre a li se da ultimele instrucţiuni pentru negocieri. Apoi vor pleca la Viena.

● Am anunţat că d. Al. Djuvara, ministrul industriei şi comerciului, lucrează la mai multe proiecte de legi pe care le va prezenta Parlamentului în sesiunea viitoare.

Intre altele, d. ministru Djuvara lucrează la un proiect pentru modificarea legei de incurajare a industriei naţionale şi la un proiect pentru înfiinţarea unei bănci populare centrale a meseriaşilor, cu mai multe sucursale.

Această bancă va fi organizată după sistemul băncilor populare.

● D. maior Minovici care a fost însărcinat să facă o anchetă la magaziile Regimentului Ştefan cel Mare No. 13, unde se bănuia că ar exista mari lipsuri, a terminat ancheta.

D-sa a constatat lipsa a vre-o cîteva sute părechi de cisme în valoare aproximativă de 30,000 lei precum şi lipsa unor tuburi de cartuşe.

Pare însă după spusa unor ofiţeri superiori că toate aceste lipsuri n'ar rezulta de cît dintr'o greşală în scripte.

● *Din cauza febrei tifoide care bîntue cu furie în trupele din garnisoana Iaşi, toţi soldaţii au fost consemnaţi în cazarmă.*

● P. S. S. Arhiereul Ghenadie Băcăuanul a fost însărcinat să gireze afacerile urgente ale eparhiei Moldovei pe tot timpul concediului Mitropolitului Partenie.

● La 15 Septembrie se va ţinea concurs la Inalta Curte de Conturi pentu ocuparea unui post de copist vacant la acea curte.

Condiţiunile de admitere la concurs sunt următoarele:

1) Să fie romîn.
2) Să poseadă diploma de bacalaureat.
3) Să fi satisfăcut legea recrutării.

◑ Ministerul instrucţiunei a cerut rectoratului universităţii să-i înainteze imediat o dare de seamă de toţi studenţii înscrişi anul trecut şi cîţi au trecut examenele, cum şi naţionalitatea fie căruia.

◑ De azi încep la universitate înscrierile pentru examenele facultăţei juridice sesiunea Octombrie şi vor dura până la 20 a. c.

● Concursul pentru bursele Adamache care trebuiau să înceapă eri la universitate s-au amînat, de oare-ce încă nu s-a format comisiunea examinatoare.

● D. colonel Băltăceanu va inspecta zilele aceste trupele regimentului 13 de sub comanda sa.

◑ Comercianţii de vinuri din localitate, înainte de a face cumpărături de vinuri, vor cere ministerului domeniilor ca să le dea un comunicat prin care să le spună ce trebue să facă în cazul cînd vinurile n'au 6 grade cerute de serviciul sanitar.

● Se ştie că din iniţiativa mai multor porsoane s'a rîdicat un bust lui Alexandru I Cuza la Mărăşeşti şi care a fost aşezat pe piaţa nouă în dosul gărei. Inaugurarea lui se va face în ziua de 21 Septembrie.

● Contigentele 1906 şi 1907 de schimbaşi nepermanentizaţi vor fi concentraţi pentru a face serviciul de gardă în locul regimentului care pleacă la graniţă.

● Manevrele regionale de 5 zile ce trebuiau să aibă loc, sau contramandat din cauză că trupele pleacă pentru paza graniţei.

● Autorităţile din Botoşani au cerut poliţiei noastre urmărirea şi prinderea unei bande de hoţi, care au jefuit patru biserici din oraşul şi judeţul Botoşani, dispărînd apoi.

● Parchetul a fost înştiinţat că apa Prutului a aruncat la mal în dreptul satului Sculeni, cadavrul unui ţaran.

Pînă în prezent nu i s'a putut stabili identitatea.

● Cu începere de eri, comisiunea numită de comună pentru constatarea insolvabilităţii debitorilor comunei şi a început lucrările.

● In postul de sub revizor şcolar al judeţului, remas vacant prin înaintarea ca revizor a d-lui Dodon, se crede că va fi numit d. V. Dorin.

● Din cauza numeroaselor cazuri de scarlatină ce bîntuie printre copii din comuna Hîrlău, şcoalele au fost închise pentru 15 zile.

● D. Alexandru Gheorghiu, licenţiat în litere, a fost numit suplinitor la catedra de geografie de la şcoala normală Vasile Lupu în locul d-lui P. Cujbă care a obţinut un concediu.

◒ Vineri 12 Septembrie se va reprezenta la Circul Sidoli de artistul Lică Teodorescu cu artiştii teatrului naţional „La Răcoare".

— Duminică 14 Septembrie, „Manasse" în beneficiul d-lui A. Şaraga.

— Marţi 16 şi Mercuri 17 Septembrie, celebrul transformist *Jassy* va da 2 reprezentaţii.

○— Sîmbătă 20 Septembrie are loc deschiderea teatrului naţional cu opereta „Regele Vînătorilor", cîntată de trupa d-lui Grigoriu.

DIVERSE

— Poliţia urmăreşte de cîte-va zile pe soldatul dezertor Gheorghe Ignat, evadat din închisoarea Galata, care a comis furturi în oraş.

— Individul Iohan Erben zis Hans un cunoscut spărgător de case de bani, care a fost prins în localitate, a fost trimis poliţiei din Galaţi unde a comis numeroase furturi şi spargeri.

— A fost adus la parchet individul Costache Pintilie Sasu din comuna Bosia, care a maltratat grav pe Gheorghe Alexa.

— Astăzi la orele 4 se va întruni consiliul comunal.

— Astăzi la oarele 5 d. m. comisiunea însărcinată a constata de se impune aliniarea stradelei Gafencu şi expropierea proprietăţii Bonciu din stradele Păcurari-Gafencu, se va prezinta la faţa locului, spre a refera asupra acestor chestiuni.

— In curînd va avea loc căsătoria d-lui inginer Pastia cu d-ra Virgilia Căpitănescu.

SECUREA DE AUR

In uliţa cea largă de boiari,
Cu parcuri şi cu falnice binale,
Umbrite de castani şi de stejari—
O veche căsucioară sta în cale,
Şi atît era de veche, că visam,
Pe vremuri c'a dormit în ea Adam..
Păreţii erau smălţaţi de buruiene
Ferești nu mai aveau de două veacuri...
Şi 'n rîndul luminoaselor conacuri,
Atît era căsuţa de umilă,
Că, dese-ori, privind-o printre gene,
Simţeam plutind o lacrimă de milă.

—„Că mîini, nepăsători, stăpînii vieţii
In două i-ar crăpa bătrîna frunte;
Scheletul bordeiaşului, păreţii,
Şi muşchiul troenit de iarna vremii
In vînt s'or spulbera—
Şi 'n primă-vară, cînd se va 'nturna
La cuib poporul blînd de rîndunele,
Pămîntul n'o purta nici un temei
De locul dispărutului bordei.

Curînd s'a ridica înaltă schele
Şi meşterii, în sunet de ciocane,
Vor bate grabinic piatră peste piatră—
Şi 'n locul bordeiaşului de ieri,
Va răsări cu arcuri şi coloane.
Scăldată 'n umbră,—o casă de boeri

„Fireşte, că netrebnic cum era,
Prietene, vei zice; numai bine
A fost c'au ridicat nişte ruine—
Şi nu vei suspina"...

„Dar poate că bordeiul altă-dată,
A fost un cuib de dragoste! Sau poate
Că 'n el găseau odihnă două vieţi
Cu suflete de-apururi sbuciumate!
Sau poate că frunzetul din păreţi
De lume ascundea un învăţat,
Ce 'n frig şi 'n nopţi de veghe-a cercetat,

In licăr de opaiţ, Adevărul?
Ori poate că bordeiu 'n vremuri grele
A fost chilie dulce de poet—
Şi 'n încăperea-i tristă şi deşartă,
Poetul făurise mari castele!

Dar cine poate spune cîtă artă
N'a găzduit bordeiu 'n alte vremi?
Ce cîntece, nu poţi ca să rechemi!
Şi cîtă suferinţă şi durere
N'au suspinat în trista lui tăcere!
Şi-acum, cînd zace ani fără de rost,
Şi nu-i de cît un cuib de cucuvaie,
El tot mai rabdă un aşternut de paie,
Pentr'un sărman ce n'are adăpost"!

„Prietene, nu simţi tu nici o jale,
Că temelia falnicei zidiri
Va zăgruma atîtea amintiri—
De cîntece, iubiri măreţ tezaur?
Dar vremea e aşa nepăsătoare
Şi 'n calea vremii totul se 'ncovoaie!
O, mîine, cînd securile de aur
Şi-or arăta lucirile de soare!
Şi-tuncia cînd păreţii plini de ploaie
Şi muşchiul troenit de iarna vremii
In vînt s'or spulbera—
Un om n'o şti că 'n locu-unde trufaş,
Surîde către ceruri bogăţia,
Trăia cînd-va sărmanul bordeiaş.
Iar lumile ce adînc s'or minuna,
Privind, în drumul vremii, măreţia
Castelului—n'or şti că e mormîntul
Sărmanului bordeiu fără de preţ".

Aşa fel cugetase-un biet drumeţ
In preajma bordeiaşului.. Dar iată,
Ca prin puteri de vrajă, căsucioara
Pieri, de-al vremii trăznet fulgerată,
In locu-i se ridică, sfidător,
Castelul proorocit de trecător...

Fireşte, nici un gînd nu se 'nfioară
In dorul ei, o singură clipită
Nu cugetă la soarta ei amară.
Dar biata amintire 'năbuşită
De greul temeliei şi de-otrava
Cumplitului avînt de răzbunare,
Zdrobită de durere, se deşteaptă;
Şi 'n vreme ce-şi adună cu ardoare
Puterea multă-a umbrelor de humă
Ce 'n vechiul bordeiaş se perindară—
Sărmana amintire-o zi aşteaptă
Cînd apriga-i putere spulbera-va
Castelul ce-o apasă şi-o sugrumă.

B. Nemţeanu,

Prima Fabrică de Argintării

SUSSMANN & GRANET.—Iaşi

Prepară orl-ce obiecte de argint şi argintate.

Preţuri foartă moderate.

Pentru informaţiuni a se adresa d-lui B. Sussman, Str. Ştefan cel Mare No. 36

Cabinetul de Chirurgie dentară

al

Doamnei Doctor CIUDIN NICULCEA

se va muta de la 26 Octombrie c., tot în str. **Lăpuşneanu la No. 25**, d'asupra parfumeriei Darmet (Robert) casele Mavrocordat. Intrarea prin gang

Se caută o bonă pentru o copilă de 8 ani; de preferinţă franceză.

Lămuriri la redacţie.

Ultime informaţii

● *Ca o urmare firească a articolelor sale apărute în* Liberalul, *în chestia atacurilor contra magistraturei ieşene, d. Georgel Mărzescu susţine astă-zi înaintea Curţei de Casaţie cererea de strămutare a procesului cărciumarilor, pe motivul că, d. Cuza fiind apărătorul d-lui Şumuleanu, magistraţii ieşeni n'ar mai presenta suficiente garanţii de imparţialitate, cu ocazia pertractărei acelui proces.*

Ast-fel dar, magistraţii cinstiţi şi imparţiali, cum recunoaşte d. Mărzescu în articolele sale din Liberalul, *că sunt magistraţi ieşeni, devin dintr'odată susceptibili de legitimă suspiciune!*

Nu aveam dreptate dădună-zi cînd spuneam, cu ocazia artei olului în care d-sa vorbea cu atîta căldură de felul cum judecă magistraţii ieşeni, că spusele d-sale „constituie un moment lucid al unei mentalităţi obtuze"?

Şi iarăşi nu suntem în dreptul nostru de a spune că consequenţa de care dă dovadă tînărul deputat de Iaşi este caracteristică felului de a face politică a d-lui Georgel Mărzescu?

● Confratele *Liberalul* ocupîndu-se de rolul d-lui Hamangiu în chestia acuzărilor d-lui Cuza şi de scrisoarea pe care acesta a trimis'o d-lui Stelian, spunea că, între altele d. Hamangiu releva că într'o sumă de chestiuni Curtea nu s'a unit cu concluziunile d-lui Stoinescu.

In legătură cu aceasta ne amintim de un caz—probabil cunoscut şi d-lui Hamangiu—în care, un înalt magistrat, autor a numeroase rechizitorii pe care le-a publicat chiar în volum, a avut mereu neşansa ca toate, *absolut toate* acele rechizitorii, să nu fi fost primite nici de instanţele de instrumentare nici de cele de fond.

● Citim în „L'Indépendance romaine".

„In vederea fericitului eveniment care este aşteptat în Familia princiară a României, e probabil că principii moştenitori după întoarcerea din străinătate, vor reminea anul acesta la Sinaia mai mult timp".

Adăugăm că fericitul eveniment este aşteptat pentru luna Decembrie şi că sanatatea A. S. R. Princesa Maria e excelentă.

● Ministerul cultelor comunică revizoratului şcolar al judeţului că a aprobat următoarele supliniri: Gh. Palade, student, la şcoala din com. Cristeşti; Neculai Postul la Munteni, Gheorghe Leonescu la Zmeu; Ion Zăhărescu la Slobozia şi Const. Gheorghiu la Lungani.

● Regimentul 13 Stefan cel Mare, care a primit ordin să fie gata de plecare, va pleca mîine dimineaţă în judeţul Dorohoi, pentru a face paza sanitară a graniţei de la Molniţa la Rădăuţi. Fie-cărui soldat i s'au dat cîte 30 cărtuşe de rezboiu.

De la Rădăuţi pînă la gurile Dunărei paza sanitară va fi făcută de trupele de infanterie din corpurile II, III şi IV de armată.

● Comisiunea de examinare a elevilor, care se vor prezenta la examenul de admitere în şcoala de notari, se va compune din prefectul judeţului, asistat de doui institutori.

Examenul va fi scris şi oral.

◐ Dela întăi Septembrie au început să lucreze în localitate cinci comisiuni pentru facerea recensămîntului pentru rechiziţie, şi adunarea materialului pentru o statistică a tuturor capetelor de vite, mari şi mici aflătoare în oraşul nostru.

Comisiunile au fost repartizate cîte una pe fiecare dispărţire şi vor lucra până la 1 Octombrie.

◐ Azi dimineaţă au început la liceul internat examenele pentru absolvenţii cursului inferior.

Dimineaţă eleviii au fost examinaţi la limba Romînă iar după prînz la limba franceză.

◐ Comisiunea instituită pentru facerea unui bust la mormîntul regretatului fost profesor şi director al liceului naţional, Vasile Burlă—a decis a face să se execute încă o machetă, de către un alt sculptor — pe lîngă cea făcută de d. sculptor Ernest Ţaţomir spre a alege pe cea mai reuşită — spre a fi turnată în bronz.

◔ D. colonel Băltăceanu a luat dispoziţia ca suma de 500 lei din cei 1500 cu cît a fost plătită muzica regimentului 13 Stefan cel mare, la înmormîntarea prinţului Sturdza, la Cilibiu — să se împartă între soldaţii acelui regiment.

● S'a înştiinţat parchetul că eri după amiază femeia Elena Huşanu din comuna Lunca ducîndu-se să ducă mîncare soţului său la cîmp, a lasat pe copila sa Anica de 7 luni pe un pat lîngă vatră în supravegherea altei copile mai mari numită Elisabeta.

Aceasta eşind afară, Anica s-a prăvălit peste vatră, şi aprinzîndui-se hainele a capatat grave arsuri pe corp din care cauză a doua zi a şi murit.

◑ Artistul Niculescu Buzeu anunţă pentru luna Octombrie, că va veni cu o trupă specială spre a juca în o serie de 6 reprezentaţii frumoasele localizări ale lui Fagure.

● **Crima unui consilier comunal.** In legătură cu crima comisă de consilierul comunal Vasile Saiz primim următoarele amănunte de la corespondentul nostru din Tg.-Frumos.

Acum zece zile consilierul comunal Vasile Saiz, cărînd piatra cu carul pe şoseaua Naţională Tg.-Frumos-Podul-Iloae în tovărăşie cu cumnatul său Th. Niţă zis Sîrmei la un moment dat, fără nici un motiv au început a 'l lovi cu palmele şi cu pumnii peste cap, apoi trîntindu-l jos l'a calcat în picioare. Apropindu-se alţi cărăuşi, numitul Sîrmei a fost lasat în pace sub ameninţare de moarte dacă va divulga ceva din cele întîmplate;

Fiind transportat acasă a căzut grav bolnav la pat şi după mai multe întrebări făcute de mama sa, dînsul a declarat că a fost bătut de Vasile Saiz. Agravîndu-se starea sa, dînsul a fost transportat la spital unde a doua zi încetă din viaţă.

Parchetul fiind înştiinţat, a însărcinat pe şeful poliţiei ca în unire cu medicul spitalului să proceadă la facerea autopsiei cadadrului.

Din dovada făcută cu martori şi din autopsia făcută, constatîndu-se că moartea a provenit într'adevăr în urma bătăei suferite de la Saiz, sa înaintat actele dresate parchetului.

● Principele Mihail D. Sturdza, a adresat ziarului L'Indépendance următoarea scrisoare:

Domnule Director,

Aţi publicat in numărul d-voastră de Joui 4 | 17 Septembrie, o scrisoare datată din Dieppe, pe care spuneţi că a-ţi primit-o scrisă cu maşina şi purtînd semnătura mea, care era un respuns la unul din articolile dv.

Declar că nici terminii acestei scrisori nici semnătura Mihail Sturza nu sunt ale mele.

Ea nu poate fi de cît opera unui mistificator dublat de un falşificator.

Bine voiţi vă rog a publica presenta şi a primi Domnule Director asigurarea distinsei mele consideraţii.

● Amicul nostru, domnul general dr. Georgescu, a sosit astăzi în localitate.

◐ **Holera.**—Ministerul de interne a intervenit la cel de resboiu, ca să detaşeze trupele necesare pentru formarea unui cordon sanitar dealungul Prutului.

Modul în care au fost dispuse trupele pentru serviciul de pază, e următorul:

Regimentul Buzeu 8, la sectorul dintre cotul Pisicei şi gura braţului Chiliei;

Regimentul R.-Sărat No. 9, la Reni, până la Oancea, inclusiv Frumuşica;

Regimentul Tecuci No. 24, Oancea-Fălciu, inclusiv Bereşti şi Fălciu-Drădui, inclusiv Huşi;

Regimentul Dragoş No. 29, Drăncenii-Sculeni;

Regimentul Cantemir, No. 12, Sculeni-Ştefăneşti;

Regimentul Rahova No. 25, Ştefăneşti-Rădăuţi;

Regimentul Ştefan cel Mare, 13, Rădăuţi-Moiniţa;

Fiecare soldat va avea asupra lui cîte 30 cartuşe de resboiu.

Marina va pune la dispoziţia serviciului de pază 3 vase.

Grănicerii vor întări posturile de la gura Dunărei până la Marea Neagră.

● Pînă în momentul de faţă, cei chemaţi a se ocupa cu iluminarea oraşului, nu-şi pot explica defectuozităţile graţie cărora rămîne laşul în întuneric de atîtea zile.

Direcţia uzinei a cerut la Berlin telegrafic să i se trimită un inginer specialist la Iaşi.

Astă noapte la orele 4 jum., lumina s'a aprins fără a fi fost provocată de cineva, şi s'a stins după o oră din nou—iar de la sine singură.

○ Pentru bursa Adamache, pentru studiul în străinătate al chimiei analitice s'au înscris d-nii I. Butescu, licenţiat în ştinţi, drept şi teologie şi Setlacec, licenţiat în ştiinţe fisico-chimice.

◐ Individul Dumitru Mărguţă a fost arestat şi înaintat parchetului pentra că în unire cu alţi indivizi a furat o mare cantitate de grîu din staţia Ungheni.

● **Procesul cîrciumarilor la Casaţie.**—Iată motivele invocate de d. d. dr. Şumuleanu pentru a cere strămutarea procesului pendinte de Curtea cu Juri din Iaşi:

La Iaşi, ca şi în toată Moldova, ar fi imposibil să fiu judecat cu imparţialitatea pe care trebue să aibă ori ce impricinat..

In Iaşi şi în toată Moldova, am expertizat cu imparţialitate, din această cauză legătura de sentimente în contra mea a părţei celei mai interesante dintre comercianţi.

b) In deosebi în Iaşi marea majoritate de comercianţi sunt evrei—numai în petiţiunea calomnioasă sunt vre-o 135 de semnatari—şi legăturile ce există între ei şi ceilalţi comercianţi sunt aşa de strînse că fac imposibilă o listă de juraţi imparţială.

c) Printre apărătorii mei este şi d. A. C. Cuza, care a figurat înaintea Curţei în seziunea de Iunie, şi cum d. A. C. Cuza, din motive pe care nu le cunosc, a stîrnit chestiunea magistraturei Ieşene, ar face judecarea procesului meu imposibilă, căci ar avea aerul de o bravare a justiţiei din parte-mi, fapt pe care nu-l doresc.

Aducem la cunoştinţa tuturor abonaţilor noştri, că «Opinia» nu ai vînd încasator nici în Capitală nici în altă parte a ţării, abonaţii noştri-nunt rugaţi de a nu face plata abo samentului nici unei persoane, care s'ar prezenta în acest scop; ci să o trimită prin mandat poştal administraţiei ziarului.

Aceasta spre a evita pe viitor neplăcerea ce au avut unii abonaţi de-ai noştri, de a se vedea încasaţi de persoane străine de administraţia noastră, cari le-au eliberat chitanţe false.

Noi am reclamat acestea autorităţilor competente şi atragem atenţiunea tuturor, spre a nu se mai repeta asemenea lucruri, cari produc infuziuni regretabile.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti 10 Septembrie

Procesul cărciumarilor

Bucureşti.—Astă-zi a venit înaintea Curţei de Casaţie secţia II, cererea d-lui Şumuleanu pentru strămutarea procesului cărciumarilor.

Pentru motive de procedură, cercetarea afacerei a fost amînată pentru ziua de 12 Septembrie.

Ancheta

Bucureşti.—D-nii Scarlat Ferechide şi Ciru Oeconomu, pleacă în astă-seară la Iaşi, pentru a începe ancheta în chestia acuzaţiunilor d-lui Cuza.

Crimă

Bucureşti.—In str. Ştirbei Vodă s'a petrecut astă-noapte e crimă odioasă.

Intr'o căsuţă din acea stradă trăia italianul Giovani Cassio, sculptor, cu concubina sa Ermelina Vilda, spălătoreasă.

Două-zeci şi cinci ani au trăit aceşti oameni în concubinaj, de şi numeroase maltratări a avut de suferit femeia din partea lui Giovani' care era un alcoolic invederat.

In Mai, femeia a fost atît de oribil maltratată în cît a fost internată la spital, unde a stat mai mult de o lună.

Giovani dispăruse, iar femeia a crezut că a fost definitiv părăsită de concubinul ei.

Acesta a revenit însă, cu gîndul de a omorî pe foasta lui concubină. Aseară, a pîndit-o pe cînd se culca şi prin geam a tras asupra ei trei focuri de revolver. Ermelina a fost ucisă căci un glonte i-a străbătut urechea dreaptă.

Dezmintire

Bucureşti,—Cercurile oficiale desmint ştirea cum că prinţul moştenitor al Austriei şi-ar fi contramandat vizita la Curtea regală din Bucureşti pînă la complecta însănătoşire a M. S. Regelui.

Prinţul moştenitor al Austriei va sosi în ţară în ziua de 22 Septembrie st. v.

Explozie

Haga.— După o ştire oficială din India olandeză, o explozie a avut loc în magazia de pulbere de la Karangassim din insula Bali. Cinci soldaţi europeni au fost ucişi şi şase răniţi, opt indigeni au fost ucişi.

Holera la proporţii grozave

Petersburg.—Azi s'au declarat 417 cazuri noui de holeră şi au fost 176 decese. Numărul actual al bolnavilor e de 1561.

Starea lui Eulenburg

Berlin.—Conform cererei apărătorului său, detenţiunea principelui Eulenburg a fost suspendată de oare-ce principele nu va putea timp îndelungat asistà la dèsbaterile tribunalului. Starea lui se agravează mereu.

Ascensiune

Paris.—Aeronauiul Malecott a plecat azi dimineaţă la orele 8.44 de la Issy cu aeroplanul său, a trecut pe deasupra localităţii Issy peste Vanves, a făcut o întorsătură peste Malakoff la înălţimea de 500 metri; a trecut peste Calais şi, s'a reîntors la Issy, rotind de mai multe ori pe loc şi s'a lasat pe pămînt la orele 9.38.

Ciuma

Viena.—Afară de cele două cazuri de ciumă de pe vasul Lloyd de la Triest semnalate în ziua de 18 Septembrie st. n. nu se mai presentat nici un alt caz. Cu toate aceatea sau luat toate precauţiunile necesare.

Adesiunea Italiei

Paris.—Se confirmă că Italia are intenţiunea de a adera la nota franco spaniolă.

Cercurile oficiale italiane privesc mai ales ca legitim dreptul Franţei şi Spaniei de a reclama noului Sultan rambursarea cheltuelilor militare.

Accident teribil

Toulon.—Un accident atribuit exploziunei unei piese de tun de la turela de dinapoi a cruciţătorului Latouchetreville a cauzat numeroşi morţi şi răniţi. Victimile au fost prefăcute în bucăţi.

Holera în Germania

Berlin.—După ziarul „Tageblatt" patru persoane bănuite atinse de holeră, au fost transportate după amiazi la spitalul Wirchow. Intre aceste sunt doui ruşi.

Dr. H. IVAINER

MEDIC DE SPITAL, specializat la Paris pentru boale de copii, s'a stabilit în Iaşi.

Str. Primăriei No. 30

Institutul RANG

Şcoala Primară mixtă.—Examenul la Stat

— Iaşi, Str. Română No. 34, Iaşi —

Primeşte copii *externi, semi-intern şi interni.*

Limbile franceză şi germană *obligatorii.*

Cursurile încep la 1 Septembrie

Şcoala Profesională de Fete

„TEREZA PARASCHIVA G-ral MILICESCU"

— IAŞI, Str. ALBINEŢ No. 5 —

Se anunţă că în această şcoală se predau cursuri teoretice şi practice de croitorie precum şi limbele Franceză, Germană şi Romînă, Aritmetiea şi Comptabilitatea, Pictura, Musica şi Piano.

Se primesc eleve interne, externe şi semi-interne.

De aseminea se primesc în gazdă eleve, care urmează la şcolile statului, şi în atelierul de croitorie a acesteia scoli, condus de d-ra Emilia Stavri, absolventă a „Reuniunei Femeilor Romîne" Gr. II-lea, se primesc absolvente de la alte şcoli, care doresc să facă practică, fiind plătite.

Inscrierile încep la 20 a. c. şi vor ţine până la 10 Sept.

DIRECŢIUNEA

NOU! NOU

Sticlele „Isometrop"

Cea mai clară vedere, experimentată cu razele *Roentgen.* Premiată de toate academiile oculistice.

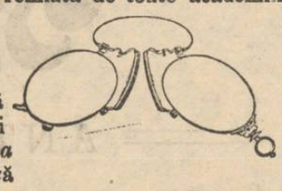

Asigură **conservarea ochiului**, evită fluorescenţa şi *măreşte vederea*

Se incadrează în ori ce formă de ochelari; montările cele mai noui şi mai sistematice.

Singurul deposit la

Magazinul de optică **W. FISCHER**

IAŞI, Strada Lăpuşneanu 30

Mare depozit de Binocle "Flamarion"

ANDREI BRIFF

AVOCAT

— Strada ETERNITATE No. 72 —

Reclama sufletul comerţului

Ceĭ maĭ bunĭ Pomĭ Roditorĭ

Salcimĭ pentru păduri,

Salcimĭ şi Tufe de Ornamenĭ

din cele maĭ alese varietăţi

Furnizeaza în admirabile condiţiuni

Pepinierele

Principelui B. Ştirbey

— Buftea —

Cataloage ilustrate cu preţuri, conţinînd:

Instrucţiunĭ de plantare şi de îngrijirea pomilor, se trimit gratis şi franco, de către:

Direcţiunea Pepinierelor din Buftea

şi de

Biroul de Vînzare al Prod. Ştirbey

Telefon 118. Bucureşti, Victoriei 131

MARTIN BUCHOLTZER

105 STRADA PACURARI 105

Spălătorie şi boiangerie chimică cea mai modernă

● Reinstalînd fabrica şi angajînd personal special pentru spălătorie călcătorie şi boiangerie chimică. Am onoare a face cunoscut onor. şi vechei mele clientele că am reînceput a primi la atelierul de spălătorie, rufe, gulere, manşete etc. executînd comanda după dorinţa Onor. Public în cel mai scurt timp şi cu preţurile cele mai avantajoase.

Asemenea atelierul de boiangerie fiind cu totul reînoit şi asortat cu toate culorele moderne pentru ori-ce calitate de stofe recomandă în această artă Onor. mele clientele că pentrn sezonul de toamnă şi iarnă, se primesc pentru colorat ori-ce fel de stofe, covoare, haine bărbăteşti, pentru femei şi copii, de ori-ce fel de stofe, perdele, cuverturi şi va fi prompt şi conştiincios servită. Garantez pentru toate colorile.

Recomand şi spălătoria chimică pentru curăţirea garderobei de haine de dame şi copii, toilete de bal, teatru, concert şi haine ofiţereşti, stofe de mobile, lucruri brodate, mănuşi, umbrele, panglici precum şi orice obiect ce se atinge de această branşă.

Pentru efectuarea conştiincioasă a flecărui obiect garatez.

Atrag mare atenţiune Onor. mele clientele că am instalat în atelier noui gherghefuri cele mai moderne, pentru spalat şi întins perdele care vor fi executate ca şi în străinătate.

Comenzile se primesc direct la fabrica Strada Păcurari 105 sau în oraş Strada Lăpuşneanu 25 lîngă parfumeria Robert şi Strada Atanasie Panu 64 şi la Bîrlad Strada Principală No. 223.

Incercaţi dar şi încurajaţi instalaţia cea mai modernă în această branşă şi cu experienţe pline de succes pentru mine şi Onor. public după 12 ani de practică în această artă, sper că voi satisface toate cerinţele publicului.

Cu osebită stimă

MARTIN BUCHOLTZER

Strada Păcurari No. 105

Spălătorie şi boiangerie chimică cea mai modernă

CAILE FERATE ROMANE

Plecarea şi sosirea trenurilor—GARA IAŞI

PLECAREA

Ante meridiane

Paşcani, Bacău, Piatra-N., Bucureşti	6.10
T.-Ocna, Burdujeni, Fălticeni, Botoşani	
Vaslui, Galaţi, Bucureşti	8.35
Dorohoi	8.40
Paşcani, Bucureşti	10.20

Post-meridiane

Ungheni, Chişinău, Odessa	12.05
Vaslui, Tecuci, Galaţi	3.10
Dorohoi	5.40
Paşcani, Bucureşti, Burdujeni, Fălticeni	5.55
Botoşani	
Vaslui, Bucureşti, Galaţi, T.-Ocna	9.05

SOSIREA

Antè-meridiane

Bucureşti, Tg.-Ocna, Galaţi, Vaslui	8.30
Dorohoi	10.35
Paşcani, Bucureşti, Fălticeni, Burdujeni	11.20
Botoşani	

Post-meridiane

Galaţi, Tecuci, Vaslui	1.05
Ungheni, Chişinău, Odessa	5.25
Bucureşti, Paşcani	6.20
Dorohoi	8.00
Bucureşti, Galaţi, Vaslui	9.55
Paşcani, Bacău, Piatra-N., Galaţi, Bucureşti	10.55
T.-Ocna, Fălticeni, Botoşani, Burdujeni	

Gonosan
TRADE MARK

ANTIBLENORAGIC

Cel mai bun şi aprobat de toate autoritaţile medicale. Calmează repede durerile şi opreşte secreţiunea, *scurtează durata boalei şi preîntimpină complicaţiuni.* Doza: 4—5 ori pe zi cîte două capsule după mîncare.

De vînzare la toate farmaciile şi drogueriile din ţară. Preţul unei cutii 50 capsule lei 4; cu 30 capsule lei 2.75.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa administraţiei ziarului, strada Ştefan cel Mare No. 38

BROSSE A TAPIS
Prix : 14 fr.
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

PONDOIR
DÉPOSÉ
Prix..... 6f 50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES 1 m de haut. la serie Of30c.
Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

MÂNCĂRIME, MĂTRÉŢĂ
şi alte maladii ale Pelei Capului,
CĂDEREA PĔRULUI
Vindecate răpede cu
POMMADA DESLAURIERS
Deslauriers, Ph.-Ch., 31, r. de Cléry, PARIS, şi la toţi pharmacisti şi parfumori
A exige pe etiquetă semnătura Deslauriers şi timbrul guvernului francez

1420
NEVRALGIELE
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiŭ să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

„România musicală"
— IAŞI —
24 Str. Lăpuşneanu 24

Piane: din cele mai renumite Fabrici începînd de la Lei 700—pînă la cele mai scumpe.

Renumitele Pianine Zimmermann cea mai mare fabrică din lume.

Gramofoane: Marca „Inger" preţuri, reduse Gramafon de concert mare cornet dirigiabil redus din lei 250—la lei 150.

Plăci mari de concert pe ambele părţi numai Lei 4.—o placă.

Note musicale: pentru Conservator, studii şi piese moderne.

Viori pentru şcoală, Orchestră şi solişti.

Mandoline italiane, Violoncele, Flaute.

Coarde fine din cele mai renumite fabrici.

Preţurile cele mai eftine.

Hîrtie diafană de lipit pe geamuri cele mai frumoase desenuri.

Tablouri de artişti celebri precum şi Rame.

Preţurile cele mai reduse.

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— *Strada Golia 77* —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

Stefan P. Georgescu
AVOCAT
— *Str. Căpitan Pîun No. 10 bis* —
Primeşte consultaţii dela 7 jum. la 9 dim.

D-r Alex. Lambrior
— *Strada Vovidenei No. 1* —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

ADVOCATUL
EM. SOCOR
S'a mutat în Str. Veche 24

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— *Strada Crucei 41* —

Mai multe sute doamne bogate (noui cereri) doresc **căsătorie** imediată.

Reflectanţi serioşi (chiar şi fără avere) să se adreseze lui **L. Schlesinger, Berlin 18.** (Cea mai mare şi de seamă agenţie matrimonială internaţională) nu anonimă.

CAPSULELE
LUI
RAQUIN
Cu Balsam de Copaiu

Singurele capsule de *gluten* cu **copaiu approbate de Academia de Mecicina din Paris.** — *Nu se sparg* în stomach; deci, sunt în tot d'auna bine tolerate şi nu pricinuesc **neci o dată righ'eli.** Intrebuinţate singure seu cu *Injectiunea Raquin*, vindec în forte scurt temp *scurgerile cele mai tari pricinuite de*

BOLELE SECRETE

A nu primi decât Flaconele cari pórta, pe invelisul de afară, *semnătura lui Raquin* şi *Timbrul official* (în albastru) al *Guvernului frances.*

DEPOSIT: Paris, 78, Faubourg St-Denis
la *FUMOUZE-ALBESPEYRES*
Si în tóte principalele Pharmacii
UNDE SE POT GĂSI ASSEMENEA SI
CHĂRTIA SI VESICATÓREA LUI ALBESPEYRES
Intrebuintate în
SPITALELE MILITARE ALE FRANCIEI

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei care au intîrziat

Să nu piardă ocaziunea acum la:

Clasa IV-a a Loteriei

Tragerea

la 25 şi 26 Septembrie

LEI 900000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai rămas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 13
1/4	Un sfert	Lei 26
1/2	Una jumătate	Lei 52
1	Loz întreg	Lei 104

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4.50—lei	1/4	Un sfert	9—lei
1/2	Una jumătate	18 — lei	1/1	loz întreg	36—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicia celmaĭ Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Iaşi —Tipografia H. Goldner. Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 532.—IAŞI, Vineri 12 Septembrie 1908

Naţionalizm şi patriotizm

Unde-va, în „l'Anneau d'amethyste", Bergeret vorbind de cînele său, care făcea demonstraţii ostile unui străin ce întrase în casă, spune, cam acestea :

— Iartă-l. E un animal de casă. Cînd străbunii noştri, domolindu-i rasa, i-au format caracterul pe care l'a moştenit, ei însişi credeau că străinul e un duşman. Ei n'au învăţat pe cîni să cunoască iubirea neamului omenesc. Ideile de fraternitate universală n'au pătruns în sufletul lui Riquet. El reprezintă o stare socială înapoiată.

Adese ori amintindu-mi reflecţia aceasta, plină de ironia discretă, care face caracteristica lui Anatole France, mă gîndesc la mentalitatea înapoiată a acelora, cari au rămas încă la formula romană : *adversus hostem aeterna auctoritas*, fără a avea cel puţin justificarea pe care o poate invoca credinciosul Riquet.

Era un timp cînd credeam că problema noastră naţională e pe de o parte chestia unităţii culturale a tuturor romînilor, adică afirmarea energică şi demnă a individualităţii noastre etnice în afară şi pe de alta chestia îndreptărei marilor neajunsuri de care sufere poporul de jos al Romîniei libere, adică întărirea noastră ca naţiune şi ca stat, înăuntru.

Pe vremea aceea—şi nu e mult de atunci—erau mulţi cari gîndeau în chipul acesta,—şi de nicăeri nu se ivise încă omul, care să afirme că naţionalismul poate face obiectul unei credinţe politice şi că, teoretizat, se poate închide în îngustimea unei simple formule.

Astăzi omul a apărut în persoana d-lui Cuza şi formula s'a fixat în lozinca pe care acesta a adoptat-o : „afară jidanii !"

Era nevoe de a da aspiraţiilor noastre naţionale forma riguroasă şi lipsită de viaţă a unei doctrine ? Şi, în principiu—poate fi bună, poate fi chibzuită, poate fi sinceră o încercare în acest senz ? Se pare că nu. Pentru că idealul unei naţiuni nu e o simplă zămislire a unui crier, care să poată face obiect de speculaţii şi asupra căruia părerile să se poată împărţi. El e sufletul însuşi al naţiunii, e puterea care o mînă către destinele sale, peste toate piedicele şi peste toate greutăţile ce-i stau în drum. Naţionalismul în sine, ca doctrină politică, e un non senz—pentru că nu poate exista concepţie şi activitate politică fără a avea la bază, interesele şi idealul naţiunei.

Dacă aceasta e drept, pentru o teorie naţionalistă sinceră,—ce poate fi pentru una care se concretizează în formula de mai sus ?

Osebit de ridicolul său, e şi partea antisocială care o condamnă a priori. Pentru că nu se poate concepe că idealul actual al unor naţiuni, să poată năzui la exterminarea a tot ce e străin, sau să pretiudă cel puţin, ura şi dispreţul nenaţionalilor.

Şi nu se poate concepe un asemenea ideal, pentru că pe deoparte el ar înfrînge unele sentimente care aparţin ca un fond comun naturei omeneşti în genere şi pentru că, pe de alta, n'ar servi nici interesele naţiunei, care, cel puţin în timpul de astăzi, nu se poate inchide în ea însăşi, şi nu se poate lipsi nici de influenţa, nici de avantajul raporturilor de la naţiune la naţiune şi de la stat la stat.

Aceleaşi observaţiuni se pot face şi cu privire la noţiunea de patriotizm, dacă pentru noi ideea de patrie s'ar confunda cu ideea de naţiune, adică dacă statul romîn ar înfăţişa în unitatea politică, uninatea naţională.

A-şi iubi patria, nu însamnă a urî şi a prigoni neamurile care-i sunt străine fie prin deosebirea de origine fie prin acea politică. Patria e mai mult un patrimoniu sufletesc,—ea e tot trecutul de suferinţe şi de glorii comune, e tot viitorul de năzuinţe generale, e teritoriul, e limba, e moravurile, e tot ce leagă o societate omenească închegată într'o formă de stat. Cu alte cuvinte ea are fiinţă şi în timp şi spaţiu, fără demarcaţii bine definite.

A-şi iubi patria e a o voi mare şi puternică, e a lucra la înălţarea ei morală, şi la întărirea ei politică. A-şi iubi patria e à iubi neamul omenesc în genere, şi a servi idealurile mari ale acestuia, la care nu se poate lucra decît numai în conformitate cu felul de a fi şi de a gîndi al fiecărui popor în deosebi.

Cine-şi iubeşte altfel patria, cine amestecă în iubirea aceasta ură, —dacă nu face asemenea lucru din cine ştie ce porniri nedemne, sau calcule nesocotite—acela e ca şi Riquet, care-şi închipueşte că mica lui patrie se rezumă în casa şi persoana stăpînului său, şi că tot ce e străin de aceste două obiecte ale dragostei sale, trebuie îndepărtat cu cea din urmă energie. Dar Riquet e un biet animal cu un suflet mic, în care nu încap multe sentimente. Şi eroarea lui e cel puţin răscumpărată prin credinţa şi statornicia lui sinceră. Noi, însă, cei din rassa nobilă — putem rămîne alături de el, cînd nu sîntem cel puţin în stare de a oferi aceste două nobile însuşiri ?

E. Herovanu

COLEGIALITATEA

In jurul acuzărilor d-lor Cuza şi Iorga la adresa magistraturei ieşene, cum şi mai ales în jurul denunţurilor făcute de procurorul Hamangiu, presa de partid a căutat să abată chestia.

Ziarele carpiste, şi în special „Epoca" au crezut că pot găsi prilejul de a lovi indirect în fruntaşul nostru d. Bădăreu. Canevaua atacului era brodată cu ceva filosemitism şi politică. S'au relevat anume cazuri de procese corectşi şi s'au vizat anumiţi magistraţi, ca doar-doar se va găsi o apropiere.

Dar la toate acestea „Epoca" a nimerit'o ca Ieremia cu oştea în gard, şi cetitorul dornic de adevăr a înţăles numai de cît platforma.

Magistraţii vizaţi de Iorga-Cuza sunt magistraţi de carieră, pe care suntem încredinţaţi că anchета rînduită îi va găsi curaţi spre cinstea magistraturii. Noi nu stăm un moment la îndoială. Nu rîdică treptele magistraturii oameni, cari prin ţinuta lor sunt dispuşi a necinsti scaunul de magistrat, şi, ori cît ar fi de neprielnic numit mediu pentru anumiţi inşi, roba e chemată a slăbi înrîurirea acestui mediu, de oare ce rolul de magistrat e cel mai ales şi cel mai hotărîtor în raporturile dintre cetăţeni. In persoana magistratului, cată să se şteargă cît mai mult personalitatea civilă, cu legăturile sale, cu interesele sale, cu aprecierile sale, şi să rămînă judecătorul, sever şi drept, căci aşa cere cumpăna dreptăţii.

Şi noi ne-am deprins a vedea un spor mare moral în magistratura noastră, tocmai prin faptul că şi legiuitorul de acum 17 ani i-a dat posibilitatea legală de a fi imparţială şi dreaptă.

Trăind în această atmosferă magistraţii noştri mai degrabă să lasă duşi şi tîrîţi a-şi forma o mentalitate specifică, datorită profesiunei lor, de care mentalitate cei ce stau în deaproape atingere îşi pot stînjeni ori spori afacerile.

Şi e foarte greu lucru a urni pe om odată mentalitatea lui formată în anumită direcţie spre o altă cale, iar cel ce ar avea interesul să hîiască pe magistrat din cărarea bătută a minţii lui, să se alunece a crede că pot fi în joc alte interese, decît cele curate sufleteşti.

Felul de a fi al magistraţilor puşi în chestie nu a putut intra în cadrul mentalităţei unor domni ca Iorga şi Cuza şi deprinşi a bănui cu marele public au bănuit crezînd că prin această bănuială pot trage folos politic.

Dar ca cel ce trăeşte în acest mediu judecătoresc, şi se întîlneşte la fie-ce pas cu sufleté formate într'o direcţie, să se aalunece a crede că dincolo de pragul minţii, cu cărarea bătătată a judecăţii sale, pot fi şi alte interese, de cît cele curate sufleteşti şi din acest desacord sufletesc de apreciere să formeze capuri de acuzaţie, e pentru prima oară cînd se produce în rîndurile magistraturii noastre şi e dureros a constata acest fapt unic izvorît din o concepţie megalomanică şi exclusivistă a celui ce se crede că singur posedă adevărul şi întreg adevărul.

Iată ce ne miră în eşirea neopinată a procurorului delator şi credem a nu fi înşelaţi în simţimintele noastre intime. ***

Sărbătoritul de la Berlin

Ni s'a împlut inima de bucurie, cînd am văzut că în urma succeselor, repurtate în congresul interparlamentar de la Berlin, fruntaşul nostru şi eminentul om de stat d. C. Disescu, a fost serbătorit de întreaga asistenţă romînească aflătoare la congres.

In faţa ideii de neam, acea de culoare politică a stînjenit şi la faptul măreţ al succesului politic, s'au văzut strînşi Romîni din cele 4 unghiuri ale neamului, stînd coate la coate, împărtăşindu-şi idei şi simţiminte.

Supt haina de patimi, cé colcăe aici în lăuntru, supt potopul de invective cu care ne am deprins a ne califica fruntaşii noştri, supt duhul deprimant al politicii de uliţă, am avut un moment de înălţare, cînd am văzut că dincolo, peste hotare, rarii şi aleşii întîlniţi în congres s'au unit la ideia de neam, intrupată azi în persoana fruntaşului nostru şi am putut vedea atunci că nu e putred încă totul la noi; dar a trebuit ca peste pragul ţării să se petreacă acest lucru.

Frăţietatea de gîndire şi simţire în toţi fiii aleşi ai neamului e de aşa mare nevoe actuală, că mai ales în afară de hotarele regatului Romîn, unde trăesc tot pe atîţea fraţi împrăştiaţi supt stăpînirea politică a 4 mari puteri, au ei nevoe sufletească să prindă de la noi stări de înălţare.

Cum se vor putea descoase în faţa lumei civilizate stările de adîncă şi strigătoare nedreptate ce stăpînesc pe unii din fraţii noştri, ca cei din Ungaria, de cît făcîndu-se uz de o înaltă tribună parlamentară ca aceea a congresului interparlamentar de la Berlin.

In curînd va fi dat ca glasul românismului să răsune de la 4 înalte tribune parlamentare : Petersburg, Viena, Pesta şi Constantinopol. Pentru uniformarea şi păstrarea fondului comun de gîndire românească, trebue ca fiii aleşi ai neamului să se pună în serviciul neamului.

Şi pasul de la Berlin e un bun început... iar prilejul l'a dat iubitul nostru fruntaş al gîndirii româneşti, d. C. Disescu.

POLEMICI

Pătura diriguitoare...

Simptome îngrijitoare apar de pretutindenea. Starea actuală de lucruri nemulţumeşte pe toţi. Fie-care este înclinat a crede justificată critica stărei de lucruri existente—şi ar fi şi greu de negat relele evidente care ameninţă să cucerească totul.

Ce trebuie de făcut—iată ce se întreabă cei care au respunderea, fiind-că toţi sunt de acord a recunoaşte că se impune numai decît o remediare.

Dacă propaganda puţin serioasă a deputatului de Ploieşti nu poate da prea mult de gîndit, nu este mai puţin adevărat că cele ce se petrec nu mai pot dăinui.

O reformă politică se impune deci. Să cercetăm puţin condiţiunile în care ea urmează să fie făcută.

Un element foarte important—şi care este cît se poate neglijat de partizanii votului universal—este chestiunea situaţiei păturei noastre conducătoare.

Intr'adevăr de starea ei depinde şi natura reformelor şi avantagiile efectelor lor. Rolul păturei diriguitoare este deciziv şi nicăirea nici o reformă n'a dat rezultate bune dacă mentalitatea păturei diriguitoare n'a fost sănătoasă.

Ori-ce formă politică ar exista într'un stat, sufragiul universal, colegiul unic, votul pe categorii, buna funcţionare şi rezultatele folositoare progresului statului depind de mentalitatea păturei diriguitoare, care are rolul important de a înfrîna, pildui şi conduce. Cînd această mentalitate este alterată anarhia ia locul formei normale şi toate sufragiile universale din lume nu ajung pentru a reda liniştea şi mersul normal al statului.

Dacă analizăm starea păturei noastre conducătoare nu se poate să nu rămînem adînc uimiţi de cele ce constatăm. Anarhia există în toate—aşa că la noi nu se poate vorbi decît de anarhia de sus care, din cînd în cînd, se repercutează asupra celor de jos. Lipsită de spirit de conservaţiune, de ordine, de disciplină pentru cele instituite, de supunere faţă de ierarhia absolut necesară unei organizaţiuni normale, pătura noastră diriguitoare poartă în ea şi provoacă la rîndul ei relele de care ne plîngem.

In suflet un gol imens, în cuget o lipsă totală de ideal şi dragoste de interes superior, iar actele ei tradează o mentalitate dezordonată, lipsită de frîu.

Consecinţele ? Critici care îndrăznesc totul şi o mulţime credulă gata a-i urma.

„Ast-fel de momente de apatie şi indiferenţă, în viaţa societăţilor, zice Ostrogorski în monumentala sa lucrare *La Démocratie et l'organisation de partis politiques*, sunt desigur cele mai priincioase „filosofilor şi teoreticianilor". In vidul pe care-l găsesc înaintea lor, ei ocupă spaţiul liber cu filosofia şi teoriile lor, orcare ar fi valoarea lor intrinsecă : cunoscutul *horror vacui* nu este mai puţin adevărat în lumea morală ca în cea fizică. Forţa de pătrundere a unui corp este în raport direct cu masa şi în raport invers cu mediul unde este introdus. Tot ast-fel este şi cu spiritul : cu cît ie mai slab cu atît mai uşor lasă să pătrundă ideea şi cu cît ie mai comprehensiv, cu atît mai repede ea se fixează de dînsul. Tot astfeliu în ordine socială, cu cît mai puţin conştient este spiritul public şi viaţa publică intensă, cu atît mai mult societatea este expusă la invaziunea ideilor generale, mai cu seamă dacă găseşte o forţă de impulsiune suficientă.

Şi slava domnului, această forţă de impulsiune nu lipseşte, iar rezistenţa ie minimă în ce priveşte pătura diriguitoare.

Iată de ce spuneam că mai îngrijitoare de cît toate ideile exagerate este starea mentalităţei celor cărora le este încredinţată diriguirea.

In aceasta constă marea primejdie !

C. Sorin.

OAMENI ŞI LUCRURI

IN TREN

... Cu toate imensele progrese tecnice, cu toată comoditatea condiţiunilor în care se călătoreşte astăzi, omul întimpină încă mari dificultăţi şi are mult de luptat cu oboseala pentru a ajunge în vre-un punct mai izolat al Europei, pentru a căuta un contrast cît mai simţitor, o schimbare cît mai prielnică a modului de traiu, o uitare cît mai deplină şi o restabilire mai desăvîrşită.

Dar, în schimb, oboseala e numai fizică. Trupul supus vicisitudinilor drumului, se poate simţi copleşit de trudă ; dar e o oboseală în care nu intră partea emoţională, supărarea sau durerea propriu zisă ; în care sufletul nu are nici un rol, ci—din potrivă—ajută şi grăbeşte sfîrşitul oboselilor, presărînd în calea gîndului florile mîngîetoare ale imaginaţiei, ale speranţei, ale aşteptării şi astfeliu taie par'că din lungimile infinite ale drumului, din oboseli şi nerăbdări...

Aceasta e psihologia călătorului care se apropie de locul mult dorit al odihnei.

Dar în vagon unde ne aflăm noi—pacienţii cari ne îndreptăm spre o cură de linişte—sunt şi călători de altă natură şi cu altă psihologie.

In colţul vagonului a luat loc o femee tînără, de o paloare mortală. Are ochii mari, albaştri, duşi în fundul capului şi fără lumină. Roşeaţa genelor umede de plîns măreşte albastrul lor şi le imprumută o trecătoare licărire. Cu cît nouă ni se pare că drumul întîrzie, cu atît ea se înfioară gîndind că se apropie oraşul cel mare—Budapesta—unde se să supună unei primejdioase operaţiuni.

Ah, doctorul, omul fără milă şi fără suflet a speriat'o şi nimic n'o mai poate mîngîia acum. Ne vroind să înţeleagă,—omul de ştiinţă i-a spus adevărul curat şi teribil :

— Dacă nu pleci imediat ; dacă nu te supui operaţiei, eşti moartă până în cîteva zile.

... Şi ecoul acestor vorbe o stăpîneşte, ca o grozavă obsesiune ; o mînă şi o reţine ; o imbolbeşte cu puterea instinctului de viaţă, o recheamă cu gîndul temerei de moarte ; îi înfloreşte obrazul cu culori trandafirii aşternute peste paloarea frunzei vestejite. Iar în tăcerea nopţii o auzim hohotind de plîns, în timp ce vecina ei—de asemenea o bolnavă în drum spre Viena—caută s'o mîngăie şi-i întinde flori.

... Cu toţii am luat buchete de flori ; fiecare îşi duce în străini cîte un colţ de grădiniţă. Noi venim de mai departe şi bucheţelele noastre de zinii, micşunele şi busuioc rău fixate în plase şi gemandane, lipsite de ploae, lipsite de aer, plouă de sus frunze şi petale stinse de par'că ar vrea să arăte bolnavelor din vagon imaginea sfîrşitului fatal.

Rodion

CUCERIREA AERULUI

Aeroplanul.—Prima maşină cu vapori.—Origina aviaţiunii. — Franţa e promotoarea.—Succesul fraţilor Wreight. — Recordul aviaţiunei.

De cît-va timp, lumea e agitată de fantoma aeroplanului, care în scurtă vreme ajunse la înţelesul tuturor, şi a cărui repede apropiare de omenirea de azi, pare a fi indicată atît prin curiozitatea ce suscită, cît şi prin stăruinţile ce depun eroii, încurajaţi la rîndul lor de mulţimea doritoare de acest nou mijloc de dominare a naturei.

Ce e aeroplanul ? Azi toată lumea o ştie ! E o maşină de... sburat în aer. Toată lumea admite mijlocul, şi aşteaptă cu nerăbdare rezultatele. Mai altfel era acum cîte-va decenii, cînd cu descoperirea maşinei de abur.

Pe cînd azi, mulţimea încurajează pe aviatori—aşa le zice celor ce se îndeletnicesc cu... sburatul,—pe cînd naţiunile acordă daruri de milioane acestor inventatori, cum e cazul lui Zeppelin, în timpuri, un sărman inginer englez, pe care însemnătatea descoperirilor lui, nu-l lăsa să guste un moment de linişte, se sbătea în nesiguranţa zilei de mîne, tremura la aspectul acelei mulţimi bestiale, care cu ciomege şi alte unelte de... progres, teroriza pe tecnicianul timid, a cărui unică ţintă era doar progresul omenirei...

Cînd prima maşină de drum de fer apăru, mulţimea se aruncă asupra ei, iar maestrul care o făurise, fu taxat de vrăjitor şi condamnat morţei.

Azi, primul aeroplan, e primit cu urale entusiaste, şi la rîdicarea lui asistă mulţimea păstrînd o tăcere solemnă, parcă ar avea conştiinţa că în faţa ei se petrece un act, care va avea înrîurire puternică asupra desvoltărei omenirei...

Iată două secole puse faţă în faţă.

*

Ziarele anunţă, că în ziua de 9 Septembrie 1908, un om a sburat timp de o oră. Noutate senzaţională, care va avea locul ei de onoare în istoria cuceririi aerului. Orvil Wreight, aviatorul englez e eroul acestei ştiri.

Dar prima idee a supunerii atmosferei, din Franţa a plecat şi e probabil că fără iniţiativa a cîtor-va francezi, triumful fraţilor Wreight, al căror renume e azi universal ar fi rămas cu desăvîrşire necunoscut.

Francezii au creat mişcarea, ei au imaginat maşinile sburătoare, ei cei d'intăi au făcut curse remarcabile, ei au atras atenţia a mii şi milioane de minţi omeneşti asupra posibilităţii acestei noui cuceriri.

Cu toate aceste francezii, oameni conştienţi, doritori de bine şi de progres, acele splendide caractere, aplaudă azi succesul lui Orvil Wrieght şi nu arată gelozie faţă de triumful unui „străin" odată ce e în joc interesul umanităţii intregi şi la ştirea că aviatorul american a evoluat timp de 57 de minute deasupra terenului de manevre din Fortul Myers, (America) ei aplaudă şi scot exclamaţii de bucurie ca şi cum triumful ideei, ar fi trimful întregei omeniri !

*

Mai ne arată ziarele, că în tot timpul evoluţiei aeroplanului, mulţimea păstra o tăcere religioasă, manifestînd viul interes ce reuşita acestei încercări comportă pentru toţi şi mai ales temîndu-se să nu turbure pe aviator. Abia în momentul coborîrei pe teren, mulţimea îl înconjură, ascultînd cu nesaţiu conclusiile sale.

„Sînt încîntat de rezultat,—zicea Orvil „Wreight—şi dacă ştiam că mai trebuesc „cîte-va minute pentru a împlini ora, „aşi fi stat în aer, de oare-ce aveam pu„tere..."

In după amiaza aceleiaşi zile, ziarele publică ştirea că Wreight a sburat cu maşina sa timp de *o oră şi două minute*, ceea ce pare a fi recordul în aviaţiune. In adevăr, Delagrange, cel mai cunoscut aviator francez, în cursul cîtor-va încercări, nu isbutise să atingă o oră de sbu-

Cumpărați Bilete pentru Loteria 4 Clasa IV a Regatului Romîn

Cu tragerea la 25 și 26 Septembrie 1908

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor MEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 36, O jumatate loz Lei 18 - Un sfert de loz Lei 9 Una optime lei 4-50

rat, dar aceasta era acum 5—6 luni. Azi, cînd aviațiunea a făcut progrese atît de uimitoare, se poate spera că și celelalte mașini vor fi conformate astfel, în cît să facă un pas mai mult spre cucerire—și așa, încet, încet, mergem cu pași repezi spre acea țintă de atîta timp visată, care ar avea menirea să schimbe mersul omenirei; mergem spre idealul visat de atîtea minți luminoase, care au sacrificat tinerețe și chiar viață, pe cîmpul arid al încercărilor.

Incă puțin și vom vedea apărînd la orizont mașina zburătoare, care ne va face să străbatem țările și lumea cu o iuțeală vertiginoasă și cu o ușurință de neînchipuit.

Iar numele lui Delagrange, Zeppelin, Orvil și Wilbur Wrigt, Blériot, Zeus etc. vor fi înscrise în cartea de aur a progresului omenirei.

In jurul alegerei din Prisacani

— Recursul locuitorilor —

Subscrișii, alegători din com. Pașcani jud. Suceava, in termen legal, facem recurs contra delegației județiene de Suceava, prin care se validează alegerea consiliului comunal a com. Pașcani.

Motivele sunt următoarele:

1) Pentru anchetarea celor aratate în contestația făcută de noi, a fost însărcinat, de către d. Prețedinte al delegațiunei județiene, tocmai principalul autor moral, după cum se poate vedea din contestația ilegalităților și sălbătăciilor petrecute la alegere, administratorul de plasă Teodor M. Tabacu, care, după cum era de așteptat, a făcut ancheta numai de formă cu totul favorabilă sieși și celor ce i-au fost unelte la alegere.

2) De și în contestație am arătat că s'a calcat legea, (art. 51 din Proced. electorală) prin faptul că s'au contopit la un loc voturile de la cele trei liste depuse, ca și cum candidaturile ar fi fost individuale, iar nu pe liste.

3) A fost validat Alexandru Niculița și Anton Popovici slujbași plătiți de stat.

4) Arătăm aci, de și în contestație n'am arătat, că, unul din cei aleși anume: Ion Pantazi, a fost condamnat în mai multe rînduri la inchisoare, după cum se constată că la 1 Februar 1888 prin sentința No. 51 a fost condamnat la o lună inchisoare, pentru faptul de furt prin efracțiune și întrebuințări de chei false; arestul l'a făcut în penitenciarul din Fălticeni după cum se constată din dovada de încarcerare din 11 Februarie 1888.

A mai fost condamnat, pentru faptul de lovire, la 5 zile inchisoare, sentința No. 818, din 5 Iunie 1890, pedeapsă care s'a executat tot în arestul din Fălticeni (dovada de încarcerare 29 Noembrie 1890).

5) Altul, anume: Anton Popovici, fost perceptor fiscal, destituit pentru delapidare de bani publici, a fost dat în judecata Curții cu juri pentru omor, a fost condamnat pentru faptul de lovire prin sentința No. 449 din 29 Aprilie 1908, etc. etc.

Bazați pe motivele aratate în contestațiune, cît și pe aceste invocate în prezentul recurs, avem deplina încredere, că veți ordona a se face o severă și imparțială anchetă, care să servească ca pildă tuturor acelora, care cred că legile sunt făcute numai pentru a fi călcate în țara romînească.

Binevoiți vă rog, a primi asig. profundului nostru respect.

Urmează 150 de semnături ale alegătorilor.

Litere-Științe-Arte

Apa de mare.—In zilele de 28, 29 și 30 Septembrie stil nou, va avea loc la Abazzia un mare congres internațional de „thalassotherapie",—tratamentul bolilor prin apă de mare.

Se știe că această problemă, a vindecării prin întrebuințarea apei de mare în diferite forme, —băi, injecțiuni etc.,—capătă din ce în ce o importanță mai mare și chear în țeară la noi ea a format anul trecut obiectul unor lungi și interesante discuțiuni și polemici științifice. Congresul din Abazzia, la cari vor lua parte multe somități științifice și un mare număr de medici, cari s'au ocupat de chestiunea băilor de mare, va rezolvi aceste chestiuni și va prezenta un deosebit interes. Din Romînia s'au anunțat pînă acum două comunicări științifice, acea a d-lui dr. Sadoveanu, medic al spitalului din Constanța, asupra „injecțiunilor subcutane cu apă de mare" și acea a d-lui dr. Eracli Sterian asupra „injecțiunilor de apă de mare în 55 cazuri de tuberculoză".

Din comitetul de organizare a congresului, fac parte pentru Romînia: Profesorii dr. Mălădărescu, dr. Riegler (Iași), dr. A. Theohari. dr. V. Sion, dr. Ioseph Dona (Tekir Ghiol), d-rii Pilescu, Sadoveanu și Serafides din Constanța.

Pentru participarea la congres s'au mai înscris din țară: dr. N. Tomescu, Jean Thomescu și Erdreich din București, Prof. dr. Russ și dr. A. Steuerman din Iași.

*

Greva generală pare a nu fi o invenție a sindicaliștilor moderni. In adevăr, după cum rezultă dintr'o comunicare făcută Academiei de inscripțiunțiuni din Paris această „acțiune directă" exista cu 300 de ani înainte de Hristos.

Pe timpul domniei lui Ptolomeu, inginerul Cleon, antreprenorul unor lucrări de apeducte și irigații avu ocazia s'o constate.

De atunci însă grevele au urmat unda progresivă a omenirei, așa încît în Ianuarie 1908 avem 67 greve în Franța 46 în Austria, 30 în Anglia, 8 în Olanda, 7 în Belgia; în Februarie 1908 numărul s'a ridicat la 119 în Franța, 51 în Austria, 18 în Anglia, 6 în Belgia, ca să vorbim numai de grevele serioase.

*

In Italia s'au găsit un număr însemnat de scrisori, scrise de celebrul fizician și astronom Galileo Galilei de la Porta precum și altor amici, în care se trateză diferite observații și cercetări cari sunt strîns legate de vestitul astronom.

Valoarea acestor scrisori cu privire la conținutul lor științific e extraordinar de mare și proprietarul, care aparține cercurilor aristocratice din Roma, voește, după cum anunță ziarele italiene, să vîndă aceste documente istorice străinătății.

E foarte probabil că tot America să ajungă în posesiunea lor. Natural că Italia are mare interes să păstreze aceste scrisori în țară și să le dea muzeului Calilei.

Din partea ministrului de culte s'au și început tratative, însă prețul scrisorilor e așa de mare (e vorba de o jumătate de milion lire) încît deocamdată organele administrative nu prea le convine să accepte cererea proprietarului.

*

Un concurs în adevăr original și necunoscut până acum, s'a deschis la Bruxelles. O d-nă de Duffet, în vrîstă de 104 ani, proclamîndu-se decana cetățenelor sale, a provocat protestările presei.

Mai multe dame s'au presintat cu piese autentice justificînd vrîsta de 104-105 ani.

Tot pe calea presei, o venerabilă internă din spitalul Saint-Amand revendică 106 ani.

In fine o locuitoare a Varaumului, numită Elisabeta Renier, stabilește cu piese doveditoare că e născută în anul 1800 și se bucură de o perfectă stare de sănătate.

Nu ajunge oare d-na de Duffet, a fi clasată printre d-nele tinere din societatea Belgiană? Fapt e că în Belgia, grație miracolelor higienei, centenarii devin din ce în ce mai frequenți și acésta se datorește vieței și temperamentului liniștit al populației.

*

Ziarele relevează, cu ocazia representărei operetei bufe „L'oeil crevé" a lui Hervé, întîlnirea ce a avut loc între autorul francez și Wagner.

Tannhaüser și „l'oeil crevé", așa numesc ele întîlnirea dintre cei doui autori. In adevăr a fost memorabilă acea întîlnire, după cum reese din memoriile lui Vagner.

Intr'o zi, în casa unui corespondent al unor gazete germane, se întruniră vre-o 10 ziariști, critici muzicali și autori, printre cari și cei doui eroi ai povestirei actuale.

Hervé se puse la piano, începu a cînta stîrnind ilaritatea asistenților, prin verva și comicul manierei sale.

„Se făcuse seară, erau orele 2 noaptea și Hervé mai cînta la piano, în timp ce Wagner rîdea până la lacrimi...

Aceasta e relația ziarelor de pe atunci. E lesne de închipuit impresia ce autorul genului „buffe" a exercitat'o asupra severului Wagner.

*

In cursul anului acestuia, a avut loc o ședință solemnă în subsolul operei din Paris, unde în presența unui număr de personalități marcante ca, Faure, Malherbe, Bannes, Bernhein etc. și a reprezentanților miniștrilor interesați, s'a procedat la îngroparea plăcilor de gramofon, conținînd marile arii ale principalilor cîntăreți francezi, plăci cari nu vor fi desgropate de cît peste 100 de ani.

Informații

● *Ziarul* Dimineața *aduce următoarea curioasă știre:*

Aflăm din sursa cea mai bună că guvernul a încheiat un împrumut cu vechiul consorțiu de bancher Diskonto-Bichroeder.

Asupra condițiunilor împrumutului se păstreaza discrețiune.

Suma este probabil de șaizeci de milioane.

Lămuriri oficioase asupra naturei acestui imprumut se impun.

◑ Au fost declarate consiliului sanitar de la 1 Septembrie până azi 8 cazuri de scarlatină, 8 de anghină difterică, 5 de tusă convulsivă și 7 de febră tifoidă.

● Membrii consiliului de higienă a orașului Iași sunt convocați din nou pentru ziua de 15 Septembrie, în localul primăriei.

● Expoziția de struguri și fructe a societății viticole, care trebuia să se închidă astă-zi, va continua a fi deschisă din cauza timpului nefavorabil, pînă Duminecă 14 Septembrie.

● D. T. Cerquez, șeful partidului conservator-democrat din județul Fălciu a fost în Iași. D-sa a luat parte la întrunirea comitetului executiv al clubului conservator din Iași.

● D. Nec. Neștian profesor și director la gimnaziul „Anastasie Panu" din Huși, a fost mutat după cerere la Liceul din Bărlad. Ca director al gimnaziului din Huși a fost numit cunoscutul naționalist profesorul I. Zelia Codreanu.

Ne felicităm de fericita numire, întru cît singurul indicat de duhul regimului de azi era d. Codreanu. Imparțialitatea îi va fi călăuza, iar naționalismul baza. Haret se va oglindi în directorul său!

● D-ra Eugenia Tacu învățătoare la Hadîmbu, a fost transferată pe ziua de 1 Octombrie la școala din Dorobanțu.

● Consiliul de higienă a orașului, a luat dispoziția de a se interveni pentru rîdicarea tuturor gunoaelor din curțile locuitorilor și de pe stradele orașului.

● Cancelaria secției monopolurilor statului de pe lîngă administrația financiară pune în vedere debitanților de tutun, ca să presinte acelei cancelarii cererile lor de aprovizionarea fabricatelor și livretele, păuă la orele 9 dimineață, ast-fel ele rămînînd a fi rezolvite a doua zi.

● **Holera.**— Direcțiunea generală a serviciului sanitar a fost informată Marți 9 a. c., de legațiunea romînă din Petersburg prin ministerul nostru de externe, despre existența holerei în Capitala Rusiei.

Legațiunea noastră spune că, după o comunicare oficială, s'au constatat la Petersburg, între 25 și 28 August, 53 de cazuri de holeră din care 19 mortale.

De asemenea direcțiunea noastră sanitară a mai fost informată că bîntue holera la Moscova și Odesa.

*

După cum se știe, direcția generală a serviciului sanitar a luat măsuri serioase de pază imediat cum a aflat despre existența holerii în Rusia.

In acest scop a închis toate granițele din spre Rusia, lăsînd deschise numai punctele Ungheni, Gura Prutului, Sulina și Constanța.

Rușii veniți prin aceste puncte sunt examinați de medici și dați în urmărire la localitatea unde se stabilesc și unde sunt vizitați de medici timp de cinci zile.

*

Ca măsură mai bună de pază s'a intervenit de a se trimite cordoane solide de armată pe toată frontiera Rusiei, cu ordine severe de a nu lasa pe nimeni să pătrundă în țară.

In același timp s'a dat ordine ca trei șalupe să facă poliția pe brațul Chilia, începînd de la Gura Prutului pînă la Periprava. Una din aceste șalupe va sta la Gura Prutului, alta la Chilia și a treia va circula între aceste două puncte.

◑ Aseară cu trenul de 8 și 20 minute, a sosit din Dorohoi batalionul al treilea din regimentul Dragoș No. 29 sub comanda d-lui maior Pastia.

Cu trenul de 12 batalionul a plecat la Ungheni spre a face pază sanitară.

◑ Astă noapte poliția de siguranță făcînd o razzia, a arestat mai mulți pungași care au comis numeroase furturi în oraș și care erau urmăriți de poliție de mai mult timp.

◑ Dimitrie Costea a reclamat poliției că venind cu trenul de aseară în Iași a uitat în vagon o geantă în care avea suma de 2000 lei și mai multe acte de valoare.

◑ Se telefonează din comuna Valea Lupului că pe cînd locuitorul Vasile Vasilescu venea cu căruța spre Iași caii speriindu-se, au luat vînt, din care cauză trăsura s'a răsturuat într'un șanț de unde Vasilescu s'a ales cu piciorul drept rupt. In stare gravă a fost transportat la spital.

◑ Autoritățile din Galați cer prefecturei să cerceteze dacă nu cumva o bandă de falșificatori de monede de aur nu se află în Iași, de oarece au fost arestați trei indivizi la care s'au găsit monede de aur și care au declarat că le-au cumpărat din Pireu. Se fac cercetări de oare ce se bănuește că ar exista o bandă internațională de falșificatori care au agenți în toate orașele.

◑ Din cauza ploilor, slăbindu-se terasamentul, expresul de astă noapte a suferit o întîrziere de 15 minute.

● **Școlare.**—Cu începutul anului școlar circulările ministeriale abundează. Toți se arată gata de reforme, iar ministrul Haret dornic de inoiri și primeniri dă curs tuturor năstărîmbelor.

In special pregătirea agricolă se crede că energumenii de la minister lasă foarte mult de dorit. S'a întîmplat directorului Casei școalelor că în anumit sat, la anumită școală, un anumit învățător să nu fi fost și bun agronom, și de aici îutors la București, raport la ministru, că fetele de la școalele normale nu prea știu să facă mămăligă, iar băeții nu prea știu învărti sapa și hîrletul.

De aici propuneri. Clasa VI să dea esamenul teoretic de capacitate în Februarie, iar de la Mart-August să fie trimiși pe la ferme să uite cartea și să lenească plugul!

Dar asta e boala lui Septembrie, o dată frigurile trecute, pacientul își caută de treabă!!

◑ **Jurisprudență.** — Inalta Curte de Casație a stabilit următoarele în materie de regularea drepturilor la pensie:

551. Regularea drepturilor la pensiune a funcționarilor Statului, județelor și comunelor urbane, în urma legei de unificarea caselor de pensiuni din 8 Martie 1907, se face conform acestei legi.

Prin urmare, funcționarul care a făcut cerere de a i se regula dreptul său la pensiune pentru 15 ani de serviciu, înainte de punerea în aplicare a acestei legi, și i s'a respins, pe motiv că nu îndeplinea și condițiunea vrîstei, dreptul său la pensiune urmează să se reguleze conform nouei legi, sub care împlinește vrîsta de 60 ani, și după care (art. 11), funcționarii nu mai pot cere regularea lor la pensiune pentru 15 ani de serviciu, minimum fiind 20 ani.

◒ Vineri 12 Septembrie se va reprezenta la Circul Sidoli de artistul Lică Teodorescu cu artiștii teatrului național „La Răcoare".

— Duminică 14 Septembrie, „Manasse" în beneficiul d-lui A. Șaraga.

— Marți 16 și Mercuri 17 Septembrie, celebrul transformist *Jassy* va da 2 reprezentații.

— Simbătă 20 Septembrie are loc deschiderea teatrului național cu operета „Regele Vînătorilor", cîntată de trupa d-lui Grigoriu.

● Societatea „*Unirea*" a lucrătorilor tipografi din localitate, organizează pentru seara zilei de Sămbătă 13 Septembrie a. c. o *Mare Serată Dansantă* în sala Teatrului-Circ Sidoli.

Comitetul organizator își dă toată silința, pentru ca această serată să aibă o reușită deplină pregătind publicului vizitator suprize nemai văzute până acum la nici o serată dansantă.

In timpul seratei va cînta Muzica militară a Reg. 13 Ștefan cel Mare.

DIVERSE

— Femeia Maria Rădulescu din strada Ponoarele, a reclamat autorităților că trimețînd pe o fată a sa numită Maranda în etate de 12 ani în piață, nu s'a mai reintors.

Fiind bănueli că numita fată ar fi fost ademenită de o bandă de conrupători de minore, se fac cercetări.

— In Tîrgul Frumos bîntue cu furie psintre rîmători, epidemia de pneumonie infecțioasă.

S'au luat măsuri sanitare.

Rolul institutoarei în educația băeților

Iată o chestiune, care preocupă în acest moment atît pe membrii corpului didactic primar, cît și pe autoritatea școlară superioară. E vorba de sfărmarea unor drepturi, acordate institutoarelor prin legea învățămîntului primar din 1893, adică dreptul de a fi numite la clasele întîia și a doua, de la școalele primare de băeți. După o experiență de 15 ani, Ministerul instrucțiunii publice nu este tocmai mulțumit de rezultatele date de această reformă și pare dispus a reveni la vechiul sistem de a se numi institutoare numai la școalele primare de fete. Nu cunoaștem motivele pedagogice, cari au determinat autoritatea școlară să se gîndească la această măsură, dar din cele cuprinse în memoriul, ce absolventele cu diplomă ale școalelor normale au prezentat Ministerului, e esă că ele ar fi mai mult de ordin social de cît pedagogic, în ceea ce privește aptitudinile femeii pentru a preda învățămîntul în școlile de băeți.

Li se aduce vina că din cauza lipsei de autoritate, inerentă sexului femeesc, institutoarele n'ar fi în stare să mențină disciplina într'o școală de băeți. Intr'o școală lipsită de disciplină, învățămîntul dă rezultatele slabe. Acest fapt nu se poate tăgădui, dar credem că nu suntem încă lămuriți asupra disciplinei școlare. Dacă este vorba de disciplina, care se menține prin teroare, prin mișcări forțate ori prin comandă: „sculați, ședeți", noi ar trebul să preferăm pe aceea care se impune prin bunătatei iubire, blîndețe, calități mai apropiate de temperamentul femeii de cît al bărbatului. Pedagogia însă cere o altă disciplină școlară, bazată pe însăși organizarea învățămîntului. Acolo unde învățămîntul este bine organizat, trebue să existe atențiune încordată, una din condițiile disciplinei. Apoi nu trebue confundată disciplina din timpul lecțiilor cu aceea din timpul recreațiilor, vecinic nesupraveghiate, atît în școalele de băeți cît și în cele de fete. Dacă este vorba de lipsa de disciplină în timpul lecțiilor, atunci răul nu stă în sexul propunătorului, ci în nepregătirea lui pedagogică, fapt ce se porte constata la ambele sexe. Pe de altă parte, s'ar putea greu explica cum aceste absolvente sunt apte pentru învățămîntul rural, unde se știe că școalele, fiind mixte, ele prdeau atît băeților cît și fetelor în acelaș timp. Nu cred să aibă cine-va curajul să afirme, că mediul, în care se găsesc copiii la sate, este mai prielnic educațiuni de cît acela al copiilor de la orașe! Atunci este evident că greutățile sunt mai mari la școala rurală de cît la cea urbană. Cum s'ar explica dar faptul că o institutoare bună pentru educația băeților din școala rurală, nu este bună pentru a celor din orașe?

*

Să admitem de bună teza că femeia nu este aptă a preda într'o școală de băeți, din cauza lipsurilor inerente sexului ei.

Atunci ca să fim drepți, ar trebui să luăm de bună și teza contrarie, că nici bărbații nu sunt apți a preda în școalele rurale mixte, cari sunt frecuentate de fete pînă la vîrsta de 14 ani împliniți. Ar fi o paradoxă să credem că femeia nu este chemată să predea învățămîntul primar băeților din clasele I și II și că bărbatul poate să predea acest învățămînt fetelor pînă la terminarea cursului primar!

Dacă chestiunea ar fi pusă într'adevăr pe diferențe de sexe, atunci măsura ar trebui să fie generală pentru toate școalele primare. O asemenea măsură ne-ar duce la starea de lucruri ce exista inaintea legei din 1893, cînd nu se aflau școli primare mixte nici la țară.

Din punct de vedere pedagogîc diferența de sexe este în favoarea femeii întru cît privește educația copiilor de ambele sexe, fiind-că școala primară nu face alt ceva de cît continuă și perfecționează educația cu care copilul vine din sînul familiei. Or în familie se știe că mama este chemată să îngrijească în primul rînd de creșterea fizică, intelectuală și morală a copiilor.

Pentru care motive ar înceta acest rol al femeii în școala primară, cînd ea, pe lîngă calitățile cu care a înzestrat-o natura, mai are și o cultură specială în această direcțiune.

In societatea noastră romînească, dacă ar fi să ne plîngem de cine-va ar trebui să ne plîngem tocmai de mame, cari sunt departe de a-și înțelege datoriile ce au către proprii lor copii, fie din cauza ignoranței, în care se găsesc unele, fie din cauza educației greșite, ce au primit altele cari condamnă pe copiii lor să nu guste nici laptele de mamă. Oare ar trebui să luăm dreptul acestor femei de a mai fi mame! Noi credem că trebue să le dăm cultura necesară menirei lor.

(Va urma).

In ajunul anchetei

— Statele magistraţilor vizaţi prin acuzările produse —

De mîine comisiunea de anchetă va proceda la cercetarea chestiunelor, care au format obiectul denunţărei d-lui Hamangiu şi al atacurilor d-lui Cuza.

Credem interesant pentru marele public a reproduce din *Anuarul Magistraturei* statele de serviciu a celor vizaţi.

*

I. Th. Burada *prim-preşedinte*. 22 Aug. 1873 proc. trib. Roman. 16 Noembrie 1874 jude instructor trib. Botoşani până la 1876. 16 Mai 1876 preşedinte trib. Botoşani. 18 Aug. 1876 sup.l Curţei de Apel Focşani. 1 April 1878 proc. aceiaşi curte. 15 Noemb. 1878 prim. pros. trib. apel. Chiustenge până la 1 Iunie 1879. 29 Decemb. 1880 prim preş. trib. Iaşi. 11 Sept. 1881 proc. gen. Curtea Apel Focşani. 8 Sept. 1886 cons. la acea curte. 28 Noemb. 1887 proc. gen. curţei Galaţi apoi Bucureşti. 1 Sept. 1890 cons. la acea curte apoi Iaşi, 18 April 1892 preş. aceiaşi curte, 25 Sept. 1895 prim preşedinte curtea apel Iaşi.

D. Sofian, *preşedinte de secţie* 25 Noembrie 1874 copist prefectura Iaşi. 30 Decembrie 1874 copist trib. Iaşi. 5 Ian. 1879 subst. trib. Putna. 21 Iulie 1879 jude ocol Odobeşti până la 4 Septembrie 1879. 15 Dec. 1879 supl. trib. Vaslui apoi Iaşi. 28 Aug. 1880 jude ocol III Iaşi. 12 Iulie 1882 jude trib. Iaşi. 21 Februar 1886 preşed. trib. Iaşi, apoi Bacău până la 6 Mart 1887, 1 Sept. 1890 cons. Curtea Apel Iaşi. 1 Sept. 1905 preş. secţia II aceiaşi curte.

Al. Gh. Hina *consilier* 25 Iulie 1879 sub. trib. Ialomiţa. 9 Mai 1888 proc. tribunalului Ialomiţa apoi Olt până la 14 Febr. 1881. 11 Mart 1881 jud. tribunalului Vaslui. 24 Noemb. 1882 jude ins. trib. Vaslui până la 9 Mai 1885. 17 Spt. 1866 preş. trib. Vaslui până la 12 Sept. 1888. 25 Dec. 1892 cons. Curtea de Apel Iaşi.

Em. Cernătescu, *consilier*. 15 Decemb. 1879 subst trib. Bacău. 31 Mai 1880 supl. trib. Tutova. 21 Iunie 1883 jude acelaş trib. 9 Mai 1885 jude instr. trib. Vaslui. 11 Noemb. 1885 jude trib. Botoşani până la 18 Ian. 1886. 8 Oct. 1886 revizor şcolar în judeţele Dorohoi şi Botoşani, 25 Iunie 1888 jude instr. trib. Neamtz, 1 Sept. 1890 preş. trib. Fălciu, apoi Iaşi secţia III, 5 Dec. 1901 cons. la Curtea apel Iaşi.

C. N. Buzdugan *consilier*, 2—20 Oct. 1877 aj. jud. ocol IV Iaşi până la 1 Aug. 1879. 28 Febr. 1880 supl. tribunalului Neamţ, apoi Iaşi, 12 Iulie 1882 jude ocol III Iaşi. 13 Sept. 1882 jude trib. Iaşi. 2 Martie 1885 jude instructor trib. Neamţ, 25 Iunie 1888 preş. trib. Bacău. 30 Sept. 1900 prim preş. trib. Mehedinţi. 15 Oct. 1902 secretar general Minist. Justiţiei. 18 Oct. 1903 consilier curtea apel Iaşi.

C. Grigoriu *consilier*, 14 Noemb. 1880 copist curtea apel Iaşi. 16 Sept. 1885 aj, grefă la acea curte. 19 Septembrie 1890 jude ocol Stavnic (Iaşi). 26 Sept. 1890 aj. grefă Curtea Iaşi. 17 Aprilie 1891 supl. trib. Iaşi. 13 April 1894 proc. tribunalului Iaşi. 31 Oct. 1894 procuror trib. Iaşi. 31 Oct. 1894 jud. trib. Iaşi. 27 Mart 1897 jude instr. trib. Iaşi. 14 Dec. 1902 preş. acel trib. 31 Oct. 1903 proc. curtea Iaşi. 1 Sept. 1905 cons. aceiaşi curte.

Savel Zaharescu *ronsilier*, 16 Septembrie 1878 copist trib. Iaşi. 14 August 1881 aj. jud. ocol III Iaşi. 12 Oct. 1883 supl. trib. Putna apoi Iaşi. 2 Dec. 1889 jud. Iaşi. 31 Mart 1898 preş. trib. Fălciu. 1 Sept. 1905 prim preş. trib. Iaşi. 1 April 1906 cons curtea apel Iaşi.

D. Porfiriu *consilier*. 21 Iulie 1879 jud. ocol. III Iaşi. 17 Noembrie 1879 judec. tribunal. Neamţ apoi Iaşi. 15 Februarie 1882 preşed. acelaş tribunal. 14 Desembrie 1889 supleant la Curtea de Apel din Iaşi. 1 Septembrie 1890 consilier la Curtea de apel Iaşi.

Th. Grivăţ *consilier*. 20 Noembre 1876 copist Curtea de Apel Iaşi până la 6 Noembrie 1880. 19 Februarie 1882 substitut tribunal. Neamtz. 23 Martie 1882 supl. tribunalul Botoşani 19 Iunie 1885 procuror tribunalul Suceava, apoi Vaslui şi Botoşani. 31 Decembrie 1886 judec. de instrucţie trib. Botoşani apoi Suceava 9 Februarie 1890 preşed. trib. Iaşi. 31 Martie 1898 consilier la Curtea de apel Iaşi.

G. C. Sturza *consilier*. 14 Octombrie 1887 supleant trib. Vaslui. 2 Decembrie 1889 judec. trib. Vaslui apoi Putna. 28 Ianuarie 1899 judec. sindic trib. Putna 21 Iunie 1899 judecător tribunalul Vaslui. 30 Septembrie 1900 preş. tribunalul Tutova.

Anton Suciu, *consilier*. 16 Maiu 1876 supleant trib. Vlaşca. 18 Octombre 1876 judecător de instrucţie trib. Neamtz apoi la Iaşi până la 10 Martie 1879. 2 April 1880 preş. trib. Iaşi.

D. Grigorovici *consilier*. 8 Iulie 1874 ajutor de judecător ocol. IV Iaşi pâna la 20 Octombrie 1877. 1 April 1878 substitut trlbunatul Dorohoi până la 25 Aprilie 1879. 21 Iulie 1879 judecător ocol. II Iaşi apoi III Iaşi. 29 Iulie 1880 judecător trib. Dorohoi. 25 Februarie 1881 judecător ocol. Berhometele (Dorohoiu) până la 17 Martie 1881. 21 April 1889 advocat al statului cl. I. Iaşi până la 16 Februarie 1901. 1 Ianuarie 1905 advocat al statului cl. I Iaşi. 2 April 1905 proc. Curtea de apel Iaşi. 15 Iunie 1905 cons. Curtea de apel Galaţi. 1 Septembrie 1905 permutat Curtea de apel Iaşi.

Parchetul general vizat şi el cuprinde pe :

N. V. Leoneseu, *procuror general*. 11 Octombrie 1870 provizor seminarul Iaşi 27 Februarie 1878 provizor internatul liceului Iaşi. 27 August 1881. procuror trib. Iaşi. 11 Ianuarie 1890 judecător de instrucţie trib. Iaşi. 10 Septembrie 1890 procuror Curtea de apel Iaşi. 29 Martie 1903 procuror general aceiaşi curte. 1 Iunie 1905 consilier aceiaşi curte fiind delegat şi procuror general.

Th. Stoenescu *procuror de secţie*. 22 Mai 1887 judecător ocol. Calaraşi apoi Sulina. 15 Martie 1891 substitut. trib. Constanţa până la 1 Ianuarie 1892. 9 Ianuarie 1893 judecător la ocolul Bîrca (Dolj). 16 Ianuarie 1895 substitut trib. Romanaţi. 1 Martie 1896 procuror trib. Romanaţi. 5 Septembrie 1897 procuror de secţie trib. Iaşi. 31 Ianuarie 1904 judecător sindic acelaş tribunal. 11 Iulie 1905 proc. Curtea apel Iaşi.

Ghinea Ionescu *prim-procuror*. 13 Mai 1888 substitut tribunalul Fălciu până la 24 Februarie 1889 26 Iunie 1889 judec. ocol. Roman. 19 Sept 1890 supleant tribunalul Roman. 19 Iunie 1895 judecător sindic trib. Roman. 18 Ianuarie 1896 jud. de iinstrucţie tribunalul Roman. 11 Martie 1897 judecător sindic tribunalul Iaşi. 8 Iulie 1897 judecător de instrucţie trib. Iaşi. 31 Ianuarie 1904 prim procuror acelaşi trib. apoi Prahova. 30 April 1905 perm. trib. Iaşi.

Oltime informaţii

● D-nii membrii ai comitetului executiv al clubului conservator-democrat sunt convocaţi pentru Duminică 14 Septembrie, ora 4 d. a.

La ordinea zilei mai multe chestiuni importante.

● Epoca *se arată nemulţumită de modul cum a fost alcătuită comisiunea de anchetă şi exprimă neîncrederea sa în d. Ciru Ozconomu, procuror general pe lîngă înalta Curte de Casaţie.*

Lucrul nu va surprinde pe nimenea—căci ce a scăpat în această ţară de suspiciunea şi batjocura celei mai imunde gazete din cîte a existat vr'odată în această ţară ?

● Perceptorul comunal Vasiliu a fost îndepărtat din serviciu, în urma unei anchete făcută de d. Petru Fîntânaru.

S'a constat într'adevăr în sarcina numitului perceptor neregularităţi în scripte şi diferinţi între sumele înscrise şi somaţiunele dresate contribuabililor şi acele care erau înscrise în debitele primăriei.

◑ Pentru nevoile culturale ale Iaşilor pentru rangul său de metropolă culturală sînt prea puţine cele 220 locuri rezervate în şcolile secundare pentru copii noştri.

La un oraş de 80000 suflete, la un centru cultural de valoarea Iaşilor ar trebui lărgite porţile culturii secundare, căci se aduce stânjenire în întreaga viaţa culturală a Iaşilor.

● Revizoratul şcolar al judeţului a înaintat ministerului cultelor un tablou de învăţători din judeţul Iaşi care au culturat legume sistematice şi cărora li se vor acodra premii din partea casei şcoalelor.

● De o bucată de vreme se constată că se pun în circulaţie o serie de timbre mobile uzate şi spălate apoi cu clor.

Direcţiunea monopolurilor statului atrage atenţiunea debitanţilor asupra acestui fapt şi le impune cu asprime a nu cumpăra nici odată timbre mobile, de la particulari.

● In comuna Prisacani sau pus bazele unei societăţi cooperative cu numele de „Răchita" în scopul de a se înfiinţa un atelier de împletituri de mlajă. Cum însă majoritatea asociaţilor sunt învăţători fără mijloace şi pentru a nu se stînjeni de la început mersul ei, patru din învăţătorii asociaţi au cerut casei şcoalelor să le acorde un împrumut de 900 lei pentru ca cu suma aceasta să poată instala aterierul.

◔ Administratorul plăşei Stavnic a înştiinţat astă-zi prefectura că apa Prutului a crescut în mod simţitor, revărsîndu-se pe unele locuri.

Prefectura a dat ordin ca să se ia măsurile trebuitoare pentru a împedica revarsarea.

◔ D-na Borcescu, institutoare la şcoala primară Treierarhi a obţinut un concediu de o lună de zile.

◒ D. inspector şcolar Sachelarescu a plecat azi în judeţ pentru a repartiza revizorilor şcolari şcolile şi a hotărî datele în care aceştia urmează a face inspecţiunile.

◑ Puindu-se în aplicare noul regulament al Conservatoarelor de muzică şi artă dramatică, mare parte din elevi ne fiind admişi din cauza etăţei sau alte restricţiuni prevăzute în noul regulament Asociaţiunea generală a artiştilor din Iaşi, secţia muzicală şi de artă dramatică, care are de scop cultivarea şi răspîndirea gustului artistic, va deschide cursuri publice cu începerea acestui an şcol.

Inscrierile la ori care curs de muzică vocală, instrumentală şi artă dramatică se pot face prin o carte poştală la d. Al. Aurecou casierul Asociaţiunei generale a artiştilor, Strada Toma-Cosma No. 55.

● Ministerul de interne a respins contestaţia făcută de mai mulţi locuitori contra alegerei Consiliului Comunei Galaţa, şi a validat alegerea Consiliului acelei Comuni.

● Individul Vasile Pârău, care acum două săptămîni a comis un viol asupra fetei Zoiţa Stejar din Tgr.-Nicolina, a fost arestat şi înaintat parchetului.

Numitul a mărturisit faptul însă pretinde că a fost cu voinţa fetei.

◔ Parchetul din Brăila cere autorităţilor noastre urmărirea şi prinderea ţiganilor Sandu Pănţică, Gheorghe Avram, Petru Gheorghiu şi Anghel Ion care fiind arestaţi pentru numeroase furturi de cai, au reuşit să spargă uşa primăriei comunei Cazan şi să fugă.

◑ D. Gh. D. Şerban, preşedintele camerei de comerciu, a primit aseară următoarea telegramă de la membrii societăţii viticole din Basarabia, care au vizitat expoziţia soc. viticole din Iaşi :

„Trecînd frontiera, vă mulţumim din inimă de primirea ce ne aţi făcut. Dorim societăţii viticole din Iaşi progres şi multă desvoltare".

● Monitorul familiei Cantacuzino, excelează prin obiectivismul şi buna credinţa ce întrebuinţează în discuţie.

Ast-fel în numărul său de astă-zi *Conservatorul* scrie :

„In afară de instituirea comisiunei, mai trebuie să relevăm încă un articol publicat în *Curierul Judiciar* şi semnat de d. Al. St. Mandrea, membru la tribunalul Fălciu.

Tânărul magistrat îşi exprimă amărăciunea sa asupra scandalurilor la cari asistăm şi cari compromit prestigiul magistraturei.

D. Mandrea este originar din Iaşi şi a fost numit în justiţie de d. Bădăreu".

Şi doar nu aveau de cît să deschidă *Anuarul Magistraturei* pentru ca să constate că d. Mandrea a fost numit în magistratură la 1 Noembrie 1900 şi doar la acea dată d. Bădăreu, nu era ministru.

Dar zadarnică discuţie, căci şi evidenţa faptelor este negată.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti 11 Septembrie

Noul împrumut

Bucureşti.—Noul împrumut realizat de guvernul romîn la Disconto Geselschaft a fost defintiv încheiat. Iată amănuntele în privinţa lui :

Primele tratative s'a urmat în străinătate între d. Sturza şi numita casă financiară. Puţin după aceia a venit în ţară d. Schelles de la Disconto şi a căzut de acord cu d. Costinescu.

Noul împrumut va fi după unii de 60 după alţii de 70 milioane lei.

Banii aceştia vor servi 13 milioane pentru acoperirea obligaţ unei contractată la Casa de Depuneri şi Consemnaţiuni, pentru acoperirea sumei rezultate din faptul că s'a iertat ţaranilor un sfert din datoria lor pentru porumbul furnizat. De asemenea datoria pentru organizarea expoziţiei din 1904.

Holera la München

Bucureşti.—Ziarele germane anunţă că la Munchen s'a ivit un caz de holeră. Totuşi ştirea aceasta este dezminţită în mod oficial. Se pare însă, că guvernul German are interes să dea această dezminţire.

Agitaţie pentru votul universal

Bucureşti. — Se comunică din Buda-Pesta că aseară a avut loc o grandioasă manifastaţie în favoarea votului universal organizată de socialişti.

La aceasta Andrássy a respuns astăzi în parlament că sub nici un chip guvernul nu va admite alt sistem de cît acel al pluralităţii votului.

Socialiştii însă să organizază în vederea unei campanii cum poate n'a mai văzut ţară din lume.

Legea tocmelilor agricole

Bucureşti. — Prima chestiune care va forma obiectul preocupării Corpurilor legiuitoare va fi înscrierea obligativităţii pentru proprietari de a da pămîntul necesar pentru imaşuri.

Pentru a realiza această măsură fraţii Brătieni vor recurge la un truc şi anume ca propunerea să vie din iniţiativă parlamentară, căci din cele ce se cunosc nici M. S. Regele nici d. Dimitrie Sturza n'ar admite ca această măsură să fie propusă de guvern.

Brătieniştii cred că guvernul nu va putea refuza asentimentul său în aseminea chestiune întru cît acordul intte partide s'a făcut pe baza că dacă proprietarii nu vor da de bună voe terenul necesar, guvernul nu va aştepta de cît un an cel mult pentru ca să înscrie obligavitatea cu sancţiune.

Conflictul Turco-Bulgar

Sofia,—Din ordinul Porţei, însărcinatul de afaceri al Turciei a făcut astăzi demersuri de protestare pe lîngă guvernul bulgar în afacerea ocupaţiunei militare a liniei ferate orientale.

Speranţe exprimate

Constantinopol.—In interviewurile acordate ziariştilor, marele vizir şi ministrul de interne au exprimat speranţa că incidentul Gueson va fi tranşat peste puţine zile. Ziarele turceşti spun că agentul britanic la Sofia a primit ordin să lucreze la aplanarea incidentului.

Mai multe ziare, cred că întrevederea dintre împaratul Francisc Iosef şi principele Ferdinand va facilita aplanarea conflictului.

Interpelarea deputatului Vlad

Viena.—Deputatul romîn Vlad interpelează pe ministrul de interne cu privire la principiile fundamentale al reformei electorale proectată şi întreabă dacă este adevarat că reforma va fi bazată pe principiul pluralităţii ceia ce ar fi în contradicţie cu discarsul tronului prin care coroana a promis sufragiul universal.

Ministrul Andrassy declară că va supune în curînd proectul de reformă electorală parlamentului. Ar fi o eroare să se declare că dacă proectul guvernului ar conţine pluralităţii, acest proect ar fi în contrazicere cu făgăduiala făcută de coroană.

Ministrul respinge cu energie asemenea aserţiuni şi explică că principiul pluralităţii este posibil numai acolo unde există sufragiul universal ; de asemenea a zis ministrul este falşă aserţiunea după care suveranul care s'a pronunţat odată pentru un proect de lege să nu poată primi un alt proect nou bazat pe un alt principiu şi supus de un alt guvern.

Asemenea principii ar fi în stricta contradicţiune cu fundamentele parlamentarismului căci în statele constituţionale unde guvernele să schimbă des, se urmează o politică une ori absolut contrarie de un guvern nou.

Camera a luat cunoştinţă cu mare majoritate de respunsul ministrului.

Respunsul Germaniei

Berlin.—Respunsul Germaniei la nota, franco-spaniolă, declară că este de datoria întregului corp diplomatic din Tanger de a adresa Sultanului revendicări cu privire la garanţia intereselor comune ale tuturor puterilor.

Respunsul salută ca un fapt de mare importanţă scrisoarea lui Mulay Hafid, notificînd suirea sa pe tron speră că guvernele francez şi spaniol vor recunoaşte că în urma acestei scrisori o serie de condiţiuni conţinute în nota lor este de pe acum îndeplinită.

Vizită Princiară

Buda-Pesta.—La prînzul dat în onoarea principelui Ferdinand al Bulgariei, Imparatul Francisc Iosef a ţinut următorul toast : Am o deosebită plăcere să pot exprima Alteţei Voastre toată plăcerea ce-mi face vizita pe care bine voieşti a mi-o face în Capitala Ungariei.

Aceasta plăcere este cu atît mai vie cu cît A. Voastră este întovărăşit de Augusta sa soţie şi ţin a vă mulţumi pentru intenţiunea delicată ce aţi avut în persoană a 'mi prezenta felicitări cu ocaziunea jubileului meu de 60 ani de domnie. Urînd Alteţelor voastre în mod cu totul cordială bună venire, consider vizita lor ca o mărturisire preţioasă pentru menţinerea şi desvoltarea excelentelor rapoarte care precum constat cu plăcere există deja între Austro-Ungaria şi Bulgaria. Fac urări călduroase pentru posperitatea acestei tinere ţări care graţie Alteţei voastre şi graţie calităţilor remarcabile ale poporului bulgar a luat un avînt demn de laude. Insufleţit de sentimente sincer amicale pentru Alteţa voastră beau în sanatatea voastră în sanatatea principesei Eleonora şi a familiei princiare.

Principele Ferdinand a respuns : sunt adînc mişcat de cuvintele atît de binevoitoare şi de graţioase pe care M. V. le-a pronunţat. Să-mi permită întâi de toate a mulţumi sincer în numele principesei ca şi în numele meu pentru acestea. Datoresc acestui an jubilar marea fericire de a putea aduce M. V. precum au făcut pînă acum atîţia alţi şefi de stat omagiul felicitărilor mele pentru aniversarea a 60 ani de domnie. In acest admirabil oraş, capitala Ungariei atît de bogat în virtuţi civice şi în glorii militare, mulţumind de asemeni Majestăţii Voastre pentru simpaticele cuvinte ce a bine voit a le consacra tînărului şi vigurosului popor ale cărui destin le conduc prin voinţa divină şi a providenţei. Fac urări pentru ca Dumnezeu să vă păstreze ani îndelungaţi credinţei şi iubirei popoarelor Voastre. Rădic paharul în sanatatea Majestăţii Voastre.

Mersul Holerei

Petersburg.—Azi s'a constatat 392 cazuri noui de holeră cu 155 decese. Totalul cazurilor de holeră este de 1672. In şcoala de rezboi a infanteriei au căzut bolnavi de holeră 29 elevi în noaptea trecută din care doi au şi murit.

Dr. H. IVAINER

MEDIC DE SPITAL, specializat la Paris

pentru boale de copii, s'a stabilit în Iaşi.

Str. Primăriei No. 30

Străjer de noapte

Se caută pentru fabrica de frânghie din Copou a Societăţei anonime Romîno-Italiană a industriilor textile.

Doritorii de a ocupa acest post, cu preferinţă oameni tineri, fără copii, să presinte personal ofertele lor în cancelaria fabricei în fie-care zi de lucru, între oarele 8—12 a. m.

Candidaţii trebue să fie romîni.

Cabinetul de Chirurgie dentară

al

Doamnei Doctor CIUDIN NICULCEA

se va muta de la 26 Octombrie c., tot în **str. Lăpuşneanu la No. 25**, d'asupra parfumeriei Darmet (Robert) casele Mavrocordat. Intrarea prin gang.

E. Herovanu

AVOCAT

Strada Tăutu 1 Iaşi

Cons. : 8—11 dim., 6—9 sara.

Ceĭ maĭ buni Pomĭ Roditorĭ

Salcimĭ pentru păduri,
Salcimĭ şi Tufe de Ornament
din cele maĭ alese varietăţĭ
Furnizează în admirabile condiţiunĭ
Pepinierele
Principeluĭ B. Ştirbey
— Buftea —

Cataloage ilustrate cu preţurĭ, conţinind :

Instrucţiunĭ de plantare şi de îngrijirea pomilor, se trimit gratis şi franco, de către :

Direcţiunea Pepinierelor din Buftea
şi de
Biroul de Vînzare al Prod. Ştirbey

Telefon 118. Bucureşti, Victoriei 121

Reclama e sufletul comerţului

CAILE FERATE ROMANE

Plecarea şi sosirea trenurilor—GARA IAŞI

PLECAREA

Ante meridiane

Paşcani, Bacău, Piatra-N., Bucureşti	6.10
T.-Ocna, Burdujeni, Fălticeni, Botoşani	
Vaslui, Galaţi, Bucureşti	8.35
Dorohoi	8.40
Paşcani, Bucureşti	10.20

Post-meridiane

Ungheni, Chişinău, Odessa	12.05
Vaslui, Tecuci, Galaţi	3.10
Dorohoi	5.40
Paşcani, Bucureşti, Burdujeni, Fălticeni	5.55
Botoşani	
Vaslui, Bucureşti, Galaţi, T.-Ocna	9.05

SOSIREA

Ante-meridiane

Bucureşti, Tg.-Ocna, Galaţi, Vaslui	8.30
Dorohoi	10.35
Paşcani, Bucureşti, Fălticeni, Burdujeni	11.20
Botoşani	

Post-meridiane

Galaţi, Tecuci, Vaslui	1.05
Ungheni, Chişinău, Odessa	5.25
Bucureşti, Paşcani	6.20
Dorohoi	8.00
Bucureşti, Galaţi, Vaslui	9.55
Paşcani, Bacău, Piatra-N., Galaţi, Bucureşti	10.55
T.-Ocna, Fălticeni, Botoşani, Burdujeni	

Gonosan
TRADE MARK

ANTIBLENORAGIC

Cel mai bun şi aprobat de toate autoritaţile medicale. Calmează repede durerile şi opreşte secreţiunea, *scurtează durata boalei şi preîntîmpină complicaţiuni.* Doza: 4—5 ori pe zi cîte două capsule după mîncare.

De vînzare la toate farmaciile şi drogueriile din ţară. Preţul unei cutii 50 capsule lei 4; cu 30 capsule lei 2.75.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa administraţiei ziarului, strada Ştefan cel Mare No. 38

BROSSE A TAPIS
Prix : 14 fr.
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

PONDOIR
Prix..... 6fr.50
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

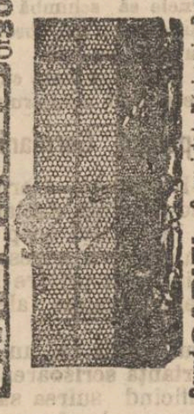

GRILLAGES 1m de haut. la mètre courant 0f30.
Bayard GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

MÂNCARIME, MĂTRĂŢĂ
şi alte maladii ale Pelei Capului,
CĂDEREA PĔRULUI
Vindecate răpede cu
POMMADA DESLAURIERS
Deslauriers, Ph.-Ch., 51, r. de Cléry, PARIS, şi la toţi pharmacişti şi parfumori
A exige pe etiquetă semnătura Deslauriers şi timbrul guvernului francez

1520 **NEVRALGIELE**
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiŭ să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potu găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

„România musicală"
— IAŞI —
24 Str. Lăpuşneanu 24

Piane: din cele mai renumite Fabrici începînd de la Lei 700—pînă la cele mai scumpe.
Renumitele Pianine Zimmermann cea mai mare fabrică din lume.
Gramofoane: Marca „Inger" preţuri, reduse Gramafon de concert mare cornet dirigiabil redus din lei 250—la lei 150.
Plăci mari de concert pe ambele părţi numai Lei 4.—o placă.
Note musicale: pentru Conservator, studii şi piese moderne.
Viori pentru şcoală, Orchestră şi solişti.
Mandoline italiane, Violoncele, Flaute.
Coarde fine din cele mai renumite fabrici.
Preţurile cele mai eftine.
Hîrtie diafană de lipit pe geamuri cele mai frumoase desenuri.
Tablouri de artişti celebri precum şi Rame.
Preţurile cele mai reduse.

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— *Strada Golia 77* —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

Stefan P. Georgescu
AVOCAT
— *Str. Căpitan Păun No. 10 bis* —
Primeşte consultaţii dela 7 jum. la 9 dim.

D-r Alex. Lambrior
— *Strada Vovideniei No. 1* —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

ADVOCATUL
EM. SOCOR
S'a mutat în Str. Veche 24

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— *Strada Crucei 41* —

Alfons Herovanu
AVOCAT
— *Str. Bărboi No. 19* —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

De inchiriet O odaie mobilată. Str. Albă No. 27

CAPSULELE
LUI
RAQUIN
Cu Balsam de Copaiu

Singurele capsule de *gluten* cu **copaiu approbate de Academia de Mecicină din Paris.** — *Nu se sparg* în stomach, deci, sunt în tot d'auna bine tolerate şi nu pricinuesc **neci uă dată righ-hîeli.** Intrebuinţate singure seu cu *Injectiunea Raquin*, vindec în fórte scurt temp *scurgerile cele mai tari pricinuite de*

BOLELE SECRETE

A nu primi decât Flacónele cari pórtă, pe invelisul de afara, *semnătura lui Raquin* şi *Timbrul official* (în albastru) al *Guvernului francez.*

DEPOSIT: Paris, 78, Faubourg St-Denis
la *FUMOUZE-ALBESPEYRES*
Şi în tóte principalele Pharmacii
UNDE SE POT GĂSI ASSEMENEA SI
CHĂRTIA SI VESICATÓREA LUI ALBESPEYRES
Intrebuinţate în
SPITALELE MILITARE ALE FRANCIEI

Cumpăraţi bilete de loterie
numai de la
NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
„Loteria Regatului Romîn"
oferă publicului cele mai
Mari Şanse de Bogăţie
Cei care au întîrziat
Să nu piardă ocaziunea acum la:
Clasa IV-a a Loteriei
Tragerea
la 25 şi 26 Septembrie
LEI 900000
Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a
Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 900,000 lei
Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei
Grăbiţivă a cumpara din puţinile
Lozuri Norocoase
ce au mai rămas libere la
Noua si Principala Colectură Romană
Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 13
1/4	Un sfert	Lei 26
1/2	Una jumătate	Lei 52
1	Loz întreg	Lei 104

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4.50—lei	1/4	Un sfert	9—lei
1/2	Una jumătate	18 — lei	1/1	loz intreg	36—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal
Se garantează servicîu celmaĭ Prompt şi conştiincios
PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul V.—No. 533—IAȘI Sîmbătă 13 Septembrie 1908

Organizațiile politice amenințate

Se petrece un fenomen destul de însemnat — dar de loc surprinzător pentru cei obicinuiți cu aprofundare —în sînul organizațiunilor noastre politice : locul concepțiunii unice și identice, al comunității de sentimente—care formează puterea unei atari organizații și care constituie, în or-ce caz, idealul la care obicinuit se tinde—l'a luat, de un timp încoace, un soiu de diversitate în felul de a concepe și aprecia fenomenele politice, o diferențiare tot mai mare în ce privește acțiunea ce trebuie desfășurată.

Am zis că fenomenul acesta n'ar trebui să surprindă pe nimenea—cu atît mai mult, cu cît el este general. Nu numai că nu trebuie să ne surprindă, dar găsim că este foarte natural că se produce.

Problemele, cari se pun astăzi, izbesc în felul organizațiilor noastre și contrazic în mod hotărît însăși bazele lor.

Partidele la noi n'au fost diferențiate pînă astăzi pe bază de program, de doctrină, de idei bine definite. La baza întocmirei lor era în mare parte influența personală, simpatia, prestigiul și—de ce n'am spune-o, întru cît ie adevărat pentru toată lumea ?—calculul.

De sigur că astfel de elemente constitutive nu sunt de natură a uni cugetele, a topi sufletele, a forma în în sfîrșit aceiași mentalitate. Și iarăși, de sigur, că atunci cînd mari probleme politico-sociale și economice cer soluții și se impun tot mai mult atențiunei, o deosebire profundă, un adevărat abis une-ori, trebue să se constate între membrii aceleiaș organizații.

*

Problemele economice au deschis focul. Ele au puse în discuții anume chestiuni, care se leagă de atîtea și atîtea interese. Rezolvirea într'un fel sau într'altul nu putea să nu provoace jigniri. Și cînd un organizm politic cuprinde elemente variate, iar interesele lor vin în conflict, cum voiți ca organizmul însăși să nu sufere în ce privește coheziunea lui ? Priviți la ceia ce s'a petrecut în partidul liberal în urma reformelor votate ? Cine ar putea susține serios că acest partid nu s'ar prăbuși imediat dacă factorii externi și străini de organizația politică a liberalilor nu ar impune dăinuirea lor la putere ? Cercetați ceea ce s'a petrecut în gruparea d-lui Carp și veți constata că, în fața conflictului de interese, au cedat chiar cele mai frumoase pilde de credință și devotament, față de un om politic. Și iarăși, cu această ocazie, s'a dovedit tăria partidului conservator-democrat, fiindcă, în fața problemelor economice puse, el a avut o atitudine hotărîtă și determinată de unitatea de vederi ale elementelor omogene din care se compune.

*

Cînd această stare de lucruri se invederează cu atîta putere cu ocazia unui conflict de interese—unde, de multe ori, considerațiile de interes general fac să inceteze sau cel puțin să diminueze importanța interesului individual—cu atît mai mult unitatea de acțiune va suferi cînd probleme politico-sociale se vor impune, cînd privilegiile sociale amenințate sau fondul însăși al simțimintelor—fruct al educației și al codițiunilor speciale de veșuire—vor întuneca dreapta judecată și apreciarea justă a lucrurilor cu adevărat folositoare interesului general.

Astfel de probleme se pun astăzi în mod hotărîtor. Ele cer soluții—și discuția asupra lor ieste deschisă.

Care ieste situația organizațiilor noastre politice față de aceste împrejurări ? De sigur nu tocmai bună. Diversitatea de simțiminte și idei, asupra acestor chestii, amenință în mod serios însăși alcătuirea.

De aceia se impune ca conducătorii, apreciind aceste lucruri, să intervie pentru ca, prin puterea lor de judecată și pătrundere, prin marea autoritate pe care le dă patriotismul lor luminat și trecutul lor de muncă, atît de folositor țărei, să găsească calea cea adevărată și să spuie cuvîntul cel bun.

«Nous voyons tous les jours la société refaire la loi, on n'a jamais va la loi refaire la société», spune un mare cugetător francez și mult adevăr cuprinde spusa lui.

Orice nouă formă de viață socială și politică ar lua ființă, aceea ce formează fondul sufletului nostru, ființa noastră etnică, nu urmează să se schimbe.

Pe baza acestui fond dar, să se găsească formula care să redea organizațiilor unitatea de cuget și acțiune.

Și avem cuvinte a crede că acea formulă există—și că pe baza ei partidul conservator-democrat va da o nouă dovadă, nu numai de dreptul lui la viață, dar și de marea superioritate pe care o are asupra celorlalte partide.

C. Sorin

NEOBRAZARE

Ziarul celui mai istoric și mai nedemn dintre oamenii noștri politici —am numit „Epoca"—publică în numărul său de aseară un articol contra d-lui Take Ionescu, care tradează educația de grajdi pe care o are asasinul lui Lahovary și ciracii săi, plătiți ca să insulte lumea.

Presa noastră n'a cunoscut o proză mai imundă — menită a caracteriza pe omul de la Fáurei dacă cumva mai era nevoie de o altă caracteristică pentru această fire pe care detracarea nervoasă de mult își pusese pecetea ei specială.

Partea nostimă este că din proza aceasta infamă, a celui mai infam ziar ce a avut vre-odată țara romînească, se degajează pretenția uscătorului de prune ca fruntașii politici să respundă de cele ce se scriu prin ziare.

Vă închipuiți pretenția lui Nicu Filipescu ca fruntașul politic să respundă de faptele altora, ei care o viață de om a insultat, intrigat și invectivat lumea întreagă prin oameni interpuși, simbriași platiți a face această operă nedemnă !

Detracarea în toate, iată adevărul și iată și caracteristica omului.

Spre votul obștesc

Ziarele tinere liberale au început a se agita iarăși pe chestia votului obștesc.

Această agitare are ceva factice în sine, căci dacă ne suim cu mintea acum 16 ani încoace, cînd actualul d. D. A. Sturza devenise șeful partidului liberal. Aici la noi în Iași s'a cetit în sala Pastia *programul partidului liberal, în care pe lîngă caustic-ul articul* Domnia legilor *era și Sufragiul Universal.*

Camerile liberale de atunci nu arareori au luat în discuție la adresă chestia votului obștesc. Ba actualul ministru de lucrări publice, d. V. G. Morțun, obținea după vremuri și ceva voturi răzlețe în cameră.

Socialiștii nu erau înregimentați în partid, și d. Morțun care se alegea prin mijloacele sale la Roman catadixea să pue in discuție votul obștesc.

Apoi mai era visionarul C. Mille, care iarăși trămbița votul obștesc.

Dar amară le-a fost speranța.

Tot taraful de socialiști intrați în partidul liberal s'a înhămat la legile cu caracter de a stînjeni orice mișcare spre votul obștesc.

Legile administrative din ultimul timp au pecetsa conservatorismului celui mai pronunțat, căci a lua din mîna celor aleși ai țăranilor ori-ce atribuție și a-o da s'ujbașilor numiți de guvern, e o eludare a constituției și o acoperire vădită a unei tendințe spre autoritarism.

Mediul liberal nu mai e prielnic luptei pentru votul obștesc. Conducătorii acestui partid, nu numai d. Sturdza, dar chiar d. Ionel Brăteanu, n'au nici conceptul, nici temperamentul pentru realizarea votului obștesc.

Partidul liberal alcătuit din burgheji are de șef pe un boer de rasă, reacționar prin fire, prin educație. prin tradiție.

Iar d. Ionel Brăteanu fiul statuei, n'are la activul său o muncă istovitoare, singura pîrghie de înalțare cu votul obștesc, ci moștenirea unui nume, unei averi, unei situații. Toată familia Brătenilor s'ar prăbuși în ziua în care votul obștesc ar fi o realitate ; și ar fi o prăbușire cu zgomot de surle și țimbale.

Iar dacă un amănunt tineret se zbate pentru votul obștesc, e mai mult o pregătire de opoziție turbulentă, de cît operă de guvern.

Semnalul retragerii de la putere e găsirea unei formule sforăitoare și vechiul cântec al lebedei de la 1892, e reluat pe alte strune, de alți cântăreți și mai nechemați și mai puțin solizi pentru a anima și cu mai mult succes o primenire în viața noastră politică.

***

Dela Societatea Viticolă

— EXPOSITIUNEA —

II

In ce privește primul punct cultura viețelor și a pomilor fructiferi ; Besarabia are cea mai complectă școală specială ce se poate imagina.

Ca parte educativă și pregătitoare desvoltării acestei culturi, școala are 2 cursuri, unul inferior pentru a pregăti cultivatori ca muncă și altul superior pentru a pregăti Directori, sau administratori, replantatori și cultivatori pe scara mare. Școala are 30 elevi interni, cu 8 profesori și 8 adjutoare, toți interni. Cursurile se predau sistematic și rațional. Earna se fac studii și cursuri de Laborator, cursuri în care analisa pămîntului, analisa viețelor, a vinurilor, studiul pomilor, a insectelor, microbilor vătămători viței, vinului și pomilor, preocupă elevii sub conducerea profesorilor, în laboratorii speciale înzestrate cu toate aparatele științific, astfel că elevul capătă complexul de cunoștințe teoretice, științifice, analitice pentru a cunoaște calitățile pămîntului, speciile pomilor, a viețelor și mijloacele de a distruge ori ce microbi sau insecte, vătămătoare fructelor și strugurilor.

Laboratoriile acestei școli sunt demne de un stat civilisat, pentru că nu se poate concepe o școală, care n'ar da elevului toate cunoștințele necesare unei culturi raționale, technico-științifică.

Primăvara elevii sub conducerea profesorilor speciali, apar pe teren la cultura practică a viețelor. Aci văd sub ochii lor pămîntul, viețele, insectele și tot ce muzeul școalei, cu laboratoriile, le-a ocupat mintea în cursul ernei. Viețele după specii și după terenuri sunt plantate separat făcîndu-se studii și experiențe amănunțite asupra desvoltării, producțiunei și calității fructelor și roadelor. Intreaga cultură a anului în vițe și pomi se face sub ochii profesorilor prin elevi, care devin astfel cultivatori teoretici și practici în același timp.

Toamna, elevii sunt ocupați cu culegerea strugurilor și mai cu samă cu cultura și conservarea vinurilor.

Școala are laboratorii speciale pentru cultura vinurilor, făcînd ca din primul proces al vinului, fermentarea, vinul să capete în culoare, gust, zahar, alcohol, ceia ce știința a găsit ca mijloc a elimina microbii vătămători calității și conservărei vinului, dînd comerciului un nectar în adevaratul înțeles al cuvîntului.

Astfel că asupra punctului b) cultura vinurilor, putem spune că cultivatorul Basarabian, devine sub concursul școalei, nu numai un producător luminat, dar și un rafinator al producțiunei sale, în stare a susținea și învinge ori ce concurență în comerciul mare a vinurilor.

Elevii toamna lucrează la culesul strugurilor, strivirea lor, prepară fermentarea mustului trecîndu-l prin toate fasele pînă ce s'a așezat în vase și în privințe speciale ca vinuri gata a fi vîndute.

In plus școala cu laboratoriile ei, sunt puse gratuit la dispoziția podgorenilor procurîudu-le ori-ce rezultat al cercetărilor științifice, precum și preparația chimică cu procedeul său anti-microbian pentru a purifica, a steriliza și a îmbunătăți calitatea vinurilor.

Asupra regimului impositar de la punctul c) trebuie mărturisit ca am rămas surprinși. Cultivatorii de vii nu plătesc nici un imposit, nici chiar la vînzarea en detail. Ne putem deci resuma, că întru cît privește cultura viețelor, cultura vinurilor, desfacerea vinurilor, pregătirea brațelor și capetelor de muncă, asigurarea progresului clasei viticultorilor, Rusia, se găsește cu mult mai înaintată de cît noi, care încă n'am început macar a ne da samă ce vra să zică interes și importanță Economică privite din toate punctele de vedere.

Expoziția din Kișinău e foarte reușită, mai cu samă că Basarabenii au marele avantaj că posedă un important debușeu de diefacerea vinurilor și a strugurilor de masă. Acest debușeu e marele Imperiu Rus, în care viața europeană a pătruns foarte adînc în aproape toate clasele sociale orășenești.

De mult dorim binele, progresul și prosperitatea, dar prea puțin facem pentru realizarea lor.

La noi avem de remarcat două mari legiuiri în chestia viticulturei :

1) *Legea Take Ionescu, pentru crearea creditului viticol.*

2) *Legea Emil Costinescu, pentru monopolul circiumelor.*

Adică cea a doua anihilează pe cea dintâiu. Cu astfel de procedeuri, progresul va lua avînt dincolo, nu dincoace de Prut.

Impositele și legiuirile noastre economice, sunt măsuri menite a înavuți anumite asociațiuni, anumiți oameni, nu sunt măsuri generale, potrivite nevoilor mari economice ale țărei.

Societatea viticolă din Iași însă, care urmează cu hotărire calea sa, a proiectat și îndeplinit deschiderea unei expozițiuni la Iași de struguri și fructe. Expoziție care credem va reuși dacă nu mai mult dar cel puțin la îndemnul către munca producătoare de avuție pentru stat și țară.

Urmare pe mîine.

G. D. Șerban.

OAMENI ȘI LUCRURI

Un act patriotic

D. Disescu a repurtat la Berlin un succes pe care nici ziarele care-l dușmănesc nu i l'au tăgăduit.

Aceasta ne măgulește și ne încîntă, după cum ne măgulește, ori ce succes al vre-unui romîn, care isbutește să afirme în alte țări calitățile frumoase ale neamului nostru.

D. Disescu a fost sărbătorit, atît de reprezintanții statelor străine cît și de romînii de pretutindeni cari se găseau la congresul interparlamentar.

Aceasta ne încîntă și mai mult încă, pentru că toată această favorabilă atențiune trece peste persoana d-lui Disescu, și se adresează Statului, reprezintat de d-sa și națiunei din care făcea parte.

Din cînd în cînd,—vești de felul acesta vin să ne întremeze, și să ne facă a crede că reputația îndoelnică de care ne bucurăm în apus, se îmbunătățește pe fiecare zi, și că efectiv afirmarea lămurită a individualității noastre etnice se face tot mai simțită.

Eu cred că acum cînd tendințele pacifice ale națiunilor—accentuez asupra cuvîntului, pentru că tendințele guvernelor nu sînt totdeauna de acord cu acelea ale popoarelor—acum cînd tendințele aceste capătă tot mai multă putere, și cată a înlocui aspirațiile imperialiste, și concepțiile politice cu spirit de cucerire,—singurele mijloace cu care un popor poate izbuti să se impue altora, e numai afirmarea forțelor sale intelectuale, după cum principalele mijloace de cuceriri teritoriale, sînt cuceririle economice.

Astăzi o țară e mai puternică nu atît prin armata sa numeroasă și bine organizată, cît prin starea sa economică și socială, care asigură bunul traiu al tuturor supușilor săi.

Și iarăși un popor, nu se poate bucura de un mare prestigiu, și de o mare autoritate de cît dacă manifestările geniului său național îl impune ca o forță civilizatoare și pacifică.

Din acest punct de vedere, activitatea d-lui Disescu, ca și a tuturor oamenilor noștri mari, este în primul rînd o activitate patriotică, chiar dacă ea nu pornește de la concepția, în această materie, a d-lui Cuza.

Parsifal.

Serul Iubirei

Părerile diferiților savanți. — Amorul și medicina — Amorul o boală.—Tratamentul.—Laboratoriile.

In ultimii ani, nu știu care pacoste funestă ne-a trimis pe cap influența, apendicita, meningita cerebro-spinală, beriberiul, contagiunile prin mijlocirea studiidiilor, guzganilor, a sărutărilor, a mustăților, într'un cuvînt o sumedenie de calamități nouă. Lucrurile, faptele cele mai inofensive și aș putea zice, chiar cele mai plăcute, ne devin nefaste.

Nu vedeți că amorul, privit din punct de vedere științific nu-i de cît o boală? Aceasta ni se afirmă și ni se dovedește. Simptomele, diagnosticul, ravagiile lui—toate o arată. Doar numai cura și vindecarea lui de nu se arată în chip formal.

Numeroși specialiști s-au ocupat pînă acum, de această stare psihologică, sau fisiologică, numită amor. Toată lumea s'a propus să o definească.

Pentru *Littre*, amorul este un „sentiment de afecțiune de la un sex la altul".

Academia vede în el „sentimentul prin care inima se îndreaptă spre cel ce-i se pare amabil și este obiectul plăcerilor și dorințelor ei".

Iar *Larousse*, modifică puțin definiția aceasta zicînd că e : „sentimentul ce ne îndreaptă inima către ceea ce ne pare frumos, adevarat, drept și face obiectul plăcerei noastre".

Nu întreabă oare Racine (Andromaca) : „nu-i oare amorul un foc pe care-l mistuim în suflet ?" pe cîtă vreme Cid—care e totdeauna energic și formal—afirmă că „amorul e un tiran, care nu cruță pe nimeni".

Diferitele moduri de a concepe, de a dovedi, de a practica și deci de a defini amorul, au evoluat, de bună seamă, odată cu moravurile și împrejurările.

Așa este foarte logic că, dacă *Locordaire* îl privește ca „actul cel mai măreț al sufletului și capo d'opera omului", șampionii moderni ai dezvoltărei fizice a energiilor, paralel cu cultura noastră intelectuală să pretindă că „pe aceste vremuri de exerciții violente, amorul e un sport. Bine 'nțeles, de cea mai mare eleganță".

Concepție cu totul ideală după felul ei de a fi, și care nu lipsește de a glorifica sentimentul și a-l onora în mod sincer. Alții, din potrivă, îl resping și desprețuind cutare sau cutare părere, bună oară a lui Alfons Karr care cîndva socotea amorul ca pe „o inspirație dumnezeească" nu văd în el acum de cît „o idilă care a perdut încetul cu încetul din bucolica sa inocență cu cît sa depărtat de pășunele rustice.

Am putea să cităm sute de aceste interpretări, care rînd pe rînd laudă, venerează, îi sunt potrivnice sau ironizează iubirea.

„Amorul e geniul rațiunei spune Toussenel și asta nu-i un mare lucru ; căci George Sand îl poetizează și mai lămurit zicînd : că „amorul este aspirația sfîntă a părței celei mai eterice din sufletul nostru spre necunoscut".

Musset, printre mulți alții a interpretat cu o pasiune mistică acestă interpretare. De asemeni mai avem părerile lui Champfort și Napoleon, dar să trecem peste ele.

Sunt asemeni o serie de îndemînatici profesori, care se ocupă cu „mijloacele de a realiza educația amorului".

Așa Hardum—pus pe muzică de Bizet, face pe etnograful și înregistrează că „amorul ' copil de pribeag"...

Umoristul a spus-o de demult încă despre amor, că „e un subiect de conversație".

Astăzi în sfîrșit i-au cuvîntul și doctorii, și ni se spune că iubirea e o boală".

Cînd spun că această interpretare savantă și îngrozitoare datează de astăzi nu țin socoteală de premizele chestiunei.

Basta presupunea încă pe vremea lui această înfățișare maladivă a amorului, și al trata ca pe niște „friguri trecătoare care încep prin un tremur și duc la buimăceală".

Învățații noștri de azi, au vrut să-l definească mai amănunțit. Ei zic : „concentrarea atențiunei asupra unui individ, obsesiunea constantă a spiritului celui amorezat, se raportează la o stare de conștiință particulară, în care o imagine, contrar cu ceea ce se petrece de obiceiu, se acaparează în profitul său; spiritul amantului, canalizează toate speculațiunile mentale, creind, dacă nu e realizat, o stare de tristeță, lincezeală, specială.

Și ca o dovadă de „natura morbidă a sentimentului iubirei, un altul zice : că

Cumparați Bilete pentru Loteria 4 Clasa IV a Regatului Romîn

Cu tragerea la 25 și 26 Septembrie 1908

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor MEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 36, O jumatate loz Lei 18 - Un sfert de loz Lei 9 Una optime lei 4-50

„amorul e patologic la om", de oare ce la animale nu-l găsim.

Mă aștept să-mi găsiți drept simple fantazii aceste spuse ale mele. Puteți prea bine, de sigur să le luați drept niște subtile și rari paradoxe a unor filosofi glumeți.

Dar voi fi nevoit să vă desmint, dînduvă numele nașilor și apărătorilor acestor deconcentrate scene.

Priviți pe d-rul Flessinger de la academia de medicină, bunăoară, care zice că: „Amorul e o obesiune fizică și, deci, ca orice obesiune, el nu se arată de cît în anumite condițiuni de teren favorabil. Cad atinși: tinerii, trîndavii, daprimații, cei temerari...Lovitura morală pune în libertate o oare care cantitate de energie, înmagazinată în celulele nervoase Această energie se precipită, se așează se fixează într'un centru fizic. Pasiunea izbucnește".

D-rul Pouchet scrie și el că „Amorul la origină, este o funcțiune ca și respirație circulația..." Sînt gata, adaugă el să socotesc amorul ca ceva patalogic, într'un mare număr de împrejurări și atunci trebuiesc încriminate reacțiunile individului". A socoti însă amorul drept a *funcțiune*, înseamnă a ajunge cu siguranță de asemeni la ipoteza turburărilor morbide amenințătoare totdeauna a acestei funcțiuni.

Charcot, de altfel, nu ne-a demonstrat cum isteria nu-i un viciu, ci o boală, și isteria nu-i alt ceva de cît a turburare a amorului-functiune, o exasperare, dacă vreți, a amorului obsesic.

D-rul *Foureau de Courmlles*, o altă celebritate, de o necontestabilă autoritate, a experimentat radiografia și electroterapia pe acest teren, dîndu-ne noui lumini asupra atracțiunei sexelor. El a fost silit să conludă că „Amorul ezte un „*inebriant*" care lezează întreg creerul făcîndu-l să p r o d u c ă un fel de desechilibru vital".

Teza aceasta este foarte apropiată de a faimosului doctor Max Norden, care asemuește geniul cu nebunia, căci această formulă de „*amor inebriant*" face din amanți niște ființe cu creerul superior, niște genii poate,—nebuni, ar adăuga profesorul neamț, deci bolnavi, ceea ce ar însemna că ne reîntoarcem iar la teoria că amorul e o boală.

Admit că toate aceste se bizue poate pe constatări foarte logice și irefuiabile științificește. Dar asta nu împefică, că rezultatul unor astfel de examinări riguroase să fie din cele mai înșelătoare. Nu voi consimți nici odată, fără multă amărăciune, sau chiar revoltă, să iau pe Adam și Eva, Dafnis și Cloe, Samson și Dalila, Orfeu și Erudice, Filimon și Bancis, Laura și Petrarca, Dante și Biatricea, Eloisa și Abelard, Romeo și Julieta, don Quichotte și Dulcinea, Michel Angelo și Colonna, Aretin și Perma, Manon și des Grieux, Paul și Virginia, Mireille și Vicent, Chactas și Atala, Herman și Dorotea, Faust și Margaretta, Mirabeau și Sofia, Laurencia și Joselyn, drept niște bolnavi.

Mai mult, doctorii nu au descoperit leacul, ei, care au descoperit noua maladie. La începutul acestei cronici am scris: ni se arată simptomele, diagnosticul, ravagiile. Dar cura și leacul? Care e învățatul care va descoperi prețiosul ser în stare să inununiseze pecei pe care o neprevăzută epidemie i-ar atinge?

Nădăjduesc că laboratoriile lucrează în vederea acestor descoperiri. Din parteami, mărturisesc că mă interesez în chip pătimaș de aceste investigații și a-și dori chiar să asist la oarecare experiențe De bună samă, că și acest mod curatif va fi obținut prin anologie, inoculînd animalele și examinînd modul lor de a se conduce apoi.

Ce a-ți zice despre „baccilul amorului transmis epurilor, puilor și cobailor de ambe sexe?

Un porc de rasă indiană, amorezat? Iată ceva care n'ași fi crezut să văd în vieață. Și de sigur, că nici pe acela nimeni nu va trebui să-l învețe cum să facă dragoste...

Litere-Științe-Arte

Sarah Bernardt.—Am fost cei dintîiu cari am anunțat apropiatul turneu al neobositei și genialei Sarah Bernhardt în Europa, exprimînd speranța că va trece și prin Romînia.

„Le Figaro" cu data de 13 Septembrie, ne dă detalii, cari confirmă știrea. Turneul Sarhei Bernhardt a început; marea artistă a plecat la 17 Septembrie prin gara Lyon în mijlocul aclamațiunilor unei asistențe numeroase. Ea este însoțită de mari forțe artistice, între cari găsim pe doamnele Suzanne Munte, Blanche Dufrène, Jane Méo, Seylor, Boulanger, Trayssmet etc.

Intinerarul cuprinde: Lyon, Aix-les-Bains, Geneva, Lausanne, Berna, nordul și centrul Franței, Berlin, St. Petersburg, Helsingfors, Moscova, Odesa, *Jassy*, Brăila, Galați, București, Craiova, Budapesta, Viena, Fiume, Triest, Veneția, Milan, Turin, Genua, etc.

După cererea Țarului, Sarah Bernhardt, va juca „Vrăjitoarea" și „Adrienne Lecouvreur", textul nou, scris de ea însăși.

Probabil va fi ultimul turneu european, la 1910 artista fiind angajată pentru uu turneu în Japonia. Sarah nu cunoaște bătrîneța.

*

In „Gil-Blas" publicistul Claude Mill dă la lumină picante documente asupra lui Balzac din vremea cînd genialul scriitor a făcut încercări comerciale ca tipograf și librar. N'a fost tipograf propriu zis, ci lucrător zețar, iar ca librar a fost cel dintăiu care a dat la lumină ediții clasice ilustrate din operile lui Molière, Racine, Corneille, Lafontaine, scriind și prefețele respective.

*

Epizodul cel mai interesant al serbării familiare a soților Bjoernson—nuntă de aur—a fost cuvîntarea pe care a adresat-o ilustrul scriitor soției sale Carolina Bjoernson, o cuvîntare plină de duioasă emoțiune în care căruntul luptător și scriitor a amintit cît de mult datorește el tovarășei sale de traiu în acești 50 de ani.

Numărul telegramelor primite de Bjoernson a fost de 700.

*

Din Constantinopole se anunță că un artist dramatic din Smyrna Burhaneddin elev al lui Sylvain din Paris s'a adresat guvernului otoman cu o cerere să-i se acorde concesiunea întemeierei unui teatru național în Capitala Turciei.

El se obligă, în schimb, să creeze o școală dramatică pentru educarea unor buni artiști.

Până acum nu există în Turcia de cît trupe vagabonde, fără nici o valoare artistică.

*

„Berliner Tageblatt" face o suggestivă statistică, din care vedem că mai toți scriitorii și artiștii germani sunt și proprietari, avînd cîte un domeniu fiecare.

Iată o statistică despre care nu s'ar patea ocupa presa noastră cu privire la scriitorii romîni.

Cea mai mare parte din ai noștri au însă—în schimb—datorii...

*

Sherlok Holmes, devine universal.

După ce a strebătut cu teatrul Antoine, toate capitalele de departament și micile orașe ale Franței, faimoasa piesă, a trecut granița, stabilindu-se la Bruxelles.

Teatrul Galeriilor, anunță premiera cu mult sgomot, arătînd că pentru interpretarea eroului polițist, a angajat pe artistul Gemier, creator al rolului la Paris.

*

Pentru prima oară, o trupă lirică, compusă din artiști de valoare sub conducerea directorului Villaça, va întreprinde un mare turneu în Brazilia.

Până acum trupa franceză, n'a călcat teritoriul Brazilian și se crede că această deplasare ar fi în legătură cu tendința de a introduce în țerile îndepărtate repertorul maeștrilor francezi.

In adevăr, programul nu conține de cît nume de autori francezi. Se va cînta: Cid, Thais, Hamlet, Samson și Dalila, Faust, Romeo și Julia, Louisa, Jonglerul de la Notre-Dame, Griseldis, Manon etc.

După ce va face un turneu prin orașele mai însemnate din Brazilia, trupa lirică va parcurge restul Amerecei.

Informații

● *Se svonește că junimiștii din jud. Fălciu sunt pe cale de a da un mare banchet politic în Huși în onoarea.. a cui?... pentru a arăta că singurul județ din țară, unde sunt ei mai tari e județul Fălciu.*

Cum însă între junimiști nu e unitate sufletească sfada a și început de la tacîmuri, cîte să fie și cine să le plătească.

● Ziarul „*Neue Freie Presse*" află că începutul conferinței asupra tratatului comercial cu România, a fost fixat, în recenta întrevedere dintre Aehrental și Sturdza, pentru ziua de 1 Octombrie. Acum, însă, guvernul romîn cere ca să poată amîna acest termen pentru ziua de 5 Octombrie, ceea ce probabil va fi acordat fără dificultate de către Austro-Ungaria.

Ca delegați din partea Romîniei vor funcționa: fostul ministru de lucrări pubice, Porumbaru, șeful departamentului consular de la ministerul de externe, Burghelea, sub directorul vămilor, Morandini.

In urma vizitei la București a șefului de secțiune austro-ungar Mihalovici, precum și în urma conferinței din vara aceasta dintre Aehrenthal și Sturdza, se speră, că cu toate greutățile pe cari le prezintă cîte-va puncte, trativele vor ajunge la o înțelegere.

Se speră de asemenea că tratatul să poată fi încheiat chiar în Octombrie pentru ca guvernul austriac să'l poată prezinta Camerei în același timp cu tratatul sîrbesc.

◔ In seara de Marți 16 Septembrie la circul Sidoli î-și începe seria representațiilor celebrul transformist Jassy.

Jassy e unul din bunii transformiști și cel mai bun din cîți au trecut prin țară.

La agenția theatrală Maximovici s'au reținut aproape toate lojile.

◕ D. Ion Luncanu, institutor la școala Carmen Sylva din Sinaia, a fost numit revizor școlar al județului Fălciu, în locul d-lui Petre Vasiliu, trecut la Tecuci.

◔ Viitoarele alergări de cai în Iași vor avea loc la primavară, și nu la toamnă ca până acum.

◒ Colloquiul d-lui Vasile Bușilă, pentru abilitarea ca docent în specialitatea dreptului roman, a fost amînat din nou pentru ziua de 4 Octombrie.

● **Școlare.**—Director la gimnaziul Anastase Panu din Huși a fost numit dl. Ion Zelea Codreanu, profesor de germană și cunoscut agitator naționalist. Ni se trimite o întîmplare caracteristică, care spune cine e acest d-n Codreanu.

La 1 Maiu a. c. se face o serbare cămpenească la Dobrina, cea întăi stație ferată lîngă Huși. Intre alții au fost și prefectul de Vaslui dl. Eduard Ghica cu d-na și d-ra. Profesorul Codreanu înădușit și vrînd să ia o bae, cum e apă sus la Dobrina, roagă frumos pe oaspeți să se întoarcă cu spetele și el ia o bae à la Iordan în plin aer.

S'a reclamat ministerului; o anchetă s'a rînduit. Rezultatul anchetei este că azi acest domn e director de gimnaziu.

Regimul d-lui Haret!

— Azi s'au dat probele înscrise la examenul de admitere la externatul secundar de fete „Doamna Oltea" din localitate.

Vom da la vreme rezultatul acestui examen.

◔ Se aduce la cunoștința d-lor absolvenți și licențiați ai facultății de litere și matematici, că la Liceul „Național" este vacant un post de supraveghetor de ordine, plătit cu 150 lei lunar.

Doritorii cu titlurile ce posedă se vor adresa la Direcțiune până la 15 Septembre a. c.

◔ Amicul nostru d. G. Beldiman fiind numit avocat al societății de asigurări generale Dacia-România s'a stabilit în București strada Luterană 18. D-sa va continua însă a rămînea membru atît în comitetul executiv al partidului conservator democrat din Iași, cît și în comitetul de redacție al ziarului nostru.

◔ La examenul de absolvire de la gimnaziul Ștefan cel Mare din localitate au reușit următorii elevi: Avram Lupu, Damoker Jacques, Eladescu Ioan, Lederhändler Matias și Meisels Wolf.

◔ Colonelul N. Cernatescu comandantul regimentului 11 infanterie din Giurgiu care fusese chemat în Iași în afacerea de la regimentul Ștefan cel Mare a plecat la postul său.

◔ Eri serviciul sanitar al orașului a pus sub carantină de 5 zile pe mai multe persoane venite din Odessa.

● Următoarele persoane din Iași au fost medaliate cu „Resplata muncei" cl. I: Stef. Popescu profesor și docent la Universitate, Const. Stahi, fost director al școalei de belle arte.

Cl. II. Eremia Iliescu, medicul veterinar al județului, Cristea Gheorghiu, șef perceptor comună și Vasile Filipescu, comerciant din Podul Iloae.

○ Comisiunea însărcinată cu facerea unui bust la mormîntul lui Vasile Burlă, fostul director al liceului național, a însărcinat pe sculptorul Spech din București cu facerea unei machete.

◔ Relativ la lipsa de cîteva sute de perechi de cisme de la magasia regimentului 13 Ștefan cel mare, în valoare de 30,000 lei, după cercetările făcute s-a constatat că se făcuse numai o eroare în scripte.

Eroarea a fost descoperită de d. colonel Cernătescu.

● **Din Huși.**—Pentru azi este convocat consiliul general județean al județului Fălciu în sesiune extra ordinară pentru a resolva mai multe chestiuni urgente, ca împrumuturi pentru căzărmi, facere de școli și altele.

Se știe că la Fălciu consiliul județean e conservator, prefectul dr. N. Lupu neîndrăznind pînă acum să-i ceară dezolvare.

Nu știm ce atitudine va ținea consiliul județan de data asta. Intrunise-va sau nu? da-va aprobare sau nu, cerințelor prefectului?

Cum prefectul e sfădit personal cu toți reprezentanții politici în parlament și cum consiliul județean e conservator se așteaptă mari și urgente răfueli la Huși.

Mai de hai de cît la Bacău!

● **Mișcare diplomatică.**—*Secolul* publică următoarele:

D. Al. Em. Lahovari, ministru plenipotențiar al țării la Viena, va fi transferat în aceeaș calitate la Paris, în urma retragerei d-lui Gr. Ghica.

D. A. Mișu, agent diplomatic al țării la Sofia, va fi înaintat ministru plenipotențiar la Viena.

D. Duiliu Zamfirescu, secretar general al ministerului de externe, va fi înaintat agent dipiomatic la Sofia.

D. C. Popovici, consilier de legație în disponibilitate, va fi numit secretar general al ministerului de externe.

Toate aceste numiri, precum și altele se vor face pe ziua de 1 Octombrie.

◑ Aseară s'a făcut alegerea definitivă a comitetului societății Cuza Vodă pe timp de 2 ani.

Președinte a fost ales Ioan Cercel: vicepreședinți Cost. Goraș și Ioan Țanea; casier Nec. Gheorghiu; secretar D. Ștefăniu iar în consiliu de administrație; P. Rotaru, N. Vicol, P. Prusnac și C. Nica.

● Prefectura județului a fost înștiințată că la Ungheni apa Prutului a crescut în mod simțitor amenințînd cu revarsarea.

◒ Vineri 12 Septembrie se va reprezenta la Circul Sidoli de artistul Lică Teodorescu cu artiștii teatrului național „La Răcoare".

— Duminică 14 Septembrie, „Manasse" în beneficiul d-lui A. Șaraga.

— Marți 16 și Mercuri 17 Septembrie, celebrul transformist *Jassy* va da 2 reprezentații.

— Simbătă 20 Septembrie are loc deschiderea teatrului național cu opereta „Regele Vînătorilor", cîntată de trupa d-lui Grigoriu.

● Societatea „*Unirea*" a lucrătorilor tipografi din localitate, organizează pentru seara zilei de Sămbătă 13 Septembrie a. c. o *Mare Serată Dansantă* în sala Teatrului-Circ Sidoli.

Comitetul organizator își dă toată silința, pentru ca această serată să aibă o reușită deplină pregătind publicului vizitator suprize nemai văzute până acum la nici o serată dansantă.

In timpul seratei va cînta Muzica militară a Reg. 13 Ștefan cel Mare.

DIVERSE

— D-nii Ion Popovici, G. Popovici, Const. Pampara și Const. Popovici au fost numiți păzitori regionali în județul Iași.

— Secția de jandarmi din Epureni comunecă prefecturei că a prins pe Gheorghe Dragu și Ion Stamati, doi primejdioși hoți de cai cari au comis numeroase furturi de cai în județul Iași.

— Duminică 14 Septembrie se va oficia hramul bisericei ziua Cruce. Serviciul va fi oficiat de preotul Alex. Șerban protoereul județului.

— Astă-noapte niște hoți au spart un părete de sub fereastra de la casele d-nei Gaboski din str. Sf. Haralamb No. 10 voind a se introduce înăuntru. Fiind surprinși de un elev de liceu care dormea în acea odae, hoți au dispărut.

Rolul institutoarei în educațiunea băeților

In chestiune de educație și învățămînt rolul femeii este cel puțin egal, dacă nu mai mare de cît al bărbatului. Nu se poate închipui o societate în care rolul femeei să fie mărginit din punct de vedere educativ, numai la sexul ei! Ar trebui să că călcăm cu bună știință cele mai elementare legi pedagogice, ar trebui să negăm însuși trecutul vieței poporului nostru. Nu scăpăm nici o ocazie de a lăuda în public și oficial virtuțile educative, cu care au fost înzestrate mamele celor mai mari eroi naționali ai neamului „Ștefan cel Mare și Mihai Viteazul". Du-te la bătae, pentru țară mori" sunt fapte, nu vorbe goale! Oare societatea noastră de astă-zi nu mai are nevoe de asemenea femei? Cine are să insufle nouilor generații iubirea de țară pînă la atîta uitare de sîne! Este absurdă încercarea de a reduce sau de a tăgădui rolul educativ al femeii în creșterea generațiilor viitoare de ambele sexe!

„Oamenii fac legile, iar femeile fac moravurile" este un adevăr științific, care nu sufere nici o obiecțiune. Educațiunea femeii este așa dar un fapt foarte important, fiind-că ea exercită o mare influență asupra moralității unui popor. Femeia, fie prin natura ei, fie prin moravurile ei, are o mare influență asupra inimei și asupra sentimentelor omenești, de aceea toată lumea cultă recunoaște astă-zi importanța rolului, ceea este chemată să împlinesscă în educațiunea morală a geniului uman. Victor Cousin zice: „Omul și femeia au acelaș suflet, acelaș destin, moral și ar fi o barbarie dacă ar lăsa să se degradeze darurile, cu care înzestrat-o Dumnezeu".

J. J. Rousseau zice: „De la buna constituție a mamelor, depinde mai întăiu aceea a copiilor, de la îngrijirea lor depinde prima educațiune a oamenilor, de femei depind moravurile oamenilor, pasiunele lor, gusturile lor și chiar fericirea lor".

Dacă familia și societatea nu se pot lipsi de rolul femeei, în creșterea copiilor de ambele sexe, cum s'ar putea lipsi școala?

*

Cu toate acestea, nu putem tăgădui o constatare în ceea-ce privește rezultatele slabe ce dau clase conduse de femei, față cu cele conduse de bărbați, se înțelege cu puține excepții din ambele părți, însă rana nu se vindecă prin înlăturarea institutoarelor de la școalele de băeți—rămîne la cele de fete,—pentru motivul că ea nu stă în calitățile sau defectele cu care este înzestrată de la natură o femee, ci în lipsa de o cultură serioasă a institutoarei. Aci se găsește răul nu în deosebirea de sex, fiind-că este dovedit astă-zi din punct de vedere științific, că femeia este capabilă de aceeași cultură ca și bărbatul.

Școalele noastre secundare și normale, de fete sunt lipsite de o educație serioasă. In aceste școale ca și în pensioane, fetele nu primesc o educație și instrucție serioasă, în raport cu rolul ce sunt chemate să îndeplinească în societate. Cultura, ce dau aceste școale, se reduce la o spoială iutru cît ele n'au un personal anume pregătit. Absolventele sunt înzestrate cu o cochetărie uimitoare, pe care nici nu poți pricepe cum au avut ocazie s'o poată căpăta în cîți-va ani de școală. Nu e vorba de multe ori au exemplul chiar în sînul familiei lor. Suflete slabe și visătoare, fisic slăbit de sbuciumări sufletești, imediat ce pășesc în învățămînt, sunt descurajate, fie din cauza că nu ocupă catedre în localitățile unde ar dori, fie din cauza că se cred atît de superioare, în cît consideră ca o degradare pentru ele să stea în deaproape contact cu copiii necioplîți ai săteanului sau mitocanului din oraș.

Toată preocuparea acestor educătoare se reduce la o îmbrăcăminte cochetă, la preumblări și discuții. Clasa devine pentru ele o povară nesuferită și se mărginesc la o activitate cît se poate mai mică, așa în cît să respundă cerințelor școlare. Odată cu absolvirea școalei, ele încetează ori-ce cetire de cărți pentru perfecționarea profesiunei îmbrățișate. Conferințele școlare sunt un blestem, iar obligațiunile didactice, ce se cer la aceste întruniri, sunt înlăturate prin toate căile posibile.

Nu amestecăm în acest aluat pe toate institutoarele, căci sunt și multe excepții cari dau mult înainte unora dintre institutori chiar, dar cu o floare nu se face primavară. Pe terenul publicității didactice, fie cărți, fie reviste, nici o manifestare. O lipsă totală de activitate intelectuală, atît în școală cît și afară din școală și o continuă preocupare de cochetărie, preumblări, distracții este idealul de care se conduc Institutoarele noastre.

Răul acesta se poate îndrepta nu prin îndepărtarea lor de la școalele de băeți, măsură care nici nu poate fi generală, ci prin un control mai sever și cît se poate de drept, prin stîrpirea toleranței, ce se acordă femeii în chestiuni de învățămînt, sub motiv că e femee, ori se bucură de o protecție oare-care.

Avem convingerea că răul se poate îndrepta numai printr'un control sever și printr'o educație mai serioasă în școalele normale a fetelor ce se devotează carierei institutorești.

„Prin educațiunea femeilor trebue să înceapă educația oamenilor" zice I. B. Say. Și dacă institutoarele n'au educația, ce le-o cere școala primară și societate, a cui este vina?

Oare nu sunt bărbații cari au zis: „Inbunătățind pămîntul, se îmbunătățesc fructele, ce el produce, și femeea—ființă unică în felul său—este tot-odată și pămîntul și fructul, în timp ce bărbatul nu este de cît fructul".

Colnic.

Ultime informaţii

● **D-nii membri ai comitetului executiv ai clubului conservator-democrat sunt convocaţi pentru Duminecă 14 Septembrie, ora 8 seara.**

La ordinea zilei mai multe chestiuni importante.

● Viitorul *publică următoarele ca dovadă de halul în care a ajuns gazeta d-lui Filipescu*:

„Epoca“ de eri nu mai este o gazetă, ci o adevărată mocirlă.

Perfect de acord.

● Avocatul neprofesionist A. C. Cuza, în ultimul număr al „Neamului Romînesc“ să ocupă în mod impertinent şi de d. advocat Lascar Antoniu care a figurat ca apărător alăturea de d-nii avocaţi E. Ulle, Osvald Teodoreanu şi Gh. Mîrzescu, în una din afacerile incriminate de d-sa.

Să nu creadă calomniatorul de profesie A. C. Cuza, că această ticăloşie va rămîne fără răspuns din partea prietenului nostru.

D. Lascar Antoniu ne autorizează a pune în vedere cenzorului baroului din Iaşi, că după terminarea anchetei oficiale se va ocupa la timp de aceia ce a debitat pe socoteala sa, cu care ocazie îi reservă un picior meritat.

● *Fiecare la rîndul său, iată programul de activitate ce şi-a propus, se pare, furibundul autor al acuzaţiunilor îndreptate contra magistraţilor.*

Pe ziua de astăzi d. Cuza atacă, în mod rabiat, pe cei de la institutul bacteriologic pentru motivul că rezultatul analizei cărnei confiscate trimise acelui institut n'a fost pe placul d-sale.

Hotărît: demagogul nostru dă semne evidente de acea stare morbidă care necesită tratamentul prin inoculare cu virusul lui Pasteur.

Desigur că cei de la institutul antirabic nu se prea pot alarma de această stare: sunt doar obicinuiţi şi apoi tot personalul institutului imunizat.

Nu mai puţin o intervenţie se impune—dar ne întrebăm dacă există o antitoxină, destul de puternică care să poată lucra cu succes la forme atît de grave şi invederate!

Procesul cîrciumarilor.—Publicăm la ultimele telegrame, decisia înaltei Curţi de Casaţie în chestia cererei de transferare a procesului cîrciumarilor. In urma respingerei cererei, procesul se va judeca la Iaşi, în ziua de 16 a. c.

Procurorul general n'a mai delegat cu acuzarea pe d. procuror de curte Hamangiu, ci pe d. prim-procuror M. Ghinea-Ionescu.

● Un ziar din Capitală scrie:

Se afirmă că guvernul ar trata cu un grup de bănci germane chestiunea concedarei terenurilor petrolifere ale statului.

Asupra importanţei acestei ştiri ie de prisos a inzista, ziarele oficioase au cuvîntul.

● Se svonoşte că d. institutor Vartic, va fi numit revizor şcolar al judeţului Fălciu. Sunt mai mulţi competitori. D. Vartic care a fost director Orfelinatului de la Dobrovăţ aşteaptă cu drept cuvînt o plasare, şi credem că va fi plasat.

Numai din Huşi sunt 3 competitori, pentru acest post, dintre institutorii locali.

◑ D-nii Gh. D. Şerban preşedintele Camerei de Comeraiu şi Grigoriu inspector pe lîngă creditul viticol au fost însărcinaţi de societatea viticolă să facă o dare de samă asupra expoziţiei viticole din Iaşi.

◓ Manevrele de garnizoană ale batalionului IV de vînători şi regimentului 13 Ştefan cel Mare, care erau să aibă loc de 17—24 Septembrie, conform unei noui dispoziţiuni au fost amînate a începe şi a le ţinea de la 20—24 c.

Ele vor fi executate pe linia Tîrgul-Frumos—Roman, odată cu cele ale trupelor garnizoanei Roman.

● De la 1 Octombrie, se va pune în aplicare la facultatea de litere şi filosofie din Iaşi, noul regulament al acestei facultăţi, aşa cum a fost modificat în Mai, decătre comisiune mixtă compusă din reprezentaţi ai aceste facultăţi dela ambele noastre universităţi.

◑ D. Spiru Haret a convocat pentru ziua de Marţi 9 Septembrie pe directorii şcolilor Normale din ţară să se întrunească în Bucureşti pentru a regula modificările de adus în programele acelor şcoli.

Cum însă chestia programelor nu e de resort administrativ, ci didactic, directorii au făcut cuvenitele observări ministrului *pedagog* că nu e de resortul lor a propune modificări în programe, căci programele nu sunt regulamente de administraţie interioară ca să le modifice numai directorii, ci că, pentru acest lucru trebue luat avizul respectiv al profesorilor, căci numai ei sunt în măsură a şti lipsurile şi prisosurile din programe.

In urma acestora adunarea s'a spart, nefiind nici bine convocaţi, nici în număr.

● Prefectura de judeţ a trimes ordin circular administratorilor de plasă de pe malul Prutului, ca să pună în vedere strict, locuitorilor din acele părţi care au grădini de zarzavat ca să nu să servească de apa din Prut, din cauza epidemiei de holeră ce bîntue în Rusia.

● D. A. D. Xenopol, ilustrul nostru istoric, în timpul vacanţei a scris o serie de cinci articole foarte importante, care vor apărea în cîte-va din cele mai mari reviste ştiinţifice străine. Aşa, d-sa a scris un articol pentru revista *„Revue internationale de l'enseignement“*, care va purta titlul: *L'histoire est-elle une science“*? Un alt articol al d-lui Xenopol va apărea în „Revue de Sociologie“ din Paris, sub titlul *„Théorie et philosophie de l'histoire“*.

L'immagination dans l'histoire, e titlul altei interesante lucrări, pe care d. Xenopol o va comunica Academiei din Paris în cursul acestei ierni, şi pe care apoi Academia franceză o va publica în analele sale. Apoi „Concepţia istoriei“ interesantul nou studiu al d-lui Xenopol va apărea în curînd, tradus în limba italiană, în „Rivista italiana di sociologia“, iar *„Istorische zeitschrift“* din Leipzig va publica în numărul viitor *„Zur Logik der Geschichte“*.

● **Ce se p trece la teatru.**—La teatrul naţional din Iaşi, sub diriguirea d-lui Lecca, se petrec lucruri asupra cărora atragem serioasa atenţie a d-lui president al comitetului teatral.

D. Lecca, cumulînd funcţia de director al teatrului, cu acea de director al trupei de operete Grigoriu, a făcut interesele acestei din urmă trupe în defavoarea teatrului nostru în modul următor; d. Lecca a pus la dispoziţia trupei sala teatrului, pentru o serie de representaţiuni, obligîndu-se a da şi iluminatul, afişele, afişajul, a plăti taxele şi oamenii de serviciu—primind trupa **72 la sută** şi teatrul **28 la sută**. Vrea să zică, la o reţetă brută de 1000 lei, teatrul va primi *280 lei* şi va susţinea toate cheltuelile mai sus enumerate, pe cînd în alţi ani o combinaţie identică a fost făcută cu *35* la sută.

Operaţia această în clara defavoare a teatrului al cărui director este d. Lecca a făcut-o de satte. In continuare, d. director a făcut să se angajeze gagistă o domnişoară Aurelia Teodosian, *elevă a conservatorului din Bucureşti*, anul III. Această celebră necunoscută, care era plătită la Slănic cu 135 lei, lunar, are la Iaşi 180 lei pe lună şi zece lei defeu de fie-care representaţie, adică are leafă mai mare de cît d-na Pruteanu prima noastră artistă!

Comitetul teatral ar trebui să limiteze puterile d-lui Lecca, căci prea gospodoreşte în contra intereselor instituţiei teatrale.

● Succesiunea prinţului D. M. Sturza a fost deschisă la Paris, potrivit testamentului. Partea disponibilă a averei a fost testată prinţului Mihail Sturza, care moşteneşte şi toate imobilele rurale, atît cele din Moldova cît şi cele din Basarabia.

● **Consiliul comunal.**—In şedinţa de Mercuri seara, consiliul comunal a aprobat următoarele credite:

Pentru cumpararea unui automobil necesar inspectăriei lucrărilor pentru aducerea apei s'a votat suma de 19.0000 lei.

A aprobat contractul încheiat între primărie şi fraţii Rameder pentru închirierea unei porţiuni de teren lîngă Abator, pentru instalarea unei fabrici de cărămidă cu condiţia după 20 de ani fabrica va deveni proprietatea comunei.

A aprobat să se dea un avans de 500,000 lei întreprinzătorilor lucrărilor pentru aducerea apei cu condiţia ca restituirea acestui avans să fie garantată prin bani sau efecte de ale statului care se vor primi cu o scădere de 20 la sută sub valoarea cursului.

A aprobat deschiderea unui credit de 4143 lei pentru construirea unei şuri la serviciul curăţirei stradelor, şi altul de 1675 lei pentru construirea unui rezervor de apă caldă la baia centrală.

A aprobat să se dea gratificaţii la funcţionarii de la serviciul contencios pentru silinţa ce au pus în executarea lucrărilor de rectificare al Bahluiului.

● D. A. D. Xenopol, directorul revistei *Archiva* va face să apară în numărul pe Octombrie al acelei reviste dezbaterile amănunţite ale memorabilei şedinţe a consiliului comunal, asupra locului, în care urmează să fie aşezată statuia marelui voevod romîn Alexandru Ioan I Cuza.

Toate acele dezbateri vor fi întovărăşite de o serie de observaţii interesante.

● Atragem atenţia d-lui Primar asupra stării de ruină în care se găseşte imobilul din str. Eternitate 58, şi care prin aceasta este un adevărat pericol şi pentru trecători şi pentru vecini.

Ştim, că în diferite rînduri Primăria a făcut cîte-va constatări locale, dar totul s'a limitat la aceasta.

Cerem, întru cît e în interesul public, că Primăria să intervie mai eficace în aceasta chestiune şi să dispue sau reparaţiunea complectă a imobilului sau dărîmarea lui.

Aducem la cunoştinţa tuturor abonaţilor noştri, că «Opinia» ne ai vînd încasator nici în Capitală nici în altă parte a ţării, abonaţii noştrnunt rugaţi de a nu face plata abosamentului nici unei persoane, care s'ar prezenta în acest scop; ci să o trimită prin mandat poştal administraţiei ziarului.

Aceasta spre a evita pe viitor neplăcerea ce au avut unii abonaţi de-ai noştri, de a se vedea încasaţi de persoane străine de administraţia noastră, cari le-au eliberat chitanţe false.

Noi am reclamat acestea autorităţilor competente şi atragem atenţiunea tuturor, spre a nu se mai repeta asemenea lucruri, cari produc infuziuni regretabile.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei“ —

Bucureşti 12 Septembrie

Concesiuni petrolifere

Bucureşti.—Cu privire la zvonul că guvernul ar vrea să acorde unei companii streine concesiunea unor terenuri petrolifere, se spune, că până acum nu se ştie, de cît de propunerile unor capitalişti petrolişti. Intenţiunele guvernului nu se cunosc încă.

Procesul cîrciumarilor

Bucureşti.—Azi s'a judecat la Curtea de Casaţie cererea d-lui Şumuleanu de a se strămuta judecarea procesului cărciumarilor de la Iaşi. D. Şumuleanu a fost asistat de d-nii avocaţi Barbu Delavrancea şi Georgel Mărzescu, iar cărciumarii prin d-nii Saita şi Ath. Gheorghiu.

Inaintea Curţei motivele au fost schimbate de către d. Georgel Mărzescu şi anume:

Cărciumarii nu s'au mulţumit să facă o plîngere în contra unui funcţionar public, ci memoriul lor a fost tipărit, respândit şi deci a căpătat un caracter politic, prin faptul că se încerca a se împedica acţiunea naţională a d-lui Şumuleanu în ceia ce priveşte comercianţii romîni.

Cercurile politice au intervenit, şi ziarul „Opinia“ organul partidului conservator-democrat din Iaşi a dus campanie în contra d-lui Şumuleanu şi a publicat chiar şi memoriul (d. Mărzescu a spus un struntat neadevăr N. R.)

Ceva mai mult preşedintele Camerei de Comerţ d. Gh. Şerban, sub influienţa politicei a făcut ca Camera de Comerţ să dea un vot în contra d-lui Şumuleanu. D. Jellea (aici d. Mărzescu a uitat să spuie că d-sa este liberal) vice-preşedintele Camerei de Comerţ face parte din lista juraţilor iar dintre juraţi 10 sunt membri ai partidului conservator-democrat.

D. Georgel Mîrzescu a cerut strămutarea pe motiv că avem a face cu un proces politic, şi judecata la Iaşi nu va putea fi imparţială întru cît partidul conservator democrat este foarte tare la Iaşi.

D. *Saita* insistă foarte puţin asupra obiecţiunilor d-lui Georgel Mârzescu şi relevă numai că seriozitatea lor se rezumă în faptul că D-sa a cerut strămutarea de la Iaşi pe motivul că partidul conservator-democrat este foarte tare la Iaşi. Dacă este aşa, a zis d. Saita, atunci procesul nu s'ar mai putea judeca în ţara românească pentru că partidul conservator-democrat este tare şi la Craiova şi la Bucureşti şi la Tg.-Jiu etc. (a nu se uita că d. Saita este un marcant personaj liberal şi desemnat a fi viitor primar al Capitalei).

Curtea după o scurtă deliberare respinge cererea de strămutare.

Groaznice incendii

Caracal.—Un mare şi puternic incendiu s'a declarat la Caracal. Au ars 7 case din str. Anton Caracala.

*

Galaţi.—Două mari incendii au distrus mai multe case din str. Porului şi str. Mare.

Inundaţii

Vereşti.—Un puternic torent a năvălit asupra tîrguşorului Vereşti, inundînd case şi făcînd mari stricăciuni.

Senzaţională sinucidere

Bucureşti.—Astăzi la ora 1 şi jum., s'a sinucis la locuinţa sa din strada 11 Februarie, colonelul Aurel Demetrescu, şeful statului major al corpului II de armată.

Moartea i-a fost instantanee căci şi-a tras în creer un foc de carabină.

Asupra cauzelor nu se ştie nimica. El a lasat o scrisoare prin care cere fiului său să distrugă tot ce va găsi în saltarul din stînga biuroului.

In momentul cînd vă telefonez se face ancheta la faţa locului.

Numeroşi ofiţeri superiori sunt prezenţi.

Teribil ciclon

Manila.—Un ciclon groaznic a bîntuit partea centrală a arhipelagului Filipinelor devastînd mai multe insule. Comunicaţiile centrale fiind distruse nu pot sosi de cît puţine ştiri.

O alocaţiune princiară

Steinmarger.—Principile Ferdinand al Bulgariei a sosit astă-seară, pentru a vizita regim. 11 husari al cărui şef e principile. A fost primit la gară de către ofiţerii regimentului şi de o companie de onoare. Asistau de asemeni autoritătile şi un numeros publica, care a făcut cordiale ovaţii.

Principile a mers în trăsură la palatul episcopal unde a fost salutat de episcop şi de cler. Principite şi episcopul au schimbat vizite. In urmă principile a primit pe ofiţeri cărora le-a ţinut o alocaţiune zicînd că e foarte recunoscător împaratului Francisc Iosef de ai fi conferit acel regiment al cărui membru fusese. Seara a avut loc la clubul ofiţerilor un banchet de onoare. S'au schimbat toasturi.

Scandal parlamentar

Praga.—Inainte de deschiderea şedinţei dietei, deputaţii au cerut preşedintelui dietei să modifice ordinea zilei, Preşedintele refusînd, germanii au declarat că vor face obstrucţiune. După deschiderea şedinţei, germanii au împedicat întrarea în ordinea zilei, făcînd sgomot şi nelăsînd pe oratorii cehi să vorbească. Preşedintele ne putînd să restabilească ordinea părăsăşte sala. Sgomotul urmează, deputaţii cehi ocupă estrada preşidinţială, atunci preşedintele se reîntoarce în sală. Deputaţii germani pătrunzînd pe estradă aruncă documentele care se aflau acolo în mijlocul sălii. Preşedintele rădică şedinţa.

Dejun princiar

Buda-Pesta. — Azi la prînz a avut loc un dejun la curte dat în onoarea perechei princiare bulgare în prezenţa împaratului Francisc Iosef.

Principile Ferdinand a plecat după amiază la Steinamanger pentru a vizita regimentul său de husari.

O declaraţie

Londra.—Muley Hafid a declarat unui corespondent al ziarului „Standard“ la Fez, că e gata a respecta actul de la Algessiras şi îşi închipueşte că şi puterile semnatare îl vor respecta. Marocul va primi cu bună voie cooperaţiunea europenilor la desvoltarea ţării.

Vizite

Viena.—Principile Ferdinand al Bulgariei a asistat azi la serviciul divin în capela Hofburg şi a vizitat apoi cripta de la numita Capelă.

La orele 10 principile Ferdinand împreună cu principesa au vizitat muzeul împărătesei Elisabeta aflător la Hofburg.

Dezminţire

Paris. — Se comunică o notă în care se zice că Gazeta de Frankfurt a publicat un articol în care se zice că corespondentul din Saint Sebastian ar fi primit o confidentă de la Vilnneva deputat şi fost ministru spaniol despre rolul respectiv al Franţei şi al Spaniei în afacerile marocane. In mijlocul ţesăturei de neexactităţi publicate este inutil a releva ceia ce a declarat Vilnueva că nota propusă de eătre guvernul francez Spaniei pentru a fi supusă guvernelor semnatare de la Algessiros ar fi fost concepută în termeni agresivi faţă de Germania şi că guvernul Spaniol ar fi făcut pe cel francez să înţăleagă necesitatea de a se redacta nota în alţi termeni. Nici un cuvînt din această declaraţiune nu e adevărat.

In privinţa unui răspuns

Londra.—Ziarul „Dayly Cronique“ zice că răspunsul Germaniei la nota franco-spanoilă e conceput cu prudenţă însă moderat şi pacific.

In ce priveşte forma şi cuprinsul său va produce satisfacţiunea să toţi voesc a se reîntoarce la actul de la Algessiras, dorinţa de a se lăsa mînă liberă noului sultan pentru a restabili ordinea dă o probă de înţelepciune care e primită în mod plăcut în urma incidentului neliniştitor de acum cîteva săptămîni.

Respunsul e mai bun de cît se putea aştepta.

Mersul Holerei

Petersburg.—Azi au fost 354 noui cazuri de holeră dintre care 172 decese. Numărul total al bolnavilor e de 1005.

Chestiunea Marocană

Paris.—Consiliul de miniştri ţinut la Rambouillet a fixat pentru ziua de 13 Octombrie deschiderea Camerilor. Ministrul Pichon a comunicat respunsul Germaniei la nota franco-spaniolă, După impresiunile culese la eşirea consiliului, miniştrii au recunoscut unanim caracterul împăciuitor al respunsului German. Acordul pare stabilit asupra tuturor chestiunilor de principii. Romîn numai chestiuni de amănunt asupra cărora înţelegerea e probabilă.

PRIMARIA COMUNEI IASI

PUBLICAŢIE

In ziua de 22 Septembrie curent oara 11 a. m., se va ţine în camera acestei Primării, licitaţie prin oferte închise pentru darea în întreprindere a construirei unei şuri în curtea localului serviciului stradelor.

Valoarea lucrărilor după deviz lei 4143.

Garanţia provizorie 250 lei în numerar sau efecte garantate de Stat.

Devizul se poate vedea în fie-care zi de lucru la Serviciul tecnic comunal.

Dispoziţiunile art. 72—83 din legea comptabilităţei publice sunt aplicabile acestei licitaţiuni.

No. 19313
10 Septembrie 1908

G. BELDIMAN
AVOCAT
al soc. de asigurări gen. „Dacia-Romania“
18 strada Luterană 18
BUCUREŞTI
se însărcinează cu procese şi ori ce altă formalităţi la Inalta Curte de Casaţie.

De inchiriet O odaie mobilată. Str. Albă No. 27

Dr. H. IVAINER
MEDIC DE SPITAL, specializat la Paris
pentru boale de copii, s'a stabilit în Iaşi.
Str. Primăriei No. 30

Cabinetul de Chirurgie dentară
al
Doamnei Doctor CIUDIN NICULCEA
se va muta de la 26 Octombrie c., tot în **str. Lăpuşneanu la No. 25**, d'asupra parfumeriei Darmet (Robert) casele Mavrocordat. Intrarea prin gang

Prima Fabrică de Argintării
SUSSMANN & GRANET.—Iaşi
Repară ori-ce, obiecte de argint şi argintate.
Preţuri foarte moderate.
Pentru informaţiuni a se adresa d-lui B. Sussman, Str. Ştefan cel Mare No. 36.

NOU! NOU
Sticlele „Isometrop“
Cea mai clară vedere, experimentată cu razele *Roentgen*. Premiată de toate academiile oculistice.
Asigură **conservarea ochiului**, evită fluorescenţa şi *măreşte vederea*
Se incadrează în ori ce formă de ochelari; montările cele mai noui şi mai sistematice.
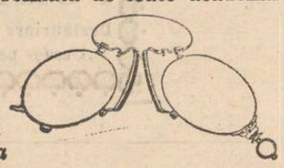
Singurul deposit la
Magazinul de optică **W. FISCHER**
IAŞI, Strada Lăpuşneanu 30
Mare depozit de Binocle "Flamarion"

TEATRUL CIRC SIDOLI
Sîmbătă 13 Septembrie 1908
PRIMA
Serata dansanta
Organizată de societatea „UNIREA“ a — lucrătorilor tipografi din Iaşi —
MUZICA MILITARA

CAILE FERATE ROMANE

Plecarea şi sosirea trenurilor—GARA IAŞI

PLECAREA

Ante-meridiane

Paşcani, Bacău, Piatra-N., Bucureşti	6.10
T.-Ocna, Burdujeni, Fălticeni, Botoşani	
Vaslui, Galaţi, Bucureşti	8.35
Dorohoi	8.40
Paşcani, Bucureşti	10.20

Post-meridiane

Ungheni, Chişinău, Odessa	12.05
Vaslui, Tecuci, Galaţi	3.10
Dorohoi	5.40
Paşcani, Bucureşti, Burdujeni, Fălticeni	5.55
Botoşani	
Vaslui, Bucureşti, Galaţi, T.-Ocna	9.05

SOSIREA

Antè-meridiane

Bucureşti, Tg.-Ocna, Galaţi, Vaslui	8.30
Dorohoi	10.35
Paşcani, Bucureşti, Fălticeni, Burdujeni	11.20
Botoşani	

Post-meridiane

Galaţi, Tecuci, Vaslui	1.05
Ungheni, Chişinău, Odessa	5.25
Bucureşti, Paşcani	6.20
Dorohoi	8.00
Bucureşti, Galaţi, Vaslui	9.55
Paşcani, Bacău, Piatra-N., Galaţi, Bucureşti	10.55
T.-Ocna, Fălticeni, Botoşani, Burdujeni	

Gonosan
TRADE MARK

ANTIBLENORAGIC

Cel mai bun şi aprobat de toate autoritaţile medicale. Calmează repede durerile şi opreşte secreţiunea, *scurtează durata boalei şi preîntîmpină complicaţiuni.* Doza: 4—5 ori pe zi cîte două capsule după mîncare.

De vînzare la toate farmaciile şi drogueriile din ţară. Preţul unei cutii 50 capsule lei 4; cu 30 capsule lei 2.75.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa administraţiei ziarului, strada Ştefan cel Mare No. 38

BROSSE A TAPIS
Prix : 14 fr.
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

PONDOIR
pliant
Prix..... 8 fr. 50
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES 1 m de haut. le mètre courant 0f30.

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 6f.

MÂNCĂRIME, MĂTRĂŢĂ
şi alte maladii ale Pelei Capului,
CĂDEREA PĔRULUI
Vindecate răpede cu
POMMADA DESLAURIERS
Deslauriers, Ph.-Ch., 51, r. de Cléry, PARIS, şi la toţi pharmacisti şi parfumori
A exige pe etiquetă semnătura Deslauriers şi timbrul guvernului francez

1420 **NEVRALGIELE**
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiile* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiŭ sĕ se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potu găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

„România musicală"
— IAŞI —
24 Str. Lăpuşneanu 24

Piane: din cele mai renumite Fabrici începînd de la Lei 700—pînă la cele mai scumpe.
Renumitele Pianine Zimmermann cea mai mare fabrică din lume.
Gramofoane: Marca „Inger" preţuri, reduse Gramafon de concert mare cornet dirigiabil redus din lei 250—la lei 150.
Plăci mari de concert pe ambele părţi numai Lei 4.—o placă.
Note muzicale: pentru Conservator, studii şi piese moderne.
Viori pentru şcoală, Orchestră şi solişti.
Mandoline italiane, Violoncele, Flaute.
Coarde fine din cele mai renumite fabrici.
Preţurile cele mai eftine.
Hîrtie diafană de lipit pe geamuri cele mai frumoase desenuri.
Tablouri de artişti celebri precum şi Rame.
Preţurile cele mai reduse.

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

Stefan P. Georgescu
AVOCAT
— Str. Căpitan Păun No. 10 bis —
Primeşte consultaţii dela 7 jum. la 9 dim.

D-r Alex. Lambrior
— Strada Vovidèniei No. 1 —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

ADVOCATUL
EM. SOCOR
S'a mutat în Str. Veche 24

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— Strada Crucei 41 —

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărboi No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

„ANCORA"
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907
PESTE 182 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,266,500

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi
Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Cumpăraţi bilete de loterie
numai de la
NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
„Loteria Regatului Romîn"
oferă publicului cele mai
Mari Şanse de Bogăţie
Cei care au întîrziat
Să nu piardă ocaziunea acum la:
Clasa IV-a a Loteriei
Tragerea
la 25 şi 26 Septembrie
LEI 900000
Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a
Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 900,000 lei
Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Şapte Milioane Trei sute doua-zèci şi două Mii de Lei
Grăbiţivă a cumpara din puţinile
Lozuri Norocoase
ce au mai rămas libere la
Noua si Principala Colectură Romană
Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 13
1/4	Un sfert	Lei 26
1/2	Una jumătate	Lei 52
1	Loz întreg	Lei 104

Prĕţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4.50—lei	1/4	Un sfert	9—lei
1/2	Una jumătate	18 — lei	1/1	loz întreg	36—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal
Se garantează serviciu celmaĭ Prompt şi conştiincios
PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Ștefan cel Mare, 38. | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul V.—No. 534—IAȘI Duminecă 14 Septembrie 1908

Organizarea justiției

Ni se pune în cumpănă dreptatea!
Ni se tae temeiul dreptății!
Dreptatea îmblă cu capul spart!

Ertat să ne fie a ne arunca o privire îndărăt asupra lungului drum ce l'a trăit dreptatea în împărțirea ei pe pămîntul romînesc, cum și asupra sporului vădit, ce s'a făptuit la noi în țară în organele ce au fost chemate a împărți dreptatea la părțile prigonitoare.

Cea întâi grijă ce-a avut-o statul românesc în organizarea sa a fost să statornicească pe baze mai bune împărțirea dreptății. Intru început aceleași organe, cari executau hotărîrile lor, erau tot ele și putere judecătorească.

Inaltul și luminatul divan au întrunit după vremuri în mâna sa cele trei puteri din stat: legiuitoare, judecătorească și executivă.

In acest amestec de puteri s'au putut săvîrși multe nedreptăți, multe siluiri de voinți și conștienți, multe alunecări după interese văzute sau nevăzute, și cum cuvîntul celui mai mare era spus întîiu, ceilalți zicînd *amin*, s'au putut strecura judecăți părtinitoare ca acela cu Hangul supt Mavrocordat-Vodă.

Nici-odată însă lumea de jos, țara, n'a pierdut încrederea în dreptate, căci ea e aceaa care zice că *cu pieptul deschis se duce și înaintea lui Vodă.*

In acest sistem execuția era sumară. Cel vinovat era numai de cît prins și executat. După cum și în morală se zice că cine dă degrabă dă bine și îndoit; asemenea și în materie judecătorească, cine judeca repede și executa sumar, face să aibă efect legea prin puterea ei.

Sistemul vechiu era dar sumar și îmbinat cu celelalte două puteri, inerente statului:

Hrisoavele Domnilor erau legi; pentru a le garanta însă temeiul de lege organicească se luau în obștești adunări, cu vlădici și arhierei, cu blestemuri și afurisenii, cu legămînt temeinic, ca să se respecte și de alți domni.

Supt această formă pompoasă Domnul își suptiliza voința și o subordona mediului. Așa s'a procedat la puneri și scutiri de dări; la desființări de robote și ultimul sobornicesc hrisov al lui Mavrocordat a fost lege peste 60 de ani în țară.

In aceiași măsură în care voința Domnilor se îngrădea prin sobornicești hrisoave, și împărțirea dreptății nu mai era lăsată la judecata boerilor—elemente politice, nepregătiți în materii de drept, ci *s'au asociat* în divan juriști speciali care să lămurească faptele prin texte precise de legi, ca acel boer după vremuri Hrisoscoliu, sau ca un Andronachi Donici cel cu paragrafele și în pilaf.

A fost o creștere încetă a puterii dreptății cum și o mișcare încetă cu de; rinderea puterii judecătorești de puterea legiuitoare și executivă. Diferitele legiuiri penale și civile sînt atîtea dovezi că s'a căutat si în trecut a se întemeia dreptatea pe legi *nu pe voințe*.

Dar sistemul vechiu mai era unit cu alt sistem și mai învechit: Impricinatul plătea direct pe judecător ori cu bani ori în natură: Plata directă și imediată a judecătorului boer era un sistem: destul de convenabil pentru cei vechi, cari îl aplicau, dar destul de expus la șicane și ciupele. Doar nu degeaba a scos Romînul vorba: „mai bine o împăcăciune strîmbă de cît o judecată dreaptă".

Lipsa de dreptate era mai ales în lipsa și primitivitatea procedurei.

Un proces dura cu anii; părțile prigonitoare se amînau pînă ce li se ura. De aici cheltueli că era mai scumpă ața de cît fața și de aici dar jalania omului desesperat din cauza lipsei de procedură să dorească o împăcăciune strîmbă, dar necostisitoare, de cît o judecată dreaptă dar prea costisitoare.

Judecătorii boeri din vechi primind plata direct și imediat de la impricinați se puteau aluneca la spoliații și nu arare ori ni s'a dat să vedem în procesele răzășești că s'a dat un inel cu diamante vel logofătului, un poloboc de vin d-lui vornicului, ba chiar să afirme răzășul în izvodul lui că a dat un inel cu diamante dumisale vel logofăt să ție cu mine".

Și cu toate acestea, dreptatea tot ieșia la suprafață și foarte rari vor fi fost cazurile unde judecătorul a fost numai lup, numai vulpe, numai cotoi, cum zic fabuliștii, ci au judecat drept și cu sînge rece în chestiuni unde nu știu zeu cu temperamentul de azi dacă s'ar fi putut rezista la atîtea mari și înalte stăruinți, cum a fost în 1817 cu procesul Vrancei, cînd 3 mari case boerești avînd la spate cele 2 curți suzerane n'au putut smulge dreptatea de partea lor față cu răzeșii de Vrancea!

Legea a întemeiat magistratura, iar cultura juridică a organizat'o. Pe aceste 2 temeiuri ea a mers sporind și cursurile juridice de pe lîngă Academii ne arată că o dată cu înființarea tribunalelor și despărțirea divanurilor de apelație și domnești s'a întins justiția în întreaga țară și s'a pus la adăpostul cetățeanului organul chemat a distribui dreptatea...

Intre cele dintâi organe, asupra cărora statul politic a stăruit în pregătirea și formarea lui au fost organele judecătorești și fără a se face sărituri, s'a sporit încetul cu încetul pregătirea juridică și siguranța funcțiunii.

Justiția a devenit o carieră de fapt înainte chiar de a fi de drept și în acest spor nu putem zice de cît că sub toate raporturile am mers bine și înainte.

Cine vede altfel evoluția dreptății și a organelor ei de distribuire greșește. Fie care zi, fie care an a adus un spor vădit, simțit și necesar.

Duhul magistraturii s'a scuturat de tot acel last al sistemului vechiu. Legile i-au asigurat neatîrnarea de impricinat, căci scutit de a i se face plata imediat și direct, a pedepsit aspru pe cel ce ar mai reveni la ceia ce a fost îndatinat din vechi.

Litera legii a devenit carne a inimei și a crierului, și cu cît generațiile se scurg cu atît vorbim de venalitate în justiție ca de vărsat negru în medicină, și acei ce azi ne judecă nu mai pot fi împărțitorii dreptății ca acea momită care a mîncat casul mițelor împricinate.

Duhul dreptății sprijinit pe adevărul relativ și social stăpînește pe toți judecătorii noștri și nevoile vieții materiale nu mai sunt atîrnătoare de părțile impricinate.

Și cu toate aceste cei ce nu sau deprins a ceti paginile progresului dreptății, dintr'un clin de anarhie în gîndire, de turbureală în sentimente, de excesivă volitivitate, se grăbesc a fi și mai arivești mînjind totul, ponegrind totul, ca pe ruinele generale morale și se ridice ei rînjind ca Nerone pe ruinele Romei arse.

* * *

INCORECȚII!

Un confrate din Capitală scoate în relief, cu mult talent, necuviința mare ce a comis'o Epoca, *cînd a vorbit în modul știut de d. Ciru Oeconomu, membru în comisiunea de anchetă.*

Așa este, ceea ce a făcut Epoca *constitue o mare necuviință. Dar ea nu este singură, ci are de tovarășă pe* L'Indépendance *a fraților Brăteanu.*

Intr'adevăr, voind să facă pe șireata gazeta liberală scrisă în franțuzește, după cê laudă pe înalții magistrați numiți în comisiunea de anchetă—ca și cum ei au nevoe de atari laude—vorbește de rolul suspect al takiștilor. „L'Indépendance" susține că d. Bădăreu a luat apărarea magistraților învinuiți și în acest mod a dat un caracter politic acestei afaceri.

De aceia — spune ziarul citat — este supusă bănuelii, suspectării, acțiunea „takismului" în magistratură. Voltele care le fac liberalii în această afacere sunt însă pentru toată lumea cu bun simț, singurele suspecte.

De ce celor de la „Indépendența" nu le convine așa zisa apărare a ziarelor takiste?

Pentru că ar dori în forul lor interior să pescuiască unde apa s'a tulburat.

Noi am cerut cei d'intâi ancheta și înaintea rezultatului ei, ne vom închina.

Nu am crezut și nu credem nimic din elucrubațiile tovărășiei Iorga-Cuza, pentru că ele sunt pornite din patimă politică și dintr'un alt sentiment absolut necivilizat, xenofobia, *specialitatea „Neamului Romînesc".*

Nu d. Bădăreu a pus chestiunea pe tapetul politic, ci din capul locului d. Cuza. Iar dacă e vorba de așa zisa apărarea pe care am fi luat-o magistraților invinuiți, declarăm franc, că mai frumoasă e acțiunea noastră de a nu bănui, de a nu considera ca literă de evanghelie divagațiile unor rătăciți, fără bun simț politic și fără iubire de cea mai înaltă și scumpă din instituțiile noastre din stat, magistratura, de cît a o acoperi cu bănueli, a o tîrî în luptele politice și a face din ea o armă spre a lovi într'un adversar!

Atitudine corectă a fost aceia a noastră, de a cere ancheta din capul locului, tocmai spre a pune capăt calomniilor; atitudine incorectă este acea a liberalilor care chiar acum cînd ancheta a început, caută să exercite o anumită atmosferă în sferile interesate!...

Iarăși tînărul Georgel

Din nou suntem atrași în polemică într'o chestiune în care linia noastră de conduită a fost tăcerea deplină.

Colecția Opiniei **este de față spre a face dovadă luminoasă că noi n'am intervenit în conflictul dintre d-nul dr. Șumuleanu și circumari și că un singur cuvînt n'a fost pronunțat de noi în această chestie, care ar putea fi interpretat ca fiind favorabil uneia sau celeilalte părți în litigiu. Am înregistrat știrile reporterului asupra termenelor de judecată și cum a decurs primul proces —atît și nimic mai mult și desfidem să se facă dovada contrară.**

Este drept că n'am aprobat unele procedeuri ale d-lui dr. Șumuleanu, dar aceasta imediat ce s'au petrecut faptele. Imediat, însă, ce au început memoriile și reclamațiile, Opinia **n'a mai spus un cuvînt—fiind-că noi credeam că așa le just a se proceda.**

Aceasta n'a împiedicat, însă, pe d. Georgel Mărzescu să afirme înaintea Curței de Casație contrarul și să meargă pînă a spune că noi am făcut atmosferă defavorabilă d-lui dr. Șumuleanu și că am publicat chiar memoriul circumarilor.

Minciună sfruntată!

Pentru un personagiu politic consequent și serios cum ieste tînărul Georgel, atitudinea sa pe ziua de ieri nu ne surprinde. Pentru un avocat care apare înaintea înaltei curți de casație cu pleduarii în stilul judecătoriilor de pace și cu respectul adevărului cum a făcut d-sa,—le cam rușinos.

De altfel se dovedește că și în avocatură le tot atît de serios ca și în politică—și ar fi fost și greu să fie altfel.

Chestiuni locale

BULEVARDURILE NOASTRE

S-a luat de cîtva timp lăudabila măsură de a se planta mai multe străzi ale Iașului cu arbori. Cît timp a fost Gh. Apostoleanu grădinarul Primăriei acești arbori au fost îndestul de îngrijiți. De cînd a eșit el, arborii din contra sunt lasați în părăsire.

Intreaga această vară, care la început era atît de uscăcioasă, ei n'au fost prășiți o singură dată și este cunoscut că întărirea pămîntului ușurează eliminarea apei din pămînt, din cauza puterei capilarității, care face ca apa din funduri să se urce în sus, cum bună oară se întîmplă lucrul cu o bucată de zahar muiată cu un colț în apă; în cît s-a spus cu drept cuvînt că o bună prășilă a unor plante, echivalează cu o bună ploae.

Din cauza aceasta, copacii nu cresc, se circesc și mor, după cum se poate vedea pe toate mărginile străzilor plantate.

Se mai observă apoi mulți, copaci cu coaja crapată, care le distruge *liberul*, adică pătura de sub coajă prin care se înalță seva. Descojirea unui copac îi produce numai de cît peirea, dacă nu se ia măsuri ca îndată ce-a crapat să fie uns cu lut și învălit.

Se 'nțelege că nici vorbă nu poate fi de o îngrijire așa mai delicată a copacului, cînd acea mai ordinară, a prășitului, este cu totul lasată în părăsire.

S'a observat, cu prilejul săpărei canalurilor prin Iași, un mod foarte original și foarte ridicol de a păzi copacii de pe margine. Se bate în rotocoala ce-i înconjoară, în asfalt, patru pari, chip pentru a împedeca pe lucrătorii de la canaluri de a așeza petrele scoase din stradă la rădăcina copacului și a-l vătăma la trunchi.

Inteligenții lucrători înțeleg că acei patru stîlpi au fost puși tocmai pentru a așeza petrele înlăuntrul lor, sprijinindule pe deoparte pe copac, pe de alta de pari.

Cu asemenea sisteme de cultură nu trebuie să ne mirăm dacă șirurile de arbori plantați pe marginea străzilor sunt așa de neegale, și mulți din copaci sfrijiți și uriți.

Incă e de minune că mai trăesc, dar în curînd, dacă această neîngrijire va urma înainte, îi vom vedea pe toți reduși în starea, cea mizerabilă în care se află cei ciți-va copaci plantați înaintea spitalului sf. Spiridon, și care de douăzeci de ani au rămas tot tineri, fiind că sunt schimbați aproape în fiecare an, pentru a muri de neîngrijire în anul următor.

Ni s'a explicat însă, de către cineva cu care vorbeam, de unde provine această neîngrijire.

Dacă copacii ar fi bine tratați ei ar crește și n'ar mai fi nevoie să fie înlocuiți și atunci de unde ar cîștiga grădinarul?

L.

OAMENI ȘI LUCRURI

Insula Margaretei

4 Septembrie 1908

De cîte ori trec prin frumoasa și agitata capitală a Ungariei, nu uit să vizitez acest poetic și mîndru colț al ei care poartă sugestivul nume de „Insula Margaretei".

Am vizitat-o acum patru ani, într'o zi de sfîrșit de iarnă. Lipsită de viață și mișcare, văduvită de frumusețile grădinilor bogate, ea asculta numai murmurul etern al Dunării care-i făgăduia o apropiată reînviere în primăvară.

Și ce fermecător învie insula odată cu sosirea anotimpului frumos! Acum, început de toamnă, copacii încep a-și cerne frunzișul; dar florile și verdeața grădinilor, mereu întreținute de apele Dunării sunt încă în plină înflorire.

Fenomenul nu e lipsit de duioșie. Marele fluviu care îmbrățișează insula din toate părțile; care a creat-o în cine știe ce trecut îndepărtat printr'un joc straniu al elementelor; care întreține de-o parte și de alta atîtea imense instalații industriale și atîtea bogății comerciale, își trimite prin mijlocirea fîntîneler și a pompelor apele sale ca să-și întrețină în cuprinsul frumoasei insule superbele și nenumăratele straturi de flroi, o adevărată comoară de arome mîngăietoare pentru călătorul obosit care vine să petrécă aici cîteva oare senine.

Insula e frumoasă și liniștitoare. Cu omnibusul mergem până în fund, admirînd priveliștea apei majestoase, săgetată de vapoare și de bărci.

Un sentiment deosebit cu totul ne trezește fluviul acesta ori unde îl întîlnim cînd străbatem Europa. Dunărea ne atrage mai mult și o admirăm mai sincer ca pe orice altă apă; la vederea ei ne simțim mîndri; ea ne privește prietenos, căci e a noastră doară și nouă ne dărue ște de aseminea o parte din bogățiile și puterea ei, cînd udă hotarul țării de la porțile de fier pănă la marea Neagră.

Aci, în jurul insulei, e largă, impozantă, dar liniștită, fără mînie, muind și coastele vechei Buda și ale modernei Pesta făcînd gloria și avuția orașului în plin progres,—poate progresul cel mai uimitor și mai repede ce-a îndeplinit vr'odată o capitală europeană.

Insula Margaretei nu ea parte însă la marea mișcare comercială și industrială a cetății.

Ea pare rezervată firii visătoare și aci putem sta în liniște la una din mesele unui elegant restaurant, cu o splendidă terasă și să ascultăm în tihnă sunetele unei admirabile orchestre. Elegante dómne apar purtînd cu cochetărie blănițe scumpe în jurul gîtului. Iar în acest timp frunzele galbene cad una cîte una, din copacii mîndri, anunțîndu-ne apropierea toamnei și trebuința de a ne găti de plecare înspre regiunile fără toamnă și înspre natura înflorită fără icoane de moarte.

Rodion

Desavantagiile... mărirei

O scrisoare bizară.—Situația președintelui Roosvelt.—Riscurile meseriei.—Un tablou sugestiv. — Victime celebre.— Concluzie.

Note din ziare, fac cunoscut că acum cîteva vreme președintele Roosvelt al Statelor-Unite, ar fi primit o curioasă scrisoare din partea unei societăți de asigurare asupra vieții în valoare de 85 mii de dolari și iată o curioasă notificare care îi face cunoscut că: „în conformitate cu una din clausele înscrise avînd în vedere pericolele speciale inerente sarcinei sale de șef de stat, societatea se vede obligată să dubleze valoarea primelor sale".

Va fi rămas pe gînduri președintele-cetățean al unei republici în care funcția de șef al statului poate fi comparată cu orice alt ofiei în serviciul țărei, dar fapt e că notificarea i s'a transmis, și probabil va fi luat și el măsuri în consecință...

*

In adevăr regii și președinții de republică, se găsesc de cîtăva vreme într'o situație... nu tocmai de invidiat... din punctul de vedere al securității personale numai.

Adversarii lor, numeac pericolele la cari sînt expuse capetele încoronate simple accidente de muncă" și aceasta nu pare a fi de loc exagerat, dacă ar fi să ținem drept autentice vorbele ce se pun în gura fostului rege al Italiei Humbert, care căzînd sub loviturile cuțitului lui Bresci, ar fi exclamat cu filosofie:

„Astea's riscurile meseriei".

Din vremuri îndepărtate e cunoscut și întrebuințat felul acesta de a face să dispară capetele încoronate. Dar pentru a da o notă sugestivă a faptului, nu e nevoie să ne întoarcem de pildă la regicidul Ravaillac, la fanaticul culugăr Jacquet asasinul celui mai mare rege al Franței, cum ne spune istoria, ci ne putem mărgini la timpurile de față.

Să aruncăm privirea asupra unuia din tablourile cari circulă prin piețe; găsim o serie de 10 — 12 șefi de state, cari au căzut sub loviturile celor ce urmăresc distrugerea actualei forme a societății. Titlul e destul de suggestiv: „Cei cari au fost loviți". Și între cei cari au „fost loviți" găsim femei, cum e împărăteasa Austriei, găsim copii, cum e don Luiz de Braganza, care sărmanul, nici nu apucase a se face vinovat de delictul de... șef de stat și trebui să cază într'o noapte fatală, străpuns de gloanțe. Mai găsim simpli cetățeni, cari nu făceau parte din vre-o „dinastie" cari au fost și ei victimele „voinței naționale".

Asasinatul președintelui Lincolu, de exemplu, a pus întreaga lume în mirare. Asasinul plămădise crima cu o îndrăzneală de necrezut. In momentul atentatului, mulțimea voind să-l aresteze el împărți lovituri de cuțit în dreapta și în stînga, strigînd „trăiască libertatea".

Urmează Garfield, celebrul general, care după trei luni de suferințe sucombă, din cauza rănilor primite. Asasinul de astă dată era un simplu avocat, care înțelegea să-și facă drum în Societate, cu ajutorul gloanțelor, prin peptul oamenilor de valoare.

După vre-o 10 ani, vine rîndul președintelui Carnot, care de astă dată fu victima unei simple răsbunări. Nu semnase grațiarea lui Vaillant și în momentul în care refuza să semneze actul de grațiere, se semna condamnarea sa la moarte.

*

De atunci, seria asasinatelor „politice" se mărește, crește necontenit, îmbogățind tabloul ce se vinde la curioși în piețele orașelor.

In afară de asasinarea împaratului Alexandru al Rusiei, regelui și reginei Serbiei, e recentul asasinat al lui Don Carlos regele Portugaliei, unde asasinii fură și ei la rîndul lor victemele furiei mulțimei. Nici unul din cei trei asasini nu scăpă cu viață.

*

E curios, că deși nici unul din cei ce au încercat atentate în contra capetelor încoronate, afară doar de Rusia sau Serbia și aci sunt diferite motive—n'au reușit a fugi sau a se ascunde, totuși se mai găsesc indivizi cari în schimbul banilor, și numai purtați de interesul material, încearcă asasinate de soiul acesta, în mijlocul zilei, înconjurați de mulțime și neprevăzînd nici un mijloc de salvare.

Se spune că asasinatul presidentului Mac-Kinley, ar fi costat milioane, dar că asasinii n'ar fi fost afiliați partidului po-

Cumparați Bilete pentru Loteria 4 Clasa IV a Regatului Romîn

Cu tragerea la 25 și 26 Septembrie 1908

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor MEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 36, O jumatate loz Lei 18 - Un sfert de loz Lei 9 Una optime lei 4-50

litic adversar, ci niște simpli „cetățeni liberi" cari au înțeles în așa chip „divisiunea travalului" în cît au găsit natural ca ei să fie transformați în unelte de fabricat victime politice în timp ce brațul stetea la adăpostul milioanelor.

Universități Comerciale

Introducînd în țară la noi, instituții de cultură asămănătoare acelora din Franța, nu în toate împrejurările, am avut o inspirație fericită.

Și facem această afirmare, avînd în vedere în special învățămîntul comercial. In Franța s'a dat o deosebită atenție învățămîntului academic și universitar și s'a neglijat cu totul învățămîntul profesional și mai ales cel comercial.

Consecințele acestui mod de a vedea și-a dat în curînd pe deplin roadele și nu puțin s'a resimțit activitatea economică a acestui popor prin inferiotatea în care a fost pusă de pildă de Germania, care nu a neglijat acest important factor în evoluția sa economică și de care s'a servit în toate împrejurările spre a cuceri încet și sigur acea strălucită situație ce are în domeniul activității economice mondiale.

In timpurile din urmă cîte-va spirite clar-văzătoare au dat strigătul de alarmă. La *„Congresul internațional pentru învățămîntul comercial"* ce a avut loc la Venezzia în anul 1899, delegații franceji au arătat cîtă nevoie să simte în Franța ca învățămîntul comercial să fie rădicat la nivelul celuilalt învățămînt academic și universitar, priveligiat, punînd în lumină consecințele favorabile de care s'ar resimți avîntul economic al acestei țări prin întroducerea acestei reforme.

Spre a învedera până în ce sfere și-a făcut loc curentul nou, vom cita textual dintr'o conferință a cunoscutului academician *Jules Lemaître* fost profesor la facultatea de litere din Paris.

„Un tînăr de inimă și cu energie, voi„nic, îndrăsneț și isteț, cu bune studii „comerciale și cu cunoștințe practice și „care ar fi citit cu plăcere cîți-va scrii„tori clasici, este un om mai interesant, „mai vioi, de mare valoare morală și ca „să o spunem verde, mai distins decît „marea majoritate a palizilor și înfumu„ra ților noștri bacalaureați în litere".

De la disprețul suveran de odinioară și până la o asemenea afirmare venită din cele mai senine sfere intelectuale este desigur un mare pas înainte.

*

Toate reorganizările prin care au trecut școalele noastre comerciale s'au oprit la jumătatea drumului.

Școalele comerciale elementare au în vedere că în cei 3 ani de studiu să pregătească pe viitorii comercianți care să alimenteze comerțul mic și până la un punct și comerțul mijlociu. Absolvenții sunt ținuți a urma și cursurile serale spre a'și complecta cunoștințele.

Cu toate greutățile ce întimpină Direcțiunea școalei spre a putea plasa pe elevii din clasa II și III-a care sunt ținuți în acești din urmă ani să facă practică după amezile în birouri și case comerciale, cu toată repulsiunea părinților de a'și îndrepta copiii către o atît de desconsiderată carieră, găsim un spirit fericit în organizarea lor și nu putem dori decît ca într'un viitor cît mai apropiat să-și producă roadele la care suntem îndreptățiți a ne aștepta.

Școalele comerciale superioare, al căror acces este interzis absolvenților școalelor elementare, își recrutează elevii din absolvenții a 4 clase secundare. Se poate ca în intenția organizatorilor acestor școale așa cum funcționează astăzi, să se fi avut în vedere îndreptarea absolvenților către comerț, în special către comerțul și întreprinderile mari. Din nefericire ori cît de strălucite ar fi studiile ce se fac, nu-i suficient atîta. Mai este nevoe și de capital, de experiență și de o sumă de împrejurări prielnice care în starea de acum a lucrurilor lipsesc cu totul absolventului spre a putea ajunge un negustor de elită.

Și în afară de fericite excepții, datorate unor împrejurări străine de școală, aproape unanimitatea acestor absolvenți și-au îndreptat pasul spre funcționarism.

Dar avîndu-se în vedere că funcțiunile la noi au fost arhi-solicitate și pe drept și mai pe nedrept și de cei chemați și de cei nechemați și mai ținînd samă și de spiritul îngust al acelora care în ruptul capului nu puteau pricepe, că un absolvent de școală comercială ar putea fi bun pentru alt-ceva decît pentru negustorie, bieții absolvenți au fost primiți cu multă ironie și considerați ca declasați.

Până în timpurile din urmă, administrațiile publice chiar acele cu un *pronunțat caracter economic*, dădeau preferință primului furier scăpat din cazarmă, neabsolvent a vre-o 4 clase primare, celui mai bine clasat absolvent al vre-unei școli comerciale superioare.

Absolvenții loviți de această desconsiderare s'au plasat pe unde au putut și în marea lor majoritate vegetează și astăzi în locuri umile și uitate și numai cîți-va, mulțumită unor împrejurări speciale au reușit a eși mai la suprafață.

O singură excepție: Banca Națională: Această importantă instituție a deschis larg porțile sale absolvenților și dacă ea a devenit un factor atît de important în economia țărei și se bucură de o atît de strălucită reputație, nu în mică măsură au contribuit și absolvenții școalelor comerciale prin munca și priceperea lor, în a o rîdică până la considerația de care ea se bucură în lumea noastră comercială și financiară.

Una din cauzele care au contribuit în largă măsură la depreciarea acestor importanți factori economici a fost fără îndoială și lipsa unui învățămînt superior în care absolventul să-și însușească toate cunoștințele înalte în domeniul economic și financiar și prin diploma ce ar fi putut obține să poată intra cu mai multă autoritate acolo, unde ar fi putut aduce foloase neprețuite țărei și economiei naționale și unde astăzi toți nepregătiții figurează fără nici o chemare și fără nici un drept.

Absolvenții mai vechi sau mai noi din Iași și București, conștienți de această deconsiderare ce au avut de îndurat și în dorința de a ajunge cît mai curînd la obținerea de legi care să le consacre specialitatea, s'au grupat la Iași în jurul *„Revistei Absolvenților"* și la București în jurul *„Revistei de comerț și contabilitate"* și în ambele aceste centre, prin organele lor, luptă printre altele și pentru a ajunge să obțină *înființarea a cîte unei facultăți comerciale pe lîngă universitățile din Iași și București.*

Ne vom ocupa într'un articol viitor de considerentele pe temeiul cărora se impune această reformă. E. B.

Litere-Științe-Arte

Cernăuțul.—a fost zilele acestea de mare actualitate și asupra Capitalei „mîndrei Bucovine" s'a scris mai mult ca ori-cînd, cu ocazia aniversării a 500 ani dela existența orașului, existența ei istorică sau mai bine zis amintirea primei dăți cînd se pomenește despre orașul Cernăuți într'o scrisoare de liberă trecere dată de Domnul Moldovei Alexandru cel Bun la 8 Octombrie 1408, comercianților din Lemberg și Suczava.

Această scrisoare în care pentru prima dată e pomenit Cernăuțul ca o localitate de vamă s'a păstrat multă vreme în arhiva oficială a Lembergului, dar s'a pierdut.

Cu ocazia aniversării de acum și în legătură cu Jubileul Imparatului Franz Ioseph sub a cărui domnie Capitala Bucovinei a ajuns la o mare desvoltare, consiliul municipal al Cernăuțului a încredințat d-rului R. Kaindl misiunea de a scrie istoria acestui tîrg și lucrarea a apărut acum în editura H. Pardini din Cernăuți.

Inceputurile orașului—crede Kaindl se pierd în noaptea timpurilor și a năvălirilor de oarde barbare. Prin secolul XII locuitorii poloneji ar fi fost izgoniți de moldoveni. De abia în secolul 14-lea, mulțumită legăturilor comerciale dintre transilvaneni, germani și poloni se întemeiară locuințe statornice în Bucovina și Cernăuți, iar orașul luă parte la peripețiile luptelor dintre Regatul polon și Principii Moldovei ca și la subjugările din partea Osmanilor.

Istoria alipirii Bucovinei de Austria ne este mult mai bine cunoscută de cît va fi din cartea d-lui Kandl.

Interesantă este statistica reprodusă, a populațiunii Cernăuțului, din 1900. Ea se ridica atunci la 67622 locuitori din care 43,441 vorbind limba austriacă, 13,000 ruteni, 21000 evrei, *9000 romîni* și 8000 poloni.

In această numărătoare a populațiunii între și locuitorii foburgurilor.

Istoria Cernăuțului ne va interesa totdeauna și soarta acestui oraș se cuvine s'o urmărim și s'o cunoaștem.

*

O nouă mișcare s'a pornit acum în favoarea decorărei marei artiste Sarah Bernhardt cu crucea legiunei de onoare.

Se știe că ministerul și cancelaria ordinului ținea să acorde această decorație marei tragediane, numai anevoe și în calitate de directoare de teatru, în timp ce Sarah, ținea să-i fie oprită în calitate de „artistă".

Afacerea s'a oprit aici și azi, o mare parte din lumra literară și artistică franceză, adresează scrisori de „compensare" marei artiste, care va trebui, pare-se să se mulțumească cu această manifestare a literelor și artei franceze.

*

Henrik Sienkievici, marele romancier și poet polon, cu ocazia aniversării datei cînd Polonia a fost împărțită între popoarele biruitoare, adresează oamenilor de litere din Franța un călduros apel, cerînd ca azi, la lumina secolului al XX, să se desaprobe faptul ne mai pomenit de barbar, de a se ținea subjugată o națiune prin forța armelor.

La acest apel au răspuns o parte din somitățile literilor franceze ca: Victor Margueritte, Jules Claretie, Paul Bourget Fauguet etc. infierînd actul arbitrar și cerînd libertatea Poloniei.

Acum abea s'ar putea exclama: finis Poloniae.

*

A apărut No. 2 din Buletinul comisiunii monumentelor istorice. Publicația apare la trei luni odată. In acest No. avem o monografie asupra mân. *Hurezii* după N. Iorga (vol. XIV din Studii și documente), cu prea frumoase planșe. Tot aici ni se dă o schiță despre mănăstirea Chlincei de lîngă Iași, și ne aduce știrea că d. arhitect N. Ghica a fost însărcinat cu facerea planurilor și devizelor pentru restaurare, Hlincea fiind pusă și ea între monumentele istorice.

Se știe că aici a fost prins căpitanul Ferenz de M. Racoviță Vodă și spînzurat așa încălțat. Mai cetim o rectificare că bisericuța zidită de Vasile Lupu cu materialul din palatul lui Ștefan Vodă din Vaslui, că nu e Sf. Atanasie de la Copou, ci biserica Zugraf de lîngă Vaslui, din satul Lipovăț, la locul numit *Corbul*. Rectificarea o face după *Opinia*.

*

Două încercări în studiul dreptului de M. Pașcanu avocat, 1 vol. de 130 pagini. Cel mai important din aceste 2 studii e primul: „instituții de drept negustoresc în țările romîne între 1400—1650"—acest studiu e de fapt o serie de lecții ținute la Universitatea de București, d. Pașcanu fiind suplinitorul d-lui Toma Stelian, actual ministru de justiție. D. Pașcanu utilizază cu multă competință noile publicații de documente și monografii istorice.

Informații

● *In privința sănătății M. S. Regelui* Neue Freie Presse *scrie că boala de stomac de care sufere Regele de mai mulți ani, s'a agravat în ultimul timp așa că acum Regele e foarte slab. Dovadă despre aceasta e amînarea pe un timp ned terminat a vizitei archiducelui moștenitor austro-ungar, care trebuia să se facă la 5—6 Octombrie st. n. precum și faptul că anul acesta Suveranii romîni n'au făcut obișnuita călătorie de vară la Gastein și în Germania, rămînînd tot timpul la castelul Peleș. Regina Elisabeta e într'o continuă grijă pentru sănătatea augustului Ei soț, pe care-l îngrijește cu toată dragostea de care e capabil sufletul său ales. In general, diplomații și membrii vienezi nu-și ascund pesimismul în privința sănătății Regelui.*

Putem spune însă că afirmările ziarului străin sunt inexacte, starea Suveranului prezentînduse în condițiuni cu totul favorabile.

● **Procesul cîrciumarilor.**—Publicăm un rezumat al documentatelor pleduarii pronunțate înaintea Curței de Casație de către d. I. Saita membru marcant al partidului liberal:

D. Saita a relevat faptul că acei cari ar avea dreptul să se plîngă de atmosfera care s'a creat în jurul acestei afaceri, ar fi tocmai comercianții evrei.

D. Șumuleanu—a zis dl. Saita—este fondator și colaborator la „Neamul Romînesc" al d-lui Iorga. In această calitate e foarte explicabil de ce s'a încins o polemică prin presă cu d. Șumuleanu. „Neamul Romînesc" atacă și deci se expune a fi atacat de acei cari nu-i împărtășesc vederile și acțiunea.

Dar d. Șumuleanu pe lîngă că e tovarăș de luptă al d-lui Iorga și deci expus să fie tîrît în polemici, mai e și funcționar public, chimist comunal. Și în această calitate poate fi criticat.

Nu comercianții dați judecății de d-sa sînt dar de vină că presa ieșană s'a ocupat de această afacere și a polemizat cu dl. Șumuleanu, ci reclamantul, care face politică militantă—propagandă antisemită și naționalistă—politică pe care e investit, ceeace este compromițător pentru instituția în slujba căreia se află.

Procedarea domnului Șumuleanu de a desfunda butoaiele și a arunca vinul etc. în stradă, este o procedare sălbatecă.

De altfel dl. Șumuleanu însuși, după cum rezultă din acte, n'a pecetluit sau sechestrat butoaele al căror conținut l'a deșertat în mod arbitrar. Așa s'a procedat și în afacerea Iacobsohn, cînd vasul trimis spre analiză n'a fost pecetluit.

Argumentul dar pentru care se cere transferarea, adică polemica ziarelor conservatorilor-democrați în jurul afacerei, e absurd. Tot așa e de absurd și argumentul că între jurații din Iași ar fi mai mulți membri ai conservatorilor-democrați. Dar ori unde s'ar transfera procesul, nu se vor găsi conservatori-democrați? Voiți să se transfere procesul la Craiova? — Intrebă d. Saita. Acolo sînt foarte mulți takiști. Voiți la Gorj? Și acolo sînt destui. Arătați-mi județul unde nu sînt takiști?! Atunci ar trebui să se strămute judecarea procesului într'o altă țară. Dar e absurd să se invoace asemenea motive de transferare. Poate ar fi admisibil motivul ce-l invoacă procurorul general, acel de ordine publică, evitarea unor scandaluri la Iași, dar pe motivele d-lui Șumuleanu nu-i admisibilă o transferare.

Se știe că înalta Curte de Casație a respins cererea de transferare.

◒ Cu incepere de Duminică 21 Septembrie, vor avea loc din nou conferințele lunare ale institutorilor și care se vor ținea în 4 secțiuni.

● Revizoratul școlar al județului va înainta zilele acestea ministerului cultelor tabloul institutorilor care împlinesc un nou termin de gradație.

◒ Miniaterul Industriei și Comerțului, a cerut prefecturei județului ca să trimeată cît mai neîntîrziat probe de cereale peutru muzeul Statului.

● D. Titus Patriciu licențiat în matematici al facultății de științi din Iași a fost numit profesor de contabilitate la școala de Comerț din Vaslui.

● Autoritățile din Craiova cer urmărirea și prinderea unor hoți care au furat suma de 70.000 lei de la dl. Constantin Ferarumare proprietar din Craiova.

● In astă seară, Sămbătă, are loc în sala Teatrului-Circ Sidoli, o *Mare Serată Dansantă*, organizată de către Societatea „Unirea" a lucrătorilor-tipografi din localitate.

Va fi una din cele mai frumoase serate dansante, din căte au avut loc până în prezent.

Un mare și frumos bazar de obiecte, va fi pus la dispoziția publicului vizitator.

Muzica militară a Reg. 13 Ștefan cel Mare, va cînta în tot timpul seratei.

DIVERSE

— Poliția de siguranță a arestat astănoapte pe Gheorghe Mutu și Costache Haralamb, bănuiți a fi autorii furtului de bani comis la evreul Rubinștein din str. Bucșinescu.

— La 27 Septembrie se va ținea în localul primăriei Iași, licitație publică pentru aprovizionarea cu 250,000 litri petrol necesar serviciului eclerajului comunei.

— Baia comunală va fi închisă cu începere de la 10 Octombrie, pentru facerea reparațiunilor trebuitoare.

— Aflăm cu plăcere că mîne Duminică 14 Septembrie va avea loc căsătoria mult drăguței domnișoare Alexandrina Draghici cu d. dr. Ioan Gr. Bejanariu.

— D. I. B. Ionescu, inginer de construcțiuni civile și inginer hotarnic, a dat la lumină un foarte interesant Cadastru în evoluțiunea economică-socială. 'Schiță de cadastru probant automotor-perpetuu".

Un artist

In căderea enervantă și plicticitoare a burei de ploae aducătoare de toamnă trăsura aleargă la deal.. Calul asudat de greutatea ce o trage în urmă, răsuflă adînc... Birjarul smuncind hățurile din cînd în cînd își mai îndreaptă gluga de caucic, să nu-i deie ploaia în ochii. Curînd trăsura se oprește dinaintea unei căsuțe galbene, la a cărei fereastră zăresc, din trăsură, capul interesant și expresiv al virtuosului Sibianu.

Cobor, deschid ușa și din antret mă întîmpină privirea cordială a maestrului.

Artistul mă introduce în salonaș, de unde se desparte de o elevă care abia își terminase lecțiile și pe care o conduce pînă la ieșire. Observ în intervalul acesta mica chilie—ca să nu zic micul templu artistic:

Pe pereți cîte-va tablouri artistice —după semnăturile de pe pînze, datorite „Tinerimei Artistice" din București. Tipurile marilor virtuoși Beethowen, Chopin, Grieg, și ale altora, așezate în mod fantastic de o mînă gingașă, pe care o văd fotografiată alături de Sibianu: soția artistului. Apoi operele marilor compositori clasici și moderni, reviste artistice și cărți de literatură dintre cari apare în mai multă evidență *Faust* al lui Soethe. Incolo un mobilier simplu, modest,—caracteristic artistului—iar lîngă fereastra un *Boesendorfer*, în care dormea par'că momentan toată fantesia și toată simțirea virtuosului.

Dar iată că Sibianu reintră și mă învită să stau oferindu-mi pripit țigări peste țigări... Observ că țigara are o anumită importanță în viața acestui bohem. Căci imediat aflu că Sibianu, în cariera sa artistică de pîn' acuma, a dus o viață de bohem, —viață destul de interesantă prin faptul că artistul a trăit, în marile orașe din Austria, unde—la Viena a urmat cursurile de piano la *Siner*, apoi în Rusia, și Suedia, de unde s'a întors cu drăgălașa-i tovarășă de viață..

— „Iliușa!".

Un glas plăcut de femeie se aude din camera de alături.. Artistul se rîdică, trece dincolo și revine imediat... Am înțăeles că artististul a dispus să fiu tratat, căci îndată apare și servitoarea, cu un mic serviciu anume pentru mine.

Ploaia cade mereu, și curiositatea de a auzi pe Sibianu cîntînd la clavir îmi crește într'una... Artistul îmi mai face, involuntar, o mică antobiografie, după care urmează cîte-va reflecții asupra mișcărei artistice din străinătate și la noi, și mai ales asupra modului cum s'ar putea desvolta „mai mult" gustul muzical în orașul nostru. Sibianu, în dorul seu de muncă și desfășurare artistică, are planuri interesante, iluzii frumoase, —dar, vechiu ieșan, îmi ascund orice decepție și mă entusiasmez de reușită...

In sfîrșit curiositatea mea e satisfăcută:

„Să facem puțină muzică!"...

Pianistul se apropie de clavirul abia sosit din fabrică, îl deschide, șterge clapele, și—drept o încercare a clapelor, ca și violonistul care își înceară acordul strunelor—trage o *„Fugă"* din *Bach*... pentru a trezi clapele adormite și pentru a-și desgheța mînele...

In odăiță e cam rece, Sibianu însă încălzește aerul printr'o *„Sonată"* și o *„Rondină"* de *Beethowen* și o nespus de sentimentală «Romanță» de *Rubinștein*, cu cuvinte de *Puschin*. Un moment am zenzația că aud voacea caldă și elegantă a tenorului *Naval*.

In intervalul acesta ploaia a stat, dar senzația iei mi-o readuce imediat, din clavir, neobositul virtuos, care îmi cînta *„Ploaia" lui Rubinștein*, cu tot sgomotul variat al picăturilor de ploaie... E o execuțiune grea și obositoare—și după insistența mea Sibianu face o mică pauză... Fumăm iarăși cîte-va țigări, afară e urît și rece... Artistul s'a aprins... și trece iar la pian...

Ascult cu evlavie, pe rînd cîte-va numere din *Chopin*: două din cele mai ales: *„Nocturne"*, o „Variațiune brillantă" și o dulce „Berceuse" care te adoarme .... un cîntec de leagăn... De astă-dată pot observa și mai bine și mai lesne modul cum artistul știe să interpreteze pe acest duios compositor... Aicea, cîntul lui Sibianu nu mai cere ascultare, ci cugetare... Trebuie să cugeți muzica sa, ca ast-fel să-ți treacă în suflet. Arta sa de a prelungi, ecoul de clape, am mai văzut-o numai la *Sauer*... Da, Sibianu este un eminent elev al lui *Sauer*...

De la *„Fluturul"* lui *Grieg*, artistul trecè la *„Rapsodia XII"* a lui *Liszt*. Trebue să-l asculți pe Sibianu ca să-ți cînte melodiile aceste variate și rapide, ca să poți gusta întreaga gimnastică muzicală a celebrului compozitor ungur...

Intre acestea mă uit la ceasornic... Timpul e înaintat... artistul mi-a cîntat două ore fără să mă sature și par'că l'aș mai asculta... Il rog să-mi cînte ceva din propriile sale compositiuni și ascult un *Concert* și o excelentă *„Rapsodie romînească"* în care artistul și-a uitat accentele „Doinei" într'o vibrațiune fantastică...

Cînd m-am despărțit de Sibianu, mi-am recules toate impresiile pe cari încerc să le rezum acuma: eleganța cu care interpretă, modul de a concepe, tecnica și vigoarea,—calități cari aparțin negreșit unui artist virtuos.

Sibianu anunță un Concert pentru Octombrie. Atuncea cunoscătorii noștri de muzică, vor avea prilejul să-l aprecieze în toată puterea sa artistică cu care orașul nostru se va putea într'adevăr făli.

De inchiriet O odaie mobilată. Str. Albă No. 27

Ultime informaţii

Domnii membri ai comitetului executiv ai clubului conservator-democrat sunt convocaţi pentru Duminecă 14 Septembrie, ora 8 seara.

La ordinea zilei mai multe chestiuni importante.

● Consiliul de războiu e convocat pentru zilele de 25, 26 şi 27 Septembrie pentru a judeca mai multe procese. Probabil dacă instrucţia va fi terminată până la acea dată, se va judeca atunci procesul locotenentului Rozescu de la manutanţa militară din Roman.

◑ Prefectura judeţului a încunoştiinţat pe primarii din comunele rurale ca pe viitor să nu mai elibereze bilete de vînzare pentru vitele care sunt amanetate la creditul agricol.

● Ministerul de interne a cerut prefecturei judeţului să-i respundă de urgenţă dacă şefii de garnizoane a căror posturi au fost desfiinţate pe ziua de 1 Iulie prin noua lege de organizare a comunelor, au încetat serviciul la 30 Iunie sau au continuat şi în luna Iulie.

◕ Ministerul de interne face cunoscut camerei de comerţ că a validat alegerea comitetului corporaţiei metalurgice din Iaşi, respingînd contestaţia făcută contra alegerei de unii din membri.

● Prefectura a fost înştiinţată că Prutul s'a revarsat pe şesurile comunelor Probota şi Cîrniceni.

De asemenea Jijia a revarsat pe şesul Popricanilor.

◑ Respîndindu-se svonul că mai mulţi meseriaşi, membri ai corporaţiilor din localitate ar fi avînd oare care nemulţumiri contra comitetelor respective, camera de comerţ ia convocat pentru mîine spre a cerceta dacă cele răspîndite sunt adevarate.

● Ministerul industriei şi comerţului a trimes prefecturei de judeţ un tablou de cotarii autorizaţi de minister care singurii sunt în drept a coti vasele.

◐ Locuitorul Vasile Viziteu a reclamat parchetului că i-a dispărut de acasă copilul său Gheorghe în etate de 16 ani, furîndu-i o sumă de bani.

● Planul pentru construirea unui sanatoriu de tuberculoşi în comuna Birnova e gata.

Zilele acestea va pleca la faţa locului un delegat a serviciului tecnic judeţean pentru a alege terenul potrivit construirei sanatorului.

● *Astă-si 13 Septembrie d. Gh. Săndulescu, prefectul nostru de poliţie, a transcris la ofiţerul stărei civile din Iaşi decisiunea curţei de apel din Iaşi, prin care este definitiv desfăcută căsătoria sa.*

● Următoarele persoane din Iaşi au mai fost medaliate cu „Resplata Muncei" cl. II pentru învăţămîntul secondar: Gh. Gheorghiu, profesor second., Romulus Ionaşcu, direct. şc. comerciale şi L. C. Mihailescu, maestru de muzică.

○ A fost arestat şi înaintat parchetului ţiganul Gheorghe Crăescu pentru faptul că eri noaptea a spart uşa locuinţei lui Gheorghel Ilie din mahalaua Ţuţora, şi intrînd înăuntru l'a maltratat grav furîndu-i în urmă şi suma de 250 l.

● Ministrul justiţiei a dispus ca începînd de la 26 Octombrie, atît tribunalul secţia III, cît şi judecătoria rurală Iaşi, să se mute din actualele localităţi unde se aflu instalate.

● Se ştie că prin moartea regretatului profesor de contrabas Socianu, catedra respectivă de la conservatorul nostru a rămas vacantă.

La această catedră au candidat pînă în prezent doi absolvenţi de la Bucureşti, care cîntă la operă şi în orchestra de la palatul regal şi din Iaşi d-nii Gh. Vasiliu şi Cozma, primul suplinitor la catedra de muzică de la liceul internat, şcoala militară şi şcoala normală, iar acest din urmă, cîntăreţ de berărie.

D. ministru Haret a găsit cu cale a numi pe acest din urmă, suplinitor al catedrei de la Iaşi, în ne potrivire cu părerea directorului instituţiei, care ceruse un muzicant titrat—acesta neavînd studiile complecte de armonie şi teorie macar.

Profesorii conservatorului s'au întrunit spre a protesta împotriva acestei nechibzuite numiri făcute de d. Haret, care atinge prestigiul conservatorului şi al tuturor profesorilor, dîndulise de coleg un simplu lăutar fără studii.

● Eri d-nii P. Fîntînariu şi Halitza au inspectat şcoala normală de învăţători „Vasile Lupu".

◑ Camera de comerţ şi industrie din Iaşi, începînd de la 15 Septembrie a. c. lucrările sale statistice care vor cuprinde întreaga mişcare economică din circumscripţia Camerei (judeţele Iaşi, Roman, Vaslui şi Neamţ) roagă pe toţi d-nii Comercianţii, industriaşi şi meseriaşi să dea toate lămuririle necesare funcţionarilor acestei camere care vor fi însărcinaţi cu culegirea datelor statistice.

● Constatîndu-se cazuri de holeră în guvernămintele: Wladimir, Iaroslaw Orel, Poltava, Woronesh, Tchernigow, Yenisseisk, Irkoutsk, teritorul Ural şi oraşul Oremburg, se aduce la cunoştinţă că s'au luat toate măsurile prevăzute şi pentru provenienţele din localităţile de mai sus.

● **Din Huşi.**—Consiliul judeţian de Fălciu, care urma să se întrunească eri Vineri, s'a amînat pe Luni, în vederea de a se stabili perfecta înţelegere cum şi condiţiunile pactului între prefectul dr. N. Lupu şi N. Cişman cu fraţii Dobreni.

Prin această nouă întorsătură ce iau lucrurile în Huşi, vor rămînea în luptă cu prefectul d-nii C. Leonida senator, d-nii Irimia Gheorghiu şi Alex. Rîşcanu deputaţi.

Prin Huşi se crede că consiliul judeţian nu se va întruni. După aceasta va urma dizolvarea şi noi alegeri pe la începutul lui Noembrie.

◒ Au reuşit la examenul de capacitate următorii elevi din clasa VIII secţia reală de la liceul naţional din Iaşi:

Bantaş Ion, Dimitriu D. I., Gluckman I., Ornştein B., Samson V. şi Scepkin P.

◔ In curînd membrii societăţei „Invăţătura poporului romîn" se vor întruni pentru a decide asupra cererilor adresate acestei societăţi pentru acordarea de cărţi diferiţilor elevi saraci. Sînt peste 150 petiţionari.

◔ Ştefan şi Maria Mincanu, dovediţi ca autori ai furtului de la via d-lui Neculai Teodorescu din comuna Bucium, au fost înaintaţi parchetului.

● Imbolnăvindu-se artistul Cîrjă, care avea să împlinească rolul *Manasse* în seara de 14 a. c., se va reprezenta piesa *Strengarul din Paris*.

◔ Delegaţia judeţeană în şedinţa de eri a validat alegerea consiliului comunei Podul-Iloae în persoana d-lor: Paul Botez, Th. Munteanu, Xenophon Vlasto, Ion Alexa Dum. Tesliuc, Ion Bîrliba, Gheorghe Ciobanu, Ion a Catrinei şi Gh. Puşcă.

◐ Locuitorul Ioan Damir din comuna Rediul Mitropoliei, s'a prezentat azi dimineaţa parchetului reclamînd că Petru Mocanu, fără nici un motiv a descarcat asupra sa trei focuri de revolver, fără însă a-l nimeri.

Numitul a fost arestat.

● Şeful secţiei de gendarmi din Cotnari comunică parchetului că eri seara locuitorul Costache Isac luîndu-se la ceartă cu bătrînul Costache Struţ, acesta a descarcat un foc de puşcă rănind mortal pe Isac care în stare muribundă a fost dus la spitalul judeţean.

● Direcţiunea siguranţei generale de la ministerul de interne a fost încunoştiinţată, că toţi străinii de la exploatările de petrol din Buştenari şi împrejurimi se întrunesc de cîte-va zile în fie-care noapte în capela catolică din Buştenari, unde ţin conciliabule secrete, despre al căror rost nu se poate afla nimic.

S-au luat dispoziţii în consecinţă.

● Camera de punere sub acuzare va judeca Luni 15 Septembrie opoziţia făcută de Samuel Baraş comerciant din Botoşani, inculpat pentru bancrută frauduloasă contra ordonanţei judelui instructor al tribunalului local prin care i se respinge cererea de eliberare pe cauţiune.

● Se comunică prefecturei judeţului că eri după amiază a ars locuinţa femei Maranda Roşu din comuna Poeni.

Din cercetările făcute sa dovedit că focul a luat naştere de la o maşină de calcat pe care numita femee o suise în podul casei fără să ştie că în ea sa află cărbuni aprinşi.

● **DIN HUŞI.** *Politică.*—Cele ce s'au zis prin *Opinia* s'au realizat Prefectul dr. Lupu izolat de toţi fruntaşii liberali va căuta să se apropie de Cişman şi Dobreni.

In vederea alegerilor judeţene ce bat la uşă, în urma ultimelor evenimente politice, dl. dr. N. Lupu s'a împăcat cu Cişman şi Dobreni. De unde la început d-sa a lucrat contra d-lui Cişman şi Dobreni, azi e silit a le ceda totul. Se zice că tîrgul s'a făcut. Dl. locot. Cicerone Cordescu, nepot Dobrenilor va fi numit comandant al jandarmilor rurali, in locul d-lui căpitan Popeanu. Tot aşa va fi adus d-l Petre Rîşcanu judecător de Tribunal.

Omul cînd nu poate se acaţă şi de o coadă de ceapă şi chiar de sabia cu 2 tăiuşuri, cum e pactul cu Cişman şi Dobreni.

De cele ce vor urma vom vedea.

● **Aducem la cunoştinţa tuturor abonaţilor noştri, că «Opinia» ne ai vînd încasator nici în Capitală nici în altă parte a ţării, abonaţii noştri nunt rugaţi de a nu face plata abonamentului nici unei persoane, care s'ar prezenta în acest scop**; ci să o trimită prin mandat poştal administraţiei ziarului.

Aceasta spre a evita pe viitor neplăcerea ce au avut unii abonaţi de-ai noştri, de a se vedea încasaţi de persoane străine de administraţia noastră, cari le-au eliberat chitanţe false.

Noi am reclamat acestea autorităţilor competente şi atragem atenţiunea tuturor, spre a nu se mai repeta asemenea lucruri, cari produc infuziuni regretabile.

◑ A eşit de subt tipar ediţia II-a din *„Culegere de scrisori vechi"* de Alexandru Roşculescu, cunoscutul caligraf din Iaşi. Lucrarea e făcută pentru uzul şcoalelor secondare, în special al Seminariilor, cum şi al particularilor doritori de a ceti acte vechi, ca avocaţi, ingineri hotarnici şi alţii. In acest scop autorul a dat texte din toate seculele, începînd de la textul românesc din 1609.

Lucrarea d-lui Alex. Roşculescu se recomandă de la sine cetitorilor specialişti.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti 13 Septembrie

Sanatatea Regelui

Bucureşti.—Ştirile cu privire la starea M. S. Regelui par a fi satisfăcătoare. Suveranul se simte încă slăbit şi nu se nutreşte suficient.

Acest lucru a făcut probabil posibilă respândirea unor svonuri alarmante care circulau aseară prin Capitală.

Ast-fel acele svonuri spuneau că pe ziua de eri M. S. Regele ar fi avut două sincope şi că din această cauză d-nii Sturdza şi Costinescu au plecat la Sinaia.

In cercurile oficiale s'au desmintit însă cu energie aceste svonuri recunoscîndu-se că nu este exact de cât doar faptul că d-nii Sturdză şi Costinescu au plecat la Sinaia—dar nu cu trenuri speciale şi nici plecarea lor nu are legătură cu starea M. S. Regelui.

Administraţia din Tulcea

Bucureşti.—Ziarul „Vecerna Posta" să ocupă de cunoscutul incident din Tulcea şi cere României să introducă constituţia şi pentru Dobrogea căci numai ast-fel populaţiunea acestui regim va putea fi la adăpostul abuzurilor administraţiei.

Fraudele din pădurile statului

Piatra Neamtz.—In chestiunea fraudelor făcute de exploatarea pădurilor statului, judecătorul de instrucţie de pe lîngă trib. din Piatra Neamţ a procedat eri la noi arestări.

Să ştie că fostul silvicultor Const. Botez a fost depus.

Mandatele de aducere au fost emise pe ziua de eri contra d-lor Adamescu arendaş de moşie şi a lui Tanenţap comerciant de cherestea.

Primul lipseşte din oraş iar cel al doilea fiind adus în cabinetul judelui instructor a fost supus unui lung interogator.

Tanenţap declară că copacii tăeţi de dînsul i-au fost vînduţi conform unei scrisori ce posedă de la Adamescu şi pe care a produs-o aşa că el nu ştia dacă Adamescu avea sau nu dreptul să taie. Mijlocitorul afacerei a fost Marin Preotu, administratorul moşiei.

Judecătorul a emis un mandat de depunere contra lui Tanenţap şi tot pe ziua de eri el a apărut înaintea tribunalului care i-a confirmat mandatul. Avocaţii d-lui Tanenţap a fost din Romulus şi Vasile Şoarec.

Un refuz

Constantinopole.—In urma unei depeşe a şefului clerului zicînd, că cel ce sprijină pe reacţionari contra liberalilor din Taebris nu este un Mahomedan, colonia persană de aci consideră pe Şah ca eretic şi nu-l mai recunosc ca suveran.

In acelaşi timp colonia persană nu mai consideră pe ambasadorul Persiei ca ambasador ci numai ca şef al coloniei persane.

Din această cauză Ambasadorul şi-a dat demisia. Ambasadorul a dat 10.000 franci pentru luptătorii din Taebris.

O notă a Porţei

Constantinopole. — Poarta a adresat o notă circulară puterilor semnatare a tratatului berlinez, invitîndule a face demersurile necesare pentru ca acest tratat să fie respectat la Sofia în chestiunea ocupărei căiei ferate orientale,

Arestarea unui anarhist

Paris.—La Pau s'a arestat un anarhist spaniol numit Canatrava acuzat de a fi pus la cale un atentat contra regelui Afors. Alte arestări ar fi iminente.

Scandal Parlamentar

Praga. — In şedinţa de aseară deputaţii germani au protestat contra ţinerei şedinţei declarînd că este ilegală. Preşedintele dînd cuvîntul unui deputat german pentru ca să-şi continue discursul început în şedinţa de după amiază s'a iscat un mare scandal.

Germanii fluerau şi loveau în bănci, suflau în trimbiţe şi cereau închiderea şedinţei. Germanii cîntau „Die Wacht am Rhein. Preşedintele a trebuit să rădice şedinţa.

Manopere de bursă

Constantinopole.—«Yeni Gazeta» organul marelui vizir, declară că svonurile respîndite la Paris despre un rezboi turco-bulgar sunt manopere de bursă.

Obligaţiune curioasă

Petersburg.—«Rosia» ziar oficios spune că profesorii universităţii din Moscova condamnaţi pentru proclamaţia din Wiburg ar fi semnat declaraţiunea prin care se obligă faţă de guvern a nu face parte din nici o grupare politică ostilă guvernului.

O invitaţiune

Constantinopole. — Direcţiunea liniei ferate orientale a invitat pe funcţionarii acestui drum de fer să refuze predarea liniei statului bulgar precum s'a cerut de Bulgaria pe ziua de mîni şi să nu cedeze de cît prin forţă invocînd protecţiunea consulatului din Filipopoli.

Provocările Bulgariei

Londra.— Mai multe ziare declară că procedura Bulgariei în chestiunea drumului de fier oriental este provăcătoare faţă de Turcia. Bulgaria va trebui să poarte răspunderea faptelor sale şi nu va primi nici o încurajare din partea Angliei. Bulgaria violează drepturile guvernului turc precum şi drepturile companiei de drum de fier. Proclamarea independenţei Bulgariei ar constitui o violare a tratatului de Berlin şi ar avea de consecinţă provocarea unei criză internaţionale foarte serioase.

Cabinetul de Chirurgie dentara

al

Doamnei Doctor CIUDIN NICULCEA

se va muta de la 26 Octombrie c., tot în **str. Lăpuşneanu la No. 25**, d'asupra parfumeriei Darmet (Robert) casele Mavrocordat. Intrarea prin gang.

Străjer de noapte

Se caută pentru fabrica de frînghie din Copou a Societăţei anonime Romîno-Italiană a industriilor textile.

Doritorii de a ocupa acest post, cu preferinţă oameni tineri, fără copii, să presinte personal ofertele lor în cancelaria fabricei în fie-care zi de lucru, între oarele 8—12 a. m.

Candidaţii trebue să fie romîni.

HIRSCH-IASI

— Cassa de incredere —

IAŞI.—STRADA LAPUŞNEANU—IAŞI

CEL MAI MARE DEPOZIT

al renumitelor

LAMPI

PENTRU ELECTRICITATE

cu preţurile originale ale fabricilor

tot ce este MAI NOU şi MAI FRUMOS.

MARE ASORTIMENT DE

COVOARE

cu metru şi cu bucata

MOBILE extrafine **Dormitoare, Sufragerii, Saloane,** cu preţuri foarte eftine.

BEŢE pentru perdele de **BRONZ** groase, fereastra complectă **20** lei (în loc de 30 lei).

Pentru provincie recomandăm *lămpile noastre pentru electricitate* fiind cele mai bune şi frumoase şi nu este absolut nevoie de a comanda după catalog fiind toate expuse în magasinul nostru.

PERDELE, BONNE, FEMME şi STORUR

de ultimele noutăţi

Ceĭ maĭ buni Pomĭ Roditorĭ

Salcimĭ pentru păduri, Salcimĭ şi Tufe de Ornament

din cele maĭ alese varietăţĭ

Furnizează în admirabile condiţiunĭ

Pepinierele

Principeluĭ B. Ştirbey

— Buftea —

Cataloage ilustrate cu preţurĭ, conţinînd:

Instrucţiunĭ de plantare şi de îngrijirea pomilor, se trimit gratis şi franco, de către:

Direcţiunea Pepinierelor din Buftea

şi de

Biroul de Vînzare al Prod. Ştirbey

Telefon 11/8. Bucureşti, Victoriei 121

Reclama e sufletul comerţului

MARTIN BUCHOLTZER

105 STRADA PACURARI 105

Spălătorie şi boiangerie chimică cea mai modernă

Reinstalînd fabrica şi angajînd personal special pentru spălătorie călcătorie şi boiangerie chimică. Am onoare a face cunoscut onor. şi vechei mele clientele că am reînceput a primi la atelierul de spălătorie, rufe, gulere, manşete etc. executînd comanda după dorinţa Onor. Public în cel mai scurt timp şi cu preţurile cele mai avantajoase.

Asemenea atelierul de boiangerie fiind cu totul reînoit şi asortat cu toate culorele moderne pentru ori-ce calitate de stofe recomandă în această artă Onor. mele clientele că pentrn sezonul de toamnă şi iarnă, se primesc pentru colorat ori-ce fel de stofe, covoare, haine bărbăteşti, pentru femei şi copii, de ori-ce fel de stofe, perdele, cuverturi şi va fi prompt şi conştiincios servită. Garantez pentru toate colorile.

Recomand şi spălătoria chimică pentru curăţirea garderobei de haine de dame şi copii, toilete de bal, teatru, concert şi haine ofiţereşti, stofe de mobile, lucruri brodate, mănuşi, umbrele, panglici precum şi orice obiect ce se atinge de această branşă.

Pentru efectuarea conştiincioasă a flecărui obiect garatez.

Atrag mare atenţiune Onor. mele clientele că am instalat în atelier noui gherghefuri cele mai moderne, pentru spalat şi întins perdele care vor fi executate ca şi în străinătate.

Comenzile se primesc direct la fabrica Strada Păcurari 105 sau în oraş Strada Lăpuşneanu 25 lîngă parfumeria Robert şi Strada Atanasie Panu 64 şi la Bîrlad Strada Principală No. 223.

Incercaţi dar şi încurajaţi instalaţia cea mai modernă în această branşă şi cu experienţe pline de succes pentru mine şi Onor. public după 12 ani de practică în această artă, sper că voi satisface toate cerinţele publicului.

Cu osebită stimă

MARTIN BUCHOLTZER

Strada Păcurari No. 105

Spălătorie şi boiangerie chimică cea mai modernă

CAILE FERATE ROMANE

Plecarea şi sosirea trenurilor—GARA IAŞI

PLECAREA

Ante meridiane

Paşcani, Bacău, Piatra-N., Bucureşti	6.10
T.-Ocna, Burdujeni, Fălticeni, Botoşani	8.35
Vaslui, Galaţi, Bucureşti	8.40
Dorohoi	10.20
Paşcani, Bucureşti	

Post-meridiane

Ungheni, Chişinău, Odessa	12.05
Vaslui, Tecuci, Galaţi	3.10
Dorohoi	5.40
Paşcani, Bucureşti, Burdujeni, Fălticeni	5.55
Botoşani	
Vaslui, Bucureşti, Galaţi, T.-Ocna	9.05

SOSIREA

Antè-meridiane

Bucureşti, Tg.-Ocna, Galaţi, Vaslui	8.30
Dorohoi	10.35
Paşcani, Bucureşti, Fălticeni, Burdujeni	11.20
Botoşani	

Post-meridiane

Galaţi, Tecuci, Vaslui	1.05
Ungheni, Chişinău, Odessa	5.25
Bucureşti, Paşcani	6.20
Dorohoi	8.00
Bucureşti, Galaţi, Vaslui	9.55
Paşcani, Bacău, Piatra-N., Galaţi, Bucureşti	10.55
T.-Ocna, Fălticeni, Botoşani, Burdujeni	

Gonosan
TRADE MARK

ANTIBLENORAGIC

Cel mai bun şi aprobat de toate autoritaţile medicale. Calmează repede durerile şi opreşte secreţiunea, *scurtează durata boalei şi preîntimpină complicaţiuni.* Doza: 4—5 ori pe zi cîte două capsule după mîncare.

De vînzare la toate farmaciile şi drogueriile din ţară. Preţul unei cutii 50 capsule lei 4; cu 30 capsule lei 2.75.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa administraţiei ziarului, strada Ştefan cel Mare No. 38

E. Herovanu
AVOCAT
Strada Tăutu 1 Iaşi
Cons.: 8—11 dim., 6—9 sara.

ANDREI BRIFF
AVOCAT
— Strada ETERNITATE No. 72 —

Mai multe sute doamne bogate (noui cereri) doresc căsătorie imediată. Reflectanţi serioşi (chiar şi fără avere) să se adreseze lui **L. Schlesinger, Berlin 18.** (Cea mai mare şi de seamă agenţie matrimonială internaţională) nu anonimă.

„VICTORIA"

SOCIETATE ANONIMA DE

Asigurari generale şi Reasigurari

IN BUCUREŞTI

Direcţiunea generală: Str. DOAMNEI No. 10

Capital statuar 5.000.000

Intăia emisiune lei 1.000.000

Primul vărsămînt Lei 300.000

Societatea este representată în toate localităţile mai principale din ţară prin Agenţii săi şi face *Asigurări* contra riscurilor de

INCENDIU şi EXPLOZII

ACCIDENTE

CORPORALE ŞI ASUPRA **VIEŢEI** *OMENEŞTI*

TRANSPORT

Terestru, Fluvial şi Maritim

—REPRESENTANŢA GENERALA PENTRU JUDEŢUL ŞI ORAŞUL IAŞI—

Strada Ştefan cel Mare No. 33

„România musicală"

— IAŞI —

24 Str. Lăpuşneanu 24

Piane: din cele mai renumite Fabrici începînd de la Lei 700—pînă la cele mai scumpe.

Renumitele Pianine Zimmermann cea mai mare fabrică din lume.

Gramofoane: Marca „Inger" preţuri, reduse Gramafon de concert mare cornet dirigiabil redus din lei 250—la lei 150.

Plăci mari de concert pe ambele părţi numai Lei 4.—o placă.

Note musicale: pentru Conservator, studii şi piese moderne.

Viori pentru şcoală, Orchestră şi solişti.

Mandoline italiane, Violoncele, Flaute.

Coarde fine din cele mai renumite fabrici.

Preţurile cele mai eftine.

Hârtie diafană de lipit pe geamuri cele mai frumoase desenuri.

Tablouri de artişti celebri precum şi Rame.

Preţurile cele mai reduse.

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— *Strada Golia 77* —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

Stefan P. Georgescu
AVOCAT
— *Str. Căpitan Păun No. 10 bis* —
Primeşte consultaţii dela 7 jum. la 9 dim.

D-r Alex. Lambrior
— *Strada Vovideniei No. 1* —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

ADVOCATUL
EM. SOCOR
S'a mutat în Str. Veche 24

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— *Strada Cruce 41* —

Alfons Herovanu
AVOCAT
— *Str. Bărboi No. 19* —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907

PESTE 182 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,266,500

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.

b) Contra asigurări.

c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.

d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei care au întîrziat

Să nu piardă ocaziunea acum la:

Clasa IV-a a Loteriei

Tragerea

la 25 şi 26 Septembrie

LEI 900000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7,322,000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai rămas libere la

Noua si Principala Colectura Romana

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 13
1/4	Un sfert	Lei 26
1/2	Una jumătate	Lei 52
1	Loz întreg	Lei 104

Prêţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4.50—lei	1/4	Un sfert	9—lei
1/2	Una jumătate	18 — lei	1/1	loz întreg	36—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat postal

Se garantează servicîu celmai Prompt şi conştincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 535—IAŞI Marţi 16 Septembrie 1908

Politică adventivă

Viaţa noastră politică sufere de un mare rău. Restrînsă într'un cerc prea îngust, apare prea în evidenţă rolul persoanelor şi se uită puterea ideilor.

In această privinţă ţara romînească a făcut foarte încete pasuri. In loc de a ne tîngui de prea multă *devansare*, noi ne vedem prea arieraţi în întocmirea vieţii noastre politice.

In această pătură prea restrînsă de inşi, care fac politică, apar la suprafaţă interesele, prevalarea raporturilor de înrudire, nepotismul, şi se uită a se face educaţia politică a mulţimei pe baze de idei, de programe.

Nicăirea ca la noi, programele nu joacă un rol mai puţin în viaţa partidelor politice. Ceia ce leagă membrii unui partid între sine e în primul loc *persoana*, şi din cauza antinomiilor iscate dintre fruntaşii partidelor se rup şi partidele între ele.

Această stare sufletească a vieţii politice e prima treaptă. Cînd politica generală a unei ţări s'ar restrînge într'un cerc de 100 de inşi, ea ar reprezenta interesele acelor 100 de inşi, în primul loc, restul neinteresîndu-ne.

Dacă am lărgi cercul la 1000 de inşi, politica ar fi expresiunea intereselor acelor 1000, şi ar suferi restul.

Noi astăzi avem numericeşte un gros coeficient de alegători, cam 30,000 de alegători aleg senatul; şi dacă mai adăugăm pe atîţia proprii Camerii, ar urma că viaţa noastră politică se cuprinde într'un cerc de peste 60,000 de inşi, a căror interese le reprezintă.

De fapt din grosul numărului foarte puţini se interesează de puterea şi rostul votului lor. Unii din tactică, alţii din interes dau încredere puterii, nu partidelor.

Din acestea urmează o slăbire în organizmul partidelor.

Partidele nu se încumetează a cultiva colegiile, ştiindu-le prea administrative, colegiile nu se încumetează a se încrede partidelor, căci n'au interesul, şi din acest dezacord de atitudini reise o stînjenire în viaţa noastră politică.

Cu puţinii fixaţi fiecare partid se crede tare, ştiind că restul vine de la sine cu puterea; colegiile actuale fiind dispuse a da pururi încredere puterii. Cei ce au rîdicat la valoare de dogmă politică acest fapt evident au fost junimiştii: „Daţi-mi puterea şi am şi partid şi alegători".

Dar acest sistem e cel mai arierat ca concept politic. Bun şi în totul adevărat mai de demult, azi a început a da greş.

Fiecare schimbare de regim este un nou prilej de şcoală politică. Dacă în cei 42 de ani de domnie, s'ar fi făcut regulat în fiecare an alegeri, s'ar fi dat prilej mai des de exerciţiu politic, şi deci de educaţie politică, căci s'ar fi înlesnit an cu an la mai multă lume să se fixeze într'un partid sau altul, după cum era servit, dar mai ales lovit.

Cu fie care schimbare de regim politic se fixează mai multă lume în partidele politice, căci se dă mai des prilej stărilor pasionale ale omului să se manifeste.

Cei 12 ani de regim liberal supt Ion Brăteanu anihilase viaţa politică, căci o desvoltese într'o direcţiune dispusă spre corupţie şi desfrău.

De unde pînă azi partidele politice abia au putut prinde o pojghiţă supţire din numărul mare de alegător, chemarea li-e de a se indruma pe această cale: fixarea politică a cetăţeanului.

Din această fixare politică a cetăţeanului va reuşi tăria cetăţenilor, tăria ţării. Numai aşa se vor stabili curentele de idei, numai aşa se vor intemeia partidele ca organizme tari şi necesare mecanismului vieţii unui stat.

Altmintrelea viaţa noastră politică va pluti în aer, fără rădăcini adînci în stratul alegătorilor; va fi o viaţă politică factice, *adventivă*.

La acest prilej de exerciţiu cetăţenesc şi îndrumare spre fixare a unui număr mai mare de cetăţeni, partidul conservator-democrat contribue zilnic prin elanul nou ce a stărnit în ţară şi prin adesiunile de sute şi mii ce s'au făptuit.

Dintr'un exerciţiu mai intensiv al vieţii cetăţeneşti, va urma o schimbare adîncă chiar în legile de organizare ale statului spre a se asigura în bunul său mers şi atunci şi viaţa politică se va putea desvolta şi în mod mai extensiv; iar partidele se vor oglindi mai mult şi mai temeinic în ţară, iar nu ca acum mai mult în putere.

Gh. Ghibănescu.

Adversarii noştri cu cunoscuta lor rea credinţă au pus în circulaţiune versiuni fantesiste asupra discuţiunilor ce au avut loc în sinul comitetului executiv al clubului conservator-democrat din Iaşi.

Au inventat pînă şi declaraţiuni atribuite unor membri din comitet, cari nici n'au participat la şedinţă, sau dacă au participat, n'au luat cuvîntul. Comitetul, în cele 2 şedinţe, nu numai că n'a desaprobat nimic, dar din contra a aprobat în totul acţiunea partidului desfăşurată dela precedenţa întrunire a comitetului—adică de la lunie încoace.

A aprobat în special atitudinea „Opiniei" în chestia calomniilor naţionaliştilor.

Este de asemenea falş că s'ar fi hotărît eliminarea vre unuia din actualii redactori ai ziarului nostru. Faptele vor dovedi în curînd, că declaraţiunile atribuite comitetului nostru corespund sentimentelor adversarilor, dar sunt în complect desacord cu sentimentele reale de care sunt animaţi amicii noştri din comitetul executiv.

Echivocul Viitorului

Confraţii de la Viitorul o ţin strună. Din chestia magistraturii ieşene, din atacurile nesocotite ale tovărăşiei Iorga-Cuza, din graba pusă de a se apăra magistratura ca aşezămînt de stat şi în specie a magistraturii ieşene; cunoscuţi fiind membrii din care se alcătueşte o anumită presă, dusă de alte scopuri se face a uita partea politică şi o ţine una şi bună că între magistratura de Iaşi şi personalitatea politică a d-lui Bădăreu ar fi legături de altă natură.

Se înşală Viitorul. Magistratura Ieşană e compusă din oameni de carieră, statele personale stau dovadă. A se face asemenea insinuări e a calomnia magistratura, şi ne miră cum o gazetă de partid, şi încă partid de guvern îşi placé a nutri asemenea credinţă.

Noi n'am văzut la început de cît partea politică a chestiunei, căci eşirea ce a făcut'o un personaj ca A. C. Cuza, dovedea prea evident că d-sa zgîndăria supt o formă anarhică iarăşi chestia naţionalismului bolnav.

Se făcuse acuzări précise, se citau nume, se proferau sume cu care s'a cumpărat magistratura. Ştiind omul care făcea acuzarea, noi n'am stat un moment la îndoială că în dosul acestei campanii se ascundea alt-ceva.

Deci echivoc e numai în mintea celor de la Viitorul; linia noastră de purtare a fost clară şi lămurită.

„Dezavuarea" Opiniei

Evenimentul este un ziar personal; îl citeşte numai personalul de redacţie al „Evenimentului". Fie-care pretins redactor al acelui ziar îşi reciteşte, după apariţie, funebra sa proză, invariabil insipidă—şi la aceasta se reduce concursul „intelectual" pe care ziarul în faliment îl aduce partidului său.

Ne vedem, deci obligaţi, să facem ştiinţă despre o „lovitură" a citatului ziar personal, că „Opinia" a fost desavuată de comitetul executiv al partidului nostru şi că „jidanii" de la „Opinia" vor fi eliminaţi din redacţie, ca să se dee satisfacţie lui A. C. Cuza. Partidul conservator-democrat datora satisfacţie numitului Cuza şi i-a şi dat-o.

Că „Evenimentul ştie ce se petrece în sînul comitetului nostru executiv şi că noi nu ştim, o fi o variantă la vorba satului şi a bărbatului. Dar dacă ni s'a spus nu ne putem face surzi şi deci ştim: *Opinia* a fost desavuată şi satisfacţie s'a dat d-lui Cuza.

Gazeta personală a domnilor Havas şi Grecianu, sau Grecianu şi Havas—nu cunoaştem exact firma—n'ar trebui să uite însă, că dînsa se află încă sub anatema persistentă a junimiştilor, de şi a renunţat la clandestinul sub-titlu de „organ al partidului conservator". N'ar trebui să dee uitării ziarul d-lor Havas—Greceanu—sau vice-versa, că însu-şi d. Carp, în chiar localul redacţiei *Evenimentului*, a declarat că acel ziar nu este al partidului, ci că este la fel cu mocirla lui Filipescu, să nu uite iarăşi că d. M. B. Cantacuzino a anunţat chiar prin „Evenimentul" că s'a retras de la acel ziar.

Opinia n'a păţit nimic la fel. Şi dacă s'ar găsi oameni aşa de progresiv imbecili, ca să creadă că un partid de ordine a ajuns să dee satisfacţie turburătorilor şi să desavueze ţinuta unui ziar, care luptă contra anarhismului, apoi nu *Evenimentul* ar trebui să jubileze.

N'ar trebui să jubileze, fiind-că aşa cum a ajuns, pe el nu mai are cine-l dezavua: a fost dezavuat rînd pe rînd, de toţi.

Havas nu se dezavua nici odată: ie singurul care se iubeşte.

Chestiuni locale

Expositia societăţei Viticole

Expoziţia societăţei viticole de struguri şi fructe a reuşit peste aşteptările membrilor organizatori.

Viticultorii Iaşului au dat dovada hărniciei lor, hărnicie care are marele merit că a angajat capital şi muncă pe un teren însă necunoscut, căci ştiinţa n'a spus încă ultimul său cuvînt în plantarea, durabilitatea şi calităţile după diferite specii ale viţei americane.

Expoziţia a fost deschisă în ziua de 7 Sept. a. c. şi continuă a fi la dispoziţia visitatorilor încă vre-o cîte-va zile ca dovadă că acel isvor de bogăţie naţională a fost şi este bine cultivat de viticultorii Iaşului, cărora li se cuvine locul de cinste printre producătorii ţărei.

Expoziţia a fost vizitată şi de delegaţii societăţei viticole din Chişinău, care a venit la Iaşi nu numai pentru a întoarce vizita delegaţilor ieşeni, dar şi pentru a vedea roadele *culturei Moldovei, cum zic dînşii*.

Societatea viticolă se poate mîndri cu munca sa şi sperăm, că în viitor această societate, va avea de jucat un mare rol în cultura viilor şi comerciul vinurilor.

Noi, care urmărim cu deosebit interes intreprinderile ce au de scop creşterea avuţiei publice şi private, nu perdem ocazia a pune în evidenţă unele neajunsuri ce s'au putut constata cu această ocasiune.

Comparînd cultura viilor din Imperiul vecin, cu a noastră, trebuie să recunoaştem că guvernul rus este mai mult pătruns de spiritul economic, de cît guvernele noastre.

Pe cînd Rusia, are şcoală viticolă organizată în modul ce am arătat în numărul trecut, Romînia e văduvă de aşa instituţie atît de util şi atît de necesar.

In timp ce Rusia, tratează cu un regim special cultura viilor, apărînd-o de ori-ce imposite, la noi viile sunt supuse la taxă numită, filoxeră, de atîţia ani, fără a da birurilor nimic în schimb, ba din contra vinurile sunt supuse la plata unei taxe de 60 bani pe decalitru la vînzare, vînzarea en-detail fiind nepermisă viticultorilor.

Ministrul de finanţe, Tache Ionescu a creat ca încurajare, creditul viticol, cu menirea a înlesni procurarea capitalurilor necesare culturei noui, ceia ce reclama pentru succesorii săi, complectarea, adică crearea uneia sau mai multor şcoale ca acea din Chişinău, pentru a procura braţele şi capetele experimentate necesare în noua cultură.

Ministrul de finanţe, Costinescu, succesorul, creiază legea monopolului cîrciumelor, care s'a dovedit a fi un puternic, cioclu, al culturei viilor.

Şi cu această ocaziune se vede cum evoluţia economică în ţara romînească, merge anapoda; se vede cum lipsa de serioasă preocupare economică, predomină, se vede cum lipsiţi de un sistem economic bine conceput şi determinat, guvernele ne-socotesc interese economice pentru orgoliul unor legiuiri rău aplicate, chemate a face mai mult sgomot, de cît a produce roade reale.

Acum odată mai mult, s-a pus în evidenţă greşitul sistem, ca legile să fie croite după motive fiscale sau nevoi aparente, în loc ca legile să fie întocmite după nevoile reale manifestate constant şi stăruitor de acei ce produc bogăţie, de acei ce muncesc pentru creşterea acelei bogăţii.

In numărul de mîine voi sfîrşi cu expunerea acestei chestiuni.

G. D. Şerban.

OAMENI ŞI LUCRURI

SPRE ŢARM

5 Septembre.

Intre Agram şi Fiume călătoria cu trenul oferă cea mai bogată varietate de privelişti, poate fără pereche în Europa. Regiunea munţilor „Krast" e pe cît de fecundă în frumuseţi naturale, pe atît de întristătoare prin sărăcia ei. Mii de kilometri din acea regiune sunt formate numai din vaste cariere de piatră; nu întîlneşti verdeaţă, nu zăreşti păşune şi te întrebi unde pasc vitele, de unde se hrăneşte omul în aceste întinderi pitoreşti, dar goale?

Şi astfeliu admirînd şi meditînd în acelaşi timp vezi deschizîndu-se de-odată pe neaşteptate orizontul deasupra unor întinse oglinzi cu reflexe azurii,—e Marea. După ce ţi-ai obosit privirile fixîndu-le asupra nesfîrşitelor păduri de brazi, asupra uriaşelor stînci milenare, sau ascunzîndu-le mereu în trecerea prin nenumăratele tuneluri,—ai acum înaintea ta monotonia liniştitoare a apei, cu un joc domol de valuri mărunte. Ea nu-ţi apare de-ocamdată decît sub forma unui lac, fără legătură vădită cu infinitele întinderi, fără valuri puternice, ci mărginită, bună, purtătoare de unde line şi zefiruri uşoare, ascunzîndu-se şi insinuîndu-se între satele pescarilor, venind par'că să caute prietenia locuitorilor ţărmureni, bucurîndu-se de vecinătatea omenească, şi ademenind pe călătorii cari vin obosiţi în vagoanele pline, înnăbuşiţi de fum şi de drum lung, în căutarea unor privelişti frumoase şi unei odihne binefăcătosre.

De abea la Fiume facem cunoştinţă cu Adriatica împovorată de vapoare mari şi grele. Aci e toată mişcarea şi agitaţia porturilor mari, toată proza comerciului întins, toată babilonia limbilor amestecate.

Noi însă părăsim portul fără întîrziere pe bordul unui vaporaş care pluteşte repede şi uşor de-alungul coastelor, lăsîndu-ne să admirăm cele mai încîntătoare peisagii ce se pot desfăşura înaintea ochilor, cea mai mîndră panoramă ce se poate închipui: intrarea în Abbazzia.

Iată portul: călătoria e sfîrşită; încă puţine minute şi vom pătrunde în farmecătorul locaş, dăruit de soartă cu cele mai mîngăietoare frumuseţi naturale. O barcă e colo; o săritură de pe ţărm şi în loc de a străbate şoseaua prundită în trăsură, ne legănăm comod în barcă pentru a simţi cît mai degrabă aerul mării în mişcări ritmice şi undoieri răcoritoare. Barcagiul poartă lopeţile sigure, luntrea descrie ca o săgeată mersul liniştit şi drept; stropii săraţi şi reci ai mării ne fac să cunoaştem aevea gustul undelor albastre ale mării şi astfeliu debarcăm pe ţărm într'unul din cele mai liniştite şi mai ascunse colţuri ale Abbaziei aruncînd cea dintăi privire de recunoştinţă Adriaticei care scînteie, clară şi ospitalieră, în lumina razelor de amiazi.

Bodion

Travesti-ul în teatru

Un interview cu Sarah Bernhardt. — O veche metodă de control. — Rolurile travesti ale Sahrei Bernhardt. Suzane Despres în travesti.

Una din chestiunile cari merită cîteva linii scrise şi cîteva momente de cugetare, e şi chestia travesti-ului în teatru, adusă în discuţie cu ocazia unui interview pe care marea tragediană franceză, Sarah Bernhardt, l'a acordat unui ziarist parisian.

„Greutatea, în interpretarea unui rol travestit, e de a gîndi în fiecare moment în fiecare secundă, că personajul pe care îl trăeşti e un om.

Ori cît de tînăr, oricît de delicat ar fi nu e mai puţin adevărat că e bărbat că are caracterul bărbătesc, adecă, simplicitatea în gest şi mai ales o autoritate pe care femeia cea mai energică n'ar putea-o desfăşura.

Trebue să te obicinueşti cu costumul şi asta nu e puţin lucru; trebue să te deprinzi a umbla, căci un umblet femenin, ar ridica orice caracter rolului celui mai bine compus.

Iată ce spune marea artistă cu privire la dificultăţile travesti-ului.

Că rîndurile de mai sus, sunt expresia adevărului ce nu lasă loc discuţiei, nu mai încape îndoială, nu numai din motivul că cele zise sunt cuvintele Sarei Bernhardt, ceea ce ar fi suficient, dar practica zilnică ne pune cu uşurinţă pe urmele mijloacelor de control.

Se cunoaşte din vechime felul în care călugării sau călugăriţele puneau la încercare pe visitatorii mănăstirilor, pentru a afla dacă nu cumva sînt deghisaţi.

Aşa de bănuiau de pildă o femee, că ar fi travestită în bărbat, o puneau să şadă pe un scaun, ridicau o portocală de asupra genunchilor ei şi o lăsau să cadă. Instinctiv bărbatul strîngea genunchii pentru a reţine obiectul „între genunchi", în timp ce femeia deschidea genunchii pentru a prinde obiectul în poalele rochiei.

Iată un mijloc simplu de a controla veracitatea celor scrise mai sus. Nimic nu întrece şiretenia, inteligenţa şi priceperea mijloacelor de investigaţie a sectelor religioase din toate timpurile.

Avem deci proba evidentă că instinctul joacă un rol de căpitenie în conducerea personagiilor, că deghisamentul ori cît ar fi el de reuşit, nu conduce la succesul desăvîrşit, pe cîtă vreme lipseşte gîndul ce trebue să revie la fiecare moment, spre aţi aminti „rolul" ce-ţi e impus.

O artistă deci, care ar voi să joace un rol travesti, ar trebui să aibă atîta putere de identificare, în cît chiar mişcările-i instinctive să fie masculinizate.

*

Aceste sunt „micile" dificultăţi cărora trebue să facă faţă o „mare" artistă, pentru a intra cu desăvîrşire într'un rol bărbătesc.

Sarah Bernhardt, nu începe de azi cariera de artistă în travesti. Multă lume credea că cu Aiglon sau Hamlet şi-ar fi început marea artistă deghizările.

Incă din larna anului 1869, pe cînd mulţi din cetitorii acestor rînduri nu erau pe lume, a debutat Sarah în „Sburătorul" lui Francois Coppée.

Francisc Sarcey, marele critic al scenei franceze, într'un volum de critice zice despre acest prim debut al ei: Nimic nu ar putea reda vocea de aur a tinerei artiste". „Vocea de aur" aceasta pare a fi fost unul din darurile netăgăduite ale tragedianei.

Seria rolelor travestite ale Sarei e mare. Pierot, din piesa lui Paul Margueritte, ar fi unul din cele mai repurtate, dar din ziua în care, cu chitara în mînă ea cîntă faimosul „Mignonne voici l'avril" sub ferestrele Sylviei, succesul ei fu consacrat, şi mai tîrziu, în Lorenzaccio, Hamlet, Werther al lui Decourcelle, Aiglon, ea obţinu succese triumfale.

Romeo, a mai rămas nejucat şi se zice că ar fi exprimat dorinţa de a juca „odată cel puţin" pe Romeo.

De ce nu l'a jucat? Mister?

*

O altă mare artistă, pentru a nu vorbi de cît de stelele teatrului, Suzanne Després, îşi are şi ea travesti-ul seu triumfal. E vorba de «Poil de Carotte» rol în care a putut fi admirată şi de mare parte dintre cetitorii noştri. Cînd pentru prima oară ea trebui să interpreteze rolul băiatului, la teatrul Antoine, zile întregi o vedeau artiştii şi cunoscuţii, în costumul strengarului, bluză şi puntalonii, caschetă trasă peste marii şi splendizii ei ochi,

Cumparați Bilete pentru Loteria 4 Clasa IV a Regatului Romîn

Cu tragerea la 25 și 26 Septembrie 1908

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor MEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 36. 0 jumatate loz Lei 18 - Un sfert de loz Lei.9 Una optime lei 4-50

cerend a se obicinui ce gesturile noui ce comporta noul seu costum.

*

Pentru a nu ne ocupa de cît de artistele mari, ce au trecut și pe la noi, am luat aste două ilustre exemple. Dar de ar fi să arătăm până la ce grad merg nevoie de a te identifica cu personajul ce ai a interpreta, atît în gesturi cît și în atitudini, ar fi poate îndestulător să menționăm că o modestă artistă, al cărui nume nu face figură alăturea de aste două mari nume teatrale, modestă artistă romînă dintr'o trupă de operete, creînd un rol de băiat, o vedeai pe scena parcului la repetiții, în costumul de „pension", cercînd a se indentifica personajului bărbătesc.

Mișcare intelectuală

Subt acest titlu prietenul nostru d. dr. N. Dosios, care a stat doi ani consecutivi la Paris, va trata în ziarul nostru diferite chestiuni intelectuale și literare de mare actualitate și un interes comun.

Pentru ziua de astă-zi d-sa ne trimite începutul seriei ce-și propune a scrie, și anume: **Din trecutul nostru juridic.**

Iată cuprinsul articolului.

Există o idee greșită cum că în trecutul țărilor românești *justiția* era cam neglijată și părăsită în mînile nechemate din lipsa oamenilor apți și competenți și cum că codul *Calimachi* și în urmă codul *Caragea* erau singure codice care dimpreună și cu obiceiul pămîntesc formau singura legislație a noastră de altă dată. Totuși lucrurile nu stau așa. In adevăr după cum putem a ne convinge în mod lesnicios, dacă aruncăm o privire asupra *literaturei juridice*, ca să zic așa din secolele XVII, XVIII și din începutul secolului al XIX-lea. Ceea ce a împedicat însă până acum pe cercetători să examineze și să scoată la iveală această literatură juridică a foastelor Principate, este *limba*, în care această literatură și legislație este scrisă în cele mai multe casuri nefiind acea românească.

Și într'adevăr cele mai multe cărți și scrieri juridice precum și legile după care se împărția justiția în timpurile acele de restrişte erau scrise în *limba greacă*. Codicele *Calimachi-Caragea* isvorîte din această literatură juridică, care iarăși a isvorît la rîndul ei din *Vasilicule*, *Pandectele* și celelalte colecții de lege ale imperiului Bizantin, precum și din dreptul *canondo* sau *bisericesc*. Ca unul care am avut altă dată ocazie să examinez de mai aproape această *literatură juridică* din trecutul țărei noastre, atît aice la noi în Iași la *Biblioteca centrală* unde se păstrează o mulțime de opere juridice atît tipărite cît și *manuscrise* precum și în *București* și la *Bibliothèque Nationale* din *Paris*, pot să afirm că cunoștințele juridice și știința dreptului nu erau în țările Românești de odinioară—așa de necunoscute—după cum ar crede cineva, care n'a avut ocaziune sau n'a fost în stare din cauza limbei să se îndeletnicească cu această literatură juridică din trecut. Dar îndoiala, avîntul și evoluția care a avut țara noastră în ultimii 50 de ani a pus și *justiția* noastră pe piedestalul ei cuvenit și dacă trebue să ne fălim cu progresele obținute pe tărîmul științelor în general, mai ales trebue să facem aceasta pentru progresele enorme, care le-a făcut România modernă în privința Justiției și pentru formarea unui corp iluminat judecătoresc, care ar face onoare și mîndria ori și cărei alte țări din apus, dar totuși nu e *drept* să uităm cu desăvîrșire sau să ignorăm și trecutul *nostru judecătoresc*.

De aceea îmi propun — deși nici de fel competent în materie, să mă ocup mai mult din punctul de vedere *istoric* asupra acestei chestiuni într'o serie de articole care vor apare treptat în ziarul nostru.

Prof. Dr. N. G. Dossios.

Iași, 15 Septembrie.

Litere-Științe-Arte

Réjane a angajat pe artistul André Hall de la Gymnase pentru crearea unui rol foarte interesant din noua piesă a lui Henry Bernstein: „Israel" mult așteptată de publicul parisian.

*

Cel mai mare orator al Americei de azi, Bryan, candidatul democrat la președenția Republicei Statelor Unite imită pe Roosewelt și se dedă la publicistică.

Cea mai recentă scriere a lui poartă suggestivul titlu de „Sfaturi noilor căsătoriți" și a apărut în revista *Quiner*.

Criticii contestă însă meritul și originalitatea sfaturilor lui Bryan.

*

Fostul ministru francez Camille Pelletan reîntors din Constantinopole scrie în ziarul „Zeit" din Viena un articol de impresiuni asupra „Turciei nouei".

Intre altele relevă monstruozitatea ce domnia odinioară, mentalitatea otomană, în ce privește știința.

Intrebuințarea electricității era exclusă, telefonul era oprit. Până și telescopul era privit ca un lucru revoluționar.

Un ziarist englez amator de studii astronomice, îi constrinse acasă la el un mic observatoriu. A doua zi primi vizita unei autorități polițienești care-i ceru să-l desființeze. I-a fost greu englezului să explice rolul inofensiv al observatorului. Noroc că polițaiul s'a lasat... păcălit și făcu un raport favorabil.

*

La Paris s'a găsit un tablou al lui Alfred de Musset, care reprezintă pe marele poet la vrista de 30 de ani. Tabloul e pictat de amicul poetului, Jean Baptiste Deveria și va trece în posesiunea comediei franceze.

*

Aerostaterapie. Sanatoriile sunt amenințate. Se constată, în adevăr că o cură de aer în balon are mai mult efect asupra tuberculoșilor de cît aerul de munte.

In curînd vom vedea reclame de felul acesta: „Excelent balon captiv pentru cură de aer, prevăzut cu tot confortul modern, 2000 metri înălțime".

*

Sarea se dovedește a fi un bun remediu, care tinde să devie universal. Așa, durerile de măsele se calmează clătind gura cu apă caldă sărată, tot astfel, durerile de gît și răgușelile. Injectînd apă sărată în nări, se oprește dezvoltarea guturaiului; apa caldă sărată e un vomitiv excelent contra intoxicărilor. Cu sare se oprește hemoragia. Apa sărată albește și colorează pielea obrazului. In fine anecdotele și convorbirile cîștigă mult cînd sunt presărate cu... sare.

*

Aventura unei stele. Pe cer s'a petrecut un fenomen care interesează pe astronomi și poate da de vorbit... mahalagioaicelor: Jupiter a răpit o cometă.

De cît-va timp se observă în jurul giganticei planete un nou satelit care a și putut fi fotografiat de unele observatorii. Astronomii cred că e vorba de marea cometă a lui Lewell care în August 1779 se apropie foarte mult de Jupiter și de atunci n'a mai putut fi găsită. Se vede că Jupiter nu se lasă mai prejos de cît tizul său din antichitate.

*

In județul Buzeu, în comuna valea Muscelului este o bisericuță veche de lemn din secl. al XVII-a. Deasupra ușei la intrare pe ușorul de lemn stă săpată următoarea inscripție:

„Cu vrerea Tatului și a Fiului și a Sfîntu[lui Duh. făcutusiau această sfîntă besearecă cu hram] Roj. Bțe (rojdestvo Bogorodițe—nașterea maicei Domnului), vă dni (in zilele) Icv Radul Voivod. rusța (luna) Iuli 20 vlt. (anul 7174 (1666) meșteri Stanciu Neagul, Stanciul Radul și Stan...

Decopierea a fost făcută cu mici lipsuri și greșeli de revizorul școlar de Buzeu, d l Alex. Rasciu, iar cetirea de d. Gh. Ghibănescu.

Informații

● *Azi cu acceleratul de dimineață a sosit în localitate d. Ciru Oeconomu procuror general la Inalta Curte de Casație.*

La gară d-sa a fost așteptat de d-nii Leon Scu, procuror general; I. Th. Burada, prim președinte al Curței de apel, Ghinea Ionescu prim procuror, Săndulescu prefectul poliției și Badulescu prim grefier la Casație.

D. Scarlat Ferechide primul președinte al Curței de Casație și membru în comisia de anchetă, care se ofli la moșia sa din jud. Dorohoiu, a sosit în Iași, cu trenul de 10. 40.

◔ *In privința reluărei relațiunilor cu Grecia, guvernul dă următorul comunicat:*

„De cîtva timp presa noastră și presa străină se ocupă de reluarea relațianilor diplomatice dintre noi cu Grecia.

Nu știm întru cît nu este prematur de a afirma că suntem în preajma restabilirei unor raporturi normale cu Grecia, căci chestiunea nu e azi de simplă precum se înfățișează unora din confrații noștri.

In orice caz restabilirea legăturilor dintre Statul nostru și Grecia nu va putea avea un caracter ostil Bulgariei cum unele personalități politice din Grecia par a o crede sau a o dori.

Politica României în Balcani este prea tradițional pașnică și a fost în totdeauna prea vădit îndreptată în spre menținerea unei bune înțelegeri cu toate statele, și mai cu seamă cu vecinii noștri, pentru ca să poată lua astăzi un alt caracter".

Să se reție în special declarația că chestia nu este atît de simplă, ceea-ce ne face să ne îngrijim dacă nu cumva împăcarea se va face în defavoarea noastră.

◑ Iată în ce mod anunță ziarul „L'Indépandance Roumaine" încheierea împrumutului de 70 milioane;

„Deficultățile de cari se lovi negocierea acestui împrumut provenesu din faptul că cursurile rentei romîne 4 la sută au fost foarte slabe în anul asesta la Berlin, unde se știe, cuponul curent nu este cotat în cursul practicat la Bursă.

„Acest curs nu trece de 89 jumătate pe cînd la ultima conversiune el era deasupra lui 92.

„D. Costinescu cerea ca diferența între cursul Bursei și cursul oferit de sindicatul împrumutător să fie inferioară aceleia a împrumuturilor anterioare.

„Cursul actualmente redus al rentei romîne nu este de altfel o particularitate proprie a fondurilor noastre de stat.

„Toate rentele de stat, consolidatele engleze, fondurile publice germane ca și rentele celor-l'alte țări, au fost slabe în cursul acestui an.

„Cauzele acestei slăbiciuni sunt imputabile în primul loc relei situațiuni economice a Angliei, care nu poate participa la operațiunile Continentului, precum și situațiunei dificile în care se găsește piața Statelor-Unite care mereu cere aur Europei.

„Este de ajuns să spunem că în Germania diferitele state și principalele orașe au contractat de la Februarie încoa împrumuturi ridicîndu-se la 2 miliarde. Rusia a plasat, la rîndul ei în Franța, bonuri de tezaur pentru 800 milioane și este pe cale de a contracta un alt împrumut de un miliard 200 de milioane.

„Germania, care prepară două alte împrumuturi atît de considerabile pe cît îi va permite economia publică, a fost obligată pentru a putea plasa bonurile sale de tezaur să mărească dobînda cu o jum. la sută.

„Această stare de lucruri a produs în Germania o puternică mișcare în favoarea reducerei cheltuelilor pe care guvernul se silește să le acopere prin crearea de noi impozite și augmentarea impozitelor existente.

◕ D. Gheorghe Focșa a fost recomandat în unul din cele trei locuri de subcomisar remase vacante iar d-nii Const. Vasiliu agent special la serviciul de siguranță și Mihai Zaharia actual sergent major în poliție au fost recomandați în cele două posturi de ofițeri remase vacante.

● Cu începere de la 1 April, învățătorii sătești vor fi însărcinați cu distribuirea medicamentelor prin comunele respective.

◒ La 20 Septembrie încep manevrele brigadei a 13 de infanterie compusă din regimentele 13 și 14 de infanterie din Iași, Roman și Vaslui.

Luptele se vor desfășura pe distanța Mislăușeni, Tg. Frumos, Podul Iloae și Ilîrlău.

Luptele vor ținea 5 zile.

● Pe ziua de 1 April se va mai înființa încă cîte un post de telegraf de fie care județ.

● Camera de Meserii a delegat pe d. Dimitriu Păușești ca eri Duminică să facă o anchetă la corporația de confecțiuni unde croitorii ceruseră deslipirea lor de cismari.

După stăruința d-lui Dimitriu, aceștia au renunțat la deslipire cu condiție ca și ei să aibă 6 membri în comitet și care să aibă vot consultativ.

● Băetanul Vasile Dimitriu din comuna Vlădiceni, maltratînd grav pe mama sa Elena, în lipsa tatălui său, a furat suma de 300 lei și mai multe lucruri din casă, dispărînd apoi în Iași unde a fost prins și arestat de poliția de siguranță.

● Prutul s'a revarsat a treia oară în anul acesta însă de data asta mai mult ca ori cînd.

Toate comunele de pe malul Prutului din județul Fălciu ca: Fălciu, Berezeni, Stănilești, Vetrișoara, Răzești, Gorban și Grozești au fost inundate. Cauza acestor inundații e că digurile de aparare sunt slabe și rău întreținute.

◑ Doctorul în chirurgie și medicină Agatștein Berthold, recrutat în orașul Iași pentru clasa 1905 și repartizat regimentului Ștefan cel Mare No. 13 s'a însumat ca medic ajutor la spitalul militar al corpului IV de armată din Iași, pe ziua de 16 Septembrie.

◑ La spitalul militar a fost adus și pus la carantină în cel mai strict secret un soldat dezertor din batalionul 4 Vînători care eri a trecut Prutul înnot în dreptul Măcărești lor unde a fost prins de grănicери.

◑ Ministerul de rezboiu a dispus ca soldații schimbași și concediații să urmeze cursurile de adulți care funcționează în lîngă fie-care școală primară din județ.

Ei vor trebui să prezinte la regimentele respective dovada de la învățător că au urmat regulat acele cursuri.

● Prefectura de județ a fost înștiințată de către primarii din comunele de pe malul Prutului din județul Iași, că de două zile apa Prutului a început a scădea, așa că nu mai este temere de inundații.

● Duminecă 21 Septembrie la ora 10 dimineața se va face cu o deosebită solemnitate punerea pietrei fundamentale la clădirea localului farmaciei, intendenței centrale și pavilionului de izolare din curtea spitalului sf. Spiridon. Serviciul divin va fi oficiat de Arhiereul Ghenadie înconjurat de clerul bisericei sf. Spiridon.

◔ Administratorii de plăși din județul nostru vor începe zilele acestea verificarea măsurilor metrice și de greutăți de la comercianții din comunele rurale.

● Școala primară mixtă din Păcurari, —de sub direcția d-nei Tincu se va construi pe locul din fața berăriei Zimbru, cumparat de comună de la d-ra Lucreția Xenopol.

● Vineri 19 Septembrie a. c. se redeschide teatrul-circ Sidoli cu seratele cinematografice Pathé Freres-Paris, sub conducerea abilului electrician d. A. C. Bottez.

Această serată de deschidere se va distinge printr'un program special, cu totul nou. Afară de o imensă bogăție în drame, comedii și feerii toate programele vor cuprinde scene luate în plin aer, evenimentele mari actuale din lumea întreagă și „Cinematograful instructiv".

Din Cinematograful actualității, programul de Vineri va cuprinde „Evenimentele din Turcia, marele incendiu din Constantinopole" etc. „Cum se extrage veninul din șerpi", în scop științific, „Menageriile uriașe din New-York" etc., va cuprinde cinematograful instructiv.

Atragem toată atenția cetitorilor noștri asupra programelor extraordinare ale noului ciclu și-i îndemnăm să asiste la incomparabilele serate Pathé Frères, al căror ciclu se redeschide Vineri 19 Septembrie a. c. la 9 ore seara.

DIVERSE

— Poliția de siguranță a arestat astănoapte pe individul Ioan Necan, supus austriac, găsit fără acte și căruia i s'a cerut extradarea de pare ce a comis o crimă în Ardeal.

— Gheorghe Popescu din mahalaua Frumoasa a reclamat poliției că eri oplosindu-se la el o femeie necunoscută și fiind cuprinsă de vărsături a încetat din viață.

— Epidemia de febră tifoidă care bîntuia cu furie, printre soldații din regimentul 18 Ștefan cel mare a scăzut.

Din numeroasele cazuri care existau n'au mai remas de cît trei.

— Simbătă a avut loc căsătoria civilă a d-rei Sofia Mihailescu cu d. Șt. Giurgeanu.

— Constatîndu-se grave neregularități în sarcina subofițerului Stan, aghiotant al regimentului 7 de roșiori, numitul a fost trimis în instrucția corpului IV de armată.

— Prefectura județului Ialomița a făsut cunoscut prefecturei de județ că printre rîmătorii din comuna Calarași din acel județ s'a ivit brînca infecțioasă.

— Cu începere de Joi 1 Octombrie st. n. trenul care pleacă din gara Iași la ora 1 și 25 se desființează.

— Revizoratul școlar al orașului a distribuit cărți din suma acordată de primăria Iași, la un mare număr de elevi saraci de la școlile primare din localitate.

— Aseară a fost ultima zi în care muzica militară a mai cîntat la grădina Copou.

— In Podul Iloaia s'a dezlănțuit cu furie epidemia de febră tifoidă.

D. dr. Roșculeț, medic primar al județului a fost Simbătă în acel oraș ordonînd mai multe măsuri sanitare.

— Direcțiunea școalei de moașe aduce la cunoștința absolventelor care doresc a li se încredința posturi, că în județul Argeș sunt vacante 15 noi posturi de moașe, în plășile Costești, Ciineni, Jiblea, Bascov, Stolnicu etc. retribuite cu cîte 60 lei lunar. Cererile trebuesc adresate medicului acelui județ.

Pricina defectelor femeei

Diferențiarea fizică hărăzită de natură, a făcut ca femeea să cîștige unele însușiri cu totul deosebite de ale bărbatului. Ar urma dar ca temperamentul și caracterul ei să fie consecința numai a funcțiilor biologice. Dar fiindcă femeea—ca și orice ființă—nu se poate sustrage hereditații și mediului social, urmează că ea este un produs artificial și încă departe de intenția naturei... pentru că însușirile ei caracteristice s'au transformat pe nesimțite unele în adevărate defecte, altele în adevărate calități, după cum vom vedea.

In privința defectelor, femeea și le ignorează, iar bărbații nu le recunosc paternitatea, pe motivul cunoscut, că nimenea nu voește să-și ia responsabilitatea unei sarcini ce apasă fie sufletește, fie trupește. Că bărbații sunt promotorii însușirilor ce au degradat și degradează pe femee e ceva așa de limpede în cît, oricine și-ar lua osteneala să cerceteze mersul evolutiv al moravurilor de la începutul societății și pînă acum, n'ar mai avea nici o îndoială.

Ca să nu aruncăm însă o vină prea mare și cam pripită asupra unora cari, cine știe din ce pricină— fie a lipsei de cultură mai solidă, fie a împrejurărilor, mai totdeauna suverane —să cercetăm pricina chiar de la origina ei.

La începutul umanității triburile sălbatice fură nevoite a-și lăsa viața nomadă din cauza traiului ce devenea din ce în ce mai greu. Silite fiind a se duce după vînat, pescuit, lucrul pămîntului, simțiră trebuința unei locuințe care trebuia păzită. Cei cărora le veniră această sarcină fură femeile, împinse la aceasta de funcțiile sexului, de *maternitate*. Această viață sedentară a femeei o făcu să capete un *corp mai slab* și mai puțin desvoltat—defect de care bărbații nu sunt responsabili, dar pe care l'au apreciat întotdeauna. Viața casnică, în decursul veacurilor, prefăcu nu numai forța musculară a femeei, dar îi dădu și fineța și albeața pielei —se vede însă că nu îndestul, de care ce recurge și la alte mijloace pentru a o subția și mai mult.

Și cu toată bănuiala lipsei de modestie nu se poate trece în tăcere asupra rușinosului obiceiu ce au unele femei de a întrebuința fardul—oricare le-ar fi scuza: obiceiu moștenit, *ten* pătat... Fardul nu are de cît un singur scop: acțiunea incontestabilă asupra simțurilor bărbaților. Singura scuză admisă e numai inconștiența în care se găsesc unele din ele. Aceasta pentru partea fizică.

Cît privește *mentalitatea* femeei, ori care i-ar fi fost verdictul asupra calității, cum s'ar fi putut pretinde ca femeea să-și aibă vederile-i proprii din întunericul în care a zăcut? In cercul strîmt în care s'a găsit, lipsită de un mediu neprielnic, datu-i-s'a putința să știu și ea ceva?

Și chiar dacă i s'a dat, cine nu cunoaște cazuri, și din timpurile moderne, actuale, în care trăim și noi—cînd tot ceea ce ar voi să citească o femee trebue să treacă prin cenzura bărbatului, care pe motiv că nu voetșe să-și vadă soția indispusă, nu-i permite a ceti, de cît anumite cărți. Adevărata intenție însă se vede ușor: frica de a nu ajunge femeea vre-odată ca prin lumină să-și vadă poziția de plîns în care-și duce traiul.

Cît privește moralul, apoi aci e partea cea rea pe care barbații cu greu își vor ispăși-o. Nevoia de a se hrăni și neputința de a-și agonisi hrana din pricina maternității făcură pe femee să se găsească în puterea bărbatului. Pentru a-l aduce să nu i se pară prea grea sarcina de a-o proteja, femeea își dădu toată silința de a fi plăcută. Ea recurse la toate mijloacele permise și nepermise de judecată și de demnitate chiar. Această trebuință de a plăcea fu transmisă prin sînge și întreținută cu sfințenie prin creșterea dată de mame; așa în cît astă-zi ea degeneră în cea mai pură *vanitate* și care nu mai duce la fericire — scopul fericirei astă-zi ne mai mărginindu-se numai la bucățica de pîine, care se cerșia bărbatului și se căpata cu prețul sacrificiului individualității.

Sistemul nenorocit de educație de pînă acum, sistem dictat de moravuri—nu făcu altă de cît a servi vanitatea cît mai bine dînd femeei numai un lustru care acopere foarte rău lipsurile. Femeea deveni un obiect de lux, o păpușă, care a plăcut și place încă multora din barbați.

Tot din nevoia de a se pune sub protecția bărbatului femeile fură nevoite a se concura prin talentul de a plăcea, căutînd a intra cît mai mult în gustul lor. Cum gusturile se potrivesc așa de rar, femeile fură nevoite a-și ascunde unele sentimente proprii, ceea ce perpetuat tot cu sfințenie, dădu naștere prefăcătoriei —grație căreia multe femei isbutesc și astă-zi să dobîndească de la bărbați ceea ce pe altă cale mai dreaptă nu ar avea.

(Va urma).

Ultime informaţii

● **Ancheta.**—*Inalţii magistraţi însărcinaţi cu ancheta judecătorească s'au prezintat la curte astăzi la ceasurile 1 şi au fost primiţi la intrare de d. prim-procuror Ghinea Ionescu, care i-a condus în grefa camerei de punere sub acuzare unde va urma ancheta.*

In primele zile ancheta va extrage ce va crede de cuviinţă din dosarele incriminate, va face cuvenitele procese verbale şi după aceea va interoga pe magistraţi asupra punctelor ce va crede de cuviinţă.

Domnii Skarlat Ferekide şi Ciru Oeconomú au mers în cabinetul primului president al Curţei, care a resomandat înalţilor magistraţi pe toţi domnii consilieri. D. A. C. Cuza a fost imediat citat ca informator. In momentul în care scrim, ancheta interoghează pe d. Cuza.

*

Ascultarea d-lui A. C. Cuza înaintea comisiunei de anchetă a durat 1 oră şi jumatate.

După cîte au transpirat d. Cuza a declarat că-şi menţine toate acuzările de până acum şi a invocat şi fapte noui.

După d. Cuza a fost chemat d. procuror Hamangiu care este ascultat în momentul cînd scrim.

● **Procesul cîrciumarilor.** — *Este aproape sigur că procesul cîrciumarilor şorocit a se judeca în Iaşi mîine şi poimîne nu va mai fi judecat aci.*

Simbătă, procurorul general a primit o telegramă din partea ministrului de justiţie, prin care cerea ca magistratul să facă imediat la Curtea de Casaţie cererea pentru strămutarea procesului, pe motivul că ordinea publică este serios ameninţată în Iaşi prin acest proces.

Se crede că cererea va fi judecată chiar astăzi la secţia II-a a Inaltei Curţi, şi nici o îndoială nu încape că de astă-dată procesul va fi strămutat.

● **Sinuciderea din Strada de Sus.** — Astă-noapte pe la ora 2, locatarii din curtea caselor cu No. 160 din strada de Sus au fos alarmaţi de o puternică detunătură ce se auzise dintr'o cameră din casele din fundul curţei unde locuia cărciumarul Leib Ţalic. Soţia acestuia, Hana, care acum cîtva timp eşise din ospiciul Socola, într'un acces de nervi, a luat un revolver calibru 9, cu care soţul său obicinuia să se ducă la vie, şi trecînd în bucătărie şi-a descarcat un foc de revolver în partea anterioară a gâtului.

Imediat avizîndu-se autorităţile au sosit la faţa locului d-nii procuror Scarlet, Argintoianu comisarul secţiei, Dan comandantul sergenţilor şi dr. Imervol, care au dispus transportarea sinucisei la spitalul Sf. Spiridon, unde după cîte-va ore a încetat din viaţă.

● *Comuna Iaşi a amendat cu suma de 16,500 lei pe usina electrică din localitate pentru că în trei rînduri oraşul a rămas în întuneric.*

Societatea a făcut apel la consiliul comunal şi în cazul cînd nu va fi ertată de această amendă, va face recurs la tribunal.

● D. Ştefănescu, subdirectorul sucursalei din Galaţi a Băncii Naţionale, a fost numit subdirector al Casei Rurale.

Casa Rurală îşi va începe operaţiunile la 1 Octombrie.

◑ La 25 Septembrie se va ţinea la prefectura de judeţ noui licitaţii pentru arendarea cîrciumilor din judeţul nostrul, nearendate încă.

● Astă-zi e ultima zi în care se mai admit înscrieri pentru „Căminul moaşelor".

Fie-care prefectură de judeţ a trimes 5 eleve.

● Epitropia Sf. Spiridon a comandat de la o mare casă din München mai multe instalaţiuni de aer comprimat şi hidroterapie, care vor fi instalate la Slănic.

Inginerul casei de la care s-a făcut comanda a fost la Reichenhall cu d. Pennescu, unde i-a arătat mai multe instalaţiuni similare.

● Zilele acestea va începe rechiziţionarea cailor şi trăsurilor din judeţul nostru. Această operaţiune se va face de către un delegat al judeţului, împreună cu delegatul Comandamentului corpului IV de armată.

● In ziua de 18 a. c. va începe la institutul Gregorian examenul de admitere a elevilor, care doresc a urma şcoala de moşit, de pe lîngă această instituţie, de sub diriguirea d-lui dr. V. Bejan.

Pe lîngă directorul şcolei, mai fac parte din comisiunea examinatoare: d-na dr. Al. Lambrior şi părintele Stamati.

Astă-zi dimineaţă au fost examinate actele candidatelor.

● Mercuri 17 Septembrie, la orele 8 dim., vor fi examinate, dacă se prezintă în bună stare de sănătate, concurentele la bursele şcoalei de moşit. Astă-ri la orele 3 d. a. au început la aceiaşi şcoală examenele elevilor din anul al II-lea, care urmează a eşi absolvente. Elevele au trecut teza de corespondenţă.

◒ **Judiciare.**—Se ştie că curtea de apel secţia I-a a respins cererea d-nei Irina Cortazzi pentru punerea sub interdicţie a d-lui George Exarho, tatăl fostului adjutant al Alteţei sale principelui Ferdinand.

D-na Cortazzi a făcut recurs contra deciziunei, care se va judeca la 26 Septembrie la secţia I-a a Inaltei curţi.

— La sectia II-a a curţei urma să se judece astăzi importantul proces Schönfeld—Wechsler din Botoşani, pentru anularea testamentului lui Wechsler.

Curtea a amînat judecarea.

● D. locotenent colonel Al. Iarca, delegat special ca raportor în afacerea gravelor neregularităţi constatate la brigada 7-a din Roman, a plecat la Roman, însoţit de d. căpitan raportor Const. Gh. Petrovici, în vederea continuărei anchetei, care nu va putea fi terminată de cît în cursul lui Octombrie.

◐ D. inspector şcolar Dimitrie Sachelarescu a plecat Simbătă la Dorohoiu în vederea împărţirei circumscripţiilor şcolare ale acelui judeţ între revizorii de şcoli.

◓ Pentru aprovizionarea orzului şi ovăsului, necesar garnizoanelor cuprinsul corpului 4 de armată, se va ţine licitaţie publică la 26 Septembrie de oare-ce înainte de acea dată trupele sunt la manevră regională.

Licitaţia se va ţinea la comandamentul corpului IV de armată.

● Azi s'a terminat recensămîntul tinerilor care vor forma contigentul 1910.

Conform nouei legi militare, tinerii sunt la dispoziţia ministerului de războiu şi cu începere de la 1 April ei vor face exerciţii militare la trupele din garnizoana locală.

◐ Pentru Marţi 16 şi Mercuri 17 Septembrie se anunţă un mare eveniment artistic în Iaşi: celebrul transformist *Jassy* un fiu al Iaşului va da 2 reprezentaţii în sala Circului Sidoli.

Cei care l'au văzut astă vară la Slănicul Moldovei zic că *Jassy* întrece chiar pe Marbis în genul său transformist.

◔ Următoarele candidate au reuşit la concursul pentru cursul superior de la „Reuniunea Femeilor Române".

Secţia croitoriei: Andriescu Natalia, Brudea Victoria, Budea Virginia, Celus Ana, Harnagea Florica, Lascu Ecaterina, Mihai Lucreţia, Negrescu Victoria, Pop Maria, Popovici Virginia, Stihi Elvira, Ţidulă Maria, Vasiliu Alexandrina.

Secţia lingeriei: Dăscălescu Agripina, Drăghici Margareta, Celus Eugenia, Oneeanu Matilda, Pavlu Elena, Popovici Eugenia, Vasiliu Maria, Georgescu Sofia.

O ÎNTIMPINARE

Din partea societăţei *Union*, pentru lucrările aducerei apei, primim următoarele:

Domnule Redactor,

In ziarul „Opinia" din 10 Sept. a. c., s'a publicat o informaţie, care cuprinde o critică şi o observaţie, în acelaş timp, făcută societăţei de antreprisă a lucrărilor de canalisare şi aducerea apei în oraş, cu privire la procedarea noastră de a fi desfundat mai multe străzi de o dată. Găsesc util, atît pentru cunoştinţa marelui public, cît şi pentru complecta noastră apărare, să vă dau şi eu, ca representant al societăţei, dosluşirile necesare la învinuirile ce ni se aduc.

Este adevărat, că s'au desfundat multe străzi pentru canalizare şi distribuţie, însă vă rog să credeţi că aceasta s'a făcut în mod forţat din partea noastră, pentru că şi societatea la rîndul ei este obligată că într'un termen foarte scurt pe care îl fixează contractul, să execute întreaga lucrare de antrepriză.

A executa, într'o campanie de lucru, patruzeci klm. de canal şi distribuţie în oraş, nu poate fi considerat ca un fapt cu totul uşor, şi oricît de preparat a-i fi pentru aceasta, totuşi nu e omeneşte posibil de a evita în totul orice dezagramente publicului din Iaşi, mai ales cînd ai de luptat şi cu un timp aşa de ploios cum a fost în ultimele luni.

Dacă ar fi numai de debleat, de făcut posa canalului şi apoi ramblearea lui, lucrarea ar merge fără ca să dea prilej de nemulţumiri din partea publicului; onor. direcţiunea lucrărilor însă ne cere în conformitate cu caietul de sarcini, ca în unele locuri să facem probe cu ape pentru constatarea etanşietăţei precum a fost cazul tocmai în străzile precizate de informaţiunea D-voastră. Această probă cu apă de care vorbesc mai sus este destul de complicată în executarea ei:

Trebue mai întâi de zidit unele părţi ale gurilor pe porţiunea incercată, apoi umplut tot interiorul canalului cu apă, operaţie care cere mult timp, fiind lipsă de apă în Iaşi, ceea-ce ne face să aducem cantităţi considerabile numai cu sacalele. Ivindu-se dintr'o întîmplare neprevăzută o neetanşeitate pe alocurea, trebue golit canalul pentru a se face reparaţiunea cuvenită şi umplut din nou cu apă.

Repeţindu-se această anevoioasă lucrare în unele locuri, precum a fost în străzile Toma-Cozma şi Asachi, era evident că a trebuit să treacă un oare-care timp până ce s'a convins atît Onor. direcţia lucrărilor cît şi antrepriza, că lucrarea în această parte este complect reuşită.

In acest interval de timp, trebuie de ştiut onor. Redacţie, că societatea nu are voe ca să astupe şanţul la loc şi antrepriza, lucrînd sub supravegherea direcţiunei lucrărilor, trebue ca să ţie seamă de indicaţiile utile pe care îi le dă. Ast-fel am primit permisiunea definitivă de astuparea străzei Toma-Cozma abia acum 2 săptămîni, şi a străzei Asachi în mod oficial abia în ziua de 6 Septembrie, tocmai în momentul cînd începuseră ploile care ne-au păgubit colosal şi ne-au pus tot-odată în imposibilitate de a accelera lucrarea în unele părţi ale oraşului, din care cauză sufere şi o parte din populaţiunea Iaşului.

In cît priveşte canalizarea din strada Carol I, despre care faceţi menţiune în informuţiunea din ziarul „Opinia" vă rog să credeţi onor. Redacţie, că această lucrare a fost efectuată în cel mai scurt timp posibil, de oare-ce construirea canalului tip de peste 1 jum. klm. s'a început pe această stradă pe la sfîrşitul lunei Mai şi s'a terminat la 1 Septembrie. Observăm că şi la această lucrare am primit permisiunea acoperirei părţei finale, Marţi 9 Septembrie, în vederea întărirei bolţei de beton. Canalul din strada Carol s'a început a lucra acum 4 săptămîni şi e pe cale a se termina. Am fi terminat deja acest canal, dacă ploile nu ne-ar fi ţinut pe loc. Canalul circular din strada Sf. Nicolae aste de mult lucrat de către antrepriza canalizărei şi lucrările care se mai fac acum în acea direcţie nu sunt din partea noastră, ci a societăţei de asfalt, care lucrează pentru onor. Primărie. Canalul tip din strada Sf. Nicolae început de abia acum zece zile, pînă astă-zi ar fi fost complect terminat pe acea porţiune, dacă nu ne-ar fi împedecat ploile.

In cît priveşte lucrarea din strada Ştefan cel Mare cu colectorul tip mare, merge normal şi nu credem că s'ar putea aduce de cineva vre-o obiecţiune serioasă.

A se susţine aşa dar, că străzile sus numite se află toate de la începutul lunei Iunie în stare impracticabilă este a nu se cunoaşte în totul fondul adevărului pe care am ţinut să-l relevez în rîndurile de mai sus.

Dar informaţiunea D-voastră onor. Redacţie se referă şi la modul cum se efectuază asemenea lucrări în alte ţări. N'am de cît să mă refer la lucrările de ecleraj din Viena, sub primariatul d-lui Dr. Lueger, cînd s'au desfundat în mase aproape toate străzile oraşului, producînd destule consecinţe fără ca populaţiunea vieneză să se rădice ca să critice procedarea acelei antreprize de lucrări.

Dar onorată Redacţiune, acolo unde informaţiunea este cu adevărat jicnitoare antreprizei este critica pe care o faceţi modului de batere a pămîntului rambleat atribuindu-ne un mod superficial de lucrare în această privinţă.

Or, este fapt cunoscut că ori cît de bine s'ar bătători pămîntul totuşi se mai tolerează tasări ulterioare şi cu atît mai mult cu cît ploile din ultimele zile au înmuiat şi scurs pămîntul lîngă pavagiul de curînd refăcut, din care cauză s'a deteriorat pavagiul de pe unele străzi.

Nu tăgăduim că canalizarea în masă nu-i un incovenient pentru circulaţiunea publicului dar fără acest incovenient este aproape imposibil de efectuat o lucrare aşa de complicată şi mare într'un interval de timp relativ foarte scurt.

Antrepriza acestei lucrări îşi dă toată osteneala pentru a înzestra Iaşul cu ceia ce este mai necesar, apa.

In vederea aceasta nu cruţă nimic pentru a ajunge la rezultatul dorit. Tóte incovenientele neprevăzute şi care la fiecare pas survin, le suportă cu resignare.

La rîndul nostru ne permitem a ruga să nu fim atacaţi pe nedrept.

Mulţumindu-vă onor. Redacţie pentru ospitalitatea ce a-ţi acordat lămuririlor noastre, vă rugăm să bine voiţi a primi asigurarea perfectei noastre consideraţiuni.

A. IALCOVITZ
Inginer-director al Societăţei Union-Baugeselschat antrepriza lucrărilor de alimentare cu apă.

Din iniţiativa d-lor L. Grossman, Alexandru Hefter şi Avram Aranovici s'c făcut ieri o rugăciune pentru însănătoşirea grabnică a M. S. Regelui.

Serviciul religios a avut loc in sinagoga I. Ch. Daniel.

● Cererea de strămutare a procesului cîrciumarilor, va fi judecată de Curtea de Casaţie în ziua de 17 a. c.

● Comisia de anchetă a interogat pe mai mulţi consilieri ai Curţei.

La ora 5, interogatoriile continuă.

Peste cîte-va zile:

Teatrofonul Pathé-Frères

Cinematograful vorbitor

Cea mai grandioasă invenţie a epocei noastre

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti 15 Septembrie

Sanatatea M. S. Regelui

Bucureşti.—Un ziar din Capitală crede a şti că M. S. Regele a renunţat la regimul ce i l'a prescris doctorul Noorden de oare ce acel regim făcea mai mult rău de cît bine Suveranului.

Mobilizarea armatei

Bucureşti. — In vederea gravului conflict turco-bulgar, ministru de razboiu a ordonat astă noapte şi astăzi peste zi mobilizarea diviziei III.

Au fost mobilizate Regimentele 5 şi 6 de infanterie, batalionul 2 de vânători, regimentul Argeş No. 4, regimentul 4 rezervă, 22 rezervă, Radu Negru 27, Muscel 30. Dâmboviţa 22, Roşiori 4, Calaraşi 4, Artileria 6 şi coloanele de miliţii 1 şi 2.

Toţi ofiţerii de rezervă aflaţi în ţară vor fi chemaţi să se prezinte la corpurile lor. Toţi proprietarii de rechiziţii sunt obligaţi a se prezenta autorităţilor comunale.

*

Piteşti. - Astă noapte la ora 3 s'a dat telegrafic ordin de mobilizare regimentului de infanterie din 1894 şi toţi miliţienii din 1889.

Primăriile comunelor rurale au fost telegrafic înştiinţate să facă publicaţiile regulamentare.

La Piteşti trupele vor rămînea timp de 5 zile pe loc, după care vor pleca în Dobrogea.

*

Tirgovişte.—Trupele de aci au fost consemnate astă noapte prin semnale de alarmă şi tragerea clopotelor la biserică.

Intrevedere

Bucureşti.—In cercurile politice să comentează foarte mult faptul că în ajunul plecărei sale la manevre, A. S. R. Prinţul Ferdinand a avut o întrevedere de peste 2 ore cu primul ministru Sturdza.

Noul Imprumut

Bucureşti.—Noul împrumut s'a încheiat astă-zi cu un curs de 88—1 la sută.

Deces

Caracal.—Astă noapte a încetat din viaţă aci deputatul Caraiman care a lasat toată averea sa oraşului Caracal.

Terenurile petrolifere

Bucureşti.—Guvernul va veni cu un proect de lege pentru acordarea unui credit de 500 mii lei anual pentru exploatarea terenurilor petrolifere.

Se va depune şi un proect modificător al modului de exploatare, actual în sensul ca să se facă apel numai la căpitaluri indigene.

Incidentul Bulgaro-Turc

Londra.—Agenţia Reuter află că pînă Duminecă seara ambasada turcească n'a primit nici o confirmare că Bulgaria ar fi refuzat să restituie direcţiunei calea ferată orientală.

Poziţiunea Turciei este absolut clară pe cînd Bulgaria a dispreţuit tratatul de la Berlin.

Poarta aşteaptă respunsul cabinetului din Sofia. Ambasadorul turc la Londra a avut eri o lungă convorbire cu ministrul de externe Sir Grey asupra acestei situaţiuni. Să speră aci că guvernul bulgar va respecta tratatul de Berlin şi afacerea calei ferate orientală va fi regulată în mod amical şi cu totul satisfăcător.

Din Marocco

Paris.—Generalul D'Amade a telegrafiat că eri după amiază cinci dezertori din legiunea străină au fost arestaţi în portul Casablanca în momentul cînd erau să plece cu un vapor însoţiţi fiind de un impiegat indigen al consulatului german din Casablanca. Dezertorii au fost arestaţi şi conduşi de către gendarmi la închisoarea garnizoanei puţin timp mai pe urmă a fost arestat şi-al şasele dezertor.

Turci şi Persani

Constantinopole.—Aseară a avut loc un consiliu de Miniştri la care au asistat; marele vizir împreună cu miniştrii de războiu, finanţe şi interne. După ziarele turceşti,, poarta ar fi hotărât să notifice guvernului persan că guvernul otoman va trimite trupe la graniţa turco-persană dacă supuşii turci continuă să mai sufere în urma ostilităţilor din Tacbon.

Intrevedere

Paris.—Regele Spaniei, Ministrul de externe al Spaniei, primul Ministru francez Clemenceau şi ministrul de externe Pichon, au avut astă-zi o lungă convorbire privată. Suveranii Spaniei au luat dejunul la ambasada spaniolă. Au luat parte şi Miniştrii Clemenceau şi Pichon.

Tinerii-Turci

Viena.—Ziarul „Fremdenblatt" declară că pretinsul program secret al tinerilor turci semnalat din Salonic nu poate fi de cît o tentativă făcută de către cîţiva membri ai partidului avînd opiniuni extreme.

Tinerii Turci compatenţi au dat în totdeauna dovezi de un mare tact politic şi de o înţălegere dreaptă a faptelor din politica europeană şi în cea particulară peninsulei balcanice. După experienţa căpătată de către tinerii turci prin patriotismul lor energic, prin prudenţa şi moderaţiunea arătată, influenţa lor asupra afacerilor statului nu poate fi de cît folositoare.

Tinerii turci se bucură de toate simpatiile puterilor; ei au fost şi sunt factorii cei mai influenţi operei care ocupă toate forţele cele mai nobile din Turcia. Aceste simpatii vor rămînea asigurate acestei opere pacinice.

Tren atacat

Wikna.—„Agenţia Westnik" află că eri noapte trenul postal care era păzit milităreşte a fost atacat de nişte talhari în gara Besdany. Talharii au aruncat bombe omorând pe un jandarm şi rănind pe cinci alţii; apoi au pătruns în vagonul postal furând din el scrisori şi bani, făcîndu-se apoi nevăzuţi. Câte-va persoane a fost arestate.

Suveranii Spaniei

Paris.—Suveranii Spaniei au sosit aci însoţiţi De către ministrul de externe Allende Sallazar; Ministrul de externe francez Pichon i-a salutat în numele guvernului. Un public numeros a aclamat călduros pe suverani. Nu s'a produs nici un incident.

PRIMARIA COMUNEI IASI

PUBLICAŢIE

In ziua de 22 Septembrie a. c. oara 11 a. m. se va ţine în camera acestei Primării, în conformitate cu art. 72—83 din legea comptabilităţei publice, licitaţie prin oferte închise pentru darea în intreprindere a construirii unui al doilea reservor de apă caldă la Baia Comunală. Valoarea lucrărilor după deviz 1675 lei.

Garanţia provizorie 100 lei în numerar sau efecte garantate de Stat.

Devizul se poate vedea în fie-care zi de lucru la Serviciul tecnic comunal.

No. 19316
10 Septembrie 1908

TEATRUL CIRC SIDOLI

Vineri 19 Septembrie a. c.

se redeschide

TEATRUL CINEMATOGRAFIC

— — **Pathe Freres—Paris** — —

Sub conducarea technică a domnului

A. C. BOLTEZ

Cabinetul de Chirurgie dentara

al

Doamnei Doctor CIUDIN NICULCEA

se va muta de la 26 Octombrie c., tot în **str. Lăpuşneanu la No. 25**, d'asupra parfumeriei Darmet (Robert) casele Mavrocordat. Intrarea prin gang.

Prima Fabrică de Argintriia

SUSSMANN & GRANET.—Iaşi

Repară ori-ce, obiecte de argint şi argintate.

Preţuri foarte moderate.

Pentru informaţiuni a se adresa d-lui B. Sussman, Str. Ştefan cel Mare No. 36.

Dr. H. IVAINER

MEDIC DE SPITAL, specializat la Paris

pentru boale de copii, s'a stabilit în Iaşi.

Str. Primăriei No. 30

G. BELDIMAN

AVOCAT

al soc. de asigurări gen. „Dacia-Romania"

18 strada Luterană 18

BUCUREŞTI

se însărcinează cu procese şi ori ce altê formalităţi la Inalta Curte de Casaţie.

CAILE FERATE ROMANE

Plecarea şi sosirea trenurilor—GARA IAŞI

PLECAREA

Ante meridiane

Paşcani, Bacău, Piatra-N., Bucureşti	6.10
T.-Ocna, Burdujeni, Fălticeni, Botoşani	
Vaslui, Galaţi, Bucureşti	8.35
Dorohoi	8.40
Paşcani, Bucureşti	10.20

Post-meridiane

Ungheni, Chişinău, Odessa	12.05
Vaslui, Tecuci, Galaţi	3.10
Dorohoi	5.40
Paşcani, Bucureşti, Burdujeni, Fălticeni	5.55
Botoşani	
Vaslui, Bucureşti, Galaţi, T.-Ocna	9.05

SOSIREA

Antè-meridiane

Bucureşti, Tg.-Ocna, Galaţi, Vaslui	8.30
Dorohoi	10.35
Paşcani, Bucureşti, Fălticeni, Burdujeni	11.20
Botoşani	

Post-meridiane

Galaţi, Tecuci, Vaslui	1.05
Ungheni, Chişinău, Odessa	5.25
Bucureşti, Paşcani	6.20
Dorohoi	8.00
Bucureşti, Galaţi, Vaslui	9.55
Paşcani, Bacău, Piatra-N., Galaţi, Bucureşti	10.55
T.-Ocna, Fălticeni, Botoşani, Burdujeni	

Gonosan
TRADE MARK

ANTIBLENORAGIC

Cel mai bun şi aprobat de toate autoritaţile medicale. Calmează repede durerile şi opreşte secreţiunea, *scurtează durata boalei şi preîntîmpină complicaţiuni.* Doza: 4—5 ori pe zi cîte două capsule după mîncare.

De vînzare la toate farmaciile şi drogueriile din ţară. Preţul unei cutii 50 capsule lei 4; cu 30 capsule lei 2.75.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa administraţiei ziarului, strada Ştefan cel Mare No. 38

10 lei ZILNIC

şi chiar şi mai mult se cîştigă uşor. *Săriţi* pentru detalii Agenţii de publicitate „Presa" Bucureşti, *pentru S. B.* No. 8.

E. Herovanu
AVOCAT
Strada Tăutu 1 Iaşi
Cons.: 8—11 dim., 6—9 sara.

ANDREI BRIFF
AVOCAT
— Strada ETERNITATE No. 72 —

„VICTORIA"

SOCIETATE ANONIMA DE

Asigurari generale şi Reasigurari

IN BUCUREŞTI

Direcţiunea generală: Str. DOAMNEI No. 10

Capital statuar 5.000.000

Intăia emisiune lei 1.000.000

Primul versămînt Lei 300.000

Societatea este representată în toate localităţile mai principale din ţară prin Agenţii săi şi face *Asigurări* contra riscurilor de

INCENDIU şi EXPLOZII

ACCIDENTE

CORPORALE ŞI ASUPRA **VIEŢEI** *OMENEŞTI*

TRANSPORT

Terestru, Fluvial şi Maritim

—REPRESENTANŢA GENERALA PENTRU JUDEŢUL ŞI ORAŞUL IAŞI—

Strada Ştefan cel Mare No. 33

„România musicală"

— IAŞI —

24 Str. Lăpuşneanu 24

Piane: din cele mai renumite Fabrici începînd de la Lei 700—pînă la cele mai scumpe.

Renumitele Pianine Zimmermann cea mai mare fabrică din lume.

Gramofoane: Marca „Inger" preţuri, reduse Gramafon de concert mare cornet dirigiabil redus din lei 250—la lei 150.

Plăci mari de concert pe ambele părţi numai Lei 4.—o placă.

Note muzicale: pentru Conservator, studii şi piese moderne.

Viori pentru şcoală, Orchestră şi solişti.

Mandoline italiane, Violoncele, Flaute.

Coarde fine din cele mai renumite fabrici.

Preţurile cele mai eftine.

Hîrtie diafană de lipit pe geamuri cele mai frumoase desenuri.

Tablouri de artişti celebri precum şi Rame.

Preţurile cele mai reduse.

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— *Strada Golia 77* —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

Stefan P. Georgescu
AVOCAT
— *Str. Căpitan Păun No. 10 bis* —
Primeşte consultaţii dela 7 jum. la 9 dim.

D-r Alex. Lambrior
— *Strada Vovideniei No. 1* —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

ADVOCATUL
EM. SOCOR
S'a mutat în Str. Veche 24

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— *Strada Crucei 41* —

Alfons Herovanu
AVOCAT
— *Str. Bărboi No. 19* —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

„ANCORA"
(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente *în VIENA fondată în anul 1858*

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907

PESTE 182 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,266,500

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.

b) Contra asigurări.

c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.

d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi *Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei.*

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei care au întîrziat

Să nu piardă ocaziunea acum la:

Clasa IV-a a Loteriei

Tragerea

la 25 şi 26 Septembrie

LEI 900000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai rămas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 13
1/4	Un sfert	Lei 26
1/2	Una jumătate	Lei 52
1	Loz întreg	Lei 104

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4.50—lei	1/4	Un sfert	9—lei
1/2	Una jumătate	18 — lei	1/1	loz întreg	36—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat postal

Se garantează servicîu celmai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se tace imediat după tragere.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul V.—No. 536.—IAȘI Mercuri 17 Septembrie 1908

Reversul medaliei

Și libertățile mari au neajunsul lor,—ca și toate bunurile de altfel.

E mare lucru libertatea, fără îndoială. E mare lucru a putea gîndi așa cum te duce capul, a putea vorbi așa cum gîndești, și, după împrejurări, a putea pune pe hîrtie toate produsele crierului și imaginației tale.

Pentru a ajunge la o organizație socială și politică, în care libertatea aceasta să constitue un principiu fundamental, cîte lupte s'au dat în sinul societăților, și cît sînge a costat fie care pas, pe care aceste societăți l'au făcut în cucerirea libertății!

De nimic nu se abuzează însă mai mult de cît de libertate. Și—doamne ferește!—nu mă gîndesc un moment la vremurile vechi și întunecate, în care libertatea era o noțiune aproape necunoscută. Din potrivă. Cu toate neajunsurile ei, o prefer ori cărei stări, care ar știrbi-o cu cîtuși de puțin.

Cu toate aceste, cîte odată, cînd privesc cum se manifestă acest produs al libertății de gîndire, care se chiamă „obligativitatea opiniunilor", sau cînd îmi arunc ochii pe vrafurile de ziare, de reviste, de broșuri etc., care nu sunt alta de cît secrețiunile unor criere cuprinse de mania scrisului,— mă gîndesc dacă n'ar fi un chip de a se lua mijloace de profilaxie în această endemie grozavă.

Tocmai citesc într'o revistă judiciară, articolul unui om de drept, actualminte director de penitenciar, care, vorbind într'o altă materie, îmi sugerează totuși o soluție a cărei eficacitate îmi pare nediscutabilă.

Iată de ce-i vorba.

Directorul de penitenciar, emite ideea a se introduce în sistemul penitenciarelor noastre, reforma capușoanelor.

E rău, zice directorul, ca deținuții să apară în public, cu fața descoperită. E rău, pentru că e imoral, și pentru că e neuman. Și poate că e așa.

M'am gîndit însă, dacă nu cumva sistemul acesta ar putea găsi o aplicație practică mai întinsă. Și anume: oare nu s'ar putea imagina un soiu de botniță pentru acei cari nu-și fac nici o rezervă în a exprima ceea ce gîndesc?

Avantajul ar fi considerabil. Cîte păreri baroce, cîte gînduri subversive, cîte ciudățenii de gîndire, ar dispărea din viața noastră socială? Cîte conflicte s'ar stinge înainte de a se naște? Cîte complicații politice ar fi înlăturate cu desăvîrșire.

Inchipuiți-vă numai, acțiunea d-lui Cuza, sub aplicația unui asemenea regim.

Marele om, gesticulînd la cursuri, fără a putea profera o singură injurie. N'ar fi acesta, un spectacol fără pereche? Inchipuiți-vă pe Abgar Buicliu, în culoarele palatului de justiție, în neputință de a goli sacul de răutăți. S'ar putea o situație mai delicioasă?

Evident că aceasta ar mai implica încă un lucru. Oamenilor aceștia, cari vorbesc și scriu, ar trebui să li se lege și mînile, pentru a nu mai macula nevinovata hîrtie.

Și atunci, *Epoca*, ar muri de inaniție, și micul dictator ar turba de năcaz,—iar *Viitorul* și *Voința Națională*, și-ar încheia misiunea pe pămînt.

Nu vreau să duc însă gluma prea departe. Dar revenind la ceea ce spuneam la început, mă întreb: oare abuzul libertății, este numai decît de esența libertății însăși? Oare este numai decît necesar pentru a pune în valoare această mare prerogativă socială, ca de ea să se abuzeze în chipul cel mai nesocotit? Și în fine, nu e nici un chip de a împedeca răul acesta?

Bine ai venit Șefule

După o absență destul de îndelungată d. Take Ionescu, șeful nostru iubit, s'a reîntors aseară în țară. Primirea caldă și entuziastă ce i s'a făcut în Gara de nord, de și pare să fie—după cum zic adversarii noștri—un simplu fapt divers, este totuși o puternică dovadă de tăria organizațiunii politice a partidului nostru.

In adevăr, care este cea mai serioasă garanție de trăinicie a unui partid politic, dacă nu puternicia sentimentelor reciproce, care înlănțuește pentru totdeauna pe membrii unei organizațiuni? Și cum se poate mai bine și mai evident concretiza această trăinicie de sentimente reciproce, de cît în dragostea neprihănită, pe care membrii unui partid o păstrează șefului lor?

In această iubire neinteresată și plină de vibrațiunile unui sentiment de admirație pentru omul cu calitățile superioare ale lui Take Ionescu, s'a plăzmuit ființa partidului conservator-democrat și s'a închegat trăinicia vieții lui politice.

Așa sunt oamenii mari, oamenii superiori. Ei nu se supun evoluțiunilor și capriciilor mediului, ci prin puterea lor creatoare, ei își făuresc mediul lor.

Take Ionescu este dintre aceștia, și de aceia primirea pe care partidul conservator-democrat din Capitală i-a făcut-o acum la reîntoarcerea în țară, are însemnătatea nu a unui fapt divers, ci a unui mare act politic.

Unindu-ne glasul cu acela al prietenilor noștri din Capitală, urăm și noi șefului nostru, cu aceiași dragoste entuziastă: bine ai venit șefule!

Chestiuni locale

Vechile poduri din Iași

Săpăturile ce se fac pe străzile Iașilor pentru canalizare ne desvălesc Iașii de acum 100 de ani în urmă. Nu cu puțină curiositate trecătorul se uită și vede grinzile și șarampoii vechi, cari sprijineau podelele așezate pe uliți.

Această desmormîntare a unui trecut nu tocmai îndepărtat ne duce cu mintea la traiul Iașilor de pe cînd era capitala Moldovei, cu șiragurile de trăsuri și alaiuri domnești, cari eșiau din poarta Curții domnești și luau drumul pe ulița boerească spre ulița sărbească (Lăpușneanu), apoi luau drumul săpat al Botoșanilor (strada Carol) și mergeau să joace *halca* pe podișul Copoului, unde mai apoi M. Sturza a sădit grădina Copoului, plantînd 33000 de copaci, iar ceva mai sus Grigore Ghica a plantat aleele.

Vechii Iași, oraș de lemn, căci și Curtea domnească era de lemn, și gardul din jurul tîrgului de nuele, începuse a-și podi ulițele încă din secolul al XVII-a, mai ales *podul vechiu*, centru comercial, *ulița boerească* (Stefan cel Mare) și către 1763 începuse a se podi ulița sărbească.

Din glodul cel mare în care înotau cetățenii Capitalei, a fost o mare fericire cînd domnii Moldovii au început a podi ulițile și a așeza felinare, care de abea erau 20 în Iași pe la 1763.

Podul a fost mai greu de așezat la noua uliță ce s'a deschis în josul palatului spre Socola, numit *podul lung*, căci aici era mlaștina Bahluiului, care se lega cu iazul de supt Curte și în deal avînd gunoiul asvărlit de la grajdurile Curții. Aici a trebuit să se bată 2 rînduri de piloți și 2 rînduri de poduri să sue ulița și să oprească inundațiile.

Către 1830 Iașii au început a se petrui cu macadam și în planul Iașilor din 1844 se însamnă ulițele petruite.

Dacă în estetic astăzi Iașii stau însutit mai bine ca în trecut, dacă în locul podurilor cu murdăriile ascunse supt ele azi avem uliți asfaltate și canalizate, dacă în locul întunerecului azi avem lămpi electrice, este ceva ce lipsește și va lipsi Iașilor: mișcarea de oameni.

Pe oameni îi mișcă politica, comerțul și industria, Funcționarismul, care stăpînește azi Iașii e semnul decăderii lui, căci funcționarul e elementul consumativ, nu productiv.

Mișcarea politică în Iași e centrifugă; căci Iașii stau și ei în funcțiune de Capitală.

Ca mișcare economică și industrială, Iașii sînt în spor, și e singura cale, care e chemată a însufleți Iașii; dar și capital și brațe ce roesc în această industrie e departe de a fi romîne.

Și cînd azi treci pe lîngă piloții pe care casmaua lucrătorului îi scoate din mormîntul lor rece și veșnic, un gînd te duce la vremi ce au fost și nu se vor mai întoarce: Iașii tîrg de lemn și cu poduri.

***

CATE-VA NOTE

De la Craiova ne-a venit ieri primul număr al unei reviste literare „Progresul".

Noua publicație tipărește drept program, următorul memento: „noi suntem prima revistă, care, apărînd în Craiova, se tipărește aci, fiindcă redactorii noștri trăesc în capitala Olteniei și tipografia noastră se află tot aici".

Pînă la venirea *Progresului* lucrurile se petreceau altfel: redactorii și tipografia erau în București și revista apărea la Craiova.

Era, fără ca cineva să fi știut, un fel de cucerire a aerului.

*

Exclamație lungă și dureroasă a unui cîrciumar—calomniator: la început n'am voit eu să mă judec și am fost condemnat în lipsă; pe urmă n'a voit să se judece d. doftor Șumuleanu—dar am vrut să mă judec eu; acum nu vrea să se judece d. procuror. Cînd nu vor voi să judece nici jurații atunci va fi bine de tot.

Expoziția societății Viticole

IV

Viticultorii Francezi, industrialii și agrarienii germani și austro-ungari, impun guvernelor regimuri vamale și de protecțiune, ear viticultorii romîni, primesc măsuri apăsătoare, măsuri vitrige pentru munca lor, de opotrivă de riscantă și anevoiasă.

Societatea viticolă din Iași are, am zis, marea sa chemare pentru viitor.

Cadrul activității chiemării sale nu va avea un rost hotărîtor de cît atuncea cînd va obținea legi de ușurare, legi de încurajare, legi de garantare, obligînd pe stat a pune umărul la complectarea cunoștințelor în procesul muncei, nu numai la așezarea de imposite botezate cu denumiri diferite, avînd aceiași țintă, a stoarce banul și din ultima sforțare a luptătorilor din timp de pace pe ogorul muncei naționale.

Societatea viticolă va trebui să-și alcătuiască un program economic special, program care se cuprindă două părți mai principale, anume:

a). Cultura sistematică, rațională și științifică a viței, legată cu cultura științifică a vinurilor.

b). Crearea unui regim de libertate în importul de altoi și port-altoi, ușurarea impositelor, libertatea vînzării și crearea unei școli speciale, menite a pregăti brațe, capete, metode și mijloace în crearea de debușeuri.

Țara noastră a trecut într'o nouă transformare. Podgoriile reputate odinioară, ca Cotnari, Odobești, Nicorești etc. au perdut din reputația lor. Vinul de astăzi, de la Iași spre pildă, sub influența specilor de vițe selecționate, este mai bun ca acel de Odobești dacă acei din Odobești au rămas în urmă, sau e tot atît de bun, dacă cultura s'a făcut la fel. Astăzi produce mai bun cine a plantat specii mai bune ori care ar fi podgoria căreia aparține.

Nu putem sfîrși fără a atinge cîte va note hazlii și în acelaș timp dureroase pentru sentimentul nostru național, culese din voiajul nostru către Chișinău.

Plecasem de la Iași zece delegați, anume: Th. Jellea, Gustav Ulrich, Rivalet, Stocher, Columb, Fleașcă, Crier, Patrașcanu, Stratan dragomanul consulatului Rusiei și subsemnatul.

Sosiți la Ungheni romîni ne îndreptăm către poliția punctului de frontieră, pentru a lua biletele de liberă trecere a frontierei, bilete cu care să obținem libertatea de a călători pe pămîntul Rusiei. Prietenul Jellea luase înțelegere cu șefii administrației din Iași, care telefonase la Ungheni, pentru a ni se elibera aceste bilete.

Comisarul punctului Ungheni însă, ne spune că dînsul după noua organisare administrativă depinde direct de Ministerul de Interne, iar noi fiind niște celebri necunoscuți nu putem obținea bilete de trecerea frontierei.

La acest respuns, începem fiecare a ne arăta numele, pronumele, calitatea de representanți ai unei demnități romînești titlurile noastre de oameni cu oare care greutate pentru a putea fi crezuți că nu suntem hoți, asasini, casieri delapidatori de bani publici, etc. totul în zadar, poliția romînească nu permite romînilor cinstiți să treacă frontiera. Norocul nostru, că avem printre noi, pe simpaticul Em. Stratan dragomanul de la consulatul rus, scaparea noastră era la el. Prietenul Stratan în calitatea sa de dragoman al consulatului Rusiei, garantează pentru noi toți și mulțumită gentileței acestui barbat, am putut obține voia a trece granița. Să nu ni se impute deci, că în viața noastră am trecut sub garanția unui stat străin, granița țarei noastre.

Polițaiul de la Ungheni e de vină, nu noi, altfel nu ne putem achita de o însărcinare onorifică. **G. D. Șerban.**

OAMENI ȘI LUCRURI

UN CALATOR

6 Septembre.

Ieri, pe bordul vaporului dintre porturile Fiume și Abbazzia am avut cea dintăiu plăcută impresiune, acea pe care ți-o dă totdeauna în călătorie vederea unui cunoscut cu care poți corespunde în limba țarei.

Era concetățeanul nostru doctorul Russ. Se întorcea din Fiume unde fusese în escursiune și acum se 'ntorcea în reședința-i favorită de Septembrie,—la Abbazzia.

De pe bord nu-și mai putea sătura ochii îndesjuns și ne arăta în tot timpul călătoriei frumusețile negrăite ale acelei panorame fără seamăn ce se desfășoară paralel cu mersul vaporului de la Fiume spre Mattuglie, spre Voloska spre Lovrana, spre Abbazia, întreaga coastă a mării și a împrejurimilor, acoperite de o splendidă și bogată verdeață, strălucind de viață plină sub lumina și căldura unei vere fără sfîrșit și contribuind la măreția acestei falnice stațiuni care poartă vrăjitul nume de Abbazzia.

Doctorul Russ e unul din cei mai credincioși vizitatori ai localității și unul din cei mai fervenți admiratori ai ei.

De aproape două decenii, cu regularitate, după ce-și închee activitatea medicală la Slănicul Moldovei, își face bagajele și pleacă împreună cu doamna direct la Abbazzia.

Imi aduc aminte de anii de student pe cînd făceam stagiul la spital, în clinica profesorului Russ. Revenea tot-deauna la începutul lui Octombrie, încîntat de escursiunea făcută și de zilele petrecute pe coasta Adriaticei, cu sufletul plin de bogate impresiuni.

Le povestea cu glasul lui blînd și cu graiul lui rar, cu fața iluminată de viziunea marilor frumuseți.

E cu siguranță în sufletul acestui om o bogată sursă poetică pe care n'a distrus-o răceala omului de știință și acesta dă o notă cu totul particulară în rîndul practicianilor noștri unde bîntuie din zi în zi mai mult materialismul, disprețul pentru elementul frumosului; unde „practica" multă nu lasă nici-o clipă liberă pentru iubirea frumosului, atît de necesar mai cu seamă omului de știință, în general, medicului în special, ca să nu cadă cu totul victimă prozaicei lupte pentru existență.

Și de aceea am avut acum încă odată senzația unui respect nemărginit văzînd pe practicianul îmbătrînit în profesiunea lui, venind cu sfințenie să-și plătească tributul zilelor de repaos și de artă, luînd parte la cele mai poetice escursiuni, ascultînd cu dragoste și răbdare jocul valurilor călătoare, urmînd în toate zilele cura de muzică în parcul de la Angiolina unde e locul de întîlnire al tuturor iubitorilor frumosului estetic. **Rodion**

DIN LUMEA NOUĂ

O anecdotă a lui Hugues Le Roux.—Cum se educă fetele americane.—Cum se cumpără o diademă de ducesă.—Caracterul fetelor americane.

E în deobește cunoscută firea cu totul originală a locuitorilor lumei noui, dar ceea ce n'a ajuns încă la cunoștința noastră, e desigur direcția nouă ce se dă în viața socială, fetelor americane.

Mai zilele trecute, în acelaș loc, trecurăm în revistă impresiile abatelui Vay asupra literaturei americane, și cu astă ocazie puturăm constata cît eram de departe în aprecierele și cunoștințele noastre, de cele ce se petrec în lumea nouă. Dar nu numai din punctul de vedere literar se găsesc lucruri ce merită a fi menționate, ci și din punctul de vedere social.

Intîmplarea ne pune dinainte cîte-va impresii ale cunoscutului prozator francez Hugues Le Roux, care acum cîți-va ani făcu un lung voiaj în America.

Iată o anecdotă ce extragem, cu privire la fetele americane, din lungul șir al impresiilor lui:

„Acum patru ani, mă aflam la San-Francisco, locuind în fața unei clădiri dintre acelea, care fac ca această parte a Statelor-Unite, să ia înfățișarea coastei de Azur.

„In toate diminețile, eșea din acea casă o fetiță de vre-o 10 ani, care se ducea la școală cu bicicleta. Tot în fie-care dimineață, vedeam apărînd un băețel de vr'o 12 ani, care venea să ia fetița pentru a o conduce la școală.

„Intr'o dimineață, fetița mea se duce singură la școală, a doua zi întîlnesc singur pe micul meu biciclist. Intîlnesc fetița și o întreb: drăguță, ce ți s'a întîmplat d-tale și lui Iohn? Ea devine gravă și-mi respunde: Am terminat'o cu el? —Dar ce a făcut?—M'a condus într'o cofiterie și-mi plătea prăjiturile. Bine! Intr'o zi avui gustul să mă duc cu alt băiat la cofitărie. Atunci el s'a luat la batae cu băiatul acela, zicînd că numai el are dreptul să-mi plătească prăjiturile. Și a terminat zicînd: Eu sunt o fiică a Americei, născută liberă, mănînc prăjiturile care-mi plac și mi le plătește cine îmi place!..."

Dacă am ceti toate cărțile, bune, bine înțeles, în care s'a scris despre femeia americană, de sigur că unica povestire, destul de interesantă a ziaristului francez nu ne-ar mai surprinde. Din aceste cărți am constata nevoia extremă de independență ce se manifestă la femeia și la fata americană.

Iar de ar fi să stabilim o comparație între fetele lumei... noastre și acele ale lumei noui, am găsi de la început o deosebire fundamentală: instrucția se face în comun. Băeții cu fetele învață la aceiași școală și ce e mai demn de remarcat e că de multe ori băeții sunt descurajați de superioritatea intelectuală și de concurența ce sexul slab le face.

Instrucțiunea în comun, îmbărbătează pe tinerele miss. Ele se bucură, nu de o timiditate copilăroasă, care face să roșească sau să plece ochii, domnișoarele europene, ele se bucură de mult aplomb, de o siguranță și o încredere în sine și în puterea enormă a banului, care le e demonstrată de întîmplările din viața zilnică.

Se povestește că în una din zile, o tînără americană, trecînd cu tatăl său pe strada „Păcei" din Paris, zărește în geamul unui bijutier o frumoasă diademă. Intră în magasin.

— Voi să cumpăr diadema.

— Scuzați, zice, negustorul, sunteți ducesă?

— De ce?!

— Pentru a pune în păr diadema aceasta, e neaparat să fiți ducesă.

Tînăra miss se întoarce la tatăl ei.

—Ași dori să am acest juvaer? Pot fi ducesă?

Bătrînul reflectează cîte-va minute, după care zice calm.

— Nu e atît de greu!

Nu știm dacă bătrînul Janken și tînăra mias au pornit întru cercetarea unui duce... disponibil, dacă l'au găsit, dar ce e de reținut din astă anecdotă, e că unei fete americane, nu-i pare nimic imposibil, grație educației viguroase ce a primit.

Lipsa de viață familiară, din punctul de vedere al tradiției, pare a face din femeia americană un personagiu exagerat.

Cauza se poate găsi în lipsa de cochetărie, în necunoștința acelor mijloace ingenioase de a atrage și de a satisface

Cumparați Bilete pentru Loteria 4 Clasa IV a Regatului Romîn

Cu tragerea la 25 și 26 Septembrie 1908

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor MEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 36, 0 jumatate loz Lei 18 - Un sfert de loz Lei 9 Una optime lei 4-50

cerințele vieței moderne, așa cum o înțelegem noi.

In tot cazul, se pare că îndrumarea ce se dă fetelor în America, mai ales acuma din cauza crahului financiar și grație intervenției cîtorva personalități, e din cele mai sănătoase și apte a face din ele elemente utile.

Care va fi resultatul ? vom vedea.

MIȘCARE INTELECTUALA

Din trecutul nostru juridic

II

Vechea Literatura juridică

Dăm mai jos titlurile unor opere vechi de *jurisprudență și legislație* în limba latină și l. greacă, păstrate în rafturile Bibliotecei centrale din Iași de o însemnatate capitală pentru istoria justiției în Principatele de odinioară, de oare-ce aceste compendii și enciclopedii juridice, mare parte tipărite și unele *manuscrise* au servit în trecut nu numai studenților *Academiei domnești* din Iași dar și judecătorilor și legislatorilor de pe atunci după cum putem constata aceasta atît din iscăliturile posesorilor acestor compendii precum și de o mulțime de notițe manuscrise și comentarii, care se găsesc pe aceste cărți vechi, tipărite sau manuscrise.

Am publicat altă dată o amănunțită dare de seamă asupra vre-o *sută* de volume *manuscriso*, care pline de pravul lor secular stau închise și necercetate în dulapurile luxoasei noastre Biblioteci,

In acea dare de seamă am relevat însemnătatea manuscriselor cu *conținut juridic*.

Zicînd că studiul amănunțit al acestor tractate juridice inedite ar *da poate lumini neașteptate* cu privirea la starea justiției din acele timpuri așa de puțin cunoscută din acest punct de vedere și mă mîndream ca aceste manuscrise așa de prețioase n-au fost încă de nime studiate și traduse în limba noastră.

Se știe că pînă la domnia lui *Vasile Lupu* (*1633*) *Moldova* și a lui *Matei Basarab* (*1654*) în Muntenia nu existau *legi scrise* și *voința Domnului*, *codul civil și penal* înlocuind *legea scrisă*. Un rol însemnat la darea justiției juca și *obiceiul pămîntului*.

După porunca lui Vasile Lupu învățatul *Eustratie Logofătul* a tradus pentru prima oară *pravila* din limba greacă („Nomocunon") și a tipărit-o în Iași la *1646*; *Pravila lui Matei Basarab* s'a publicat cu 6 ani în urmă, în anul 1652.

Dar și aceste compendii juridice erau mai mult luate din dreptul *canonic și bisericesc* și se referau mai ales la contractarea nunților și la diferite pedici, ce din partea bisericei se pun la mijloc, și la *dreptul penal* și de abea dacă atingeau în mod insuficient și *dreptul civil*. De aceia domnitorul *I. Caragea* în Muntenia (1812—1819) și *Scarlat Calimachi* în Moldova sunt considerați cu drept cuvînt ca cei dintîi legislatori în trecutul nostru juridic, bine înțeles dacă nu vroim să ținem seama de dispozițiunile juridice, care se cuprind în diferite hrisoave vechi a domnilor pămînteni, care formează „*embrionul*"—ca să zic așa—al legislației posterioare. Codul lui *Calimachi* se bazează și pe legile *Monarhiei Habsburgice*, de oarece *Calimachi* a chemat din *Viena* și pe Austriacul jurisconsult *Hristian Flechtenmacher*, pe care l'a însărcinat ca dimpreună cu învățatul jurisconsult grec *Ananias* să redacteze *codul Principatului Moldovenesc*.

Prin aceste legificări s'a prevăzut între altele și crearea înaltului post de un „*Jurisconsultus*", adică a unui *talmacitor* și *epasitor* al justiției, care avea sarcina de a supraveghea și a aplica legile create de domnitor și să asiste pe aceasta la *Divan* în toate afacerile, care se referau la justiția. Cel d'intăiu *jurisconsult* a fost Stolnicul *Constantin Skeleti*, un bărbat foarte instruit și primul nostru—am putea zice—*magistrat* în sensul modern.

(Va urma).

Prof. Dr. N. G. Dossios.

Litere-Științe-Arte

Se anunță din Calcutta întoarcerea cunoscutului geolog Sven Hedin care a plecat acum doi ani pentru a studia structura geologică a Tibetului. Această expediție științifică s'a făcut pe cheltuiala statului suedez și costă peste 100,000 mărci.

*

La Amsterdam se va serba în curînd cu mare pompă, aniversarea a 300 a nașterei lui Rembrandt. Cu această ocazie admiratorii marelui pictor au cumpărat casa în care maestrul a trăit în epoca fericită a vieții lui, de la 1639 pînă la 1658. S'a lansat un apel prin care toți cetățenii Amsterdamului cari posedă obiecte de artă de pe vremea lui Rembrandt sau cărți, documente etc., în care e vorba despre arta lui, sunt rugați să le depuie la muzeul care se va înființa în această casă și va purta numele maestrului.

*

In anul acesta se împlinește un sfert de veac de cînd Robert Koch a descoperit în Egipt baccilul holerei sau „vibrio cholerae" cum e numit în știință. S'ar putea serba un jubileu cu această ocazie, dar nu ca în Rusia unde actualminte holera face ravagii.

*

O revistă engleză publică o interesantă statistică asupra diverselor ocupațiuni ale femeilor în Anglia. După această statistică, din 5 milioane și jumătate de femei profesioniste sunt: 867,000 în industria țesătoriei, 903,000 la confecțiuni, 80,500 funcționare comerciale, și 100,000 în agricultură. Numărul profesoarelor e de 200 mii, cu muzica și celelalte arte se ocupă 44,000 iar 79,000 sunt doici. 292 femei a luat titlul de doctor. Din cele 5 milioane și jum. de femei, 3 milioane sunt necăsătorite cu toate că multe sunt trecute de 20 de ani. Văduvele se numără la 1,246,407 și necăsătorite peste 35 de ani, un milion.

*

De la 21 Septembrie s'a deschis la Washington congresul internațional pentru tuberculoză și va dura pînă la 12 Octombrie. El continuă pe celelalte patru cari au avut loc în Berlin la 1899, Londra la 1900, Neapole 1901 și în Paris la 1905.

Problemele esențiale ce studiază aceste congrese se rezumă în aceste două: 1) Tuberculoza e curabilă. 2) Tuberculoza poate fi și trebuie să fie prevenită.

*

La „Opera comique" din Paris, se anunță cîte-va noutăți în repertoriul anului curent. Așa: „Myrbill" Villeroy și Garnier; Chiguito de Henry Cain și Jean Ronquès, „Macbeth" de Ernest Bloch. O piesă de Gabriel Pierné și una de Xavier Leroux.

*

Cu puține zile înainte de a muri, genialul violonist Pablo de Sarasate începuse o lucrare teoretică despre Arta de a cînta din vioară: Primele foi ale manuscrisului le aruncă însă în foc zicînd: „E o prostie—să lucreze pentru artiștii cuvintelor, nu pentru artiști propriu ziși!"

*

Un bătrîn de 90 de ani cercetînd zilele aceste o colecție de portrete a lui Emile Durer din Paris, rămase de odată surprins și exclamă în fața unui mic portret: „Acesta e Alfred de Musset, așa cum l'am văzut, în floarea bărbăției". Proprietarul colecției cercetă cu răbdare și descoperi în adevăr și numele lui Musset gravat în slove foarte mici în jurul acelui portret, cum și numele artistului, autorul potretului: I. B. Deverin, un fost prieten intim al lui Musset.

*

Edmond Rostand n'a dăruit anul acesta numai noua sa piesă „Chanteclair", dar și o plăcută surpriză literară. Tînărul său fiu, Maurice, s'a manifestat la rîndul său ca un spiritual poet de viitor, judecînd după o „baladă" pe care o publică în „Figaro" pe o temă frivolă. Se știe că și doamna Rostand e o poetă de mare talent. Acum vor fi cel puțin trei poeți în mica familie.

*

La Paris se va întemeea un teatru de operete germane sub direcția lui Franck. Se vor cînta: „Văduva veselă", „Visul unui vals" și celelalte operete la modă.

*

In 1913 cu ocazia aniversării a 100 ani de la nașterea lui Verdi se va organiza o expoziție internațională de teatru la Milano. Vor fi 3 părți. Una pentru teatru,—clădire și scene... una pentru muzică, cu colecțiuni de instrumente și partituri; a 3-a de artă și literatură cuprinzînd și colecții de biografii și manuscrise de ale marilor artiști.

*

Presa germană se ocupă mult de cea din urmă piesă de teatru a curiosului scriitor Franz Wedekind, intitulată „Oaha" în care autorul a montat o vastă satiră la adresa cunoscutului organ satiric „Simplicissimus". Toate personagiile — scriitorii și desemnatorii sunt trecuți în revistă sub anumite denumiri. Unul din personagii e intitulat: „Noul desenator romîn" (Der neue rumaenische Zeichner) și divulgă pe artistul Pascin.

Se crede că piesa va provoca un mare scandal...

Literar.

Informații

Indicațiuni infame

In momentul în care ancheta judiciară și-a început lucrările la Iași, ziarul autorizat al guvernului și ziarul care place mai mult d-lui ministru Stelian—Independența romînă—*publică un articol plin de insulte grosolane la adresa domnului Bădăreu.*

Ori-cît ar încerca ziarul guvernului să combată acțiunea numiților Cuza și Iorga și să facă false urări pentru triumful magistraților acuzați, este evident, că ceea ce urmărește ziarul Brătenilor este triumful d-lui Cuza, căci este ne mai auzit, ca, în momentul în care comisia lucrează, tocmai un ziar autorizat al guvernului, să aibă o ieșire, să se amestece în ale anchetei și să încerce, cu mănuși franțuzești, să dee oare-cari indicațiuni celor care anchetează.

Articolul ziarului liberal reeditează infamia, că d. A. A. Bădăreu ar avea magistratura sa în Iași—și uită ziarul liberal cum necinstește prin aceasta memoria și mormîntul lui E. Stătescu.

Ziarul liberal a voit să dovedească, chiar în toiul anchetei, că actele de vandalizm, la care se dedau Iorga și Cuza, oglindesc perfect starea sufletească a partidului liberal și că tot ce fac acești turburatori ai ordinei publice, are aprobarea și grațiosul zîmbet liberal.

Nu era nevoe s-o facă. Știm că infama cărdășie are ființă. Dar prea s'a confirmat dînsa prin faptul fără de pereche și fără de rușine, ca, în toiul anchetei judecătorești, tocmai ziarul autorizat al guvernului sa se dedee la indicații.

D. ministru al justiției ar avea datoria să desaprobe articolul ziarului francez. Infamii la adresa d-lui Bădăreu va avea timpul să le scrie altă dată sau chiar acum—dar în alte chestiuni—ziarul francez al guvernului.

● Sunt mai bine de două luni de cînd mai mulți subcomisari, au fost puși în disponibilitate, fără ca pînă acum să se numească alții în loc.

Din această cauză subcomisarii rămași sunt nevoiți să facă și serviciul celor licențiați din serviciu.

● Rapoartele sosite la prefectura de județ din partea administratorilor de plasă, arată că din cauza ploilor din săptămîna trecută arăturile de toamnă au fost suspendate. Viile și porumburile sunt bune. Pășunele, fănețele și recolta de vară sunt mijlocii.

◑ **O carte romînă tradusă în sîrbește** Există în Belgrad, capitala Serbiei, un fond pe care îl administrează Academia Acest fond, o sumă mare de bani, e lăsat de un bogataș numit Kolarat, și poartă numele de „Zadujbina Kolarța". Academia, după dispozițiile testamentului donatorului, trebue să se întrebuinteze acest fond în scopuri culturale și anume, în prima linie, de a tipări, pentru cultura Serbiei, nu numai operile de seamă ale barbaților lor, ci încă și se editeze, traducînd în sîrbește, lucrările de seamă ale străinilor. Intre scrierile din acest fond traduse în sîrbește și tipărite acum, nu de mult, în acest an, e și una a d-lui Ilie Bărbulescu, profesor de slavistică la Universitatea noastră din Iași; aceasta e „Romînii față de Sîrbi și Bulgari, mai ales cu privire la chestia macedo-romînă" care chiar zilele acestea a apărut la Belgrad cu titlul: „Rumuni préma Srbima i Bugarima, narocito s pogledom na pitanje Makedonskih Rumuna".

Ediția aceasta în sîrbește e depusă la librăriile Socec și Iliescu, Grossu & comp din Iași.

● Membri corporației „Progresul" sînt convocați în adunare generală pentru ziua de 28 Septembrie a. c., orele 2 jumătate p. m.

La ordinea zilei vetarea statutului casei de ajutor și a regulamentului de plasare.

● *Svonul ce s'a răspîndit astăzi în oraș cum că și corpul IV de armată ar fi primit ordin de mobilizare, este inexact.*

Pînă acum la comandament n'a sosit nici un ordin.

● Astă seară Marți are loc la Circul Sidoli prima reprezentație de gala dată de celebrul transformist *Jassy*, care va executa cele mai frumoase numere, ne mai văzute pînă acum la nici unul din transformatorii cari au mai trecut prin Iași. Se prevede un mare succes, dat fiind frumoasele numere din program.

● Cum am anunțat, la 1 Octombrie, cînd se va inaugura noul an scolar al Universității noastre, d. Ilie Bărbulescu, profesorul de limbile slavice, ca delegat al Facultății de litere, va ține obicinuita lecție de deschidere; d-sa va vorbi despre: „*Unilateralitatea activității școalei noastre față de nevoile țării*".

● Mercuri, 17 Sept., ora 8 jum. p. m, va avea loc în localul asociației medico-farmaceutice din str. Lăpușneanu, întrunirea comitetului asociațiunei fiind la ordinea zilei mai multe chestiuni importante între care și aceia a organizărei unui serviciu de salvare ce urmează a se înființa de asociație.

○ D. Gh. Kernbach, prefectul județului, s'a reîntors azi dimineață în localitate, venind din Capitală, unde a fost în interes de serviciu.

● Pe ziua de 1 Octombrie a. c. se va face o mișcare în personelul administrațiilor financiare.

DIVERSE

— Alaltă eri 14 Septembrie a. c. orele 8 seara Societatea de binefacere „Jubileul Carol I" din Iași s'a întrunit în adunare generala anuală cînd Comitetul a presentat adunărei darea de sémă generală a veniturilor și cheltuelilor atît pe anul curent cît și pe anul expirat din care se constată că Societatea dispune de un fond numerar în sumă de 4.687 lei 85 bani.

Apoi procedîndu-se la alegerea noului personal Administrativ pe anul 1908—1909 s'au prezentat la vot 63 membri iar resultatul a fost următorul:

Președinte d. Vasile Gh. Thoma Thomescu.

Vice-președinți domnii: Mihai Niculi și Alexandru Iliescu; Controlori d-nii: Ch. Grigoriu și Stefan Lungu; Casier: Teodor Ionescu; Secretari: Gh. Lipiciuc și C. Atanasiu.

Membri în comitet d-nii: Gh. Nicolau D. Dumbravă, H. Gheorghiu, Gh. Dimitriu, V. Sarin, Vasile Prigoreanu și Gh. Vernica.

— Cu începere de Joui, 18 Septembrie, se va face la administrația financiară plata pensiilor civile și militare pe luna curentă.

— După toate probabilitățile, sfințirea frumoasei biserici ce s'a construit în comuna Ciurea, nu se va face de cît la iarnă. Aceasta din cauză că nu s'a isprăvit încă pictura din interior.

— In ziua de 10 Noembrie se va ține la serviciul mateorologic din București, concursul pentru ocuparea posturilor de verificatori de măsuri metrice și greutăți.

— Prefectura județului a încunoștiințat pe administratorii de plasă să pună în vedere locuitorilor să nu culeagă porumbul până nu va fi bine copt.

— Eri s'a închis expoziția de struguri și fructe a societății viticole din localitate.

— In ziua de 29 Septembrie a. c. se va oficia la Mitropolie un Te-Deum cu ocazia aniversărei a 14-a a nașterei A. S. R. Principesei Elisabeta.

Vor asista toate autoritățile.

— Tînăra Zamfira Teodoru, de 18 ani, din strada Sărăriei a încercat să se sinucidă, bînd o cantitate de spirt denaturat.

In stare gravă nenorocita a fost transportată la spitalul sf. Spiridon și internată în secția d-lui dr. Rusu.

— D. I. Vasiliu a fost însărcinat de comitetul corporației „Progresul" cu controlul atelierelor pendinte de această corporație.

— D. C. Bottez a fost numit sergent major în corpul sergenților, în locul d-lui Zaharia trecut ofițer de poliție.

— De eri se află în localitate marele violonist orb Tasu. E vorba ca d-sa să dee un concert în orașul nostru în cursul lunei viitoare.

— Azi la orele 9 dimineață, pe cînd d. Silberman trecea prin dreptul Primăriei în un docar, două tramvaie ce se încrucișau în acest punct au prins docarul și l-au sfarmat.

Silberman a fost ușor rănit, iar calul destul de grav.

Pricina defectelor femeei

II

Din firea de a nu plăcea stăpînului contractară femeile *timiditatea*, care atrage supunerea și blîndețea pe care le punem tot în rîndul defectelor, de vremece datorită numai acestor pretinse calități atîtea femei sufăr adevărat martir.

Invidia, care fie zis în paranteză, nu e numai defect femenin, e isvorîtă din stăruința de a întrece pe semnele sale pentru a nu fi rămas fără pîinea zilnică.

Rușinea excesivă provine din mișcarea primitivă de apărare sexuală în familia patriarhală.

Pornirea femeei de a se interesa numai de *lucruri mici* și cu totul neînsemnate vine de la faptul că a fost închisă numai în casă, ținută de a-și concentra toată atenția numai asupra lucrurilor nenumărate ale traiului zilnic.

Inclinarea către *avariție*—în afară de satisfacerea luxului pentru vanitate—provine din nevoia ce au simțit străbunele de a strînge proviziile pentru copii și ele, atunci cînd traiul era așa de greu de asigurat.

Nestatornicia e isvorîtă din neobișnuința de a-și fixa spiritul asupra unui singur lucru—ocupația casnică cuprinzînd atîtea—detaile. Dar provine mai ales din sărăcia spiritului.

I se impută femeei că nu-i capabilă de o prietenie adevărată. Cuvîntul *perfidă*, s'ar părea că nu are de cît numai o singură formă de gen.

Explicarea se găsește în spiritul de rivalitate ce a domnit și domnește încă printre femei tot din singura cauză a tuturor cauzelor: pîinea de toate zilele. Aceasta pentru prietenia dintre două femei, cît privește prietenia dintre un bărbat și o femee, aceasta e ceva care nu poate intra în multe minți chiar mai luminate. In cea mai sfîntă legătură sufletească dintre un bărbat și o femee lumea e obișnuită să vadă cu totul alt-ceva de cît ceea ce este. Totul provine de la faptul că femeea nu numai că n'a fost respectată încă și considerată alt-fel de cît ca sex, dar nici un act al ei nu se poate considera încă în afară de sexul ei. Nici odată nu s'a văzut în ea individul ci sexul și numai sexul...

„*Femeile sunt limbute*," „*palavragesc*", sunt vorbe care exprimă adevărul. Dar care e pricina? Avînd mîinele ocupate numai cu lucruri ușoare—faimosul croșet, broderia, canvaua..—la care spiritul nu ia parte și fiind că spiritul nu poate fără să lucreze și el, imaginația inventează tot felul de fapte posibile și neposibile ce s'ar fi petrecut între persoanele cu care vine ele în contact. Și cînd două spirite pregătite în acest chip se întîlnesc, se înțelege că fie-care pe întrecute, își destașoară activitatea-i spirituală.

Curiozitatea femeească—deși sunt și bărbați „curioși ca și femeile"—își are aceiași origină: nevoia spiritului de a lucra. *Intriga* asemenea are aceiași origină. Spiritul, străin de chestiile mari generale, se mărginește la chestiile mici și particulare.

Se strigă mult asupra „*cicălirei*" de care femeile fac uz. Chiar Stendhal zice că ar fi preferat ca femeia lui să-i fi dat o lovitură de cuțit odată, de cît să-l fi primit rău dispusă în toate serile. Explicarea se găsește tot în legea heredității. La început barbatul avea dreptul de viață și de moarte asupra femeei. In timpurile actuale i-a remas numai dreptul asupra voinței și libertății femeei — ceea ce e mai rău, mai ales atunci cînd conștiințele încep a se desmorți. Ast-fel constrînsă, femeei, nu-i rămîne de cît o singură armă: *de a fi cicălitoare*. Cazuri fericite sunt atunci cînd afecțiunea, comunitatea de interese și influența bună se întîlnesc pentru a face ca femeea să nu simtă jugul, iar barbatul să nu și-l exercite.

Susceptibilitatea nervoasă, care supune pe femee influenței momentului, vine de la faptul că ea e totdeauna la ordinele cui-va: bărbat, copii, diferite trebuințe ale menajului; cît și de la viața sedentară, care duce; asemenea și lipsa de aer, silite fiind a sta în casă—fapt ce se întîmplă și bărbaților, care duc o viață sedentară. Din aceiași pricină femeea are și temperamentul cu totul emotiv, care o face să exagereze, să devie pasionată, să judece mai superficial și să cadă în pasiune, care o duc pînă la exaltare. Tot de aici vine și o imaginație prea vie sugerată de sentimentele la cari dă loc sensibilitatea femeei. Aici își are isvorul și amorul care face fericirea, dar și nefericirea femeei.

„*Femeile n'au spiritul de dreptate*" și „*nu cunosc adevărul*". Cea dintăi lipsă e din pricina prea multei simpatii ce-i întunecă judecata, iar a doua din frica de opinie pentru a nu displăcea barbatului, de la care are „pîinea cea de-apururea".

(Va urma).

De inchiriet O odaie mobilată. Str. Albă No. 27

Ultime informaţii

Gruparea carpistă şi dezidenţa liberală

D. Greceanu sergent recrutor. Formula de cucerire Fineţ:le d-lui Iorgu Sendre.—Rolul d-lor Tufescu şi Naimon Paraschivescu. Declaraţia d-lui Grigorescu. Hotărîrele luate.

Gruparea locală carpistă ţine cu ori-ce preţ să facă prozeliţi. Renunţînd la teoria calităţei numai şi recunoscîndimportanţa numărului, carpiştii locali ţin să cucerească cîţi-va neînregimentaţi pentru ca ast-fel creditul public—atît de redus astă-zi să nu le fie retras cu desăvîrşire.

De sigur că odată admisă această tactică, nu se putea ca dizidenţa liberală locală să nu zădărească pofta propagandiştilor carpişti. De aci, deci o întreagă acţiune de cucerire, iar sergentul recrutor a fost găsit în persoana d-lui Dimitrie Greceanu.

*

Castelanul de la Stînca s'a executat. D-sa a intervenit direct şi a început prin a se adresa d-lui Iorgu Şendre.

Pentru a se vedea însă, la ce se reduce formula lor de cucerire, vom povesti—şi fără posibilitate de dezminţire—cele petrecute în întrevederea dintre d-nii Greceanu şi Şendre. Nimic din fondul de idei—cu care se laudă mereu adepţii d-lui Carp—dar în schimb înaintea d-lui Şendre s'a ventilat perspectiva unor manifestaţii de ordin exterior, care cel mult pot măguli amorul propriu al unui om, dar nu pot satisface pe cine-va cere are pretenţia de a fi om politic.

*

Intr'adevăr d. Greceanu, recunoscînd legitimitatea acţiunei dizidenţei liberale, dînd dreptate bătrînilor liberali, care nu puteau să se lese a fi încălecaţi de tineri cu idei revoluţionare în teorie şi practicei moscovite în fapt, a insistat pe lîngă d. Şendre ca să facă ca întreaga grupare dizidentă—care la liberali nu se mai poate întoarce şi izola politiceşte nu mai poate remînea—să vie în gruparea carpistă:

Şeful nostru atribuie atîta importanţă acestei adeziuni, în cît, de ar fi ca ea să aibă loc, însăşi d. Carp ar veni în Iaşi şi, la un banchet, ar consacra acest însemnat eveniment politic.

D. Şendrea a respuns că personal mai că n'ar mai voi să facă politică. Drept este că s'a retras din partidul liberal şi pe bază de principii şi pe bază de nemulţumiri personale, dar i-ar veni foarte greu ca la vrista d-sale să schimbe etichета.

In ori-ce caz, însă, de ar fi să se decidă pentru aşa ceva, **nu satisfacţii de ordin exterior ar putea fi un suficient motiv ca să-i atragă într'o altă grupare politică.**

*

Intervenţia d-lui Greceanu a produs o oare-care mişcare în rîndurile dizidenţilor. Unul, d. Naiman Paraschivescu, s'a declarat cel mai înfocat partizan al acceptărei propunerei d-lui Greceanu; altul, d. Tufescu a combătut această ideie pe motiv că dizidenţii trebuie să rămîie o grupare distinctă, să scoată un ziar al lor etc.

In cele din urmă o întrunire a avut loc, dar cu un rezultat foarte puţin satisfăcător pentru gruparea carpistă şi în special pentru sergentul recrutor.

Aproape unanimitatea a fost contra ideei unei adeziuni la gruparea carpistă. D. Grigorescu a motivat chiar în mod plastic refuzul său.

„Eu cunosc prea bine pe aceşti oameni pe care îi laudă atît de mult d. Naiman Paraschivescu, a zis d-sa, şî de cît să mă duc la dînşii prefer să-mi retrag demisia şi să rămîn mai departe la liberali".

Discuţia a urmat apoi pe un ton ast-fel, în cît d. Naiman Paraschivescu n'a mai avut chip, nici chiar in glumă, să susţie ideea pe care o mbrăţişase la început cu atîta căldură.

Succesul sergentului recrutor a fost desăvîrşit şi se poate lăuda de opera sa: gruparea dizidentă refuză categoric propunerile ce i s'a făcut.

● Poimîne se începe la prefectura de judeţ concursul pentru candidaţii care vor să obţie dreptul de a fi numiţi notari.

Comisiunea examinatoare se va compune din d-nii Gh. Kernbach prefectul judeţului şi Ghinea Ionescu, prim procuror.

◑ D. Emanuel Bardasare, directorul şcoalei de Belle Arte, va pleca Duminecă la Bucureşti, pentru a lua parte ca membru în comisiunea pentru stabilirea programelor acestor şcoli şi sta-bilirea orarului.

● Comisiunea disciplinară a institutorilor şi învăţătorilor din circumscripţia Iaşi, a condamnat pe învăţătorul Gheorghe Ciobanu de la şcoala din Andreeşeni jud. Iaşi, la şese luni suspendare.

● La 11 Octombrie se va judeca în sala senatului universitar procesul d-rei învăţătoare Henrietta Cernescu, de la şcoala din Vereşti, învinuită de purtare imorală.

● Ni se scrie din Izmail (Basarabia), că eri a plecat în Petersburg deputatul Tretiancenco. Dînsul reprezintă în Duma rusească întregul judeţ al Izmailului.

Acuma el a plecat în urma insistenţei alegătorilor săi, cari l-au însărcinat să ceară guvernului desfiinţarea administraţiei comunale şi a altor organizaţiuni ce au remas dela stăpînirea romînă.

Curios e faptul că contra organizaţiunei romîneşti din acest judeţ, luptă şi publicul şi presa liberală, însă guvernul în tetdeauna n'a voit să îndeplinească dorinţa populaţiei.

● I. P. S. S. Mitropolitul Partenie clinceni se va reîntoarce de la Carlsbad la 25 a lunei.

● Societatea tramvaiului electric a obţinut suma de 300lei de la balul dat Sîmbătă sara în beneficiul său.

◑ In urma intervenţiei d-lui rector al universităţei Gh. Bogdan, concursul pentru ocuparea locurilor de interni la spitalul Sf-tul Spridon s'a fixat pentru ziua de 2 Octombrie.

● In comuna Mogoşeşti s'au pus bazele unei societăţi cooperative, cu numele de „Viitorul"

Sunt înscrişi peste 60 de membri.

● D. Gh. Dimitriu Păuşeşti secretar inspector al Camerii de meserii şi-a început ancheta asupra neînţelegerilor ivite la foasta corporaţie a bărbierilor din localitate.

◔ La Cernăuţi se va ţinea în cursul acestui an congresul tovărăşiilor săteşti din Bucovina.

● In cursul acestei luni, conform unei noi deciziuni a ministerului de finanţe, se vor ţinea noui licitaţii pentru arendarea crîşmelor din judeţul nostru, care pînă acum au rămas nearendate din cauza lipsei de concurenţi.

● De şi unele ziare au desminţit ştirea că de la 1 Aprilie viitor debitele de tutun vor trece la stat, totuşi din sorginte absolut sigură, aflăm că acest fapt va fi realizat la data anunţată.

Reorganizarea debitelor de tutun va consta în aceia că în locul debitanţilor vor fi funcţionari ai statului plătiţi cu salarii lunare.

● Joui dimineaţa se întoarce din Dobrogea regimentul 7 roşiori care a luat parte la manevrele cavaleriei.

● La Rădăutz (Bucovina) a avut loc eri înmormîntarea unui bun romîn, Dimitrie Gallin, secretar de tribunal şi fost preşedinte al societăţei româneşti din acea localitate.

Fruntaşii romîni din Rădăutz au asistat la ceremonie şi au condus pînă la ultimul locaş pe regretatul defunct.

◑ In urma examenului de capacitate depus în sesiunea de Septembrie, următorii elevi ai clasei VIII-a modernă au fost declaraţi absolvenţi: Eraclide, Paul, Pogonat Ionel, Dimitrescu C. Pascu, I. Patriciu Liviu Ciobanu N. Stavăr, V. Panaintescu Anibal, Rosenblat Berman, Rosner Aron, Teodoru Vasile Barbu Mihail, Tzoni Militiade.

◒ In sala Teatrului Pastia se deschide în astă-seară Marţi stagiunea de iarnă a noului cinematograf vorbitor „Marconi".

Din programul bogat relevăm: greva mancelor, scene care provoacă un adevărat entuziasm şi înveselesc pe toată lumea, debutul d-rei Salome, de la teatrul de varietăţi din Paris, industria cărămidei, ginerele fermecat etc.

● Consiliul de higienă al oraşului a fost convocat din nou astă-zi la orele 4 p. m., în şedinţă extra-ordinară.

Consiliul se va ocupa cu luarea măsurilor eventuale contra holerei.

◕ Vineri, se va întruni consiliul profesoral al şcolei de belle-arte, pentru a se pronunţa asupra reuşiţilor la concursul de admitere în şcoală, concurs care va lua sfîrşit Joi.

● Conferinţa d-lui dr. G. Jocu a fost amînată pentru ziua de 28 Septembrie.

● La concursul de burse, ce a început la şcoala de Belle Arte, s-au prezentat şi cîţi-va candidaţi romîni din Bucovina.

● Cu ocazia mobilizărei, au fost concentraţi la Piteşti, d-nii: prof. dr. V. Bejan, care are gradul de lt.-colonel şi Haralamb Lecca, locotenent.

Ambii vor pleca în astă-seară.

◒ Pe sama ministerului instrucţiunei publice, s'a deschis un credit extra-ordinar în sumă de 8000 lei pentru plata transacţiunei intervenită între minister şi d-na Ghiorghiu, proprietara terenului pe care trec o parte din conductele ce servesc pentru alimentarea cu apă a şcoalei superioare de arte şi meserii din Iaşi, din iazul Cărligului, pentru stîngerea procesului ce este intentat încă din 1903.

◒ Curtea de Casaţie, secţia II, va judeca mîne, Mercuri, cererea de transferare a procesului circiumarilor făcută de procurorul general de Iaşi.

Ministerul public va fi represintat prin d. procuror P. Sadoveanu; circiumarii vor fi asistaţi de d. D. Alexandrescu, iar d. Şumuleanu prin d. Delavrancea.

● **Curtea cu juri.**—Astă-zi s'a deschis sesiunea de toamnă a Curţei cu juri.

Curtea era prezidată de d. C. Grigoriu, consilier al Curţei de Apel, asistat de d-nii: D. Ciohodariu, membru de tribunal şi Hipolit Mărzescu, supleant. Fotoliul ministerului public era ocupat de d. procuror G. Scarlet.

După cum se ştie astăzi urma să se înceapă judecarea procesului crîşmarilor, daţi în judecată de d. C. Şumuleanu, pentru calomnie prin presă.

După ce s'a făcut apelul nominal al juraţilor, s'au introdus acuzaţii. D. C. Şumuleanu era absent.

D. preşedinte C. Grigoriu dă citire telegramei d-lui procuror general al Curţei de casaţie, prin care anunţă că nu poate restitui dosarul afacerei întru cît el a fost înaintat Inaltei Curţi de Casaţie pentru a cerceta dacă e necesar în interesul ordinei publice, ca procesul să fie strămutat înaintea unei alte Curţi.

D. procuror Scarlet, spune că întru cît dosarul afacerei lipseşte, procesul nu se poate judeca şi prin urmare cere amînarea.

Curtea avînd aceasta în vedere amînă procesul.

Până Vineri Curtea nu va mai judeca nici un proces, de oare-ce zilele de Mercuri şi Joui fuseseră rezervate procesului crîşmarilor.

Vineri Curtea va judeca procesul lui Vasile Coniac, din Mironeasa, care astă-primăvară şi-a ucis amanta în pădurea dela Hadîmbu.

◔ D. d-rand în medicină Neculai Teofănescu a fost numit agent sanitar la Tg.-Frumos, în locul d-lui Anton Dubău, demisionat.

● Epidemia de febra-tifoidă, care bîntuia în satul Cărpiţi, comuna Seuleni, s'a stins cu desevîrşire.

De asemeni s'a stins epidemia de difterie, care bîntuia în comuna Galata.

◑ D. I. Panaitescu, directorul general al poliţiilor din ţară, a sosit azi dimineaţă în localitate.

D-sa va pleca în cîte-va oraşe din Moldova, spre a face inspecţii.

● D. S. Mîndrescu a fost confirmat de d. ministru al cultelor şi instrucţiunei, ca agregat pe lîngă facultatea de litere şi filosofie din Iaşi.

● **Ancheta.**—*Eri au mai fost ascultaţi d. procuror general N. Leonescu şi d. procuror de Curte T. Stoenescu.*

Fiind-că în depunerile sale, procurorul Hamangiu a adus o mulţime de acuzări contra parchetului Curţei, între altele chestiuni nici d. Stoenescu, nici d. Leonescu nu şi-au putut aduce aminte,—atît de vechi erau—ancheta a cerut de la aceşti doui magistraţi să facă declaraţiuni scrise.

După aceea a mai fost ascultat d. prim-preşedinte I. Burada.

Astăzi au fost ascultaţi d-nti prim-procuror Ghinea Ionescu şi procurorul Tufescu din Botoşani care a instruit afacerite Rappaport şi Guttman.

Comisiunea a cerut astă-zi dosarul privitor pe fostul protoereu C. Stamate, despre care d. Cuza a declarat eri că a fost favorizat de parchetul general. Dosarul a fost adus de la secţia II-a a tribunalului, unde procesul a fost sorocit a se judeca în ziua de 26 a lunei c.

S'a căutat pretutindeni dosarul citat de d. Cuza şi privitor pe un arendaş evreu din Leţcani, care ar fi maltratat pe nişte săteni şi în contra căruia nu s'ar fi deschis acţiune publică. Acest dosar n'a fost găsit şi se pretinde că nici n'a existat vre-odată o asemenea afacere.

*

Ancheta s'a terminat astăzi înainte de orele 4 şi se crede că şi lucrările sunt pe deplin terminate.

Aceasta s'ar deduce din faptul că nimeni n'a mai fost citat să se prezinte şi comisiunea a plecat la hotel, ducînd cu dînsa şi dosarele.

Se crede că comisiunea va pleca chiar astă seară în Capitală.

● Vineri 19 Septembrie a. c. se redeschide teatrul-circ Sidoli cu seratele cinematografice Pathé Freres-Paris, sub conducerea abilului electrician d. A. C. Bottez.

Această serată de deschidere se va distinge printr'un program special, cu totul nou. Afară de o imensă bogăţii în drame, comedii şi feerii toate programele vor cuprinde scene luate în plin aer, evenimentele mari actuale din lumea întreagă şi „Cinematograful instructiv".

Din Cinematograful actualităţei, programul de Vineri va cuprinde „Evenimentele din Turcia, marele incendiu din Constantinopole" etc. „Cum se extrage veninul din şerpi", în scop ştiinţific, „Menageriile uriaşe din New-York" etc., va cuprinde cinematograful instructiv.

Atragem toată atenţia cetitorilor noştri asupra programelor extraordinare ale noului ciclu şi-i îndemnăm să asiste la incomparabilele serate Pathé Frères, al căror ciclu se redeschide Vineri 19 Septembrie a. c. la, 9 ore seara.

Telegrame

Bucureşti 16 Septembrie

Conflictul Bulgaro-turc

Bucureşti.—După ştirile sosite din Constantinopole, se zice că toţi ataşaţii militari străini au fost rechemaţi telegrafic azi dimineaţă.

*

Londra.—Agentul diplomatic turc la Londra a fost chemat aseară telegrafic la Constantinopole.

*

Constantinopol.—Ministrul de resboiu a dat ordin corpului de armată din Salonic să fie gata de plecare în ori ce moment.

Toate trupele din Salonic au fost mobilizate.

De asemeni se mai mobilizează şi trupele din alte localităţi.

*

Bucureşti.—După o telegramă din Sofia, se zice că A. S. R. Principele Ferdinand al Bulgariei va pleca la Paris, pentrú a stărui la aplanarea conflictului.

In chestia mobilizărei

Bucureşti.—Astă-zi prefectul poliţiei a rechizionat 9 automobile, în vederea mobilizărei.

*

Bucureşti.—In vederee mobilizărilor marele stat major al armatei a lucrat astă-noapte până după orele 2

Publicul este foarte alarmat, cu atît mai mult cu cît de la ministerul de răsboiu nimic nu poate transpira.

Crima din Fălticeni

Fălticeni—Autorităţile au făcut eri şi astă-zi cercetări pentru a afla pe autorii crimei sevîrşită alaltă eri.

S'a constatat că alaltă-eri seară victima, d-na Criticas, fusese în vizită la familia Filoreanu, unde a luat şi masa şi de unde a plecat spre casă la orele 10, însoţită de o copilă servitoare.

N'a trecut mult timp şi crimă s'a sevîrşit.

Autorităţile au făcut mai multe arestări.

HOLERA

Petersburg. — Flagelul se întinde mereu.

Cazurile mortale sunt numeroase; într'o crîşmă din marginea oraşului s'au produs eri 10 cazuri de holeră. Din acestea 4 au fost urmate de moarte.

Ştiri neliniştitoare sosesc şi din alte părţi ale imperiului.

In toate guvernămintele se lucrează pentru luarea de măsuri şi pentru construirea de pavilioane de izolare.

TEATRUL CIRC SIDOLI

Vineri 19 Septembrie a. c.

se redeschide

TEATRUL CINEMATOGRAFIC

— — Pathe Freres—Paris — —

Sub conducerea technică a domnului

A. C. BOLTEZ

Peste cîte-va zile:

Teatrofonul Pathé-Frères

Cinematograful vorbitor

Cea mai grandioasă invenţie a epocei noastre

SE CAUTA ELEVI LA TIPOGRAFIA H. GOLDNER.

PRIMARIA COMUNEI IASI

PUBLICAŢIE

In ziua de 11 Octombrie a. c. oara 11 a. m.. se va ţine în Camera acestei Primării licitaţie publică orală cu respectarea dispoziţiunilor art. 72-83 din legea comptabilităţei publice pentru vinderea unui loc din şoseaua Trei-Calici în suprafaţa de 1674 m. p. şi care se invecinează la Nord cu proprietatea Ion Murgescu, la Sud cu proprietatea Mihalache Stamboliu, la Est cu locul Comunei şi la Vest cu şoseaua Trei-Calici. Terenul a fost evaluat la 20 bani metrul patrat.

Garanţia provizorie 50 lei.

Condiţiunile de licitaţie şi planul locului se pot vedea la fie-care zi de lucru la Serviciul Administrativ.

No. 19384

11 Septembrie 1908

OCAZIUNE

Desfiinţîndu-se Consulatul Otoman din localitate, se face cunoscut publicului, că tot mobilierul Consulatului se va vinde prin licitaţie Vineri 19 şi Sîmbătă 20 Septembrie de la oarele 10—12 şi de la 3—6.

Consulatul Otoman.—Iaşi

21 Strada Păcurari 21

S'A PERDUT

în Piaţa Unirei, între otelurile Buch şi Traian, un ceas de damă, în aur, placa aurită, cifre arabe. In dosul cupertei o ghirlandă de flori. Ceasul era atîrnat de un fionc de aur.

Găsitorul este rugat a-l aduce la Redacţie. Recompensă bună.

HIRSCH-IASI

— Cassa de incredere —

IAŞI.—STRADA LAPUŞNEANU—IAŞI

CEL MAI MARE DEPOZIT

al renumitelor

LAMPI

PENTRU ELECTRICITATE

cu preţurile originale ale fabricilor

tot ce este MAI NOU şi MAI FRUMOS.

MARE ASORTIMENT DE

COVOARE

cu metru şi cu bucata

MOBILE extrafine **Dormitoare, Sufragerii, Saloane,** cu preţuri foarte eftine.

BEŢE pentru perdele de **BRONZ** groase, fereastra complectă **20** lei (în loc de 30 lei).

Pentru provincie recomandăm *lămpile noastre pentru electricitate* fiind cele mai bune şi frumoase şi nu este absolut nevoie de a comanda după catalog fiind toate expuse în magasinul nostru.

PERDELE, BONNE, FEMME şi STORURI

de ultimele noutăţi

NOU! NOU

Sticlele „Isometrop"

Cea mai clară vedere, experimentată cu razele *Roentgen.* Premiată de toate academiile oculistice.

Asigură conservarea ochiului, evită fluorescenţa şi *măreşte vederea*

Se incadrează

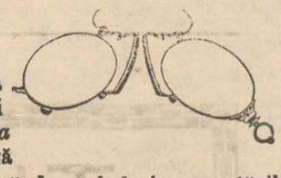

în ori ce formă de ochelari; montările cele mai noui şi mai sistematice.

Singurul depozit la

Magazinul de optică **W. FISCHER**

IAŞI, Strada Lăpuşneanu 30

Mare depozit de Binocle „Flamarion"

Ceĭ maĭ buni Pomĭ Roditorĭ

Salcimĭ pentru păduri, Salcimĭ şi Tufe de Ornament

din cele maĭ alese varietăţĭ

Furnizează în admirabile condiţiunĭ

Pepinierele Principeluĭ B. Ştirbey

— Buftea —

Cataloage ilustrate cu preţurĭ, conţinînd:

Instrucţiunĭ de plantare şi de îngrijirea pomilor, se trimit gratis şi franco, de către:

Direcţiunea Pepinierelor din Buftea

şi de

Biroul de Vînzare al Prod. Ştirbey

Telefon 11/8. Bucureşti, Victoriei 121

Reclama e sufletul comerţului

CAILE FERATE ROMANE

Plecarea şi sosirea trenurilor—GARA IAŞI

PLECAREA

Ante meridiane

Paşcani, Bacău, Piatra-N., Bucureşti	6.10
T.-Ocna, Burdujeni, Fălticeni, Botoşani	
Vaslui, Galaţi, Bucureşti	8.35
Dorohoi	8.40
Paşcani, Bucureşti	10.20

Post-meridiane

Ungheni, Chişinău, Odessa	12.05
Vaslui, Tecuci, Galaţi	3.10
Dorohoi	5.40
Paşcani, Bucureşti, Burdujeni, Fălticeni	5.55
Botoşani	
Vaslui, Bucureşti, Galaţi, T.-Ocna	9.05

SOSIREA

Antè-meridiane

Bucureşti, Tg.-Ocna, Galaţi, Vaslui	8.30
Dorohoi	10.35
Paşcani, Bucureşti, Fălticeni, Burdujeni	11.20
Botoşani	

Post-meridiane

Galaţi, Tecuci, Vaslui	1.05
Ungheni, Chişinău, Odessa	5.25
Bucureşti, Paşcani	6.20
Dorohoi	8.00
Bucureşti, Galaţi, Vaslui	9.55
Paşcani, Bacău, Piatra-N., Galaţi, Bucureşti	10.55
T.-Ocna, Fălticeni, Botoşani, Burdujeni	

Gonosan
TRADE MARK

ANTIBLENORAGIC

Cel mai bun şi aprobat de toate autoritaţile medicale. Calmează repede durerile şi opreşte secreţiunea, *scurtează durata boalei şi preîntîmpină complicaţiuni.* Doza: 4—5 ori pe zi cîte două capsule după mîncare.

De vînzare la toate farmaciile şi drogueriile din ţară. Preţul unei cutii 50 capsule lei 4; cu 30 capsule lei 2.75.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa administraţiei ziarului, strada Ştefan cel Mare No. 38

10 lei ZILNIC

şi chiar şi mai mult se cîştigă uşor. *Sariţi* pentru detalii Agenţii de publicitate „Presa" Bucureşti, *pentru S. B.* No. 8.

E. Herovanu
AVOCAT
Strada Tăutu 1 Iaşi
Cons.: 8—11 dim., 6—9 sara.

ANDREI BRIFF
AVOCAT
— Strada ETERNITATE No. 72 —

TIPOGRAFIA
H. GOLDNER
IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

„România musicală"
— IAŞI —
24 Str. Lăpuşneanu 24

Piane: din cele mai renumite Fabrici începînd de la Lei 700—pînă la cele mai scumpe.

Renumitele Pianine Zimmermann cea mai mare fabrică din lume.

Gramofoane: Marca „Inger" preţuri, reduse Gramafon de concert mare cornet dirigiabil redus din lei 250—la lei 150.

Plăci mari de concert pe ambele părţi numai Lei 4.—o placă.

Note muzicale: pentru Conservator, studii şi piese moderne.

Viori pentru şcoală, Orchestră şi solişti.

Mandoline italiane, Violoncele, Flaute.

Coarde fine din cele mai renumite fabrici.

Preţurile cele mai ettine.

Hîrtie diafană de lipit pe geamuri cele mai frumoase desenuri.

Tablouri de artişti celebri precum şi Rame.

Preţurile cele mai reduse.

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— *Strada Goia 77* —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

Stefan P. Georgescu
AVOCAT
— *Str. Căpitan Păun No. 10 bis* —
Primeşte consultaţii dela 7 jum. la 9 dim.

D-r Alex. Lambrior
— *Strada Vovideniei No. 1* —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

ADVOCATUL
EM. SOCOR
S'a mutat în Str. Veche 24

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— *Strada Crucei 41* —

Alfons Herovanu
AVOCAT
— *Str. Bărboi No. 19* —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Doctor SUZANA VECHSLER
Boli de femei.—Faceri.
Consult. 2—4 p. m. Anastasie Panu 45

„ANCORA"
(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907
PESTE 182 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,266,500

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.

b) Contra asigurări.

c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.

d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Cumpăraţi bilete de loterie
numai de la
NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
„Loteria Regatului Romîn"
oferă publicului cele mai
Mari Şanse de Bogăţie
Cei care au întîrziat
Să nu piardă ocaziunea acum la:
Clasa IV-a a Loteriei
Tragerea
la 25 şi 26 Septembrie
LEI 900000
Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a
Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 900,000 lei
Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile
Lozuri Norocoase
ce au mai rămas libere la
Noua si Principala Colectură Romană
Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 13
1/4	Un sfert	Lei 26
1/2	Una jumătate	Lei 52
1	Loz întreg	Lei 104

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4.50—lei	1/4	Un sfert	9—lei
1/2	Una jumătate	18 — lei	1/1	loz întreg	36—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu celmaĭ Prompt şi conştîncios

PLATA CAŞTIGURILOR se tace imediat după tragere.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Ștefan cel Mare, 38. | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul V.—No. 537.—IAȘI Joi 18 Septembrie 1908

Flașnetarul politic

Chestia magistraturii de la Iași, a avut darul să descopere pe foarte multă lume politică în ce simte și crede asupra justiției și temeiului ei la noi în țară.

A mai avut darul această chestie să dea la iveală ascunse cărdășii între anumite grupe politice și să desgolească anumite inclinări și procedări.

La acuzarea inopinată a doi zăpăciți se asociază un procuror, care furnizează informații, comunică asentimente, iesă la luptă. Iar presa de partid, și carpistă și liberală, tocmai a celor două partide politice, cari au avut cea mai mare înrîurire politică asupra magistraturii și și-au bătut joc de simțul de dreptate, își uită de situația în care pune partidul lor și atacă cu cea mai mare cruzime pe magistrații de la Iași, ca și cum ar fi oameni de eri intrați în magistratură, prin portița vre-unui politician și n'ar fi oameni îmbătrîniți în carieră.

Atitudinea aceasta pe lîngă că e scandaloasă, dar dă și de gîndit. Și cu drept cuvînt se întreabă lumea: ori scriitorașii de la acele ziare au avut daraveri cu justiția și au eșit pieptănați rău, ori cîntă cum li se poruncește, ca doar-doar ar găsi ac de cojoc ca să-și joace apoi mendrele lor politice.

Presa liberala uită că vorbește în numele unui partid care e și la guvern și deci are datoria de a fi mai circumspectă în atacurile sale.

Dar ce să dai normă unei prese, care stă în cărdășie cu surata ei *Epoca*. *Epoca* o ține una și bună: afacerea magistraților de la Iași e afacerea Bădăreu! Cazul Cuza e cazul Bădăreu! Magistratura lui Bădăreu! așa că cine citește ziarul mocirlei junimiste vede că scribii de acolo, cu director cu tot, înnoată în invective la adresa lui Bădăreu.

Iar ca culme, *Epoca* desmormîntează pe d. Titu Maiorescu, moaște politică venerabilă, care se bucură de liniștea retragerii politice, și nu e lăsat în pace de flașnetarul ce cîntă pururi pe aceiași gamă:

Junimiștii au primenit magistratura, cu legea d-lui Marghiloman, că se știa că erau anumite tribunale și Curți, unde erau tari. Iar d. Maiorescu, *marele* domn Maiorescu, *puritanul* domn Maiorescu, *imaculatul* domn Maiorescu, pe cînd era profesionist-avocat și auzia și vorbia la bara Curților și tribunalelor, folosindu-se de această trecere vădită ce ca un fruntaș junimist o folosia pentru sine, regulat cînd devotații săi cădeau membri la secția I majoritatea proceselor le pleda la secția I; iar de erau la secția II în alt an, toate procesele le pleda la secția II. Și așa, acest puritan domn Maiorescu și-a creat nume, a încasat onorarii grase și dreptatea cântărea mult mai greu în cumpăna sa.

Un alt partid care și-a făcut fală cu înriurirea politică asupra magistraturii a fost partidul liberal. Regimul de tristă memorie al lui Eugen Stătescu, mutări și destituiri de magistrați în ajunul proceselor; samsari și misiți, cari vorbeau în numele șefului, acestea sunt vii în memoria tuturor.

Ca un fel de ironie crudă a soartei, azi gazetele celor 2 partide cred că se pot repeta vremurile vechi și bănuesc că magistratura din 1908 e în aceiași vlagă morală, ca și cea din 1880 și 1892.

Se înșală amar! Minaveta lor cântă melodii prea vechi și deochiate, iar flașnetarul politic, care împuiază urechile cu melodii vechi de ură și venin, uită că scoțînd din mormînt momîia Maiorescană, desmormîntează pagini triste, în care și liberali și junimiști au abuzat de rostul lor politic, pentru a înjosi simțul de dreptate speculîndu-și situația lor.

In loc ca să ia și să-și pue cenușă pe cap, ziarele de scandal fac cor cu cei 2 acuzatori și nesocotiți și neresponsabili, și o țin una și bună că magistratura de la Iași e în serviciul lui Bădăreu.

Cum a știut d. Bădăreu să facă numiri în magistratură slujește să cităm un caz:

Se știe ce campanie acerbă a dus opoziția liberală și junimistă în parlament și în presă contra, contenciosului administrativ, amenințînd că-l vor desființa. Rare ori s'a văzut o atmosferă mai încărcată ca în lupta contra contenciosului.

Ei bine, pe ziua de 1 Septembrie 1906 s'au făcut numirile la Casație. Fiindcă au fost cele mai drepte și cele mai indicate prin trecutul și valoarea lor, campania a încetat ca prin farmec. Pe junimiști și pe liberali îi interesa nu atît chestiile de principii, că nu le au, ci chestiile de persoane, și au amuțit.

Asemenea și azi; pe junimiști și liberali îi doare putința unei bogate plasări la Curte și nu pot fără a nu feșteli instituția în sine.

Apucăturile lor anarhiste cu drept cuvînt dau de gîndit, dar oamenii cuminți își răd de nesocotitele lor eșiri și trec înainte. Cînd știi însă că în dosul tuturor acestor svîrcoliri se ascunde acțiunea flașnetarului politic o milă te cuprinde de dînsul și-l deplîngi.

Tot chestia firmei

Voința Națională *„intervenind"—și cum putea să nu facă acest act de* interventionizm—*în discuția incinsă între „Viitorul" și „Ordinea" asupra interventionizmului, încearcă, să scoată din doctrina și politica economică preconizată de teoreticianism liberalismului de pe vremuri, argumente în favoarea politicei liberale,*

Intervenția este zădarnică și fără nici un rost, atîta timp cît faptele și istoria dezmint cu încăpățînare afirmațiunile ziarelor liberale.

Liberalizmul în politică este aplicațiunea practică a cunoscutului principiu economic: laissez faire... Ceea ce înseamnă, ca după principiile politicei liberale, statul nu are căderea să intervie în relațiunile dintre diferitele categorii economice, favorizînd pe unele în detrimentul altora. Procesul producțiunii economice trebue să se îndeplinească în cea mai perfectă libertate, pentru că numai așa se poate stabili cu eficacitate echilibrul forțelor economice; pentru că numai grație acestei libertăți nețărmurite evoluțiunea economică poate să-și ia un curs normal și evident progresiv.

Nu discutăm acum întru cît acest principiu este fals sau adevărat. Cea ce constatăm e, că pe acest principiu se clădește întreaga doctrină liberală. Și de sigur este o crasă inconsecvență să susții—cum face „Viitorul" și „Voința Națională"—că totuși un partid liberal poate fi interventionist.

Dacă împrejurările economice de astăzi nu se mai potrivesc cu acele de acum 60—70 ani, cînd s'a formulat cu mai multă preciziune liberalizmul economic, aceasta înseamnă ca un partid liberal nu-și poate justifica existența, dar nu că liberalizmul și interventionizmul nu se exclud.

Dar de ce îndărătnicia aceasta la gazetele oficioase? O simplă chestiune de formă. Nu vor să admită că partidul de la putere — dată fiind politica inaugurată de un timp — trebue să-și schimbe firma. Indărătnicie copilărească. Să nu și-o schimbe; —ce vreai, dacă nu sunt pentru revizuire ca Farfuridi? Dar să adaoge un simplu calificativ, pentru a nu da loc la amăgiri.

Să zică de pildă: partidul liberal-interventionist. *Cu aceasta s'ar termina boclucul.*

Dar vezi, că aceasta ar fi un nonsens, și... nu e bine. Căci dacă îndărătnicia inspiră numai dezgust, nonsensul te face ridicul. Și partidul liberal, care a intreprins o operă atît de mare *și de* serioasă, *ca aceia a reformelor agrare, al căror rezultat este un faliment... simplu—ca să nu facem aluzii malițioase—nu vrea cu nici un preț să cadă în ridicul.*

Frumoase și nobile intențiuni!

Em.

CATE-VA NOTE

D. Ioină de la *Violența* preocupat mereu de chestia firmei — care a ajuns o apăsătoare obsesiune pentru partidul liberal — invoacă autoritatea lui Millerand, fostul ministru francez, pentru a dovedi compatibilitatea dintre liberalizm și interventionizm.

D. Ioină are perfectă dreptate, în ce privește autoritatea lui Millerand. De cît este știut, că Millerand n'a fost și nu este liberal în principiile sale politice, ci totdeauna a fost *aripa stîngă* a partidului radical.

Din acest punct de vedere simpatia lui Ioină pentru fostul ministru francez se explică; dar oricît ar vrea d-sa, nu poate fi invocat ca autoritate în chestia firmei partidului liberal romîn

Să caute d. Ioină alte personalități politice.

*

Epoca vorbește cu nețărmurit elan de marea chestiune la ordinea zilei: „Europa și înapoierea d-lui Take Ionescu". Se vede, că de cînd d. P. Carp a zguduit Europa cu cunoscutele sale declarațiuni în chestia... Hecubei, ziarul d-lui Nicu Filipescu nu vede înainte de cît Europa.

Declarăm, că modestia noastră este adînc jignită de cinstea ce ne-o face *Epoca*. De aceia rugăm să ne facă plăcerea de a rezerva comoțiile Europei pentru cc. Petrache, care în calmul său imperturbabil poate privi cu mai mult sînge rece la dragostea bătrînei Europe.

CHESTII SCOLARE

Limba italiană în școlile normale

Cei de la ministerul instrucțiunei publice pregătesc pentru școlile normale o nouă reformă pedagogică, luînd firul reformei în legi și programe de la 1893, cînd s'a prevăzut pentru școlile normale limba germană, ca limbă modernă. Experiența cu limba germană s'a făcut vre-o 8 ani și n'a dat rezultate bune, din cauză că nici elementele rînduite cu predarea acestei limbi nu erau pregătite pentru asta, nici limba germană nu era așa de proprie pentru nivelul cultural al școlilor normale, ca să capete tărie.

Legiuitorul de la 1893 preferînd limba germană celei franceze, a urmărit un îndoit scop: feria limba romînă de înrîurirea limbei franceze, întru cît învățătorii ar fi fost purtătorii acestei limbi în cele mai îndepărtate unghere ale țării, și ar fi stropșit și corchezit graiul, destul de împestrițat prin nenumăratele neologisme ce cultura secundară dă învățătorului nostru.

Pe lîngă acest considerent de ordin practic, și de conservare culturală, mai era și considerentul pedagogic: în limba germană s-au scris cele mai multe scrieri pedagogice.

Rezultatul a fost altul; elevii normaliști nu și-au putut apropia limba germană, mișcarea pedagogică nu s'a resimțit de înrîurirea germană și azi n'avem în programe nici o limbă străină.

Nu suntem partizanii ciuntirii culturii generale a învățătorilor. La baza culturii lor profesionale trebue să fie cel puțin cultura de gimnaziu și cu toate anomaliile ce se văd, o reformă se impune.

Cei de la minister în maturitatea lor pedagogică s'au gîndit să introducă limba italiană. Numai a enunța limba, tradează lipsă de adîncă gîndire.

Se zice că se preferă limba italiană pentru că e și mai ușoară și pedagogică. Obiectele de studiu nu se pun într'un program avîndu-se în vedere *ușurința învățării*, ci utilitatea. Iar că e pedagogică, de mult Italia n'a dat un pedagog, decît ca eclectici.

Școlile normale în starea lor actuală sunt ca o clădire, la care s'au adăugat ici o odae, colo o camară, dincolo un antret, așa că au pierdut caracterul de unitate și omogenitate și cine le studiază de aproape vede în ele opera pedagogică a 15 ani de experiențe suprapuse fără ordine și fără armonie.

Limba italiană va fi încă o atenansă șubredă la clădirea acestor școli chemate a fi de *normă* altor școli și rămase în urmă cu tot pomposul titlu de școli pedagogice.

* * *

OAMENI ȘI LUCRURI

„TABLE D'HÔTE"

7 Septembrie.

Cel dintăiu semn pentru călătorul surmenat, c'a început a intra în împărăția senină a liniștirii, a stăpînirii de sine este că se așează de bună voie la masa comună,—la „table d'hôte".

Calitatea de pacient e ca și nobleța: ea te obligă. Și pînă să te supui curei de liniște și de îngrășăminte, cată să te supui unei discipline obligatorii care este, ea însăși, începutul însănătoșirii. Ceea ce ne lipsește, în adevăr, nouă, celor surmenați prin dezordinea unei existențe care nu cunoaște măsură, este disciplina, ascultarea de acele legi simple, elementare, care ar constitui un echilibru între muncă și odihnă, între frămîntări și calm, între datorie către alții și către noi înși-ne,—atîtea lipsuri și cauze cari ne conduc la unul și același efect: surmenagiul fizic și intelectual.

Aci însă lucrul nu mai e același. Deviza e una singură: nu te grăbi! Și de ce te-ai grăbi oare, cînd nu te așteaptă nici-o sarcină, nici-o datorie, nici-o preocupare și trăești pentru un singur scop: repaosul? Aci afaceri nu sunt și socialmente nu ai nimic de îndeplinit, n'ai nici-o chemare și nimic nu vine să ți amintească vr'o grijă, vr'o amărăciune; nimic nu te cheamă din sfera îngustă a micei și egoistei ținte pe care—singură—o urmărești: întremarea.

Iar dacă din greșală ai vrea să zbori cu gîndul ori dacă sunetul electric al clopotului te-ar înșela și ți-ar da halucinația că vin niscai-va vizite să te supere — o singură căutătură pe fereastră te readuce la realitate; vederea infinitului clar și scînteietor al mării îți domolește ori-ce avînturi și ori-ce gînduri materiale, legate de pămînt. Suprafața lucie și uniformă a mării undoiate, printr'o continuă și domoală tremurare te îndeamnă la liniște, la uniformitate, te îndeamnă la izolare și te 'nvață să le faci toate cu 'ncetul, cu zăbavă, fără nici-o grabă, căci aici este vreme pentru toate...

Potolit și răbdător, ți-ai luat locul la masă în vastul șir de oaspeți,—necunoscuții de eri, tovarășii de astăzi — și fără de voie studiezi oamenii și lucrurile dimprejur. Cea mai mare parte sunt oameni voioși, bine dispuși, expanzivi, sociabili, în căutare veșnică de subiecte de vorbă. Cine o fi însă vecinul meu din dreapta? Lumea îi spune „Herr Doctor" și el ar vrea să se facă tot mai mic, mai nevăzut, pururea închis într'o tăcere glacială. Din ce regiuni a venit oare slăbănogul cu obrajii înfloriți deasupra unor orbite adînci, în cari se pierd doi ochi mari căprii și stinși? Unde a visat, a muncit și a învățat mereu acest vlăguit „Herr Doctor" de-a ajuns în acest hal deplorabil?

Dar nenorocitul din fața mea? De o paloare mortală, pe care o întrerupe doar vinețeala buzelor și cenușiul ochilor suferinzi, duși în fundul capului — pare în căutare veșnică de sfadă, pare a vrea să-și răzbune în potriva tuturor, în potriva lumei întregi pentru suferința fizică ce-l face să îndure cine știe ce boală veche. Și alături de dînsul o femee tînără, — a lui — grațioasă și resemnată ca un înger pare a fi învățat de mult ceea ce venim să învățăm cu toții pe malul mării nemărginite: răbdarea... **Rodion**

Universități comerciale

Imbrăcînd deodată mîndra haină de mătasă a învățămîntului clasic, am scapat din vedere un fapt elementar în viața popoarelor moderne. Strălucitoarea aureolă a unei activități intelectuale, superioare și distinse spre a face cu adevărat mîndria unui popor, trebue să se razime pe o temelie solidă, pe o intensă bogată și fecundă activitate economică. Alt-fel face impresia unui măreț palat cu colonade falnice și embleme daurite dar cu temelia șubredă și interiorul sărăcăcios, gata a se prăbuși de bătaia primului vînt mai aspru.

In veacul în care lupta economică, naturală și înțeleasă, se dă zi cu zi între popoarele bine pregătite și inteligent armate spre a cuceri cît mai întins teren în dauna acelora care au rămas în urmă cu spiritul vremei; în veacul în care popoarele cu o bogată și strălucită activitate economică, încing cu o pînză nevăzută dar bine simțită, întregul univers în cercul de fer al intereselor lor, dictate din ambiție, nevoe și sete de întăitate, noi am făcut marea greșală ca fără luptă aproape, cu arme și bagaje, să ne dăm în mîna acelora care au știut să profite de inferioritatea noastră economică care formează marea noastră slăbiciune ca popor și poate cea mai mare din rănile de care suferim.

Am fost conduși în toate manifestările vieței noastre sociale de acel straniu spirit de „hidalgos", am învăluit într'un falnic dispreț tot ce a fost activitate producătoare de bogăție individuală și generală și am strîns în brațe ocrotind și ridicînd în înaltă considerație toate acele ramuri de activitate, necesare poate, dar negative față de rîdicarea noastră la nivelul țărilor cu o solidă și armonică organizație.

*

In primul loc pentru a slăbi acest curent de neînțelegere absolută a spiritului vremei și a cerințelor unui stat modern și pentru a paraliza funestele rezultate ce a adus, se impune rîdicarea învățămîntului comercial prin crearea deocamdată a unei facultăți comerciale alipită pe lîngă universitățile din Iași și București, rămînînd ca mai tîrziu să se complecteze învățămîntul superior prin crearea uneia sau chiar două universități comerciale de sine stătătoare.

Mai în toate marele noastre instituții economice, domină astăzi majestatea sa biurocrația și bine cuvîntata și sfînta nepricepere.

Și la obiecțiunele cele mai drepte ți se poate răspunde: Ce voiți să facem? De unde să luăm oameni pricepuți și specialiști? Ne servim de elementele pe care le avem la îndămînă... Și răspunsul n'ar părea cu totul neîntemeiat. De sigur însă, că răul chiar justificat, nu-și slăbește de loc intensitatea.

Cînd facultățile comerciale vor da elemente înzestrate cu o adîncă cultură economică și cu un complex de cunoștinți în legătură cu economia în genere și cu cea națională în special nu se va mai putea obiecta ce nu există personal anume pregătit specializat în știința vastă a studielor economice.

Agenții și atașații consulari au o atît de importantă misiune și cu o clasică reputație de incapacitate, s'ar putea recruta credem cu mai mult folos dintre absolvenții cursului universitar comercial, de cît cum se recrutează astăzi din toți bunii fii de familie ambițioși și vanitoși și care n'au putut găsi în țară plasamente demne de situația lor socială și de... incapacitatea și nepriceperea lor, universal recunoscută.

Unde ne sunt străjerii, adînci cunoscători ai nevoilor noastre economice, atunci cînd este vorba să însheem o nouă convenție comercială sau tarifară?

Judecătorii sindici, chiar tribunalele comerciale compuse din magistrați, absolvenți ai cursului universitar comercial, vor fi, fără îndoială mai în măsură a cerceta, discerne și judeca, variatele și numeroasele litigii din lumea noastră comercială, financiară și industrială.

Corpul didactic al școalelor comerciale, recrutat dintre absolvenții cursului universitar va fi de sigur mai competent și mai în măsură a-și îndeplini conștiincios menirea.

*

Prin rîdicarea nivelului cultural al învățămîntului comercial, vom deschide drum la numeroase elemente din clasele avute, și poate vom reuși mai ușor a alimenta, comerțul și întreprinderile mari de cît cu actualele școale comerciale, în

Cumparați Bilete pentru Loteria 4 Clasa IV a Regatului Romîn

Cu tragerea la 25 și 26 Septembrie 1908

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor MEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 36, O jumatate loz Lei 18 - Un sfert de loz Lei 9 Una optime lei 4-50

care intră de obicei, băeți din clasele sărace, și fără legătură cu lumea așa că se găsesc aproape în imposibilitate din cauza lipsei de bani, de sprijin și de relații de a se arunca în comerț, industrie sau o întreprindere oare-care. Căci desigur că cu scurgerea vremei va dispare credința împărtășită acum chiar în sferile cele mai înalte și mai luminate că pentru negustorie nu-i nevoie de multă cultură. Să sperăm că și această erezie va lua loc, alăturea cu atîtea prejudecăți medievale în cazul glorios al vechiturilor de ridicolă memorie.

*

Toate țările cari însamnă ceva în activitatea economică internațională, posedă și un învățămînt comercial universitar. Așa putem cita: Statele-Unite (în țara care l'a întrodus), Anglia, Germania, Elveția, Belgia, Italia și Austro-Ungaria.

Germania a dat o deosebită grijă și ocrotire învățămîntului comercial universitar, înțelegînd de ce neprețuit folos îi vor fi acești luminați factori economici în expansiunea ei mondială, prin autoritatea, priceperea și bogatele cunoștinți ce și-au însușit. Cele *5 universități* ce posedă la Berlin, Francfurt pe Main, Colonia, Lipsca și Aachen) și ai căror absolvenți sunt egalii doctorilor și juriștilor celorlalte universități, în fie-care an dau un contingent numeros de noi forțe, noi energii, individualități puternice care în țară sau în afară în toate centrele lumei formează reprezentanții cei mai străluciți ai industriei, comerțului și finanței germane.

Și pe cînd Franța cu toată bogăția și hărnicia locuitorilor ei, de un timp încoace, rămîne mereu în umbră, în fie-care zi trebuind să facă aici o concesiune, dincolo să sufere o umilință, Germania, datorită mai cu samă acestor elemente ca o forță titanică pătrunde peste tot locul, înfruntînd concurența, dînd adevarate răsboae, bătînd pe potrivnici chiar la ei acasă și ca o hidră cu mii de capete își întinde dominațiunea până în colțurile cele mai ascunse ale lumei.

*

La congresul ce se va ține la București, în toamna aceasta, absolvenții întruniți acolo se vor ocupa în primul loc de mijloacele prin care s'ar putea ajunge cît mai curînd la realizarea acestei reforme.

E. B.

MIȘCARE INTELECTUALA

Din trecutul nostru juridic

Vechea Literatura juridică

III

Cărțile în limba latină

Iată acuma și titlurile în extenso și în ordine cronologică ale unora din vachile compendii juridice menționate mai sus și pastrate în Biblioteca Centrală (la Universitate) din Iași.

1) *Sigonius C.*: *De antiquo jure civium romanorum libri duo* 1 mare vol. în 4⁰ Venetiis *1560*, înregistrat subt No. 80 din catalogul tipărit în rubrica: *Jurisprudența și legislațiunea.*

2) *Institutiones divi Cæsaris Justiniani. Venetiis 1569.* No. 69 din catal. tip.

3) *Harmenopulus C. Promptuarium juriscum analysi. 1589* No. 64 (din Biblioteca St. Sava din Iași).

4) *Machiavellus N.*: *De officiis viri principis. Montisbelgardi 1599.* No. 72 din cat. tip.

5) *Schetano B. Imperatoris Justiniani Institutiones juris cum analysi. Lugduni 1647* (No. 79).

6) *Corpus juris civilis, 2 vol. mari Lyon 1650* (No. 60).

7) *Zoesius I. Commentarius ad institutionum juris civilis libros IV. Coloniae 1671* (No. 83).

8) *Iacobus Fr. Doctrina Pandectarum.* 2 mari vol. în 4⁰, *Hallae*, 1769 cu o mulțime de comentări și notițe manuscrise, scrise pe hărtie albă, care e intercalată după fie-care filă. Mă mărginesc a înregistra numai aceste compendii scsise în l. latină, deși și multe alte au indicii și urme dovegitoare, că au fost întrebuințate aici în țară la noi, pentru studiul dreptului în secolele trecute.

Din multele cărți în *l. greacă* menționez uumai acele, care prin diferite notițe și iscălituri prezintă pentru țara noastră un interes și mai mare. Dau titlurile acestor cărți în traducere romînească: O frumoasă și rară ediția Parisiană în 8 mari volume a *Vasilicalelor* din anul 1647, din care vol. I. (Tomus I) poartă pe prima pagină a titlului iscălitura lui *Taddeu Hăsdău* cu litere latine: *Taddei Hajdei*; vol. II-lea acea a lui *N. Polyenie* și mai jos iscălitura lui *Alexandru Hajdău*, tot în latinește: *Alexander de Hasdeu.*

Pe vol. al VII-lea se citesc numai iscălitURile lui *Polyenie* și unuia *Th. Hristodulo Finiti*; pe volumul al IV-lea tot iscălitura lui *A. Hasdeu (în grecește)* pe volumul al VI-lea (vol. al V-lea *lipsește* se citesc trei iscălituri, aceea a lui *Polyenie*, lui *Finiti* și a lui *Taddeu Hasdeu* (tot în grecește), iar pe vol. al VIII-lea numai iscălitura acestui din urmă în latinește: *Taddeus Hasdeus.* Fără îndoială ca acești *Hăsdei* au fost moși strămoși a regretatului nostru filolog. *Petriceica Hăsdeu.* Și pe o mulțime de cărți de conținut *clasic, sau religios* se găsesc iscălliturile de mai sus, fiind donație a reposatului literat.

Pe cartea de sub No. 96 *codicele Calimachi* a *Principatului Moldovei*, tipărîtă în Iași, în tipografia Monastirei *Trei-Ierarhi* în anul *1816* se citește și următoarea notiță în *latinește*: *„Alexandru de Hasdeu, origine Moldavi Bessarabiensis, jure indigenatus Nobilis in Rossia et Austria 1821“.*

In sfîrșitul cărței, în tabla de materie se mai găsește iscălitura lui *Taddeu Hăsdeu* cu litere *grecești*, iar în partea a III-a a cărței, tipărite în anul 1817 tot în aceași tipografie din Iași se afla iarăși iscălitura *„Taddeus Hajdeu“*. Pe un dicționar arabico-persico-turc cu tălmăcire în latinește, tipărit în anul 1780 la *Viena* citim iscălitura: *Al. de Hajdeo* și o a doua cu litere grecește: *„Alko Hasdeu“*. Mai notez ca în Biblioteca centrală din Iași se păstrează și un portret pictat cu oleu a lui *„Taddeu Hajdeu“*.

Pe o ediție a lui *Harmenopulos* în limba *apla* tipărită în Veneția la 1805 se citesc pe marginea paginelor o mulțime de notițe și îndreptări, ceea ce ne arată că posesorul cărței era un om instruit și un bun jurist. Cartea în chestiune poartă iscălitura lui *Constantin Panu* pe scurt și încă notița:

„Această carte aparține boerului (*„Arhon“*) *Constantin Panu Nerassi*, 1824 „Septembrie în 11, în tîrgul Hînțești ai Basarabiei“, sub care notiță se află încă o iscălitură cam nedescifrabilă-probabil: *G. Lalopulo* (?).— Un alt exemplar de o ediție mai veche (Veneția 1744) a aceleiași colecți de legi a lui Armenopulos a trecut prin mînile mai multor posesori, care n'au omis să-și manifesteze dreptul lor de posesiune prin iscălitura lor și diferite notițe. Așa citim pe titlul cărței următoarea însemnare: „Și această „(carte) dimpreună cu celelalte apar„ține lui *Neculae-Hadzi-Consta*“, iar după cîte-va file la sfîrșitul introducerei citim iscălitura unui Prelat:

„Prea smeritul Mitropolit a Heracliei „Gerasim“ și mai departe notița „și „aceasta dimpreună cu celelalte apar„ține lui *Constantin Florescul*“. Pe o ediție veche a *Vasilicalelor* (Paris—1647) citim *„Din Biblioteca a prea Sfintei Episcopii a Romanului“*. Scrierea pare a fericitului *Metropolit Veniamin.*

(Va urma).

Prof. Dr. N. G. Dossios.

Litere-Științe-Arte

Tolstoi și muscalii.., ieșeni—Cunoscutul comerciant Ermakow, din localitate a adresat o scrisoare lui Tolstoi cerîndu-i părerea asupra sectei scopiților. Marele agitator rus li răspunse printr'un secretar al seu că deși admiră curajul scopiților, cari tradue în *fapte* convingerile lor religioase, totuși nu-i aprobă.

Prin acest răspuns se pune capăt părerei multora dintre scopiți că Tolstoi, în scrierile sale asupra chestiunei sexuale ar înclina spre vederile lor.

*

Se știe că la Neuilly, lîngă Paris, există un cimitir al cînilor.

Londra, a ținut să imiteze exemplul francezilor și a cedat o parte din vasta grădină numită Hyde-Park, pentru construirea unui atare cimitir, dedicat „celui mai bun amic al omului“.

Pe pietrele mormintale ale acestor animale defuncte, se citesc multe inscripții, dintre care majoritatea în franțuzește.

*

La New-York, în împrejurimile orașului, se află aranjat un stabiliment similar, dar pare a nu fi la înălțimea celorlalte două, atît din punctul de vedere al amenajării, cît și din cel higienic. Cu toate astea pămînturile se vînd cu prețuri fabuloase.

O modă curioasă, care se răspîndește și găsește aprobare la toți oamenii sentimentali.

*

Un demn M. Senek, fost portar la casa cu No. 27 Notre-Damedes-Champs, unde a locuit Victor Hugo, are șansa (?) de a avea mare asemănare cu marele poet francez.

De obicei, trecînd pe stradă multă lume își îndreaptă privirile spre el, dar aceasta nu-l jenează întru nimic, numai cît, pare foarte măgulit, cînd vre-un trecător spiritual îi aruncă vorbele: Uite! Credeam că Victor Hugo a murit!

*

Unul din ultimii supraviețuiteri ai echipajului „Belle Poule“ e numit Jean Bouville, un fel de „grognard“ parisian, stil nou.

Echipajul „Belle Poule“ plecase sub ordinile prințului de Joinville, spre a aduce în Franța ultimile rămășiți ale lui Napoleon.

Bouville, căruia i se mai dă azi numele de Joinville, după numele celui sub ale cărui ordine servise, s'a născut la Berk în anul 1819 și azi se bucură de o bună stare fizică. De curînd a fost operat de cataractă.

*

A apărut *Anuarul Școalei Superioare Comerciale* din Galați pe 1907—1908, publicat de d. I. C. Munteanu, directorul școalei.

Informații

◔ *Din Capitală ni se comunică că ieri au cerut înscrierea lor în partidul conservator-democrat 40 cetățeni din Capitală în frunte cu d. N. Dănescu.*

● **Sănatatea M. S. Regelui.**—Știriie asupra sănătății M. S. Regelui sunt îmbucurătoare.

Crampele de stomach, de care suferea M. Sa în timpul cînd fusese invitat la castelul Peleș d. dr. Noorden, au dispărut.

Efectele catarului stomachal, n'au încetat, bine înțăles, de odată, dar nutriția se face mult mai bine acum.

Alimentarea e mai variată și ferbințeala care revine de cînd în cînd e foarte scurtă.

● Astă-zi consiliul sanitar al orașului se va întruni din nou pentru a se lua măsurile contra holerei. In cele două ședințe anterioare nu s'a putut cădea de acord asupra punctului, unde să se închirieze un local într'un caz eventual, pentru un pavilion de izolare. Unii din membri au fost pentru Frumoasa, alții pentru Tatarași și Sf. Spiridon.

Consiliul însă va lua o hotărîre decisivă azi.

◑ **Circulația trenurilor.** — Din gara Iași sosesc și pleacă zilnic 18 trenuri în cele 4 direcțiuni: Ungheni, Vaslui, Pașcani, Dorohoi.

Din gara București sosesc și pleacă zilnic 59 trenuri în cele 3 direcțiuni: Constanța, Giurgiu, Chitila. Ca să se vadă diferința de mișcare din gările Parisului sosesc și pleacă zilnic 3946 trenuri în 24 ore, la cele 9 gări mari.

◔ Mai mulți cetățeni din strada Albă ne rogă să atragem atenția celor în drept că la poarta caselor cu No. 36 sunt doui stîlpi mari de piatră ce amenință cu dărămarea.

Ar fi bine să se ia măsuri pentru a se evita vre-o nenorocire.

● In vederea holerei, Primăria a comandat la școala de Arte niște cazane mari de tablă, care vor fi așezate în piețele Sf. Spiridon, Hala și Nicolina pentru ca după ora 12 toate trunchiurile să fie bine spalate și desinfectate.

◒ D. I. Panaitescu, directorul general al poliției din țară care a sosit eri dimineață în localitate, a inspectat eri după amiazi serviciul de siguranță.

Azi dimineață d-sa a plecat să facă o inspecție poliției din punctul Ungheni, iar mîine va inspecta poliția din Tg. Frumos.

◔ Ni se aduce la cunoștință un fapt, care pe cît e de ridicol pe atît e de revoltător.

Un fiu al d-lui Gr. Bărsan, directorul liceului Național, care e elev al acelui liceu, a fost scutit de taxă, în baza unui certificat de... paupertate, prezentat de d. Bărsan!

Nu e așa că e nostim!

◒ D-șoara E. Bulboacă, ajutoare de maestră la școala profesională de fete din localitate, a fost mutată la școala profesională din Huși.

◔ Sămbătă 20 Septembrie excelenta trupă de operetă a d-lui C. Grigoriu își va începe seria reprezentațiilor la Teatrul Național.

Se va juca frumoasa operetă „Regele Vănătorilor“, cu d-nii: Maximilian, Caru-y, Ciucuretti, d-na Leonard și d-ra Florica Forescu în rolurile principale.

Trupa promite a avea mai mari succese de cît chiar în anul trecut, mai ales că reprezentațiile vor avea loc la Teatrul Național.

● Aseară a încetat din viață la locuința sa din strada Sărărie diaconul I. Idriceanu, pensionar.

Defunctul a fost unul dintre clericii de samă. Diaconul Idriceanu a servit mult timp la biserica Sf. Spiridon, și era pensionar al cassei.

Era unul din cîntăreții de frunte.

● Pe ziua de 10 Octombrie a. c. se va face o nouă mișcare în corpul didactic primar din județul nostru, cînd se vor complecta și locurite înființate pe acea zi.

◓ **Din Huși.**—*Politice.* — Evenimentele politice la noi se succed așa de răpede, că nu e zi care să nu aducă vre-o schimbare în relațiunile politice dintre reprezentanții puterii din loc...

Tot jocul politic se face în jurul convocării consiliului județian. Prima convocare a fost amînată; la a doua convocare consilierii nu s'au întrunit; acum se cearcă a treia convocare, pe Vineri și acum încercările pe lîngă unii din consilieri, din delegație au isbutit de a-i convinge că e mai prudent a înlesni prefectului opera. Cel mai convins a fost d. Andrei Brighiu, care dus de considerantul că a fost abs *în fine* în delegațile de familiune acum la spartul iarmarocului s'a făcut purtătorul cuvîntului de *raliare* Dar pe Andrei Brighiu nu-l va asculta nimeni, și nici Vineri nu se va întruni consiliul.

Prefectul în timpul acesta nu stă inactiv. A avut zilnice conciliabule cu d. Dobreanu primarele orașului, și totdeauna el s'a dus acasă la d. Dobreanu, fără ca acesta să-i întoarcă vre-o dată vizita.

La toate acestea d. Nicu Cișman n'a fost nici consultat nici chemat, ceia ce dă nota situației. Eremitul se lasă greoiu pentru a fi el consultat la urmă și la vremuri mai grele.

In consfătuirile prefectului cu Dobrenii ia parte și d. Calciu, o dată devotat lui Cișman.

Dar cum toată învîrtitura prefectului de Fălciu stă în funcțiune de Iași, d-nul Lupu a plecat la Iași spre a se înțelege cu d. C. Sterea și a ști cum să discurce situația.

● Aseară cinematograful vorbitor „Marconi și-a început seria reprezentațiilor în sala Teatrului Regal (Pastia).

Au fost multe scene hazlii care au distrat mult publicul. De asemeni frumoase au fost și seria scenelor instructive, care rulează cu multă exactitate pe pînză.

In astă-seară Mercuri va avea loc a doua reprezentație cu un program variat și bogat. Publicul asistă în număr mare.

◔ Pe ziua de 15 Septembrie se aflau internați în ospiciul „Socola“ 156 barbați și 147 femei, atinși de alienație mintală.

● Consiliul sanitar superior s'a întrunit alaltă-eri, pentru a lua măsuri contra holerei.

Consiliul a decis să se publice afișe, pentru a face cunoscut publicului mijloacele preventive pentru a evita holera.

Consiliul se va întruni din nou în astă-seară.

DIVERSE

— Azi au fost internate în ospiciul de alienați de la Socola femeile Haia Iți și Marghioala V. Zălog, din comuna Fîntînele.

— Vestitul pungaș Nicolae Oprea zis și Ștefănescu, care a furat mai multe ornice de la o magasie din strada Anastasie Panu, a fost prins eri și arestat.

— Autoritățile din Podul Iloaia a prins și arestat eri pe individul Cristea Dumitru, dovedit autor al spargerei de la dugheana evreului Aron Ianculovici pe cînd acesta era dus la școală într'o Sîmbătă din săptămîna trecută și ni meni nu era acasă.

— In strada Frumoasa, după cum am spus eri, a murit subit o femee, la casa locuitorului Gh. Popescu, unde ceruse a fi oplosită.

Din autopsia făcută eri s'a dovedit că pricină a morței fu beția.

Poliția ia stabilit identitatea. Ea se numește Ileana Koroleff și e o lipovancă din Podul Roș.

— De cîte-va zile se află în localitate Stănilă Constantin Panduru, atlet romîn, care va da o reprezentație la Circul Sidoli.

Acest atlet, care a stîrnit admirația tuturora la București și în alte orașe ale țărei, ține deasupra pieptului 1500 gr.

El e decorat de M. S. Regele cu medalia «Bărbăție și Credință».

— Venitul net al seratei dansate de la 13 Septembrie, organizată de societatea „Unirea“ a lucrătorilor tipografi, este de 360 lei și 15 bani.

Pricina defectelor femeei

III

Indărătinicia vine de la spiritul de independență ce nu poate să se manifeste în alt chip.

Cochetăria își are explicarea cea mai clară în trebuința firească ce simte femeea de a fi iubită prin ori-ce mijloc; așa femeile care nu posed frumusețe corpului caută a-și impodobi spiritul prin blîndețe, insinuare, ceea ce degenerează cîte-odată în ridicul.

Apoi se impută femeei lipsa de *voință* și de *inițiativă*. Aceasta e o naivitate. Cum și-ar fi putut femeea cîștiga aceste două mari calități sub jugul corupător al supunerei în care a ținut-o bărbatul?

*

La toate defectele femeilor—fiind-că e vorba acum numai de femei—nu-i de cît un singur remediu: cultura serioasă și solidă. Cine nu știe și nu înțelege de cît folos îi este unui barbat—fie el pe ori-ce treaptă socială—o femee inteligentă și de inimă?

Și din potrivă cît pierde un bărbat inteligent—și care nu poate face altfel—alături de o femee ce nu corespunde vederilor lui?

Educația dată femeei pînă acum a fost greșită și din punctul de vedere că s'a raportat mai mult la inima ei și nici cum la inteligența ei, pricină pentru care femeea consideră numai efectul imediat asupra oamenilor și nici de cum pe cel indepărtat și asupra claselor de oameni.

Instrucție se dă femeei, dar cîtă vreme această instrucție nu-și va schimba scopul pe care l-a urmărit pînă acum, ea nu va putea fi nici soție bună, nici mamă, și nici prietenă bună. Educația și instrucția ce primește femeea astă-zi nu pot da adevarata cultura. Ceea ce au femeile acum e numai o semi-cultură care e mai rea de cît necultura și care face ca și calitățile și defectele ce le posedă la sine, fără cultură să se transforme în defecte mai rele de cît cele pe care le are. Așa, prin semi-cultură, din vanitate se capătă *mîndria de rang*; din cochetărie—dorința de a plăcea cu ori-ce preț—se capătă *pasiune succesului*, *pretenția de spirit*, *sentimentalitatea exagerată*—afectarea.

Cultura adevărată ar face pe femei să rupă din sfințenia cu care se caută a nu știrbi cunoscutul cod al manierelor elegante, prăfuit de atîtea veacuri și care a deformat întreaga fire femeească. Lumea s'a deprins să judece pe femee după istoricul ei fără să iee în samă și influențele care au contribuit la transformarea naturei sale. Pînă acum femeea a dat mari dovezi de mamă și soție bună, dar fiind pusă sub stăpînirea vajnică a barbatului.

E de dorit însă a lasa femeei responsabilitatea libertății ei, ca să nu mai fie loc a se vorbi fără cunoștință de cauză. Cine ar vroi să-și dea osteneală ar găsi și acum numeroase exemple din care se vede că atunci cînd i se lasă femeei toată responsabilitatea, ea e *perseverentă* și dă dovadă că se pricepe a se conduce și a conduce și pe alții chiar. Se exclude cazul Reginelor care au condus guvernăminte mari și cazul curtezanelor care au condus pe regi.

Din cele expuse mai sus, cei cari s'ar mulțumi numai cu o ușcară aruncătură de ochi, ar putea zice: „așa dar femeea e plină de cusururi și prin urmare cultura va avea mult de lucru: să facă mai întăi să dispară aceste cusururi și apoi să sădească calități“. Aceasta ar fi o părere greșită, căci femeea posedă și calități, iar toate defectele ei încă se pot transforma tot în calități prin cultură adevărată, după cum vom vedea.

Calitățile femeei sunt de două feluri: unele sunt consecințele naturei ei fizice și altele cele ale stării ei sociale. Printre cele dintăi e *instinctul matern* care e mai predominant la femee de cît la bărbat. Pricina este amintirea legăturei fisiologice ce a avut mama cu progenitura. Instinctul matern face ca iubirea de mamă să se întindă și la iubirea de cel slab, sărac și suferind, dînd naștere sentimentului de milă — sentiment care întunecă de atîtea ori sentimentul de dreptate și le face pe femei să dee merite și celor care nu le au. Dar tocmai de la acest defect al femeei Spencer așteaptă o calitate: *generozitatea* femeei culte.

(Va urma).

TEATRUL CIRC SIDOLI

Vineri 19 Septembrie a. c.

se redeschide

TEATRUL CINEMATOGRAFIC

— — **Pathe Freres—Paris** — —

Sub conducerea technică a domnului

A. C. BOLTEZ

Peste cîte-va zile:

Teatrofonul Pathé-Frères

Cinematograful vorbitor

Cea mai grandioasă invenție a epocei noastre

Ultime informaţii

Ancheta. — *Contrar zvonului ce a circulat eri, comisiunea de anchetă în afacerea Cuza, neterminînd cercetările, a luat cu ea dosarele indicate în cauză spre a le cerceta la hotelul Trajan, unde au descins şi d. Sc. Ferechide şi d. Ciru Oeconomu.*

După cît am aflat, d. procuror C. Hamangiu, cînd a fost interogat de comisiune, a declarat între altele, că d. procuror Stoenescu ar fi, faţă de un cunoscut avocat din Iaşi, prea curtenitor şi că în diversele procese, pe care acest cunoscut avocat le-ar avea la secţiunea I a Curţei, ar pune concluziuni favorabile părţii asistate de acest avocat. D. Hamangiu a citat chiar 14 dosare, cu care s'ar putea dovedi cele ce susţine.

Comisiunea luînd în cercetare dosarele indicate de d. procuror Hamangiu, a ajuns a stabili că cele afirmate de d-sa sunt inexate. Şi anume: în 12 din aceste dosare se constată, că d. procuror Stoianescu a pus concluziuni absolut contrare, celor puse de cunoscutul avocat în cestiune; iar numai în celelalte două, concluziuni asemănătoare, pe cari şi Curtea le-a primit.

Aşa fiind, afirmaţiunile d-lui procuror Hamangiu au căzut, ca fiind neîntemeiate.

Ancheta continuă, totuşi astă-zi comisiunea n'a venit la palatul justiţiei.

● Evenimentul *în numărul său de eri ne înjură şi pe noi şi pe fruntaşul nostru d. Al. A. Bădăreu, aşa cum numai cei din redacţia ziarului d-lui Greceanu ştiu.*

Noi nu-i vom răspunde. Cu insultătorii de meserie nu putem sta de vorbă, fiind-că nu ne putem compromite cu asemenea polemice.

Ţinem însă să declarăm, că dacă Evenimentul **va continua cu sistemul injuriilor şi calomniilor, noi vom şti ce sa facem, şi vom recurge la unele dosare ale tribunalelor şi ale parchetelor, din care vom extrage multe fapte privitoare pe unii fruntaşi şi membrii mai mărunţi ai partidului greceanist, spre a arăta opiniei publice cine sunt insultătorii triviali de la «Evenimentul».**

Deocamdată atît.

◑ Administratorii de plăşi din judeţul nostru—şi cu drept cuvînt—sînt foarte nemulţumiţi,—ba unii ameninţă chiar cu demisia.

Cu toate atribuţiunile numeroase ce li se dau şi cu toată munca ce o depun, bieţii ndministratori ai plăşilor n'au primit încă salariile pe luna August, de şi suntem în a doua jumătate a lunei Septembrie. S'au făcut numeroase intervenţii şi cu toate acestea nu s'a luat nici o măsură.

Faptul e revoltător şi să nu fie de mirat cînd se va auzi că toţi administratorii au demisionat!

● Ministerul instrucţiunei publice a invitat revizoratul şcolar să stărui printre învăţători pentru înfiinţarea a cît mai multor biblioteci populare.

● D. Al. Poni a demisionat din demnitatea de director al epitropiei sf-lui Spiridon.

D-sa acordase mai multe aconturi unor funcţionari ai epitropiei, pentru care, se zice, că epitropii l'ar fi desaprobat.

D-sa şi-a depus demisia pe biuroul epitropilor, unde se geseşte şi astăzi, fără a fi rezolvită.

● D. căpitan Chiriţescu, comandantul pompierilor din localitate, a fost transferat în regimentul 12 artilerie şi detaşat pentru două luni în comisiunea de rechiziţii de la P. Neamţ.

In locul d-lui căp. Chiriţescu a fost numit d. locotenent Sturdza, care va fi avansat la gradul de căpitan.

◔ Următoarele terenuri şcolare din judeţul Iaşi vor fi scoase din nou în arendă şi pentru care se vor ţinea noui licitaţii:

Belceşti, Brăeşti, Sineşti, Calmuceni, Cărniceni, Copou, Epureni, Scobinţi, Galata, Holboca, Tomeşti, Miroslava, Coarnele-Caprei, Uricani.

◔ Camera noastră de Comerţ şi industrie a început la 15 Septembrie lucrările sale statistice în întreaga circumscripţie, lucrări care vor îmbrăţişa toată mişcarea economică a circomscripţiei.

◔ Se ştie că Camera de Comerciu din localitate a intervenit către ministerul de finanţe ca să prelungească termenul de desfacere încă pe trei luni pentru comercianţii care nu şi-au desfăcut mărfurile până la 1 Septembrie.

Ministerul comunică că nu aprobă prelungirea solicitată.

◑ In urma măsurilor ce s'au luat, s'a stins epidemia de scarlatină ce bîntuia în comuna Băiceni.

● **Ştiri militare.**—Pentru ziua de 1 Octombrie a. c. se pregăteşte o mare mişcare în armată.

Această mişcare va cuprinde şi garnizoana Iaşi.

D. colonel I. Tarnoschi care funcţionează actualmente ca comandant al taberei de la Şipote, va fi transferat ca comandant al regimentului de infanterie din Calafat, d. colonel N. Cernătescu va fi transferat ca comandant al regimentului 13 Ştefan cel Mare.

De asemeni se zice că va fi transferat şi d. loc. colonel Călinescu comandantul regimentului 7 roşiori.

*

Trupele din garnizoana locală vor pleca mîne la manevrele regionale.

Manevrele se vor desfăşura între Podul-Iloae—Tg.-Frumos şi Miclăuşeni şi vor lua parte Reg. Ştefan cel Mare, 2 escadroane din regimentul 7 roşiori, batalionul 4 vînători, regimentul 14 Roman şi regimentul 25 Vaslui.

Manevrele vor dura de la 20—25 Septembrie inclusiv cînd trupele se vor reîntoarce în localitate.

Trupele dislocate pe malul Prutului nu vor lua parte la manevre.

● Scoaterea la pensie a d-lui dr. C. Buicliu, medicul şef al oraşului, va fi un fapt indeplinit pe ziua de 1 Octomrie a. c.

In locul d-lui dr. Buicliu se zice că va fi numit d. dr. Anghel.

◓ După cum am anunţat peniteneiarul din Bisericani, judeţul Neamţ va fi transformat într'un sanatoriu pentru tuberculoşi.

Lucrările pentru amenejarea localului se vor începe la primavara viitoare.

● Ministerul instrucţiei publice a înştiinţat pe directorii şcoalelor secundare din localitate că a dispus următoarele în privinţa orelor de ansamblu:

In fie-care Joi, orele de după amiază vor fi consacrate ansamblului de muzică şi gimnastică. In orele acelea toţi şcolarii sunt datori să vie la şcoală.

Ei vor lua parte la ansamblul de gimnastică; iar maestrul de muzică va alege din ei pe acei cu care va avea să facă ansamblul. Acest ansamblu de muzică se va face de voci separate, ori pe toate vocile reunite.

Aşa de pildă în întîia Joi a lunei, de la 2 la 3 soprani, de la 3 la 4 altişti, a doua Joi de la 2 la 3 tenori de la 3 la 4 başi, în a treia Joie de la 2 la 4 toate vocile reunite şi aşa mai departe.

Şcolarii care vor fi chemaţi la muzică în orele acelea, nu vor lua parte la ansamblul de gimnastică.

◑ **Transformistul Iassy.**—Aseară a avut loc la Circul Sidoli prima reprezentaţie dată de transformatorul *Iassy*.

Tînărul Iassy un fiu al Iaşului, a uimit pe numerosul public asistent cu talentul său.

E de remarcat că d. Iassy întrece prin iuţeala cu care se transformă precum şi prin admirabilul său joc de scenă pe transformatorii streini care s'au perindat pe la noi. Se poate spune că *Iassy* e singurul talent în acest gen de artă şi publicul l'a aplaudat mult.

In astă seară are loc a doua reprezentaţie şi nu ne îndoim că eşenii îi vor da tot concursul luînd parte în număr cît mai mare.

◔ Din Roman ni se scrie că la spitalul Precista Mare, pendinte de epitropia Sf. Spiridon se fac radicale reparaţii.

Cele două scări care comunicau cu etajul de sus au fost dărămate pentru a se construi o singură săară la mijloc. Toate saloanele ca şi intrările de jos şi de sus va fi pardosite cu mozaic şi prevăzute cu calorifer şi lumina electrică.

In etajul de sus al spitalului se construeşte o sală de operaţie şi o altă sală pentru un muzeu anatomic.

Epitropia va procura acestui spital mobilier complect şi toate instrumentele de chirurgie, de care se simţea nevoia.

◑ După cum se ştie societatea cooperativă „Nicolina" va înfiinţa în cursul lunei Octombrie o brutărie.

Membrii care au subscris acţiuni sunt rugaţi a le achita cel mai tîrziu până la 1 Octombrie.

◑ P. C. S. Arahimandritul Evghenie Ungureanu, superiorul capelei române din regiunea Assa (Canada) se va reîntoarce în cursul lunei viitoare în ţară.

In schimb se vor stabili la colonia română din America trei călugări de la M-rea Neamtz, care au şi venit în localitate pentru a'şi procura actele, şi care vor pleca în primile zile ale lunei Octombrie a. c.

● Iată câteva amănunte asupra licitaţiunei celor 542 vagoane de marfă despre care am vorbit în numărul trecut:

Consiliul de miniştri a autorizat direcţia C. F. R. să destine suma de 2.500.000 lei din fondul de rezervă al acestei administraţiuni, pentru cumpărarea, pe cale de licitaţiune, a următorului material rulant: 450 vagoane platforme seria kn cu 2 osii şi 10 tone încărcare, din cari 225 vag. cu frână de mână; 50 vagoane de manipulaţie seria Gb. cu frână Westinghouse combinată cu frână de mână; 42 vagoane platforme seria L3 cu 2 boghiuri şi 4 osii de 40 tone încărcare cu frână de mână.

Ziua licitaţiunii se va fixa în curând.

● D. Gh. Kernbach, prefectului judeţului, va face zilele acestea câteva inspecţii în judet.

◓ De eri s'a întors în garnizoană escadronul 3 şi 4 din regimentul 7 Roşiori, venind din Bîrlad.

● Eri dimineaţă, dl. căpitan Ceaur-Aslan sghiotantul pieţei a făcut mai multe descinderi, întovărăşit de reprezentanţi poliţieneşti, pe la diferitele magazii din Trg. Cucului, unde se zice că ar fi fost vîndute cisme din acele ce lipsesc de la magazia corpului IV de armată.

● D. Constantin Rădulescu, sub-directorul penitenciarelor este aşteptat în cursul acestei septămîni pentra a inspecta penitenciarul central local.

● Direcţiunile şcoalelor primare au primit o circulară prin care ministerul instrucţiunei le aduce la cunoştinţă că ministarul vede cu ochi buni personalul societăţilor cooperative şcolare, compus din dascali şi elevi, pentru cumpărarea de cărţi de studii, dar că aceste societăţi trebuesc alcătuite cu statute şi comitet în regulă pentru a nu se da loc la neorînduieli.

Se vor adăoga la registre actele justificative cu reducerile oferite de librari.

Societăţile vor căuta să înlăture din şcoli caetele scumpe.

In aceste cooperative vor intra numai elevii şi părinţii care vor găsi de cuviinţă singuri, fără a fi siliţi la aceasta.

◕ Aducem vestea plăcută cititorilor noştri, că Vineri 19 Septembrie a. c. se redeschide teatrul-circ Sidoli cu seratele cinematografice Pathé Frères-Paris, sub conducerea abilului electrician d. A. C. Bottez.

Această serată de deschidere se va distinge printr'un program special, cu totul nou. Afară de o imensă bogăţie în drame, comedii şi feerii, toate programele vor cuprinde scene luate în plin-aer, evenimentele mari actuale din lumea întreagă şi „Cinematograful instructiv".

Din Cinematograful actualităţilor, programul de Vineri va cuprinde „Evenimentele din Turcia, Entusiasmul în capitala Turciei cu ocazia proclamerei Constituţiei, marele incendiu din Constantinopole" etc. „Cum se extrage veninul din şerpi", în scop ştiinţific, „Menageriile uriaşe din New-York", Oameni stranii, imuni la veninul şerpilor şi care se distrează cu aceste periculoase reptile, momiţele din sudul Americei, crocodilii din centrul Africei şi alte curiozităţi ale faunei terestre, va cuprinde cinematograful instructiv.

Atragem toată atenţia cetitorilor noştri asupra programelor extraordinare ale noului ciclu şi-i îndemnăm să asiste la incomparabilele serate Pathé Frères, al căror ciclu se redeschide Vineri 19 Septembrie a. c. la 9 ore seara.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti 17 Septembrie

Procesul cîrclumarilor

Bucureşti.—Astăzi a venit pentru a doua oară înaintea curţii de Casaţie secţia II-a, chestia strămutării procesului crîşmarilor din Iaşi, la o altă curte cu juri.

In urma motivelor ce s'au produs, ministerul de justiţie a trimes Curţei de Casaţie un ordin prin care cere permutarea procesului.

Iată acel ordin:

„Dată fiind natura procesului, mulţimea părţilor şi a martorilor din proces, precum şi împrejurarea că în Iaşi se găseşte la ordinea zilei discutată cu pasiune acţiunea justiţiei, faţă cu diferitele elemente ale populaţiei locale, este necesară în interesul ordinei şi a siguranţei publice strămutarea procesului în chestiune la o altă curte cu juri, întru cît, din cauza acestor diferite împrejurări, este teamă de o tulburare a ordinei publice şi fiind-că ele s'ar putea produce cu toate măsurile ce s'ar lua".

Procurorul general luînd cuvîntul a susţinut strămutarea procesului, invocînd motivele aratate mai sus şi mai ales că după cum spun ziarele din Capitală, la Iaşi s'au desfăşurat forţe poliţieneşti.

D. C. Şumuleanu zice că lasă la aprecierea Curţei, dacă procesul trebuie strămutat sau nu.

D. Lascar Antoniu, avocatul crişmarilor, analizează rînd pe rînd motivele ce s'au invocat pentru strămutarea procesului.

D-sa spune că în ceia-ce priveşte, chestia acţiunei justiţiei acuzaţiunile d-lui Cuza nu numai că nu pasionează publicul, dar din contra au produs o indignare.

D. Lascar Antoniu demonstrează apoi că ordinea n'ar putea fi tulburată.

D-sa conchide la respingerea cererei de strămutare.

Curtea de casaţie în cele din urmă a admis strămutarea procesului înaintea curţei cu juri din oraşul cel mai apropiat şi anume la Vaslui

Reîntoarcerea Suveranului în Capitală

Bucureşti.— Se zice că M. S. Regele va părăsi mai curînd castelul Peleş şi va lua anul acesta mai curînd reşedinţa de iarnă în Capitală, de cît de obiceiu.

In chestia mobilizărei

Bucureşti.— Chestia mobilizărei diviziei a III-a a produs o mare alarmare.

In toată ţara circulă diferite versiuni. Aşa, s'a răspîndit svonul că vor fi mobilizate 4 divizii.

Svonul este absolut neexact.

Ofiţer japonez

Bucureşti.—Aseară a sosit în Capitală lt.-colonelul Matafoku, din armata japoneză.

Ofiţerul japonez a venit a venit la noi în ţară pentru a vizita instituţiile militare.

O declaraţie a d-lui general Manu

Bucureşti.—D. general G. Manu fiind întrebat asupra svonurilor relative la candidatura sa de la alegerile din Capitală, a declarat:

—„Intru cît nu s'au declarat încă vacante locurile, de prisos se mai fac svonuri şi prin urmare eu nu pot vorbi.

Ca să vorbesc în această chestie ar fi ca şi povestea cu cel ce se tocmea pentru pielea ursului din pădure".

In chestia căiei ferate orientale

Constantinopol.—Poarta este decisă să insiste asupra negocierilor dintre cele două guverne cu privire la calea ferată orientală şi să se opuie la negocierile Bulgariei cu compania care nu este de cît arendaşa acestei căi ferate.

Ciuma bubonică

Peking.—Agenţia Reuter află din Tugso că s'au semnalat 500 cazuri de ciumă bubonică.

Groaznice inundaţii

Bombay.—Puternice ploi au pricinuit în ultimele 36 ore la Haiderabad şi la Dekan inundaţii pusteitoare.

Fluviul Musi a crescut cu mai mulţi metri, tărînd mai multe podurii.

Mii de case au fost tărîte de potopul apelor.

Este un foarte mare număr de victime.

HOLERA

Petersburg. —In cursul ultimelor 24 ore, pînă la prînz au fost 222 de noi cazuri de holeră şi 98 decese.

Numărul bolnavilor este de 1833.

*

In celelalte guvernăminte de asemeni cazurile se înmulţesc.

La Moscova s'au constatat eri cîteva cazuri noi.

In chestia conflictului

Constantinopol.— Comitetul junilor turci doreşte ca cele două incidente bulgare să fie regulate în mod amical, însă declară că prestigiul turcesc şi tratatul din Berlin nu trebuie să fie atinse.

Constantinopol.—In cercurile diriguitoare se vorbeşte că s'ar căuta ca conflictul să se aplaneze.

Turcia acum nu ar fi pregătită de resboin.

In çazul însă cînd Bulgaria şi-ar declara independenţa, lucrurile s'ar schimba.

Intrevederea d-lui Iswolsky cu d. Tittoni

Desio.—O notă a agenţiei Stefani spune că vizita pe care d. Iswolsky a făcut'o ministrului Tittoni şi care a fost precedată de un schimb amical de idei, a avut un caracter de cordialitate care de la raporturile personale între cei doui miniştri, a avut răsunet asupra raporturilor politice ale celor două ţări reprezentate prin ei.

Această întîlnire a venit să confirme ceiace a rezultat din celelalte intrevederi ale d-lor Iswolski şi Tittoni cu ceilalţi oameni de stat asupra chestiei orientale, asupra nouei situaţii din împărăţia otomană şi asupra celorlalte chestii la ordinea zilei.

Din convorbirile acestor doui miniştri, raporturile dintre Rusia şi Italia ies mai intime de cît erau de multă vreme, de oarece a rezultat o perfectă identitate de vederi asupra intereselor speciale ale celor două ţări care s'au lămurit în perfecta armonie între dînşii cu intenţiile cele mai favorabile pentru pacea statelor.

Prin aceste intrevederi pacifice se va putea exersa o influenţă de concordie asupra desvoltărei situaţiei internaţionale.

*

Desio.—D. Iswolski s'a preumblat azi dimineaţă pe la oarele 9 jumătate prin parcul vilei împreună cu Murawiew.

Ministrul Tittoni a rămas în cabinetul său, unde pe la orele 9 şi 30 a sosit şi domnul Iswolski, pentru conferenţa anunţată.

D-nele Tittoni şi Iswolski au făcut azi dim. la orele 10 o preumblare cu automobilul până la Monza.

*

Desio.—La orele 12 şi 30 a avut loc în vila Tittoni un dejun, la care au asistat cei doi miniştri, ambasadorii respectivi, fiul şi fica d-lui Tittoni, Traversşeful de cabinet al lui Tittoni, Murai wiew şi primarul din Desio.

Agent diplomatic rechemat

Sofia.—In urma interviewului acordat de către Mincevici, agentul diplomatic bulgar la Londra a fost rechemat telegrafic la Sofia.

Escursiune

Atena.—1400 de escursionişti atenieni au plecat eri pe trei vapoare la Constantinopol.

Sabah Edin va lua parte la primirea escursioniştilor.

PRIMARIA COMUNEI IASI

PUBLICAŢIE

In ziua de 11 Octombrie a. c. oara 11 a. m.. se va ţine în Camera acestei Primării licitaţie publică orală cu respectarea dispoziţiunilor art. 72-83 din legea comptabilităţei publice pentru vinderea unui loc în suprafaţa de 1628 m. p. situat în strada Semnului la No. 3.

Acest loc a fost evaluat la 50 bani metrul patrat.

Garanţia provizorie 50 lei.

Condiţiunile de licitaţie se pot vedea la fie-care zi de lucru la Serviciul Administrativ.

No. 19378
11 Septembrie 1908

De închiriet mai multe apartamente de cîte două odăi şi bucătărie la imobilul din Iaşi, strada Păcurari No. 97.

Pentru codiţiuni a se adresa la d. avocat M. C. Drăcşăneanu, strada de Jos.

S'a redeschis
— *în str. Anastasie Panu 39* —
VECHIUL ŞI CUNOSCUTUL
Magasin de coloniale
„LA MARINARUL"
(L. MARCU)
Mărfuri proaspete şi trufandale de cea mai superioară calitate.

OCAZIUNE

Desfiinţîndu-se Consulatul Otoman din localitate, se face cunoscut publicului, că tot mobilierul Consulatului se va vinde prin licitaţie Vineri 19 şi Sîmbătă 20 Septembrie de la oarele 10—12 şi de la 3—6.

Consulatul Otoman.—Iasi
21 Strada Păcurari 21

S'A PERDUT

în Piaţa Unirei, între otelurile Bach şi Traian, un ceas de damă, în aur, placa aurită, cifre arabe. In dosul cupertei o ghirlandă de flori. Ceasul era atîrnat de un fionc de aur.

Găsitorul este rugat a-l aduce la Redacţie. Recompensă bună.

Cabinetul de Chirurgie dentara
al
Doamnei Doctor CIUDIN NICULCEA
se va muta de la 26 Octombrie c., tot în **str. Lăpuşneanu la No. 25**, d'asupra parfumeriei Darmet (Robert) casele Mavrocordat. Intrarea prin gang.

Prima Fabrică de Argintriia
SUSSMANN & GRANET.—Iaşi
Repară orl-ce, obiecte de argint şi argintate.
Preţuri foarte moderate.
Pentru informaţiuni a se adresa d-lui B. Sussman, Str. Ştefan cel Mare No. 36.

CAILE FERATE ROMANE

Plecarea şi sosirea trenurilor—GARA IAŞI

PLECAREA

Ante meridiane

Paşcani, Bacău, Piatra-N., Bucureşti	6.10
T.-Ocna, Burdujeni, Fălticeni, Botoşani	6.10
Vaslui, Galaţi, Bucureşti	8.35
Dorohoi	8.40
Paşcani, Bucureşti	10.20

Post-meridiane

Ungheni, Chişinău, Odessa	12.05
Vaslui, Tecuci, Galaţi	3.10
Dorohoi	5.40
Paşcani, Bucureşti, Burdujeni, Fălticeni	5.55
Botoşani	5.55
Vaslui, Bucureşti, Galaţi, T.-Ocna	9.05

SOSIREA

Antè-meridiane

Bucureşti, Tg.-Ocna, Galaţi, Vaslui	8.30
Dorohoi	10.35
Paşcani, Bucureşti, Fălticeni, Burdujeni	11.20
Botoşani	11.20

Post-meridiane

Galaţi, Tecuci, Vaslui	1.05
Ungheni, Chişinău, Odessa	5.25
Bucureşti, Paşcani	6.20
Dorohoi	8.00
Bucureşti, Galaţi, Vaslui	9.55
Paşcani, Bacău, Piatra-N., Galaţi, Bucureşti	10.55
T.-Ocna, Fălticeni, Botoşani, Burdujeni	10.55

Gonosan
TRADE MARK

ANTIBLENORAGIC

Cel mai bun şi aprobat de toate autorităţile medicale. Calmează repede durerile şi opreşte secreţiunea, *scurtează durata boalei şi preîntîmpină complicaţiuni.* Doza: 4—5 ori pe zi cîte două capsule după mîncare.

De vînzare la toate farmaciile şi drogueriile din ţară. Preţul unei cutii 50 capsule lei 4; cu 30 capsule lei 2.75.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa administraţiei ziarului, strada Ştefan cel Mare No. 38

10 lei ZILNIC

şi chiar şi mai mult se cîştigă uşor. *Săriţi* pentru detalii Agenţii de publicitate „Presa" Bucureşti, *pentru S. B.* No. 8.

E. Herovanu
AVOCAT
Strada Tăutu 1 Iaşi
Cons.: 8—11 dim., 6—9 sara.

ANDREI BRIFF
AVOCAT
— Strada ETERNITATE No. 72 —

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

„România musicală"
— IAŞI —
24 Str. Lăpuşneanu 24

Piane: din cele mai renumite Fabrici începînd de la Lei 700—pînă la cele mai scumpe.
Renumitele Pianine Zimmermann cea mai mare fabrică din lume.
Gramofoane: Marca „Inger" preţuri, reduse Gramafon de concert mare cornet dirigiabil redus din lei 250—la lei 150.
Plăci mari de concert pe ambele părţi numai Lei 4.—o placă.
Note musicale: pentru Conservator, studii şi piese moderne.
Viori pentru şcoală, Orchestră şi solişti.
Mandoline italiane, Violoncele, Flaute.
Coarde fine din cele mai renumite fabrici.
Preţurile cele mai eftine.
Hîrtie diafană de lipit pe geamuri cele mai frumoase desenuri.
Tablouri de artişti celebri precum şi Rame.
Preţurile cele mai reduse.

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Goia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

Stefan P. Georgescu
AVOCAT
— Str. Căpitan Preun No. 10 bis —
Primeşte consultaţii dela 7 jum. la 9 dim.

D-r Alex. Lambrior
— Strada Voevodului No. 1 —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

ADVOCATUL
EM. SOCOR
S'a mutat în Str. Veche 24

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— Strada Cuzei 41 —

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărbu No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Doctor SUZANA VECHSLER
Boli de femei.—Faceri.
Consult. 2—4 p. m. Anastasie Panu 45

„ANCORA"
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907
PESTE 182 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,266,500

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi *Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei.*
Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei care au întîrziat

Să nu piardă ocaziunea acum la:

Clasa IV-a a Loteriei

Tragerea

la 25 şi 26 Septembrie

LEI 900000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai rămas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 13
1/4	Un sfert	Lei 26
1/2	Una jumătate	Lei 52
1	Loz întreg	Lei 104

Prêţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4.50—lei	1/4	Un sfert	9—lei
1/2	Una jumătate	18 — lei	1/1	loz întreg	36—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicliu celmai Prompt şi conştincios

PLATA CAŞTIGURILOR se tace imediat după tragere.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 538.—IAŞI, Vineri 19 Septembrie 1908

Partidul liberal în descompunere

S'ar părea hazardată afirmaţiunea, că partidul liberal e în descompunere, pentru că în afară de cîte-va neînsemnate certe de persoane, partidul liberal are aspectul unui tot organic, unui organizm viu şi sănătos, ale cărui organe mari şi mici, importante şi mai puţin importante concură la o funcţionare normală.

Cu toate acestea aparenţa este înşelătoare, şi ochiul experimentat poate vedea în adîncul organizmului acestui partid multe tulburări organice, multe frămîntări, cari vor trebui mai curînd sau mai tărziu să se manifesteze, şi ale căror urmări vor fi funeste.

Şi lucrul nu e greu de priceput. O adîncă şi puternică revoluţiune s'a efectuat în oamenii partidului liberal şi în spiritele lor. O întreagă stare de lucruri s'a schimbat producînd mari nemulţumiri, cari, dacă astă-zi sunt în stare latentă, mîine vor izbucni cu toată vigoarea ce comportă prefacerea unui organizm. O mentalitate nouă, deconsiderată, despreţuită altă-dată, a cucerit astăzi partidul liberal dîndu-i o nouă îndrumare în acţiunea sa politică.

Toate aceste fenomene noi nu se pot produce fără a cauza mari tulburări. Şi cum în partidul liberal sunt încă mulţi aceia, cari au trăit şi s'au educat la o şcoală politică cu totul deosebită, e de la sine înţăles, că ei nu vor putea mult timp suporta regimul revoluţiunii care domină partidul.

O zdruncinare cu urmări funeste, pentru partidul liberal este inevitabilă. De alt-fel lupta a şi început. Elementele aşa zise înaintate nu se pot opri în mersul înainte; elementele vechi trebue să încerce o reacţiune mai puternică în senzul contrar. Şi cînd lupta va deveni mai acută, cînd va îmbrăca în mod definitiv haina unei lupte de principii, cadrul partidului va deveni prea îngust şi întreaga viaţă politică a ţării noastre se va resimţi de zguduirea partidului liberal.

Sociologiceşte fenomenul acesta este explicabil şi justificat. Evoluţiunea, principiul care domină întreaga viaţă socială, trebue să-şi găsească aplicarea şi aci, cu aceiaşi necesitate, ca şi în toate celelalte domenii ale vieţii omeneşti. Nu este însă tot aşa dacă privim fenomenul din punctul de vedere al utilului sau al unui anumit ideal social. Căci nu totdeauna ideile noi şi sociologiceşte justificate sunt cele mai utile şi cele mai conforme cu nevoile unui popor.

Experienţe de natura aceasta s'au facut multe şi în alte ţări şi la noi, pentru a nu mai fi nevoe să mai insistăm. Şi avem suficiente motive să credem, că liberalizmul modern, liberalizmul generos se prezintă cu o pronunţată notă de inferioritate faţă de liberalizmul tradiţional.

Şi idealizmul, şi entuziasmul de odinioară au dispărut cedînd utilitarizmului celui mai josnic. Iar în locul principiului de solidaritate naţională, ce caracteriza liberalizmul tradiţional, apăru principiul luptei dintre clase, ca principiu generator al unei politice de guvern.

Transformarea aceasta, care se observă la baza însăşi a partidului liberal, şi care nu va întîrzia a produce efecte dezastroase, constitue germenele de descompunere. Desfăşurarea evenimentelor în viitor, va arăta cîtă dreptate avem în aceste aprecieri sincere şi va indica poate şi acelora dintre liberali, cari astăzi stau indiferenţi, calea ce trebue să urmeze pentru a salva partidul, dacă va mai fi cu putinţă aşa ceva.

Idem.

ANCHETA

De cînd e magistratura Ieşană nu s'au petrecut cazuri ca aceste de acum. Pusă subt invinuire de venalitate şi de vădită părtinire., o comisiune compusă din cei mai inalţi magistraţi a venit să cerceteze.

E injositor spectacolul ce ni se prezintă. Magistraţi chemaţi să depună despre lucruri, cari privesc insuşi mecanismul justiţiei. Iată un proces, in care magistraţii au produs păreri deosebite. Un procuror a calificat faptul intr'un fel; alt procuror in altfel. In loc de a se lua aceste ca lucruri comune, des intîlnite in cariera judecătorească, iată că azi se face cap de acuzare din diversitatea interpretărilor!!

E straniu lucru a se erige cineva in unicul păstrător al adevărului, socotind pe toţi ceilalţi ca imbecili, unilaterali şi chiar venali. Acéastă exuberanţă a eului magistratului e dăunătoare impricinaţilor, e dăunătoare armoniei ce trebue să domnească in magistratură prin diversitatea pareriior.

Fotoliul de magistrat e un lung prilej de a experimenta ciocnire de idei «de aprecieri» de fapte. In această zilnică ciocnire magistratul stoarce pentru el şi justiţiabil, acea normă de orientare, care e calitate inerentă magistratului.

Megalomania, esclusivismul, exuberanţa personală sunt boli ce strică magistraturii şi in demnitate şi in funcţionare.

Ancheta rînduită va stabili cu aceasta că incriminările aduse magistraţilor Ieşeni, sunt chestii de perspectivă.

Naţionalişti svăpăiaţi ca Cuza şi Iorga le place a vedea magistratura prin prisma bolnavei lor personalităţi, afirmînd că s'au cumpărat magistraţi, cum s'ar cumpăra voturi, iar procurorul Hamangiu invinueşte pe colegul său mai vechiu in carieră Stoenescu prin prisma unei melomanii hultuită pe un sărac fond moral.

Dacă justiţia ar avea şi alte organe de control de cît simple instanţele, ce se controlează intre ele, dar fără urmări reale şi materiale, spectacolul de azi nu l'am fi avut! Inspectorul judiciar ar putea găsi mai des norma de stabilit in ce parte a fost dreptatea, nivelînd prin autoritatea organului său minţile, stabilind norme de apreciare, ici infrînind pe unii, colo înălţînd pe alţii.

Cercetarea justiţiei numai ca măsură disciplinară nu e suficientă, şi ancheta de la Iaşi ne indreptăţeşte in aceasta.

Anarhia în administraţie

In concluziile desvoltate inaintea Curţii de casaţie, d. L. Antoniu a ridicat o chestiune, a cărei gravitate nu e mai pre jos de cît actualitatea sa necontestată.

Amicul nostru spunea— vorbind de dl. Şumuleanu—că ceea ce formează caracteristica procesului intentat cîrciumarilor este faptul că acest proces este pornit de un funcţionar public, şi pertractarea sa implică de asemenea concursul a numeroşi alţi funcţionari, care sînt chemaţi a face depunerile lor ca martori în cauză.

E, aşa dar, un proces în care un număr de funcţionari publici, joacă rolul principal, ca şi cum însăşi partea de suveranitate pe care aceşti funcţionari o poartă în persoana lor, ar fi pusă în discuţiune.

D. Şumuleanu se plîngea înaintea Curţei de casaţie, de nesiguranţa pe care o prezintă justiţia din Iaşi, pentru judecarea plîngerei sale. Implicit, d-sa recunoaşte că acţiunea sa a pricinuit în public acea senzaţie, care pune în evidenţă resentimente generalizate. Implicit, d-sa a afirmat existenţa unui curent de dezaprobare, care confirmă ceea ce noi am spus-o de demult şi anume, că prin acţiunea sa d. Şumuleanu face un act politic, şi încă un act de politică detestabilă.

In aceste condiţii, este evident că funcţionarul acesta, care cîteodată pune un zel excesiv în îndeplinirea slujbei sale, înţelege a se servi de această slujbă ca de un instrument în serviciul pasiunei sale politice.

Şi atunci, concursul pe care-l cere celorlalţi funcţionari pe care-i chiamă pentru a putea sprijini cu ei, afirmările sale, fac din aceşti funcţionari nişte adevăraţi auxiliari ai aceluia în acţiunea sa politică.

Dacă e aşa, nu e nici o exagerare cînd se spune că politica a cucerit viaţa administrativă, făcînd să bată acolo unde atmosfera nu trebue să fie de cît liniştită, vîntul acela distrugător al anarhiei. Căci e o adevărată anarhie, starea de spirite, care a dat loc acestui proces, şi rezultatelor pe care le va da, rezultate care pentru moment se manifestă în agitaţia ce se observă pretutindeni.

CATE-VA NOTE

D. Nicu Filipescu luase hotărîrea, ca să se facă o grandioasă primire lui Cc. Petrachi cînd va sosi în Capitală. *Şepte zeci* de partizani, membrii clubului carpist din Capitală, precum şi alţi trei zeci—ca să împlinească suta—delegaţi din ţară, trebuiau să scoată din piepturile lor de aramă un ura formidabil—*una sută*—în momentul cînd monoclul şefului va zîmbi ironic prin fereasta vagonului în gara de nord.

Dar... d. Filipescu este şi vrea să fie original. Fiind-că Tachiştii i-au luat înainte cu sosirea şefului lor, d. Filipescu a părăsit falnica-i idee... Cîtă persecuţie doamne!..

Vezi de aia d. Filipescu n'a vrut să stea mult pe la putere. Te trezeai cu un ăla, care-i contesta originalitatea şi îndrăznea să susţie, că nu-i nimic de dînsul, care nu ştie, de cît să imite pe d. Tache Ionescu.

*

Se ştie că înscrierea firmei este o condiţie esenţială pentru un comerciant. Alt-fel, în caz de faliment, consecinţele nu sînt tocmai plăcute.

De aceia *Viitorul* şi *Violenţa* se îngrijesc atîta de firma partidului liberal şi susţin în contra *Ordiniei* că firma liberală este bine înscrisă. Intrevăd, se vede, apropiatul faliment al reformelor şi al regimului.

*

Se crease legenda, încă de la începutul verii, că un ziar local va fi complect *reformat* pe ziua de 1 Septembrie. Reforma mult aşteaptă n'a mai venit; în schimb însă ziarul a ajuns o adevărată *reformăturĕ*.

S'a găsit că *diminutivul* este mai drăgălaş.

INSCRIERILE

Nu e vorba de cît de înscrieri politice în partide.

Cînd d. C. Stere a fost ales şef al partidului liberal din Iaşi, d-sa a crezut să preceadă discursul său de mulţumire cu cetirea a 13 cereri de înscrieri în clubul liberal. Tot cercul *„Vieţii Româneşti“* s'a grăbit să se manifeste prin directorul revistei pentru partidul liberal. Chiar oameni ca dl. Alex. Philippide s'au grăbit să se înscrie în partidul liberal, după ce fusese junimist de marcă *nemaiorescan*.

Actul d-lui Sterea a fost un avertisment dat clubului, care a căutat să discute prea mult şefia sa; ba unii s'au retras sgomotos din club şi din partid. La cei *ce se duceau*, dl. Sterea răspundea prin *cei ce veneau*. Era o compensaţie! Şi ori cît ar fi reclamat bătrînii liberali precăderea, cei 13 noi veniţi au împlut golul celor 13 duşi.

Tot aşa se ştie ce sgomot a făcut *Epoca* pentru înscrierea a cîtor-va tineri ori încercaţi liberali în rîndurile partizanilor d-lui Carp. Şi de şi ilustrul şef al partidului conservator fuzionat, dar neomogenizat, a arătat totdeauna dispreţ pentru alegătorul romîn, ziarele d-sale au ridicat în slava cerului pe un domn Petraru, pe un tînăr ca Protopopescu Pake, pe un transfug liberal de la Caracal, pe alţi 2—3 de la Vîlcea, etc. etc. Lirismul Epocei atingea culmea, trămbiţînd succesele şi taraba.

Ne-a părut bine că s'au găsit cîţi-va energumeni care să dea precădere partidului d-lui Carp; au n'are şi d-lui dreptul la recunoştinţa ţării! Un fruntaş ca d-sa, *pur sang* conservator, cu un activ politic aşa de strălucit, să nu poată atrage ici unul, colea doi, dincolo trei, asta ar fi culmea!

Şi a atras!

Cînd erau singuri junimiştii n'aveau în 11 judeţe nici o organizare; acum de cînd sînt fuzionaţi n'au în 13 judeţe organizări politice serioase, ca să poată face faţă cerinţelor politice de partid. Dar meargă. Lor li se cuvine puterea, şi ei sînt cei ce cred că e de ajuns să ai puterea ca să vină şi partid şi alegători.

Alegători poate; partid însă nu.

Alegătorul se duce cu puterea, de interes; partidul însă se face pe alte baze. Puterea uzează partidele şi le desagreghează, nu le contopeşte. Unitatea morală şi de concept politic e chiagul partidelor, şi la junimişti nu e acest lucru.

Iar pe cînd cele 2 partide se svîrcolesc de anemia partizanilor, singurul partid care a stărnit entuziasm în ţară, şi a scos la viaţa politică pătura nouă de cetăţeni, e partidul conservator-democrat.

Strălucirea şefului, direcţiunea luminată a partidului, încrederea şi dragostea de şef, iată atîtea pîrghii care fac pe cetăţeni să se manifeste. La Vaslui, la Tîrgovişte, la Calaraşi, la Ploeşti, la Buzeu, pentru a nu cita de cît centrele unde s'a mişcat şeful, adesiunile s'au înmulţit în mod înspăimîntător.

Capitala e într'o fierbere, şi adesiunile vin cu gramada. Alaltăeri 200, eri 100, azi 60 de noi adesiuni au venit să sporească cadrele luptătorilor direcţi şi fără şi falangă sdravănă de dus lupta cu succes.

Iar în judeţele, unde prietenii noştri lucrează în numele şefului încă succesele nu sunt mai slabe.

Numai la Fălciu, peste 50 de cetăţeni din toate colegiile au dat adesiunea la partidul conservator democrat de supt şefia d-lui Take Ionescu.

Inscrierile... continuă cu succes. ***

OAMENI ŞI LUCRURI

MAREA

8 Septembrie.

Te încunjură din toate părţile; îţi apare ori cînd, ori unde; trăeşti aci numai cu dînsa prin ea şi pentru ea; te mîngăie şi te însoţeşte pretutindenea,—Marea.

Şi eşti liber s'o guşti. s'o vezi, s'o simţi sub orice formă, în orice măsură, căci,—aşa cum e aci: măreaţă, blîndă şi ispititoare—pare făcută numai pentru plăcerea şi mulţumirea omului, pentru înseninarea şi îmblînzirea pornirilor lui, pentru potolirea frămîntărilor lui sufleteşti.

Am gustat-o eri, întăia oară, într'o... cadă. O simplă cadă albă, de zinc, în care am introdus după voe, cînd mai caldă, cînd mai rece, apa de mare subţire şi azurie.

Era par'că un joc copilăros, dar cîtă plăcere e să te vezi întru atît de mult stăpîn, încît să poţi în orice moment, după dorinţa inimei, să deschizi cînd o ţeavă, cînd cealaltă, să laşi să curgă colea în faţa ta, toată apa Adriaticei,—urcată la deal în rezervorii mari—s'o opreşti şi s'o porneşti din nou, s'o gradezi, s'o simţi cum te împresoară şi te alină şi te alintă, de par'că n'ar fi ea aceeaşi apă a nemărginitelor întinderi, aceiaşi care scaldă până în mari depărtări coastele Italiei şi ale Istriei şi ale Eladei mergînd să-şi unească într'o universală solidaritate apele ei cu ale Mediteranei şi cu ale oceanurilor fără hotar.

Tu însă nu ştii nimic din toate aceste şi om slab sau capricios, îţi faci o plăcere s'o domoleşti în putere şi în mărime şi iată-te stăpînind-o în această mică şi albă cadă smălţuită unde îi dai voie să-ţi înmoaie muşchii trudiţi şi fără vlagă ori o laşi să te ploaie sub formă de duşuri subţiri, mai reci, mai călduţe, după ordonanţa specialistului după trebuinţa nervilor.

O poţi gusta încă într'o formă şi mai ideală. De la fereastra hotelului tău unde stai adumbrit de frunzişul palmierilor şi al pinilor, sorbind mirosul trandafirilor şi farmecul liniştei ideale, s'o simţi cum vine înspre tine, întreagă, proaspătă, puţin sărată la gust, dar dulce prin frăgezimea şi curăţenia vaporilor ei; s-o simţi venind pe adierea vîntuleţului domol şi s-o respiri astfel odată cu aerul uşor, în care joacă părcă şi tremură, îmblînzit de frunmecul bogat al împrejurimei, mii şi mii de vibrări insinuante căci se cuprind în ele şi mişcările largi ale valurilor şi tăcerile lungi ale grădinilor, îmbrăţişate într'o tainică şi eternă prietenie, într'un sărut da mistică apoteoză.

...Cine însă o iubeşte cu adevărat—Marea cea bună şi curată, Marea cea dătătoare de puteri şi de senzaţii—acela vine în sinul ei, mijlocul ei, pluteşte în valurile ei cuceritoare, ca să-i poată cunoaşte toată vraja şi toată forţa toată bunătatea şi toată mînia....

Rodion

O pagină de istorie literară

Vechiul Paris.—Leagănul comediei franceze.—Turnul lui Ioan fără frică.—Otelul Bourgogne.—Primii actori din Paris.—Eri şi azi.

Nu toţi acei cari au visitat Parisul, fie în trecere, cu ocazia vre-uneia din expoziţiile ce au loc din cînd în cînd, fie mai stabil, cu ocazia studiilor ce fac sau mai bine zis au intenţia să facă, nu tuturor, zic, le-a fost dat, să fie mînaţi de curiositatea, legitimă de alt-fel, de a cerceta cu amănuntul monumentele istorice, care împodobind marea metropolă, vorbesc generaţiunilor actuale—par'că—graiul timpurilor trecute, arată celor moderni splendorile timpurilor vechi, îndemnînd pe urmaşii acelor gentilomi-artişti, să iasă din amorţeala în care i-a aruncat rezultatul funest al unui răsboi nenorocit, sau al unor evenimente fatale.

Parisul de astăzi, ar avea mai puţină atracţie, ba pentru unii chiar de loc, dacă n'ar fi leagănul monumentalului Paris-vechi, a acelui Paris, în care fie-care gest era reflexul unui suflet vorbitor, în care fiecare fapt era rezultatul unei porniri nobile.

Parisul actual, de n'ar vorbi, într'un limbaj pe înţelesul tuturor celor ce simt şi înţeleg despre măreţia trecutului, de n'ar fi presărat la fie-care pas de amintiri istorice, de n'ar presinta la fie-ce colţ momente artistice, n'ar avea farmecul ce exercită asupra inteligenţei din toate unghiurile lumei, n'ar avea influenţa ce exercită asupra tot ce-i artist, tot ce-i sensibil, căci treversînd stradele largi, pline de reminiscenţe, ale metropolei lumei n'ai culege impresia că traversezi... pagini de istorie.

*

Trecătorule grăbit, cu privirile rătăcinde, în trecerea ta prin Paris, de ai arunca una din priviri de pe înălţimea imperialei omnibusului de pildă ai vedea lucruri extraordinare, pe care ţi le voi tălmăci aci de eşti dispus să mă asculţi:

Priveşte măreţul doujon feodol ce se înalţă înainte-ţi şi întreabă-te ce glăseşte el?

E strada Ştefan Marcel, doujonul e turnul lui „Ioan fără frică“ construit prin secolul al XV-lea, atunci cînd îndrăsneţul rege al Franţei, purta răsboi ducilor de Orleans.

E ultimul vestigiu al faimosului otel „d'Artois“ devenit mai tîrziu reşedinţa ducilor de Burgundia.

O placă de marmoră, aşezată pe una din clădirile învecinate, îţi arată că aci e locul exact unde se găsea teatrul otel lului „Bourgogne“ care a jucat un rol atît de însemnat în istoria literaturii franceze, nu atît prin privilegiile de cari s'a bucurat, cît mai ales că: aci a fost leagănul cemediei franceze, al acelei instituţii de artă, care străluceşte şi azi prin înălţimea situaţiei şi prin razele de lumină artistică, ce răspîndeşte în întreaga Franţă şi mult departe, chiar în în afară.

*

Cei dintăi locatari ai „otelului“ au fost „Gelosi“, nişte comediani italieni, chemaţi de Enric al III prin secolul al 16-lea. Puţin timp după instalarea primei trupe, se relevă cel dintăi mare artist, un oarecare Agnau Sarat, care e menţionat în toate cronicele — nu dramatice — de prin acele timpuri. Această trupă juca în italieneşte. Prima trupă franceză despre care se menţionează, şi despre care şi Molière vorbeşte în notele sale, a fost aşa numita „Confrérie de la Passion“, în care fraţii „de pasiune“, cutrierînd întăi capitala şi apoi ţara întreagă, ca nomazii de azi, ajunseră să se remarce şi deveniră cu timpul comediani ai regelui, stabilindu-se şi ei în „otel“.

Spectacolele ce au dat ei, nu sunt cu precisie cunoscute. Se crede că: «les doyens, maître et gouverneurs de la confrérie de la passion» cum se intitulau pe atunci, după rangul fie-căruia în trupă debutară cu aşa numitele mistere, care sînt începuturile teatrului în Franţa. Parlamentul interveni, oprind representaţiile, dar temperamentul lor nu-i sfătui parese să dea ascultare şi atunci... fură alungaţi.

Cronicele arată, că un... amator, le dărui „70 de picioare“ de loc, unde îşi construiră un otel al lor, de unde nu putură fi alungaţi.

*

In tot timpul în care fu ocupat de artiştii francezi,—căci erau şi italieni—teatrul otelului de Burgundia jucă operele lui Racine, Corneille, Rotrou Scudery etc.

Aceasta e teatrul, în care se petrece cunoscuta scenă din «Cyrano» în care

Cumparați Bilete pentru Loteria 4 Clasa IV a Regatului Romîn

Cu tragerea la 25 și 26 Septembrie 1908

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plată cîștigurilor MEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 36. - O jumatate loz Lei 18 - Un sfert de loz Lei 9 Una optime lei 4-50

marchizii și conții își au locurile lor de... favoare, unde majoritatea spectatorilor nu plătesc intrarea — singura asemănare cu teatrul nostru—unde se joacă „poker" între acte etc. Jodelet, Montfleury, Bellerose etc. erau actorii vremei aceleia, împreună cu Gros-Guillaume, Garguille, cari dacă ar fi să credem legenda, au fost factorii esențiali cari au determinat vocațiunea și cariera lui Molière.

...Și azi se văd urmele turnului regelui Ioan și lîngă el placa ce indică numai locul unde fu odinioară mărețul otel, transformat azi în hală de piei, care preface în rîsete, suspinele Melpomenei, iar rîsul vesel al „Thaliei" în plînsete amare.

MIȘCARE INTELECTUALA

Din trecutul nostru juridic

Vechea Literatura juridică

IV

La Biblioteca centrală din Iași se păstrează și multe alte cărți vechi în l. greacă cu conținut *juridic*, ceea ce întărește teza noastră cum ca noțiuni de drept se predau și în cele două Academii Domnești din *București și Iași* deși nu avem indicii directe despre acest lucru. Biblioteca Universității din București și aceea a Academii Romîne conțin o mulțime de compendii juridice în l. latină și greacă atît tipărite cît și manuscrise, deci nu poate să existe îndoiala despre cultivarea stiinței de drept la noi în secole trecute.

Compendii scrise cu *mîna* au pentru teza noastră și o mai mare valoare de cît cărțile tipărite, de oare ce aceste manuscrise sînt redactate și scrise în țară și pentru uzul țărei de către învățați pămînteni sau străini care au trăit în țară și care au depus toată munca lor intelectuală, de care erau capabili, în interesul țărei iată pentru ce aceste manuscrise, deși în l. străină au pentru noi o mare valoare. Dau astă-zi mai jos și titlurile în traducere romînească ale acestor compendii juridice scrise cu mîna atrăgînd atenția savanților competenți în materie asupra acestor manuscrise, care după cum spuneam și mai sus n'au fost încă de nimene cercetate mai de aproape, eu le am catalogisat numai și explicat conținutul lor în a III-a fascicolă a studielor mele greco-romîne pag. 99—104 Iași 1902—Tipografia Goldner, unde doritorul poate să vază și titlul în original.

Manuscrisele cu conținut juridic

păstrate în Biblioteca centrală din Iași

Aceste manuscrise sunt *pandecte*, sau culegere de legi civile și bisericeșt. De oare-ce însă, după cum am spus și în introducțiune, unele din aceste colecțiuni de legi sînt basate nu numai pe *Basilicale* dar și pe *obiceiul pămîntului*, un studiu amănunțit al acestor tratate ar scoate la iveală poate lumini neașteptate asupra legislației noastre din secolele trecute.

Manuscrisul No. 42) 34×23 cm. pag. 269. Tratat de legi făcut din ordinul Impăratului Mihail Duca, de către Mihail *Antipatul*, Proconsul și judecător, Ataliatul, 1596. Data aceasta nu-i data scrierei manuscrisului, care este cu mult mai recentă (de la sfîrșitul sec. XVIII), ci poate a cărței tipărite editio princeps. Francfurt MDXCVI. Acest codice de legi a nobilului Proconsul și judecător, care a trăit sub *Eudochia* 1067, *Romanos* și *Mihail* al VII-iea zis și *Parapinakios*, era mult căutat și apreciat din sec. XI-lea și încoace, precum se vede și din multele copii ce se păstrează pe la mănăstirele Sf. Munte (Athos) și pe la bibliotecele apusene. No. 46) 23×18 cm. ca 120 fol. *Dicționar juridic*. Mai multe caiete pe hîrtie groasă albastră, adunate la un loc, a vre-unui elev al Academiei din Iași, pe care se află și multe alte însemnări istorico-cronologice. „*Dicționarul juridic*" conține termini technici în limba latină cu litere grecesci și explicații în grecește.

No. 47) 30×21 cm. pag. 460. Despre justiție, legi și obiceiuri... Conține 460 pag. împărțite în trei părți și în limba *apla*; scrierea e de la începutul sec. XIX-lea.—No. 54) 24×16 cm. pag. 273). *Despre legile eclisiastice și politice*". Irtregul manuscris (pag. 1—273) e o copie, se vede, după un alt manuscris mai vechiu, iar copistul, un anume *Panaiotis Kalamenios* din Epir, 1814 Bucureștf, după cum se constată din două versuri puse la începutul manuscrisului.

„Și aceasta este posesiunea mea, lui *Panaiotis* finl lui *Kalamenios*, de loc din Epir" și mai jos: „și a fest dăruit ca semn de prietenie domnului *Dimitrie Hasnaș*". Autorul acestui tratat de legi e *Teofil*, Episcopul *Cambaniei din Ianina* după cum deducem din 3 epigrame, în limba clasică care se afla la finele acestui tratat și prin care se laudă erudiția autorului. Cea dintăi din aceste epigrame e semnată de *Gheorghe Scarlat*, a doua de *Dimitrie Bardakas* din *Mețovo* (Epir) și a treia de *Chiriac Nicolae Corcel* fost profeser al Academiei din Iași. Nu se știe, dacă acest tratat de legi a lui *Teofil* este editat de oare ce *Zaviras* pag. 311) enumerînd celelalte opere editate ale acestui Prelat se exprimă astfel cu privire la acest tratat: Un tratat juridic care se păstrează needitat, căci tipărirea lui a fost oprită de autoritățile bisericești, fiind scris în limba *apla*", iar *Sathas* „*Neoelliniki Filolog a*" pag. 611. amintește de un „*nemoeanon*" al Episcopului Cambaniei, însă nu spune dacă a fost editat. (Va urma).

Prof. Dr. N. G. Dossios.

Expoziția universală din Bruxelles și participarea României

Consulatul general al României la Anvers ne trimite următoarele cu rugămintea de a da publicității:

In diferite rînduri am avut ocazia să arăt avantajul care l'ar avea Romînia prin participarea la o expoziție universală și internațională a unei țări mici, unde va găsi mijlocul de a'și arăta bogăția solului și subsolului său, progresele realizate în diferite branșe economice și industriale și în același timp de a'și arăta spiritul său de întreprindere și bogăția sa intelectuală și artistică.

Am adus aceasta la cunoștința personalităților competinte care au convenit ca și mine că expoziția romînească organizată în asemenea condițiuni, nu ar fi de un foarte mare interes.

Și dacă guvernul romîn esită față de cheltuelile ce trebule de întimpinat pentru o reprezentare oficială e de netăgăduit o participare din inițiativă privată, răspunzînd tuturor cerințelor, n'ar costa de cît o bagatelă și cheltuelile s'ar putea acoperi dintr'o subscripție de pe la ministere și societățile care s'ar interesa de reușita lor.

Mi se pare că cu o cheltueală totală de aproape 100,000 lei, s'ar putea construi un frumos compartiment de 600 metri patrați cu o fațadă în stil romînesc și s'ar putea expune aci tot ce ar fi de natură a interesa străinătatea și de a face cunoscut numele de romîn.

Am sugerat aceactă idee d-lui G. G. Assan, președintele camerei de comerț din București și de acord cu d-sa am oprit până la 1 Noembrie st. n. un teren de 600 metri patrați, avînd fațada în spre drumul principal, primul metru patrat ar fi de 22 lei. Un architecht, cu care eu m'am pus în contact, prepară devizul unei construcțiuni și se servește în acest scop de modelele de la ultima expoziție din București.

Sunt pe cale dea forma aci un comitet care să se ocupe cu lucrările preparatoare, în timp ce un alt comitet la București, ar decide ce obiecte vor trebui expuse la această expoziție și să întrunească persoanele care ar dori să participe.

Țin să atrag atenția compatrioților mei asupra marei antenții ce Belgia ne păstrează pentru partea noastră economică. Și mai ales că Romînia și-a făcut un renume cu ocazia admirabilei expoziții din București, nu e mai puțin de dorit acum ca să facă să se cunoască progresul și capacitatea sa într'o mare familie europeană, într'un oraș unde e o afluență de popoare din occident și unde grație relațiilor sale comerciale și maritime, ea își are un loc atît de important.

Anvers 12/25 Sept. 1908 — **Gustave Mendl** Consul gen. al Romîniei

Litere-Științe-Arte

Orașul Chicago, s'a îmbogățit de curînd cu un nou local de universitate care face gloria Statelor-Unite. Această clădire, zidită din inițiativă privată, e cea mai vastă instituție școlară din lumea nouă.

Ea e de asemenea una din cele mai bogate, de oare-ce anul trecut, miliardarul Rockefeller Iohn, cunoscutul rege al petrolului, a donat acestei universități rotunda sumă de 20 milioane lei.

*

Regele Eduard al Angliei, întovărășit de principele de Galles, a încercat zilele trecute un nou autumobil, cu numele Mercedés.

Pentru construirea acestui automobil, care e compus din trei apartamente, s'au cheltuit sume enorme, de oare-ce regele voiește să întreprindă cu el o călătorie în Europa.

Abia construit, automobilul „Mercedès 45 H P." își are istoria sa. Regele Eduard, a fost cu el la Cambo, unde a făcut o vizită poetului Edmond Rostand al cărui admirator este. Cu astă ocazie, cesarul a pus la dispoziția autorului lui Cyrano, mașina cu care Rostand a făcut o cursă la Biarritz.

E de sperat că poetul francez a fost la largul seu în cele trei compartimente ale trăsurei regale.

*

Un club al „optimiștilor" s'a format pentru a reacționa probabil contra literaturii triste a poeților și filosofilor pesimiști.

E o ironie la adresa memoriei autorului lui Hamlet și a elegiosului Byrn.

Tocmai la Londra!

*

La Stuttgard vor apare în curînd „Memoriile" baronesei Bertha von Suttner, cea mai constantă luptătoare în favoarea dezarmării generale.

*

„Maurice Maeterlinch" a sosit la Moscova pentru a asista la premiera presei sale: „Păsările albastre".

*

O nouă carte a lui Strindberg a apărut în traducere germană sub titlul de „Cartea mea albastră". E aceiași serie de scinteitoare paradoxe cari au făcut specialitatea și celebritatea lui August Strindberg.

*

Reclădirea turnului „Sfîntului Marco" din Venezzia se face în condițiuni exceptional de viguroase, în contra viitoarelor accidente atmosferice. Cărămizile necesare sunt de două ori arse, iar înainte de a fi zidite sunt ținute o săptămînă întreagă în apă.

*

La 11 Septembrie s'a serbat la Aulestand nunta de aur a marelui poet norvegian Bjoernstjerne Bjoernson. Cu această ocazie la „Național Theatret" din Cristiania s'a reprezentat Sigurd Jorsalfar, una din cele mai frumoase piese a lui Bjoernson. Această piesă se referă la istoria Norvegiei de prin veacul al 12-lea. In acel timp, doi regi, Sigurd și Oistein stăpîneau tronul Norvegiei. Sigurd era răsboinic. El plecă să cucerească țări străine, în timp ce fratele său Oinstein rămase în țară pentru a se ocupa de trebile dinăuntru, construind orașe, porturi, biserici și îmbunătățind legile.

Frații se certau adesea și certurile lor se terminau prin lupte între armatele fiecăruia din ei. Una din principalele cauze de ceartă era Borgbild de care amîndoi erau amorezați. Intr'o zi, Sigurd profitînd de absența fratelui seu, luă în căsătorie pe Borgbild. Aflînd de căsătoria aceasta, Oistein îi jură dușmănie veșnică. Sigurd însă se duse la fratele său și-l rugă să-l ierte. Frații se împăcară și mai domniră împreună pînă la moartea lui Oistein. Sigurd domni apoi singur pînă la 1130.

*

A apărut No. 15 anul IV-lea al revistei „Viața Nouă", cu următorul sumar: Al. Gherghel—Pe mlaștine; D. Caracostea — Alături de menire; G. Duma—Seara (după A. Samain); D. Dimiu—Ce cetesc elevii noștrii; Ovid Densușianu—Dintr'un balcon. — Din mișcarea intelectuală.

Informații

● **Holera.**—*Știrile sosite din Rusia, cu privire la holeră, sunt din ce în ce mai alarmante.*

Flagelul ia proporții mai ales la Petersburg. O scrisoare din acel oraș detaliează ravagiile care le face flagelul și cum sute de persoane sunt zilnic atinse. Mulți servitori au fost atinși de boală și imediat au murit. Alaltă-eri un ofițer de cavalerie a căzut, lovit de boală, în piața Niewsky. Duminica trecută multe persoane au fost cuprinse de boală în biserică, în timpul slujbei. Trupele sunt decimate. Școalele sunt toate închise.

Flagelul dă naștere la scene de un pitoresc tragic. Așa, mai zilele trecute, un tînăr funcționar de la calea ferată își sărbătoria nunta. Toți invitații ședeau veseli la masă și serbătoreau pe noii căsătoriți. De-odată mirele fu cuprins de boala și transportat la spital muri.

Municipalitatea a luat diverse măsuri, organizînd un transport special pentru holerici; numărul trăsurilor este însă insuficient. Prin cartierele sarace circulă trăsuri speciale, care distribue populației ceai, zahar și apă fiartă.

In afară de cazurile de la Moscova și Valea Volgei, în ultimul timp s'au mai constatat 80 cazuri noi la Samara, din care 60 mortale. La Astrakan cîte 25 cazuri pe zi; în regiunea Donului cîte 200 cazuri. La Mohileff, Tifflis și Odessa cazurile de holeră sunt mai puțin numeroase. La Kertch, Kiew, Krementehoug și Varșovia cazurile sunt staționare.

● Ministerul de interne a trimis o circulară prefecturilor, prin care le arată că trecerea călătorilor spre Rusia este liberă prin punctele de frontieră, precum și pentru podari.

Cînd ei se vor reîntoarce, nu vor avea dreptul să între în țară de cît prin punctele deja stabilite.

De asemenea s'a dat ordin ca șefii de trenuri să strîngă pașapoartele tuturor călătorilor cari vin din Rusia pentru a le da comisarilor de gări, cari să le înainteze polițiilor din localitățile unde acei călători se stabilesc.

Această măsură este luată pentru a se putea din vreme face visita medicală la domiciliul celor ce vin din localitățile infectate de holeră.

◑ Azi dimineață cu trenul de 8 și 40 d. Scarlat Ferekide, primul președinte al Curței de Casație, a plecat la moșia sa Vornicenii din județul Dorohoi.

Cu trenul de 10 și un sfert d. Ciru Oeconomu, procuror general al Curței de Casație și primul grefier Bădulescu, au plecat la București.

● La Fălticeni s'a înființat o societate cooperativă cu numele de „Șomuzul". Scopul soc. este să-și procure obiecte de consumație, iar în primul rînd să organizeze o băcănie sistematică. Soc. va înființa sucursale în județ. Numai românii sau cooperativele și obștiile înființate de români pot fi membrii ai soc. Capitalul 50000 lei, împărțit în 2000 acțiuni nominale a 25 lei. Capitalul va putea fi sporit. In consiliul de administrație au fost aleși d-nii: Alexandru Cantacuzino - Pașcanu, președinte; Arthur Gorovei, vice-președinte; farmacist I. V. Blându, membru delegat al consiliului de administrație; părintele Leon Băncilă, secretar, și profesor M. Stamatin, casier. Ca cenzori d. profesor I. Mazere, proprietar Gh. Bem și avocat N. C. Nemțeanu; iar ca supleanți d-nii Vasile Ciocan, N. Stoleriu și Gh. Țintilă.

◓ Diaconul P. Galaction de la Mitropolie a obținut un concediu, pentru a se duce la Odessa spre a'și continua studiile seminariale.

◐ Astă-zi s'a făcut la administrația financiară plata pensiilor civile și militare pe luna Septembrie a. c.

◑ De eri a mai încetat a mai circula expresul de Berlin, care pleca din Iași la 1 și 25 p. m., precum și trenul care sosea în Iași la ora 3 p. m.

◓ Aflăm cu părere de rău că astănoapte a încetat din viață în secția d-lui dr. Bottez, de la spitalul Sf. Spiridon, d-na Maria Popovici, soția d-lui profesor pictor la școala de Belle-Arte și sora d-lui Alex. Volanschy.

Regretata fusese internată acum cîte-va zile în spital și a fost supusă unei grele operațiuni.

Transmitem condoleanțele noastre îndureratei familii.

◓ La 25 Septembrie a. c. se va oficia cu o deosebită solemnitate hramul paraclisului de la azilul de bătrîne „Eufrosina Balș", din strada Romînă și patronul acelui azil, pendinte de epitropia Sf. Spiridon.

Serviciul divin va fi oficiat de Sf. Sa Economul Stavrofor Dimitrie Popa, confesorul azilului, asistat de cîți-va preoți.

◐ D-nii Ioan Popovici, Gh. Popovici Constantin Pamparău și Gh. Popovici au fost numiți păzitori regionali în județul Iași.

◐ Se știe că pe ziua de 1 Octombrie a. c. ministerul instrucțiunei publice înființează o școală de croitorie bărbătească.

Următoarele persoane au fost numite la acea școală:

D. S. V. Petrescu a fost numit institutor la școala de croitorie din Iași.

D. Carol Donat a fost numit maestru croitor la aceeași școală.

D. I. Ștefănescu a fost numit secretar-comptabil și magazioner la aceeași școală.

D. P. Cojocaru a fost numit ajutor al maestrului de croitorie.

● Suntem rugați să atragem atențiunea direcției generale a poștelor asupra faptului că ori-ce scrisoare pusă la gară în vagonul de poștă nu ajunge nici odată la destinație.

N'ar fi rău ca să se facă o mică anchetă.

◒ Mișcarea în corpul diplomatic, anunțată de mai multe ziare, nu se va face decît după 1 Octombrie a. c.

◔ D. Rosetti-Solescu, ministrul României la St. Petersburg, a plecat la București, în afaceri de serviciu.

◓ Astă-zi s'a început la prefectura de județ concursul candidaților pentru posturile de notari în comunele rurale.

Concursul va dura trei zile.

● Curtea cu juri va judeca mîine procesul lui Dim. Coniac din Mironeasa, care astă-primavară și-a ucis amanta în pădurea de la Hadîmbu, iar apoi a strangulat'o.

Curtea va fi prezidată de d. C. Grigoriu, consilier al Curței de Apel, asistat de d-nii: Dim. Cihodariu, membru de tribunal și Hipolit Mărzescu, supleant.

Acuzarea va fi susținută de d. procuror G. Scarlet.

◔ Cunoscutul practician și medic al societății „Fraterna Păcurari", d. doctor L. Ghelerter s'a reîntors ieri în localitate, reluîndu-și numeroasa sa clientelă.

Dl. Doctor Ghelerter a vizitat, în timpul lipsei sale din țară, diferitele mari instituțiuni spitalicești din Viena și a urmat acolo cursuri speciale de boli interne în clinicele profesorilor Neuser și Schlisinger, de boli nervoase în clinica profesorului Wagner, de boli de copii în clinica profesorului Escherich și Allgemeine Poliklinik și de sifilis și boli de piele în clinicele profesorilor Finger și Rhiel.

● **Concursul de țintă de la regimentul 13 Stefan cel Mare.** — Intre soldații regimentului 13 Stefan cel Mare a avut loc zilele trecute un concurs de țintă, pe batalioane și regiment, din ordinul d-lui colonel Băltăceanu care se interesează foarte mult și cu tragere de inimă de regimentul seu.

Iată rezultatul acestui concurs, și premiile obținute de țintașii cei mai de frunte ai regimentului.

Concursul pe batalioane. Premiul I, din batalionul I a fost obținut de soldatul bacalaureat Ioan Focșeneanu din compania IV. I s'au acordat ca premiu suma de 4 lei și șese zile permisie.

In compania I-a sergentul Gheorghe Horia obține premiul I. I se acordă ca resplată suma de 6 lei și 10 zile permisie.

In batalionul II, plutonierul (reangajat) *Gospodariu Gheorghe* obține de asemeni premiul I, cu 6 lei și 5 zile permisie. De asemeni, sergentul Indrian Gheorghe din același batalion, obține întâietatea și suma de 10 lei cu 8 zile permisie.

La concursul pe regiment, obține premiul I tot sergentul major (plutonier) *Gospodariu Gheorghe*, căruia i se dă de astă dată suma de 40 lei și alte 10 zile permisie.

Apoi sergentul Indrian Gheorghe obdin nou premiul I, cu 30 lei și 15 zile permisie.

◔ Aducem vestea plăcută cititorilor noștri, că Vineri 19 Septembrie a. c. se redeschide teatrul-circ Sidoli cu seratele cinematografice Pathé Frères-Paris, sub conducerea abilului electrician d. A. C. Bottez.

Această serată de deschidere se va distinge printr'un program special, cu totul nou. Afară de o imensă bogăție în drame, comedii și feerii, toate programele vor cuprinde scene luate în plin-aer, evenimentele mari actuale din lumea întreagă și „Cinematograful instructiv".

Din Cinematograful actualităților, programul de Vineri va cuprinde „Evenimentele din Turcia, Entusiasmul în capitala Turciei cu ocazia proclamerei Constituției, marele incendiu din Constantinopole" etc. „Cum se extrage veninul din șerpi", în scop științific, „Menageriile uriașe din New-York", Oameni stranii, imuni la veninul șerpilor și care se distrează cu aceste periculoase reptile, momițele din sudul Americei, crocodilii din centrul Africei și alte curiozități ale faunei terestre, va cuprinde cinematograful instructiv.

Atragem toată atenția cetitorilor noștri asupra programelor extraordinare ale noului ciclu și-i îndemnăm să asiste la incomparabilele serate Pathé Frères, al căror ciclu se redeschide Vineri 19 Septembrie a. c. la 9 ore seara.

DIVERSE

— D. profesor dr. Dossios a bine-voit a dărui pentru „Vatra luminoasă" o sută de broșuri din interesanta sa publicațiune „O vizită la muzeele Louvrului".

— Mîine 19 Septembrie va avea loc adunarea generală a membrilor societății „Moldova", sub președenția d-lui Const. Ionescu.

La ordinea zilei va fi alegerea noului comitet.

— Renumitul atlet romîn Stănilă C. Panduru, elev al tirului și absolvent al înaltei școale de gimnastică „Socol" din Austria; va da o mare reprezentație Joi 25 Septembrie, în sala Circului Sidoli. Cu o greutate de 50 kgr., se joacă ca și cu o minge de copil; găurește o scîndură de brad în grosime de 3 jum. cm. El va ține 2 pietre de moară deasupra pieptului, în greutate de 1500 kgr. Aceste pietre se pot vedea în fața Circului. In afară de acestea va executa și alte figuri nemai văzute încă.

Ultime informaţii

● **Ancheta.** — *Magistraţii Inaltei Curţi însărcinaţi cu ancheta relativă la acuzaţiunile d-lui Cuza şi-au terminat eri lucrarea.*

Nu este adevarat că dînşii ar fi fost chemaţi telegrafic la Bucureşti de d. ministru de justiţie, cum au anunţat unele ziare.

O dovadă despre aceasta o găsim în împrejurarea că d. prim-preşedinte Sc. Pherechide nici n'a plecat la Bucureşti, ci la moşia sa din judeţul Dorohoiu, unde va rămînea până la 1 Octombrie, pentru se restabili de o indisposiţiune destul de serioasă, care s'a manifestat eri la Iaşi.

Magistraţii au ascultat pe toate persoanele indicate şi a cercetat toate dosarele afacerilor despre care a vorbit d. Cuza în articolele sale.

Nu este exact că d. Cuza ar fi declarat că are probe pentru susţinerea acuzaţiunelor şi că va prezenta aceste probe înaintea juraţilor. Din contra, d-sa a declarat, că în ce priveşte acusaţiunea de mituire, nu numai că n'are probe, dar că o retrage fiind indus în eroare.

Dar menţine că parchetul general a luat măsuri rele şi judecătorii au dat hotărîri greşite din lipsa de sentimente naţionale sau influenţaţi de situaţiunea politică a unora din avocaţi.

Tot în acest sens şi d. procuror Hamangiu, a accentuat nota pelitică, retrăgînd învinuirile de rea credinţă făcute prin scrisoarea şi memoriul către d. ministru, susţinînd însă că d. Stoenescu în concluziunile ce le-a pus în 16 apeluri şi-ar fi perdut capul din cauza prezenţei pe banca apărărei a unor avocaţi cu situaţiune politică.

Comisiunea de anchetă şi-a redactat aseară raportul. El a fost semnat de ambii magistraţi. D. Ciru Oeconomu a plecat astăzi dimineaţă cu expresul la Bucureşti şi mîine va prezenta raportul d-lui ministru.

Cerem ca acest raport împreună cu conclusiunile comisiunei de anchetă să fie publicat cît mai curînd în „Monitorul Oficial".

● *D. N. Leonescu, procuror general, a cerut preşedintelui Curţei cu juri de Vaslui, ca să fixeze procesul crăşmarilor din Iaşi, în cursul acestei sesiuni.*

● *In legătură cu amănuntele pe care le-am dat eri, cu privire la imputările pe care d. procoror Hamangiu le-a adus înaintea comisiunei de anchetă d-lui procorer Stoenescu. trebuie să facem o rectificare şi anume:*

Din cele 14 afceri pomenite de d-sa, în care d. procuror Stoenescu ar fi avut o atitudene fixată faţă de situaţia sa de procuror, find-că un anumit avocat pleda în acele procese, s'a dovedit, că acel avocat n'a pledat de cât numai în două procese, şi chiar în acele două, d. procnror Stoinescu a depus concluzii contrare, de acele ale avocatului.

● D. Alex. A Badareu, a sosit azi dimineaţă în localitate.

Cu acceleratul de deseară d-sa se reîntoarce în Capitală.

● *Aflăm cu plăcere că d. Vespasian Pella, fost deputat şi fost fruntaş liberal la R.-Sărat, a făcut cerere prin care aderează la acţiunea politică a partidului conservator-democrat de sub şefia d-lui Take Ionescu.*

● Din Capitală ni se comunică că eri a fost găsit mort în pădurea Băneasa, căpitanul Constandachi Mihai.

El era de los din Iaşi, şi era un excelent ofiţer de artilerie, profesor la şcoala de artilerie şi geniu.

Numitul ofiţer s'a sinucis trăgîndu-şi un foc de revolver în tîmpla dreapta.

Cadavrul a fost găsit de nişte trecători şi se bănueşte că numitul căpitan s'ar fi sinucis încă de acum două zile.

Cauza ar fi neurastenia.

Cadavrul a fost transportat la morga spitalului militar „Regina Elisabeta", unde i se va face autopsia.

● Directorii şcoalelor secundare din localitate se vor întruni în curînd spre a întocmi un program asupra festivităţilor ce urmează să aibă loc anul acesta de 24 Ianuarie, cu ocazia aniversărei a unui jumatate de secol de la sevîrşirea uneia din cele mai însemnate acte din istoria noastră.

Programul alcătuit va fi trimes ministerului cultelor, spre aprobare.

● Ancheta în afacerea de la manutanţa din garnisoana din Roman nu se va face de cît probabil după manevrele regionale.

Ancheta va fi condusă de d. lt. colonel Băltăceanu, comandantul regimentului 13 Ştefan cel Mare.

● Delegaţii romîni însărcinaţi cu negocierile pentru încheierea convenţiei comerciale cu Austro-Ungaria vor pleca Simbătă la Viena.

Prima conferinţă va avea loc Lunea viitoare.

◑ In astă seară la Circul Sidoli a treia şi ultima reprezentaţie a neîntrecutului transformator *Jassy*, care a uimit pe cei care l'au văzut.

● După cum am mai anunţat, Simbătă se va deschide la Craiova congresul camerilor de meserii din Oltenia.

La acest congres vor lua parte d. Gidei inspectorul general al meseriilor şi zece inspectori ai corporaţiilor.

D-nii Al. Djuvara, ministrul industriei şi comerţului şi d. G. Creangă secretarul general, se vor duce la Craiova Duminică.

◑ Ministerul instrucţiunei publice a decis ca străinii să nu fie admişi ca elevi în conservatoarele de muzică şi declamaţie, de cît dacă rămîn locuri disponibile după ce se vor satisface toate cererile elevilor romîni.

In caz de sunt locuri ei vor trebui să prezinte actele traduse în limba romînă de către autorităţile legale.

◑ Consiliul superior al agriculturei a primit din toate judeţele tablourile întocmite de comisiunile regionale, relativ la minimum şi la maximum preţurilor muncei.

Aceste tablouri,—odată aprobate,—vor fi valabile pe 5 ani.

Consiliul superior a cercetat şi aprobat deja multe din aceste tablouri şi a început astăzi publicarea lor în Monitorul Oficial.

● După întoarcerea din manevre a trupelor locale, vor fi eliberaţi soldaţii contigentului 1906. De asemeni se zice că şi cei din 1907.

● Astăzi s'au sfîrşit concursurile de admitere de la şcoala de Belle-Arte.

Comisiunea examinatoare a lucrărilor se va întruni mîne spre a da rezultatul.

● D. Panaitescu, inspectorul poliţielor din ţară, a fost alaltăeri la Ungheni spre a ancheta cazul pentru care poliţaiul respectiv a refuzat a da bilete de liberă trecere comisiunei societăţii viticole din Iaşi, care se ducea să întoarcă vizita reprezentanţilor podgorenilor din Basarabia.

● La 27 Septembrie se va judeca de către comisiunea disciplinară a institutorilor şi învăţătorilor din circumscripţie a 3-a Iaşi, procesul învăţătoarei Elena Munteanu de la şcoala froebeliană din Beidaud-Tulcea.

◒ **Universitare.**—Dl. I. Ursu, doctor în litere, a cerut a suplini catedra de Istorie medie, de pe lîngă facultatea de litere şi filosofie din Iaşi.

In acest scop consiliul profesorel al Universităţei va fi convocat în curînd pentru a decide asupra acestei recomandări.

— Examenele sesiunei de Octombrie la facultatea de drept vor începe în ziua de 5 Octombrie.

Inscrierile studenţilor la această facultate încetează pentru anul I la 20 Septembrie.

— In primele zile ale lunei Octombrie consiliul facultăţoi juridice va decide asupra chestiunei începerei cursurilor şi a examenelor de doctorat.

Tot atunci se va hotărî şi ziua ţinerei examenelor de docenţă.

— La facultatea de litere şi filosofie rămîn de la 1 Octombrie, vacante două burse ale fundaţiunei Carol I.

La concursul pentru aceste burse nu sînt admise domnişoarele studente. De ce oare?

Findcă în acest caz ar perde la sigur bursele colegii lor?

— La facultatea de litere şi filosofie se aşteaptă aprobarea d-lui ministru asupra noului regulament, elaborat pentru acea facultate, spre a fi comunicat studenţimei, în vederea înscrierilor, examenelor şi a ţinerei cursurilor.

● In ziua de 10 Noembrie a. c., se va ţinea în localul direcţiunei măsurilor metrice şi de greutăţi din Bucureşti, un concurs pentru ocuparea locurilor vacante de verificatori de de măsuri şi greutăţi.

◒ Din Piatra-N. ni se scrie că comercianţii I. H. Herşcovici, proprietarul fabricei de cheresstea şi F. Lazarovici au dispărut, lăsînd colosale datorii.

● Alaltă-eri s'a deschis la Dorohoi regiunea de toamnă a Curţei cu juri.

Curtea e prezidată de d. P.Crivătz, membru al Curţei de Apel din Iaşi.

● **Judiciare.**—Astăzi s'a judecat la tribunalul secţia II-a, procesul de daune intentat de părinţii tînărului Giuseppe Lazăr, uzinei electrice.

Numitul tînăr a fost trimis astă-primăvară la fabrica de cicoare din strada Sf. Lazăr ca să aşeze o placă de izolare. Punînd mîna pe firul încărcat cu electricitate, el a căzut mort. Părinţii cer 30,000 lei daune.

Tribunalul a amînat pronunţarea pe mîne Vineri.

— La Curtea de Apel secţia II-a s'a judecat apelul făcut de Petru Simaca, fost perceptor la Săveni, judeţul Dorohoiu, contra sentinţei tribunalului prin care fusese condemnat la un an şi jum., închisoare, pentru-că a delapidat suma de 6,800 lei.

Curtea i-a respins apelul, menţinînd sentinţa tribunalului.

— Mîine se va judeca la tribunalul s. I. procesul lui Leizer Marcu Bacalu, pentru bancrută simplă şi frauduloasă.

— D. Judecător de instrucţie V. Erbiceanu, de la cabinetul 3, a continuat cu cercetările în afacerea focului de la via lui Gh. Alexiadis, despre care am vorbit pe larg la timp.

Au fost ascultaţi mai mulţi martori.

● **Aducem la cunoştinţa tuturor abonaţilor noştri, că «Opinia» ne avînd încasator nici în Capitală nici în altă parte a ţării, abonaţii noştri sunt rugaţi de a nu face plata abonamentului nici unei persoane, care s'ar prezenta în acest scop**; ci să o trimită prin mandat poştal administraţiei ziarului.

Aceasta spre a evita pe viitor neplăcerea ce au avut unii abonaţi de-ai noştri, de a se vedea încasaţi de persoane străine de administraţia noastră, cari le-au eliberat chitanţe false.

Noi am reclamat acestea autorităţilor competente şi atragem atenţiunea tuturor, spre a nu se mai repeta asemenea lucruri, cari produc infuziuni regretabile.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti 18 Septembrie

Măsuri contra holerei

Bucureşti. — Consiliul sanitar superior, în ultima şedinţă ce a ţinut'o a decis ca să se ia severe măsuri, de poliţie sanitară pe Dunărea.

Un nou conflict european

Bucureşti. —Telegraful aduce ştirea din Viena că în afară de conflictul turco-bulgar, un nou conflict e pe cale de a se ivi.

Austria vrea cu ori-ce preţ să anexeze Bosnia şi Herţegovina.

Anglia şi Rusia însă se opuu.

Se zice că chiar imediat ce se va deschide camera delegaţilor, se va anunţa anexarea mai sus aratata.

Candidatură liberală

Bucureşti.—In cercurile liberale se afirmă că dl. Gr. Duca, avocat ar fi declarat că'şi va pune candidatura la colegiul II de Ilfov.

CONFLICTUL TURCO-BULGAR

Londra.—Ziarul „Daily Telegraph" zice că în cazul cînd Bulgaria va mai însista asupra pretenţiei sale, de bunul simţ şi de datoria tuturor puterilor şi mai cu samă a Angliei va fi ca să informeze cabinetul din Sofia într'un mod clar şi energic, care nu va putea fi despreţuit.

Bulgaria, mai zice ziarul, a sfidat Europa, deci toate puterile semnatare ale tratatului de la Berlin au notificat Bulgariei, fără nici o excepţie dezaprobarea lor pentru ocuparea căiei ferate orientale.

Fără îndoială, călătoria princepelui Ferdinand al Bulgariei la Buda-Pesta, a dat naştere la cîte-va bănueli, dar această vizită era hotărîtă cu mult mai înainte şi ar fi o insultă pentru Imparatul Austriei de a se închipui că el ar aproba o astfel de violenţă, aşa de puţin onorabilă. De asemeni este imposibil ca miniştrii Imparatului să fi fost favorizat manoperile Bulgariei.

*

Sofia. — Consiliul de miniştri a continuat şi astăzi. S'a discutat asupra chestiei căiei ferate orientale şi s'a redactat un lung memoriu, în care se face istoricul luărei în posesiune a acestui drum de fer de către guvernul bulgar, căutînd să explice hotărîrea cabinetului din Sofia, prin raţiunea de stat.

După acest memoriu, guvernul bulgar ar fi hotărît să nu restitue în nici un caz această cale ferată. Acest memoriu va fi trimes astăzi tuturor reprezentanţilor puterilor semnatare a tratatului din Berlin şi ar fi în acelaş timp un respuns protestărilor guvernelor Turc, Austro-ungar şi Englez.

*

Bucureşti.—Ultimele ştiri telegrafice sosite din strainătate, enunţă că Anglia ar fi făcut propuneri pentru apănare, şi admiţînd ca să se recunoască independenţa Bulgariei, fără Rumeliei.

Bulgaria însă nu vrea să admită nici aceasta.

*

Berlin.—O telegramă sosită din Sofia spune că guvernul bulgar ar fi trimes o notă guvernului turc, în chestia liniei ferate oriertale, cerînd ca să se orînduiască o cercetare.

*

Viena. — Conflictul turco-bulgar se confirmă.

Consulul Bulgariei la Viena a declarat că în adevăr Bulgaria a concentrat 40,000 de rezerviştl.

Noua notă franco-spaniolă

Paris.—După ziarul „Petit Parisien" noua notă franco-spaniolă nu va mai cere lui Mulai Hafid a dezavua oficial şi formal răsboiul sfînt, dar va propune o manifestare de aceiaşi valoare spre a asigura pe Europenii în contra fanatismului marocanilor.

Ştire desminţită

Viena.—Contrar ştirilor după care guvernul bulgar ar fi declarat reprezentantului german la Sofia, că ministrul bulgar pentru lucrările publice negociază la Viena cu compania căilor ferate orientale în privinţa cumpărărei acestei căi ferate, numita companie declară că nici o negociaţiune n'a avut loc între ea şi guvernul bulgar.

HOLERA

Petersburg.—In ultimele 24 ore şi pînă la amiazi, s'au produs în Capitală 223 cazuri noi de holeră, dintre care 93 decese.

Sunt acum 1839 bolnavi de holeră.

*

Sofia.—După ştirea publicată de cătte un ziar din Rusciuc, două cazuri de holeră ar fi fost constatate în acest oraş, dintre care unul mortal.

Cei doui bolnavi de holeră ar fi fost aduşi la Rusciuc de un vapor rusesc de pe Dunărea.

Ascenziune

Chalons sur Marne. — Aviatorul «Farman» a făcut eri o ascenziune, care a durat 53 minute, parcurgînd 42 km.

Mare furt

Iskutzk.—Agenţia Westnik află că o bandă de cercheji a atacat biroul postal din Sobblin, furînd 23,000 ruble de aur şi 50000 de ruble în alte monede.

TEATRUL CIRC SIDOLI

Vineri 19 Septembrie a. c.

se redeschide

TEATRUL CINEMATOGRAFIC

— — **Pathe Freres—Paris** — —

Sub conducerea technică a domnului

A. C. BOLTEZ

Peste cîte-va zile:

Teatrofonul Pathé-Frères

Cinematograful vorbitor

Cea mai grandioasă invenţie a epocei noastre

✝

Gheorghe Popovici soţ, Titel fiu, Ernestina Volanschi mamă, Alexandru, Grigorie, Dimitrie, Mircea Volanschi fraţi, Smaranda Racoviţă mătuşă, Elise şi Blanche Volanschi, cumnate, Puiu A. şi Costică Gr. Volanschi, au adînca durere de a face cunoscut încetarea din viaţa după o scurtă şi grea suferinţă a mult iubitei lor

Marie Alexandra Popovici

născută Volanschi

în etate de 29 ani.

Inmormîntareava avea loc la cimitirul eternitatea Vineri 19 Septembre. Cortegiul va porni de la biserica sft. Spiridon la orele 4 p. m.

Prieteuii şi cunoscuţii familiei sunt rugaţi a considera aceasta ca invitaţie

Dr. H. IVAINER

MEDIC DE SPITAL, specializat la Paris

pentru boale de copii, s'a stabilit în Iaşi.

Str. Primăriei No. 30

HIRSCH-IASI

— Cassa de incredere —

IAŞI.—STRADA LAPUŞNEANU—IAŞI

CEL MAI MARE DEPOZIT

al renumitelor

LAMPI

PENTRU ELECTRICITATE

cu preţurile originale ale fabricilor

tot ce este MAI NOU şi MAI FRUMOS.

MARE ASORTIMENT DE

COVOARE

cu metru şi cu bucata

MOBILE extrafine **Dormitoare, Sufragerii, Saloane,** cu preţuri foarte eftine.

BEŢE pentru perdele de **BRONZ** groase, fereastra complectă **20** lei (în loc de 30 lei).

Pentru provincie recomandăm *lămpile noastre pentru electricitate* fiind cele mai bune şi frumoase şi nu este absolut nevoie de a comanda după catalog fiind toate expuse în magasinul nostru.

PERDELE, BONNE, FEMME şi STORURI

de ultimele noutăţi

DE VÊNZARE

Două case compuse din *2 prăvălii* cu locuinţă, bucătărie, pivniţă, situate în oraşul *Vaslui*, str. Hagiului 1314.

A se adresa d-lui *Avocat M. Magder* —Iaşi.

Cabinetul de Chirurgie dentara

al

Doamnei Doctor CIUDIN NICULCEA

se va muta de la 26 Octombrie c., tot în **str. Lăpuşneanu la No. 25**, d'asupra parfumeriei Darmet (Robert) casele Mavrocordat. Intrarea prin gang.

MARTIN BUCHOLTZER

105 STRADA PACURARI 105

Spălătorie şi boiangerie chimică cea mai modernă

Reinstalînd fabrica şi angajînd personal special pentru spălătorie călcătorie şi boiangerie chimică. Am onoare a face cunoscut onor. şi vechei mele clientele că am reînceput a primi la atelierul de spălătorie, rufe, gulere, manşete etc. executînd comanda după dorinţa Onor. Public în cel mai scurt timp şi cu preţurile cele mai avantajoase.

Asemenea atelierul de boiangerie fiind cu totul reînoit şi asortat cu toate culorele moderne pentru ori-ce calitate de stofe recomandă în această artă Onor. mele clientele că pentrn sezonul de toamnă şi iarnă, se primesc pentru colorat ori-ce fel de stofe, covoare, haine bărbăteşti, pentru femei şi copii, de ori-ce fel de stofe, perdele, cuverturi şi va fi prompt şi conştiincios servită. Garantez pentru toate colorile.

Recomand şi spălătoria chimică pentru curăţirea garderobei de haine de dame şi copii, toilete de bal, teatru, concert şi haine ofiţereşti, stofe de mobile, lucruri brodate, mănuşi, umbrele, panglici precum şi orice obiect ce se atinge de această branşă.

Pentru efectuarea conştiincioasă a flecărui obiect garatez.

Atrag mare atenţiune Onor. mele clientele că am instalat în atelier noui gherghefuri cele mai moderne, pentru spalat şi întins perdele care vor fi executate ca şi în străinătate.

Comenzile se primesc direct la fabrica Strada Păcurari 105 sau în oraş Strada Lăpuşneanu 25 lîngă parfumeria Robert şi Strada Atanasie Panu 64 şi la Bîrlad Strada Principală No. 223.

Incercaţi dar şi încurajaţi instalaţia cea mai modernă în această branşă şi cu experienţe pline de succes pentru mine şi Onor. public după 12 ani de practică în această artă, sper că voi satisface toate cerinţele publicului.

Cu osebită stimă

MARTIN BUCHOLTZER

Strada Păcurari No. 105

Spălătorie şi boiangerie chimică cea mai modernă

CAILE FERATE ROMANE

Plecarea şi sosirea trenurilor—GARA IAŞI

PLECAREA

Ante meridiane

Paşcani, Bacău, Piatra-N., Bucureşti	6.10
T.-Ocna, Burdujeni, Fălticeni, Botoşani	
Vaslui, Galaţi, Bucureşti	8.35
Dorohoi	8.40
Paşcani, Bucureşti	10.20

Post-meridiane

Ungheni, Chişinău, Odessa	12.05
Vaslui, Tecuci, Galaţi	3.10
Dorohoi	5.40
Paşcani, Bucureşti, Burdujeni, Fălticeni	5.55
Botoşani	
Vaslui, Bucureşti, Galaţi, T.-Ocna	9.05

SOSIREA

Antè-meridiane

Bucureşti, Tg.-Ocna, Galaţi, Vaslui	8.30
Dorohoi	10.35
Paşcani, Bucureşti, Fălticeni, Burdujeni	11.20
Botoşani	

Post-meridiane

Galaţi, Tecuci, Vaslui	1.05
Ungheni, Chişinău, Odessa	5.25
Bucureşti, Paşcani	6.20
Dorohoi	8.00
Bucureşti, Galaţi, Vaslui	9.55
Paşcani, Bacău, Piatra-N., Galaţi, Bucureşti	10.55
T.-Ocna, Fălticeni, Botoşani, Burdujeni	

Gonosan
TRADE MARK

ANTIBLENORAGIC

Cel mai bun şi aprobat de toate autoritaţile medicale. Calmează repede durerile şi opreşte secreţiunea, *scurtează durata boalei şi preîntîmpină complicaţiuni.* Doza: 4—5 ori pe zi cîte două capsule după mîncare.

De vînzare la toate farmaciile şi drogueriile din ţară. Preţul unei cutii 50 capsule lei 4; cu 30 capsule lei 2.75.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa administraţiei ziarului, strada Ştefan cel Mare No. 38

10 lei ZILNIC

şi chiar şi mai mult se cîştigă uşor. *Sariţi* pentru detaili Agenţii de publicitate „Presa" Bucureşti, *pentru S. B.* No. 8.

E. Herovanu
AVOCAT
Strada Tăutu 1 Iaşi
Cons.: 8—11 dim., 6—9 sara.

ANDREI BRIFF
AVOCAT
— Strada ETERNITATE No. 72 —

TIPOGRAFIA
H. GOLDNER
IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

„România musicală"
— IAŞI —
24 Str. Lăpuşneanu 24

Piane: din cele mai renumite Fabrici începînd de la Lei 700—pînă la cele mai scumpe.

Renumitele Pianine Zimmermann cea mai mare fabrică din lume.

Gramofoane: Marca „Inger" preţuri, reduse Gramafon de concert mare cornet dirigiabil redus din lei 250—la lei 150.

Plăci mari de concert pe ambele părţi numai Lei 4.—o placă.

Note musicale: pentru Conservator, studii şi piese moderne.

Viori pentru şcoală, Orchestră şi solişti.

Mandoline italiane, Violoncele, Flaute.

Coarde fine din cele mai renumite fabrici.

Preţurile cele mai eftine.

Hîrtie diafană de lipit pe geamuri cele mai frumoase desenuri.

Tablouri de artişti celebri precum şi Rame.

Preţurile cele mai reduse.

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— *Strada Golia 77* —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

Stefan P. Georgescu
AVOCAT
— *Str. Căpitan Pdun No. 10 bis* —
Primeşte consultaţii dela 7 jum. la 9 dim.

D-r Alex. Lambrior
— *Strada Vovideniei No. 1* —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

ADVOCATUL
EM. SOCOR
S'a mutat în Str. Veche 24

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— *Strada Crucei 41* —

Alfons Herovanu
AVOCAT
— *Str. Bărboi No. 19* —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Doctor SUZANA VECHSLER
Boli de femei.—Faceri.
Consult. 2—4 p. m. Anastasie Panu 45

„ANCORA"
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907
PESTE 182 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,266,500

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi *Diferitè alte asigurări atingătoare de branşa vieţei.*

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Cumpăraţi bilete de loterie
numai de la
NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
„Loteria Regatului Romîn"
oferă publicului cele mai
Mari Şanse de Bogăţie
Cei care au intîrziat
Să nu piardă ocaziunea acum la:
Clasa IV-a a Loteriei
Tragerea
la 25 şi 26 Septembrie
LEI 900000
Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a
Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 900,000 lei
Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile
Lozuri Norocoase
ce au mai rămas libere la
Noua si Principala Colectură Romană
Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 13
1/4	Un sfert	Lei 26
1/2	Una jumătate	Lei 52
1	Loz întreg	Lei 104

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4.50—lei	1/4	Un sfert	9—lei
1/2	Una jumătate	18 — lei	1/1	loz intreg	36—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu celmaĭ Prompt şi conştîncios

PLATA CAŞTIGURILOR se tace imediat după tragere.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 539. IAŞI, Sîmbătă 20 Septembre 1908

După anchetă

Ancheta judecătorească de la Iaşi s'a sfîrşit!

Judecătorii însărcinaţi cu cercetarea afacerilor invinuite şi-au încheiat lucrările şi au plecat!

Zarva care s'a produs în publicul nostru, e pe cale de a lua sfîrşit! O descărcare s'a produs din nourii cei groşi şi deşi ce apăsau asupra tuturor.

Din cele transpirate de la cei întrebaţi şi cercetaţi asupra unor certe cazuri şi din confruntarea unora cu alţii, reiesă că s'a pus prea multă patimă şi bănuială în judecarea unor anumite pricini şi că din grandomania şi nesocotinţa unora se întina întreaga justiţie a ţării.

Justiţia într'o ţară e mai mult decît toate celelalte aşezăminte. Totul poate să se prăbuşească din formele temporare ale puterii vremelnice. In ori ce timp şi sub orice formă, justiţia trebue să fie călăuza generală, pentru că prin ea se menţin tari raporturile sociale dintre oameni.

Nu în zadar au zis şi cei vechi că justiţia este *regnorum fundamentum*!

Celelalte puteri în stat pot fi mlădioase, interesate, unilaterale, părtinitoare unor anumite clase, contra altora; ele se schimbă, se priminesc. Justiţia numai, trebue să fie statornică, iar membrii chemaţi a o concretiza prin judecăţile lor trebue să fie oameni dintr'o bucată.

Inaintea judecătorului şi cel bogat ca şi cel sărac, şi cel tare ca şi cel slab, şi orfanul ca şi văduva, şi mare şi mic trebue să-şi găsească limanul adevărului! O clipă de am crede că poate lipsi din sufletul judecătorului cumpăna dreptăţii, o clipă de am admite că poate încolţi în sufletul judecătorului părtinirea vădită şi nedreptatea, ar fi a surpa ordinea socială.

De cît, ticăloşia celor chemaţi de a împărţi dreptatea nu surpă temelia dreptăţii.

Eram într'o mare strîmtorare morală! Sabia lui Damoclès atîrna asupra noastră.

Un profesor universitar acuzase de venalitate pe judecătorii noştri. Distribuirea dreptăţii la judecătorii noştri nu se da—zice acuzatorul intamant—după gîndul luminat al dreptăţii, ci pe bani.

Oroare!

Alt profesor universitar articulase chiar că bancherul Leff a dat 1000 lei unui procuror!

Se pusese punctul pe *i*.

Svonul se lăţise ca un gaz deleter şi lumea era alarmată.

S'aluat un petroiu greu de pe piept. Singur acuzatorul a fost silit să declare că invinuirea de *mituire* şi-o retrage, ca fiind indus în eroare.

Indus în eroare! De cine? pentru ce? şi cum? Care ni e garanţia morală a învăţămintelor trase din această scabroasă afacere!

Mituire nu; dar precădere şi atenţie politică! Şi colegul, care înşelat de aparenţe, că cutare procuror se zghirea, cînd la bară pleda cutare avocat, a fost silit iarăşi să declare că a fost înşelat de aparenţe.

Cum adică, e uşor a profera invinuiri şi acuzări în lungi articole, în lungi scrisori, în lungi memorii; şi cînd vii la realitate şi ţi se cere convingerea dai bir cu fugiţii şi zici: inducere în eroare, înşălăciune de perspectivă! Se pot oare admite asemenea uşurinţi, asemenea frivolităţi?

Este oare justiţia o jucărie în mâna ori-cărui întâi venit să o atace în bazele ei cele mai sfinte, aşa pe informaţii greşite, pe aprecieri de perspectivă, de fizionomie!

Dar cele petrecute la Curtea de Iaşi, sunt ne mai pomenite!

Cînd se acuză făţiş că cutare magistrat a luat 1000 lei, ca ori-ce poliţist sau perceptor rural, însamnă că pui în aceiaşi ciorbă pe toţi aceşti întrupători ai dreptăţii!

Iar precăderea politică a unora faţă de alţii, în ochii magistratului, s'a aratat că la Iaşi nu-şi are loçul, Credem că avem magistraţi aşa de maturi în judecata lor să prindă, nu numai unde stă adevărul, dar să discearnă şi pe apărătorii buni ori răi, încurcă sau descurcă tot, şi că în fondul minţii lor îşi găsesc concluziunile de pus, fie că ar fi în acord sau în desacord cu colegii lor.

Dreptatea nu stă în acordul colegial, ci în conştiinţa ta proprie.

Iar dacă în faţa formelor de lege calomniatorii şi acuzatorii nu-şi vor găsi cale pentru diferite şi diferite pricini de ordin practic, în faţa lumii cuminţi, care ştie să vadă mai presus de patimi oameni, şi aşezămintele, nu se poate să nu se scoată un învăţămînt mare şi tare: ocolirea defăimătorilor.

Oamenii cari iau în uşor totul, cată să piardă totul.

Creade-vom că ancheta de la Iaşi nu numai că a spart nourii cei groşi ai infamiilor—chestiile de profesiune nu ne preocupă—dar a pus în adevărata lumină pe cei ce au sămănat vînt şi patimă politică pe această chestie.

* * *

Rezultatele anchetei

Ancheta, în afacerea acuzaţiunilor aduse magistraturei, contrar zvonurilor răspîndite de unele ziare, s'a terminat. Moralicește judecînd, ancheta a avut darul să stabilească două puncte de o deosebită importanţă. In primul rînd ea a dovedit că d. Cuza nu are nici un soi de dovezi, cu cari să poată întemeia afirmaţiunile sale de venalitatea magistraturei, ceea ce recesă în mod evident şi din declaraţiunea făcută, că-şi retrage acuzaţiunea sub raportul acesta; şi al doilea, ancheta a mai stabilit, că d. Cuza nu este singurul care acuză magistratura ieşană, că d. Hamangiu îşi apropie unele din cele afirmate de profesorul universitar.

Acest al doilea punct este desigur de o gravitate excepţională, dată fiind situaţiunea ce ocupă în sinul magistraturei d. Hamangiu.

In general vorbind ancheta a stabilit, din chiar dosarele indicate de către acuzatori, că toate invinuirile aduse magistraturei sunt cu totul inexacte.

Nu voim să anticipăm asupra moralităţei acestei afaceri stîrnite de cărdăşia naţionalisto-şovină a d-lor Iorga-Cuza. Potrivit atitudinei, pe care am păstrat-o de cum a început ancheta, aşteptăm ca rezultatele ei să fie aduse în mod oficial la cunoştinţa publică, spre a ne spune părerea şi a discuta consecinţele.

Deocamdată ţinem să relevăm că apucăturile urîte de a calomnia şi întina tot ce e mai bun şi mai curat, n'au dispărut încă din obiceiurile unora dintre oamenii noştri, cari ocupă înalte situaţiuni sociale şi ceea ce e iarăşi trist, e că chiar în presa noastră, aşa zisă civilizată, calomnia prinde tot atît de uşor, ca şi în masa ignorantă şi informă a straturilor celor mai decăzute.

Să sperăm că afacerea Cuza va fi o bună lecţie pentru viitor.

Strămutarea unui proces

Strămutarea procesului cîrciumarilor de la Curtea cu Juri din Iaşi la cea din Vaslui prezintă o notă prea caracteristică şi prea importantă pentru a nu fi relevată. De la început, trebuie să spunem, că procesul în sine nu ne interesează şi ne este absolut indiferent, că acest proces se judecă la Vaslui, şi nu la Iaşi, Roman etc... Motivele *însă pentru care s'a strămutat judecarea acestui proces, şi împrejurările în care s'a efectuat sînt cel puţin curioase.*

In adevăr, după ce Curtea de Casaţie respinge cererea de strămutare făcută de d. Şumuleanu pentru motivul de suspiciune a imparţialităţii Juriului, găsindu-l neîntemeiat; apoi tot Curtea de Casaţie, de astă-dată după cererea ministrului justiţiei, admite acelaşi cerere, pe motivul însă a nesiguranţei în care s'ar găsi la Iaşi ordinea publică, dacă acest proces de calomnie prin presă s'ar judeca aci.

Motivul acesta este cel puţin curios şi cu multă dreptate amicul nostru d. Lascar Antoniu a relevat înaintea Curţei de Casaţie, că Statul care dispune de o atît de mare forţă administrativă şi poliţienească, cere concursul justiţiei spre a asigura ordinea publică. *Şi aceasta cînd? Cînd reclamantul în acest proces este d. Şumuleanu, funcţionar al Statului, care s'a adresat justiţiei spre a pedepsi pe oamenii, cari s'au plîns ministrului de interne printr'un memoriu, pe care acest ministru l'a aprobat.*

Fie-ne permis să spunem, că oricît căutăm buna credinţă a d-lui ministru de justiţie, n'o găsim; mai ales, cînd vedem că pe această cale piezişă s'a ajuns la acelaş rezultat, la care tindea d. Şumuleanu prin cererea sa. Fireşte, că Inalta Curte faţă de motivul invocat nu putea face altfel; dar acesta — teama de o tulburare a ordinei publice — este ridicol, atunci cînd îl invoacă statul.

De data aceasta guvernul nostru a dat dovada unei vădite laşităţi şi rele credinţe. In loc să vadă pe tulburătorii ordinei publice în proprii săi slujbaşi, cari au iscodit procesul acesta; —şi dacă ar fi vrut lesne ar fi putut curma o stare de lucruri precară— guvernul îi caută în altă parte, în elementele străine şi de proces şi de cauzele lui.

Cărdăşia unora dintre membrii guvernului cu asociaţia Iorga-Cuza s'a accentuat şi de astădată în mod manifest şi indubitabil. Şi atunci pricepem, de ce elementele acestei asociaţii au devenit de un timp încoace atît de îndrăzneţe, încît nici pudoarea nici teama nu le mai poate opri de la scandalurile publice la cari se dedau cu atîta lăcomie şi patimă.

Cînd îşi vor da seamă cei de sus, de urmările funeste ce le pot avea acţiuni de asemenea natură? Em.

CHESTII SCOLARE

PE REPEZEALA

Ne-am deprins cu stilul oficial al colaboratorilor d-lui Haret.

In *Anexele* jurnalului consiliului de miniştri din Iulie 1907 se citea cuvîntul *ciupeală* la sistema de a întocmi catedre luînd ore de la unul şi de la altul.

Prin sistemul de *ciupire* de ore s'au creat *anumite* catedre pentru *anumiţi* favoriţi la *anumite şcoli*, favoriţi cari azi sînt inspectori şcolari tocmai ai d-nului Haret. Ciupelele dar, erau sistem haretist şi fără cuvînt autorul *anexelor* le punea în spetele miniştrilor conservatori că ei ar fi paternizat ciupeala, veche de cînd clădirea liberală.

Acum în urmă dl. Haret a trimes o nouă circulară către revizorii şcolari de clasa II-a, cu instrucţiuni asupra chipului cum au să funcţioneze.

Ministrul şcoalelor cu cel mai lung minister la conducerea învăţămîntului atestă că corpul d-sale de revizori fac inspecţii de formă, şi cum cuvîntul propriu nu era până acum consacrat, d-sa în înalta d-sale pătrundere didactică şi stăpîn desăvîrşit pe geniul limbei a luat cuvîntul *repezeală*, şi spălîndu-l de înţelesul lui prosaic, grobian, l-a şlifuit şi l-a introdus în terminologia pedagogică, ca desemnînd în mod deplin ideia inspecţiilor subalternilor ministrului.

Revizorii şcolari aveau a se ocupa pînă acum să inspecteze cele 15 atribuţiuni ale învăţătorilor.

Cum însă învăţătorii nu le puteau îndeplini pe toate, nici revizorii nu-şi băteau capul să le cerceteze pe toate, ci în grabă şi pe apucate, prindeau ce puteau şi notau în procesele-verbale de inspecţie ce făceau.

Această stare de nedumerire şi de grabă în îndeplinirea datoriilor învăţătorilor şi a revizorilor, oficialitatea de azi a calificat-o prin termenul figurat *repezeală*. Şi cum ministrul actual a ţinut să dea o mare extindere activităţii extraşcolare a învăţătorilor, căci i-a făcut şi agenţi sanitari şi distribuitori de chinină în sate! ca şi factorii poştali rurali distribuitori de tutun! astăzi acelaşi ministru vine şi zice că toată această îndrumare e rea, neavenită, căci era pe *repezeală* făcută.

Astăzi d-sa se ridică în contra repezelii în învăţămînt şi în noile instrucţii didactice se face a uita toată activitstea extra-şcolară a învăţătorului, de care nici nu aminteşte şi cere imperios ca noile organe de control didactic să stea, *bătea* ziua întreagă, ba şi două zile în clasă şi că cerceteze metoda învăţătorulului, să ţie chiar lecţii practice, să discute metodică şi să dea poveţe pe lung şi pe lat, iar nu pe repezeală.

Noi eram deprinşi de mult că la ministerul instrucţiunei domneşte o mare *repezeală* în toate.

De sus până jos administraţia e pe *repezeală* înjghebată şi procede pe *repezeală*. Acum vine ministrul singur şi ne o afirmă. Controlul învăţămîntului exteriorizat se făcea pe *repezeală*.

Invăţătorul trebue readus la matcă, în şcoală; aici trebue să-şi consacre toată munca sa; aci trebue să facă spor vădit în metode, în cunoştinţi; aici trebue ales bunul învăţător de cel rău.

Un învăţător bun casier de bancă, bun contabil de cooperativă, bun agent sanitar, bun agronom, bun corist, bun viticultor, bun pomolog etc., dar rău dascal în clasă încetează de a mai fi şi învăţător şi degeaba mai ia leafă din bugetul ministerului şcoalelor.

Epoca activităţii şcolare pe *repezeală* trebue să înceteze şi a fost dat ca chiar d. Haret să ia pe *repezeală* pe Haret împrăştietorul activităţii învăţătorilor noştri. *Pe repezeală* dar..

* * *

OAMENI ŞI LUCRURI

IN VALURI

9 Septembrie.

De plîns sunt acei cari, veniţi ori trimişi pe malurile mării în una din splendidele staţiuni, cum este bună oară Abbazzia, sunt osîndiţi să contemple marea de la distanţă, fără s'o poată gusta şi simţi aevea, fie că nu pot rezista violenţei, fie că organizmul lor nu poate opune vitalitate mişcării şi compoziţiei chimice a valurilor.

Dar, în schimb, ce mare şi neasemănată plăcere este să te afli în mijlocul valurilor în aerul liber, sub cerul senin şi albastru, cum îl au unele fericite regiuni,—adevărate enigme sau capricii ale naturii.

...De-abia te-ai cufundat în massa uriaşă de apă, că te simteşti una cu dînsa de par'că i-ai fi prieten de cînd lumea, de par'că ai fi răsărit cîndva în sinul ei de alma mater.

De aceea băile de mare sunt o adevărată privelişte plină de senzaţii şi de originalităţi.

Oameni adunaţi din atîtea depărtate şi diferite unghiuri ale pămîntului se întîlnesc colo în mijlocul apei şi se înfrăţesc într'un gînd comun şi într'un ideal suprem: viaţa.

Căci aceasta pare acum chemarea cea mare, menirea cea sfîntă a mării,—de a putea reda omului obosit, omului istovit, omului copleşit de muncă sau de gînduri,—vlaga irosită, liniştea pierdută, dorul de a trăi.

Sunt la olaltă toţi: bătrîni şi tineri şi copii; bărbaţi şi femei. Minciuna convenţională a pudoarei excesive, legată de viaţa prejudicioasă a oraşelor cu civilizaţie modernă, dispare aci şi într'un amestec general, într'o zgomotoasă voioşie se întîlnesc cu toţii, se încrucişează, se îndeamnă, se hîrjoană; marea şterge toate diferenţele şi valul neastîmpărat dă exemplul nestatorniciei şi a şăgalnicei îndrăzneli.

El pătrunde peste tot; nu respectă costumele subţiri, se insinuiază şi îmbrăţişează corpul fraged şi neatins şi nimeni nu se îngrijeşte, nici nu se ruşinează de vecin sau de vecină, după cum nu se sinchiseşte de trecătorii depe stradă cari stau să privească un moment spectacolul băii, ori de aparatele fotografice cari se îndreaptă mereu asupra grupurilor pitoreşti, în continuă mişcare, în bogată varietate şi în nepăsătoare lipsă de jenă...

Me voici, blanche et nue, et riant devant vous
Traînant, dans mes cheveux comme un regret de roses

pare a rosti cîte o albă figură cu glas de sirenă,—arătîndu-se, plastică şi provocătoare, din umbra unui costum roşu care o dezbracă îmbrăcînd'o,—părînd a răsări din spuma valurilor.

Dar marea e fără margeni şi marea e aşa de curată, încît nici un gînd lasciv nu poate trăi în mijlocul ei şi mintea privitorului e furată cu repeziciune de infinitele schimbări de tablouri şi impresiuni căci mai călător de cît ori ce în lume este—valul. Rodion

Congresul Crucei Albe

De la 8 până la 12 Septembrie a. c. a avut loc la Geneva, un *congres de alimente pure*, organizat din iniţiativa *„Crucei Albe“* şi la care au luat parte delegaţi din toată lumea.

Această admirabilă societate filantropică internaţională, fondată de cîţi-va învăţaţi şi umanitarişti, este o strălucită dovadă de solidaritate umană.

In scurtă vreme a reuşit să strîngă în jurul sfintei idei de a veni în ajutorul omenirei suferinde, pe cei mai străluciţi savanţi, pe toţi oamenii de inimă şi care ocupă înalte situaţiuni sociale şi pe filantropii din lumea întreagă.

Scopul ei este *„de a grupa sforţările făcute în toate ţările spre a lupta în contra tuberculosei, sifilisului, boalelor epidemice şi infecţioase sau parasitare, în contra boalelor sociale ca: alcoolismul şi opiomania, otrăvirilor alimentare, boalelor miseriei etc“*.

In genere în contra bolilor care provin din o stare generală de lucruri şi în contra cărora individul isolat n'ar putea lupta cu succes, intervine rolul „Crucei Albe“ care arată guvernelor şi municipalităţilor cum trebuesc să-şi facă datoria.

Ea organizează servicii statistice de higienă internaţională şi dă la lumină un *„Buletin Universal al Sănătăţei publice“* cu interesante comentarii şi date furnisate în mare parte pe cale oficială de guvernele diferitelor ţări şi prin diversele buletine sanitare şi epidemiologice ce i se trimit.

In interesul sănătăţii publice şi în interesul comerciului onest, ca o lucrare pregătitoare pentru congresul ce a avut loc, ea a intreprins o consultaţie universală, scrisă, în scopul de a diferi alimentele pure, nu atîta din punct de vedere chimic cît mai ales din acela al pericolului ce ar prezenta pentru sănătatea publică. A primit mii de răspunsuri cele mai numeroase din Europa şi America.

*

Acest congres este prima manifestare internaţională a „Crucei Albe“ şi date fiind multiplele lucrări, metode şi analise ce s'au presentat, organizatorii au căutat să sintetizeze activitatea practică a acestui congres căutînd ca din discuţiile ce au avut loc să defineasca *alimentele pure*.

Congresul n'a admis a se lua în samă opiniunele individuale. Intr'o atît de vastă materie, ele ar fi fost atît de multe şi de variate, în cît ca rezultat practic nu s'ar fi ajuns la nimic.

Delegaţii fie-cărei ţări au căzut de acord asupra definiţiei ce ar fi de dat unui aliment comercial curat şi sănătos, şi numai acest rezultat a fost comunicat congresului.

Şi chiar definiţiele pe ţări n'au concordat în totdeauna între ele. Aşa Belgia admite colorarea oţetului cu materii colorante inofensive pe cînd Italia nu admite de loc acest procedeu. Germania admite colorarea berei cu caramel pe cînd Elveţia nu admite materiele colorante în fabricaţiunea berei.

De sigur că comisiunele speciale ce s'au ales, se vor pronunţa mai tîrziu asupra definiţiunelor internaţionale pentru fiecare aliment în parte şi acestea vor trebui admise de toată lumea pe baza lor urmînd a se decreta legi cu caracter internaţional şi care vor tinde ca prin sancţiuni severe, să reprime frauda.

*

Pentru cei care cunosc până la ce grad şi pe ce scară imensă se falşifică obiectele puse în consumaţiune, acest început de a pune stavilă tuturor producătorilor puţin scrupuloşi şi negustorilor lacomi de a se îmbogăţi cu ori-ce preţ, va fi primit

Cumpărați Bilete pentru Loteria 4 Clasa IV a Regatului Romîn

Cu tragerea la 25 și 26 Septembrie 1908

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plată cîștigurilor MEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 36, O jumatate loz Lei 18 - Un sfert de loz Lei 9 Una optime lei 4-50

cu un strigăt de ușurare și cu o mare satisfacție sufletească. Căci dacă toleranța atunci cînd e vorba de obiectele care satisfac vanitatea sau dorința noastră de lux ar fi scuzabilă, ea este cu totul nepermisă atunci cînd se atentează la sanatatea noastră. Se pedepsește și încă sever ori-ce atingere s'ar aduce și cu toate acestea în același timp se tolerează, acei care ne asasinează pe încetul, punînd în consumație și vînzîndu-ne alimente otrăvitoare.

Publicul din cauza sărăciei lui și a vieței pe zi ce merge mai scumpă și mai anevoioasă, căuta obiectele cele mai puțin costisitoare, oferite pe un preț scăzut imposibil de obținut dacă falșificarea și frauda n'ar fi intervenit. Vom cita pentru exemplu un singur obiect din cele mai eftine, relativ: cicoarea. Ei bine acest umil articol de consumație are *peste una sută de falșificări*, de la cărămida și peatra măcinată până la.... șoșonii-galoși.

*

Dragostea de oameni, acea facă luminoasă care onorează atîta civilizația noastră, s'a manifestat în chip înălțător cu ocazia acestui congres pentru reprimarea fraudelor alimentare și farmaceutice.

Două-zeci și cinci de state și-au trimis delegații lor și Franța care a stat în totdeauna în fruntea marilor opere de binefacere a fost representată în chip strălucit.

Dl. Ruan, ministrul Agriculturei și dl. Cruppi, ministrul comerțului, ca reprezentanți ai guvernului francez au luat parte în persoană. Celelalte ministere au trimis delegațiuni oficiale sub presedinția celebrului profesor Bordas. Consiliul superior de higienă, consiliile comunale ale tuturor marilor orașe ale Franței începînd cu Parisul, au fost bogat reprezentate.

Savanți cu reputație universală ca d-nii Roux, d. Arsonval, dr. Blanchard și alții, au onorat congresul cu luminile lor.

Numele celebre ale industriei și comerțului din lumea întreagă, delegații Camerelor de Comerț, ai Camerilor sindicale, diferite provincii au fost cu îmbelșugare representate.

Un număr considerabil de medici, chimiști, juriști, viticultori, comitete tehnice, reprezentanți ai sindicatelor de alimentație etc. au ținut să dea concursul lor și să contribue la succesul unei manifestări, care va rămîne ca o admirabilă dungă de lumină în istoria miseriei omenești universale din timpurile de acum.

Activitatea începută se va continua cu perseverență și își va avea o a doua manifestare în Congresul de la Paris din 1909 și o a treia în anul 1910 la Bruxelles cu ocazia expoziției universale ce se va ține în capitala Belgiei în același an.

E. B.

MIȘCARE INTELECTUALA

Din trecutul nostru juridic

Vechea Literatură juridică

V.

Manuscrise de conținut juridic păstrate în biblioteca centrală din Iași.

No. 66. 66×22 pag. 591. Mannal de legi, cules din toate legile generale *eclesiastice* și *politice* de prea onorabilul și prea învățatul boer (Arhon), cel mai superior între filosofii Marei Bisericia lui Hristos și fost mare paharnic, *Mihai Fotinopol* din *Hios*, s'au și tradus de el însuși în limba *apla* și împărțit în trei cărți subt nume de *Antologia* legilor *împ. drătesci* și *canoanelor bisericesci* și s'au edat pentru întrebuințarea comună de către toți pioșii creștini în anul 1766. După titlul urmează următoarea notiță: „S'au dat de d. *Grigori Brâncovéanu* iubitului său văr, d. *A'ex. Mavrocordat în 1812 Martie 10*".

In biblioteca *Academiei Romîne* se păstrează și o altă copie, dar *necomplectă* a acestui *tratat juridic* în două volume, format mic, dintre care unul (No. 20) cuprinde partea I-a a *antologiei noastre*, iar cel-lalt (No. 21) partea 3-a, lipsește prin urmare în manuscrisul *Academiei Romîne* partea 2-a.

N'am putut constata dacă tratatul în chestiune a fost *tipărit*, după cum se zice în titlul sus citat, neexistînd un ast-fel de exemplar tipărit nici în biblioteca din *Iași*, nici în acea din *București*.—No. 67 (34×23 pag. 1—597 și I—×12). *Pandecta* sau *sistema sinoptică* și metodică a tuturor ordinilor legislative din Vasilicale, cu porunca prea înalțatului, prea piosului și prea înțeleptului *Domn* și *Egemon* prea glorios a toată *Moldavia*, domnul domn *Ioan Alexandru Constantin Moruzi Voevod*, adunat de *Thoma Carra*, paharnicul, și împărțită în tret părți, dintre care cea dintîiu se ocupă despre persoanele, a doua despre lucrurile și a treia despre vinovățiile. In *Iașul Moldoviei la 1806* în luna Aprilie". Manuscrisul este împodobit și cu niște figuri colorate, dintre care una represintă *emblemele Moldovei*, iar cealaltă represintă *Justiția* (un *înger* ținînd în mână o cumpănă și înarmat cu o sabie). Și despre această *pandectă* a lui *Karas* n'am putut constata, dacă e sau nu *editată*.—No. 69) 30×22 pag. 48). No. 55) 20×14 cm.; fol. 114.

„Insemnări din Pravilă". Cartea I vol. 1—8, fără titlu, după cum se vede însă din cap. I manuscrisul e o parafrasare din sec. XV-lea în limba *apla* a codicelui de legi a lui *Matei Vlastarie*, monah și jurist, codice ce conține mai multe legi bisericești. Acest „*nomocanon*" a fost foarte răspîndit în școalele din urmă a epocei bizantine, după cum se deduce din mulțimea de copii a acestui tratat. aflate în diferite monastiri. Numai în biblioteca metochului Sf. Mormînt din Constantinopole se află 12 copii, unele în limba apla, iar altele în limba originală (bizantină). Mai multe notițe pe contrapagina copertei ne arata pe diferiți posesori prin mîna cărora a trecut „*nomacanon*" în chestiune. No. 65) 2219 pag. 30×51 vol. în 4o, din Biblioteca Monastirei Sf. Sava, unde cum se știe era și o școală teologică, care se afla în oarecare rivalitate cu acea din Trei Ierarhi, în care se preda mai mult filosofia și științi profane și profesorii școalei Sf. Sava mai toți preoți acuzau pe cei din Trei Ierarhi, care erau în majoritate laici, ca atei. Manuscrisul în chestiune cuprinde rezumate a mai multor hrisoave domnești în l. apla, dar și prescurtări de *judecăți de întăritură și danii* a diferiților Domnitori, pe care diferitele Monastiri din țară le aveau, ca un fel de inventar; de aceea manuscrisul în chestiune are o mare însemnatate și pentru mersul justiției în secole trecuta și ar fi trebuit să fie studiat și tradus în întregimea lui. Și din punct de vedere a nomenclaturei geografice, de oare ce conține o mulțime de nume de sate și de localități de acum două și trei sute de ani, care în decursul anilor au suferit în gura poporului nostru diferite schimbări. Mai e interesant acest manuscris de oare ce conține o mulțime de dispozițiuni juridice—bazate de sigur pe obiceinl pămîntului—și care se referă la posesiune, schimb sau împărțirea țiganilor în secole trecute.

(Va urma).

Prof. Dr. N. G. Dossios.

Litere-Științe-Arte

Vizitatorii romanticei Italii vor vedea de acum înainte o curiozitate istorico-literară mai puțin în orașul Verona: Se știe că în „via Capello" No. 19 din acel oraș există o casă veche cu inscripția „Casa familiei Capulet", celebra familie din a cărui ură în potriva familiei Montegu s'a născut fabula genialei piese Shakespeareane: „Romeo și Iulia".

Casa a fost distrusă de foc zilele aceste și ast-feliu a dispărut această clădire din secolul XV, care atrăgea cu drept cuvînt luarea aminte a călătorilor înamorați de fantazia lui Shakespeare.

*

In editura Hachette din Paris a apărut traducerea în esperanto a dramei lui Goethe: «Iphigenia» și Taurida», jucată de curînd la Opera Regală din Dresda, cu ocazia congresului esperantist internațional.

*

La un anticar din Neapole s'au găsit din întîmplare numeroase scrisori originale de ale lui Donizetti către un prieten din Neapole. Ele sunt datate din Noembre 1839 pe cînd Donizetti se afla în Paris.

*

Pe scena teatrului „Sarah Bernhard" s'a jucat noua piesă „L'Or" de René Veter și Robert Danceny.

E o melodramă în 5 acte care atacă din nou mult exploatata temă a parvenitului din neamul lui Israel care ajunge grație aurului, să pătrundă în familiile catolice aristocrate.

De la piesa lui Donnay „Jerusalem" subiectul se tot banalizează.

*

Lugné Poë, cunoscut și iașanilor din timpul turneelor sale cu Suzanne Desprès—soția lui—a propus genialei artiste Duse să întemeieze la Milano un teatru «Ibsen», care ar purta numele de teatrul „Brendel" după misteriosul personagiu din „Rosmersholm".

*

La Craiova a început să apară «Biblioteca Folcloristică», sub conducerea d-lui P. Danilescu.

Numărul 1 pe care l'am primit astăzi, cuprinde: „In drumul pacatelor" povestiri populare de P. Danilescu.

In această bibliotecă se vor tipări tot ce se va găsi mai de interes din povestirile din popor.

Nu vor lipsi din cadrul ei nici studiile ce privesc literatura populară veche și nouă; studii referitoare atît asupra folcloriștilor mai însemnați, cît și asupra diferitelor genuri, ale literaturei nescrise.

*

Primim la redacție *Studii Filosofice* în special: revistă pentru cercetările de psihologie, teoretice și aplicate la știința dreptului, pedagogie și sociologie, sub direcțiunea d-lui C. Rădulescu-Motru, profesor la universitatea din București.

Fascicula are următorul cuprins:

C. Antoniade, Filosofia lui Henri Bergson I. D. Drăghicescu, Determinismul social și procesul istoric. George G. Antonescu, Importanța pedagogică a individualității. Eugen Porn, despre critica estetică. I. Ghibănescu, Institutul de sociologie „Solvay" din Bruxelles. C. R.-Motru, Bibliografie.

Redacția: Bul. Ferdinand 55, București.

Informații

● Un conflict s'a ivit între prefectul de Vaslui Ed. Ghica și consilierii județeni.

Numitul prefect a construit lîngă localul prefecturei un dispensariu, fără a avea avizul consiliului județean.

Membrii consiliului au decis că în prima ședință din seziunea viitoare să dea un vot de blam prefectului.

● Comunicat oficial:

D. Dim. Sturdza, presedintele consiliului de miniștri, și ministru de externe, studiază reorganizarea radicală a corpului nostru dipolomatic,—în legătură cu mai multe retrageri la pensie, cari vor avea loc pe ziua de 1 Aprilie viitor.

Intre altele se va înființa cîte o legație în Washington și Madrid, precum și consulate generale la Berna și Teheran.

Ideia conducătoare în această reorganizare este democratizarea carierei diplomatice, ast-fel ca ea să devină accesibilă și tinerilor de valaare dar lipsiți de avere personală.

● Relevasem dăunăzi faptul că d. Bărsan, directorul liceului național, s'a servit de un certificat de pauperitate pentru a scuti de taxă pe fiul său, care e elev al liceului. Un profesor și director de liceu care are certificat de pauperitate!..

Ca culme, ținem să arătăm că d. Bărsan, a refuzat să scutească pe unii elevi cu adevărat saraci și ale căror certificate de paupertate n'au vrut să le ia în samă.

Nu e așa că e frumos?

● I. C. Apostol, presedintele societății cooperative romîne „Nicolina" roagă a se publica următoarele rînduri:

Domnii acționari ai *Societății cooperative romîne „Nicolina"* din Iași, conform decisiunei adunărei generale din 18 Mai a. c., sunt invitați ca în vederea deschiderei brutăriei, în Octombre a. c., până la 1 Octombre să achite restul din valoarea acțiunilor subscrise.

Alt-fel, acționarii cari încetează plata—conform art. 10 din statutul societății — perd dreptul asupra sumelor vărsate, care rămîn de drept în folosul fondului de rezervă al Societății.

● Următorii ofițeri au fost puși în poziție de retragere din cauză de limită de vrîstă:

D. general dr. At. Demostene, inspector general al serviciului sanitar; d. lt-colonel dr. Const. Thiron, de la spitalul militar al corpului 4 de armată; d. căpit. farmacist I. Caracaș, de la spitalul militar din Botoșani; d. căpitan G. Popovici din reg. Ștefan cel Mare No. 13.

● Administrația comunală a dat o ordonanță prin care interzice fabricarea mezelurilor în diferite localuri, de cît numai în fabrici speciale și unde trebuie să domnească curățenia.

● Consiliul de admnistrație al casei rurale s'a întrunit eri după amiazi la orele 4.

Consiliul a examinat mai multe chestiuni curente și a aprobat cîte-va numiri de funcționari.

O nouă ședință are loc azi la orele 3.

● Se agită din nou ideea de a se schimba prefectul de Tecuci, d. dr. Pandeli, în locul căruia e vorba să se numească pe d. Ionel Gheorghiade.

Ni se afirmă că d. Ionel Brătianu, înainte de plecarea sa în străinătate a chemat la d-sa pe d. Ionel Gheorghiade comunicîndu-i că ar avea intențiunea de a-l numi prefect la Tecuci, cu condițiunea *expresă* să învețe mai întăi romînește.

● D. Al. V. Coroi, impiegat cl. II la vama Burdujeni, a fost transferat la vama Iași.

D. N. Vasiliu a fost numit agent auxiliar la Burdujeni, iar d. V. Apostolescu agent auxiliar de la vama Iași, a fost transferat la vama Burdujeni.

● Aducem vestea plăcută cititorilor noștri, că Vineri 19 Septembrie a. c. se redeschide teatrul-circ Sidoli cu seratele cinematografice Pathé Frères-Paris, sub conducerea abilului electrician d. A. C. Bottez.

Această serată de deschidere se va distinge printr'un program special, cu totul nou. Afară de o imensă bogăție în drame, comedii și feerii, toate programele vor cuprinde scene luate în plin-aer, evenimentele mari actuale din lumea întreagă și „Cinematograful instructiv".

Din Cinematograful actualităților, programul de Vineri va cuprinde „Evenimentele din Turcia, Entusiasmul în capitala Turciei cu ocazia proclamerei Constituției, marele incendiu din Constantinopole" etc. „Cum se extrage veninul din șerpi", în scop științific, „Menageriile uriașe din New-York", Oameni stranii, imuni la veninul șerpilor și care se distrează cu aceste periculoase reptile, momițele din sudul Americei, crocodilii din centrul Africei și alte curiozități ale faunei terestre, va cuprinde cinematograful instructiv.

Atragem toată atenția cetitorilor noștri asupra programelor extraordinare ale noului ciclu și-i îndemnăm să asiste la incomparabilele serate Pathé Frères, al căror ciclu se redeschide Vineri 19 Septembrie a. c. la 9 ore seara.

● Consistoriul spiritual al Sf-tei Mitropolii va fi convocat din nou în primile zile ale lunei Octombrie, cînd va mai judeca cîte-va procese clericale.

● Cu ocazia manevrelor regionale, regimentul 7 roșiori din localitate, va lua quartier în Tg.-Frumos.

● D. farmacist Ioan Rothbard s'a reîntors alaltăeri din străinătate, reluîndu-și ocupațiile.

● Cinematograful vorbitor „Marconi" care își urmează spectacolele în sala teatrului Regal (Pastia), a aranjat pentru astă-seară Vineri, mîine Sîmbătă și poimîne Duminică, un program cu totul nou și variat, cu scene foarte hazlii și instructive. Vor rula pe pînză bucăți noi, care n'au fost văzute încă în Iași și care în străinătate au stîrnit o vie admirație.

DIVERSE

— Aseară un copil de 5 ani al dascalului V. Popescu, de la biserica sf. Ștefan din strada Albineț 38, jucîndu-se cu o lumînare aprinsă, și-a aprins hainele de pe el, căpătînd grave arsuri la picioare și la gît.

Nenorocitul copil a fost transportat la spitalul Sf. Spiridon și internat în secția d-lui dr. Manicatide.

— Un accident s'a întîmplat aseară pe str. Dreaptă.

O trăsură în care se aflau d-nele Ecaterina și Virginia Bucicov, a fost răsturnată de o căruță cu pâine a lui Moise Idel, condusă de Dumitru Delegreanu. D-na Ecaterina Bucicov s'a ales cu o ușoară leziune.

— Femeia Hana Haia, din nebăgare de samă a căzut într'un canal pe strada Cucu și s'a rănit grav la cap.

Ea a fost internată la spitalul evreiesc.

— Locuitorul Toader Henciu a reclamat autorităților că a fost grav bătut de casapul Gh. Filip Enciu, din strada Țicăul de jos.

Pricina defectelor femeei

IV

O altă consecință a femeninătăți este sensibilitatea ce o caracterizează pe femee făcînd-o tot odată și precoce. Să vedem mai întăi cum se explică precocitatea la femeei? Natura în vederea funcției materne oprește desvoltarea individuală a sistemului nervo-muscular dar formează mentalitatea mai repede cu manifestări mai puțin solide.

Așa că băetul de 15 ani nu se potrivește cu fața de aceeași vîrstă după cum nici bărbatul la 30 ani nu se potrivește cu femeea de 30 ani, dacă cultura n'a intervenit la ambii de o potrivă. Dar din toată întîrzierea evoluției individuale a fetei, natura ține s'o despăgubească și-i formează un *spirit mai* viu, o *inimă mai veselă* și *sentimente mai arzătoare*. Ființa ei devine impulsivă.

Din trebuința ce a simțit femeia de a ghici dorințele copilului care nu se poate exprima încă cît și din acea de a preveni dorințele sau aversiunile bărbatului sub depedența căruia a fost pusă de la început, isvorî marea calitate: *pătrunderea de spirit, distingerea sentimentelor fugitive* care a ajutat pe femee să scape din pericule —calitate ce prin cultură, după cum prevede tot Spencer, se va transforma în adevărat talent de analiză psichologică. Despre această calitate e convins fie-care. Se știe că e de ajuns numai o aruncătură de ochi din partea bărbatului, și femeea a știut tot ce el dorește, contrar de ceea ce li se întîmplă bărbaților cărora de multe ori li se exprimă dorințele prin viul graiu și ei sunt departe de a le înțelege...

Lipsa de *spiritul critic* și de *îndoială* constitue tot o calitate căci numai mulțumită acestor lipsuri femeea a putut suferi apăsarea din partea celor cari se numiau protectorii ei.

Ruşinea excesivă care am numărat-o între defecte e și isvorul celei mai superioare calități: *simțul moral.*

Caritatea e isvorîtă din milă—aceasta consecință a instinctului matern.

Religiositatea fie calitate, fie defect, femeile o posedă din nevoia de a iubi de a lipsi, de cine-va. Și fiind-că numai în religie femeea nu găsi nici odată resistența, tot sufletul ei se devată Bisericei, de unde porniră și ei către călugărie în timpurile cele vechi.

Din nevoia de a supraviețui derivă o altă trăsătură mentală a femeei, atașarea ei de cel mai forte, ceea ce prin cultură se va transforma în *atașare di forță intelectuală sau morală.*

Femeile simțind prea mult injuriile ce li s'au adus prin autoritatea barbatului și din demnitatea de a nu lăsa să se vadă această jignire, capatară calitatea, pe care toată lumea caută s'o aibă: *stăpînirea de sine* care a ajuns ca un fel de autosugestie ce-și exercită femeia asupra-și.

Sentimentul frumosului îl posedă femeile numai pentru lucruri mici, găteli, ornamentarea salonului.... dar prin cultură vor capata, de sigur, și pe cel adevărat, sentimentul artei.

Din faptul că nimenea nu s'a dat osteneală pentru femee lăsînd-o la voia întîmplărei, ea fu nevoită a face ceea ce văzu pe alții făcînd, pe lîngă trebuința de a nu face de cît la fel cu care se găsea sau care o stăpîneau, pentru a-și putea duce traiul, preveni *darul pe a imita*—origina modei. Dar acest dar al femeei mai însamnă și *plasticitate*, putere de a se modela, de a se conforma mediului, deci e și aceasta o calitate, sugestionabilitatea, condiția traiului.

Femeile sunt mai *puțin sensuale* din obiceiul de a se abține dînd voe stăpînului să dispue de ea oricînd.

Rezerva ce ședea așa de bine odată femeei, acum începe a se pierde, din pricină că e luată ca stîngăcie.

Candoarea, inocența, atît de mult cîntată de poeți de asemenea se pierde căci se confundă cu prostia.

Cît privește *năzuința femeei de a domina* viitorul, cultura, evoluția, de sigur o va schimba în ambiție rațională.

*

Vedem dar, cît de mult datoresc femeile barbaților. Prin apasarea ce au exercitat asupra lor au dat loc la atîtea calități pe care unele din aceste calități barbații le posed, mai puțin. Păcatul e că barbații au făcut acest bine femeilor în chip inconștient, ceea ce revine în tot nu au nici un merit. Și cu toate acestea dacă ei nu le-ar fi stăpînit, femeile posedau mai puține calități.

Așa dar putem conchide că starea de înapoere a întregii stări sociale ce a suferit femeea în decursul timpurilor, i-au schimbat dispozițiile ei naturale fizice, intelectuale și morale. Totul se va îndrepta, s'ar părea, prin instrucție și educație și cu toate acestea numai atît nu-i destul. Și iarăși dacă chestia s'ar face tot în chipul știut, nu s'ar ajunge la nici un rezultat.

Că în educație trebue ținut în samă rolul biologic al femeei cît și din calitățile psihice determinate de acest rol, nu mai rămîne nici o îndoială, dar a lua în samă numai acestea, cum s'a făcut până acum, nu-i drept. Trebue dat și femeei o cultură egală cu a barbatului. Căci dacă n'ar fi procedat de la început ca femeile să aibă acelaș nivel cultural cu barbații, fața omenirei întregi ar fi fost cu totul alta.

Dar acum numai o cultură egală cu a barbaților nu-i destulă pentru femei. Inaintea reformei educației femeei e nevoe de reforma moravurilor și a opinilor. Cu toată revolta spiritelor apăsate și sufletește și economicește cît și fisicește—bolile—de la femee numai nu putem capata „mîntuirea lumii", după cum zice Tolstoi.

Intăi reorganizarea intregii societăți și apoi bănuelile asupra femeei, că nu răspunde menirei ei sfinte de „educatoarea omenirei".

„Femeea trebue creată din nou, căci cea existentă e rezultatul defectelor atavice și a unei educații sterpe, Ea trebue desrobită de prejudiții. făcînd-o să devie avidă de dreptate și adevăr"—zice Zola.

Maria C. Buțureanu.

Ultime informaţii

Intervenţia d-lui procuror general către preşedintele Curţei cu juri din Vaslui, pentru sorocirea procesului crăşmarilor din Iaşi în seziunea aceasta, sosind după închiderea seziunei, acest proces nu se va judeca de cît în Decembrie.

Ministerul instrucţiei a trimis directorilor şcoalelor din localitate următoarea circulară:

„In conformitate cu legea şi regulamentul sanitar, sunteţi datori să cereţi elevilor cari se înscriu în şcoala dv. şi biletul de vaccinare.

Autorităţile ne încunoştiinţează că în unele şcoli au găsit elevi nevaccinaţi, ceea ce constituie o călcare a dispoziţiunilor în vigoare, precum şi un pericol pentru sănătatea publică".

● Din sorginte sigură aflăm că pe ziua de 1 Octombrie a. c. se va face o mişcare în personalul medical.

Am anunţat în unul din numerile trecute că d. dr. C. Buicliu, medicul şef al oraşului, va fi scos la pensie pe ziua de 1 Octombrie a. c.

Toate insistenţele d-lui dr. Buicliu de a fi lasat să funcţioneneze pînă la 1 Aprilie viitor, au rămas zadarnice.

De şi s'a vorbit că d. dr. Anghel va fi numit în locul d-lui dr. Buicliu, totuşi nu se cunoaşte precis cine va fi succesorul.

● Administraţia comunală, în vederea ameninţărei transmisiunei epidemiei de holeră din Rusia, luînd avizul consiliului de higienă al oraşului, a placardat următoarele sfaturi:

Să vegheze ca cea mai mare curăţenie să domnească atît în interiorul locuinţelor cît şi prin curţile lor.

Ca alimentaţie să întrebuinţeze numai carne proaspătă, fructe curăţite bine şi verdeţuri bine fierte; să se ferească de uscături şi de conserve rău pregătite.

Apa de băut să fie bine filtrată sau fiartă şi să nu întrebuinţeze nici la spalat apă din fîntîni.

La cea mai mică indispoziţie cu stricare de stomac şi diaree să consulte imediat un medic particular, sau dacă sunt săraci, să se adreseze Medicului de dispărţire, fie direct sau prin mijlocirea Agenţilor poliţieneşti.

Să ceară ca curăţirea latrinelor de la locuinţele lor să se facă foarte regulat iar în urma curăţirei, rezervoriile latrinelor riguros desinfectate cu acid fenic crud sau cu lapte de var.

● Din Vaslui ni se comunică că d. Eduard Ghika prefectul judeţului, stărue foarte mult pentru disolvarea actualului consiliu comunal din acel oraş.

● D. Căpitan Aslan, dela comenduirea pieţei a făcut astă-zi noui descinderi şi percheziţii la prăvăliile din strada Veche, spre a vedea dacă nu se găsesc cisme din cele ce lipsesc de la regimentul 13 Ştefan cel Mare.

La Iţic David a găsit nişte tunici şi pantaloni, iar la Ioină Taubina, din str. Veche 25 a găsit vre-o 22 perechi de cisme, dintre care cîte-va noi.

Ambii n'au putut preciza de unde le au.

● Ministerul Cultelor a cerut revizoratului şcolar să pună în vedere conducătorilor de grădini de copii, să trimeată ministerului informaţiuni din ce fonduri se întreţine, cît se cheltueşte anual, de ce local dispune grădina, cîţi copii frecquentează grădina, ce limb vorbesc copiii, ce program urmează, ce cărţi româneşti sau streine citesc copii etc.

● Am vorbit la timp despre prinderea lui M. Şaraga, dezertor din regim. 14 Roman, care a comis o crimă în Bucovina.

El a fost înaintat parchetului, de unde apoi a fost înaintat autorităţilor militare.

Şaraga se află acum în închisoarea militară de la Galata şi va fi judecat de către consiliul de răsboiu al corpului 4 de armată.

E vorba ca regim. 7 roşiori, din cauza epidemiei de febră tifoidă de care e bîntuit, să fie strămutat din Iaşi pentru cîtva timp, şi repartizat în T.-Neamtz, Paşcani şi T.-Frumos.

In lipsa soldaţilor, cazarma urmează a fi desinfectată şi din nou văpsită.

Consiliul facultăţei de litere şi filosofie a decis eri amînarea recomandărei d lui dr. în litere Ioan Ursu, care ceruse suplinirea catedrei de Istorie modernă vacantă la facultatea de litere, până ce ministerul nu va fixa data ţinerei unui concurs pentru această catedră.

● Inscrierile la examene, la facultatea de litere vor începe de la 20 Septembrie c. şi vor ţinea până la 1 Octombrie.

● Un incendiu s'a declarat eri pe la 5 şi 45, in strada Carol No. 37 la casele locuite de d. locotenent Gane, proprietatea d-nei Maria Donici.

Focul a luat naştere de la un cazan şi a distrus acoperişul unui apartament care servea de baie.

Pompierii au localizat focul.

Astăzi la orele 4 d. a. se va da rezultatul concursurilor de la şcoala de Belle-Arte.

● **Din Huşi.**—*Judiciare.*—Procesul intentat pentru a 3-a oară d-lui dr. I. Munteanu, fost primar al comunei Huşi s'a terminat cu deplina sa achitare.

Obiectul procesului a fost chestia dacă d-sa, ca pensionar, a putut să ia de la primăria de Huşi supt o formă sau alta vre-o retribuţie.

D. dr. Ioan Munteanu, ca primar a renunţat la salariu, de care ce avea pensie; cu cheltuelile de reprezentare şi deplasare s'a mandatat pe numele d-sale suma de 1800 lei.

Tot procesul s'a învărtit asupra acestui lucru: intrau sau nu cei 1.800 lei în prevederile legii cumulului.

*

Şcolare.—D-na Vasilescu, maestră de lenjărie a fost numită directoară şcolii profesionale din localitate, înlocuind pe d-ra Dobias.

— Numirea d-lui Codreanu ca director la gimnaziu a stîrnit o vie indignare în rîndurile profesorilor colegii săi. In special d. Gh. Vîntu, care fe şi defensor eclesiastic tună şi fulgeră contra acestei numiri, o nouă pacoste a prefectului.

— Procesele poliţaiului de Huşi şi a inspectorului comunal de Roşieşti, se ţin lanţ.

Judecătorii de ocol nu pot discurca ceia ce încurcă aceşti doi d-ni slujbaşi.

Până cînd!

Curtea cu juri.— Inaintea Curţei cu juri a venit astăzi spre judecare procesul lui Dumitriu Coniac, acuzat că în ziua de 12 Mai a. c., a omorît în pădurea de la Hadîmbu pe amanta sa Maria Rotariu, pe care apoi a strangulat-o de craca unui copac, pentru a simula că numita s'a sinucis.

Curtea era prezidată de d. C. Grigoriu, membru al Curţei de Apel, asistat de d-nii Ciohodariu şi Hipolit Mîrzescu.

Acuzarea a fost susţinută de d. prim-procuror M. Ghinea Ionescu.

Apararea a fost susţinută de d-nii avocaţi Neculaide şi V. Idriceanu.

Mine, d. ministru V. G. Morţun, la întoarcerea dela Neamtz, va trece să viziteze lucrările liniei ferate Podul Iloaia-Hîrlău.

● La 22 Septembrie se vor întruni membrii consiliului de higienă a oraşului pentru a decide ultimele măsuri de luat spre higiena oraşului în vederea apărărei de holeră.

Examenul de notari ce s'a ţinut la prefectura de judeţ. s'a terminat eri.

S'au prezentat 5 candidaţi.

Rezultatul se va da poimîne.

● Parchetul a fost avizat că aseară locuitorul Ioan Dascălu zis Grosu, din comuna Golăeşti, luîndu-se la ceartă cu consăteanul său Gh. P. Anton, la un moment dat cel dintăi a descărcat un foc de puşcă în Anton, rănindu-l grav.

Criminalul a fost arestat iar victima a fost internată la spital.

● Ministerul Cultelor a trimes o adresă revizoratului şcolar prin care comunică că la 24 Ianuarie 1909 împlinindu-se jumatate secol de la sevîrşirea unuia din cele mai însemnate acte ale istoriei noastre, ocaziunea aceasta nu trebuie lasată să treacă fără ca tinerimea şcolară să fie deşteptată asupra însemnătăţii ei şi să fie făcută să înţeleagă rostul actual al lucrurilor în care alegerea de la 24 Ianuarie 1859 a fost un moment hotărîtor.

Pentru aceasta, ministerul cere revizoratului ca din vreme să se gîndească împreună cu consiliul şcolar la ce va crede de făcut pentru ca serbarea viitoare să se ţină în mod mai deosebit şi mai folositor pentru deşteptarea simţului practic al şcolarilor.

● **Judiciare.**—Eri tribunalul secţia II-a a judecat procesul intentat de firma S. M. Kahane et Bris, fost S. Schiller, contra firmei «Fraţii Mendelsohn et Balaban», cu însemnul „la băeţii de la S. Schiller," insemn transformat în „Poetul Schiller".

Reclamanţii au fost aparaţi de d. avocat Combati, iar intimaţii de d. avocat Cristofor.

Procesul a durat de la ora 4 la 6 p. m. şi tribunalul, după o scurtă deliberare, a admis opoziţia în parte a firmei fraţilor Mendelsohn, a retractat ca neprobate daunele de 4000 lei acordate prin sentinţa de mai înainte, a condemnat pe firma Fraţii Mendelsohn şi Balaban cu însemnul actual „La Poetul Schiller" să desfiinţeze din firmă insemnul, publicaţii, mărfuri etc., numele de Schiller, acordînd numitei firme termen de 20 zile pentru desfiinţare, iar în caz contrar să plătească cîte una sută lei pe fiecare zi, osebit 50 lei cheltueli de judecată.

Această a doua hotărîre a tribunalului va da de gîndit tinerilor comercianţi, dacă trebuie sau nu să se folosească în viitor de numele „Schiller" cu ultima denumire ce a mai rămas, în renumita piesă a lui Schiller.

— In ziua de 25 Septembrie se va judeca la Curtea cu juri procesul privitor pe d. Tomiţa, care a omorît pe cumnatul său M. Ciohodariu, din Podul-Iloaia.

La 27 Septembrie Curtea de Apel secţia II-a va judeca apelul făcut de Tomiţa contra sentinţei tribunalului, prin care a fost condemnat la un an şi jumătate închisoare, pentru delapidarea unei sumi de bani de la casa de bagaje de la gară, unde numitul era casier.

● In nici o ţară nu s'a văzut o mai multă lipsă de bun simţ şi o purtare mai revoltătoare la şefii de tren şi subalternii lor, ca la cei de la noi.

In nenumărate rînduri am atras atenţiunea celor în drept şi cu toate acestea nu se ia nici o măsură.

Un fapt revoltător s'a petrecut alaleri pe linia Doroiu—Iaşi, care a stîrnit e vie indignare printre călători.

Un biet soldat care venea la Iaşi a perdut biletul de tren şi şeful trenului N. Simionescu l'a somat să se dea jos, cînd veni şi făcu revizia a doua oară. In zadar ceilalţi călători se ruga să'l lase declarînd toţi că au văzut că soldatul avusese bilet mai înainte, căci funcţionarul nu vroia cu nici un chip. Ba, mai mult, călătorii ceilalţi, pătrunşi de mila bietului soldat care plîngea, au rugat pe şeful trenului să'l îngăduie că ei vor face o cheţă pentru a-i plăti biletul pierdut.

Drept ori ce răspunsul, şeful opreşte trenul şi asvîrle pe bietul soldat din vagon, lăsîndu-l noaptea în mijlocul cîmpului. Şi cînd i s'a reproşat, şeful trenului pe un ton ce nici la lucrătorii de pe linie nu se poate auzi, a început a insulta pe călători.

Ar fi bine să se pue capăt acestor fapte scandaloase şi să se deschidă o anchetă.

● Astă-zi la orele 4 p. m., s'a făcut la cimitirul „Eternitatea" înmormîntarea regretatei Maria Alexandra, soţia d-lui Gh. Popovici, profesor pictor la şcoala de Belle-Arte născută Volansky.

Cortegiul a pornit de la biserica Sf. Spiridon, unde era depus corpul.

Au asistat rudele şi prieteni.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti 19 Septembrie

Raportul comisiunei de anchetă

Bucureşti,—Azi dimineaţă d. Ciru Oeconomu. procuror general la Inalta curte de Casaţie, s'a prezentat la ministerul de justiţie şi a depus raportul comisiunei de anchetă cu privire la magistratura din Iaşi. De asemeni, odată cu raportul, d. Oeconomu a depus şi anexele adunate cu ocazia anchetei.

In raportul prezentat ministrului de justiţie, comisiunea spune că d. A. C. Cuza şi-a retras acuzaţiunile de venalitate şi de rea credinţă aduse magistraturei şi menţinînd numai acea de «indulgenţă», pe care însă n'a putut'o dovedi.

D. Cuza a spus că s'a făcut ecoul svonurilor care circulau în public. D-sa cînd s'a prezentat înaintea comisiunei de anchetă, avea oare-cari notiţe, care însă mai mult l'a încurcat.

In ceia-ce priveşte pe d. procuror Hamangiu, raportul arată că şi d-sa şi-a retras acuzaţiile de rea credinţă ce le arătase faţă de d. procuror T. Stoenescu.

Comisiunea conchide că nimic din cele dennuţate nu sunt adevărate.

Comisiunea declară, în cela-ce priveşte atitudinea d-lui procuror Hamangiu, că a constat că acesta şi a făcut o situaţie imposibilă de oare.ce a lucrat contra intereselor magistraturei, din care face şi d-sa parte, aducînd acuzaţii d-lui T. Stoenescu, un distins şi integru magistrat.

D. ministru Stelian, examinînd raportul comisiunei a spus că aşa cum se prezintă nu poate fi publicat în ziare dar a însărcinat pe d. Ciru Oeconomu să alcătuiască un raport detailat, care să fie publicat în „Monitorul Oficial".

Starea sănătăţei Suveranului

Bucureşti. — Ultimile ştiri sosite din Sinaia, cu privire la starea sănătăţei M. S. Regelui, sunt din cele mai bune.

Sănătatea Suveranului s'a ameliorat mult; M. Sa de două zile nu mai are crampe.

In chestia anchetei

Bucureşti.—Printre magistraţi se fac multe comentarii asupra anchetei făcută la Iaşi.

Unii magistraţi spun că s'a făcut o omisiune cu ocazia anchetei şi anume că în afară de Cuza trebuia să fie ascultat şi d. Iorga, care mai înainte de cei dintăi a aruncat învinuiri magistraturei.

Intrunire liberală

Bucureşti.—Membrii clubului liberal din Capitală vor fi convocaţi zilele acestea în adunare generală în localul clubului.

Inspecţii administrative

Bucureşti.—D-nii Al. Crăsnaru, Manolescu, şi Ghyka, inspectori administrativi, au fost însărcinaţi să facă inspecţii prin judeţe, spre a vedea cum se aplică legea de reorganizare administrativă.

HOLERA

Sofia.—Ştirile date de ziare cu privire la ivirea holerei la Rusciuc nu se confirmă pînă în present de autorităţi.

*

Petersburg.— In ultimele 24 ore au fost 235 cazuri noui de holeră, din care 98 decese.

Totalul bolnavilor este de 1834.

Călătoria Suveranilor Spaniei

Buda-Pesta.—Suveranii Spaniei au sosit azi după amiază aci şi au fost primiţi la gară de Impăratul Francisc Iosif, de Arhiduci, de Arhiducese şi de autorităţi.

Cei doui monarhi s'au salutat foarte cordial. Străzile erau pavoazate, trupele erau înşirate pe tot parcursul cortegiului. O mulţime enormă aclama.

Pregătiri pentru alegeri

Constantinopol.— Monitorul oficial anunţă că s'au început pregătirile pentru alegerile legislative.

Deces

Constantinopol.— Suplimentul gazetei, „Eni Gazeta" spune că şeful curzilor Ibrahim Paşa a murit Duminecа trecută.

Explozie

Rensburg.— O explozie s'a produs într'un fabrică de îngrăşăminte chimice de aci.

Au fost 15 rîniţi dintre care 4 sunt pe moarte.

Boala Imparatului Chinei

Berlin.—După ultimile ştiri Imparatul Chinei se află într'o stare gravă.

Se zice că e pe moarte.

Chestia conflictului turco-bulgar

Paris.—D. Pichon, ministru de externe a anunţat consiliul de cabinet că guvernul rus a adresat puterilor un memorandum, propunînd să se supună chestia drumului de fer oriental judecăţei puterilor semnatare ale tratatului de Berlin.

Consiliul a hotărît ca Franţa să adere la propunere.

Reprezentanţii Franţei la Sofia şi Constantinopol vor continua să sprijine pe reprezentanţii celorlalte puteri în vederea aplanărei pe cale de înţelegere pacifică a dificultăţilor dintre Poartă şi Bulgaria.

*

Constantinopol.—In afacerea Gessov şi în chestia conflictului pentru căile ferate orientale cu Bulgaria nu este nimic nou.

Noul ministru turc la Belgrad

Belgrad.—Noul ministru al Turciei la Belgrad, Azarian Effendi a remis Regelui scrisorile sale de acreditare, în audienţa solemnă.

Decret regal

Madrid.—„Gazeta" publică un decret regal, prin care imparatul Francisc Iosif este numit căpitan general onorar al armatei naţionale spaniole.

Arestări

Agram.—9 persoane au fost arestate sub bănuiala de a face propagandă pansîrbă.

Ziarele apărute astă-seară la Agram au fost confiscate.

TEATRUL CIRC SIDOLI

Vineri 19 Septembrie a. c.

se redeschide

TEATRUL CINEMATOGRAFIC

— — Pathe Freres—Paris — —

Sub conducerea technică a domnului

A. C. BOLTEZ

Peste cîte-va zile:

Teatrofonul Pathé-Frères

Cinematograful vorbitor

Cea mai grandioasă invenţie a epocei noastre

Dr. H. IVAINER

MEDIC DE SPITAL, specializat la Paris

pentru boale de copii, s'a stabilit în Iaşi.

Str. Primăriei No. 30

NOU! NOU!

Sticlele „Isometrop"

Cea mai clară vedere, experimentată cu razele *Roentgen.* Premiată de toate academiile oculistice.

Asigură conservarea ochiului, evită fluorescenţa şi *măreşte vederea*

Se incadrează

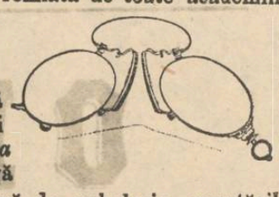

în ori ce formă de ochelari; montările cele mai noui şi mai sistematice.

Singurul depozit la

Magazinul de optică **W. FISCHER**

IAŞI, Strada Lăpuşneanu 30

Mare depozit de Binocle "Flamarion"

S'a redeschis

— *în str. Anastasie Panu 39* —

VECHIUL ŞI CUNOSCUTUL

Magasin de coloniale

„LA MARINARUL"

(L. MARCU)

Mărfuri proaspete şi trufandale de cea mai superioară calitate.

De închiriet maimulte apartamente de cîte două odăi şi bucătărie la imobilul din Iaşi, strada Păcurari No. 97.

Pentru codiţiuni a se adresa la d. avocat M. C. Drăcşăneanu, strada de Jos.

Prima Fabrică de Argintarii

SUSSMANN & GRANET.—Iaşi

Repară ori-ce, obiecte de argint şi argintate.

Preţuri foarte moderate.

Pentru informaţiuni a se adresa d-lui B. Sussman, Str. Ştefan cel Mare No. 36.

Cabinetul de Chirurgie dentara

al

Doamnei Doctor CIUDIN NICULCEA

se va muta de la 26 Octombrie c., tot în str. Lăpuşneanu la No. 25, d'asupra parfumeriei Darmet (Robert) casele Mavrocordat. Intrarea prin gang.

Reclama e sufletul comerţului

CAILE FERATE ROMANE

Plecarea şi sosirea trenurilor—GARA IAŞI

PLECAREA

Ante meridiane

Paşcani, Bacău, Piatra-N., Bucureşti	6.10
T.-Ocna, Burdujeni, Fălticeni, Botoşani	
Vaslui, Galaţi, Bucureşti	8.35
Dorohoi	8.40
Paşcani, Bucureşti	10.20

Post-meridiane

Ungheni, Chişinău, Odessa	12.05
Vaslui, Tecuci, Galaţi	3.10
Dorohoi	5.40
Paşcani, Bucureşti, Burdujeni, Fălticeni	5.55
Botoşani	
Vaslui, Bucureşti, Galaţi, T.-Ocna	9.05

SOSIREA

Antè-meridiane

Bucureşti, Tg.-Ocna, Galaţi, Vaslui	8.30
Dorohoi	10.35
Paşcani, Bucureşti, Fălticeni, Burdujeni	11.20
Botoşani	

Post-meridiane

Galaţi, Tecuci, Vaslui	1.05
Ungheni, Chişinău, Odessa	5.25
Bucureşti, Paşcani	6.20
Dorohoi	8.00
Bucureşti, Galaţi, Vaslui	9.55
Paşcani, Bacău, Piatra-N., Galaţi, Bucureşti	10.55
T.-Ocna, Fălticeni, Botoşani, Burdujeni	

Gonosan
TRADEMARK

ANTIBLENORAGIC

Cel mai bun şi aprobat de toate autoritaţile medicale. Calmează repede durerile şi opreşte secreţiunea, *scurtează durata boalei şi preîntîmpină complicaţiuni.* Doza: 4—5 ori pe zi cîte două capsule după mîncare.

De vînzare la toate farmaciile şi drogueriile din ţară. Preţul unei cutii 50 capsule lei 4; cu 30 capsule lei 2.75.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa administraţiei ziarului, strada Ştefan cel Mare No. 38

MARTIN BUCHOLTZER

105 STRADA PACURARI 105

Spălătorie şi boiangerie chimică cea mai modernă.

Reinstalînd fabrica şi angajînd personal special pentru spălătorie călcătorie şi boiangerie chimică. Am onoare a face cunoscut onor. şi vechei mele clientele că am reînceput a primi la atelierul de spălătorie, rufe, gulere, manşete etc. executînd comanda după dorinţa Onor. Public în cel mai scurt timp şi cu preţurile cele mai avantajoase.

Asemenea atelierul de boiangerie fiind cu totul reînoit şi asortat cu toate culorele moderne pentru ori-ce calitate de stofe recomandă în această artă Onor. mele clientele că pentrn sezonul de toamnă şi iarnă, se primesc pentru colorat ori-ce fel de stofe, covoare, haine bărbăteşti, pentru femei şi copii, de ori-ce fel de stofe, perdele, cuverturi şi va fi prompt şi conştiincios servită. Garantez pentru toate colorile.

Recomand şi spălătoria chimică pentru curăţirea garderobei de haine de dame şi copii, toilete de bal, teatru, concert şi haine ofiţereşti, stofe de mobile, lncruri brodate, mănuşi, umbrele, panglici precum şi orice obiect ce se atinge de această branşă.

Pentru efectuarea conştiincioasă a flecărui obiect garatez.

Atrag mare atenţiune Onor. mele clientele că am instalat în atelier noui gherghefuri cele mai moderne, pentru spalat şi întins perdele care vor fi executate ca şi în străinătate.

Comenzile se primesc direct la fabrica Strada Păcurari 105 sau în oraş Strada Lăpuşneanu 25 lîngă parfumeria Robert şi Strada Atanasie Panu 64 şi la Bîrlad Strada Principală No. 223.

Incercaţi dar şi încurajaţi instalaţia cea mai modernă în această branşă şi cu experienţe pline de succes pentru mine şi Onor. public după 12 ani de practică în această artă, sper că voi satisface toate cerinţele publicului.

Cu osebită stimă
MARTIN BUCHOLTZER
Strada Păcurari No. 105

Spălătorie şi boiangerie chimică cea mai modernă

„România musicală"

— IAŞI —

24 Str. Lăpuşneanu 24

Piane: din cele mai renumite Fabrici începînd de la Lei 700—pînă la cele mai scumpe.

Renumitele Pianine Zimmermann cea mai mare fabrică din lume.

Gramofoane: Marca „Inger" preţuri, reduse Gramafon de concert mare cornet dirigiabil redus din lei 250—la lei 150.

Plăci mari de concert pe ambele părţi numai Lei 4.—o placă.

Note musicale: pentru Conservator, studii şi piese moderne.

Viori pentru şcoală, Orchestră şi solişti.

Mandoline italiane, Violoncele, Flaute.

Coarde fine din cele mai renumite fabrici.

Preţurile cele mai eftine.

Hîrtie diafană de lipit pe geamuri cele mai frumoase desenuri.

Tablouri de artişti celebri precum şi Rame.

Preţurile cele mai reduse.

10 lei ZILNIC

şi chiar şi mai mult se cîştigă uşor. *Săriţi* pentru detaili Agenţii de publicitate „Presa" Bucureşti, *pentru S. B.* No. 8.

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

Stefan P. Georgescu
AVOCAT
— Str. Căpitan Păun No. 10 bis —
Primeşte consultaţii dela 7 jum. la 9 dim.

D-r Alex. Lambrior
— Strada Vovideniei No. 1 —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

ADVOCATUL
EM. SOCOR
S'a mutat în Str. Veche 24

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— Strada Crucei 41 —

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărboi No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907
PESTE 182 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,266,500

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.

b) Contra asigurări.

c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.

d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi *Diferitè alte asigurări atingătoare de branşa vieţei.*

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei care au întîrziat

Să nu piardă ocaziunea acum la:

Clasa IV-a a Loteriei

Tragerea

la 25 şi 26 Septembrie

LEI 900000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai rămas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 13
1/4	Un sfert	Lei 26
1/2	Una jumătate	Lei 52
1	Loz întreg	Lei 104

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4.50—lei	1/4	Un sfert	9—lei
1/2	Una jumătate	18 — lei	1/1	loz întreg	36—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicliu celmai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul V.—No. 540. IAȘI Duminecă 21 Septembre 1908

Convenția comercială cu Austro-Ungaria

Mai multe ştiri concordante se întrunesc pentru a ne arăta că momèntul reînceperei negocierilor pentru încheierea unei convenţii comerciale cu Austro-Ungaria, se apropie.

Această chestie este una din cele mai grave probleme economice, pe care trebue să le rezolve guvernul actual.

Nu punem în bănuială bunele sale intenţiuni, căci e un guvern romînesc şi nu se poate nici măcar presupune ca el să nu aibă ferma hotărîre de a apăra interesele ţării.

Incheierea convenţiilor comerciale nu este o chestie de partid, ci o chestie naţională; căci întocmai precum chestie naţională este, cînd ţara e în primejdie, tot aşa se întîmplă lucrul şi cînd e vorba de a hotărî printr'un act internaţional, viitorul ei economic. De aceea nu trebue făcută chestie de partid din încheierea convenţiei cu Austro-Ungaria şi opoziţia are menirea de a sprijini şi la nevoie de a încorda cît mai mult voinţa guvernului, pentru a-l face să izbutească în apărarea marelui interes, pe care împrejurările i l'a dat pe mînă. E bine ca în asemenea chestii străinătatea să vadă că nu are a face numai cu un partid şi numai cu acel de la guvern, ci cu ţara întreagă care stă ca o singură voinţă, ca o mare stîncă, de care să se sfarme valurile prea nesăţioase ale străinătăţei ce ne înconjoară.

Bine înţeles că această ţinută a opoziţiei poate dăinui numai atîta timp cît încă tratativele nu sunt începute. Dar îndată ce ea ar vedea cea mai mică şovăire în purtarea delegaţiei numită de guvern, e datoare să susţie din răsputeri adevaratele interese ale ţărei; căci nimic nu e mai periculos de cît să-ţi vezi averea jertfită din pricina unei precări politice, poate prea rostită, care lasă pe al doilea plan interesele economice.

Intr'adevăr e un ce foarte curios ca relaţiile politice ce ne leagă de Austro-Ungaria, să fie atît de bune şi în aparenţă cel puţin atît de cordiale, pe cînd acele economice să ne fie atît de nefavorabile.

Sunt ani de zile de cînd România nu mai exportă în ţara vecină aproape nici un cap de vită, nici-o oaie, nici un mascur. Sunt ani de zile de cînd comerţul nostru de animale este cu desăvîrşire ruinat. Căci noi, care altă-dată exportau în Austro-Ungaria, animale pentru suma de 25 milioane, astă-zi nu mai exportăm nici macar de un milion.

Şi cu toate acestea în politică mergem alături, căci tripla alianţă tot ne tîrie în valurile sale. Intâlnirile dintre Suveranul nostru şi Imparatul Austro-Ungariei, reînoesc necontenit nestrămutata prietenie între cei doui monarchi. Miniştrii noştri sunt iarăşi îmbrăţişaţi de miniştrii ţărei vecine cu cea mai mare căldură. Dar cu toate acestea, sub aceste aparente relaţii de prietenie, se ascund şi simţiminte de altă natură. Căci împărăţia vecină nu este numai Austriacă, ci este şi Ungurească şi dacă Austriacii pot să ne vree binele, până la un punct cu sinceritate, nu stă tot ast-fel lucrul şi cu Ungaria, care pe de-o parte chinueşte şi martirizează pe fraţii noştri din Transilvania, pe de alta caută să ne exploateze economiceşte în chipul cel mai adînc, silindu-se a'şi deschide piaţă cît mai largă în România pentru strecurarea productelor ei industriale şi să ne închidă graniţele pentru productele pe care noi avem interes a le vinde în partea cealaltă a monarchiei.

Să se bagé deci bine de samă ca să nu jertfim cum-va, pentru nişte simţiminte de un ordin prea nobil şi pentru interese de un ordin prea înalt, economia ţărei noastre, în favoarea ascunsă numai a unei părţi din Monarhia, pentru care noi avem aceleaşi sontimente şi de care ne leagă acel interes.

(Va urma) **A. D. Xenopol**

Prefectul de Fălciu

Eri a fost convocat pentru a doua oară la Huşi, consiliul general judeţian, pentru a rezolva chestiunile la ordinea zilei.

Rari prefecţi au situaţie mai falsă ca prefectul de Fălciu. Sfădit cu toţi reprezentanţii judeţului, în disonanţa cu toate elementele politice, cu o administraţie cea mai abuzivă din toate, prefectul N. N. Lupu continuă să administreze judeţul în ciuda şi pofida tuturor.

Luptînd la început contra lui Cişman; azi e silit să se dea în braţele lui Cişman cu Dobrenii, pentru că la d-sa prefectura a devenit o necesitate. D-sa a compromis in impulsivitatea sa istorică pe toţi subalternii săi. Poliţaiul său abuzează, inspectorii comunali abuzează, şi judeţul se sbate de apucăturile căzăceşti ale şefului judeţului.

Consiliul judeţian nu s'a întrunit nici de astă dată. Desolva-se-va? Aici începe pentru prefectul dr. N. Lupu opera cea grea. Isolat de toţi d-sa nu va avea cu cine duce lupta si deci zilele sale politice îi sunt numarate.

Cu izolarea şi exoflisirea sa politică se va mai scoate o măsea din falca socialista, cu care s'a împănat administraţia Moldovei, şi cum Jenică Atanasiu a fost exoflisit la Tulcea, dr. Lupu va fi exoflisit la Constanţa.

Mişcarea anarhistă

In judeţul Buzeu mişcarea socialistă se face în mod oficial.

Supt formă de întruniri politice, provocate de d. dr. Anghelescu, deputat la colegiul al 3-lea, se pun direct în acţiune preoţi şi învăţători, care sunt încurajaţi şi îndemnaţi să ia cuvîntul şi să discute în faţa adunărilor populare legile şi aspiraţiunile maselor.

După ce Prahova a fost potricalată de agenţii lui Ionescu *al cincilea*, iarăşi deputat; după ce s'au agitat satele şi tărguşoarele din centrele industriale ale Prahovei; a sărit propaganda în judeţul Buzeu, patronată de autorităţi şi grăbind lumea să stea pe un vulcan în fierbere.

De cît măsura nu este egală.

In judeţele Prahova şi Buzeu se iau învăţători şi preuţi şi-i silesc să ia cuvîntul la întruniri şi să atace nu numai oameni politici, dar şi ordinea actuală de lucruri.

Nu prejudecăm nimic, dar ne place a crede că aceşti agenţi ai d-lui Haret ar trebui să se gîndească că alţi colegi ai lor, pentru lucruri mai inofensive sunt tîrîţi la judecători, destituiţi şi atinşi în demnitatea lor pentru că n'ar fi avînd acelaş cult de aceiaşi oameni politici şi ar fi avînd alt ideal în aşezarea societăţii.

Invăţătorii din Buzeu asmuţiţi de politicianii de astăzi au eşit la luptă politică atăcînd formele politice ale statului, şi au siguranţa că la spete au pe fruntaşii partidului.

Că nu aceiaşi măsură se aplică asupra altora e de ajuns să pomenim un singur caz destul de edificator.

Invăţătorul diriginte de la o şcoală rurală e destituit din dirigenţă pe simplul motiv că în calitate de funcţionar al statului a întovărăşit în propagandă pe un om condemnat pentru beţie.

De fapt motivul pus în adresa oficială e o grobiană minciună şi o murdărie ordinară, de cît numitul învăţător nu hrănia pe faţă alte sentimente pentru oamenii zilei.

Am vrea să ştim aplica-va ministrul Haret aceiaşi măsură contra colegilor de la Buzeu, ori dacă se arată aşa de îngăduitor pentru unii şi autoritar faţă de alţii, nu e un stimulent la anarhie?

D. Anghelescu, este un alter ego al lui Haret şi ceia-ce se face la Buzeu e cu perfecta aprobare a însuşi ministrului de culte.

Dar cine samănă vînt culege furtună.

Chestiuni locale

Permanentizarea expoziţiilor viticole

Frumoasa expoziţie viticolă făcută în pripă a rîdicat o chestie de cea mai mare importanţă pentru Iaşi şi pentru vaza sa de centru viticol.

Podgoriile Iaşilor, apropiarea Cotnarilor cu toate produsele sale clasice, faptul că Iaşii e un oraş mare, face să se rîdice întrebarea: merită sau nu, şi este în interesul ridicării valorii sale de centru productiv în fructe şi în vin, ca asemenea expoziţii de fructe şi struguri să se facă anual şi să ţină mai mult, cel puţin 2 luni de zile?

Numai, a pune întrebarea e a găsi şi răspunsul.

Da; şi Iaşii merită acest lucru şi interesul progresării acestei regiuni bogate face ca expoziţia regională să fie permanentă.

In ţara romînească sunt multe regiuni viticole. Nici una însă n'are avantajul Iaşilor.

Statul abia prin pepinierile sale a reuşit să-şi întocmească un deposit central de fructe, struguri şi vin în Capitală, unde mercantilitatea predomină.

Iar cîţiva mari proprietari, cari au înţeles că a venit vremea pentru a-şi industrializa produsele moşiilor lor, iar au imitat pe stat şi au deschis şi ei magazine centrale de fructe, struguri şi vinuri şi mai ales... vinuri.

Chiar *Stînca* noastră nu a rămas mai pe jos!

Celelalte podgorii însă fiind prea departe de centrele mari, producătorii de fructe şi vin simt greutatea distanţei şi apoi nici vizitatori nu găsesc să admire superioritatea recoltei.

In Iaşi din contra; în jurul Iaşilor avem atîtea podgorii renumite. Foarte multă lume din Iaşi a prins gustul cultivării fructelor şi a strugurilor şi în interesul lăţirei acestor ocupaţiuni alese se simte nevoe ca aceste expoziţiuni de fructe să fie permanente.

Camera de comerţ din localitate trebue să avizeze la mijloacele materiale de a putea garanta permanentizarea unor asemenea expoziţii regionale, căci prin ele se va înlesni selecţionarea a tot ce va fi mai ales ca fruste şi viţe.

Marele avantaj ce-l au Iaşii din acest punct de vedere faţă cu ori ce alt centru mare, va face ca să stîrnească în Iaşi un curent pentru cultura în mare a fructelor viţei.

Iar publicul local şi străin ce va veni să viziteze asemenea expoziţie permanentă va avea prilejul să ducă pe la vetrele sale amintirea şi vaza economică a Iaşilor.

* * *

Mai multă libertate

Printre interesantele chestiuni puse în discuţie de congresul internaţional al presei, este şi aceea a secretului profesional.

Este, sau nu ţinut ziaristul, să divulge în faţa autorităţilor secretele pe care le deţine ca ziarist? Poate fi silit, directorul unei publicaţii, să arăte, fie justiţiei, fie ori-cui, numele autorilor care nu voiesc să fie cunoscuţi?

Principiul secretului profesional nu e străin de legislaţia pozitivă. Pentru unele profesiuni, cum e aceea de medic sau de maistru al unui cult religios, el îmbracă forma obligativităţei; şi legea noastră penală, ca şi mai toate legiuirile statelor europene, impun tuturor acelora cari, prin natura misiunei lor sociale, sînt deţinătorii unor taine, să nu le violeze.

Regula, în conţinutul ei, e suficient de generală. Practica juridică însă, în loc de a o lărgi, o restrînge mereu.

In deosebi, cu privire la presă, se pare că în imperiul german, ea e cu desăvîrşire înlăturată, şi de aici necesitatea de a se fi adus în discuţia congresului de la Berlin, chestia aceasta simplă şi complexă a secretului profesional în ziaristică.

Dezideratul congresului nu e de cît în cea mai mare conformitate şi cu principiile de drept şi cu cerinţele sociale. Căci odată ce rolul şi utilitatea presei sînt scoase din discuţie, ca lucruri a căror drept la existenţă sunt unanim recunoscute, odată ce se consideră că mai toate constituţiile Europei pun principiul libertăţei de gîndire la baza organizărei fiecărui stat în deosebi,—secretul numelui, celui care scrie, sau secretele deţinute de cei ce scriu, sunt lucruri care fac parte din garanţiile acestei libertăţi.

Dovadă că este aşa e că mai toate legiuirile,—cea romînă implicit—schimbă, în materie de presă, regulele responsabilităţei, oprind pe autorităţi de a cerceta veracitatea afirmaţiunei acelui care-şi însuşeşte răspunderea unui articol pe care în realitate nu l-a scris.

Aceasta dacă e adevărat în genere pentru ori-cine 'şi manifestă ideile sale prin publicitate,—e cu atît mai imperios reclamat pentru ce priveşte pe ziariştii de profesie, cari nu pot cari nu trebuie, să fie stînjeniţi cu nimic în activitatea lor. Căci, printre ceilalţi factori de luminarea maselor, poate aceştia sunt cei cari servesc mai bine răspîndirea adevărului, şi care pregătesc mai temeinic, schimbările spre mai bine în societăţile învechite.

OAMENI ŞI LUCRURI

Soare şi cîntec

10 Septembrie.

Nimic nu s'ar putea concepe, nimic n'ar putea să aibă fiinţă din mîndrele frumuseţi ce ne înconjoară, dacă localitatea n'ar fi binecuvîntată de eternul izvor de fecunde raze,—Soarele.

El este tovarăşul şi ocrotitorul mării întinse, el împrumută măreţiei şi farmecului ei—întreaga strălucire; el dă valurilor acea scînteiare de sidef sau acea strălucire de argint; el îi dă miile de nuanţe sure, azurii şi albastre şi pe dînsul pare-a-l aştepta în dimineţele liniştite cînd nu e nici urmă de încreţitură pe suprafaţa ei; înspre dînsul se înalţă apoi, ca o rugă evlavioasă, nemărginita ei întindere de apă cutremurată de fiorul unei adînci presimţiri,—răsăritul soarelui.

Şi tot din aceiaşi cauză băile de mare în adevăratul înţeles al cuvintelor sunt înainte de toate băi de lumină, băi de soare.

Ele se fac numai către mijlocul zilei acum în Septembrie, după ce soarele s'a ridicat şi vînturile s'au alinat. Pe vastele terase vezi plimbîndu-se sute de oameni în costumele subţiri ori în prostirile ospitaliere, unii înainte de baie, alţii după ieşirea lor din mare: cu toţii gustă dulceaţa razelor blînde ale soarelui de tómnă în localitatea care cunoaşte numai vara eternă.

Prin toţi porii corpului care a căpătat o stranie scînteiere a micilor cristale de sare depuse de apa mării—intră acum razele soarelui, mângăietoare şi pătrunzătoare.

Ceasuri întregi corpul e lăsat astfeliu, să-l străbată, să-l învăluie, să-l scalde potopul solar care întregeşte opera valurilor, de a reda muşchilor puterea, mlădierea, de a reda nervilor voinţa, de-a reda sufletului energia.

Iar în tot timpul ai în faţa ta numai chipuri voioase, numai mişcare, numai bună dispoziţie. Marea răsună de neastîmpărul oaspeţilor.

Innotătorii se poartă din loc în loc; neînnotătorii timizi alunecă numai de-a-lungul frînghiilor. In mijlocul apei e o adevărată „sală“ de gimnastică.

Se execută jocuri de trapez, salturi de trampolină, se fac exerciţii de înnot cu îndrăzneţe figuri deasupra şi în fundul mării.

Iar pe terasă exerciţii musculare, dueluri, sărituri sub ochii pricepuţi ai domnului „Schwimmeister“, cunoscător de toate şi gata să dee poveţe, consultaţii. El cunoaşte mai mult ca ori-care altul toanele şi gusturile mării; el îi ştie schimbările şi gesturile, pentru că el aci şi-a făcut veacul, aci şi-a petrecut anii tinereţei în necontenită observaţie a jocului de valuri; el ştie în sfîrşit că idealul omului e să aibă o robustă structură a muşchilor, să se îngrijească de dezvoltarea fizică, să fie pururea calm şi fără alte preocupări decît seninătatea şi să n'aibă mai multă îngrijorare de cât au toţi acei copii cari acum joacă „diabolo“ împrejurul lui, sau măcar de cât toţi acei adulţi adunaţi aci cari aplaudă —din mijlocul apei ori de pe terasă— cîntecul orchestrei.

Ce înviorătoare este baia de mare precedată de o baie de soare şi urmată de o baie de muzică!

In toate aceste trei mari elemente— marea, lumina, muzica—este una şi aceiaşi armonie care vibrează, revărsînd în suflete una şi aceiaşi taină, una şi aceiaşi dorinţă, unul şi acelaşi balsam: viaţa.

Tustrele chemă sîngele corpului nostru la creier pentru a făuri aci formele nuoi ale existenţei psihice pregătind-o pentru a putea primi mai lesne în viitor senzaţiile plăcerei. **Rodion**

Amorul duce la nebunie?

Ancheta ziarului L'Eclaire.—Părerea d-rului Berillon.—Amorul e nebunie.—Crimele pasionale.—Lecuirea prin hipnotism.—O observaţie.—

Ziarul *L'Eclaire* din Paris, a deschis o anchetă asupra acestei grele şi interesante întrebări: „Duce amorul la nebunie?“

Iată răspunsurile pe care le-a primit. Incepem cu acel al d-rului Berillon, medicul azilului de alienaţi şi director al „Revistei de hiptonism“.

— Credeţi dtre, că poate să nebunească cineva din amor?

—Să facem o deosebire, respunse el. Sînt două soiuri de nebunii: nebunia fără leac, şi nebunia trecătoare. Amorul poate să dee naştere nebuniei trecătoare.

Şi apoi spuneţi, amorul, în forma lui pasională nu-i oare un fel de nebunie curată?

Doctorul vorbeşte mai mult ca psiholog.

Am avut prilejul să văd pe un tînăr, de vre-o douăzci de ani, foarte bine ca tot, foarte bine crescut, şi care într'o bună zi se amorezează de-o biată dănţuitoare. Femeea, ştiu să-l prindă prin cîteva cuvinte şi prin o atitudine şmecheră caracteristică acestui soi de femei. Ajunse să facă din băiat sclavul ei.

El nu mai fu în stare să trăiască departe de dînsa şi nici să se lipsească de a o vedea într'una. Femeea însă, pentru a consimţi la întrevederile cu amorezul cerea cheltueli, cerea bani—bani—unica ei ţintă. Iar el, atunci, ajunse în aşa stare, că ne mai ştiind ce face, nu se da în lături de a săvîrşi ori şi ce faptă sau gest, care ar fi fost în stare să-i producă sumele de care avea nevoie. El era în stare să fi ucis pe mama sa, pe tatăl şi pe fraţii sei, numai să poată da acelei femei banii ce-i cerea şi care formau singura legătură dintre ei; nenorocitul amorezat, care, o îndumnezeea găsind că dînsa e cea mai dezinteresată şi sfîntă creatură.

„Un gest al ei, l'ar fi făcut să facă o tîlhărie sau o crimă. De ce?

El era orbit şi condus de o putere nevăzută. Era sub stăpînirea unei monomanii afective de o aşa de mare intensitate, în cît nu mai putea să-i reziste.

„In neputinţă de a se mai conduce, nu mai era stăpîn pe facultăţile lui, şi s'ar putea zice că era atins de nebunie.

„Nu nebunia duce oare la crime pasionale? Am văzut asemeni o femee care după ce şi-a ucis amantul cu un glonte de revolver, s'a aruncat apoi desnădăjduită pe cadavru şi a început a plînge frămîntîndu-se şi a-i cere ertare, „văzuse sînge“. Pasiunea, nebunia o mînase să facă acest act iremediabil.

Cîte cazuri personale nu aşi mai putea încă povesti, despre fel de fel de indivizi, care, odată ce au fost prinşi de această patimă a amorului, simţul moral le-a dispărut cu totul, aberaţia era desăvîrşită, cel puţin privitor la anumite puncte.

„S'ar putea obiecta că cazuri de acest gen nu însamnă cazuri de nebunie. Şi totuşi, întreb, ce însamnă atunci această rătăcire a inteligenţei şi a celorlalte facultăţi?

„Nu-i oare nebun tînărul pe care vi l'am dat de pildă mai sus?

Nu, de asemenea, o femee, pe care am cunoscut-o cîndva, mamă a şase copii, cinstită, demnă, onorată de toţi, şi care s'a lăsat sedusă de un aventurier?

„Amantul, pretextînd că a perdut într'o zi la cărţi, îi ceru o sută de franci. Ea îi dădu. Altă dată, invocă alte motive, alte pretexte, în acelaş scop.

In interval de un an, ea îi dădu, în diferite rînduri, suma de treizeci de mii de lei şi totuşi gestul acestui om ea îl despreţuia. Ea îşi amanetase la muntele de pietate toate juvaerurile şi ne mai avînd apoi ce amaneta, îşi părăsi copiii şi începu să fure.

„Alţii zic că e „pasiune“, dar la drept vorbind e o simplă alienaţie mintală. In nebunia din amor, individul gîndeşte buimac asupra unora sau mai multor puncte. Judecata îi lipseşte în parte. In o astfel de stare, el devine periculos atît pentru el însuşi cît şi pentru ceilalţi. Şi aceasta mă face a spune de multe ori, că nu cei care stau închişi sînt cei mai nebuni dintre oameni. Legea e rău alcătuită asupra acestui punct.

„Dar e drept că acest soi de nebunie e vindecabilă. Hipnotismul în acest caz se întrebuinţează cu succes.

Cumpărați Bilete pentru Loteria 4 Clasa IV a Regatului Romîn

Cu tragerea la 25 și 26 Septembrie 1908

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor MEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 36, O jumatate loz Lei 18 - Un sfert de loz Lei 9 Una optime lei 4-50

Mi-a reușit adeseori.

*

Ne găseam la capitolul «amorului» și vorbeam de mijloacele prin care l'am putea lecui.

Iată o curioasă observație pe care o făcu d-rul Berillon:

— Am constatat, îmi spuse doctorul, că persoanele care au o idee fixă afectivă, au partea stîngă a corpului cu mult mai sensibilă de cît partea dreaptă.

„Mi-am întins experiența asupra unui foarte mare număr de cazuri; treizeci sau patruzeci poate, și la toate subiectele experiențelor mele am constatat rezultate aproape identice.

„Am comunicat observațiile mele societății de hipnologie și psihologie vorbind asupra: *„Ideilor fixe afective în relațiune cu hèmianesthesia de partea dreaptă, în isterie.“*

„Amorul e întotdeauna o stare isterică cînd e pasionat, ca în exemplele pe care le-am dat odinioară.

„Un bolnav, cînd este supus examenului meu, în prada unei idei fixe afective, constat la dînsul în general o mai mare sensibilitate în stînga, la mînă și pumn, la frunte, etc.

Atunci mă apuc să restabilesc sensibilitatea la dreapta și ca prin farmec amorul se stînge, ideea afectivă se atenuiază—individul se lecuește.“

In rezumat, după d-rul Berillon amorul nu duce la nebunia fără leac și de care se moare. Nebunia dragostei, se vindecă, căci este un mijloc de a lecui nebunia din amor, anume acela de a înceta să fii amorezat.

Atta Troll.

MIȘCARE INTELECTUALA

Din trecutul nostru juridic

Vechea Literatură juridică

VI.

Unde și cum se împărția justiția.

Rezervîndu-mă a comunica într'un supliment la acest studiu și titlurile operelor vechi juridice, atît tipărite ca și manuscrise, care se păstrează în Bibliotecele Bucureștilor, trec la modul cum se împărțea justiția în secolul al XVIII-lea și pe la începutul secolului al XIX-lea, călăuzîndu-ne după cele ce zice în această privință *Fotinos* în al III-lea volum (pag. 538 ș. m. d.) al istoriei sale (ed. Viena 1818).

In fie-care *tema* (dispărțire, județ), se afla o *judecătorie* (*Isprăvnicie*), de hotărîrile căreia dacă cine-va nu s'ar fi mulțumit, putea să facă apel la Domnitor și procesul său se strămuta la *București*, la *marele tribunal al veliților boeri*. Un tribunal deosebit era destinat ca să judice afacerile și daraverurile, ce le aveau pămîntenii cu străinii: Ruși, Nemți, Francezi și alții. Acest tribunal se numia *Departamentul străinilor* și era presidat de marele *Logofăt* al afacerilnr străine, asistat de trei boeri, conjudecători, care împreună aveau 700 de lei lunar. La acest tribunal erau atașați: un *drogoman* cu 250 de lei lunar și un traducător cu 100 de lei, un al treilea logofăt și un *codicar* (grefier), acești doi din urmă cu 80 de lei.

Departamentul celor 8. Acest tribunal îl formau 8 boeri de rîndul *al doilea, al treilea* și al *patrulea*, cei mai mulți cu cunoștințe juridice, iar cîți-va ca să fie scaptarați. Acești 8 aveau împreună 1400 lei lunar, dar fie-care a parte lua cîte 200, 150 sau 100 de lei, după rangul și meritul său. Al treilea logofăt și codicarul acestui departament aveau cîte 50 de lei lunar. De asemenea exista și un alt tribunal compus din 7 judecători, care se numea departamentul celor 7 și era aproape identic cu cel precedent.

Departamentul *criminalicesc* sau al *pușcăriei*, la care se judecau afacerile penale. Acest tribunal era compus din 6 sau 8 judecători, dintre cari 3 trebuiau să fie cunoscători de legi, juriști. Ei aveau 800 de lei lunar, fie-care după rangul său. Atașați erau și la acest tribunal un al *treilea logofăt* și un grefier (codicar). Hotărîrile acestui departament erau revizuite în fie-care Sîmbătă, de către însuși Domnitorul, dimpreună cu *veliți boeri*, cari aveau dreptul să confirme sau să reformeze pedepsele celor vinovați. Mai erau încă; două Departamente compuse din cîte 2 judecători, primul al *Spatarie* și al doilea al *Agie*, care judecau diferendele și afacerile *pieții*. Cel mai înalt și cel din urmă tribunal—ca să zic așa—*Inalta Curte de Casație*—de pe acele vremuri, era *Divanul*, la care prezida însuși Domnitorul, ca să se judece cu dreptate și fără compărtinire. Divanul era compus din Mitropolitul, din Episcopi prezenți în Capitală și de veliți-boeri; de asemenea *Marele Ban*, și cei doi mari *Vornici* și cei doi logofeți ai țării de Jos, precum și marele *Vestiar* erau membrii Divanului și sfătuitorii Domnitorului, care așezat pe Scaunul Domnesc, prezida consiliul.

Și tribunalul Craiovei se numea *Divan*, dar acest din urmă era sub Divanul Domnesc, la care cei judecați la Divanul Craiovei făceau apel *Marele Logofăt al țării de Sus*.

Acesta era cel mai mare Domnitor al Cancelariei Domnești, printr'însul se emiteau toate actele referitoare la guvernarea țării, printr'însul se dădeau toate hotărîrile judecătorești, toate decretele, *anaforalele* (petițiuni, cereri) către Domnitor.

El era Epitrop general și reprezentant al Domnitorului la toate afacerile bisericești. Toate monastirile și averile monăstirești erau sub grija și supravegherea lui. Mitropolitul, Episcopii și Egumenii depindeau direct de *Marele Logofăt*, care prin urmare întrunea la un loc demnitatea Ministrului de justiție și acea a Cultelor. El numea la toate tribunalele pe al treilea logofăt și pe toți ceilalți judecători. El avea ca 50,000 lei venit anual și în caz de schimbare a Domnitorului venitul său era de două ori atîta, (100,000 lei). El avea sub dînsul 80 de *Scutelnici*. Iscălitura lui nu putea să lipsească de la nici o petițiune, sau decret, la care erau iscăliți și Vornicii și Marele Ban al Craiovei.

Prof. Dr. N. G. Dossios.

Litere-Științe-Arte

„Mercure de France“ No. 270, cu data de 16 Septembrie 1908 se ocupă de lucrarea romînească „Haiducul“ semnată de Bucura Dumbravă, apărută cum se știe în limba germană și romînă în același timp; de lucrarea științifico-literară a d-lui Nestor Ureche: „Gáze“ și de traducerea lui Sandu Aldea „Pescar de Islanda“ apărut la Minerva.

*

Revista germană „Die Karpather“ No. 21, conține o nuvelă: «Ochii» de Otto Alscher. Acțiunea se petrece între locuitorii de munte, romîni, ai Banatului.

*

Pentru noul an școlar în Newyork s'au înscris 640,000 de copii la cursurile școlilor elementare populare ale marei metropole. Cele 606 de clădiri școlare au ajuns absolut insuficiente și până la zidirea unor noi clădiri s'a redus învățămîntul la jumatate de zi pentru a se putea adăposti două serii de elevi.

*

Un fenomen fizic extrem de curios este corpul unui băiat de 7 ani din Honston-Texas în America. E o perfectă baterie electrică, avînd absolut toate proprietățile acesteia și medicii au reușit să facă o sumă de experiențe să pună în aplicare electricitatea corpului respectiv.

Băiatul E. G. Alloy este cu drept cuvînt un băiat de mare curiozitate pentru medici și profani.

*

A apărut No. 364 din „Biblioteca pentru toți“ cuprinzînd *Sonata Kreutzer* de Tolstoi. Un volum de 140 pagini 30 bani.

Acum cînd se sărbătorește jubileul de 80 ani al marelui scriitor Tolstoi, «Biblioteca pentru toți“ publică „Sonata Kreutzer“ una din cele mai puternice și renumite scrieri ale marelui scriitor rus Tolstoi.

Recomandam că deosebire acest nou volum cititorilor.

In «Sonata Kreutzer», Tolstoi desvoltă teza că ori ce legătură în afară de căsătorie e o cădere, că amorul sensual este o cauză de descompunere a căsătoriei și că, în actuala stare de lucruri, căsătoria nu este de cît o asociație de voluptate și ură, din care trebue să rezulte în mod fatal adulterul.

„Sonata Kreutzer“ interesează prin puterea analizei, prin cruzimea desnodămîntului și printr'o sumă de reflexii, pe atît de sugestive, pe cît de original expuse. Ea nu are un caracter general,—ci e o povestire a unui caz aproape unic, foarte caracteristic în modul cum se manifestează.

Tolstoi, mai ales în finalul „Sonatei Kreutzer“, redă cu o preciziune uimitoare viziunea realității. Vezi întregul proces sufletesc în clocotu-i groaznic și adu-ător de moarte. Și ce regret și umilință cînd eroul se deșteaptă în sfîrșit, își măsoară grozăvia faptei și vede ce ridicol și neînsemnat e egoizmul omului față de nemărginirea Crimei.

*

A apărut No. 2 al revistei „Principii Politice și literare“ ce apare în R.-Sarat, sub direcțiunea d-lui Paul I. Nicolescu.

Publicația cuprinde următorul sumar:

Partidele politice în Stat și Echilbrul social.

Principiul Evoluției curentelor în literatură, artă și viață (urmare).

Partea I: Influențele în literatură și artă.—Deosebirea între epoci și curente. Deslegarea problemei.

Partea II: Evoluția curentelor în individualitatea artistului.—Respectul pentru clacism.—Explicarea fenomenului de către esteticiani și filosofi.—Coșbuc.

Revista evenimentelor politice și literare.

*

Cunoscuta «Nietzsche Archive» condusă până acum, la Weimar, de sora filosofului, d-na Foerester Nietzsche, s'a transformat acum într'o fundațiune perpetuă sub supraveghiarea unui grup de profesori, savanți și funcționari.

Această transformare a fost ușurată printr'o moștenire de 300 000 de mărci lasată de curînd de un admirator al lui Nietzsche, mort la Stockholm.

Din venitul banilor se vor acorda premii și burse ce se vor distribui anual la 15 Octombrie, aniversarea nașterei lui Nietzsche.

*

Primim la redacție «O contribuțiune la problema îmbunătățirei agriculturei noastre»—agricultura în armată, de C. Gr. Stoianovici, lucrare care a mai fost publicată într'o serie de articole în revista «Economia Națională».

Informații

◑ *In afară de celelalte măsuri luate în vederea combaterei holerei, în urma intervenției d-lui dr. C. Buicliu, medicul șef al orașului, s'a dispus înființarea în localitate a încă 4 posturi de agenți sanitari, care vor începe să funcționeze chiar peste cîte-va zile.*

● Ca o măsură preventivă contra holerei în România, direcțiunea generală a serviciului sanitar a luat măsura de a'și procura o cantitate suficientă de serum special.

La Viena s'au făcut experiențe cu un cal, după metoda adoptată de d-nii profesori Metchnicoff, Roux și Selimbeni de la institutul de seroterapie din Viena, și s'a dovedit că acest serum anticholeric reușește de minune.

◐ Din Kișinău vine știrea că seminarul de acolo, care fusese închis încă din iarna anului trecut, a fost redeschis și elevii urmează regulat cursurile.

● Locurile rămase vacante în armată prin numirea unor ofițeri ca administrator de plăși, nu vor fi complectate decît pe ziua de 28 Noembrie a. c., cînd se va face o mare mișcare în armată.

○ Svonul ce se lansase cum că dl. Al. Peni, directorul epitropiei Sfît. Spiridon, ar fi demisionat din acest post, este neîntemiat.

● Procesul de eri la jurați, privitor pe d. Coniac din Mironeasa, acuzat că și-a ucis amanta, a durat pană la orele 4 și jum.

Jurații au adus un verdict negativ și Coniac a fost achitat.

◔ Dl. judecător Hulubei, din Tîrgul-Frumos, obținînd un concediu, va fi suplinit de d. stagiar Bossie.

● Din Tîrgul-Frumos ni se scrie că cintitul primar d. I. Iamandi a reziliat contractul antreprenorului de vidanje Rufel Idelzan din Dorohoiu, făcînd un nou contract cu Herșcu Habțiu, condemnat la 6 luni și o zi pentru escrocherie și la 15 zile pentru crimă.

Halal oameni!

● Am spus acum cîteva zile că niște călugări de la M-rea Neamiz au hotărît să plece să se așeze în regiunea romînească „Regina Assa“ din Canada, unde se știe că este și o capelă romînească.

Vor pleca 5 călugări, care au și cerut autorizația I. P. S. S. Mitropolitului Moldovei și Sucevei.

● Mîine la orele 10 dimineață, va avea loc solemnitatea punerei pietrei fundamentale la clădirea localului de farmacie și intendenței contrale, din Curtea spitalului Sf. Spiridon, precum și la pavilioanele de izolare din strada Universității.

Sfințirea apei va fi oficiată de P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu, egumenul bisericei, asistat de tot clerul bisericei.

Vor asista și epitropii casei.

◐ Căpitanul medic, în rezervă Russ L. Ludovic, de la divizia 7-a Romîn, a fost trecut în poziție de retragere.

● Ministerul de domenii a făcut cunoscut prefecturei că a hotărît să vindă mai mulți cai de la depozitele de harmasari din Craiova și Constanța și să facă publicații pentru ca doritorii să ia cunoștință.

● Sf. Sa preotul Al. Bottez, din comuna Șipote, a fost decorat cu „Răsplata Munceei“, pentru activitate bisericească și Sf. Sa Economul P. Savin, rectorul Seminarului „Veniamin Costachi“, pentru merite eclisiastice.

◓ Aseară d-na Eugenia Strejescu, din mahalaua Frumoasa No. 39, a încercat să se sinucidă, luînd o soluție de fosfor disolvat.

Numita d-nă a fost transportată și internată în spitalul Sf. Spiridon.

Cauzele se zice că ar fi chestiuni de ordin familiar.

◒ După cum am anunțat stagiunea teatrală se va deschide în sara zilei de 14 Octombrie a. c.

Se va juca *Sanda*. Va urma apoi „Femeia 'ndărăptnică“.

Teatrul Național nu va avea nici anul acesta orchestră.

◒ D. I. Panaitescu, directorul general al poliției, a plecat să inspecteze polițiile din mai multe orașe din Moldova.

◑ Consiliul comunal va fi convocat în cursul săptămînei viitoare, spre a se ocupa cu rezolvarea mai multor chestiuni la ordinea zilei.

◔ Consiliul general al județului nostru va fi convocat în seziune ordinară, la 15 Octombrie viitor.

● Ministerul instrucției a trimis directoarelor școalelor profesionale din localitate, următoarea circulară, cu privire la teoria lucrului:

„Vă punem în vedere că, în urma propunerei doamnei inspectoare a școalelor profesionale, ministerul a hotărît ca cu începerea anului școlar curent, teoria croitoriei și a rufăriei, care pînă acum începeau în clasa III-a, să înceapă din clasa II-a: în această clasă se va începe predarea teoriei pentru obiectele de copii pînă la vîrsta de 8 ani, precum și confecționarea acestor obiecte. Cu chipul acesta, elevele ajunse în clasa III-a, fiind deja famialiarizate cu teoria, vor putea, mai cu înlesnire, profita în clasele următoare.

„Profităm de această ocaziune, pentru a vă repeta ordinul nostru din anul trecut, relativ la inspecțiunea lucrului manual în școalele primare din acel oraș. Ministerul dă o mare importanță acestor inspecțiuni, și a constatat cu părere de rău că, în anul trecut, un mic număr din dv. au trimis rezultatul inspecțiunilor lor. Dorește ca anul acesta să aibă rapoarte de la toate“.

● Seziunea de toamnă a Curței cu juri din Botoșani se va deschide la 1 Octombrie a. c.

Curtea va fi prezidată de d. T. Crivătz, membru al Curței de Apel din Iași.

● Elevele admise ca bursiere la școala de învățătoare „M. Sturdza“ din localitate, vor trebui să se prezinte la școală poimîne Luni.

DIVERSE

— O nenorocire s'a întîmplat eri la fabrica de oglinzi a lui I Mendelsohn.

Niște mobile căzînd peste lucrătorul Costache Tomescu, din strada Missi 4, i-a fracturat piciorul drept și mîna stîngă.

Nenorocitul lucrător a fost internat în spitalul evreesc.

— La 20 Octombrie vor fi terminate lucrările de reparație a laboratoriilor universității noastre, cum și instalarea complectă a ornicului.

— Aseară a avut loc adunarea generală anuală a societății „Moldova“. La ordinea zilei, precum am anunțat a fost darea de seamă pe anul 1907—1908 și alegerea noului personal administrativ pe anul viitor.

Au fost realeși: predinte d. Constantin Ionescu. Vice-președinți: E. Frăteanu și Gh. Russu. Controlor general I. Pricop. Controlori: D. Ghiorghiu și I. Vasiliu; casier N. Munteanu. Casier-ajutor T. Bordia. Iar în consiliu, d-nii: Stefan Nicca, C. Prisacariu, V. Mocanu, Gh. Iorg și P. Stolnicu. Secretari, Nicolae Lascar și D. Casian.

S'a mai aprobat de adunarea generală anuală, prin procesul verbal No. 1 suma de 600 lei pentru facerea jubileului de 10 ani de existență, care jubileu va avea loc în ziua de sfînta Treime a anului viitor.

Au mai fost admiși în societate alți cîțiva noi membri.

Joi 26 Septembrie, începînd al 10-lea an de existență a societății se va face sfințirea apei în localul societății, față de toți membrii.

OMUL

de Maxim Gorki.

In ceasurile în cari spiritul e obosit, în cari aducerea aminte redeșteaptă umbrele trecutului, cari-ți îngheață inima, cînd gîndirea, ca un soare nesimțitor de toamnă, luminează haosul fără hotare al prezentului și se învârtește în jurul ei sinistru, neputincioasă a se ridica mai sus și să zboare în zările senine, în ceasurile grele în cari spiritul e obosit prin puterea închipuirei mele atunci evoc imaginea maestoasă a Omului.

Omul! Ca un soare care ar lua ființă din pieptul meu și în luminoasa lui limpezîme, Omul înaintează mai departe și mai sus, nesfârșit ca lumea și de o frumusețe tragică.

Văd fruntea lui mîndră, ochii săi adînci și întreprinzători, văd razele Gîndirei sale puternice și curagioase, ale gîndirii acesteia care a înțeles fermecătoarea armonie a universului, a acestei puteri mărețe, care în clipele de oboseală, crează Dumnezeei pe cari epocile de bărbăție îi nimicesc.

Pierdut în mijlocul pustiilor Universului singur, pe un mic colț al acestui pămînt, dus cu o repeziciune nebună, nu se știe unde în adî cimea cuprinsului nețărmurit, frămîntat de această întrebare dureroasă: „pentru ce sunt pe acest pămînt“? El merge curajos mai departe și mai sus în calea izbîndei a tuturor tainelor pămîntului și cerului.

Merge udînd cu sîngele inimei lui calea sa grea, singur și orgolios și din acest sînge clocotind, el crează florile poeziei, pune în muzică strigătele dureroase ale inimei sale răzvrătite, din experiența sa crează știința și înfrumusețînd viața la fie care pas, cum soarele împodobește pămîntul cu razele sale bine făcătoare, el merge înainte, pururi înainte, mai sus și mai departe, stea, călăuzitoare a pămîntului.

Inarmat numai de puterea Gîndirei, asemuitoare fulgerului, rece și liniștită ca tăișul unei săbii, Omul mîndru și liber, merge cu mult mai înainte de oameni și mai presus de viață, singur, în mijlocul tainelor vieței, singur în mulțimea greșelilor sale... și toate aceste greșeli apasă pe inima sa mîndră ca o povoară grea, îl rănesc, îi turbură creerul și deslănțuesc în el un desgust puternic de ele însăși îndemnîndu-l să le distrugă.

El merge! In pieptul său mugesc toate instinctele; amorul propriu își exală plîngerea sa scîrboasă, cerșind ca un cerșetor nerușinat, legăturile de prietenie îi învăluesc inima ca o ederă, hrănindu-se din sîngele cald și strigînd cît pot să se supue lor... toate simțimintele voesc să-l stăpînească, totul e însetat a-i stăpîni sufletul.

Norii micimilor vieței se aseamănă cu noroiul și cu niște broaște scîrboase în calea sa.

Și cum planetele împrejmuesc soarele, tot așa operile spiritului său, creator, se string împrejurul Omului: Dragoste sa—vecinic flămîndă;—mai departe, Prietenia schiopătînd puțin; înaintea lui aleargă Speranța obosită; iată și Ura alături cu Mînia pe mînile cărora răsună lanțurile răbdărei și Credința privește cu ochii întunecați fața răsvrătită a Omului și-l așteaptă pentru îmbrățișări tăcute.

El cunoaște toate operile spiritului său creator: sunt urîte, nesăvîrșite, slabe.

Inveșmîntate în zdrențele vechilor adevăruri, murdărite de otrava prejudecăților, ele merg dușmănoase în urma Gîndirei fără s'o poată ajunge în mersul ei—cum corbul nu poate întrece vulturul—ele îi neagă dreptul de întîietate și rar de tot se unesc cu ea într'o flacără puternică și creatoare.

Și aci,—tovarășa vecinică a Omului—Moartea mută și misterioasă, vecinic gata să-i sărute inima, inima sa însetată de viață.

El le cunoaște pe toate în calea lor nemuritoare și mai cunoaște încă—Nebunia... Inaripată și puternică ca un vîrtej, ea îl urmărește cu privirea ei răutăcioasă, aprinde cu puterea ei Gîndirea, silindu-se să o prindă în jocul ei sălbatic.

Și singura prietenă a omului e Gîndirea și numai de ea omul nu se desparte nici odată și numai flacăra ei luminează mintea lui, piedicile drumului, tainele vieței, întunecimile misterelor naturei și adîncul haos al sufletului său.

Prietena slobodă a Omului, Gîndirea aruncă în ori-ce loc o privire limpede și străpungătoare și răspîndește asupra întregului o lumină nemiloasă; asupra piedicilor dibace și triviale ale Dragostei, asupra dorinței de a apuca ce ie drag omului, asupra înclinărei sale de a se umili și de a umili pe alții, iar în urma lui—asupra feței murdare a senzualității, asupra neputinței fricoase a Speranței, care alături cu minciuna, sora Minciună, inzorzonată, sulemenită, veșnic gata de a mîngâia și de a amăgi cu frumoasele ei cuvinte.

(Va urma).

Ultime informaţii

● M. S. Regele a semnat decretul prin care se înfiinţează, pe ziua de 1 Octombrie, 34 noi parochii, potrivit legei clerului şi seminariilor prevăzute în bugetul administraţiei Casei bisericei pe anul financiar 1908-1909.

Se vor înfiinţa în Eparhia Ungro-Vlahiei 6 parohii; in eparhia Moldovei şi Sucevei 7; în eparchia Rîmnicului Noului Severin 4; în eparchia Romanului 2; în eparhia Buzeului 2; în eparhia Argeşului 2; în eparchia Dunărei de Jos 7.

Tabloul cu noile parochii va apare în „Monitorul Oficial" de zilele acestea.

● Consiliul comunal a fost convocat în şedinţă extra-ordinară pentru Luni 22 Septembrie a. c. pentru a discuta următoarele chestiuni Vânzări de terenuri; certificate de scutiri şi reducerei de taxe chestiunea modificărei adusă la baia comunală; devizul pentru pavilionul de izolare de la spitalul Paşcanu; credite; devize pentru diferite lucrări şi parcelarea terenului de la Frumoasa.

Tot în acea şedinţă consiliul se va ocupa şi cu diferendul dintre comuna Iaşi şi societatea de electricitate.

● Membrii comisiunei romîne însărcinată cu negociarea convenţiei comerciale cu Austro-Ungaria s'au întrunit eri după amiazi la orele 5, la ministerul afacerilor străine.

Au participat şi d-nii D. Sturdza, prim-ministru şi Emil Costinescu, ministru de finanţe.

● Toţi ataşaţii militari străini au fost invitaţi să asiste la manevrele diviziei a III-a.

Ei vor pleca mîine seară la Tîrgovişte, însoţiţi de d. căpit. Suţu, şef de cabinet la ministerul de răsboiu şi se vor reîntoarce Marţi seară cînd se vor termina manevrele.

◒ M. S. Regele a aprobat modificarea articolului din regulamentul seminariilor, privitor la primirea elevilor, în senzul că elevii vor trebui să aibă 13—14 ani.

◓ Următorii elevi au fost escluşi din şcoala fiilor de militari: Zane N. Corneliu din clasa V-a şi Cosăcescu V. Ioan din clasa VII-a.

◑ Aflăm că lucrătorii brutari sunt iarăşi într'o mare fierbere din cauză —susţin dînşii—că unii patroni brutari nu respectă regulamentul corporaţiei în ce priveşte munca şi igiena în ateliere.

Lucrătorii sunt decişi a se pune în grevă acum, în timpul sărbătorilor evreeşti, cînd este foarte mare necesitate de pîne.

Iată şi numele patronilor brutari, cari nu respectă regulamentul Corporaţiei:

Iţic Forşt cu ambele brutării din str. de Sus şi din str. Anastasie Panu, Ruhla Isimovici din str. Nicolina, Simon Partali din piaţa sf. Spiridon, Marcu Goldenberg din str. Nicolina, Ruhla Rapaport din str. Bucşinescu şi Moise Haim Şloim din str. Socola.

Aceşti patroni brutari nu numai că înfrîng fără teama răspunderii regulamentul, dar au şi concediat pe toţi lucrătorii, cari au cerut respectarea acestui regulament.

Credem, că autoritatea comunală, care s'a angajat faţă de lucrători că va lucra pentru respectarea condiţiilor de împăcare, acum două luni, cînd s'a evitat greva generală, are datoria să intervie cu energie ca legea să fie respectată.

● Poimîne Luni, Curtea cu Juri va judeca procesul privitor pe Maria Ţilibău din Cotnari, pentru dare foc.

● Cu începere de Luni orele de cancelarie la primărie vor fi de la 9—12 a. m. şi de la 3—5 p. m.

◓ Academia romînă aduce la cunoştinţă candidaţilor la bursele academiei pentru desăvîrşirea studiilor în străinătate că concursul pentru aceste burse va începe în ziua de 27 Septembrie la universitatea noastră.

◓ Inscrierile la examenele universităţii se vor face la facultatea de ştiinţi până la 10 Octombrie, la facultatea de litere şi filosofie până la 5 Octombrie iar la drept până la 20 Septembrie.

● La 5 Noembrie va avea loc la universitate concursul pentru ocuparea catedrei de Istoria medie şi modernă dela facultatea de litere şi filosofie din Iaşi.

Comisiunea examinatoare va fi numită de d. decan al facultăţei de litere A. D. Xenopol.

● Astăzi s'au încheiat la facultatea de drept înscrierea candidaţilor la examenele din sesiunea de toamnă.

● Decanatul facultăţei juridice face cunoscut studenţilor ce cer înscrierea în anul I al acestei facultăţi că nu se va admite scutire de taxe de cît studenţilor săraci care au obţinut diploma de liceu cu media cel puţin 7.

● Societatea „Moldova" va îmbraca anul acesta 4 elevi săraci şi sîrguitori de la 4 şcoli primare de băeţi din localitate, care vor fi recomandaţi de directorii şcoalei.

● I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei, se va reîntoarce la 25 Septembrie, de la Karlsbad.

● C. S. Golaction canonarh la catedrala mitropolitană a demisionat din acest post.

Până la numirea unui titular C. S. va fi suplinit de diaconul Chesarie Ştefănescu.

✱ Administratorul plăşi Branişte a cerut prefecturei să intervie către autorităţile militare ca soldaţii care fac cordon la frontieră să oprească pe sătani de a lua apă din Prut.

Tot odată administretorul acelei plăşi cere ca prefectura să intervie ca regimentul 29 Infanterie să completeze efectivul la Ungheni şi în apropiere, pentru ca paza să se facă mai bine.

● Ministerul afacerilor străine, printr'o circulară face cunoscut prefecturei că are informaţiii cum că sătenii pescuiesc la Prut de la un mal la altul cu năvoadele în toată lăţimea apei, sau aşează cîrlige în zigzag de la un mal la altul, pe distanţe mari aşa că prind tot peştele sau cel care scapă se răneşte de cîrlige.

Ministerul cere perfecturei ca să se ia măsuri contra acestui sistem.

● Se ştie că ministerul de finanţe a autorizat casa de economie, împrumut şi ajutor a personalului din serviciul exterior al vămilor, să acorde burse la copiii funcţionarilor, cari au cincii copii în viaţă, spre a urma o şcoală profesională de fete sau de băeţi.

Pentru a se căpăta bursa de 500 lei anual, funcţionarul trebue să facă o cerere ministerului, prin şeful său şi să alăture actele de naştere ale tuturor copiilor, o dovadă semnată de mahalagii că copiii sînt toţi în viaţă şi un certificat că copilul pentru care se cere bursa, este înscris şi urmează regulat şcoala profesională de fete sau băeţi.

● Pentru astă-seară Sămbătă, cinematograful vorbitor „Marconi", care îşi urmează spectacolele în sala teatrului regal (Pastia), a rezervat un program extra-ordinar şi absolut nou, cuprinzînd între altele «greva ferarilor» marea dramă a lui Schiller, devotamentul femeelor credincioase, echilibristul neîndemânatic, etc; prin cinematograful vorbitor: ce le place femeilor, ochii drăgălaşi, precum şi o variată serie de scene instructive, drame, comedii etc.

Mîine Duminică la ora 3 p. m., matineu pentru familii şi copii.

◑ Iată numele elevelor admise la şcoala Mihail Sturdza din Iaşi: Măreulescu Elena, Niculescu Ana, Zanne I. E., Stoica N., Braşoveanu A., Zaharia E., Sideri D., Dănilă M., Vasilescu D., Codreanu E., Serafim Eug., Costinescu E., Barbeliu E., Chirnoagă A., Zalomir E., Balaban A., Gheorghiu E., Theodorescu A., Văsescu V., Velgheru E., Brohurcă V., Ionescu C., Popovici M., Ştefanovici I., Bartolomeu E., Curculescu S., Teodorescu A., Popovici V., Iliescu E., Popescu M., Manolescu S., Popescu F., Briu O., Petrovici A., Gheorghe R., Mironescu E., Rogojescu M., Dumitrescu St. M., Popescu E., Popescu F., Popescu V., Teodorescu At., Marinescu Z., Protopopescu E.

Aceste toate în cl. I-a, iar Morariu R. în cl. III.

◓ **Curtea cu juri.** — Astă-zi a venit înaintea curţei cu juri judecarea procesului bătrînului Gh. Bran, din comuna Şipotele acuzat de omor.

Numitul în ziua de 1 Iunie a. c., luînd o bărdiţă s'a dus la cumătra sa Elena Simion, cu care era mai de mult în ceartă şi i-a aplicat mai multe lovituri în cap, omorîndu'o.

Acuzatul, l'a interogatorul ce i s'a luat, a mărturisit faptul.

Juraţii, aducînd un verdict negativ, acuzatul a fost achitat.

● **Judiciare.**—Tribunalul secţia II-a, s'a pronunţat astăzi în procesul intentat de soţii Giovani Baptist Lazăr şi Roza Baptist Lazăr, uzinei electrice din localitate, pentru daune ce ei le cer direcţiei acelei uzini pentru că fiul lor Giuseppe Baptist Lazăr astă primăvară fiind trimes să facă o instalaţie la fabrica de cicoare din strada Sf. Lazăr şi atingîndu-se de un fir electric a murit.

Tribunalul a condemnat pe societatea electrică să plătească 6000 lei daune şi 200 lei cheltueli de judecată.

● Transformatorul *Jassy*, fiul al Iaşului, şi unicul în acest gen de artă la noi în ţară, şi a terminat seria spectacolelor în localitate.

Publicul ieşan, cam pretenţios de altminteri, şi deprins totdeauna să admire tot ce e străin, chiar atunci cînd nu e nimic de admirat, — şi deprins să primească cu răceală şi indiferenţă ceia-ce e romîn,—a rămas de data aceasta foarte încîntat şi-a făcut, la cele trei reprezentaţii ale lui Jassy, adevărate ovaţiuni, pe care cu drept cuvînt neîntrecutul transformator le merita. Şi cu drept cuvînt Jassy e neîntrecut, căci toţi transformatorii cîţi s'au perindat la noi, sunt inferiorii lui. Se transformă atît de iute, că te uimeşte; cum a fost bunăoară „Adulterul", nu-ţi venea a crede că juca o singură persoană, ci mai multe. Jassy mai are şi joc de scenă şi de la intrarea în scenă, de la primele fraze ştie să se facă simpatic publicului.

Păcat că n'a onorat Iaşul cu mai multe reprezentaţii. A promis însă că la reîntoarcerea din Rusia,—îi urăm să aibă acelaş succes ca la Iaşi,—va mai da cîteva reprezentaţii.

Să'l vedem! Poate nu'şi va... transforma promisiunea!

◑ Astă-seară Sămbătă, 20 Septembrie a. c. mare reprezentaţie cinematografică Pathé Frères-Paris, sub conducerea abilului electrician d. A. C. Bottez, la teatrul Circ Sidoli.

Program foarte bogat, care cuprinde o mare varietate şi bogăţie de sujete.

Din Cinematograful actualităţilor, programul de astă-seară va cuprinde „Evenimentele din Turcia, Entusiasmul în capitala Turciei cu ocazia proclamărei Constituţiei, marele incendiu din Constantinopole" etc. „Cum se extrage veninul din şerpi", în scop ştiinţific, „Menageriile uriaşe din New-York", Oameni stranii, imuni la veninul şerpilor şi care se distrează cu aceste periculoase reptile, momiţele din sudul Americei, crocodilii din centrul Africei şi alte curiozităţi ale faunei terestre, va cuprinde cinematograful instructiv.

Mîine Duminecă, are loc Matineu la 3 ore ziua, cu preţuri reduse şi seara reprezentaţie cu preţuri obişnuite.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti 20 Septembrie

Boala M. S. Regelui

Bucureşti.— Din Sinaia vine o ştire neliniştitoare.

M. S. Regele a avut o noapte neliniştită. Intre orele 12 şi 2, astă-noapte, Suveranul a avut din nou crampe şi mari dureri.

Ştirea se confirmă şi în cercurile oficiale de aici.

D. Dim. Sturdza, preşedintele consiliului de miniştri a plecat azi dimineaţă la Sinaia.

Alegerea din Constanţa

Constanţa,—Pentru alegerile comunale, partidul conservator-democrat va susţinea lista compusă din d-nii N. Bănescu, N. Simionescu, Traian Cordun, N. Rideanu, Rudea şi Andronescu.

Un mare incendiu

Bucureşti.—Astă noapte un mare incendiu a distrus cu desăvîrşire sonda No. 105 din Buşteni, proprietatea societăţei „Steaua Română.

Pagubele se urcă la vre-o 15 mii lei.

Focul a luat naştere de la motorul sondei.

Holera în Basarabia

Petersburg.—Flagelul cu tóte măsurile luate. se întinde mereu.

Guvernămîntul Basarabiei a fost declarat contaminat de holeră.

La Petersburg s'a dispus construirea a cîtor-va pavilioane de izolare, cele existente fiind insuficiente.

HOLERA

Petersburg. | In ultimile 24 ore au fost 171 cazuri noi de holeră şi 85 de decese.

Totalul bolnavilor e de 1795.

Catastrofă navală

Constantinopol.— După ziarul de seară „Saadet" nu sunt de cît 90 de înecaţi în catastrofa navală de lîngă Smirna.

La Smirna domneşte o mare escitaţiune din cauza acestei catastrofe.

Conflictul turco-bulgar

Viena.—„Politische Correspondenz" află din Sofia, că consiliul de miniştri are intenţia de a convoca Sobrania înainte de termenul normal, pentru a tranşa diferendele turco-bulgare.

*

Sofia.—„Politische Correspondenz" află că pe temeiul unor noi sfaturi ale personelor competinte asupra chestiei proclamărei independenţei Bulgariei, se poate asigura că acest demers din partea principatului nu este aşteptat actualminte.

Cercurile competinte împărtăşesc împreună cu populaţia convingerea că timpul pentru proclamarea independenţei nu a venit încă.

Această proclamare ar putea să aducă complicaţiuni politice fără să dea principatului avantagii positive.

*

Paris.—Mai multe ziare, aparţinînd diferitelor partide, critică cu viciune atitudinea cabinetului bulgar în chestia căilor ferate orientale.

„Debats" speră că principele Ferdinand la reîntoarcerea sa va pune un sfîrşit acestei afaceri. Dacă principele nu va uza de toată influenţa sa, pentru a regula conflictul conform cu principiile cele mai elementare de drept comun, îşi va lua asupra'şi o gravă răspundere.

*

Constantinopole.— Comitetul june turc din Constantinopol, care pînă acum a privit în mod stoic conflictul cu Bulgaria, a început a le urmări în mod serios.

Comitetul declară că nu voeşte războiu, dar nici nu va permite violarea drepturilor. Cînd violarea se va produce, nu se va da nimeni îndărăt în faţa războiului.

*

Sofia.—Ştirea relativă la propunerea rusă privitoare la regularea chestiei căiei ferate orientale de către puterile semnatare ale tratatului de la Berlin, face cea mai mare impresie în toate cercurile politice.

Este temere că cu ocazia revederii tratatului de la Berlin, s'ar ocapa eventual şi de Rumelia orientală.

Se pare că atitudinea Rusiei împreună cu critica violentă a presei europene, mai ales a celei engleze, este de natură a influenţa şi zguduni guvernul în decizia sa, de oare-ce de cîte-va ori guvernul a declarat că nu va înapoia calea ferată orientală.

*

Constantinopol. — Cercurile oficiale turceşti s'au pronunţat în fine în chestia conflictului cu Bulgaria.

Se afirmă că s'ar fi trimis guvernului bulgar o notă, prin care i se declară că dacă Bulgaria nu 'şi schimbă atitudinea sa, Turcia va fi nevoită să ia măsuri pentru a'şi impune suzeranitatea.

*

Buda-Pesta.—Din Sofia vine ştirea că acolo se fac mari pregatiri de resboiu.

Nota trimesa de guvernul bulgar puterilor, este viu comentata.

Primul ministru bulgar a telegrafiat principelui Ferdinand al Bulgariei să se reîntoarcă imediat în ţara.

Greva studenţilor

Petersburg.—Comitetul coalizat al studenţilor a decis să proclame mîine greva tuturor studenţilor de la Universitatea de aci.

Realizarea acestei greve pare îndoioasă de oarece cercurile studenţilor sunt foarte defavorabile grevei.

Vizita Regelui Spaniei la Impăratul Frantz Iosef

Buda-Pesta.—Regele Spaniei a fost primit după amiază, îndată după sosirea sa, de către Impăratul Francisc Iosef. Vizita a durat aproape o oră. Regele Alfons a exprimat mulţumirile sale pentru primirea ce i s'a făcut şi a aratat Impăratului cu ocazia jubileului seu, felicitările cele mai cordiale în numele său şi al Reginei.

După prînz Regele şi Regina au făcut vizite arhiduceselor Clotylda şi Isabela şi arhiducelui Frederic. Regina a luat dejunul în urmă la arhiducele Iosef, iar Regele a mers la Casino militar, în curtea căreia a inspectat 2 batalioane ale reg. 38 infanterie, care poartă numele Regelui. A urmat dejunul de onoare, în cursul căruia colonelul regimentului a rîdicat un toast în sănătatea Regelui şi a Reginei, a familiei regale şi pentru fericirea armatei Spaniole. Regele a răspuns în limba germană, spunînnd că vede şi cunoaşte azi istoria acestui regiment eroic şi viteaz.

Familiile Volanschi şi George Popovici mulţumesc cu recunoştinţă tuturor prietenilor şi cunoscuţilor, pentru semnele de simpatie şi pentru condoleanţele ce le-au adus în marea nenorocire de care au fost lovite.

Dr. H. IVAINER

MEDIC DE SPITAL, specializat la Paris

pentru boale de copii, s'a stabilit în Iaşi. **Str. Primăriei No. 30**

PRIMARIA COMUNEI IASI

PUBLICAŢIE

In ziua de 15 Octombrie a. c. oara 10 a. m. se va ţine în camera acestei Primării licitaţie publică orală, cu respectarea dispoziţiunilor art. 72—83 din legea comptabilităţei publice pentru vinderea locurilor arătate mai jos:

1) Un loc în suprafaţă de 180 m. p. situat în str. Sărărie No. 86 bis colţ cu str. Sf. Atanasie.—Licitaţia va începe de la suma de 450 lei.—Garanţia provizorie 50 lei.

2) Valul de lîngă şanţul oraşului avînd o suprafaţă de 3395 metri patraţi.

Garanţia provizorie 100 lei.

3) Un loc în suprafaţă de 1669 ½ m. p. situat pe soseaua Socola la No. 23 în dosul propietăţei d-lui Constantin Pompaş.—Licitaţia va începe de la suma de 418 lei. Garanţia provizorie 50 lei.

4) Parcela No. 1 din Ţicău avînd o suprafaţă de 3750 m. p.—Licitaţia va începe de la suma de 562 lei 50 bani. — Garanţia provizorie 50 lei.

5) Un teren în suprafaţă de 2657 jum. m. p. situat în mahalaua Broscărie la No. 24. Licitaţia va începe de la suma de 2657 lei 50 bani.

Garanţia provizorie 250 lei.

6) Parcela No. 11 din Ţicău avînd o suprafaţă de 1600 m. p. Licitaţia va incepe de la suma de 250 lei.—Garanţia provizorie 25 lei.

7) Parcela No. 25 din Ţicău avînd o suprafaţă de . .—Licitaţia va începe de la suma de . .—Garanţia provizorie . .

8) Un loc situat lîngă şoseaua Trei Calici în suprafaţă de 1061 ½ m. p.—Licitaţia va începe de la suma de 212 lei 25 bani. Garanţia provizorie 25 lei.

9) Un loc în suprafaţă de 859 m. p. situat în str. Ciurchi colţ cu str. Coman şi Căpăţină.—Licitaţia va începe de la suma de 176 lei 70 bani.—Garanţia provizorie 20 lei.

10) Un loc în suprafaţă de 730.62 m. p. situat în str. Şipoţel la No. 2.—Licitaţia va începe de la suma de 110 lei. — Garanţie provizorie 10 lei.

11) Un loc în suprafaţă de 1800 m. p. situat în Ţicăul de sus lîngă soseaua Sărărie.—Licitaţia va începe de la suma de 900 lei. Garanţia provizorie 100 lei.

12) Un loc în suprafaţă de 1376 jum. m. p. situat în str. Semnu, colţ cu str. proectată Podul de Peatră. Licitaţia va începe de la suma de 689 lei. Garanţia provizorie 70 lei.

13) Un loc în suprafaţă de 826 jum. m. p. situat în str. Calea Sîmbitei. Licitaţia va începe de la suma de 248 lei. Garanţia provizorie 25 lei.

Condiţiunile de licitaţie şi planurile acestor locuri se pot vedea în fie care zi de lucru la Serviciul Administrativ al Comunei.

No. 19831.

1908, Septembrie 18.

Unt proaspăt

Se găseşte de vînzare la renumitul magazin de Coloniale şi Papeterie

Leon Kleiner—Iaşi

— Str. Anastasie Panu 38 —

AVIS

Un salon mare, *o odae de dormit, o odae mai mică, un antret şi o bucătărie cu instalaţie de electricitate* este de dat chiar de acum sau de la Sf. Dumitru, cu luna sau cu anul mobilate sau nemobilate.—A se adresa **Căpit. Gh. Constandachi, Str. Bărboi 8.**

HIRSCH-IASI

— Cassa de incredere —

IAŞI.—STRADA LAPUŞNEANU—IAŞI

CEL MAI MARE DEPOZIT

al renumitelor

LAMPI

PENTRU ELECTRICITATE

cu preţurile originale ale fabricilor

tot ce este MAI NOU şi MAI FRUMOS.

MARE ASORTIMENT DE

COVOARE

cu metru şi cu bucata

MOBILE extrafine **Dormitoare, Sufragerii, Saloane,** cu preţuri foarte eftine.

BEŢE pentru perdele de **BRONZ** groase, fereastra complectă **20** lei (în loc de 30 lei).

Pentru provincie recomandăm *lămpile noastre pentru electricitate* fiind cele mai bune şi frumoase şi nu este absolut nevoie de a comanda după catalog fiind toate expuse în magasinul nostru.

PERDELE, BONNE, FEMME şi STORURI

de ultimele noutăţi

CAILE FERATE ROMANE

Plecarea şi sosirea trenurilor—GARA IAŞI

PLECAREA

Ante meridiane

Paşcani, Bacău, Piatra-N., Bucureşti	6.10
T.-Ocna, Burdujeni, Fălticeni, Botoşani	
Vaslui, Galaţi, Bucureşti	8.35
Dorohoi	8.40
Paşcani, Bucureşti	10.20

Post-meridiane

Ungheni, Chişinău, Odessa	12.05
Vaslui, Tecuci, Galaţi	3.10
Dorohoi	5.40
Paşcani, Bucureşti, Burdujeni, Fălticeni	5.55
Botoşani	
Vaslui, Bucureşti, Galaţi, T.-Ocna	9.05

SOSIREA

Antè-meridiane

Bucureşti, Tg.-Ocna, Galaţi, Vaslui	8.30
Dorohoi	10.35
Paşcani, Bucureşti, Fălticeni, Burdujeni	11.20
Botoşani	

Post-meridiane

Galaţi, Tecuci, Vaslui	1.05
Ungheni, Chişinău, Odessa	5.25
Bucureşti, Paşcani	6.20
Dorohoi	8.00
Bucureşti, Galaţi, Vaslui	9.55
Paşcani, Bacău, Piatra-N., Galaţi, Bucureşti	10.55
T.-Ocna, Fălticeni, Botoşani, Burdujeni	

Gonosan
TRADE MARK

ANTIBLENORAGIC

Cel mai bun şi aprobat de toate autoritaţile medicale. Calmează repede durerile şi opreşte secreţiunea, *scurtează durata boalei şi preîntimpină complicaţiuni.* Doza: 4—5 ori pe zi cîte două capsule după mîncare.

De vînzare la toate farmaciile şi drogueriile din ţară. Preţul unei cutii 50 capsule lei 4; cu 30 capsule lei 2.75.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa administraţiei ziarului, strada Ştefan cel Mare No. 38

MARTIN BUCHOLTZER

105 STRADA PACURARI 105

Reinstalînd fabrica şi angajînd personal special pentru spălătorie călcătorie şi boiangerie chimică. Am onoare a face cunoscut onor. şi vechei mele clientele că am reînceput a primi la atelierul de spălătorie, rufe, gulere, manşete etc. executînd comanda după dorinţa Onor. Public în cel mai scurt timp şi cu preţurile cele mai avantajoase.

Asemenea atelierul de boiangerie fiind cu totul reînoit şi asortat cu toate culorele moderne pentru ori-ce calitate de stofe recomandă în această artă Onor. mele clientele că pentrn sezonul de toamnă şi iarnă, se primesc pentru colorat ori-ce fel de stofe, covoare, haine bărbăteşti, pentru femei şi copii, de ori-ce fel de stofe, perdele, cuverturi şi va fi prompt şi conştiincios servită. Garantez pentru toate colorile.

Recomand şi spălătoria chimică pentru curăţirea garderobei de haine de dame şi copii, toilete de bal, teatru, concert şi haine ofiţereşti, stofe de mobile, lucruri brodate, mănuşi, umbrele, panglici precum şi orice obiect ce se atinge de această branşă.

Pentru efectuarea conştiincioasă a flecărui obiect garatez.

Atrag mare atenţiune Onor. mele clientele că am instalat în atelier noui gherghefuri cele mai moderne, pentru spalat şi întins perdele care vor fi executate ca şi în străinătate.

Comenzile se primesc direct la fabrica Strada Păcurari 105 sau în oraş Strada Lăpuşneanu 25 lîngă parfumeria Robert şi Strada Atanasie Panu 64 şi la Bîrlad Strada Principală No. 223.

Incercaţi dar şi încurajaţi instalaţia cea mai modernă în această branşă şi cu experienţe pline de succes pentru mine şi Onor. public după 12 ani de practică în această artă, sper că voi satisface toate cerinţele publicului.

Cu osebită stimă
MARTIN BUCHOLTZER
Strada Păcurari No. 105

Spălătorie şi boiangerie chimică cea mai modernă

Spălătorie şi boiangerie chimică cea mai modernă

„România musicală"

— IAŞI —

24 Str. Lăpuşneanu 24

Piane: din cele mai renumite Fabrici începînd de la Lei 700—pînă la cele mai scumpe.

Renumitele Pianine Zimmermann cea mai mare fabrică din lume.

Gramofoane: Marca „Inger" preţuri, reduse Gramafon de concert mare cornet dirigiabil redus din lei 250—la lei 150.

Plăci mari de concert pe ambele părţi numai Lei 4.—o placă.

Note musicale: pentru Conservator, studii şi piese moderne.

Viori pentru şcoală, Orchestră şi solişti.

Mandoline italiane, Violoncele, Flaute.

Coarde fine din cele mai renumite fabrici.

Preţurile cele mai eftine.

Hîrtie diafană de lipit pe geamuri cele mai frumoase desenuri.

Tablouri de artişti celebri precum şi Rame.

Preţurile cele mai reduse.

Mai multe sute doamne bogate (noui cereri) doresc **căsătorie** imediată. Reflectanţi serioşi (chiar şi fără avere) să se adreseze lui **L. Schlesinger, Berlin 18.** (Cea mai mare şi de seamă agenţie matrimonială internaţională) nu anonimă.

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

Stefan P. Georgescu
AVOCAT
— Str. Căpitan Pdun No. 10 bis —
Primeşte consultaţii dela 7 jum. la 9 dim.

D-r Alex. Lambrior
— Strada Vovidăniei No. 1 —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

ADVOCATUL
EM. SOCOR
S'a mutat în Str. Veche 24

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— Strada Crucei 41 —

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărboi No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907
PESTE 182 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,266,500

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.

b) Contra asigurări.

c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.

d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi

Diferitè alte asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei care au întîrziat

Să nu piardă ocaziunea acum la:

Clasa IV-a a Loteriei

Tragerea

la 25 şi 26 Septembrie

LEI 900000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai rămas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 13
1/4	Un sfert	Lei 26
1/2	Una jumătate	Lei 52
1	Loz întreg	Lei 104

Prêţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4.50—lei	1/4	Un sfert	9—lei
1/2	Una jumătate	18 — lei	1/1	loz întreg	36—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicin celmai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 541. IAŞI Marţi 23 Septembre 1908

Convenţia comercială cu Austro-Ungaria

Relaţiile noastre economice mai strînse cu Austro-Ungaria datează de la convenţia comercială încheiată cu acest imperiu în 1875. Pe atunci eram încă supuşi imperiului otoman şi prin încheierea unei convenţii cu marele imperiu vecin, Romînia făcea un act de neatîrnare, în cît măgulea mîndria ei naţională.

In toate actele privitoare la această convenţiune, guvernul de atunci revine necontenit asupra însemnătăţei faptului că tratatul comercial cu Austro-Ungaria este primul act iuternaţional pe care Romînia îl încheie, după 300 de ani. Austro-Ungaria ştiu să exploateze de minune această coardă simţitoare a poporului romîn şi guvernul se arătă gata de a jertfi pînă la un punct interesele economice în folosul interesului politic.

Nu putem tăgădui, era un punct de vedere îndreptăţit. Dar ceea ce ne preocupă mai mult, este de a vedea spiritul ce însufleţea pe Austro-Ungaria la încheierea convenţiei comerciale cu dînsa. Ea cerea, în primul rînd, dreptul pentru supuşii ei de a cumpăra imobile în Romînia. Cu alte cuvinte modificarea în folosul ei, a art. 7, din Constituţia din 1866, care rezerva acest drept numai creştinilor.

Guvernul nu primi cu nici un preţ această clauză, dar plăti cam scump renunţarea Austro-Ungariei la dînsa. Probabil că ea stăruise atît de mult asupra acestui punct pentru a obţinea concesiuni cît mai întinse în celelalte priviri.

Convenţia în deobşte nimicea industria Romînească şi cîtă era, scăzînd taxele vamale la o mulţime de producte din acea de 7 şi jum. la sută pe care ele plăteau după legile vechi.

Romînia primea în schimb dreptul întrărei libere a cerealelor, din care nu se putea folosi mult, întru cît şi Austria este o ţară producătoare de cereale. Cît despre vite, Austria ne păstra o surprindere, după aplicarea convenţiei, anume iscodirea chestiei higienice, şi oprirea întrărei vitelor noastre în Austro-Ungaria pe motivul de epizootii, cărora ar fi expuse vitele în Romînia.

Prin acest sistem se zădărnicea toate foloasele ce Romînia crezuse că le obţine prin convenţia cu statul vecin, de oare ce tocmai exportul vitelor alcătuia unul din cele mai însemnate ale ţărei. Se urca la cifra de 27 milioane pe an, înainte de convenţie; iar după aplicarea măsurilor veterinare, comerţul căzu la 9 milioane, iar astăzi el este numai de un milion.

In deobşte se poate constata folosul cel imens pe care Austro-Ungaria îl trase din convenţia comercială din 1875, dacă privim la cifrele importului nostru din Austro Ungaria şi a exportului nostru către această ţară.

Austro-Ungaria ajunsese să împarte la noi mărfuri în valoare de 144 milioane pe an, sau 40 la sută din întregul nostru import, iar noi exportăm în Austro-Ungaria numai pentru 70 milioane, în cît balanţa comercială cu această ţară se solda cu un deficit de 74 de milioane.

La 1886, cînd expiră convenţia cu Austro-Ungaria nu era de cît un strigăt în toată ţara pentru denunţarea acestei convenţii. In acest restimp România devenise neatîrnată şi nu mai avea nevoie să jertfească interesele ei economice pentru nişte scopuri politice. Tratările ţinură mult timp şi în acel interval camerile votase legea pentru încurajarea industriei.

Aveam acuma de apărat interese reale economice, de care ne dădusem samă în perioada de la 1876—1886 şi Austro-Ungaria pretinzînd drepturi afară din cale, precum bună oară judecarea neînţălegerilor tarifare de către comisiuni formate din doui membri Austro-Ungari şi unul Romîn, apoi nevoind să cedeze cu nici un preţ, în chestia încheierei unei convenţii veterinare, care să asigure exportul nostru de vite, tratările fură rupte şi se declară răsboiul vamal.

A. D. Xenopol.

Comitetul executiv al partidului conservator-democrat din Iaşi îşi continuă şedinţele sale. A ajuns deja la a 5-a şedinţă în mai puţin de 15 zile şi foarte probabil continuarea discuţiunilor va mai lua încă 3 şedinţe.

Adversarii noştri continuă a facă tot felul de născociri relativ la aceste şedinţe şi apoi tot dînşii îşi comentează proprille lor născociri.

Adversarii noştri voesc cu ori-ce preţ să ne prezinte publicului că am ajuns în halul lor, adică cu şedinţe de comitet furtunoase, cu atacuri personale, cu voturi în cari unii au învins pe alţii.

Am afirmat deja acum cîte-va zile în acest ziar, că faptele vor dovedi în curînd că comitetul nostru executiv este animat de sentimente cu totul contrarii de acele pe care în mod tendenţios i le atribue adversarii.

Comitetul executiv s'a ocupat între altele şi de îmbunătăţirea ziarului nostru în viderea trebuinţelor actuale şi şi viitoare a luptei politice. Din aceasta a eşit complectarea redacţiei, cu talentul energicului luptător Vespasian Pella, fost deputat, ziarist cunoscut. Amicul nostru nu ia la Opinia locul nimărui. *Va ajuta cu diriguirea şi colaborarea lui pe cei ce au făcut deja din «Opinia», cel mai cetit şi mai cu vază ziar din Moldova.*

D. Pella a fost prezentat ieri de preşedintele clubului nostru comitetului executiv. Comitetul, după ce a ascultat cuvîntarea preşedintelui şi răspunsul d-lui Pella, a aclamat declaraţiunea acestuia că primeşte să pue experienţa şi munca sa în diriguirea redacţiei ziarului nostru.

Aceasta însamnă, pentru adversarii noştrii discuţiuni cu atacuri personale, contra actualei noastre redacţiuni şi un vot prin care s'a impus schimbarea acestei redacţiuni!

Publicul să judece.

Alte fapte ulterioare vor dovedi că în şedinţele comitetului executiv n'au fost nici rîdicări de glas, nici puneri la vot, nici majorări prin vot, ci discuţiuni obiective asupra programului nostru politic şi asupra tacticei de luptă.

Desfidem pe ori-care din partidele adverse să ne deie acest spectacol înălţător de discuţiuni sociale şi politice la care participă peste 60 de persoane fără să se producă cel mai mic incident. Secretul—dacă aceasta mai poate fi un secret—stă în stima, pe care membrii comitetului nostru o au unii pentru alţii, în încrederea lor în preşedintele local, în admiraţiunea şi devotamentul fără margini pentru şeful partidului şi în veşnica lor preocupare de a întrece pe celelalte partide în cultivarea binelui obştesc.

Debandada liberală

La Vlaşca e lată, doar nu de geaba s'a scos şi vorba: bez Vlaşca.

Ceea ce se petrece acolo nu e fapt singular în viaţa internă a partidului liberal, ci numai o verigă din lanţul desagregării partidului liberal.

La Galaţi **prefectul liberal socialist a fost desbîrnat din organizarea liberală galaţiană şi exilat peste Dunărea la Tulceă, unde d. Jenică Atanasiu se resemnează pentru viitor.**

La Vlaşca e şi mai deochiată. **Intreaga organizare politică locală, cu deputaţi şi senatori şi anume N. Pascal, O. Dimulescu, P. Cristopol şi N. Bălănescu deputaţi, dr. I. Piteşteanu Alex. Filipescu şi Matei Corbescu, senatori, Gh. Parteaescu primar cu alţi 3 fruntaşi liberali, s'au întrunit şi prin proces-verbal în regulă au decis**: excluderea d-lui I. T. Ghica **fost prefect, din delegaţiunea permanentă politică...**

Dar d. I. T. Ghica e şi inspector administrativ, deci mîna dreaptă a d-lui Ionel Brăteanu. Lovirea dată d-sale de coreligionarii săi politici în judeţul d-sale, unde a crezut să-şi facă un cuib politic şi unde a lucrat ca socialist, ori cît s'ar încerca presa liberală să-i dea numai valoarea locală. trece pragul Giurgiului şi se resfrînge asupra întregului partid.

Partidul liberal din Vlaşca acuză pe d. I. T. Ghica că a calcat un legămînt politic din 1905 Noembrie 13, a voit să inaugureze o nouă îndrumare politică, a pus in discuţie publică organizarea politică din Giurgiu, a adus desorientare şi perturbare în direcţiunea politică, şi a dat loc la o politică teudenţioasă.

Ce va face acum d. Ionel Brăteanu, căci cei 7 reprezentanţi în parlament nu se vor opri numai la acest pas.

Toamna politică a început la Vlaşca.

Bez Vlaşca şi... **Teleormanul.**

Un congres

Cunoaştem, din dările de samă ale ziarelor din Capitală, lucrările primei zile ale congresului meseriaşilor din Oltenia, ţinut la Craiova.

Trebue să relevăm un lucru foarte întristător, că nici unul din delegaţii cari au participat la discuţiunile chestiilor din prima zi, nu s'a putut ridica până la a prinde şi a pune în discuţiune chestiunile mari, cari agită sau ar trebui să agite lumea meseriaşă sub raportul legei meseriilor în vigoare.

In afară de laudele reciproce şi de discuţiunea unor chestiuni de importanţă minimă, cum sunt: desfiinţarea atelierelor din închisori, îndemnizarea preşedinţilor corporaţiilor etc... nu găsim nimic, care ar putea justifica întrunirea în congres a unei categorii economice atît de importante cum este acea a meseriaşilor.

Lucrul acesta este foarte trist. Căci desigur că meseriaşii, cari alarmează lumea cu doleanţele şi cu nedreptăţile lor, ar trebui să-şi cunoască mai bine de cît ori care altul situaţiunea şi necesităţile lor de clasă. Şi cum pot ei pretinde, cu ce drept, păturilor dirigente ale ţării reforme şi legi bune, cînd ei înşi-şi nu pot —nu numai să dea soluţiunile juste şi utile ale chestiunilor, ce formează problema meseriilor—dar nici măcar să releve, cari sunt adevăratele lor necesităţi.

In adevăr, întrucît îndemnizarea preşedinţilor sau desfiinţarea atelierelor din închisori sunt chestiuni de rezolvirea cărora depinde buna stare şi propăşirea lumei meseriaşe? Intru cît soluţiunea acestor chestiuni poate aduce o îmbunătăţire în mersul şi funcţionarea corporaţiilor, de cari se plîng atîta cei mai mulţi meseriaşi?

Fără îndoială, că o bună funcţionare a organelor corporative este însăşi inima chestiunii meseriaşe. Dar o atare funcţionare, întru cît are la bază prescripţiunile legii, evident că legea meseriilor trebue să fie obiectul celor mai amănunţite şi mai serioase studii din partea meseriaşilor. Şi—slavă împrejurărilor—legea meseriilor este departe de a fi perfectă. De cît tocmai lacunele acestei legi, meseriaşii olteni, cari au luat parte la congresul de la Craiova, le ignorează cu desăvîrşire.

Oare pe lîngă chestiunile amintite, de cari s'au ocupat congresiştii, chestiunea relaţiunilor dintre meseriaşii membri şi corporaţie ca organ regulator al meseriei nu prezintă nici o importanţă? Oare regulamentarea şi fixarea unor salarii potrivite nu este de natură a împiedeca concurenţa necinstită dintre meseriaşi? Oare regulamentarea serioasă a igienii atelierelor, nu merită toată atenţiunea unui congres al meseriaşilor.

Şi dacă aceste chestiuni, cari se referă la sănătatea, bună starea materială şi armonia dintre membrii aceleaşi meserii, nu preocupă un congres al unor meseriaşi, atunci care este raţiunea lui?

Meseriaşii ar trebui să ştie, că înainte de a pretinde legi bune şi reforme sănătoase, trebuesc ei înşişi să ştie ce vreau şi pentru ce se agită. Mişcările şi agitaţiunile sgomotoase, congresele în cari se produc oratori, pot fi interesante cel mult din punct de vedere estetic; nu pot fi însă utile.

Ori-ce clasă, care se agită în vederea unor revandicări trebue să ştie a-şi justifica agitaţiunea. Altfel cade în ridicol şi nu o ia nimeni în serios.

Em.

HOLERA

Basarabia a fost declarată contaminată de holeră. Ba se mai zice, că s'au ivit cazuri de holeră, chiar la graniţa noastră, în această provincie a Rusiei. Faptul este exterm de grav şi de natură a îngriji întreaga ţară, care cu drept cuvînt, poate vedea că răul este cu atît mai mare, cu cît autorităţile noastre sanitare superioare precum şi cele locale se mulţumesc a da sfaturi, ca şi cum aceste sfaturi, cari sînt supuse sancţiunii individuale a cetăţenilor, ar fi suficientă.

In aceste momente de grea cumpănă pentru întreaga ţară şi în special pentru judeţul şi oraşul nostru, cari sînt cei mai expuşi, întrebăm: unde este şi face consiliul comunal şi consiliul sanitar al judeţului? *Cred oare autorităţile judeţului şi oraşului nostru, că înfiinţarea a patru noi posturi de agenţi sanitari este o măsură suficientă şi efieace?*

Atragem atenţiunea d-lui prefect şi d-lui Primar, că lucrurile sînt mai grave de cum cred, şi cerem ca imediat să intervie luînd serioase măsuri, spre a se evita o crudă şi mare nenorocire, care ne aşteaptă. Să aibă autorităţile noastre înaintea ochilor grozăveniile de la Petersburg, şi să-şi dea seamă de răspunderea ce şi-o iau prin negligenţa şi inactivitatea lor primejdioasă.

Vom reveni.

OAMENI ŞI LUCRURI

RASBOIU

Va fi războiu, sau nu va fi? Aceasta e încă taina zilei de mîne.

Cu privire la conflictul dintre Turcia şi Bulgaria şi mai cu samă cu privire la eventualitatea nenorocită a unei ciocniri sîngeroase, am căutat să-mi dau seama, către care din cele două state beligerante, se îndreaptă căldura simpatiei mele.

Fireşte, nu ţin socoteală de faptul că Bulgaria e un vecin ursuz, cu care nu întreţinem de cît relaţii de rece curtuoazie, un vecin, care dacă ne lasă în pace, e pentru că nu poate face altfel, un vecin în fine, care nutreşte aspiraţii, până la un punct, primejdioase integrităţei teritoriului nostru. Nici că în chestia conflictului, chiar, ea se găseşte în situaţia celui vinovat, căci acapararea samavolnică a liniei transbalcanice nu numai că e un act arbitrar în sine, dar violează şi dreptul ginţilor şi tratatul de la Berlin.

Căci, odată aceste lucruri lasate la o parte, e uşor de văzut că toată afacerea nu e de cît un pretext şi că nu linia ferată e dorinţa cea arzătoare a poporului bulgar, ci independenţa sa, scuturarea jugului pe care-l poartă sub forma suzeranităţei turceşti.

Din acest punct de vedere, nu pot avea de cît admiraţie pentru acest popor, hotărît şi brav, care ţine să-şi afirme, cu preţul sîngelui său individualitatea sa ştirbită. Şi deci, nu pot de cît dori ca isbînda să fie de partea sa, adecă, nu pot dori de cît, ca neatîrnarea la care aspiră, şi la care are tot dreptul, să se împlinească.

Intunecata istorie a trecutului nostru nu mă îndeamnă a iubi împărăţia semi lunei. Nu ţin samă însă nici de aceasta: Turcia nouă şi-a răscumparat, cu prisosinţă, tot acel trecut vijelios, care pare a fi aparţinut mai mult caracterelor vremei, de cît caracterelor poporului turcesc.

In conflictul cu Bulgaria, situaţia marei împărăţii e însă cu desăvîrşire delicată. In procedarea Bulgariei, care alege momentul acesta de reorganizare politică pentru a-şi răfui socotelele sale, e ceva felin. Turcia nu vrea, n'are nevoe, să poarte acum un răsboiu.

Şi totuşi—dacă lucrurile nu se limpezesc pe altă cale—va trebui să primească provocarea, cu toate intenţiile sale pacifice. Şi va trebui s'o primească pentru că uzurparea liniei şi întreaga atitudine a principatului îi lovesc şi interesele şi mai cu samă prestigiul său de stat.

Nu cred că junii turci ţin mult la dreptul lor de suzeranitate, dar ştiu că în dragostea pentru patria lor, pan acea căldură până la fanatism, care face caracteristica meridionalilor, şi că în această stare de spirite nu vor primi ca prestigiul împărăţiei să iasă micşorat.

Şi Turcia are deci dreptate; şi cauza ei deci mă atrage, în chipul cum atrag cauzele drepte.

Va fi răsboiu, sau nu va fi?

Parsifal.

NAPOLEONIENE

Anul 1812.—Din jurnalul unui martor ocular.—Sate şi oraşe în flacări.—Tragedia retragerii.

De curînd au apărut într'o revistă germană cîteva note dintr'un jurnal al unui ofiţer würtemberghez Yelin, care a luat parte la celebra campanie din 1812.

In aceste note ofiţerul povesteşte grozăviile prin care a trecut marea armată în drumul ei de la Moscova incendiată, până în patrie.

Deşi descrierea aceasta în detaliile ei nu e de cît o variantă, între atîtea altele, a acestei tragedii înspăimîntătoare, e totuşi mişcătoare prin faptul că acel ce o face a trăit toate aceste grozăvii.

La 27 Octombrie 1812 corpul würtemberghez din care făcea parte şi Yelin se puse în Mişcare spre Mojaisk.

Acolo scrie el, pămîntul era acoperit de rîniţi, pe cari toţi se strădănuiau să-i transporte, dar din lipsa mijloacelor erau siliţi să-i lase pe seama mărinimiei duşmanului care de altfel nu era tocmai milos din fire şi astfel rămîneau în mijlocul drumului.

Din ploaia măruntă se desprindeau fulgi de ninsoare cari aşterneau o zăpadă rece, pe cînd vîntul de nord sufla cu putere îngheţînd văzduhul. Era o iarnă cu adevărat rusească.

Bagajele din urma coloanei, furgoanele, tunurile etc., ardeau, iar hrana se împuţina din ce în ce. Mai rămăsese zăharul pe care-l păstrau cu multă grijă dar cînd se isprăvi şi acest din urmă mijloc de hrană, începură să mînînce carne de cal.

Mai întîi, în primele zile, ucideau animalele slăbite de muncă şi de foame, mai tîrziu însă cînd nu mai avură nici sare şi nici pesmeţi, nu se mai gîndiau să le ucidă, ci-şi tăiau pur şi simplu cîte o bucată din carnea vie a cailor cari sîngerînd din toate părţile, se mai tîrau, ameţiţi şi tremurînd de durere, până ce cădeau grămadă, sfîrşiţi.

Francezii se grăbiau să puie mîna mai întîi pe limbile cailor şi fără să deie lovitura de graţie bietelor animale, le smulgeau calde încă din gurile însetate.

Desigur că nu există spectacol mai îngrozitor de cît sălbătăcia omenească dezlănţuită de instinctele animalice în luptă cu nevoia a tot stăpînitoare.

...O mare parte din soldaţi se împrăştiară prin sate după pradă, dar surprinşi de Ruşi, sfîrşiau în chinuri oribile.

Cei cari rămîneau pe drum, erau sfărîmaţi de roţile furgoanelor. Nimeni nu se gîndea să-i aşeze pe marginea drumului sau să-i transporte prin oraşele apropiate.

Mijloacele de hrană alternau acum între carnea de cal şi cîinii carî urmaseră armata în trista ei expediţie.

„Intr'o seară,—povesteşte mai departe Yelin,—rătăceam pe cîmp ca să găsesc ceva de mîncare. De odată zării un pudel alb, foarte frumos, şi împreună cu un prieten începurăm o vânătoare în regulă.

După cîteva timp cîinele se dete prins şi curînd îl dădurăm gata.

Carnea pe care o împărţirăm frăţeşte ne servi o bucată de vreme; cînd se isprăvi, veni iar la rînd carnea de cal, care era foarte rea, de oarece nu putea fi pregătită în deajuns...“

Ajungînd la Smolensk trupele fugare găsiră rachiu şi puţină pîine şi făină. Foamea înaintase însă până într'atîta încît nu se mai gîndea nimeni să facă ceva din făină ci o înghiţau crudă, aşa cum se găsea.

Soldaţii flămînzi scoteau cîte o mînă de făină şi o mestecau uscată înălbind feţele negre de noroi şi bărbile crescute în neorînduială. Odată cu năvala trupelor în Smolensk încetă orce urmă de ordine şi disciplină.

Soldaţii flămînziţi răscoleau totul în căutarea hranei, puneau mîna pe orice găsiau şi căutau să-şi smulgă unii altora prada atît de mult dorită.

Ofiţerii rămîneau neputincioşi în faţa dezlănţuirei oarbe a foamei neîndestulate.

Cumpărați Bilete pentru Loteria 4 Clasa IV a Regatului Romîn

Cu tragerea la 25 și 26 Septembrie 1908

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor MEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 36. O jumatate loz Lei 18 - Un sfert de loz Lei 9 Una optime lei 4-50

Insuși Napoleon trebui să se resemneze.

Inainte încă de a intra trupele fugare în Smolensk, natura se schimbă puțin cîte puțin.

Albastrul frumos al cerului de iarnă, acoperit cîte odată de nouri străvezii, se întunecă și de unde mai 'nainte se vedeau în zare contururile depărtate ale satelor și ale pădurilor, acum începuse să cadă ninsoarea în valuri mari, cari mînate de vîntul aprig al stepelor, umpleau șanțurile și gropile din cîmpie. Inaintea ochilor se vedea șesul alb, nesfîrșit.

Zăpada care cădea mereu înteția gerul aspru, și soldații, nedeprinși cu grozăviile iernelor rusești, perdeau ori ce urmă de energie.

Degetele înghețate se încleștau pe fierul rece al armelor. Unii scăpau armele din mîini și nu se mai plecau să le ridice.

Soldații se înfundau în gropile astupate de zăpadă; cei mai tari se luptau cu multă anevoință și unii din ei izbutiau să se ridice, cei slabi rămîneau acolo, înghețați.

Vîntul naprasnic tăia respirația și întuneca vederile; și convoiul lung se tîra cu greu înainte, lăsînd la fie care pas cîte o victimă lupilor și corbilor din pustiu.

Cerul înroșit de focul satelor și orașelor incendiate luminau întinderea pustiită Oamenii înghețați se repeziau în foc și ardeau împreună cu lemnele, prefăcîndu-se în mormane de cenușă...

Tragedia înfiorătoare se prelungi până la Smorghoni, unde trupele se uniră cu divizia din Soisson, trimisă înaintea lor spre a acoperi retragerea.

OPINIA LA HUȘI

(Corespondența particulară a ziarului «Opinia»)

In orașul nostru a făcut și face mare vîlvă eșirea neopinată a d-lui administrator de plasă N. Tiron, contra deputaților liberali de Fălciu. Un funcționar administrativ chemat a face administrație, dus de suflul care bate în jurul prefectului își permite a înainta fapte, care pun în cumpănă nu numai chestia antisemită, dar și duhul de anarhie în organele chemate a gospodări țara și a privighia la bunul mers al afacerilor.

Prefectul de Fălciu e un naționalist interesat. Luptă contra evreilor, dar și pășunește pe evrei. La Idrici alungă cu jandarmi evreul pus în slujba arendașului I. Stamatiu. Dar tot la Idrici îngădue evreul pus în slujba proprietarului C. Damandi; nu numai că e îngăduit a trăi în Idrici, dar vinde pănă și vin pe supt mână.

Asemenea fapte sînt și în alte părți prin județ.

Dar nu aceasta este preocuparea publicului Hușan.

Prefectul Lupu și-a strîns în jurul o ceată de tineri, cu care creda a primeni partidul, și deci a forma simburele marelui partid liberal poporanist. Dintre tinerii care caută a se vîri supt pielea prefectului actual, cum altă dată căută să se vîre supt pielea altora, și se va mai vări, e administratorul plășii Podoleni, N. Tiron.

In nesocotința sa acest tînăr administrator de plasă după ce a abuzat fățiș în cazul arendașului de la Bobotin, contrar contractelor și a provocat o anchetă nu tocmai pe voia prefectului; dar a trecut... azi vine și prin gazeta d-lui Iorga aruncă în față mănușa d-lui deputat A. Rășcanu, că acest deputat în unire cu colegii săi a luat de la *Cahalul* evreesc 25000 lei să lupte și să răstoarne pe dr. Lupu.

Un slujbaș pus de liberali atacă pe un deputat liberal.

Nu persoanele puse în discuție ne interesează, le cunoaștem foarte bine pe amîndouă. Lumea din Huși discută morala politică ce se desprinde de aici.

Cum se face că un suprefect să scrie la ziar ce a vorbit la masă prefectul cu un deputat, să arăte că a fost vorba de 1000 lei la mijloc, că prefectul a refuzat tîrgul și de aici ura deputatului contra prefectului.

Lumea de la noi știe alte cazuri în care deputatul vizat a intervenit la prefect pentru a-l feri pe acesta de un abuz de putere, ce-l făcuse, că rupsese o hotărîre judecătorească, oprise din ordin niște sequestre, și altele și că prefectul nu s'a oprit din drumul său.

Intr'un stat organizat cu atribuțiile bine determinate ale slujbașilor, cu ordinea morală bine veghiată, cazuri ca acesta petrecut la noi, s'ar răfui în 24 de oare. La noi însă prefectul încurajază pe acești imberbi administratori de plasă să asmuțe lumea, să acuze în public pe aleșii natiunii și să se creadă la adăpostul nesocotinței lor supt pulpana prefectului.

Credem că nicăiri nu se scrie la carte ca administratorii de plasă să scrie la ziare de partid acuzînd pe deputații guvernului, să amenințe lumea cu urgia puterii dacă va manifesta cu opoziția, ori numai firma s'a schimbat iar marfa este aceiași.

Supt firma Lupu—Tiron se ascunde tot marfă de vechi privighitori de subt regimentul organic. *Corespondent.*

Litere-Științe-Arte

Celebrul chirurg dr. Doyen din Paris care se ocupă actualmente cu studiul mijloacelor de prelungire a vieții, a declarat unui redactor al ziarului „Matin" următoarele: „studiul meu e o continuare a descoperirei lui Metschnikow și „fagocitele" lui formează baza cercetărilor mele. Pe cînd acesta însă s'a mărginit numai la lucrări de laborator, eu cred că s'ar putea da o direcție practică acestor studii. Inmulțind numărul globulelor roșii, activăm viața. E o nouă metodă de vindecare în perspectivă. Ajungînd să vindecăm guturaiul, bronșitele etc. putem spera că vom învinge și intoxicările latente.

Cînd vom putea mări puterea de rezistență a individului cu ajutorul fagocitelor, vom putea prelungi durata vieței".

Metschnikow admite în principiu aceste afirmațiuni ale marelui chirurg parizian.

*

La Paris se va judeca în curînd procesul dintre Guimera, autorul dramei „Terra baixa" și d'Albert compozitorul operei cu acelaș nume. Acțiunea e provocată de editorul parizian Choudens care pe baza concesiunei lui Guimera a angajat pe compozitorul Fernand Le Borne să scrie opera sub titlul „La Catalane".

*

Se comunică din Roma că L. Morandi fostul profesor al regelui Vittorió Emmanuele a publicat un volum asupra literaturii și artelor din Italia, în care, pe baza unui bogat mateterial afirmă că Leonardo da Vinei a fost autorul primei gramatici italiene și cel dintâiu lexicograf. Gloria aceasta și-o împărțiau pînă acum Lorenzo il Magnifico și genialul architect Leon Battista Alberti.

*

Bernard Schad publică într'o revistă teatrală interesante aprecieri asupra jocului marelor artiste a timpurilor, moderne: Sarah Bernardt și Duse. Cu toate că recunoaște strătucitele calități scenice ale celebrei tragediane franceze, Schand decerne laurii gloriei marei artiste italiene. „In actul al III-lea din Magda spune el—Sarah Bernardt are un joc destul de degajat și de indiferent față cu seducătorul ei. Nici un mușchiu al feței nu trădează lupta ei internă. Cu totul alt-fel e jocul Dusei. Din primul moment se recunoaște ce însamnă pentru Magda o întîlnire cu cel care o părăsise. In cursul convorbirei, o roșeață ușoară de care ea e conștientă i se urcă pe obraji. Ea luptă ca să-și ascundă tulburarea față de prietenul ei din tinerețe, pînă cînd, învinsă, își ascunde în mîini fața roșie de emoțiune".

*

Uric sărbesc din 7060 April 1 (1552) scrisă în Huși de Marcu Zăgănovici.

Dl. colonel Vrabie a dat spre cetire și traducere d-lui Gh. Ghibănescu, 2 urice slavone, din care unul de la Ștefan Rareș Vodă, în cuprinderea că întărește jupănesei Stana Hărra 2 sate: *Lăștii* și *Sărdăcineștii* la Tutova, venite în împărțeală despre fratele său Petre Hărra, după mama lor Stana Hărra.

In acest act se vorbește că lui Petre Hărra i s'au cuvenit satele *Spirenii* și *Dărmăneștii*, și pentru aceasta de sigur că a căpatat de la același Vodă în aceiași zi întărătură de împărțală prin alt uric. Aceste 4 sate le aveau de pe mama lor Stana și *mătușa* lor Marina, trăitoare supt Stefan cel Mare.

Spirenii azi Spinenii (în rotacism) sînt și azi sat în jud. Tutova, plasa Tărgu, în apropiere de Cărja, pe valea Ialanului. Iar din cele 4 sate, se păstrează *Lățeștii* (vechiu *Lăzești*) și Săr-ățenii (vechiu Savacinești).

*

Senatul din Buenos-Ayres a acceptat propunerea ca Argintina să se asocieze la expediția d-rului Jean Charco la polul sud, contribuind la cheltuelile necesare cu condiție să participe și un număr de exploratori argentinieni.

*

Un ziar berlinez vorbind despre o recentă și extrem de îndrăzneață tâlhărie comisă într'un hotel din capitala Germaniei intitulează aventura: „Isprava unui nou Manolescu". Se vede că ilustrul „prinț Lahovari" a trecut în literatura ziaristică drept un tip nemuritor și că numele lui Manolescu e legat nu numai de „Memoriile" publicate, ci servește ca formulă pentru cele mai ingenioase forme ale escrocheriei.

Ne putem mîndri că am dăruit literaturei universale un—„tip".

Informații

● Ministerul de interne a respins recursele făcute contra alegerilor comunale din Galata, Copou și Fîntânele din județul nostru, confirmînd deciziile delegației județene, prin care se validează aceste alegeri.

● Elevii care au depus examen în particular de curs secundar în seziunea de Septembrie, vor treeui să se adreseze la direcțiunea școalei unde au dat examenul, pentru a 'și rîdica actele.

● Curtea cu juați din Cernăuți a condamnat pe d. Onciu, în procesul de calomnie prin presă cu d. Wasilco, la o lună închisoare, pedeapsă care a fost comutată în amendă de 3 mii de coroane.

Pentru d. Cuza !...

● Membrii consiliului comunal au fost convocați în ședință extra-ordinară astă-zi la orele 4 p. m. sub presedenția d-lui N. Gane, primarul orașului.

● Membrii comisiunei monumentelor istorice vor pleca zilele acestea în Bucovina pentru a vizita monumentele cu caracter național romînesc din această provincie.

Comisiunea după cum se știe, are de președinte pe d. I. Kalinderu.

◔ D-nii colonel A. Musteață și lt. colonul Bălțăceanu, comandantul regimentului 13 Ștefan cel Mare au făcut o anchetă la infirmeria militară de la Frumoasa unde se zice că s'ar fi petrecut niște neregule.

◑ Comitetul corporației meseriilor-unite din orașul Piatra-N., a fost disolvat.

◔ Elevele admise în școala de învățătoare din localitate, vor trebui să se prezinte mîine la școală.

◐ Un furt s'a săvîrșit aseară în strada Veche, la crîșmarul Itic Polak.

In timp ce acesta se afla la sinagogă, niște hoți au spart ușa de dindos și introducîndu-se înăuntru au spart saltarul unei șifoniere, de unde au furat suma de 300 lei.

D. Costescu, șeful siguranței, face cercetări pentru aflarea hoților.

◕ D. căpitan E. Aslan, ajutor de comandant al pieței, a mai făcut și alaltă-eri cîte-va descinderi pe la magazinele de haine vechi, pentru a vedea dacă nu se mai găsesc haine și cisme din acele care lipsesc la regimentul 13 Ștefan cel Mare.

● Elevii Axinte G. Constantin și Grigoriu Matei, din anul I de studiu al școalei militare de infanterie, sunt considerați ca retrași din școală pe ziua de 18 Septembrie, după a lor cere.

Elevul Axinte Constantin va fi însumat ca soldat, după cererea sa, în regimentul Ștefan cel Mare No. 13, pentru a'și complecta serviciul militar în conformitate cu art. 8 din regulamentul școalei.

◔ Revizoratul școlar a primit un ordin dela ministerul Cultelor prin care-i pune în vedere de a inspecta cîte o zi întreagă pe fie-care învățător în parte.

Acest ordin va trebui respectat cu strictețe, mai ales la început, până cînd revizorul va avea prilejul să cunoască de aproape calitățile și defectele învățătorilor din circumscripția sa.

● D-șoara Elena Preda a fost numită maestră de desen și caligrafie la școala profesională din Vaslui.

● Eri dimineață la orele 10 s'a făcut cu o deosebită solemnitate punerea pietrei fundamentale a pavilionului de izolare din strada Universității și a noei clădiri a farmaciei centrale de la spitalul Sf. Spiridon.

La ora sus arătată, P. S. S. Archiereul Genadie Georgescu, egumenul bisericei Sf. Spiridon asistat de preoții bisericei, au făcut sfințirea apei la pavilionul ce se construește în strada Universității, unde a fost liceul de d-șoare Catty Warlam. După aceea s'a așezat un pergament, în care se arată că pailvionul e constitu din donația lui Gh. Bahrim, al cărei nume va purta pavilionul.

Erau de față epitropii și funcționarii casei, d. Gh, Kernbach prefectul județului și un mare număr de ivitați.

Cei de față s'au dus apoi la noua clădire a farmaciei, din ograda spitalului unde P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu a făcut iarăși sfințirea apei.

Invitații s'au retras apoi în cancelaria epitropiei, unde s'a servit șampanie.

● Alaltă eri s'a deschis la Craiova, în sala Bellevue, congresul camerilor de meserii, sub presidența d-lui I. Niculescu, presedintele camerei de meserii din Craiova.

Telegrame de omagii au fost trimese M. S. Regelui și d-lui Djuvara, ministru al industriei și comerțului.

A avut loc o discuție asupra legei meseriilor și asupra diferitelor reforme ce urmează a se introduce. In a doua zi s'a discutat asupra îmbunătățirei stărei meseriașilor.

◑ Din Kișinău.—In anul aceasta din Basarabie vor trage sorții pentru a face slujba muscălească 8404 tineri. Din aceștia 460 din Kișinău, 674 din ținutul Kișinăului, 1330 din ținutul Akermanului, 792 din ținutul Bălței, 831 din Bender, 929 din Soroca, 863 din Orheiu, 1162 din Ismail și 1363 din ținutul Hotinului.

— In satul Mereni, ținutul Kișinăului s'a găsit ucis un oare-care Tudose Șchiopu, de 45 ani.

Poliția a stabilit că acesta a fost omorît de un cunoscut al său, G. Boinițeanu.

— Stația Larga (ținutul Hotinului) a fost pradată de niște hoți, între care era și o femee. Hoții a luat peste două mii de ruble. Hoții au fost prinși în tîrgușorul Uriseni. La prinderea lor a fost ucis un strajnic și alți trei au fost rîniți.

—In ziua de 12 Septembrie întâiul gimnasiu de băeți din Kișinău și-a serbat jubileul de 75 ani de la întemeierea sa.

Cu această ocazie s'a servit și un banchet.

Afară de dregătorii școalei, au luat parte la serbare guvernatorul Basarabiei d. A. Haruzin, P. S. S. Nicodim episcopul Akermanului, d. Sinadino golovaia Kișinăului și mulți invitați.

— Viner a trecută s'a împlinit 9 zile de la moartea episcopului Arcadie, fost episcop al Akermanului.

Cu acest prilej s'a oficiat un parastas la soborul din Kișinău, de către P. S. S. Nicodim.

● Din Cernăuți ni se scrie că eri a avut loc o grandicasă întrunire socialistă pentru introducerea votului universal la alegerile pentru Dietă.

Au sosit nenumărate adesiuni din provincie.

A rostit un discurs deputatul romîn Grigorovici protestînd contra sistemului de vot plural.

S'a votat o rezoluție care a fost înmînată guvernatorului și mareșalului prin care muncitorimea cere în mod energic introducerea votului universal.

DIVERSE

— Eri, Duminică 21 Septembre c., a avut loc botezul copilei de curînd născută, a d-nei și d-lui I. Breabăn, vicepreședinte a corporației „Progresul" din localitate.

Taina sf. botez și obicinuita ceremonie, a fost oficiată de Părintele Vasiliu de la biserica Talpalari.

Fetița a primit numele din botez, Marietta.

Să trăiască!

— Aseară o ceartă ivindu-se între soldatul Mihai Popovici din batalionul 4 vînători, detașat la infirmeria de la Frumoasa cu Iorgu Chiosa, din strada Prăpaștiei No. 3, la un moment dat soldatul i-a aplicat o lovitură cu tesacul lovind pe Chiosa în față.

Victima a fost transportată la spitalul Pașcanu.

— D. subcomisar Macarie a făcut astă noapte percheziție la locuința cîtor-va țigani de sub Galata, la care a găsit obiecte de furat.

— D. dr. Buzenchi, medicul veterinar al comunei, a confiscat de la I. Baraș, 300 kgr. brînză alterată, pe care numitul o adusese din Hîrlău spre a o pune în vînzare.

—In strada Belvedere No. 7 a fost găsită moartă femeea Aglaia Damian.

S'a deschis o anchetă.

— A fost arestat și înaintat parchetului bătrînul Dumitru Lazăr, autorul furtului de grîne din comuna Voinești.

Joi, după cum am anunțat va avea loc la circul Sidoli, prima reprezentație a renumitului atlet romîn Panduru.

Spectacolul promite a fi foarte interesant. Panduru ține pe piept două pietre de moară de o greutate de 1500 kgr. pietre care sunt expuse în fața circului.

Numitul atlet e decorat de M. S. Regele.

— Jandarmii rurali din Hermeziu au descoperit pe autorul furtului comis acum cîte-va zile la femeea Elena Cobzac, din acea comună.

El e un oare-care Constantin Hogea, care a fost înaintat parchetului.

— Aflăm cu părere de rău că eri a încetat din viață d. Vasile Liatris, părintele d-lor avocat și locot. Liatris.

Bătrînul a trăit 71 ani.

Inmormîntarea va avea loc mîne 23 Septembrie la cimitirul Eternitate.

OMUL

de Maxim Gorki.

II

Gîndirea luminează în inima molatică a Prietenei prudența interesată, curiozitatea crudă și păătoasă, petele rîvnirei și deasupra tuturora germenii Calomniei.

Gîndirea vede puterea Urei negre și știe că dacă i se iau fiarele, ea va distruge tot pe pămînt fără să cruțe chiar Dreptatea.

Gîndirea luminează Credința nestrămutată și dorința rea a puterei fără margini, care nezuește a stăpîni toate sentimentele, și ghiarele ascunse ale fanatismului, neputința aripelor sale grele și orbirea ochilor săi fără viață. Ea se luptă de asemeni cu Moartea: pentru ea care a creeat pe Om dintr'un dobitoc, pentru ea care a creeat o mulțime de Dumnezei, sistemele filozofice, științele—chei ale enigmelor lumei, pentru ea libera și nemuritoarea Gîndire, această forță stearpă și dese ori rea, e în același timp periculoasă și respingătoare.

Moartea pentru ea pare o strîngătoare de zdrențe, care umblă prin fundul inimilor, culegînd în sacul ei tot ce s'a fîrșit, tot ce a putrezit, rămășițe netrebuincioase; dar dese ori fură fără rușine, și ceea ce este sănătos și puternic.

Răspîndind un miros de hoit, învăluită într'un văl de groază nesimțitoare, fără suflet, mută. Moartea se ridică în fața omului ca o taină înspăimîntătoare și neagră. Dar gîndirea creatoare și luminoasă ca un soare, plină de o îndrăzneală nebună și de o conștiință mîndră de nemurirea sa iscodește moartea cu aprindere.

Ast-fel merge omul răsvrătit, printre umbra grea a tainelor vieței tot mai departe, tot mai sus și vecinic mai departe și vecinic tot mai sus.

II

Iată l obosit: șovăind și gemînd; inima sa speriată caută credința și cere țipînd alintările dulci ale iubirei.

Și trei păsări, clocite de Neputință Infrîngerea, Neîncrederea, Teama, trei păsări negre și hidoase plutesc înfricoșătoare pe sufletul său și toate trei îi cîntă un cîntec trist: că nu e de cît o jivină netrebnică a cărei Conștiință e mărginită a cărei gîndire e neputincioasă, ridiculă; că orgoliul său este sfînt și că ori ce ar face—are să moară.

Inima sa sfâșiată tremură la cîntecul acesta mincinos și rău; țăndările îndoeloi îi înțeapă creerul său și în ochii săi lucește o lacrimă de umilire.

Și dacă mîndria sa nu se răsvrătește, teama de moarte gonește pe om în închisoarea credinței. Dragostea cu un surîs cuceritor îl atrage în strîngerile sale de brațe, ascunzîndu-i cu momeli făgăduitoare de fericire neputința libertății sale și despotismul flămînd al instinctului.

Alăutri cu Minciuna, Speranța neîncrezătoare îi cîntă bucuriile repaozului, îi cîntă fericirea liniștită a vieței și leagănă spiritul său adormit cu dulci și frumoase cuvinte, legîndu-l într'o plăcută lene, aruncîndu-l apoi în ghiarele Urîtului, copilul ei.

Și sub inspirația simțimintelor obcure, el își hrănește în grabă creerul și inima cu fruamătul plăcut al Minciunei cinice care învață pe față că pentru om nu există altă cale de cît acea a burței și plăcută mulțumire de sine-și.

Dar gîndirea e mîndră și omul îi e scump, ea începe o luptă groaznică cu Minciuna—și cîmpul luptei e inima omului.

Ea s'aruncă asupra lui ca asupra unui vrăjmaș; ca un vierme ea îi roade creerul; ca seceta, ea îi usucă plămîntul; ca un calău ea torturează pe om, stringîndu-i inima fără milă, cu răceala întărîtoare a durerei adevărului, a adevărului vieței asupra și cuminte, care cu greu crește, dar totuși devine limpede și străveziu prin umbra greșelelor, ca o floare de foc născută din Gîndire.

Dacă omul e însă atins fără scăpare de otrava Minciunei și va crede mai departe că pe pămînt nu există fericire superioară, mai mare de cît satisfacerea pîntecului și a sufletului și altă plăcere mai superioară de cît mîncarea, micile mulțumiri ale vieței, Gîndirea atunci roabă a sentimentului triumfător și strînge aripele și se liniștește. Omul e în puterea inimei sale. Și ca un nor necurat, trivialitatea murdară, fica plictiselei desgustătoare, îl înconjură pe om din toate părțile, îi învăluește creerul, inima, ochii, cu un colb cenușiu și pătrunzător.

Dacă din potrivă revolta izbucnește în el și deșteaptă Gîndirea; el din nou va merge mai departe, va merge singur printre spinii greșelelor sale; singur prin scînteele arzătoare a îndoielilor sale, singur în mijlocul ruinelor bătrînelor adevăruri.

Maestos, mîndru și slobod el privește bărbătește Adevărul în față și spune șovăirilor sale;

(Va urma).

Ultime informaţii

◑ **Măsuri contra holerei.** — D. dr. V. Roşculetz, medicul primar al judeţului ia măsuri energice pentru a opri ivirea holerei şi la noi.

Impreună cu consiul de higienă al judeţului, a alcătuit un plan, după care se vor lua măsurile. De-ocamdată consiliul de higienă al judeţului a luat măsuri ca în cazuri eventuale localurile de infirmerii de prin comunele de pe malul Prutului să servească de case de izolare. Asemenea case de izolare vor fi la: Tabăra, Bivolari, Hermeziu, Ungheni, Golăeşti, Prisacani, Ţuţora şi Măcăreşti.

In acelaş timp consiliul a întocmit placarde cu sfaturi pentru a se păzi de holeră, care să fie afişate prin comunele rurale.

Intre altele se dau următoarele sfaturi:

Ori-ce mîncare să fie mai înainte fiartă, friptă sau coaptă, şi ori-ce băutură să fie fiartă, mai ales apa şi laptele, căci prin ferbere, coacere sau frigere, puterea molipsitoare este tăiată.

In timpul holerei, fie-care trebuie să ducă o viaţă regulată, să nu mănînce sau să nu bea peste măsură şi mai ales să nu se îmbete, căci ori-ce stricare de stomah înlesneşte căpătarea holerei.—Pentru ori-ce stricar de stomah, cu vărsături şi treapăd, să se înştiinţeze agentul sanitar care va veni imediat la patul bolnavului spre a-i da ajutor.

Să nu se întrebuinţeze nimic mai ales de ale gurei, de la o casă în care sunt bolnavi cu vărsături şi treapăd. Mijloacele de hrană, lapte, fructe, legume, chiar slănina şi uscăturile şi orice fel de ale mîncărei, să nu se mănînce de cât pregătite la foc.

Apa de băut dacă e din puţuri de pe marginea lazurilor, lacurilor sau păraelor sau din puţuri cu apă aproape de suprafaţa pămîntului, să se bea numai după ce a fost mai înainte fiartă şi apoi răcită.

In casă şi în jurul casei să fie cea mai mare curăţenie, murdăria e periculoasă, căci adăposteşte cauza molimei şi îi păstrează puterea de a molipsi.

Nimeni nu va intra într'o casă în care s'a ivit holeră, sau se bănueşte că s'a îmbolnăvit cineva de holeră, până ce bolnavul n'a fost dus la Infirmerie şi până ce casa şi lucrurile din ea n'au fost curăţite de molimă, desinfectate.

Dacă în vre-un sat sa tîrg s'au vestit că s'au ivit casuri de holeră, nu se va duce nici un locuitor dintr'un sat nemolipsit, în satul sau tîrgul declarat molipsit, sau dintr'un sat molipsit în altul nemolipsit.

In camera în care s'a îmbolnăvit cineva de vre-o boală, cu vărsături şi treapăd nu se va mînca, nici nu se va ţinea apă şi de ale mîncării.

De obicei începutul boalei, holera începe cu dureri mici la pîntece, ori cu puţin treapăd.

Dacă se înştiinţează atunci agentul sanitar şi medicul şi aceştia îngrijesc pe bolnav, bolnavul se vindică mai în totdeauna: dacă însă treapădul nu se opreşte şi bolnavul a început să verse şi să trepede necontenit, în loc de scaune un fel de zeamă, ca orezul zdrobit cu apă, atunci boala este foarte grea.

Bolnavul are dureri mari în pîntece, de dureri se încovăe, cu udul nu mai eşă corpul i se răceşte şi's ca îngheţate mînele şi picioarele care s'au sbircit şi învineţit, îi tae sudori reci, iar circeii de la pulpe nu-i mai slăbesc; bolnavul acesta, chiar în această stare, poate să fie scăpat, dacă medicul a fost chemat din vreme şi i-a dat într'una medicamentele şi ajutorul trebuincios.

Nu va fi îngăduită ducerea în biserică a nici unui mort de holeră.

Praznicile şi adunările la crîşme sunt oprite.

● Consulatul otoman din localitate desfiinţîndu-se, consulatul din Galatz a fost însărcinat cu afacerile pentru toată Moldova.

● D. I. Popescu, controlor al băncilor populare, se află de cîte-va zile în inspectarea băncilor populare din judeţul nostru.

● In ziua de 15 Octombrie va avea loc inaugurarea noilor clădiri construite în cursul acestei veri, lîngă căzărmile regimentului 7 roşiori.

Clădirile care au costat suma de 300 lei, au fost ridicate sub conducerea d-lui căpitan de geniu Neculau.

● La Tg. Frumos au sosit eri două baterii din regimentul 4 artilerie din Roman, în vederea manevrelor.

● Ministerul cultelor a aprobat închirierea pe un perid de 5 ani a terenului şcoalei din comuna Şipotele, d-lui Dim. Lambrino, învăţătorul din acea comună.

● Pe şoseaua Naţională ce duce la Tomeşti, s'a făptuit alaltă eri o crimă.

Locuitorul Ioan Brînzoi, luîndu-se la ceartă cu consăteanul său Neculai Dulgheru, cel dintâiu a aplicat acestuia mai multe lovituri cu o secure, rănindu-l mortal.

Criminalul a fost arestat şi adus la Iaşi.

◓ D. I. Bazali a fost numit copist la corpul portăreilor, în locul d-lui P. Ştefăniu.

● Alaltă-eri a încetat din viaţă la Cepleniţa preotul Constantin Ianoliu, parohul bisericei din acea comună.

● Eri un incendiu a isbucnit în Tg. Frumos, distrugînd casele lui Iancu Bercovici din strada Cuza-Vodă 103.

Focul luase naştere de la o canforă.

● **Judiciare.**—Astă-zi a venit înaintea tribunalului secţia II-a, judecarea procesului preotului Const. Stamate, fost protoereu al judeţului, pentru luare de mită.

Tribunalul a ascultat mai mulţi preoţi, citaţi ca martori şi în cele din urmă procesul a fost amînat.

● Aseară, trupa de operetă de sub conducerea d-lui C. Grigoriu, a cîntat la Teatrul Naţional opereta *Fire de artist.*

Trupa d-lui Grigoriu va da mai multe reprezentaţiuni în oraşul nostru.

● **Curtea cu juri.** Azi a venit înaintea Curţei cu juri, judecarea procesului fetei Maranda V. Ţilibăn din cotuna Zlodica, comuna Cotnari care în ziua de 1 Iunie anul curent a dat foc caselor lui Gheorghe Grigoraş contra căruia nutrea o ură neîmpacată, din cauză că acesta acum doi ani o necinstise promiţîndu-i a o lua în căsătorie. In acest incendiu şi-a găsit moartea, mama acesteia Maria Ţilibăn, care vroia să salveze lucrurile din casă.

Acuzata a fost aparată de tînărul avocat Oswald Racovitză.

Juraţii aducînd un verdict negativ acuzata a fost achitată.

● A apărut No. 2 al revistei „Principii Politice şi literare" ce apare în R.-Sarat, sub direcţiunea d-lui Paul I. Nicolescu.

Publicaţia cuprinde următorul sumar:

Partidele politice în Stat şi Echilbrul social.

Principiul Evoluţiei curentelor în literatură, artă şi viaţă (urmare).

Partea I: Influenţele în literatură şi artă.—Deosebirea între epoci şi curente. Deslegarea problemei.

Partea II: Evoluţia curentelor în individualitatea artistului.—Respectul pentru clacism.—Explicarea fenomenului de către esteticiani şi filosofi.—Coşbuc.

Revista evenimentelor politise şi literare.

● Următoarele candidate au reuşit la concursut de admitere la Institutut Grigorian:

Batog, Smaranda, Bălceanu Elena, Stoianov Ecaterina, Grigorius Natalia, Ionescu, Paraschiva Alexandrescu Demetra, Dimitriu Elena, Ionescu Maria, Siritonici Elena, Cociorla Elisabeta, Getler Estera, Volf Paraschiva, Constantinescu Alexandrina, Irimia Maria, Livenski, Elena, Popa Maria, Palel Natalia Popovici Ortansa, Renţa Paraschiva, Varodin Sofia, Axinte Ruxanda, Contici Maria, Dimitriu Maria, Fronea Ecaterina, Moşinski Eugenia, Nicolau Elena Ioniţe, Victoria Popovici Virginia, Sibechi Paraschiva Creţulescu Elisabeta, Helciuc Ecaterina, Mocanu Maria, Prigoreanu Elena, Patrichi Ecaterina, Pitpinic Ecaterina, Rădulescu Alexendrina, Grecu Elena, Luca Maria. Balaşa Ana, Ciubotariu Maria, Groza Anastasia, Gheban Elena, Gheorghiu Maria, Lenau Fevronia, Radiş Ecaterina, Raboveanu Maria, Ricont Ştefanca, Spaţir Ana, Sebastian, Elena, Toma Agripinia, Langa Henrieta.

◑ Eri la orele trei după amează a avut la şcoala de belearte, întrunirea consiliului profesoral al şcoalei sub preşidenţia d-lui director Emanuel Bardasare.

Consiliul a procedat la examinarea lucrărilor de concurs ale candidaţilor şi candidatelor la burse şi admiterea în şcoală.

Au fost admişi:

In anul de încercare d. Ioan Rotariu, Haralamb Mercheş, tineri bucovineni. De asemeni au mai fost admişi tot în anul de încercare d-ra Othilia Briess, d-ra Adela Ştefănescu şi Maria Gărneaţă şi d-nii Miltziade, Tzoni, Stefan Mitescu şi Otto Briess.

La concursul pentru bursele statului au obţinut:

D. Haulică Dumitru 30 lei lunar şi Juriştеanu Eugene tot 30 lei. D-ra Maria Ţuţurman 20 lei lunar, dl. Otto Briess 10 lei lunar, d-ra Maria Băncescu 10 lei lunar, d-ra Elena Măciucă 20 lei lunar şi Veronica Florescu 15 lei lunar.

Bursa Schiller a fost obţinut de d. Felician Bottez.

◔ Membri societăţii „Unirea", a lucrătorilor tipografi din Iaşi, aduce viile lor mulţumiri următoarelor persoane care au avut bunavoinţă, de a dona obiecte la bazarul ce Societatea l'a avut la serata dansantă dela 13 Septembrie a. c.

Domnii: N. A. Bogdan, Ioan S. Ionescu, Vasile Seghinescu, Max Goldner, Gh. Rişescu, N. V. Ştefăniu, Vasile Cristescu, Mihail M. Bogdan, P. Mititelu, C. Barău, C. Berbecu, V. I. Alexandrescu, Strah B., Leon Cristea, Anton Andriescu, I. Cunovici, Isac Rosenfeld, M. Rosenştein (droghist), Ionescu N., Leon Kleiner, Leivand P., Gotlieb (tipograf), Goldemberg & Aberman, Fraţii Polingher, Iliescu Grosu & comp, Bainer, Petru Bett, Rosenştein (droghist), Traina, Neculau & Vasiliu, I. Schwatz, Danoeur, Schenfeld, Fabini E., R. Şaraga, Leon Sylver, F. Şaraga, Henik, Kaisler, M. Şteinberg, Talisman, Michelson, Veintrop, Fastlich, Vasilescu I., Rabinovici L., Avram S., M. Veinştein, A. Grimberg, Juster P., Sterlimberg, Schwartz (florar), Orenştein, Halpern A., Jokey-Club, Ştefan Berthel.

D-nele: Natalia Valeriu, Maria Popovici, Elena Gh. Vasiliu, Maria Zamfirescu.

D-rele: Elena Mancaş, Elena Popovici Ect. Popovici, Tinuţa Feuerstein, Natalia Popovici, Ecat. Ivolschi, Ecat. Bogdan, Eugenia Mustea, Elsenora Preda, Zenobia Preda, Eugenia Stancov, Maria Rădulescu, Maria Butnariu, Ec. Grigorovici Ruxanda Vasiliu, Aneta Mardare, Maria Ciosnoc, Elena Deleanu, Mândiţa Arghir, Virginia Arsenie, Paraschiva Strajă, Maria Stoian, Zamfira şi Maria Călin, Agripina Cojocaru, Elena Morariu, Mira Feinstein, Aglaia Stoleru, Elena Şerban, Tasia Novac, Maria Ignat, Eufrosina Bottescu, Liza Ciornei, Aneta Ioan, Maria Crăciuleanu, Maria Carp, Maria Calistru, Profira Brînzei, Maria Corjescu, Maria Săvescu, Sofie David, Maria Ulisinciuc, Elena Papandopol, Maria Atanasiu Elena Cismaru, Natalia Popovici, Elena Vasiliu Aglaia Nicu.

● **Aducem la cunoştinţa tuturor abonaţilor noştri, că «Opinia» ne avînd încasator nici în Capitală nici în altă parte a ţării, abonaţii noştri sunt rugaţi de a nu face plata abonamentului nici unei persoane, care s'ar prezenta în acest scop**; ci să o trimită prin mandat poştal administraţiei ziarului.

Aceasta spre a evita pe viitor neplăcerea ce au avut unii abonaţi de-ai noştri, de a se vedea încasaţi de persoane străine de administraţia noastră, cari le-au eliberat chitanţe false.

Noi am reclamat acestea autorităţilor competente şi atragem atenţiunea tuturor, spre a nu se mai repeta asemenea lucruri, cari produc infuziuni regretabile.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

HOLERA

Petersburg.—Agenţia telegrafică din Petersburg spune că de la 25 Septembrie pînă la 1 Octombrie, în tot imperiul au fost 3251 cazuri de holeră cu 1571 decese.

Săptămîna trecută au fost 4922 cazuri cu 2281 decese.

De la isbucnirea epidemiei au fost 19,512 cazuri cu 8947 decese.

Guvernămintele: Estoniei Witebsk şi oraşul Varşovia sunt declarate bîntuite de holeră.

*

Petersburg.—Pînă eri la amiază au fost 136 cazuri noui de holeră şi 62 decese. Numărul total al bolnavilor a fost eri de 1738.

Călătoria principelui Bulgariei

Sofia.—Principele Bulgariei va sosi astă-seară la Rusciuk, unde va fi aşteptat de toţi miniştrii.

Chiar astă-seară va avea loc, sub preşedenţia principelui, un consiliu de miniştri.

Se vor tranşa chestiunile pendinte.

(Notă. A. S. Principele Bulgariei a sosit la Bucureşti cu trenul expres de 5.40 seara, care era anunţat cu o întîrziere de 90 minute, plecînd imediat după sosire la Ramadan).

D. Iswolsky la Paris

Paris.—D. Isswolsky, ministrul de externe al Rusiei, a sosit aici.

Cursuri suspendate

Petersburg.— Rectorul universităţii a anunţat prin ziare că cursurile universitare şi cele seminariale ale Universităţii, se suspendă temporar prin hotărîrea consiliului universitar.

Din Turcia

Constantinopol.— Prin ordinul ministerului de războiu, Suleiman Paşa, fost comandant la Plevje, va sta de o cam dată la Salonic, dar va primi în curînd un înalt post.

Succesorul său va fi colonelul Djavid.

Ceremonie de comemorare

Paris.—Astă-seară a avut loc la Sorbona ceremonia pentru comemorarea marelui chimist Barthelot.

Erau de faţă: preşedintele republicei şi mai mulţi miniştri.

Ascenziunea lui Wright

Le Mars.—Wulbur Wright a făcut eri un prim sbor, fără pasageri, de 18 minute şi 25 secunde, iar cu pasageri două sboruri: unul de 3 minute şi 31 secunde, iar celalalt de 55 minute şi 5 secunde.

Regele Spaniei la Viena

Viena.—Regele şi Regina Spaniei au făcut azi dim., o primblare cu automobilul prin oraş şi au făcut vizite arhiducilor şi arhiduceselor.

La ora 1 după amiază au luat prînzul la arhiducele Frederic.

Proclamarea independenţei Bulgariei

Bucureşti.—O telegramă sosită din Bulgaria, aduce vestea că la Târnova s'a proclamat azi dimineaţă independenţa Bulgariei.

Oraşul a fost pavoazat cu steaguri şi s'au făcut manifestaţii,

Alte amănunte de-o cam dată lipsesc.

*

Bucureşti.—Aseară a sosit la Rusciuk prinţul Ferdinand al Bulgariei.

La debărcader a fost întimpinat de toţi miniştrii principatului în frunte cu prim-ministru.

Imediat a avut loc chiar pe Yachtul princiar un consiliu de miniştri.

Consiliul a durat până la orele 2 noaptea, după care s'a servit un prînz.

*

La orele 2 şi 55 noaptea prinţul Ferdinand împreună cu miniştrii, au plecat la Tîrnova.

După cîtva timp de la sosire, prinţul Ferdinand şi primul ministru au declarat independenţa Bulgariei şi titlul de regat.

Ştirea se confirmă în toate cercurile oficiale.

*

Bucureşti.—La Rusciuk e un entuziasm de nedescris.

Toate oraşele sunt împodobite cu tricolore.

Pretutinde-ni se fac mari manifestaţii.

*

Paris. — Ziarul „Le Temps", în numărul său de eri, conţine un articol în care anticipează cele petrecute astă-zi în Bulgaria.

Numitul ziar spune că prinţul Ferdinand a plecat în Bulgaria şi că ajungând la Târnova va proclama independenţa Bulgariei.

Prinţul Ferdinand va lua titlul Ţarul tuturor Bulgarilor.

Independenţa Bulgariei priveşte şi Rumelia, fapt care va da loc numai de cît la un resboiu cu Turcia. In ceia ce priveşte Austria ea va lua Bosnia şi Hertzogovina, şi va da în schimb Turciei Novi Bazar.

*

Bucureşti.—După ultimile ştiri sosite cu primire la evenimentele din Bulgaria, se face deja pregatiri de răsboiu atît în Turcia cît şi în Bulgaria.

*

Turcia a trimis imediat 6 regimente de cavalerie la graniţa bulgară.

Intreaga armată turcă ca şi acea bulgară au fost mobilizate.

Ziarele din Sofia apar în zeci de ediţii.

PRIMARIA COMUNEI IASI

PUBLICAŢIE

Noi Primarul Comunei Iaşi în vederea ameninţărei de transmisiunea epidemiei de holeră din Rusia.

Luînd avizul consiliului de Igienă dăm cetăţenilor următoarele sfaturi:

Să vegheze ca cea mai mare curăţenie să domnească atît în interiorul locuinţelor cît şi prin curţile lor.

Ca alimentaţie să întrebuinţeze numai carne proaspătă, fructe curăţite bine şi verdeţuri bine fierte; să se ferească de uscături şi de conserve rău pregătite.

Apa de băut să fie bine filtrată sau fieartă şi să nu întrebuinţeze nici la spalat apă din fîntînă.

La cea mai mică indispoziţie cu stricare de stomac şi diaree să consulte imediat un medic particular, sau dacă sînt săraci, să se adreseze Medicului de Dispărţire, fie direct sau prin mijlocirea Agenţilor poliţieneşti.

Să ceară ca curăţirea latrinelor de la locuinţelor lor să se facă foarte regulat, iar în urma curăţirei reservoriile latrinelor riguros desinfectate cu acid fenic crud sau cu lapte de var.

No. 19597
13 Septembrie 1908.

NOU! NOU!

Sticlele „Isometrop"

Cea mai clară vedere, experimentată cu razele *Roentgen.* Premiată de toate academiile oculistice.

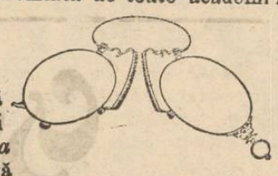

Asigură **conservarea ochiului**, evită fluorescenţa şi *măreşte vederea*

Se incadrează în ori ce formă de ochelari; montările cele mai noui şi mai sistematice.

Singurul deposit la
Magazinul de optică **W. FISCHER**
IAŞI, Strada Lăpuşneanu 30
Mare depozit de Binocle "Flamarion"

S'a redeschis
— în str. Anastasie Panu 39 —
VECHIUL ŞI CUNOSCUTUL
Magasin de coloniale
„LA MARINARUL"
(L. MARCU)
Mărfuri proaspete şi trufandale de cea mai superioară calitate.

Prima Fabrică de Argintarii
SUSSMANN & GRANET.—Iaşi
Repară ori-ce obiecte de argint şi argintate.
Preţuri foarte moderate.
Pentru informaţiuni a se adresa d-lui B. Sussman, Str. Ştefan cel Mare No. 36.

DE VÎNZARE
Două case compuse din *2 prăvălii* cu locuinţă, bucătărie, pivniţă, situate în oraşul *Vaslui*, str. Hagiului 1314.
A se adresa d-lui *Avocat M. Magder* —Iaşi.

Unt proaspăt
Se găseşte de vînzare la renumitul magazin de Coloniale şi Papeterie
Leon Kleiner—Iaşi
— Str. Anastasie Panu 38 —

AVIS
Un salon mare, *o odae de dormit, o odae mai mică, un antret* şi *o bucătărie cu instalaţie de electricitate* este de dat chiar de acum sau de la Sf. Dumitru, cu luna sau cu anul mobilate sau nemobilate.—A se adresa **Căpit. Gh. Constandachi, Str. Bărboi 8.**

HIRSCH-IASI
— Cassa de incredere —
IAŞI.—STRADA LAPUŞNEANU—IAŞI
CEL MAI MARE DEPOZIT
al renumitelor
LAMPI
PENTRU ELECTRICITATE
cu preţurile originale ale fabricilor
tot ce este MAI NOU şi MAI FRUMOS.
MARE ASORTIMENT DE
COVOARE
cu metru şi cu bucata
MOBILE extrafine **Dormitoare, Sufragerii, Saloane,** cu preţuri foarte eftine.
BEŢE pentru perdele de **BRONZ** groase, fereastra complectă **20** lei (în loc de 30 lei).
Pentru provincie recomandăm *lămpile noastre pentru electricitate* fiind cele mai bune şi frumoase şi nu este absolut nevoie de a comanda după catalog fiind toate expuse în magasinul nostru.
PERDELE, BONNE, FEMME şi STORURI
de ultimele noutăţi

Dr. H. IVAINER
MEDIC DE SPITAL, specializat la Paris
pentru boale de copii, s'a stabilit în Iaşi. **Str. Primăriei No. 30**

CAILE FERATE ROMANE

Plecarea şi sosirea trenurilor—GARA IAŞI

PLECAREA

Ante meridiane

Paşcani, Bacău, Piatra-N., Bucureşti	6.10
T.-Ocna, Burdujeni, Fălticeni, Botoşani	
Vaslui, Galaţi, Bucureşti	8.35
Dorohoi	8.40
Paşcani, Bucureşti	10.20

Post-meridiane

Ungheni, Chişinău, Odessa	12.05
Vaslui, Tecuci, Galaţi	3.10
Dorohoi	5.40
Paşcani, Bucureşti, Burdujeni, Fălticeni	5.55
Botoşani	
Vaslui, Bucureşti, Galaţi, T.-Ocna	9.05

SOSIREA

Antè-meridiane

Bucureşti, Tg.-Ocna, Galaţi, Vaslui	8.30
Dorohoi	10.35
Paşcani, Bucureşti, Fălticeni, Burdujeni	11.20
Botoşani	

Post-meridiane

Galaţi, Tecuci, Vaslui	1.05
Ungheni, Chişinău, Odessa	5.25
Bucureşti, Paşcani	6.20
Dorohoi	8.00
Bucureşti, Galaţi, Vaslui	9.55
Paşcani, Bacău, Piatra-N., Galaţi, Bucureşti	10.55
T.-Ocna, Fălticeni, Botoşani, Burdujeni	

Gonosan
TRADE MARK

ANTIBLENORAGIC

Cel mai bun şi aprobat de toate autoritaţile medicale. Calmează repede durerile şi opreşte secreţiunea, *scurtează durata boalei şi preîntimpină complicaţiuni.* Doza: 4—5 ori pe zi cîte două capsule după mîncare.

De vînzare la toate farmaciile şi drogueriile din ţară. Preţul unei cutii 50 capsule lei 4; cu 30 capsule lei 2.75.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa administraţiei ziarului, strada Ştefan cel Mare No. 38

MARTIN BUCHOLTZER

105 STRADA PACURARI 105

Spălătorie şi boiangerie chimică cea mai modernă

Reinstalînd fabrica şi angajînd personal special pentru spălătorie călcătorie şi boiangerie chimică. Am onoare a face cunoscut onor. şi vechei mele clientele că am reînceput a primi la atelierul de spălătorie, rufe, gulere, manşete etc. executînd comanda după dorinţa Onor. Public în cel mai scurt timp şi cu preţurile cele mai avantajoase.

Asemenea atelierul de boiangerie fiind cu totul reînoit şi asortat cu toate culorele moderne pentru ori-ce calitate de stofe recomandă în această artă Onor. mele clientele că pentrn sezonul de toamnă şi iarnă, se primesc pentru colorat ori-ce fel de stofe, covoare, haine bărbăteşti, pentru femei şi copii, de ori-ce fel de stofe, perdele, cuverturi şi va fi prompt şi conştiincios servită. Garantez pentru toate colorile.

Recomand şi spălătoria chimică pentru curăţirea garderobei de haine de dame şi copii, toilete de bal, teatru, concert şi haine ofiţereşti, stofe de mobile, lucruri brodate, mănuşi, umbrele, panglici precum şi orice obiect ce se atinge de această branşă.

Pentru efectuarea conştiincioasă a flecărui obiect garatez.

Atrag mare atenţiune Onor. mele clientele că am instalat în atelier noui gherghefuri cele mai moderne, pentru spalat şi întins perdele care vor fi executate ca şi în străinătate.

Comenzile se primesc direct la fabrica Strada Păcurari 105 sau în oraş Strada Lăpuşneanu 25 lîngă parfumeria Robert şi Strada Atanasie Panu 64 şi la Bîrlad Strada Principală No. 223.

Incercaţi dar şi încurajaţi instalaţia cea mai modernă în această branşă şi cu experienţe pline de succes pentru mine şi Onor. public după 12 ani de practică în această artă, sper că voi satisface toate cerinţele publicului.

Cu osebită stimă
MARTIN BUCHOLTZER
Strada Păcurari No. 105

Spălătorie şi boiangerie chimică cea mai modernă

„România musicală"

— IAŞI —

24 Str. Lăpuşneanu 24

Piane: din cele mai renumite Fabrici începînd de la Lei 700—pînă la cele mai scumpe.

Renumitele Pianine Zimmermann cea mai mare fabrică din lume.

Gramofoane: Marca „Inger" preţuri, reduse Gramafon de concert mare cornet dirigiabil redus din lei 250—la lei 150.

Plăci mari de concert pe ambele părţi numai Lei 4.—o placă.

Note muzicale: pentru Conservator, studii şi piese moderne.

Viori pentru şcoală, Orchestră şi solişti.

Mandoline italiane, Violoncele, Flaute.

Coarde fine din cele mai renumite fabrici.

Preţurile cele mai eftine.

Hîrtie diafană de lipit pe geamuri cele mai frumoase desenuri.

Tablouri de artişti celebri precum şi Rame.

Preţurile cele mai reduse.

Mai multe sute doamne bogate (noui cereri) doresc **căsătorie** imediată.

Reflectanţi serioşi (chiar şi fără avere) să se adreseze lui **L. Schlesinger, Berlin 18.** (Cea mai mare şi de seamă agenţie matrimonială internaţională) nu anonimă.

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

Stefan P. Georgescu
AVOCAT
— Str. Căpitan Pdun No. 10 bis —
Primeşte consultaţii dela 7 jum. la 9 dim.

D-r Alex. Lambrior
— Strada Vovidèniei No. 1 —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

ADVOCATUL
EM. SOCOR
S'a mutat în Str. Veche 24

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— Strada Crucei 41 —

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărboi No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907
PESTE 182 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,266,500

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.

b) Contra asigurări.

c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.

d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi

Diferitè alte asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei care au întîrziat

Să nu piardă ocaziunea acum la:

Clasa IV-a a Loteriei

Tragerea

la 25 şi 26 Septembrie

LEI 900000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai rămas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 13
1/4	Un sfert	Lei 26
1/2	Una jumătate	Lei 52
1	Loz întreg	Lei 104

Prêţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4.50—lei	1/4	Un sfert	9—lei
1/2	Una jumătate	18 — lei	1/1	loz întreg	36—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu celmai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Ștefan cel Mare, 38. | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul V.—No. 542 IAȘI, Mercuri 24 Septembre 1908

Țarul Bulgariei

La Tîrnova, eri, poporul Bulgar și-a rîdicat la rangul de *Țar al tuturor Bulgarilor* pe principele său.

De eri dar poporul Bulgar și-a deschis o nouă pagină în istoria sa, pagină chemată a schimba cu totul fața lucrurilor, atît ca văzută în lăuntru cît și ca văzută în afară.

Proclamarea independenței Bulgariei, și rîdicarea statului la rangul de regat—*țarist*—e un fapt, pe care diplomația Europeană are a-l înregistra de acum înainte.

Fost-a ea prevenită la aceasta?

Știut-a ea de întorsătura lucrurilor?

— Da.

De mult timp principatul Bulgariei se învîrtește în orbita politicei Franco-Ruse. Finanța franceză de mult timp deschisese credit larg Bulgariei, și pe cînd noi înotăm în plină orbită germană, Bulgaria și-a cîștigat pe piața Franței de mult un ascedent care îl vedem tradus în faptul că, pe cînd marele ziare Pariziane abia dau cîte o notiță două pe lună din București, din Sofia știrile vin zilnic.

Era vădit un interes mai mult de cît politic în dosul acestei întinse publicități date afacerilor lăuntrice Bulgărești.

Chiar acum ziarul *Le Temps* a anticipat cu 4 zile știrea evenimentelor politice din Bulgaria.

De ce?

Turcia prin noua sa formă constituțională a silit să se grăbească lucrurile.

Turcia e în curs de înjghebare politică. Abia de 2 zile a început în Turcia lupta electorală pentru noua Cameră. Multe și varii interese ale atîtor neamuri stau în cumpănă în acest timp.

Tineretul Turc se arată de odată pus pe o temă naționalistă, care a pus în grijă pe toate națiunile creștine.

E de ajuns a pomeni chestia limbii de învățămînt, pe care tinerii Turci o voesc cea turcească.

Cazul Gheșoff, chestia liniilor ferate au fost motivele formale ale schimbării de atitudine și grăbirea evenimentelor politice.

Bulgaria nu se poate opri din drumul apucat, și ori cît se va opune Turcia, ori cît va reuși chiar să înfrîngă Bulgaria în războiu deschis, dînsa nu va cîștiga nimic.

Deja la spate diplomația Europei, e cîștigată pentru Bulgaria, Rusia și Franța și pe lîngă ele și Anglia vor da sprijinul celei dintăiu, și ele cari au aprobat planul, căci l'au știut din timp, nu vor periclita interesele lor, lăsînd să curgă un războiu în condiții normale.

Tripla alianță va căta și ea să tragă folos din aceste încurcături.

Deja Austria are gata chestia anexării Bosniei și Herțegovinei.

Cea întăiu chestiune ce se pune e; care va fi atitudinea Romîniei față cu aceste evenimente precipitate?

Vom sta în expectativă; dar noi cei întăiu suntem interesați în aceste evenimente dintr'un îndoit punct de vedere: și pentru afacerile noastre din Regat și pentru frații din Macedonia.

Această coroană de rege pe care poporul bulgar o pune astăzi pe capul prințului Ferdinand a fost propusă Regelui nostru. Și congresul de Berlin și Stambulov au gîndit la acest lucru.

S'a refuzat.

De ce?

Europa la 1878 ne dădea nouă din Turcia și patrulaterul Silistrei cu linia ferată Ruse—Varna.

S'a refuzat.

De ce?

Agitarea elementelor bulgărești din Dobrogea va fi mai vie; idealul lor pare a se realiza. Poporul bulgar nu voește numai un *crali*=rege, ci un *țar*, care leagă în mintea lor vechea splendoare a Curții țarului Simeon. Dar de *țar* se leagă *Țarigrad*=cetatea Impăratului, și sunătorul titlu de țar al Bulgarilor va merge răsunînd în cele mai modeste bordee ale poporului.

Și poporul Bulgar are un trecut, care trece cu cîte-va sute de ani trecutul nostru. Pagini frumoase din trecutul lor sunt legate de ale noastre și între țarii Bulgari avem și pe *Asanii* romîni, *Ionii noștri*. In sîngele nostru avem mult amestec de sînge bulgăresc și interese comune de traiu ne-au legat și ne leagă.

De cît, supt altă aureolă se desfășură azi în Bulgaria faptele; idealul lor nu mai este al nostru.

Drumul la Constantinopol trece prin București-Constanța, dar trece și prin Sofia; al nostru e o variantă, celalalt ie cel central.

Mișcarea politică, culturală, economică, militară e în plină desvoltare la Bulgari și noi trebue să ne înzecim forțele, ca să nu pierdem întăietatea.

Iar în Macedonia, unde de sigur că Bulgarii vor pierde colosal în ochii Turciei regenerate, da vor pierde înzecit; să fim în veghe să tragem noi pentru ai noștri cel mai mare folos.

Alegerile ce se fac actualminte în Turcia vor zidări raporturile dintre Turci și Bulgari și vom asista la scene nu tocmai plăcute cu prilejul acestor alegeri.

Cît folos trage-vor Cuțovlahii din aceste conflicte? Izbuti-vor numai 2—3 să între în parlament? Lăsa-se-va în lîncezare interesele *aromânilor*, ori vor lua un zbor eficace?

Iată atîtea chestiuni ce se leagă ele în de ele.

Mîine cînd tunul va bubui la Filipopoli; cînd primele ciocniri de arme se vor face la fruntarie, și cînd din întîmplare armele bulgare vor repurta primele succese—ca Bulgari—acel *Șumi Marița* din imnul național bulgăresc, se va schimba în *ugodite* pentru a alinta idealul unui popor, care adunat la Tărnova, pentru a rădica țara la regat și pe principe să-l facă *țar*, și-a dat sama că peste orizonul dealurilor ce opresc viderea și în jos și în sus, se întindea din vechi pe vremea fericiților și preaslăviților țari, o *mare Bulgarie* și la Nord de Dunăre și la Sud de Balcani, pănă sub zidurile Țarigradului și că numai vitejia unor Impărați Bizantini—bulgaroctoni—i-a putut răpune, și în elanul visului lor național vor uita de sigur că o sută și cinci-zeci de ani după aceia *marea Bulgarie* era cunoscută cruciaților lui Vilhardouin supt numele de *la grance Blachie*=Va-lahia cea mare.

Gh. Ghibănescu

Către Nirvana

Partidul liberal se dă în spectacol.

După acutele și dușmănoasele certe dintre generoși și bătrîni, certe cari au avut de rezultat sacrificarea multor elemente de valoare ale partidului; după certele pentru șefie, cari s'au dat la Iași și în alte părți, al căror rezultat evident au fost: dizidențe și dezertări; după cazul satrapului Atanasiu de la Covurlui, care a servit a caracteriza perfect spiritul anarhic, ce domină partidele de la putere; iată și cazul perfectului—alt satrap—de Vlașca, care venind în conflict cu marea majoritate a membrilor partidului de acolo, a trebuit să fie sacrificat.

Că partidul liberal se găsește pe calea neplăcută a sacrificărilor, nu ne miră. Se știe de altfel, că el a dat guvernul actual tot cu prețul sacrificării mai multor mii de țărani. Dar aceste necurmate sacrificii și dizidențe, cauzate de adînci și intense discuțiuni între fruntașii partidului, denotă cît de șubredă este temelia, pe care se răsfață marele edificiu al partidului d-lui Sturza.

Noi nu avem obiceiul de a face profeții, pentru că nu vrem să facem concurență ilegală unei anumite grupări de politicieni, și nici nu ardem de dorința puterii spre a ne forma partidul. Nu; dar dacă lucrurile ar continua să meargă tot așa în partidul liberal, apoi nu-i dorim să mai stea la putere încă pe atîta. Nu de alta, dar ne amintim de vorba unui rege antic, care pe serioase motive, nu voia să obție o a doua victorie.

Partidul liberal este în aceiași situație ca și anticul rege. Incă un an și jumătate de guvernare îl reduce la nimic.

Și se va vedea că afirmațiunea noastră este intemeiată. *Em.*

Epoca și ancheta

„Epoca" se arată neîncrezătoare în rezultatul pe care unele ziare îl atribue anchetei de la Iași. Neîncrezătoare, nu pentru că ceea ce spun ziarele ar fi neverosimil, și nu pentru că ar fi vre-un temeiu să se creadă că cei ce au înregistrat rezultatul anchetei, ar fi avut vre-un interes să ascundă și să falsifice adevărul. Dar pentru că „Epoca" nu vrea să admită că un scandal de felul acesta poate să-i scape, fără a fi isbutit să tragă din el toate foloasele prevăzute.

Mentalitatea organului filipescian se tradează lesne. „Ori care ar fi constatările anchetei, zice „Epoca", ele nu vor putea să zdruncine întru nimic convingerile noastre, pe care le-am arătat limpede și categoric, din primul moment".

Și convingerile acele sunt că: magistratura nu se mai bucură de autoritatea necesară, că mai mult ea trăește într'o „atmosferă bolnăvicioasă". Dovadă că lucrul e astfel, mai adaogă nervosul nostru confrate, e faptul că acuzațiunile știute s'au produs, **și că s'au produs fiind formulate de un profesor universitar și de către chiar un magistrat al Curței din Iași.**

„Convingerile" „Epocei" ne lasă reci. Noi știm ce înțăles arela oamenii aceștia meschini și turbulenți noțiunea această „convingere". Și știm bine ca nu adevărul constatat de anchetă poate să sdruncine această convingere în materie, adică știm bine că nu ancheta va opri organul d-lui Filipescu de a ataca justiția pentru a lovi în adversarii săi politici.

Autoritatea magistraturei, n'are nevoe de confirmarea „Epocei. Pentru că înainte de toate «Epoca» însăși n'are autoritatea necesară de a decreta asemenea lucruri

Și ar fi o mare naivitate a lua în serios argumentarea cu care confratele ajunge la concluziile sale, pentru că pe calea aceasta se poate ajunge la denigrarea a tot ce există. In răutatea și în disperarea ei, *Epoca* **ajunge la adevărate divagații, căci nu se pot numi altfel constatările lipsite de logică pe care le face.**

Ori ce om sănătos ea minte, vede că atunci cînd d-ta singur, sau adepții și complicii d-tale, au adus cuiva o invinuire, dacă acea invinuire a căzut, nu-ți mai e îngăduit a zice: este un simbure de adevăr în această invinuire, pentru motivul că ea s'a produs.

„Democrație și socializm"

Secolul caută să facă o deosibire între „democrație și socializm" în scopul de a apăra pe partidul liberal de invinuirea ce i se aduce, că ar nutri tendinți socialiste. Și în sprijinul susținerilor sale, *Secolul* invoacă chestiunea votului universal, care nu este de cît o reformă democratică și nu socialistă.

De perfect acord din punctul de vedere al principiilor. Votul universal este o reformă democratică, avînd de rezultat imediat introducerea „celor mulți" în conducerea intereselor generale.

Decît se impune o restricție în apreciarea faptului „concret", al luptei, pe care o duc unii liberali pentru votul universal.

Partidul liberal nu este un partid socialist; votul universal nu este o reformă socialistă; dar ar putea „Secolul" să ne dovedească, că *tendințele* acelora cari luptă pentru această reformă sînt străine de socialism?

Iată cum trebue pusă chestiunea. Dacă scopul ce-l urmăresc unii generoși ale căror sentimente socialiste sînt prea bine cunoscute—pentru a le putea tăgădui *Secolul*, este tocmai îndrumarea țării pe calea unei politici socialiste, atunci nu avem tot dreptul a zice și a caracteriza lupta pentru votul universal, ca o luptă socialistă, indiferent, dacă acest scop se va realiza sau nu?

Să răspundă *Secolul* la această întrebare, și atunci vom ști cum să discutăm. Cu principii vagi—chiar dacă sunt adevărate—nu se rezolvă o problemă de ordin practic.

Secolul să țină seamă de toate aceste considerațiuni de fapt. C.

CATE-VA NOTE

Se cunoaște simpatia ce are d. Iorga—apostolul „neamului — pentru revista gălățeană *Pagini libere*. Aproape nu este număr al *Neamului Romînesc*, în care d. Iorga să nu atace *Paginile* calificînd, cum numai d-sa știe, bucățile literare cuprinse în ea.

Puțin ne pasă de aceste atacuri și de cei atacați. Ținem să se constate însă, că revista gălățeană a întreprins cu începerea numărului curent publicarea unei serii de poezii, care au fost publicate și în *neamul* d-lui Iorga, de către chiar directorul *Paginilor*.

Ce zice d. Iorga de farsa aceasta?

*

Epoca, care imediat după ce d. Cuza a aruncat bomba asupra magistraturii, a căutat să speculeze partea politică a chestiei, cu prețul întinării acestei înalte instituții, se grăbește a se scutura de răspunderea morală ce cade asupra-i acum după terminarea anchetei.

Epoca susține, că nici odată n'a dat crezare acuzațiilor d-lui Cuza, ca și cum articolele ce a pulicat nu ar fi negru pe alb, dovadă irefutabilă a acestui sfruntat neadevăr.

Drept vorbind schimbarea la față a *Epocei* nu ne surprinde, căci aceasta nu e cea dintăi. Lașitatea Gazetei d-lui Filipescu, care s'a evidențiat de atîte ori, explică perfect aceastăă retractare mascată.

De alt-fel în compania d-lui Cuza, ce ar fi putut învăța *Epoca*? Sau vice-versa.

OAMENI ȘI LUCRURI

DEPARTE...

11 Septembre.

Uneori, cînd împrejurările, preocupațiile, amărăciunile vieței de toate zilele, cu luptele ei meschine, te copleșesc, ți se arată la orizontul gîndirii un singur liman de scăpare: plecarea.

Și atunci pe aripile visului îți apare imaginea mîngăietoare a unui țărm, departe, departe... Nimic să nu samene cu ceea ce vezi și simți în toate zilele; nimic să nu fie din ce te înconjoară, din ce te supără și, mai cu seamă, să nu fie oameni. Căci de dînșii, în primul rînd, se leagă ideea răutății, teama zilei de mîne; în jurul lor se țese icoana traiului îngreuiat prin lupte, înveninat prin dușmănii, prin mizerii.

Și cu toate aceste am încercat, fără a izbuti, sistemul atît de mult lăudat de unii, cura de liniște, viața în izolare, petrecută în tăcere, departe de tot ce seamănă cu o viață de oraș. Retras într'un colț ascuns, aproape singur o mare parte a vremei, am încercat să gust aci numai tovărășia elementelor naturei a căror muzică uniformă și blîndă—legănare de ramuri, șoapte, valuri, ritmuri de armonii—alcătueste numai una din formele tăcerei:

(Le silence est l'âme des choses...)

Ici colo cîte o palidă figură de bolnav, în căutare de putere și sănătate; ici colò cîte un om sănătos in căutare de odihnă, și atîta tot.

Dar a fost greu și mi s'a părut numai decît că asemenea brusce schimbări, asemenea adînci contraste duc tot la dezastre nervoase. Și am căutat tovărășia oamenilor, viața în formele ei de sociabilitate, variată și agitată, dacă nu chiar zgomotoasă și obositoare. Mi s'a părut atunci binevită ori-ce apropiere, ori ce schimb de vorbe, ori-ce întîlnire și ori-ce vecinătate—fie chiar cu necunoscuți sau mai ales cu necunoscuți. Căci viața socială e frumoasă, e binefăcătoare, de îndată ce nu îmbracă forma otrăvitoare a micilor patimi și meschinelor mizerii izvorîte din conflictele de la om la om; de îndată ce dispare din ea ura, vrajba, invidia, toate acele fatale elemente psihice legate de un anumit complex de condițiuni. De aci, de sigur, marea și sincera emoțiune ce resimt doi oameni din aceeași țeară cînd se întîlnesc în străini, chiar dacă ar fi fost înduşmăniți. Cu dispariția mediului încunjurător și a împrejurărilor anumite, sentimentele se schimbă, oamenii se regăsesc lipsiți de elementul răutății; sufletele simt nevoia apropierii. Viața în depărtări îmbracă, apoi, forma ideală. Nimic n'o materializează, căci omul nu luptă pentru traiu. Ceea ce are e risipit cu seninatate, cu ușurință, ca și cum n'ar fi fost agonisit prin muncă, ci cu zimbet; e o trebuință neobișnuită de dărnicie și de altruism, iar toate la olaltă dau omului o altă structură sufletească, altă mentalitate și un alt mod de a fi. E ceva din bunătatea patriarhală care reapare; un ecou al vremilor de demult cînd civilizația și cultura nu crease atîtea necesități și nu înrăutățise pe om atît de mult încît numai înstrăinarea să-l poată preschimba și înălța în ochii săi proprii.

Rodion

In Bucovina

I

— „Am crezut că reîntorcîndu-te în țară, vei uita de Bucovina",—îmi scrie o persoană din Rădăuțz, drept răspuns la o cordială salutare ce i-am trimes'o odată cu reîntoarcerea la Iași.

Ar fi un pacat pentru acela care vizitînd, macar în parte, frumoasa Bucovină, să spuie că n'a rămas stăpînit de cele mai frumoase impresii și că n'a simțit un adevărat farmec la priveliștea locurilor atît de scumpe și sfinte pentru noi romînii și de care e legat trecutul nostru istoric. Și pentru ori-care bun romîn, Bucovina va fi pururea un colț de cer senin către care va tinde cu dornică nostalgie mintea și simțirea noastră.

Dacă ași lasa la o parte animația, dragostea, sinceritatea și cordialitatea cu care ne-a întîmpinat frații noștri din țara brazilor, și încă ași simți o destul de mare mulțumire sufletească numai gîndindu-mă că am colindat locurile pe unde acum aproape cinci secole, marele nostru Voevod Ștefan se lupta cu hoardele tatare, cu Polonii, sau cu Leșii, și că am vizitat, în afară de altele, locașul sfînt, unde odihnesc spre vecie rămășițele pămîntești ale celui mai viteaz și mai mare al nostru domnitor!

Sufletul îți tresare aci de emoția adîncă a amintirilor dragi; aci inima'ți tresaltă aflîndu-te înaintea superbelor monumente și a străvechilor așezăminte.

Și nu se poate ca odată cu emoția acestor amintiri dragi, să nu resimți și tristeța reminiscenței atît de dureroasă a desmembrărei din corpul Romîniei a celei mai frumoase provincii, de care marele nostru poet Eminescu vorbea cu atîta emoții și despre care chiar în primii săi ani de literatură scria:

N'oiu uita vre-o dată, dulce Bucovină,
Geniu-ți romantic, munții în lumină,
Văile în flori,
Rîuri resăltînde printre stînci înante
Apele lucinde 'n dalbe diamante
Peste cîmpi în zori.

*

Plecasem pe o zi frumoasă și senină, cu gîndul ca cele 4 zile, ce le hotărîsem pentru escursia din Bucovina, să le sacrific vizitărei monumentelor și locașurilor sfinte, de care e legat trecutul voevozilor moldoveni.

La amiazi ajunsesem la Hadig, de unde, împreună cu tovarășul meu de drum, am luat trenul pentru Rădăutz. De unde pănă aci eram sfios și veșnic cu frica de a nu fi întrebat de pașaport,—pe care nu'l aveam—, devenisem vesel și ca la mine acasă. Am profitat de faptul că trenul la Rădăutz mergea încet, ba chiar prea încet,—pentru ca de la fereastra vagonului să admir frumoasele coline ce se întind de o parte și de alta a Rădăuțului, de care încetul cu încetul ne apropiam de mult.

— Sunteți din Romînia?—auzii o voce care mă făcu să tresar, crezînd că a venit rîndul să fiu întrebat de pașaport.

— Da.., răspunseiu eu încurcat.

— A! Mă simt fericit să vă fac cunoștința, și eu sunt romîn... Mănescul din Suceava!

Mi-a dispărut orice urmă de frică și călduroasa convorbire cu d. Mănescul, mă făcu să mă abat de la pitorestele priveliști și după cîteva minunte, trenul se opri:

„Radautz... Ringplatz!...

Tovarășul meu, care cunoștea locul, mă incunoștiință că am ajuns.

Orășelul e animat. E zi de tîrg: țarani, țarance, negustori etc., au umplut piața.

In toate părțile aud vorbindu-se romînește. Rădăutzul e un orășel destul de mare și e locuit de mulți romîni.

L'am vizitat așa întreacăt, căci nu mai era mult și trebuia să luăm drumul spre Frătăuți.

Pănă la plecare, n'am neglijat însă de a face cîteva vizite, căci aveam cîțiva cunoscuți în orășel.

Cu toată dragostea însă cu care iuseserăm primiți, timpul începu să mă indispue: cerul era acoperit de nouri și chiar începuse să bureze. Ba, ni se mai spuse încă că în urma ploilor ce căzuseră

în ultimile zile, podul de pe Suceava e rupt, și astfel eram amenințați a nu putea pătrunde la Frătăuți.

Pe drum însă ploaiea stătu. De la Rădăutz la Frătăuți e o șosea admirabilă. Caii aleargă în goană și după vre-o 30 de minunte iată-ne în vechii-Frătăuți unde odinioară îți aveau reședința marii boeri ai lui Ștefan cel Mare.

E mare satul și frumos; dar nu mai puțin și Frătăuții-Noi, unde peste puțin am ajuns și unde fuseserăm invitați să luăm parte la sărbătorirea nunței unei drăgălașe romînce Aglăița Maghior, fica superiorului S. Maghior, un bun romîn, cu tînărul teolog absolvant S. Reli.

La frumoasa petrecere, la care au luat parte romîni din împrejurimi, din Rădăuți, Suceava, Cupca, Pătrăuți Storojinetz etc.

Cu cît drag ne vorbiau acești de Romînia și de Iași în special, pe care mulți din cei de față îl vizitaseră în Aprilie trecut, cu ocazia vizitei bucuvinenilor.

Ne vorbiau cu mult entuziasm de primirea ce li s'au făcut, de frumoasele zile petrecute cu frații din regat în vechea Capitală a Moldovei. Despărțirea de acești dragi prieteni și frați, a fost mișcătoare.

A doua zi ne-am dus să vizităm satul și împrejurimile. De și cam ploua, totuși simțeam o deosebită plăcere cînd mă aflam în frumoasa lunca, în margina căreia curge Suceava, și unde petrecea adesea Ștefan Vodă cu boerii săi. Și ce priveliște încîntătoare.

De jur împrejur, pe frumoasele coline se zăresc sate tot romînești: Costișa, Vicov, Frătăuțul-vechi, Pătrăuții etc., sate pomenite în istoria lui Ștefan cel Mare.

Ne continuăm apoi drumul prin sat. Vizităm biserica. E un locaș mic și vechiu. Datează de cîteva secole și a fost construită de preotul Nicoară.

Cițiva țarani ne-au însoțit cu drag și ne pevestea din trecutul acestui așezămînt.

De aci, mergem mai departe și vizităm biserica nouă ce se construește în sat. Noua clădire va fi în adevăr o comoară arhitechtonică.

E zidită în stilul bisericei Bărboi din Iași și cel mult la primă vară va fi isprăvită. N. P.

OPINIA LA HUȘI

(Corespondența particulară a ziarului «Opinia»)

Revin asupra celor scrise eri cu privire la incidentul politic dintre suprefect și deputații liberali din localitate.

Suprefectul N. Tiron (recte *N. Norit*) acuză prin Neamul Romînesc pe deputații liberali că evreii din Huși—*cahalul* (epitropia) lor—ar fi dat 25000 lei deputaților ostili prefectului N. Lupu pentru a le face interesele și a lupta sa răstoarne pe prefect.

Știrea aceasta trebue să fi eșit din casa prefectului, de la masa prefectului, unde suprefectul Tiron a asistat la convorbirea dintre prefect și acel deputat mituit și că rămînînd mai pe urmă la masă ar fi ascultat și reflexul că cahalul jidovesc din Huși a cumpărat pe deputați.

Cazul Iorga—Cuza din Iași se repetă răpede—răpede la Huși. Doar nu degeaba avem aici la Huși un cuib al naționaliștilor antisemiți.

Tema lor e simplă:

Deputații liberali ai Hușului fiind avocați, ei fac daraveri cu jidanii, le apără procese, le iau parale, și le fac afacerile. La fie care pas prefectul care e un naționalist de marcă se împedică în pasul său de stăruințele deputaților cumpărați de evrei.

Doci, luptînd contra evreilor, trebue să lupți contra deputaților.

Și iată, zic naționaliștii, pentru ce prefectul Lupu nu duce casă bună cu nici un deputat liberal

Așa să fie oare?!

Din toții subalternii prefectul Lupu a făcut naționaliști antisemiți; iar în oraș și-a creat o falangă de devotați antisemiți. Polițaiul poartă zilnic procese cu negustorii evrei chiaburi, îi dă în judecată și primește despăgubiri de mii de lei.

Directorul gimnaziului e un naționalist zgomotos antisemit și prefectul Lupu a știut să-l impună ministrului, chiar contra intervenirei d-lui Gh. Vîntu, defensor eclesiastic.

Cu această atitudine războinică, s'au pus în conflict cele 2 puteri: administrația liberală cu deputații liberali.

Înțeleg să fie liberal, deputatul; el este expresia politică a unui partid. Dar să se nuanțeze o administrație pe tema politică, nu i se dă dreptul nici la stabilitate, nici la respectul său, căci nu și-l dă.

Cum să nu se scoale însuși deputatul liberal contra slujbașului care și-a eșit din sferă și atacă fățiș (Norit-Tiron) pe pe deputați că iau mită.

Scandalul de la Huși întrece chiar pe cel de la Iași.

La Iași un magistrat a bănuit atitudinea unui coleg. Rău și fără cale! La Huși din contra un suprefect acuză în scris pe deputați—pe toți—că au luat 25.000 lei de la Cahal.

Care e urmarea: Ministrul de interne să revoace pe suprefect, să institue o anchetă grabnică; să cerceteze țele acestei școale detestabile, să înfereze pe autori.

S'au făcut chiar demersuri de deputații vizați de suprefect la ministerul de interne pentru a pune capăt debandadei politice și morale de la Huși.

Iar d. I. T. Ghica cel exoflirist de la Giurgiu, va veni să cerceteze validitatea afirmărilor suprefectului Tiron.

Vom vedea. Coresp.

Litere-Științe-Arte

Uric sărbesc din 1493 Mart 5 (7001) scris în Suceava de Alexa Diac. Colonel Vrabie a dat d-lui Gh. Ghibănescu, profesor spre cetire și traducere un vechiu uric sărbesc, de la Ștefan cel Mare dat în următoarea împrejurare:

Surorile Marina și Stana, fetele lui *Dragomir Iuubană* nepoatele lui *Șoldea* își împart moșiile rămase de la părintele lor. Ștefan Vodă le întărește proprietatea și anume. Marinei îi dă pe apa Dumitrie *Șoldenii*, *Bârlileștii*, fîntîna lui *Zaf*, și fîntîna lui *Șolomon* și alte 2 locuri pe *Larga* unde au trăit *Oncă* și *Lațco* și jumătate de Ozer, iar Stanei îi întărește stăpînirea pe *Spireni*, *Drăgmănești*, *Lăzeștii*, *Sîrăcinești* și jumătate din iazer. Iscălesc boerii de divan din acel an.

Localitățile acestea vin toate în Tutova, la gura Ialanului unde avem și azi Spinenii și Bârlileștii. Se vede că Mărina n'a avut copii; căci în 1552 ficiorii Stanei Hărra își împart moșiile, nu numai de la mama lor Stana ci și de la mătușa lor Mărina.

Din satele de pe Larga și Dumitra azi nu mai este de cît Bîrlileștii mai la nord de Spineni, celelalte sate au dispărut, probabil păstrîndu-se în denumiri de moșii sau vechi seliște ge sat.

*

Pablo Sarasate a lasat o avere de trei milioane de franci. Conservatoriile din Paris și Madrid au fie-care cîte un legat de 100,000 lei. Cele două surori ale artistului, moștenesc cîte 1,250,000 franci.

*

La teatrul „Odéon" din Paris a fost primită o nouă piesă a lui Henri de Rotschild: „La proie" pentru a fi jucată în stagiunea curentă.

*

A apărut și s'a pus în vînzare N-rul 13 al revistei „Pagini Libere", care se tipărește la Galați, cu următorul interesant sumar:

Enric Furtună, „Plînsul Codrului"; Ion Corbu, „Moartea roșie"; B. Nemțanu, „Natura'n răsvrătire"; V. Conta, „Cugetări postume"; A. Spiru-Bacău, „D. E. Lovinescu"; Vasile Crîngu, „Mozaic"; Dr. V. Lateș, „Cuceririle psichiatriei"; Redacția, „Note și Informațiuni".

Numărul se vinde cu 10 bani în toată țara. Abonamentul anual, 7 lei. Redacția, str. Petru Rareș 20. Administrația, str. Portului 169.

*

No. 11 al revistei „Convorbiri Critice" cuprinde următorul sumar:

„Furnica", novelă de Em. Gârleanu; „Răsbunare" poezie de Gh. Orleanu; Parerea, fragmente critice de Eug. Lovinescu; „La fîntîna amintirii", poezie de Donar Munteanu; „Vînt de primăvară" schiță dramatică, de Mihail Smolsky; „Excelsior", poezie de A. Mîndru; „Imn primăverii" poezie de Florian I. Becescu; „Un om practic", novelă de Ion Dragoslav; „Revista critică" Take Ionescu, Octavian Goga, Haralamb G. Lecca, Corneliu Moldovanu, A. Mîndru etc.) de Mihail Dragomirescu.

*

A apărut No. 7—8 al revistei științifice că și literare din Iași „Arhiva", avînd următorul cuprins:

Teodor T. Burada, „O călătorie la Vlahii (Romînii) din Kraina, Croația și Dalmația"; A. D. Xenopol, „Lupta între Drăculești și Dănești, Radu de la Afumați, 1522—1529"; Dr. L. C. Cosmovici. „O plagiatură slujind de titlu academic pentru a fi numit profesor universitar"; Teodor T. Burada, „Teatru în Moldova"; Maria Mavrodin, „In versuri"; Eugeniu Revent, „Copila pescarului"; Arhiereul Narcis Crețulescu, Inscripțiile Mănăstirilor, Neamțu și Secu, cu a schiturilor sale dimprejur".

*

Știți în cîte feluri și în ce forme ortografice s'a scris până acum numele genialului dramaturg englez Shakespeare? In trei zeci și două. Cine știe dacă cea de azi e forma definitivă.

*

La nepotul lui Paganini, baronul Paganini din Paris s'au găsit acum un mare număr de importante manuscrise necunoscute pînă acum.

«Le Gaulois" crede că sunt printre ele copii după Rossini, Mozart și Farinelli.

Informații

● *Știrile sosite din imperiul vecin cu privire la mersul holerei sunt foarte îngrijitoare.*

Guvernămîntul Basarabiei a fost după cît se știe, declarat contaminat de holeră.

Flagelul a pătruns și la Odessa, unde alaltă-eri au fost 22 cazuri, din care vre-o 8 mortale.

Populația din Basarabia este foarte neliniștită.

◒ Pe ziua de 1 Octombrie a. c. se înființează următoarele posturi de învățători, în județul Iași:

Posturile I la: Copou-Dorobanțu, Lupăria-Bădeni, Holboca Rusenii—Vechi și Noi, Cotnari-Horodiștea, Galata-Hlincea și Miroslava Giulbești

Posturile II la: Bădeni, Bulbucani-Gropnița, Buhalnița-Cepleniță, Epureni-Spineni, Tomești-Gorun, Cepleniță, Golăești, Andrieșeni-Epureni, Măcărești-Costuleni, Perieni-Cărniceni, Costuleni și Coarnele-Caprei-Focurile.

Postul III la: Tomești-Osoiu și Prisacani.

● D. Alexandru A. Bădăreu a plecat aseară cu acceleratul de 9 și 5, în Capitală.

● Ziarele parisiene publică următoarea importantă comunicare făcută de d. dr. Toma Ionescu, decanul facultății de medicină din București, la congresul internațional de chirurgie din Bruxelles:

„D. profesor Toma Ionescu, fost prosector la Sorbona și decan al facultății de medicină din București, a făcut la congresul de chirurgie ce s'a ținut la Bruxelles, o comunicare de o mare importanță, asupra unei noui metode de anesteziare, care comportă suprimarea fie a cloroformului, fie a eterului.

Dr. Ionescu injectează coloana vertebrală cu o soluțiune de stovaină și stricnină și obține prin acest procedeu o insensibilitate complectă în toate regiunile corpului, lăsînd bolnavului deplinătatea conștiinței sale. D. dr. Toma Ionescu a făcut 641 de operațiuni din cele mai grele și importante, de toate felurile, operațiuni ale capului, pieptului, abdomenului, membrelor, etc. cu cel mai desăvîrșit succes."

Nu putem de cît să fim mîndri de această descoperire făcută de un savant romîn, care dacă aduce servicii științei în general, onorează știința romînă în particular.

◔ Mîine Curtea cu juri va judeca procesul lui Vasile și Neculai Antochie Plevitz pentru lovituri cauzatoare de moarte.

◓ D. C. B. Penel, dîndu-și demisia din comisiunea financiară a Teatrului Național, comitetul a ales în locul său pe d. Bulfinschi.

◒ Cu începere de la 10 Octombrie băile comunale se vor închide din cauza reparațiilor.

Din Basarabia.—In cercurile medicale s'a produs o nouă zarvă din cauza referatului unui medic relativ la falsificarea medicamentelor în farmaciile din Kișinău.

— In noaptea de 17 Septembrie niște hoți s'au introdus în locuința lui Caradjev din Belgrad, omorîndu-l pe el și pe soția sa.

Hoții neputînd deschide lada de fier, au luat'o cu dînșii în trăsură.

— Deputații de Basarabia ai primei Dume L. E. Siținski și V. V. Ianovschi, cari fusese osîndiți la 3 luni închisoare pentru iscălirea manifestului din Wibourg, și-au făcut osînda și au eșit din citadela, care în Chișinău servește de închisoare. Ei au primit numeroase vizite, prin care li s'a exprimat toată compătimirea.

● D. Mihail Popescu, administratorul casei școalelor, a convocat pentru ziua de Octombrie pe revizorii agricoli-școlari.

La ordinea zilei vor fi următoarele puncte:

I) Recrutarea învățătorilor agricoli ambulanți.

II) Premiile grădinilor școlare.

III) Crearea unui fond din care revizorii-agricoli vor ajuta pe țăranii muncitori și buni gospodari.

● Numirile în posturile de comisari, sub-comisari și agenți, ce sunt vacante în poliția din localitate se vor face pe ziua de 1 Octombrie a. c.

● Conferințele lunare ale institutorilor se vor reîncepe de la 1 Octombrie. Conferințele se vor ținea la cercurile respective.

◑ D. maior P. Vlădescu, mare proprietar din Vîlcea s'a înscris în partidul conservator-democrat.

◑ Poliția de siguranță urmează cu cercetările în afacerea furtului de la crîșmarul I. Wechsler Polak, din strada Veche.

Hoții au furat de la acest crîșmar suma de 3000 lei, în monede de aur și bancnote.

S'au făcut mai multe arestări.

● Zilele acestea vor fi trimeși la Ungheni doui medici, care vor conduce măsurile carantinare la graniță și care vor face observații medicale pasagerilor ce sosesc din Rusia.

● In primele zile ale lunei viitoare d. general A. Tătărăscu, comandantul corpului IV de armată, va inspecta trupele din garnizoana locală.

◒ Zilele acestea I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei și Sucevei se va reîntoarce de la Karlsbad.

● Eri a avut loc în apropiere de Tg.-Frumos o luptă între trupele din Roman și cele din Iași, care fac manevrele între Tg.-Frumos și Miclăușeni

● Membrii camerei de meserii au fost convocați în adunare generală pentru astăzi la orele 2. p. m.

Se vor lua în cercetare plîngerile cîtor va meseriași, care n'au fost ajutați de corporație în timp de boală.

Adresa serviciului sanitar al corporațiilor din Iași, prin care înaintează în raport global de mișcarea bolnavilor din corporațiile locale pe lunile: April, Mai, Iunie, Iulie și August; demisia d-nului Botez, președintele corporației constructorilor, precum și alte chestiuni la ordinea zileei.

◑ Duminecă s'a făcut la Caransebeș alegerea de episcop romîn în locul reposatului Nicolae Popeea.

Archimandritul Filaret Musta a întrunit 41 de voturi și a fost proclamat ales.

Candidatul Olaru, a avut 13 voturi. Trei buletine au fost albe.

Archimandritul Musta a declarat că primește scaunul episcopesc.

◓ Poimîne Joi, se va oficia cu o deosebită solemnitate hramul paraclisului și patronul azilului de bătrîne „Eufrosina Balș", din strada Romînă, pendinte de Epitropia Sf. Spiridon.

◔ Vineri 26 Septembrie a. c. se desfășoară un program cu sujete noue la Teatrul Cinematografic Pathé Frères (Circul Sidoli).

Partea actualităților cuprinde catastrofa pe liniile Tramvaiului electric din Berlin; e o nenorocire fără seamăn datorită neglijenței unui conductor. Pe pînza cinematografului ni se arată locul catastrofei, victimele, ajutoarele etc. Catastrofa a avut loc la 13 Septembrie a. c. Programul actual va cuprinde de asemenea cîteva instantanee de la înmormîntarea Prințului Sturdza — cortegiul de la casa mortuară spre Cilibiu.

Celelalte părți ale programului cuprind scene și sujete absolut noue, nevăzute încă la noi, de oare-ce filiala din orașul nostru are privilejiul de a reprezenta aci toate noutățile casei Pathé Frères din Paris și după șase luni de abia aceste aparițiuni sunt puse în vînzare și arătate în teatrele din lume.

O vedere interesantă luată de pe natură și cuprinsă în Programul actual este fabulosul oraș New-York. Redările acestea care vor rula pe pînză Vineri; sunt cinematografieri recente, receptate săptămîna trecută. Restul programului abundă în scene comice, dramatice, sportive etc., etc.

DIVERSE

— Poimîne Joui va avea loc la Circul Sidoli o mare reprezentație dată de celebrul și neîntrecutul atlet romîn Panduru. După cum s'a mai anunțat, acest atlet e de o putere uimitoare. Ține pe piept două pietre de moară de o greutate de 1500 kgr. Reprezentația de Joui va fi în adevăr interesantă și multă lume se va duce să admire pe acest neîntrecut atlet.

— Aseară vagonul No. 21 al tramvaiului electric trecînd pe strada Socola, a dat peste o copilă de 5 ani a lui Bercu egal, cauzîndu-i mai multe leziuni la față.

— In comuna Scobinți s'a declarat epidemia de scarlatină.

S'au luat măsuri serioase de combatere, izolîndu-se bolnavii în infirmeria satului.

Cumparați Bilete pentru Loteria 4 Clasa IV a Regatului Romîn

Cu tragerea la 25 și 26 Septembrie 1908

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor MEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 36. O jumatate loz Lei 18 - Un sfert de loz Lei 9 Una optime lei 4-50

OMUL

de Maxim Gorki.

III

—„Mințiți, spunîndu-mi că sunt fără putere, că conștiința mea e priponită. Ea crește! o simț, o știu—ea crește în mine. Simt cum crește conștiința mea, prin puterea suferințelor mele și știu—că dacă n'ar crește, n'aș suferi mai mult ca altă dată.

Dar cu fie-care pas voesc tot mai mult, simț mai mult, văd mai bine și mai adînc și 'acest progres repede al dorințelor mele este creșterea puternică a conștiinței mele.

In clipa aceasta ea este în mine ca o scîntee, dar mai tîrziu? Oare scînteele nu sunt mamele incendiilor? Eu, să fiu oare pe pămînt focul care arde în întunecimile universului? Eu sunt chemat a lumina toată lumea, a înlătura întunericul cu tainele lui misterioase, să descoper armonia între univers și mine, să creez armonia în mine însumi și după ce voi lumina întregul haos al vieței pe acest pămînt de suferințe, care îl acoperă ca o lepră cu dureri, greutăți, necazuri, răutăți, să arunc tot acest glod, murdar în șanțul trecutului.

Sunt chemat să desleg nodurile tuturor rătăcirilor și greșelilor cari au încurcat într'un ghem sîngeros și respingător bestiile cari se mîncau între ele. Sunt creat prin gîndiri să răstorn, să distrug, să zdrobesc toate îngustimile, necurățeniile tot răul și să creez ceva nou pe temeli trainice, oțelite de gîndire, de libertate, de frumos și de respect

Eu, neîmblînzitul vrăjmaș al sărăciei rușinoase, al dorințelor omenești, eu vreau ca fie-care om să fie un Om!

Lipsită de înțeles, rușinoasă și respingătoare e ori-ce viață în care munca peste măsură și slugarnică a unora are drept țintă numai și numai a sătura pe alții cu pîne și cu cele sufletești.

Blestemate fie toate prejudecățile, obiceiurile și apucăturile cari au învăluit creerul, viața oamenilor ca o pînză de painjen. Ele împedică torturînd pe oameni ca să trăiască: eu însă le voi distruge!

Armata mea este gîndirea și adînca mea credință în libertatea gîndirei; în nemurirea ei și în puterea ei creatoare și fără hotare—iată isvorul nesecat al propriei mele puteri.

Gîndirea pentru mine este vecinicul far și singurul sigur în întunecimile vieței; el este focul în umbra rătăcirilor, rușinoase îl văd cum arde mai limpede și luminează mai adînc adîncimile misterelor și eu merg în razele Gîndirei nemuritoare, urmărind-o tot mai sus, tot mai departe.

Pentru gîndire, nu sunt cetățui neînfrînte, nu sunt altare de nedistrus pe pămînt sau în Cer. Tot a fost zămislit prin gîndire și aceasta îi dă un drept sfînt, nețărmurit de a distruge tot ceea ce îi pare că îi stînjenește mersul.

Admit că prejudecățile sunt fărămituri din vechile adevăruri și că norii greșelelor, cari astă-zi plutesc mai presus de viață, sunt toate create din cenușa adevărurilor îmbărînite, arse de focul însăși al Gîndirei, care le-a zămislit în vremuri. Și admit încă că învingătorii nu sunt acei cari culeg laurii isbînzei, dar acei cari rămîne pe cîmpul de luptă.

Ințelesul vieței îl văd în creație și creația își ajunge șieși fără nici un hotar.

Voiu răspîndi flacăra mea și voi lumina mai adînc întunericul vieței.

Șovăiri! Voi nu sunteți de cît scînteile Gîndirei și nimic mai mult.

Incercîndu-se pe ea însăși, ea va făcut din prinosul puterilor sale și v'a hrănit din propria ei putere.

Va veni o zi în care se vor topi în pieptul meu și într'o flacără creatoare, lumea simțirei mele și Gîndirea mea nemuritoare, cu această flacără voiu purifica inima mea de tot ceea ce este negru, crud și rău și voiu fi asămuitor zeilor pe cari Gîndirea mea i-a creat și crează.

„Tot în om și tot pentru om".

Și iată că din nou omul maestos liber, ridicînd sus fruntea sa mîndră va merge cu un pas ușor, dar sigur; va merge pe colbul vechilor prejudecați, sigur în ceața cenușie a rătăcirilor, în urma lui pulberea trecutului, ca un nor greu, în fața lui se ridică mulțimea de taine care îl așteaptă nesimțitoare, ele sunt fără număr ca stelele în adîncul nesfîrșit al Cerului.

Pentru om drumul e fără sfîrșit.

Și așa va merge omul resvrătit mai departe și mai sus și pururea mai departe și pururea tot mai sus.

AVIS

Un salon mare, *o odae de dormit, o odae mai mică, un antret* și *o bucătărie cu instalație de electricitate* este de dat chiar de acum sau de la Sf. Dumitru, cu luna sau cu anul mobilate sau nemobilate.—A se adresa **Căpit. Gh. Constandachi, Str. Bărboi 8.**

Ultime informaţii

◑ *In şedinţa de aseară a consiliului comunal s'a discutat şi chestia diferendului dintre comuna Iaşi şi societatea de electricitate.*

Consiliul a hotărît ca diferendul să fie tranşat pe calea judiciară, însărcinînd administraţia comunală să intenteze acţiune numitei societăţi.

✱ **Un tribunal care nu se poate complecta.**—Este Tribunalul de Botoşani. La acel tribunal este orînduit să se judece un proces de falş în acte private, eschrocherie etc.

Este acuzat un oare-care Cernovodeanu, cari ar fi falşificat semnătura d-lui C. Stroici, mare proprietar din Dorohoi, pe mai multe poliţe, pe cari le a pus în circulaţie.

Pînă astă-zi au avut loc în scop de a se judeca pricina, vre-o cinci termene. Fie-care din ele s'a amînat pentru că tribunalul nu se poate constitui. Nu sunt judecători pentru această cauză.

In schimb martorii în număr de peste patru zeci, de prin Dorohoi, Iaşi sunt aduşi la fie care termen cu mandate de aducere. Ni se pare că e o stare de lucruri care ar trebui să atragă atenţiunea celor în drept şi să se găsească un mijloc de îndreptare.

Nu se poate zice că marturii sunt cauza că procesul nu se poate judeca, căci ei de la al *dcilea termin* sunt aduşi cu *mandat de aducere*. Numai la primul termen, cînd afacerea nu s'a judecat din alte motive de cît lipsa lor, dînşii au fost citaţi, iar la termenele următoare s'au lansat contra lor mandatele de aducere.

Cu această ocaziune, ne aducem aminte că acum cîţi-va ani se agita chestiunea ca martorilor în procese penale şi atunci cînd Ministerul Public se crede necesar a-i chema în instanţă, să li se dea oare care despăgubire.

Şi e de regretat că chestiunea a fost lasată în părăsire.

Ar trebui să li se înlesnească măcăr drumul, dacă nu e posibil pentru moment a se acorda şi o mică indemnizaţie pentru zilele perdute pe drumuri.

In adevăr sunt mulţi saraci, cari cu greu pot face faţă cheltuelilor de acest fel, dar chiar şi cei cari dispun de multe ori nu pot suporta lipsa lor de afaceri, şi drumuri de cîte 5 sau 6 ori într'o afacere.

Aşa dacă la Tribunalul Botoşani, pentru lipsă de judecători s'a amînat judecarea afacerei de care vorbim mai sus de vre-o cinci ori, ne putem închipui că se vor putea găsi încă oare cari artificii de procedură, care să mai aducă amînare pentru unul sau două termene. In aşa caz nu e oare drept şi legitim să se ţină socoteală de neajunsurile, ce se crează martorilor, şi mai ales celor de la distanţe mari? R.

● Incă una din nebuniile d-lui dr. Sion, sub-directorul serviciului sanitar.

Se ştie că nici un articol din regulament nu prevede scoaterea la pensie din oficiu a medicilor.

D. dr. Sion a găsit cu cale însă de a scoate la pensie din oficiu, pe ziua de 1 Octombrie a. c., pe d. dr. C. Buicliu, medicul şef al comunei, care îşi împlineşte anii de pensie abia la 1 Aprilie viitor.

Prin urmare, dacă d. dr. Buicliu, s'ar prezenta în Octombrie la casa pensiilor, cererea cu drept cuvînt i ar fi respinsă, întru cît n'are anii de pensie complecţi.

D. dr. Buicliu va rămănea deci cu anii de pensie ştirbiţi şi aceasta numai de gustul d-lui dr. Sion, care nu vrea să ţie samă că medicii nu pot fi scoşi la pensie din oficiu.

◔ **D. Atanasie Popovici, profesor la gimnaziul „Anastase Panu" din Huşi, a fost transforat pe ziua de 1 Octombrie după cerere la gimnaziul din Roman.**

● **Comisiunea de anchetă în afacerea lipsurilor de la manutanţa din Roman, se va duce în cursul săptămînei viitoare în acel oraş, spre a continua ancheta.**

● **Pe ziua de 1 Octombrie a. c. se va face o mişcare printre notarii din judeţul nostru.**

● **Profesorii facultăţii de litere şi filosofie se vor întruni zilele acestea din nou, pentru a se consfătui asupra situaţiunei create acelei facultăţi dela universitatea noastră, prin faptul că ministrul instrucţiunei n'a supus încă sancţiunei regale noul regulament alcătuit în Maiu, de comisiunea mixtă a ambelor universităţi, în scop de a se da aceleaşi programe de studiu facultăţilor de litere, atît la Iaşi cît şi la Bucureşti.**

Se ştie că studenţii dela facultatea de litere şi filosofie, obţin titlul de licenţiat al acelei facultăţi, după *trei* ani de studii la universitatea din capitală, în vreme ce, la universitatea din oropsita noastră capitală „culturală", se obţine acelaş titlu după *patru* ani.

E vorba ca profesorii să redacteze un memoriu prin care să stăruie din nou ca Haret, să precedeze la unificarea programelor ambelor universităţi.

Şi ne mirăm de ce mai stă la gînduri d. Haret, cînd doar la examenele de capacitate în totdeauna au eşit printre cei dintăi licenţianţii în litere de la Iaşi?

◔ **Azi a venit înaintea Curţei cu juri, procesul lui Neculai Patraşcu şi D. Simionescu din Podul Iloae, pentru calomnie prin presă. Din lipsă de procedură procesul s'a amînat pentru ziua de 25 Septembre a. c.**

● **Universitare.**—Rectorul universităţii a admis cererea d-lui Haralamb Locca de a i se pune la dispoziţie aula universităţii pentru ziua de 12 Octombrie, în scop de a ţinea conferinţa intitulată „Noi romînii".

— Consiliul facultăţii de litere şi filosofie a fost convocat pentru astăzi la orele 5 d. a. pentru a fixa ţinerea concursului pentru cele trei burse ce rămîn vacante de la 1 Octombrie, prin împlinirea termenului de 4 ani.

Aceste burse de cîte 100 lei lunar au fost acordate pînă la acea dată d-lor C. Teodorescu, Grigore Babencu şi Ioan Manoliu, care au absolvit anul acesta universitatea.

— De oare ce ziua de 1 Octombrie e o zi de lucru, d. profesor dr. G. Bogdan, rectorul universităţii, a decis ca solemnitatea deschiderei cursurilor universităţii să aibă loc în ziua de Duminică 5 Octombrie orele 3.30 d. a.

După săvîrşirea serviciului divin de „sfinţirea apei" d. Elie Bărbulescu, profesor de slavistică la facultatea de litere şi filosofie, îşi va dezvolta conferinţa sa despre *Unilateralitatea activităţei şcoalei noastre faţă de nevoile ţărei*!

La această solemnitate au fost invitaţi a lua parte directorii şi directoarele tuturor şcoalelor secundare locale împreună cu corpul profesoral; preşedinţii curţilor şi tribunalelor cu toţi consilierii şi membrii cum şi procurorii locali.

○ *De la teatru.*—Asară s'a reprezentat la teatrul naţional „O călătorie în Africa". Publicul n'a fost în mare număr dată fiind ziua de mare serbătoare la evrei. In schimb s'a ascultat cu multă atenţie debutul pentru Iaşi a d-nei Elona Apăteanu, o fică a Iaşilor. Vocea plăcută a artistei, jocul ales de scenă, unite cu o întrupare fericită a firei a făcut ca publicul să cheme de mai multe ori în timp şi zgomotoase aplause pe mult apreciata artistă.

Iaşii e oraşul fericit care a dat nu numai scenei romîne dar şi celei străine cîntăreţe de mîna întăia, care au dus numele peste hotare.

● **Aducem la cunoştinţa tuturor abonaţilor noştri, că «Opinia» ne avînd încasator nici în Capitală nici în altă parte a ţării, abonaţii noştri sunt rugaţi de a nu face plata abonamentului nici unei persoane, care s'ar prezenta în acest scop**; ci să o trimită prin mandat poştal administraţiei ziarului.

Aceasta spre a evita pe viitor neplăcerea ce au avut unii abonaţi de-ai noştri, de a se vedea încasaţi de persoane străine de administraţia noastră, cari le-au eliberat chitanţe false.

Noi am reclamat acestea autorităţilor competente şi atragem atenţiunea tuturor, spre a nu se mai repeta asemenea lucruri, cari produc infuziuni regretabile.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Proclamarea Independenţei Bulgariei

— NOUI DETALII —

Constantinopol.— Consiliul extraordinar de miniştri a durat pînă la amiază. Consiliul june turc, care asista într'o cameră alăturată a fost admis în mai multe rînduri la deliberaţii.

După comunicaţiile făcute ziariştilor în urma consiliului, principele Ferdinand a adresat Sultanului o depeşă, declarînd că este în totdeauna animat de sentimente de fidelitate către Sultan, dar că agitaţia populară bulgară este atît de mare în cît a trebuit să primească proclamarea regalităţei. Prinţul adaogă că regretă aceasta viu.

Consiliul de miniştri a decis să telegrafieze prinţului Ferdinand că acest act constituind o violare a tratatului din Berlin, Poarta va protesta pe lîngă celelalte puteri semnatare şi după decizia lor va lua măsuri foarte severe.

*

Constantinopol. — După un svon care circulă în cercurile guvernamentale, după consiliul de miniştri de astă noapte, Poarta a ordonat mobilizarea.

*

Viena.—„Wiener Tagblatt" zice că urmăreşte proclamarea neatîrnărei Bulgariei, care e afirmată formal.

Ziarul „Zeit" spune despre crearea principatului, că naţiunea bulgară s'a afirmat ca un element solid, care printr'o muncă tenace a făcut din o provincie neglijată turcească, un stat european.

De la suirea pe tron a Prinţului Ferdinand, Bulgaria, afară de Romînia, este statul balcanic cel mai statornic consolidat.

„Neue Freie Presse" zice că Poarta dacă ar ţinea cont, numai de propriile ei interese şi nu s'ar lasa tărîtă de pasiune, va putea considera că prin independenţa Bulgariei perde un lucru pe care de multă vreme l'a perdut, prin pacea de la San-Stefano, prin tratatul de la Berlin şi în urma revoluţiei din Rumelia.

Europa va aştepta cu atenţiea cea mai încordată decizia ce se va lua la Constantinopol.

*

Sofia.—Proclamarea a fost primită în Capitală şi în provincie, cu mare entuziasm. Toate administraţiile au luat măsuri pentru a serbători evenimentul. Oraşele sunt pavoazate. In toată ţara s'au oficiat azi servicii divine solemne. Şcoalele sunt închise pentru trei zile.

*

Constantinopol.—Ştirea proclamărei independenţei Bulgariei a fost cunoscută la Constantinopole după orele 3, prin ediţiile speciale ale ziarului „Yeni Gazetà". Ştirea la început a fost pusă la îndoială în genere de către celelalte gazete, pînă cînd a fost confirmată de către Poartă.

Comitetul june turc e foarte excitat.

*

Constantinopole.—Ziarul „Servetifun", semnalează svonul că Bulgarii ar fi trecut graniţele în diferitele puncte.

Poarta a desmînţit.

*

Paris. — Ziarul „Temps" declară că evenimentele din Orient, mai ales proclamarea neatîrnărei Bulgariei, care nu oferă nimic, ci ia totul, impune cabinetelor din Paris, Londra şi Petersburg datoria de a aminti Europei că tratatul de Berlin nu poate fi sfîrşit, ci rectificat.

Pentru a se face această rectificare e necesară o înţelegere între toate puterile semnatare, ceia-ce nu se va putea obţine decît prin convocarea unui congres.

Franţa va fi în totdeauna inspirată de o adevărată cordialitate pentru Turcia, şi de sentimente de amiciţie atît pentru Austro-Ungaria, a cărei simpatie a apreciat'o, cît şi pentru Bulgaria.

*

Belgrad.—Ştirea despre proclamarea independenţei Bulgariei a produs mare impresie.

Regele şi-a amînat plecarea la manevre. La orele 3 s'a ţinut un consiliu de miniştri, sub preşedenţia Regelui.

*

Belgrad.—Aseară o mare mulţime a manifestat în contra anexărei Bosniei şi s'a simpatizat în faţa legaţiei turceşti şi în urmă în faţa legaţiilor rusă, engleză, franceză şi italiană.

*

Paris.—Corespondentul din din Constantinopol al ziarului „Matin" telegrafiază că armata Bulgariei e gata de plecare.

Bulgaria a concentrat 36 de mii de oameni. Scopul armatei bulgare ca imediat ce se va declara răsboiul să ocupe Adrianopole.

*

Paris.—Cercurile tinerilor turci de aici afirmă că Poarta va declara numai de cît răsboiu Bulgariei.

*

Belgrad. — Şefii partidelor au fost convocaţi la o consfătuire la palat.

*

Constantinopol. — Poarta a hotărît să expulzeze chiar azi din Constantinopol pe exarchul bulgar.

Se afirmă că s'ar fi luat deja măsuri la graniţa Bulgară.

*

Viena.—Se zice că în cercurile oficiale e credinţă că Austro-Ungaria şi Romînia vor avea o atitudine neutră faţă de evenimentele din Balcani.

*

Atena.—Ştirea proclamărei independenţei Bulgariei a produs mare impresie aci.

Trupele care a isprăvit manevrele, n'au fost desconcentrate după cum urma.

Au fost reţinuţi sub drapel 30,000 de rezervişti.

Anexarea Bosniei şi a Hertzegovinei

Viena.—Se zice că anexarea Bosniei şi Hertzegovinei s'a hotărît în mod definitiv.

Chiar mîine, la deschiderea camerei delegaţilor, se va declara anexarea Bosniei şi a Hertzegovinei.

Pentru ori-ce eventualitate, corpul III a fost mobilizat şi a fost trimes deja în Bosnia.

Un comunicat asupra sănătăţei Suveranului

Bucureşti.—„Monitdrul Oficial" de astă-zi publică un comunicat relativ la sanatatea M. S. Regelui.

Iată textul acelui comunicat:

„De cît-va timp ziarele străine au respîndit ştiri false şi exagerate relativ la sanatatea M. S. Regelui.

M. S. suferea de un catar al stomachului, care a fost constatat în mai multe rînduri, Şi dacă durerile intermitente au fost de o durată mai lungă de astă-dată, e datorită reîntoarcerei boalei.

Constatările făcute cu razele Roentgen, înlătură ori-ce temere. Acum durerile au scăzut în mod simţitor şi nutriţiunea sporeşte în fie-care zi.

Ocupaţiile şi lucrările cuvenite M. Sa nu le-a încetat».

Consemnarea corpului 3 de Armată

Galatz.—Comandamentul corpului III de armată a primit un ordin din partea ministerului de răsboiu ca toate regimentele din acest corp să fie consemnate în cazarme.

Prima Fabrică de Argintarii

SUSSMANN & GRANET.—Iaşi

Repară ori-ce obiecte de argint şi argintate.

Preţuri foarte moderate.

Pentru informaţiuni a se adresa d-lui B. Sussman, Str. Ştefan cel Mare No. 36.

SE CAUTA ELEVI LA TIPOGRAFIA H. GOLDNER.

PRIMARIA COMUNEI IASI

PUBLICAŢIE

Avînd în vedere, că prin apă se transmit mai multe boale şi în special frigurile tifoide:

Ordonăm:

1) In birturi, cafenele, berării, cofetării, crîşme, bragagerii, oteluri şi în genere în toate localurile unde se debitează apa de băut, precum şi de către vînzătorii ambulanţi pe strade sau în pieţe, să se pună la dispoziţia consumatorilor numai apă fiartă sau bine filtrată.

2) Este absolut interzis de a se pune gheaţă direct în apă sau în alte băuturi spre a le răcori.

3) Dispoziţiunile de mai sus se vor aplica şi în fabrici, uzine, ateliere, şcoli, internate şi aziluri confesionale.

Acei care nu se vor conforma acestor dispoziţiuni vor fi urmăriţi conform legi iar băuturile în care se vor găsi ghiaţă vor fi confiscate şi aruncate.

No. 19598
13 Septembrie 1908

Cabinetul de Chirurgie dentara

al

Doamnei Doctor CIUDIN NICULCEA

se va muta de la 26 Octombrie c., tot în **str. Lăpuşneanu la No. 25**, d'asupra parfumeriei Darmet (Robert) casele Mavrocordat. Intrarea prin gang.

DE VÊNZARE

Două case compuse din *2 prăvălii* cu locuinţă, bucătărie, pivniţă, situate în oraşul *Vaslui*, str. Hagiului 1314.

A se adresa d-lui *Avocat M. Magder* —Iaşi.

Unt proaspăt

Se găseşte de vînzare la renumitul magazin de Coloniale şi Papeterie

Leon Kleiner—Iaşi

— Str. Anastasie Panu 38 —

NOU! NOU!

Sticlele „Isometrop"

Cea mai clară vedere, experimentată cu razele *Roentgen*. Premiată de toate academiile oculistice.

Asigură **conservarea ochiului**, evită fluorescenţa şi *măreşte vederea*

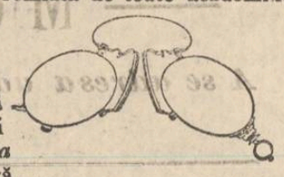

Se incadrează în ori ce formă de ochelari; montările cele mai noui şi mai sistematice.

Singurul depozit la

Magazinul de optică **W. FISCHER**

IAŞI, Strada Lăpuşneanu 30

Mare depozit de Binocle „Flamarion"

MARTIN BUCHOLTZER

105 STRADA PACURARI 105

Spălătorie şi bolangerie chimică cea mai modernă

Reinstalînd fabrica şi angajînd personal special pentru spălătorie călcătorie şi boiangerie chimică. Am onoare a face cunoscut onor. şi vechei mele clientele că am reînceput a primi la atelierul de spălătorie, rufe, gulere, manşete etc. executînd comanda după dorinţa Onor. Public în cel mai scurt timp şi cu preţurile cele mai avantajoase.

Asemenea atelierul de boiangerie fiind cu totul reînoit şi asortat cu toate culorele moderne pentru ori-ce calitate de stofe recomandă în această artă Onor. mele clientele că pentrn sezonul de toamnă şi iarnă, se primesc pentru colorat ori-ce fel de stofe, covoare, haine bărbăteşti, pentru femei şi copii, de ori-ce fel de stofe, perdele, cuverturi şi va fi prompt şi conştiincios servită. Garantez pentru toate colorile.

Recomand şi spălătoria chimică pentru curăţirea garderobei de haine de dame şi copii, toilete de bal, teatru, concert şi haine ofiţereşti, stofe de mobile, lucruri brodate, mănuşi, umbrele, panglici precum şi orice obiect ce se atinge de această branşă.

Pentru efectuarea conştiincioasă a flecărui obiect garatez.

Atrag mare atenţiune Onor. mele clientele că am instalat în atelier noui gherghefuri cele mai moderne, pentru spalat şi întins perdele care vor fi executate ca şi în străinătate.

Comenzile se primesc direct la fabrica Strada Păcurari 105 sau în oraş Strada Lăpuşneanu 25 lîngă parfumeria Robert şi Strada Atanasie Panu 64 şi la Bîrlad Strada Principală No. 223.

Incercaţi dar şi încurajaţi instalaţia cea mai modernă în această branşă şi cu experienţe pline de succes pentru mine şi Onor. public după 12 ani de practică în această artă, sper că voi satisface toate cerinţele publicului.

Cu osebită stimă

MARTIN BUCHOLTZER

Strada Păcurari No. 105

Spălătorie şi bolangerie chimică cea mai modernă

CAILE FERATE ROMANE

Plecarea şi sosirea trenurilor—GARA IAŞI

PLECAREA

Ante meridiane

Paşcani, Bacău, Piatra-N., Bucureşti T.-Ocna, Burdujeni, Fălticeni, Botoşani	6.10
Vaslui, Galaţi, Bucureşti	8.35
Dorohoi	8.40
Paşcani, Bucureşti	10.20

Post-meridiane

Ungheni, Chişinău, Odessa	12.05
Vaslui, Tecuci, Galaţi	3.10
Dorohoi	5.40
Paşcani, Bucureşti, Burdujeni, Fălticeni Botoşani	5.55
Vaslui, Bucureşti, Galaţi, T.-Ocna	9.05

SOSIREA

Ante-meridiane

Bucureşti, Tg.-Ocna, Galaţi, Vaslui	8.30
Dorohoi	10.35
Paşcani, Bucureşti, Fălticeni, Burdujeni Botoşani	11.20

Post-meridiane

Galaţi, Tecuci, Vaslui	1.05
Ungheni, Chişinău, Odessa	5.25
Bucureşti, Paşcani	6.20
Dorohoi	8.00
Bucureşti, Galaţi, Vaslui	9.55
Paşcani, Bacău, Piatra-N., Galaţi, Bucureşti T.-Ocna, Fălticeni, Botoşani, Burdujeni	10.55

Gonosan

REGISTRATE MARK

ANTIBLENORAGIC

Cel mai bun şi aprobat de toate autoritaţile medicale. Calmează repede durerile şi opreşte secreţiunea, *scurtează durata boalei şi preîntimpină complicaţiuni.* Doza: 4—5 ori pe zi cîte două capsule după mîncare.

De vînzare la toate farmaciile şi drogueriile din ţară. Preţul unei cutii 50 capsule lei 4; cu 30 capsule lei 2.75.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa administraţiei ziarului, strada Ştefan cel Mare No. 38

E. Herovanu
AVOCAT
Strada Tăutu 1 Iaşi
Cons.: 8—11 dim., 6—9 seara.

De inchiriet mai multe apartamente de cîte două odăi şi bucătărie la imobilul din Iaşi, strada Păcurari No. 97.

Pentru codiţiuni a se adresa la d. avocat M. C. Drăcşăneanu, strada de Jos.

De inchiriet O odaie mobilată. Str. Albă

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— **Casa de incredere** —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

„România musicală"
— IAŞI —
24 Str. Lăpuşneanu 24

Piane: din cele mai renumite Fabrici începînd de la Lei 700—pînă la cele mai scumpe.

Renumitele Pianine Zimmermann cea mai mare fabrică din lume

Gramofoane: Marca „Inger" preţuri, reduse Gramafon de concert mare cornet dirigiabil redus din lei 250—la lei 150.

Plăci mari de concert pe ambele părţi numai Lei 4.—o placă.

Note muzicale: pentru Conservator, studii şi piese moderne.

Viori pentru şcoală, Orchestră şi solişti.

Mandoline italiane, Violoncele, Flaute.

Coarde fine din cele mai renumite fabrici.

Preţurile cele mai eftine.

Hîrtie diafană de lipit pe geamuri cele mai frumoase desenuri.

Tablouri de artişti celebri precum şi Rame.

Preţurile cele mai reduse.

10 lei ZILNIC

şi chiar şi mai mult se cîştigă uşor. *Sărliţi* pentru detalii Agenţii de publicitate „Presa" Bucureşti, *pentru S. B.* No. 8.

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

Stefan P. Georgescu
AVOCAT
— Str. Căpitan Păun No. 10 bis —
Primeşte consultaţii dela 7 jum. la 9 dim.

D-r Alex. Lambrior
— Strada Vovideniei No. 1 —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

ADVOCATUL
EM. SOCOR
S'a mutat în Str. Veche 24

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— Strada Crucei 41 —

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărboi No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

„ANCORA"
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907
PESTE 182 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,266,500

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.

b) Contra asigurări.

c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.

d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei care au intîrziat

Să nu piardă ocaziunea acum la:

Clasa IV-a a Loteriei

Tragerea

la 25 şi 26 Septembrie

LEI 900000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai rămas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 13
1/4	Un sfert	Lei 26
1/2	Una jumătate	Lei 52
1	Loz întreg	Lei 104

Prêţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4.50—lei	1/4	Un sfert	9—lei
1/2	Una jumătate	18 — lei	1/1	loz întreg	36—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat postal

Se garantează serviciu celmai Prompt şi conştincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 543. IAŞI, Joi 25 Septembre 1908

N'avem opinie publică

Este ştiut că n'avem opinie publică, adică n'avem acea opinie mijlocie a numărului celui mare de cetăţeni, cari să participe în fie-ce moment la bunul mers al lucrurilor publice, prin opinia lor exprimată.

Lipsa acestui control din toate părţile a făcut că legile cele mai bune au dat rezultate aşa de rele în multe cazuri, şi progresul a mers aşa de încet la noi.

Ideea multora este că administraţiunea noastră nu s'ar fi abătut aşa de mult de la buna calé, dacă ar fi existat această opinie publică.

Pentru ca să existe acest mijloc de control, trebueşte, am spus, un oare care grad de cultură generală şi o educaţiune politică.

Intr'unul din discursurile sale marele tribun popular Gambetta, spune că obţinerea sufragiului universal pentru popor, nu este încă nimic; mai trebue încă făcută educaţiunea politică a cetăţenilor, pentru ca să ştie a se servi de acest mijloc de progres.

Să căutăm dar să ne dăm seamă de ceea ce numim opiniune publică, de rolul şi de importanţa ei într'un stat reprezentativ.

Această curtezană foarte capricioasă, sensibilă la extrem şi schimbătoare, are toate păcatele mulţimei anonime; impulsivitatea ei va fi cu atît mai mare cu cît gradul de cultură a celor care o formează este mai înapoiat. Chiar dacă din cauza versalităţei ei n'o aprobi, trebue să ţii socoteală de efectele ei, s'o luminezi aşa ca actele ei să devină din ce în ce mai conştiente.

Ce este această opiniune publică? Cum se defineşte ea?

Nimic nu este mai greu de cît definiţiunea unui lucru sau a unei idei. Opiniunea publică s'ar defini ca ideea comună pe care o au mai mulţi cetăţeni cu judecata dreaptă asupra unui fapt oare-care. In domeniul ştiinţei exacte toţi cei cari au pregătirea cuvenită au aceeaşi idee despre un fenomen oarecare; astfel d, ex.: fazele lunei sau rotaţiunea pămîntului au o singură explicaţiune, deci nu este nici o diferenţă de păreri, şi autoritatea persoanei care anunţă aceste fapte n'are o precumpănire deosebită, lucrul putîndu-se verifica prin experienţă. Nu este acelaş lucru pentru ştiinţele socialo-politice, care n'au ajuns în dezvoltarea lor la un grad suficient de preciziune, şi în cari, îndreptarea faptelor nu este în totdeauna absolut obiectivă, ci de multe ori se leagă de un interes mai strîns personal.

Aceste fenomene fiind în acelaş timp şi mult mai complexe buna lor explicaţiune, în mod obiectiv, bine înţeles, depinde mai mult de o stare culturală mai înaintată.

De aceea în faptele de ordin social şi politic autoritatea persoanei îşi are un rol hotărîtor şi apreciarea are mai mult credit cînd vine de la un profesor universitar s. ex., de cît cînd ne vine de la un cismar, ori cît de subţire ar fi el.

Această comparaţie fie zisă fără a micşora cîtu-şi de puţin rolul cetăţeanului de sus.

Dacă n'avem opinie publică luminată, avem însă un fel de caricatură a opiniei publice, *gura mahalalei*, care trăeşte din sentimentele josnice ale mulţimei anonime, de a scoborî şi a murdări tot ceea ce atinge, satisfăcînd dorinţa de bîrfeală prin scormonirea sau stîrnirea svonurilor celor mai nesocotite şi exagerarea lucrurilor petrecute.

Nimic nu rămîne neîntinat de această mocirlă a sentimentului *de mahalagism*; oamenii de frunte, ca şi instituţiunile cele mai de seamă, nimic nu rămîne cruţat de această atmosferă necurată, formată din exalaţiunea sufletelor pizmaşe şi răutăcioase. Dar din nenorocire acest depozit nu formează de cît partea cea mai de jos a unui sentiment de curiozitate, după cum nămolul şi necurăţenia se depun la fundul apei. Şi cu timpul apa se curăţă, şi desbară de toate aceste murdării, trece înainte curată şi limpede. Cine a vizitat Geneva şi lacul Leman a văzut în ce stare de murdărie întră Ronul în lacul Leman, lăsînd o urmă lungă, şerpuitoare de tulburare şi murdărie. Dar pe măsură ce înaintează unda se curăţă, nămolul se depune la fund şi înainte de a ajunge în mijlocul lacului, unda a devenit cu totul limpede şi a dispărut în masa cristalină a acestuia.

Tot în acest mod, într'un stat civilizat opinia oamenilor culţi trebue să împedice propagarea curentelor nesănătoase.

Pentru aceasta nu înţelegem să dispară critica, dar să fie obiectivă şi ştiinţifică, adică bazată pe fapte bine stabilite, iar nu pe aprecieri parţiale, personale şi interesate.

Cum au contribuit partidele politice de la noi pentru a forma opinia publică?

Junimiştii, adică reprezentanţii teoreticiani ai bătrînilor conservatori, n'au vroit să ţină nici-odată seamă de cea ce gîndeşte alegătorul; teoria lor este foarte simplă: o societate constituită este o unitate morfologică, cu legile ei de viaţă, cunoscute numai de marele doctor (junimist) în ale politicei. Cînd se întîmplă că acest organism este bolnav—şi este necontenit—doctorul junimist îi administrează remediul fără a'l mai consulta nici asupra boalei—a cărei diagnoză o cunoaşte—şi nici asupra remediului.

Liberalii au cultivat alegătorul şi în entuziasmul lor au exagerat şi ideile şi cuvintele şi le-a dat o educaţiune de vorbe goale, sistemul paşoptist, specimene din care a extras marele nostru scriitor Carageali pe Caţavencu, pe Titirică-inimă rea, etc.

Tinerii generoşi au abandonat burghezia din oraşe şi se adresează numai sătenilor; dar nu toţi ştiu să le vorbească în limba lor şi fără exagerări.

Intre cele două metoade extreme, este loc pentru o metoadă reală tinzînd la desvoltarea unei luminate opiniuni publice. La aceasta lucrează partidul conservator-democrat.

M.

SĂ VEGHIEM

Conflictul turco-bulgar pare a deveni serios şi a lua o turnură gravă, de natură a turbura liniştea în peninsula Balcanică. Desigur că, noi nu putem privi decît cu simpatie mişcarea liberatorie a principatului bulgar, în virtutea unui înalt şi umanitar principiu, că fiecare popor trebue să aibă desăvîrşita stăpînire şi conducere a destinelor sale. Dar iarăşi, dacă—după cît se pare—principatul bulgar nu urmăreşte numai eliberarea sa de sub suzeranitatea imperiului otoman, ci şi realizarea oare-căror pretenţiuni şovine şi cuceriri de teritorii, apoi în virtutea aceluiaş principiu umanitar întoarcem logica în contra sa.

Noi avem mari interese morale de apărat în Balcani. Statul şi guvernul romîn au sfînta datorie, de a priveghia ca aceste interese să nu fie intru nimic jignite, şi deci se impune, ca guvernul nostru să urmarească cu cea mai mare atenţiune desfăşurarea evenimentelor din peninsula balcanică.

Să ia deci bine aminte guvernul, şi să nu se lase a fi surprins de evenimente, că după ultimele telegrame ce au sosit, un războiu turco-bulgare—daca nu intervine autoritatea puterilor europene—pare inevitabil.

Ar fi foarte trist, dacă Bulgaria ar încerca să intineze marele principiu al independenţii naţionale, în baza căreia şi-a pornit mişcarea sa liberatorie, cu realizarea unor scopuri şovine şi tulburatoare a păcii internaţionale.

Anotimp şi Ideal

A venit toamna. Desigur, că ştirea aceasta, care interesează pe fiecare din punctul de vedere al intereselor sau afacerilor sale, şi care dé altfel este cunoscută tuturor fără a face mari impresii, întru cît era aşteptată cu tot calmul evenimentului cert, inevitabil, prezintă pentru o anumită grupare politică o importanţă deosebită şi provoacă aceleaşi grupări politice o mare şi ireparabilă deziluzie.

Aţi ghicit de sigur de cine e vorba. Toamna era speranţa tuturor carpiştilor, speranţa unui vis frumos, mîngîetor, de mărire şi de chiverniseală. Şi iată toamna a sosit, dar speranţa, visul, s'au risipit ca o dulce nălucire în zorile dimineţei. Toamna a sosit, dar puterea, mult dorita putere, ce lasă a fi aşteptată şi dorită ca un ideal îndepărtat, prea frumos, prea sublim pentru a fi tangibil.

Şi căderea partidului carpist în această tristă realitate, adusă de căderea frunzelor şi a temperaturii, din sferile senine în care plutea pînă mai eri, a avut darul să stîrnească in rîndurile visătorilor de eri desnădejdea.

Ceea ce e însă mai trist, e că şi de astă dată ca şi în alte rînduri, profeţia carpistă s'a dovedit a fi mincinoasă. Alarma şi tămbălăul cu care vesteau pînă mai eri venirea puterei, făcuse parcă pe unii partizani să se mai intremeze, şi să suporte micile mizerii ale vieţii. Irealizarea acestei profeţii scade mult micul credit de care se mai bucurau încă corifeii carpizmului.

Şi după toamnă va veni iarna; iar după iarnă, ca de obicei, primăvara şi iarăşi vara, şi iarăşi toamna, dar nu puterea, pentru că junimiştii, deprinşi a se hrăni cu idealuri, nu vor putea suporta întinarea în noroiul realităţii a nobilelor aspiraţiuni.

Iată importanţa politică *a toamnei.*

Em.

CATE-VA NOTE

In sfîrşit, d. Ioină a terminat cu seria—ce părea interminabilă—a articulelor în chestia *Liberalismului şi Intervenţionismului*. Am urmărit întreaga desfăşurare a argumentelor d-lui Ioină şi în consecinţă, îl rugăm foarte respectuoşi, să bine-voiască a ne spune şi nouă ce crede d-sa în această chestiune, pe care a discutat-o în 14 articole.

Nu de alta, dar — după părerea noastră—opiniile d-lui Ioină interesează întreaga Europă, şi am vrea să-i comunicăm şi acesteia, soluţiunile juste în chestiunea discutată de d. Ioină, pentru a trage şi ea profit.

*

Prinţul Ferdinand al Bulgariei vrea cu ori-ce preţ să fie *Ţarul tuturor Bulgarilor*. Legitimă aspiraţie; n'avem nimic de zis. E chestia numai dacă *junèţea turcă* va bine-voi a consimţi la „ambiţul" junelui ţar. Iată două juneţe în conflict şi tare ne temem că *bătrîna* situaţie va ieşi triumfătoare.

*

Epoca îşi închee fondul numărului său de azi cu cuvintele: „Avem naivitatea de a crede, că poate ni se va răspunde la întrebările noastre cu vre-un argument....".

Naivitate.... desigur; dar zădarnică naivitate. Argumentele nu sunt pentru *Epoca*; şi nici *Epoca* pentru argumente; după cum nici d. Nicu Filipescu nu cunoaşte asemenea „mofturi copilăreşti". Şi doar.... *tel maître, tel valet....*

Chestii Şcolare

O nouă îndrumare în educaţie

La Londra s'a ţinut un congres al educaţiei. Au luat parte delegaţi din partea tuturor statelor. Fruntaşii ştiinţei pedagogice cum şi ai administraţiilor centrale şcolare au ţinut să-şi spue cuvîntul lor.

S'a discutat nu atît problema învăţămîntului cît problema educaţiei. Se crede de mulţi şi se arată că nu e un raport strîns între instrucţie şi educaţie şi că dacă statele au înaintat cu ceva în materie de instrucţie, în schimb educaţia a fost nesocotită. Şi chiar de se zice în teorie că învăţămîntul e educativ, el fiind mijlocul ea—scopul; totuşi realitatea crudă a mersului învăţămîntului arată că cele 2 noţiuni nu merg mînă în mînă.

Fără a ataca în totul de sacordul, ca Brunetière, congresul s'a oprit la chestia chipului de recrutare a corpului chemat de a face instrucţia şi educaţia. Se zice că profesorul face şcoala, şi deci sistemul, cum statele şi-au croit recrutarea corpului didactic ne va arăta cum e şcoala.

In genere vorbind, corpul didactic se recrutează de pe cunoştinţi teoretice şi un simulacru de practică pedagogică. Toate aceste cunoştinţi cer memorie de la candidat şi inteligenţă. Cei mai buni în teze; cei mai desgheţaţi în oral, cei mai aplicaţi la practica pedagogică, iată cei mai buni profesori.

Profesorul recrutat pe tema selecţiunii intelectuale va căuta şi în elevii săi să dezvolte puteri intelectuale: memorie, inteligenţă, etc.

Iar aceste puteri se va mulţumi a le constata prin răspunsurile scurte şi precise sau prin deprinderi anumite.

O dată răspunsul dat—bine sau rău—nu-l preocupă munca depusă în formularea lui. In starea actuală dar majoritatea educatorilor iau răspunsul brut cum se dă, fără să vadă e căpătat de-a gata, sau izvorît din propria muncă a elevului.

Elevii simţind ce li se cere, se silesc a satisface forma, şi scapă din mînă fondul. De aceia învăţămîntul nostru creează tineri dispuşi de diletantism şi la folosuri mari prin muncă puţină.

Congresul din Londra, prin organul preşedintelui său a aratat că sistemul intelectualităţii în recrutarea corpului de educatori a dat faliment. Opera educaţiei nu e numai chestie de adaptare pe terenul inteligenţei.

Educaţia se adresează sentimentului şi voinţei. Ea avînd de bază mai mult personalitate a educatorului, predispunerile firişti pentru educaţie se nesocotesc în dosul diplomelor de capacitate intelectuală.

S'a pus dar în discuţia congresului care ar fi mijlocul ca pe viitor în locul mijloacelor simpliste de recrutare prin examinare şi diplome, ce deosebesc candidaţii după inteligenţă, să se adauge şi altele, care să aleagă temperamentul şi însuşirile volitive pentru cariera de educatori ai neamului.

Cu toată presumpţia ce este că în dosul unor diplome mai înalte se ascunde o aptitudine mai mare, realitatea însă a arătat că sunt foarte multe abateri de la aceasta.

Pentru a se asigura o mai bună recrutare a corpului de învăţători, congresul a pus numai problema pedagogică, lăsînd reprezentanţilor oficiali ai atîtor state să mediteze la mijloacele practice de a organiza învăţămîntul în această direcţie.

Problema învăţămîntului stă deschisă.

* * *

OAMENI ŞI LUCRURI

Priviri îndărăt

Răsfoind din întîmplare un vraf de hîrtii uitate în întunerecul unui dulapaş, dau de cîte-va articole publicate de demult, şi pe care nu le recunosc de cît după pseudonimul cu care semnam în acel timp.

O vie curiozitate mă face să mă recitesc, acum după ani de zile, cînd atîtea lucruri s'au schimbat şi împrejurul meu şi în mine. Şi mărturisesc că nu fac aceasta fără o adevărată emoţie. Aşi putea spune că sentimentul pe care-l încerc se asamină întru cît-va cu acela pe care-l are o persoană care asistă la deshumarea unei dragi cunoştinţe de altă dată.

Asemănarea e şi în fapt. Dacă ceea ce constitue personalitatea umană e continuitatea spirituală (căci cea fizică, din punct de vedere strict material, aproape nu există), trebue să recunoaştem că această continuitate e departe de a fi absolută. Luate deosebit, anumite epoci din viaţă, corespund la stări sufleteşti şi la mentalităţi de multe ori aşa de deosebite, în cît s'ar părea că nu aparţin uneia şi aceleaşi fiinţe omeneşti. Din punctul acesta de vedere, pot spune că *eu*, cel de acum zece ani în urmă, nu sunt *eu* cel de astăzi,—şi că imaginea sufletului meu închisă în rîndurile pe care le citesc, e ca şi cum ar fi imaginea altui suflet, pe care l'am cunoscut în altă vreme, dar care nu mai este, care a intrat în întunericul de veci.

Şi cu toate aceste, mi se pare curios să văd că, în multe lucruri, am profesat şi atunci credinţele pe care le profesez şi acum. Imi pare ciudat să văd că fondul gîndirei şi al judecăţei a rămas acelaşi, cînd atîtea lucruri nouă i s'au suprapus înăbuşindu-l.

Lucrul e însă firesc. Afară de excepţii rare, fondul acesta—care în materie sufletească, e ca şi celula iniţială în lumea fiziologică—are epoca sa de formaţie şi de dezvoltare. Odată fixat, la vrîsta cînd se desăvîrşeşte personalitatea umană, el nu se mai schimbă, rămîne aşa cum e. Imprejurările îl desăvîrşesc, îl complică, îi adaoge ici colo cîte ceva nou,—dar atît. De aceea împrejurările de ordine socială, sau familiară, întîmplările din viaţa afectivă sau intelectuală, influenţa unei persoane anumite, citirea cutărui sau cutărui autor, — întîmplate în adolescenţa şi în prima tinereţă a cuiva, sunt decizive pentru o viaţă întreagă.

De aceea, în special pentru mentalitate, educaţia primă, lasă urme care nu se şterg nici odată,—iar cunoştinţele dintăiu sunt cele care domină tot materialul inmagazinat mai pe urmă.

E bine une-ori să te reîntorci în urmă, să te recunoşti, aşa, în ceea ce a produs crierul tău, în ceea ce a făcut să bată inima ta. Cu recunoaşterea aceasta, vezi firul individualităţei tale cum se desface pe mosorul vieţii, şi te rîdici oare-cum la o concepţie mai obiectivă despre tine însuţi—şi despre tot ce te încunjoară. Şi rîdicarea aceasta nu e fără folos, — nici odată.

Parsifal.

In Bucovina

II

Am colindat Frătăuţul o zi întreagă. In toate părţile eram primiţi cu dragoste. Ţaranii nu stau tocmai prost aci şi am observat că dau o deosebită îngrijire culturei pămîntului.

Se plîngeau însă unii că anul acesta, ca şi la noi, a fost secetă şi mai apoi prea multă ploaie, din care cauză sămănăturile au avut de suferit.

Cu toate acestea am observat că ţaranii din Bucovina fac o cultură sistematică a pămîntului, ogoarele bine îngrijite, ca şi grădinele şi livezile. Aceasta probabil sub influenţa coloniştilor unguri, care i-au deprins să'şi îngrijească bine pămîntul, arăturile să le facă bine şi sămănăturile la timp.

Şi cu mult drag ascultam povestirile acestor fraţi dragi, care nu ştiau cum să ne desfăteze mai bine. Timpul ni se părea că trece aşa de repede şi ziua ni se părea că era aşa de mică, că nici nu simţeam cînd trecea.

Seara şedeam pănă tîrziu, uneori chiar după miezul nopţei şi nu ne mai săturam stînd de vorbă cu superiorul Maghior, directorul şcoalei din Frătăuţi, care'şi dă multă silinţă pentru cultura naţională romînească, cu superiorul Tomiuc de la Storojinetz, rudă cu cel dintăiu, care venise să ia parte la petrecerea la care fuseserăm şi noi invitaţi şi cu toţi ai casei. Muzica nu ne lipsea; clavirul era la dispoziţie şi melodiile naţionale aveau prioritate. Domnişoara Patruţa, fica amfitriorului nostru domnul Maghior, pe lîngă alte calităţi alese, ştie să mănuiască bine clapele şi are o voce de adevărată primadonă. Dar nu mai puţin şi Aurica şi Aristica, ficele superiorului Tomiuc, pe cît îs de frumoase, pe atît de bine ştiu să concerteze!

Şi aşa, numai într'o petrecere am dus'o 4 zile de-arîndul la Frătăuţi. Invitaţii toţi au plecat şi ne-a venit şi nouă rîndul să plecăm.

*

A patra zi am luat drumul spre Storojinetz. Cu trăsura pănă la Ruda şi de aci cu trenul.

La plecare citeam pe feţele tuturora un viu regret că plecăm. Dar nici nouă nu ne părea mai puţin rău şi nu mică ne-a fost veselia cînd cei din Frătăuţi au convenit să ne întovărăşească în călătoria noastră. Dar neşansa ne-a nimicit întru cîtva veselia.

Era serbătoare, sătenii erau pe la chef şi nu s'a mai găsit inc'o trăsură cu care să meargă şi cei din Frătăuţi. Ne-am dat însă întîlnire pe a doua zi la Storojinetz.

Cînd ne-am urcat în tren la Ruda înserase şi ploua binişor. După o călătorie de vre-o oră, ne dăm jos la Hliboca, ca să schimbăm trenul.

Dar vai, aici trebue să stai două ore pănă ce vine trenul ce pleacă la Storojinetz! Două ore de aşteptare!

— Să mergem să vizităm satul,—îmi zice unul din tovarăşi, căci acum aveam trei; am cîţi-va cunoscuţi aci!

Ploua însă prea tare şi era întuneric beznă, aşa că am renunţat să mai facem cunoştinţa satului Hliboca. Ni s'au părut lungi şi plicticoase cele două ore de aşteptare,—căci, dă, eram deprinşi ca la Frătăuţi, nici să ştim cînd trece ceasul! Doar glumele hazliului Costică Mitrofanovici, absolvant din Cupca, cît ne-a mai distrat!

Peste două ore, iată-ne în fine în trenul de Storojinetz. In acelaş cupeu cu noi, luaseră loc doui proprietari din Rop-

Cumparați Bilete pentru Loteria 4 Clasa IV a Regatului Romîn

Cu tragerea la 25 și 26 Septembrie 1908

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor MEDIAT după tragere cum am procedat și pănă acum.

Un Loz întreg Lei 36, - O jumatate loz Lei 18 - Un sfert de loz Lei 9 Una optime lei 4-50

cea: Marinescul și Grigorovici, ce se întorceau de la o serbare romînească ce avusese loc la Suceava.

Acești doui ne-au pus în cunoștință mult cu mișcarea națională a Romînilor din Bucovina. Ne-au vorbit mult despre mișcarea societății așa zișilor mazili, a căreia președinte e d. cavaler de Cuparencul, istorisîndu-ne progresul ce l'a făcut această societate și planul ce 'l au aceștia de a veni la Iași să viziteze monumentele și așezămintele din vechea Capitală a Moldovei.

Ca și superiorul Maghior de la Frătăuți ne-au descris cum se face învățămîntul în școalele romînești și cu cât drag sătenii își trimet copii la școală, pentru a'și cultiva limba strămoșească și pentru a cunoaște istoria străbunilor noștri.

*

In mijlocul discuțiilor noastre aprinse, nu mult după plecarea dintr'o stație mică a cărei nume îmi scapă, spre spaima tuturor călătorilor, trenul se opri brusc în mijlocul cîmpului.

Uimiți pentru moment, iar mai apoi alergînd care 'ncotro, călătorii începuseră se deșerte vagoanele.

Cu mare greutate șeful trenului a putut liniști pe călători, făcîndu-i să înțeleagă că nimic nu se întîmplase, ci numai defectuositatea mașinei produse panica.

Peste puțin trenul se puse în mișcare și la 9 ore am ajuns la Storojinetz.

De și mai mic ca Rădăutzul, Storojinețul pare a fi mai bine îngrijit. Iluminat cu electricitate, cu străzi bine pavate și casele construite după cerințele moderne, avînd o poziție admirabilă, Storojinețul e un orășel frumos.

Și aci, ca și la Rădăutz, locuesc mulți romîni. Am observat aci nu numai țărani, dar și negustori romîni, și după cum mi s'a spus, multe funcțiuni sunt ocupate aci de romîni.

De data aceasta, aci amfitrionul nostru era d. Tomiuc, de care ne despărțisem cu o zi înainte de la Frătăuți. Aceiași petrecere, aceiași animație, aceiași dragoste și aci.

Aproape se zoria de ziuă cînd ne-am dus să ne culcăm, hotărînd ca a doua zi să vizităm în amănunțime orașul. N. P.

MIȘCARE INTELECTUALA

Combaterea teoriei lui Lombroso

V

Se știe teoria asupra *tipului criminal* a bine cunoscutului criminolog italian *Lombroso*: *Anumite diformități ale craniului și în deosebi „Fossa occipetalis mediana Lombroso"*, în locul normalei *„crista occipitalis"* și alte stigmate ar fi indiciile *tipului criminal* și cum ca indvizii, ce porta asemeni diformități, sunt împinși de a săptăi cum au faptuit și prin urmare ei ar fi *neresponsabili* de faptele lor. Această teorie lombrosiană a găsit mulți adepți și aderenți în lumea științifică; dar sunt și mulți cari o combat.

In ultimul congres al funcționarilor medicinali ai statului în *Prusia*, ținut în timpul din urmă, *dr. Streich* (din Berlin) a ținut un savant discurs asupra stărei actuale a *antropologiei criminale*, în care a combătut teoria lui *Lombroso*; extragem astă-zi cîte-va puncte din disertația d-rului *Streich*, publicată în suplimentul științific al ziarului *„Berliner Tageblatt"* cu data de 2 Octombrie a. c. Dr. Streich bazîndu-se și pe observațiile celebrului naturalist german *Virchov*, care cel dintîiu a atras atenția asupra neeficacității teoriei lui Lombroso și școalei sale, susține că aceste diformități, care pot să fie căpătate sau în momentul nașterei sau chiar printr'un tratament nechibzuit a noului născut, nu's *totdeauna* semne caracteristice tipului criminal, de oare-ce și mulți oameni normali, pot să aibă asemeni diformități, fără să comită vre-o crimă. Dar după d-rul Streich nu există propriu zis un *tip criminal*, nici *familii criminale*. Totuși prezența unor diformități și anomalii corporale, nu numai în craniu, dar și în alte părți a corpului, (*mîini*, *picioare*, *urechi* etc.) și mai ales *complexul* lor, ne arată un tip *inferior* și inferioritatea intelectuală în strînsă legătură.

Meritul lui *Lombroso* este după dr. Streich, că el cel dintîiu a atras atenția asupra diformităților corporale, a împinge însă această observație mai departe: că ori-ce diformitate corporală are ca consecință o inferioritate intelectuală—nu e admisibil.

Aceasta din urmă—inferioritatea intelectuală— trebue mai întâi constatată. Dar pe de altă parte dr. Streich admite că indivizii *trupește* și *sufletește* inferiori sunt mai degrabă predispuși la comiterea unei crime de cît oamenii normali și tocmai la asemeni indivizi cu diformități înăscute și stigmate trupești, momentul sociologic e un factor foarte însemnat.

Imbunătățirea pozițiunei sociale și tendințele lăudabile a modernei *igienei de rasă* (*„Rassen-hygiene"*) vor contribui mult la micșorarea nașterilor de indivizi diformi și inferiori și prin urmare indirect și la micșorarea criminalității.

Oratorul a susținut interesanta sa tesă arătînd și o mulțime de piese antropologice, luate din diferitele colecții ale Muzeului antropologic din Berlin cu care a explicat toate diformitățile craniului de la *„Synotus praecox"* (a bătrîneței premature) și pînă la *„juventus persistens"* a tinereței persistente, fără a atribui—bine înțeles —acestor stigmate și o predispoziție criminală.

Dr. Streich, termină susținînd că nu există *tip criminal* nici *„familii criminale"*.

Prof. Dr. N. G. Dossios.

Litere-Științe-Arte

Congresul Thalassoterapiei.—care s'a ținut în zilele de 28, 29, 30 Septembrie stil nou la Abbazia s'a ocupat ca și primile trei congrese care s'au ținut de la 1895 încoace—de eficacitatea tratamentului cu apă de mare și aer de mare a celor mai variate afecțiuni începînd cu anemia, chloroza, neurastenia, bolile de piele bolile femeești, gutta și sfîrșind cu tuberculoza.

In această din urmă privință se știe că părerile medicilor sunt foarte împărțite și contrazicătoare, dar se pare că sanatoriile pentru tuberculoși—în special pentru copii—clădirile pe malul mării dau rezultate din ce în ce mai bune.

Din România singurul care a făcut comunicări a fost d. dr. Eracli Sterian, directorul „Medicinei populare" din București. Concluziunile rapoartelor d-sale se rezumă în acestea:

Apa Mării Negre în soluțiune nativă și sterilizată, este un mediu vital priincios țesuturilor organice.

1) Printr'un efect decongestif al erupțiunilor eczemei; 2) efect favorabil local și general, constatat în 2 cazuri de coxotuberculoză; efect decongestiv asupra focarelor tuberculoase pulmonare, 4) efect stimulant al nutrițiunii țesuturilor în tuberculoza pulmonară, cu ameliorarea simptomelor generale și locale în jumătate a cazurilor. Aceste două din urmă concluziuni se referă la 55 cazuri de tuberculoză pulmonară tratate din luna Mai 1907 pînă acum de curînd.

Comunicările aceste vor face de sigur obiectul unor studii viitoare și vor îndemna la experimentări analoage.

Viitorul congres de Thalassotherapie va avea loc în Septembrie 19011 la Colberg, port la Marea Baltică, în Germania.

*

„Luceafărul Bucovinei" se va numi revistă populară, care va apărea de la 1 Ianuarie viitor, ca organ al soc. pentru cultura poporului cu acelaș nume.

Revista va apărea la Cernăutz și va fi săptămînală.

Inițiativa e luată de părintele Atanasie German.

*

Primim la redacție vol. VIII, No. 45 și 46 pe August și Septembrie, al interesantei reviste «*Le Mouvement Economique*", de sub direcția d-lui N. Xenopol, senator și membru în consiliul superior de comerț.

Volumul conține, între altele, un interesant articol al d-lui N. Xenopol, asupra reformelor agrare.

*

Originalul și capricioasul scriitor berlinez Franz Wedekind despre care chiar zilele aceste s'a vorbit în presa germană ca de un fenomen în adevăr straniu, va fi judecat în curînd și de francezi.

Renumita lui piesă «Frühlingsluft» unde vindiază o importantă problemă de educație—a fost tradusă și va fi jucată sub îngrijirea lui Pierre Weber la «Théâtre des Arts».

*

Din Petersburg vine știrea despre apropiata căsătorie a lui Maxim Gorki cu artista Andrejewna, despre care s'a vorbit atît de mult acum 2 ani cînd cu călătoria lui Gorki în America.

Se știe că aici marele scriitor rus a fost pur și simplu boicotat din cauză că presa lansase știrea—neadevărată de altfel—că Gorki părăsise nevasta legitimă și copii.

Artista Andrejewna e născută baroneasa Jurawski, dintr'o veche familie nobilă.

Informații

● *Consiliul de higienă al orașului s'a întrunit din nou aseară, sub președinția d-lui dr. C. Buicliu, medicul șef al orașului, discutînd asupra măsurilor de luat pentru combaterea holerei.*

Intre altele s'a dispus ca în ce privește casa de izolare să se înființeze în imobilul ce-l posedă comuna în str. Albineț.

Chiar zilele acestea imobilul va fi aranjat și înzestrat cu paturile și aparatele necesare.

◔ *Astă-noapte, la orele 11 și 40 m., s'a simțit în localitate un puternic cutremur de pămînt.*

Cutremurul a venit din spre Nord și a durat vre-o 10 secunde.

○ Epitropii casei Sf-lui Spiridon se vor duce în curînd să viziteze reparațiile și noile instalații ce s'au făcut la Precista Mare din Roman, pendinte de Epitropie.

● Ni se aduce la cunoștință că multe din școlile rurale, de și au început cursurile, totuși nu sunt încă aprovizionate cu rechizitele necesare, și nici macar reparații nu s'au făcut la toate școalele.

Ce zice cassa școalelor, care a luat asupra-i cheltuelile școalelor rurale, ce până acum le făcea județul?

● Pe ziua de 1 Octombrie a. c. vor fi înaintați pe loc o serie din învățătorii reușiți la examenul de înaintare pe loc.

Bine înțeles că această serie este aleasă după placul d-lui Haret, fără a ținea samă de ordinea în care au reușit candidații.

● Din București ni se comunică că agenția Bulgară din Capitală a primit ordin telegrafic de la Sofia să trimeată de urgență pe toți rezerviștii ofițeri și grade în Bulgaria, pentru a fi repartizați la corpurile lor, în vederea mobilizărei armatei.

Eri au și plecat din Capitală 160 tineri bulgari, iar astă-zi vor pleca un însemnat număr de rezerviștii.

● Cu toate licitațiile noi, ce în urma nouei dispoziții s'au ținut pentru arendarea crășmelor, totuși foarte multe crășme din județul nostru au remas nearendate.

S'a constatat că din această cauză veniturile comunelor au scăzut în mod simțitor.

◐ Trenul de Ungheni sosește în fie-care seară cu întîrzieri foarte mari.

Aceasta din cauză că în Basarabia trenurile circulă foarte greu din pricina măsurilor carantinare, precum și din cauza timpului întrebuințat la Unghenii-Romîni pentru desinfectarea călătorilor sosiți din Rusia.

◔ Autoritățile rusești vor izgoni zilele acestea prin punctul Ungheni pe dezertorul Ștefan Ilincăi care a comis o serie de tălhării la Kișineu și prin alte localități din Basarabia.

◑ Mâine ce va oficia cu o deosebită solemnitate hramul paraclisului și patronul Azilului de bătrâni „Eufrosina Balș", din strada Romînă.

◔ Luni se va oficia la Mitropolie un Te-Deum, cu ocazia aniversărei nașterei A. S. R. Principesa Elisabeta.

In aceeași zi, principesa Elisabeta împlipește 14 ani.

◔ Aflăm că pe ziua de 1 Octombrie se va numi un titular la poliția din punctul Ungheni, în locul d lui comisar Cucu care a fost detașat de la poliția din Ploești, și care pe acea dată va trece la postul său.

Tot pe aceeași zi, se zice, că va fi înlocuit și comisarul din Tg.-Frumos Drăguțescu.

● Eri, s'au distribuit haine și cărți, copiilor sărăci din școlile primare, din suma donată revizoratului școlar de primărie.

● Ministerul cultelor și instrucțiunei publice a dat ordin ca să supravegheze în deaproape azilele confesionale și acele care nu vor întruni condițiunile regulamentului școlar, să fie închise.

◒ **Examene.**—Comisiunile examinatoare pentru examenul de capacitate la croitorie, rufărie și flori s'au constituit. Ar fi foat de dorit ca în acele comisiuni să fie și maestre din Iași, întru cît nu sînt de cît 2 școli profesionale superioare: No. 1 din București și școala Reuniunei din Iași.

Sînt evident interese și susceptibilități de menajat, întru cît majoritatea candidatelor sînt absolvente de la Iași și mai ales în artă și profesie personalitatea face mult.

Ca o atenție și satisfacere acestei cerințe d-na inspectoare Elena Mărzescu a fost numită membră în cîte trele comisiunile, spre a se da asigurare, morală că apreciarea va fi cea mai dreaptă.

◒ Anul acesta au primit burse la școala superioară de meserii din Capitală, 5 tineri romîni din Bucovina.

◒ Rezerviștii și milițienii, care au fost chemați sub drapel pentru a lua parte la manevre, vor fi eliberați poimîne dimineață.

◔ Duminică 28 Septembrie a. c. se va celebra cununia religioasă a drăgălașei d-re Natalia Popovici cu d. N. Cojocariu agronom la școala normală „Vasile Lupu" din Iași. Cununia se va ceti în biserica Buna Vestire, unde se vor primi și felicitările.

● *Școlare.* — Congresul educației din Londra între alte chestiuni a rîdicat și pe aceea a recrutării corpului didactic. Președintele congresului a susținut că sistemul de a se recruta învățătorii națiunii numai pe baza titluri lor academice care dovidesc inteligența și memoria, nu e de ajuns. Invățămîntul *poate* a sporit, dar educația n'a dat roade bune.

S'a cerut ca pe viitor să se aibă în vedere și alte norme la recrutarea profesorilor, în care să se dea dovadă și de pricepere în arta dăscăliei și de temperament profesional.

Chestia rîdicată de congresul educației din Londra e foarte interesantă, întru cît atinge însăși bazele organizării învățămîntului. Pînă ce însă ideia își va face drumul său va trece vreme, date fiind greutățile de fapt.

◔ Vineri 26 Septembrie a. c. se desfășoară un program cu sujete noue la Teatrul Cinematografic Pathé Frères (Circul Sidoli).

Partea actualităților cuprinde catastrofa pe liniile Tramvaiului electric din Berlin; e o nenorocire fără seamăn datorită neglijenței unui conductor. Pe pînza cinematografului ni se arată locul catastrofei, victimele, ajutoarele etc. Catastrofa a avut loc la 13 Septembrie a. c. Programul actual va cuprinde de asemenea cîteva instantanee de la înmormîntarea Prințului Sturdza — cortegiul de la casa mortuară spre Cilibiu.

Celelalte părți ale programului cuprind scene și sujete absolut noue, nevăzute încă la noi, de oare-ce filiala din orașul nostru are privilejiul de a reprezenta aci toate noutățile casei Pathé Frères din Paris și după șase luni de abia aceste aparițiuni sunt puse în vînzare și arătate în teatrele din lume.

O vedere interesantă luată de pe natură și cuprinsă în Programul actual este fabulosul oraș New-York. Redările acestea care vor rula pe pînză Vineri; sunt cinematografieri recente, receptate săptămîna trecută. Restul programului abundă în scene comice, dramatice, sportive etc., etc.

DIVERSE

— Serviciul sanitar al județului a fost înștiințat că în satul Zania comuna Galata s'a ivit epidemia de anghină difterică.

— Ministerul de interne comunică prefecturei că a autorizat intrarea în țară prin punctul Burdujeni a 40 muncitori agricoli aduși de d. Israel Berghenștein pentru moșia Păuleni.

— Eri femeia Ioana Ungureanu din comuna Cotnari, luîndu-se la ceartă cu consăteana ei Zoița Rotariu, care-i luase ibovnicul, a luat-o în urmă la bătaie, în cît biata Zoița a fost nevoită să fie dusă la spitalul din Hîrlău.

— Tot în comuna Cotnari și tot eri, țăranul Dumitru Bahlici, care ura mult pe săteanul Alecu Stoica s-a furișat în curtea locuinței acestuia și i-a dat foc caselor.

Fiind zărit însă, a fost arestat.

— Am spus că eri dimineață a fost internat la spitalul sf. Spiridon săteanul Ioan Brînzoi, din comuna Tomești, care a fost lovit cu o secure, pe șoseaua Națională, pe cînd se certa cu un soldat.

Victima a încetat azi dimineață, din viață.

— Astă-noapte din cauza cutremurului, la locuința lui Avram Gosis, din strada Socola 52, s'a prăbușit un hogeag; de la acoperemîntul din fața palatului s'a dărîmat o bucată de perete.

Floarea Muntelui

După o discuție, în care unele fapte au fost atinse în treacăt, am aprins cîte o țigară și prietenul meu, aplecat de spate, începe din nou, aproape în șoaptă, să nu se audă de la celelatte mese ale berării.

— Să vezi un om!...

Cunoscuți de cîte-va zile, cum se fac asemenea cunoștinți în localitatea de munte unul locuiam și unde vin pe vară atîția din toate părțile țării, pentru aer, ne-am întovărășit să urcăm piscul, care de acolo, pe de-asupra munților împăduriți, se vedea la depărtare de poște, în bătaia soarelui, alb, ca o catedrală gotică cu domuri și turnuri, pe albastrul închis al cerului spre apus.

Eram: deputatul C., pictorul P., poetul S. și cu mine—patru.

Drumul, de-aproape o zi, pînă la casa muntelui, unde lîngă altul, într'o trăsură cu patru cai, am avut vreme să ne cunoaștem mai bine. Poetul și cu pictorul se mai întîlniseră la Paris și la București, poftiți prin saloane. Deputatul, însă avusese o afacere, de care nu mi-a pomenit un singur cuvînt și rămăsese cîte-va zile pentru plimbarea asta, pe care el mi-a propus-o. Pentru mine, cîteși trei erau oameni noui, despre cari citisem prin reviste, dări de samă, critici, sau simple știri din ziare.

In drum, printre munți, cari din loc în loc, își schimbau conturul și lumina, nu știu de cîte ori pictorul a oprit trăsura și a încercat să fure în goană, pe hîrtie, în cîte-va linii de creion, priveliști, cari acuma mi se păreau mai fermecătoare. Și de cîte ori nu le mai văzusem?!... Poetul era încîntat de hărnicia pictorului și cîte odată, îl țintea cu dragoste. Dar pe cît de limbut era pictorul—cum va fi opera lui viitoare—pe atît de tăcut, cu ochii mari, deschiși larg era poetul, care privia în toate părțile scrutînd și privirile noastre, să ne fure gîndurile și asculta ca o muzică, freamătul pădurilor topit în șuruitul apei repezi din vale. Pentru acești doi, lumina zilei ar fi trebuit să nu mai spună și drumul să nu se mai sfîrșească.

Tot-deauna C. însă întreba înțepat pe birjar:

— Ma'e mă, pînă om ajunge?

— E, cuconașule.

— Atunci mînă; nu te uita la dumnealui, cum mîzgîlește biata hîrtie!

Și pictorul rămînea cu schița neisprăvită, oare-cum protestînd contra acestei lipse de simțiri printr'o încruntătură din sprincene, mîhnit. Deși părea nepăsător, totuși mai supărat era poetul.

De la un loc, pînă am ajuns lui C. nu i-a mai tăcut gura. Părea a fi cunoscător în ale lucrurilor și în curent cu toate știrile din ziare.

Nu cunoștea bine lucrările pictorului, nici versurile poetului și tocmai asupra acestora ni-a vorbit ca un priceput în taina culorilor și a sufletelor. Dacă pictorul, la început i-a răspuns cam înțepat, fără să fie înțeles; poetul zîmbia pe sub mustața lui tunsă, privindu-l din cînd în cînd, cu milă. Atunci înțelesem ce l'au făcut pe C. deputat și om de afaceri: moștenise un nume și o avere. Prea puțin lucru; ceea ce făcuse să piardă mult în ochii noștri din încrederea de la început.

Toți tăceam, gîndind la altele și numai el vorbia într'una.

La poala muntelui am găsit un adăpost pentru noapte.

Odată ce s'a întunecat și ne-am pus la masă, după cîte-va sticle, pictorul a devenit alt om. Dimpreună cu C. au ridicat toasturi, au spus glume, nesărate, au cîntat, s'au prins de gît au jucat...

Poetul a gustat ceva la începutul mesei și a eșit tiptil. Afară se vedea muntele cu o grămadă neagră, fără asemănare, înaltă pînă la cerul siniliu, pe care scînteeau stelele. Fără să abureze un pic de vînt, din munte venia, cînd mai tare cînd mai încet, ca un vaet și zbucium înăbușit. Era sunetul apei în cădere peste pietre, în pădurile de brazi; dar parcă erau glasuri omenești. In întuneric, el sta neclintit și mut; cu privirea ațintită în sus, asculta și parcă l'am auzit oftînd ușor. Cine știe la cîte gîndia, de odată...

Ceilalți doi petreceau zgomotos, cîntînd și tropăind în joc.

(Va urma).

Cabinetul de Chirurgie dentara

al

Doamnei Doctor CIUDIN NICULCEA

se va muta de la 26 Octombrie c., tot în str. Lăpușneanu la No. 25, d'asupra parfumeriei Darmet (Robert) casele Mavrocordat. Intrarea prin gang.

DE VÊNZARE

Două case compuse din 2 *prăvălii* cu locuință, bucătărie, pivniță, situate în orașul *Vaslui*, str. Hagiului 1314.

A se adresa d-lui *Avocat M. Magder* —Iași.

Ultime informaţii

Domnii membri ai comitetului executiv al partidului conservator-democrat sînt convocaţi pentru Dumineca 28 c., orele 4 p. m. în saloanele clubului din Piaţa Unirea.

◔ *Am vorbit acum cît-va timp despre lucrările de aducerea apei de la Timişeşti, arătînd pînă unde au ajuns lucrările. Dăm azi cîte-va noi amănunte:*

Conducta de descarcare a fost terminată încă de astă primă-vara. Colectorul e în curs de execuţie şi va putea fi terminat în curînd.

Lucrările de captare vor fi terminate anul viitor în Mai, cel mai tîrziu, adică la o epocă cînd, aducţiunea va fi complect terminată între km. 0—22 şi între km. 23 pînă la Iaşi. Rezultatele pe care le-au dat lucrările de captare, din punctul de vedere al debitului, ele au fost cu totul mulţămitoare.

După toate probabilităţile, în campania anului viitor, pînă la începutul lunei Iunie, întreaga conductă de fontă va fi complect terminată, iar la finele lunei August—cel mai tîrziu şi conducta de beton armat.

„Sifonul" Moldovei, executat în parte, se va termina în iarna anului curent şi primă-vara anului viitor; în acest scop toate pompele şi maşinele ce lucrează la captare şi aducţiune vor fi concentrate la sifon. Podul peste Siret se va putea executa în o campanie, tablierul metalic urmînd a fi comandat în curînd în cursul iernei. In ceia-ce priveşte distribuţia apei, ea va fi terminată la timp.

Canalizarea va fi terminaiă înainte de toamna anului viitor, de oare-ce au remas puţine lucrări de executat.

In numărul de mîine, vom da detalii mai complecte.

◓ ***După ultimile ştiri sosita din Odesa, numărul cazurilor de holeră s'au împuţit acolo.***

Se zice că numărul bolnavilor ar fi acum de 45. Eri şi alaltăeri au fost mai multe cazuri mortale.

● Mîine va apărea în „Monitorul Oficial", comunicatul ministerului de justiţie asupra anchetei magistraturei de la Iaşi.

◒ M. S. Regele a semnat decretul prin care se deschide un credit extraordinar de 209,760 lei pe seama ministerului de interne, direcţia generală a telegrafelor şi poştelor, pentru construcţiunea de noi linii telegrafice.

● Ministerul instrucţiunei a decis ca pe viitor revizorii şcolari cl. I să poată acorda concedii până la 7 zile, institutorilor şi învăţătorilor din judeţ ce cad sub atribuţia lor, iar revizorii clasa II-a numai celor din circumscripţia lor.

● In ziua de 20 Octombrie consiliul de războiu al corpului IV de armată va judeca procesul soldatului Const. Pădure din regimentul 12 artilerie, invinuit de a fi insultat pe un plutonier.

● Ministerul de interne cere prefecturei de judeţ ca pe viitor toţi funcţionarii dependenţi de administraţiile financiare şi mai ales perceptorii fiscali de prin comunele rurale, să fie dispensaţi de serviciul de strajă în comune întru cît încasărilo statului stagnează din această cauză.

● **Măsură contra holerei.**—D. dr. V. Roşculetz, medicul primar al judeţului a terminat aseară inspectarea comunelor şi satelor de pe malul Prutului, pe unde a fost anume pentru a lua măsuri eventuale contra holerei.

Fie care plasă are cîte o comisiune care să se ocupe cu punerea în aplicare a măsurilor, comisiune care se compune din: medicul primar al judeţului, medicul plăşei, respective administratorul plăşei respective şi şefii de garnizoană.

S'a hotărît, în primul rînd că paza pe malul Prutului să se facă cu mai multă atenţie şi în acest scop s'a intervenit la ministerul de răsboiu ca să se mai trimeată trupe pentru a mări cordonul la graniţă avîndu-se în vedere, că primele părţi sunt cotituri care ar înlesni trecerea cu mare uşurinţă a contrabandiştilor.

S'au luat măsuri ca fîntînele care nu conţin apă potabilă să fie închise, iar fântînele cu apă bună să fie prevăzute cu ciuturi speciale, suspendate, care să nu vie în contact cu vasele locuitorilor. S'a oprit ca locuitorii să se servească de apă din Prut.

Infirmeriile din satele de pe malul Prutului vor fi prefăcute în case de izolare, care vor avea cîte două apartamente: unul pentru bolnavii pronunţaţi, iar altul pentru cei suspecţi. Aceste case de izolare vor fi înzestrate cu cele necesare pentru desinfectare şi cu mobilierul necesar.

S'a dispus ca fie-care locuitor să aibă latrine speciale şi bine îngrijite.

La Podul-Iloaia s'a deschis un credit, care a şi fost aprobat, pentru luarea diferitelor măsuri.

La Ungheni disinfectarea pasagerilor se face de o cam dată de d. dr. Urzică medicul spitalului care depune mult zel.

● Membrii consiliului comunal se vor întruni din nou în cursul săptămînei viitoare.

● Cutremurul de astă noapte a fost simţit în întreg judeţul.

Prin unele părţi cutremurul a făcut mici stricăciuni.

● Consiliul de higienă al oraşului se va întruni din nou zilele acestea, spre a lua mai multe decizii cu privire la salubritatea oraşului.

● Prefectura de Fălciu prin placarde tipărite începuse organizarea obştiei din 10 sate din plasa Prut. Mijloc pentru a cumpăra domeniul Basboşi al princesei Moruzzi.

In acele placarde se fixa ziua de 14 Septembrie ca termen de vărsare a 450 lei de cumpărător, că aşa să poată intra în tratative cu Cassa Rurală şi cu proprietara.

Urma dar că în fiecare sat din cele 10 să se strîngă 45.000 lei. Aflăm că sătenii au început să strîngă, cum însă subscriitori sînt numai din cei mai săraci abia s'au depus cîteva mii. Aşa într'o comună nu din cele mai mici s'au depus de 12 săteni cam 2.000 lei.

Lumea se îngrijeşte că greu se va strînge chiar capitalul iniţial, dat fiind că sînt excluşi de la obştie cei cu dare de mînă.

Moşia cată să se vînză în bloc toată sau nici de cum.

◒ Azi a venit înaintea Curţei cu Juri judecarea procesului lui Vasile Mitache Plevitz şi fiul seu Neculai, acuzaţi că în noaptea de 5 Iunie anul curent cu voinţă au aplicat lovituri cu un ciomag lui Ioan Chirica, lovituri care i-au cauzat moartea.

Juraţii aducînd un verdict negativ pentru cel întâi, curtea l'a achitat iar pentru al 2-lea juraţii aducînd un verdict afirmativ, Curtea avînd în vedere că numitul e minor, l'a condemnat la 14 zile închisoare şi 6 lei cheltueli contra-portărei.

◒ Primăria de Iaşi a intervenit la Primăria Capitalei, cerînd instrucţiuni cu privire la dispoziţiunile ce ar fi de luat pentru salubritatea closetelor şi canalelor de scurgere în legătură cu canalizarea oraşului.

● Astăzi la orele 12 s'a înapoiat în garnizoană batalionul IV de vînători, sub comanda d-lui lt.-colonel Brăduş reîntorcîndu-se din manevre.

Muzica batalionului, sub conducerea locotenentului Biţă ca şef, care muzică n'a luat parte la aceste manevre, a eşit înnaintea armatei la bariera Păcurari, spre a o primi şi conduce în ritmul marşului până la cazarmă.

La orele 3 d. a. se întoarse şi regim. 13 Stefan cel Mare, împreună cu muzica.

Soldaţilor întregei garnizoane li se vor acorda un repoos de 2 zile.

● In ziua de 4 Octombrie, la orele 2—4 p. m. d. Vasile Buşilă îşi va trece colloquiul, în faţa comisiunei compuse din d-nii profesori M. B. Cantacuzino decanul facultăţei juridice, ca preşedinte şi I. Th. Burada, St. Gh. Longhinescu şi Ion Peretz membri.

După 24 de ore, adică la 5 Octombre orele 3 d. a. d. Buşilă va trece prima probă orală, iar la 6 Octombrie, după alte 24 ore adică, îşi va desvolta proba a doua orală în aula Universităţii, în faţa studenţilor şi comisiunei.

● Eri s'a făcut la cimitirul „Eternitatea" înmormîntarea regretatului Vasile Leatris, tatul d-lui locot. Leatris.

● Dl. Gh. Kernbach, prefectul judeţului va pleca zilele acestea să inspecteze comunele şi satele de pe malul Prutului, spre a vedea dacă măsurile şi dispoziţiile luate contra holerei, s'au pus în aplicare.

● **Universitare.**—D. rector al universităţii, face cunoscut tuturor studenţilor care împlinind condiţiunile de a fi scutiţi de taxe, doresc a adresa cereri pentru aceasta, că acele cereri trebuia adresate în primul rînd decanatului facultăţei la care e înscris candidatul, urmînd ca apoi decanatul să le înainteze rectoratului.

— Precum am spus, eri la orele 5 d. a. s'a întrunit la universitate consiliul profesoral al facultăţei de litere şi filosofie, sub preşedinţia d-lui A. D. Xenopol, decanul facultăţii.

Consiliul a admis a se ţinea concurs numai pentru două din bursele acelei facultăţi, anume acela ale d-lor Teodorescu şi Babencu, iar a treia acea a d-lui I. Manoliu, ţinîndu-se seamă că d. Manoliu e un student eminent, a fost prelungită după cerere încă pe timp de un an, pentru că licenţiatul în litere să-şi obţie şi titlul de doctor.

— In ziua de 25 Noembrie va începe la universitate examenul de abilitare ca agregaţi a candidaţilor la catedra de limba şi literatura latină, vacantă la facultatea de litere, şi care catedră e suplinită de d. profesor Xenophon Ghiorghiu.

— Examenele sesiunei de Octombre vor începe pentru studenţii facultăţii de medicină din ziua de 5 Octombrie.

● **Aducem la cunoştinţa tuturor abonaţilor noştri, că «Opinia» ne avînd încasator nici în Capitală nici în altă parte a ţării, abonaţii noştri sunt rugaţi de a nu face plata abonamentului nici unei persoane, care s'ar prezenta în acest scop**; ci să o trimită prin mandat poştal administraţiei ziarului.

Aceasta spre a evita pe viitor neplăcerea ce au avut unii abonaţi de-ai noştri, de a se vedea încasaţi de persoane străine de administraţia noastră, cari le-au eliberat chitanţe false.

Noi am reclamat acestea autorităţilor competente şi atragem atenţiunea tuturor, spre a nu se mai repeta asemenea lucruri, cari produc infuziuni regretabile.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Evenimentele din Balcani

Chestia Bosniei şi a Herţegovinei.— Atitudinea Turciei.— Ce zic marele puteri. — Va fi război?

Viena. — Imparatul Austro-Ungariei a adresat o scrisoare autografă ministrului Burian, însărcinîndu-l să publice o proclamaţie adresată populaţiei din Bosnia şi Herţegovina şi relevînd ferma voinţă a Imparatului ca să acorde tuturor cetăţenilor din această provincie drepturile cetăţeneşti, în mod integral şi libertatea persoanei şi a credinţei, libertatea domiciliului şi libertatea presei.

Corpul reprezentativ, care trebuie să fie înfiinţat pentru a servi cît mai bine interesele provinciei, trebuie să fie în raport cu condiţiile naţionale, confesionale şi politice ale provinciei. Prin urmare aceşti reprezentaţi trebuie să fie aleşi dintre demnitari eminenţi şi persoane superioare prin educaţie şi anexe. Locuitorii oraşelor şi cei din comunele rurale trebuie să fie reprezentaţi în curii speciale. Electorii vor vota în fie-care curie specială, repartizaţi după credinţa lor, spre a salvgarda nu numai buna înţelegere dintre confesiunile diferite, dar şi spre a asigura fie-cărei confesiuni un număr proporţional de reprezentanţi.

Scrisoarea Imparatului se termină, ordonînd ministrului Burian să propună de urgenţă proectele de elaborat în acest senz şi după principiile sus enumerate, pentru că noua constituţie să poată intra în aplicare cît mai curînd.

*

Londra.—Agenţia Reuter află că guvernul britanic nu va admite nici-o dată ca vre-o putere să modifice un tratat internaţional, cum e tratatul de la Berlin, fără consimţimîntul puterilor semnatare şi că va refuza să sancţioneze ori-ce infracţiune a tratatului de la Berlin. Nu se vor cunoaşte faptele îndeplinite de cît după ce toate puterile celelalte vor fi dat opinia lor şi mai cu samă Turcia, care are în această chestie un interes mai imeaiat de cît ori-ce altă putere.

*

Paris.—Agenţia Havas n'are nici o indicaţie în ce priveşte convorbirile dintre ministrul de externe Pichon şi mai mulţi ambasadori, dar asigură că guvernele: francez, rus, şi englez au aceliaşi vederi în ceia-ce priveşte evenimentele actuale. Este lucru neîndoios că Franţa, Rusia, Anglia şi Italia sunt dispuse să facă tot posibilul spre a menţine pacea, dar e greu de găsit mijloacele de întrebuinţat. Totul depinde de cursul evenimentelor din Constantinopol.

*

Belgrad.—Consiliul de miniştri a hotărît să nu se întrerupă manevrele de lîngă Sopot. Regele Petru a fost azi dim. la manevre.

Monitorul oficial publică un ucaz regal, care convoacă numărul trebuincios de rezervişti pentru manevre.

*

Londra. — „Daily Telegraph" comentînd proclamarea neatîrnărei Bulgariei şi intenţia cunoscută a Austriei de a anexa Bosnia şi Hertzegovina, zice că prin aceste două evenimente moralitatea internaţională a primit o lovitură, după care cu greu se va putea restabili.

„Daily Graphic" spune că Austria şi Bulgaria fiind înţelese au votat unul dintre cele mai solemne contracte europene.

„Morning Post" spune că opinia publică engleză este unanimă a condemna violarea neaşteptată şi folositoare a tratatului de la Berlin din partea Bulgariei şi a Austriei.

*

Constantinopol.— După ziarul „Tanin" Poarta a cerut avizul statelor balcanice.

Marele vizir respunzînd întrebărilor unui redactor al ziarului „Tanin" dacă declararea independenţei Bulgariei ar fi un caz de războiu, a declarat că Poarta va studia întâi deciziile luate de către puteri.

Vorbind de neatîrnarea Bulgariei şi de anexarea Bosniei „Indam" spune că aceste chestii sunt fără mare importanţă, dar cel mai mare pericol este că aceste fapte sunt începutul unui şir de intrigi, fiindcă cîteva puteri care au cea mai mare simpatie pentru imperiul otoman, ca Austria şi Germania, au împins Bulgaria în contra Turciei.

*

Constantinopol. — Se asigură că Poarta nu va rechema comisarul seu din Sofia; ministrul de externe a desmînţit svonul după care Bulgarii ar fi trecut hotarul turcesc.

*

Belgrad.—Ziarele sîrbeşti se ocupă foarte mult de anexarea eventuală a Bosniei. Ziarul „Politica" într'un articol, întitulat „Patria este în pericol" invită pe toţi cetăţenii să asiste la marea manifestaţie de azi, spre a declara că voinţa poporului sîrb e de a înlătura anexarea Bosniei şi Herzegovinei, chiar cu pericolul unui răsboiu.

*

Belgrad. — După amiază o mare manifestaţie, la care au asistat peste 20,000 persoane, a avut loc aci. Multe cuvîntări au fost rostite. S'au strigat: „Trăiască libertatea ţărilor sîrbeşti! Jos Austria! Jos Bulgaria!"

Adunarea invită guvernul să ia toate măsurile cele mai energice pentru a înlătura anexarea celor 2 provincii şi terminînd spune că cetăţenii din Belgrad pun la dispoziţia patriei vieţele şi averile lor, în numele poporului sîrb.

*

Sofia. —Ştirea după care armata Bulgară ar fi mobilizată, e fără temei.

Pînă în present nici-o astfel de dispoziţie n'a fost luată.

*

Bucureşti.— O telegramă din Londra anunţă că Agenţia Reuter află că guvernul rus n'a făcut încă nici o propunere puterilor în ceia ce priveşte evenimentele din Balcani şi nici n'a dat vre-un răspuns la nota ce i s'a adresat.

*

Bucureşti.—La Serajevo, Capitala Bosniei, s'a afişat azi dimineaţă la orele 8 proclamaţia Impăratului Francisc Iosif.

Edificiile sunt împodobite cu steaguri.

Consiliul municipal a fost convocat pentru astă-seară în şedinţă extra-ordinară.

*

Petersburg. — Se asigură că Rusia are intenţia de a întocmi şi de a trimite mîine Joi o notă oficială puterilor europene, prin care să ceară revizuirea tratatului de la Berlin.

Cutremurul

Bucureşti. — La ora 12 fără un sfert noaptea, s'a simţit un cutremur de pămînt destul de puternic.

Cutremurul a durat aproape 10 secunde.

Bucureşti.— Cutremurul de astă noapte s'a simţit în toată ţara.

Iată comunicaţia oficială a observatorului meteorologic:

Astă-noapte s'a simţit un cutremur nu obşnuit ca altă dată, cu două sguduituri puternice.

La orele 11 şi 42 minunte a fost prima sguduitură, care a ţinut o secundă; a trecut apoi un interval de cîte-va secunde şi a urmat o a doua sguduitură mai puternică ca cea dintâi care a durat două sau trei secunde.

*

Bucureşti.—Din Buda-Pesta ne comunică că şi acolo s'a simţit astă-noapte un puternic cutremur.

Negligenţa de la serviciul sanitar superior

Bucureşti.—Aseară consiliul superior sanitar a ţinut şedinţă, la care a luat parte şi d. ministru Costinescu.

La această şedinţă n'a luat parte nici directorul şi nici sub-directorul serviciului sanitar.

Membrii consiliului s'au plîns ministrului că măsurile ce s'au luat pentru combaterea holerei sunt absolut insuficiente, arătînd că administraţia serviciului sanitar superior se ilustrează printr'o mare neglijenţă.

Păziţi-Vă a spala cu Clor!!
Clorul Vă distruge lengiurile!!

Singura instituţie care pe baza unui preparat chimic—invenţiune cu totul nouă—spală rufele fără CLOR dîndu-le o albeaţă incomparabilă—e noul stabiliment de:

SPALĂTORIE CHIMICĂ ŞI BOIANGERIE
„MODERNA"
Iaşi, Str. Lăpuşneanu 24 (lîngă Noak

Se spală chimic şi se vopseşte mai bine ca ori unde orice Haină de Dame, Domni, Copii, Toalete de Bal cele mai scumpe, Uniforme militare, etc.

Serviciu prompt. — Preţuri modeste.

2 lei 40 b. Kilo
Unt proaspăt
Se găseşte de vînzare la renumitul magazin de Coloniale şi Papeterie
Leon Kleiner—Iaşi
— Str. Anastasie Panu 38 —

AVIS

Un salon mare, *o odae de dormit, o odae mai mică, un antret şi o bucătărie cu instalaţie de electricitate* este de dat chiar de acum sau de la Sf. Dumitru, cu luna sau cu anul mobilate sau nemobilate.—A se adresa **Căpit. Gh. Constandachi, Str. Bărboi 8.**

HIRSCH-IASI
— Cassa de incredere —
IAŞI.—STRADA LAPUŞNEANU—IAŞI
CEL MAI MARE DEPOZIT
al renumitelor
LAMPI
PENTRU ELECTRICITATE
cu preţurile originale ale fabricilor
tot ce este MAI NOU şi MAI FRUMOS.
MARE ASORTIMENT DE
COVOARE
cu metru şi cu bucata
MOBILE extrafine **Dormitoare, Sufragerii, Saloane,** cu preţuri foarte eftine.
BEŢE pentru perdele de **BRONZ** groase, fereastra complectă **20** lei (în loc de 30 lei).
Pentru provincie recomandăm *lămpile noastre pentru electricitate* fiind cele mai bune şi frumoase şi nu este absolut nevoie de a comanda după catalog fiind toate expuse în magasinul nostru.
PERDELE, BONNE, FEMME şi STORURI
de ultimele noutăţi

Reclama e sufletul comerţului

CAILE FERATE ROMANE

Plecarea şi sosirea trenurilor—GARA IAŞI

PLECAREA

Ante meridiane

Paşcani, Bacău, Piatra-N., Bucureşti	6.10
T.-Ocna, Burdujeni, Fălticeni, Botoşani	
Vaslui, Galaţi, Bucureşti	8.35
Dorohoi	8.40
Paşcani, Bucureşti	10.20

Post-meridiane

Ungheni, Chişinău, Odessa	12.05
Vaslui, Tecuci, Galaţi	3.10
Dorohoi	5.40
Paşcani, Bucureşti, Burdujeni, Fălticeni	5.55
Botoşani	
Vaslui, Bucureşti, Galaţi, T.-Ocna	9.05

SOSIREA

Antè-meridiane

Bucureşti, Tg.-Ocna, Galaţi, Vaslui	8.30
Dorohoi	10.35
Paşcani, Bucureşti, Fălticeni, Burdujeni	11.20
Botoşani	

Post-meridiane

Galaţi, Tecuci, Vaslui	1.05
Ungheni, Chişinău, Odessa	5.25
Bucureşti, Paşcani	6.20
Dorohoi	8.00
Bucureşti, Galaţi, Vaslui	9.05
Paşcani, Bacău, Piatra-N., Galaţi, Bucureşti	10.55
T.-Ocna, Fălticeni, Botoşani, Burdujeni	

Gonosan
TRADE MARK

ANTIBLENORAGIC

Cel mai bun şi aprobat de toate autoritaţile medicale. Calmează repede durerile şi opreşte secreţiunea, *scurtează durata boalei şi preîntimpină complicaţiuni.* Doza: 4—5 ori pe zi cîte două capsule după mîncare.

De vînzare la toate farmaciile şi drogueriile din ţară. Preţul unei cutii 50 capsule lei 4; cu 30 capsule lei 2.75.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa administraţiei ziarului, strada Ştefan cel Mare No. 38

E. Herovanu
AVOCAT
Strada Tăutu 1 Iaşi
Cons.: 8—11 dim., 6—9 seara.

De inchiriet maimulte apartamente de cîte două odăi şi bucătărie la imobilul din Iaşi, strada Păcurari No. 97.

Pentru codiţiuni a se adresa la d. avocat M. C. Drăcşăneanu, strada de Jos.

De inchiriet O odaie mobilată. Str. Albă

TIPOGRAFIA
H. GOLDNER
IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— **Casa de incredere** —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE Of 30c.

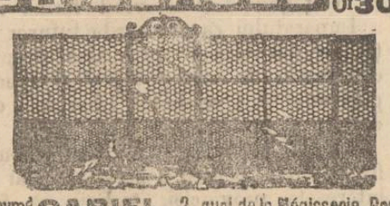

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES. les 100 mèt. 5 f.

PONDOIR
DÉPOSE
Prix..... 6f.50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: Of 50c.
Raymond GARIEL,
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.

10 lei ZILNIC

şi chiar şi mai mult se cîştigă uşor. *Sariţi* pentru detaili Agenţii de publicitate „Presa" Bucureşti, *pentru S. B.* No. 8.

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

Stefan P. Georgescu
AVOCAT
— Str. Căpitan Păun No. 10 bis —
Primeşte consultaţii dela 7 jum. la 9 dim.

D-r Alex. Lambrior
— Strada Vovidenei No. 1 —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

ADVOCATUL
EM. SOCOR
S'a mutat în Str. Veche 24

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— Strada Cruci 41 —

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărboi No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

„ANCORA"
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907
PESTE 182 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,266,500

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi *Diferitè alte asigurări atingătoare de branşa vieţei.*

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei care au intîrziat

Să nu piardă ocaziunea acum la:

Clasa IV-a a Loteriei

Tragerea

la 25 şi 26 Septembrie

LEI 900000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai rămas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 13
1/4	Un sfert	Lei 26
1/2	Una jumătate	Lei 52
1	Loz întreg	Lei 104

Prêţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4.50—lei	1/4	Un sfert	9—lei
1/2	Una jumătate	18 — lei	1/1	loz întreg	36—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicin celmai Prompt şi conştîncios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 544. IAŞI, Vineri 26 Septembre 1908

In chestia Industriilor

Ziarul „Adevărul" prin No. său de la 21 August a. c., ocupîndu-se de chestia industriilor naţionale, publică o serie de opiniuni date prin scrisori de diferite persoane, relativ la crearea şi funcţionarea industriilor noastre naţionale.

Prin sus citatul număr criticînd avantagiile acordate de lege industriilor pune în evidenţă prejudiciile ce aduc statului şi consumatorilor, industriile ca acea de curăţirea orezului (rizeria), Lumînările de stearină, scrobeală, frînghieria etc. Critica e obiectivă şi dreaptă, deci merită toată atenţia cuvenită şi de acea ne ocupăm iarăşi de această importantă chestiune.

Intr'adevăr, în crearea industriilor naţionale, trebue să ţinem seamă de arătatele motive:

1) Consumarea materiilor brute interne sau indigene.

2) Beneficiarea lucrătorilor.

3) Complectarea agriculturei şi cu timpul chiar înlocuirea ei în sensul ca produsele agricole să fie exportate şi transformate sau fabricate.

4) Banii să rămîie în ţară.

Aceste motive neaparat trebue să fie absolut decisive în acordarea de avantaje pentru industriile naţionale.

La începutul Erei noastre industriale, curentul a fost atît de puternic, că s'au comis şi abuzuri, fie ori nu înternaţionale. Acuma însă, cînd calmul, a sosit timpul a venit a ne reculege, revizuind legea şi cumpănind avantajele.

Dacă prin concesii s'au acordat burse, tot prin concesii s'au acordat avantaje şi industriilor.

Am avut şi noi timpul concesiilor care a făcut epoca de aur a Romîniei moderne, atît în domeniul economic cît şi în cel cultural. Concesiile din ambele domenii au folosit indivizilor nu şi naţiunei.

Mulţi bani din punga ţării s'au cheltuit fără folos real, mulţi bani s-au cheltuit spre paguba ţării.

In chestia industriilor de multe ori influenţele au acordat privilegiile. Nu putem încă generaliza abuzul pentru că sunt industrii utile şi care au crescut cu mult avuţia publică.

Dacă fabricile de curăţirea orezului de coajă, fabricile de lumînări de stearin, fabricele de scrobeală şi altele de acest soiu, sunt o belea pe capul ţării, nu tot aşa sunt fabricele de mobile, de făină, de cherestea, tăbăcăriile, fabricele de uleuri, de spirturi şi altele, care utilizează materii prime indigene, ajutînd deci efectiv bogăţia naţională. Rezultă deci că dacă ne ocupăm de industrie sub punctul de vedere al folosului ce ele procură economiei naţionale, apoi neapărat trebue să clasificăm industriile în utile şi ne utile.

Nu cred că se va găsi încă un om nepărtinitor şi care să'şi dea seamă de nevoile economice ale ţărei, care să nu condamne cu severitate existenţa prin o aşa costisitoare protecţie a unor industrii, care nu pot arunca de cît un văl cam întunecos asupra regimului nostru economic.

Dar chiar pentru industriile utile, protecţia încă trebue să aibă limită; copilul ajuns la maturitate esă de sub tutela părintească şi trebue să arăte că părintele n'a sacrificat în zădar cu formarea şi creşterea lui.

Cine ar putea concepe ideea că industriile să trăească la infinit sub regimul unei alte protecţiuni, de cît aceea care se practică între state pentru a-şi asigura exploatarea minelor sau altor bogăţii, daruri ale naturei şi solului.

Căci dacă, protecţiunea trece peste limitele normale, admise din punctul de vedere al concurenţei, susţinută de împrejurări favorabile excepţionale, atunci protecţiunea nu mai serveşte un principiu, ci interese personale, în dauna statului, a comerciului şi a consumatorilor.

Dar industriile mici, meseriile pentru ce nu sunt protejate? Pentru care motiv se acordă avantaje, spre pildă, fabricelor de lumînări de stearină, cu stearina, fitilul şi maşinele importate şi nu se acordă protecţie meseriaşilor, care lucrează, confecţionînd deopotrivă din materiile prime indigene, ca şi din acele străine.

După cum legiuitorul urmăreşte ţinta de a proteja de sub exploatarea şi robia capitalului mare, pe micul agricultor sau pe muncitorul agricol, tot pentru aceleaşi motive, e dator să apere şi să protege pe micul industriaş, pe meseriaşi.

Şi regimul economic, cel mai cuminte ar fi, îmbunătăţirea stărei morale şi materiale, a mulţimei, mulţimea formînd *puterea* de vitalitate şi de resistenţă a naţiunei. Nu e fără temeiu deci, învinuirea ce se aduce pentru protecţiunea ce se acordă industriilor factice; după cum avem tot temeiul a cere aplicarea unui regim economic, în care, munca să între în concurenţă cu puteri egale şi deopotrivă, pentru cel mic, ca şi pentru cel mare.

A sosit timpul, ca privilegiile să dispară, făcînd ca munca să fie deopotrivă apreciată şi ocrotită, pentru folosul ţărei, strîns legat de folosul tuturor nu numai al unora, care speculează rîzînd de naivitatea rezolvirei celor mai importante chestiuni şi interese economice.

G. D. Şerban.

Conflict oriental-internaţional

Bomba aruncată de Bulgaria cu proclamarea independenţii şi pretenţiunile asupra Rumeliei orientale, a avut darul să răscolească şi vechile patimi ale popoarelor Balcanice. Astazi Peninsula Balcanica este focarul unui imens războiu, şi judecînd după repeziciunea cu care se precipită evenimentele, pare că lucrurile vor lua o turnură destul de gravă.

Acum, Bulgaria nu este singura ţară care caută să-şi valorifice pretenţiuni asupra diferitelor teritorii din Balcani. Serbia se ridică şi ea, şi — după cît spun telegramele cele mai recente— Serbia este decisă a declara războiu Austro-Ungariei pentru a-şi valorifica drepturile ce pretinde că are statul Sirbesc asupra Bosniei şi Herţegovinei. Acum Serbia este teatrul unui entuziasm popular de nedescris; mii de oameni se înscriu ca voluntari în armata sîrbă, iar milioanele curg prin donaţiuni voluntare în casa statului.

Şi nu numai atît. Creta, insula Creta, s'a rîdicat şi ea, şi s'a declarat anexata la regatul Greciei.

Iată deci, că ne găsim într'o gravă conflagraţiune balcanica, ale căreia consecinţe nu le putem prevedea, dar cari desigur vor da mult de lucru tuturor statelor europene.

Intru cît ne priveşte, avem datoria negreşit — chiar dacă vom fi simpli spectatori, ceea ce este dorit — să fim pregătiţi pentru ori-ce eventualitate.

A urmări cu cea mai neobosita atenţiune precipitarea evenimentelor din Balcani, iată pentru moment care este datoria guvernului romînesc.

D. dr. Sion şi igiena publică

D. Dr. Sion, sub directorul serviciului sanitar superior, cel care-şi primblă modestia în coloanele gazetelor spre a fi cunoscută şi admirată de toţi, a încasat zilele acestea o palmă binemeritată de la membriii consiliului sanitar superior, pentru modul cum înţelege d-sa să conducă—în lipsa şefului său—interesele sanitare ale ţării.

E vorba de raportul, pe care consiliul în chestiune l'a înaintat d-lui ministru de interne, şi în care savanţii membri din consiliul sanitar, expun absoluta insuficienţă a măsurilor luate de d. dr. Sion pentru evitarea holerii, care bîntue cu atîta furie in imperiul vecin al Rusiei. Acestea, după ce bine înţeles, consiliul sanitar, se plînge ministrului, de faptul că, contrar legii şi obiceiului, subdirectorul serviciului sanitar, a luat aceste măsuri fără avizul său.

Pe noi puţin ne intereseazâ diferendul personal ce s'a iscat între d. dr. Sion şi consiliul sanitar. Acest diferend este absolut personal şi nu vom intra în cercetarea lui. Dar ne interesează însă—şi încă foarte mult—cele ce se constată în raportul consiliului sanitar, întru cît igiena şi sănătatea publică sunt în joc.

Din acest punct de vedere dar, găsim, că negligenţa sau nepriceperea, de care a dat dovadă modestul subdirector este condemnabilă şi nu poate lăsa indiferent nici chiar pe ministrul de resort, oricît interesele de cărdăşie politică ar cere-o.

Sîntem într'o situaţie foarte gravă. In apropriere de graniţele ţării noastre, din spre nord şi răsărit, bîntue şi seceră mii de vieţi una dintre cele mai grozave epidemii. Din raporatele oficiale ruseşti, se constată, că in regiunile contaminate de holeră mor zilnic sute de vieţi. Din aceleaşi rapoarte se mai constată, că epidemia face mari progrese, şi—ceea ce ne priveşte mai ales—că holera se intinde tot mai mult spre sud, se apropie de noi.

Era firesc deci, ca în asemenea împrejurări, direcţiunea serviciului sanitar superior să fi luat din vreme serioase şi eficace măsuri de apărare—ceea ce am constatat şi noi şi alte ziare, nu s'a făcut. Este timp de atunci, şi ar fi fost desigur destulă vreme, ca această greşală să fie reparată. Totuşi această procedare nu s'a schimbat cu nimic. Şi acum, însuşi consiliul sanitar superior vine să confirme în mod oficial cele relatate de mult de noi.

Este foarte trist şi îngrijitor că chestiunea aceasta pare d-lui dr. Sion atît de simplă şi de puţin importantă. Fără a califica purtarea d-sale, cerem d-lui Ministru de interne să intervie cu eficacitate şi să dispună ca igiena publică, serios ameninţată de grozava epidemie să preocupe mai mult pe direcţiunea serviciului sanitar.

CATE-VA NOTE

Violenţa, organul oficios al guvernului, se ocupă de cele ce spune Kristoffi, politicul ungur, asupra reformei liberale; nu suflă însă nici un cuvînt, asupra celor ce crede guvernul romîn în aceiaş chestiune, pe care unii liberali o vîntură în toată ţara.

Mai bine ar face *Violenţa* dacă s'ar ocupa de reforma electorală la noi de cît în Ungaria.

*

Secolul vorbind de adesiunile zilnice, pe cari le dobîndeşte partidul Conservator-democrat le numeşte adeziuni fără importanţă.

Desigur, întru cît ele nu sînt făcute pentru partidul liberal. Vechea poveste a vulpei, care nu ajunge la struguri.

*

Epoca a încetat de odată campania întreprinsă ia contra prefectului Cocăneanu. Şi aceasta tocmai acum, cînd promitea să documenteze afirmaţiile ei.

Se vede că s'a întors roata norocului. De unde voia să i-o coacă prefectului,—şi-a copt-o singură. Şi poate a merifat-o.

Votul Universal

E curios cum sîntem înclinaţi în totdeauna către soluţiunile extreme:

In lipsa de orientare în care ne găsim, nimic nu se face cu ordine şi cu raţiune. Reformele se succed fără legătură, fără logică. Ceea ce s'a făcut azi se schimbă mîni fără a se aştepta rezultate care ar putea da o indicaţie pentru îndreptările de făcut.

Nici o instituţie—afară de cîte-va, din cele fundamentale—n'au fixitate şi continuitate.

In materie electorală, e recunoscut că sistemul actual nu o mai poate duce,—că cerinţele generale sînt pentru chemarea la viaţa reală politică a tuturor cetăţenilor.

Toată lumea,—cel puţin toţi oamenii cu bun simţ,—sînt însă de acord în a recunoaşte odată cu aceste lucruri, că cea dintăi reformă, în această materie, nu e de ordine legislativă, ci de ordine socială şi morală.

Trebue întăi să se pregătească reforma, în spirite trebue întăi să se facă educaţia masselor electorale, trebue înainte, de toate, să se aducă realminte la viaţa politică acest colegiu al treilea, care în forma de azi, e cea mai sfruntată minciună convenţională.

Concomitent cu aceste lucruri, se pot introduce şi schimbări în sistemul legislativ însuşi. Dar cu măsură, cu bagare de samă, cu raţiune,—fără a precipita lucrurile, şi fără a inaugura o schimbare fundamentală care să tulbure viaţa noastră publică.

Aceasta nu o înţăleg cei cari se erijează în partizanii votului universal. Ei nu văd nimic din ceea ce constitue nevoile actuale şi urgente ale poporului,—ci, conduşi de o idee fixă, şi de porniri demagogice, samănă ideea acestei libertăţi dorite, fără a cerceta dacă terenul e prielnic sau nu.

Evident,—către votul universal ne îndreptăm fatal căci nu ne putem opune curentelor care ne cuceresc; dar votul universal nu e nevoia momentului de faţă, el e reforma zilei de mîne, şi cei care doresc cu sinceritate realizarea lui, ar face mai bine să procedeze sistematic, îndrumînd lucrurile încet, pe calea indicată de legile sociale, ale evoluţiei normale.

OAMENI ŞI LUCRURI

Dintr'un balcon

12 Septembrie.

Cea mai mare parte a vremei o petrecem în balcon; aci balconul e adevărata locuinţă de zi şi toată lupta întru căutarea de camere bune este să poţi găsi nu numai o odaie încăpătoare, luminoasă,—ci una cu balcon,—cu privirea asupra mării, aşa ca să poţi petrece timpul de recreaţie—şi aci e toată vremea închinată recreaţiei—în tovărăşia priveliştilor dimprejur.

Parcul îţi întinde în sus, ca şi cum ar vrea să te cuprindă, braţele lui de ramuri verzi. Bradul pinul, laurul şi palmierul, fiecare cu aroma lui, fiecare cu umbra lui, fiecare cu misterele lui îţi surîde ademenindu-te, iar în parfumul tuturor se imbină aerul proaspăt al mării.

Ea—Marea—e colea, aproape de tine, la cîţi-va paşi, în cît o cuprinzi cu privirea, o simţi, o sorbi prin toţi porii, până te pierzi într'o mută contemplare care nu are graiu, nu are nume, nu are sfîrşit. Aci o admiri dimineaţa, până nu s'a urcat încă soarele pe cer şi o vezi liniştită, de par'că nu s'a trezit încă din somn.

Undele dorm; bărcile mici stau locului ca nişte puncte imobile tremurînd în salturi mici; numai departe, în zare, alunecă pe suprafaţa azurie a mării norii subţiri şi suri de fum,—vapoarele sunt în mers, dar nu s'apropie şi sirenele nu flueră ci respectă liniştea trebuitoare nervilor trudiţi.

Dintr'un balcon o priveşti apoi în dup'amezele tăcute, cînd umbra prinde a se pogorî încet-încet, preschimbînd rînd pe rînd culorile undelor, colorînd într'un cărămiziu aprins culorile dealurilor depărtate pentru a prevesti amurgul apropiat. Iar până atunci ai putut privi nenumărate game de culori, licărind pe faţa scînteietoare a undelor domoale, mişcîndu-se cu dînsele, dispărînd în sinul lor. Peste tot e un rytm, ce pare un ecou al unor adîncuri infinite dar blinde, ce cuprinde şi ascunde în el ecourile pădurilor şi grădinilor şoptitoare, mereu reîmprospătat, mereu hrănit, prin acordurile tandre ale unei lumi cu totul diferită, cu totul noui, cu totul duioase. Şi cînd asupra acestei lumi fără oameni reflectezi gîndirea ta proprie, ea se simte purificată şi idealizată şi gata să uite tot ce o pogoară în lumea cea urîtă; ea primeşte numai impresiile senine ale muzicei care satură atmosfera, care hrăneşte sufletele şi uşurează simţirile.

Muzica—aşa cum o auzi aci în balconul suspendat deasupra parcului—face cu neputinţă zborul minţii în abisurile vieţei comunei, ci numai în înălţimea seninului ori în depărtările calme ale mării nemărginite.

Şi astfeliu în mijlocul acestui concert se lasă seară pe munţi, astfeliu se cufundă soarele în mare iar sus apar stelele mai scînteietoare ca ori unde pe un albastru ne mai văzut de senin, iar undele mari cuprinse par'că de dor şi de temeri devin mai vii, mai agitate, mai plîngătoare:

L'eau a des yeux de femme
Et des frissons, le soir...

Iar în suflete rămîne loc numai pentru discrete extaze şi pentru iubire.

Bodion

Cum se distrează miliardarii

Cum îşi cheltuesc ei banii.—Moraliştii. Fii miliardarilor—Părerea rabinului Emile Hirsch.—Banchetul în onoarea unui cal de curse.—Surprisa.—Banchetul apendicitei.—Poliţia şi cheful, sau gluma americană.

Unii din moralişti — şi numai unul Dumnezeu ştie că nu ducem de loc lipsa acestora pe pămînt—să întreabă filosofînd, dacă nu cumva clasele bogate, aşa zisele „moneyed classes" din Statele-Unite, nu-s pe cale de a se reîntoarce la barbarie, curînd, curînd.

Chestiunea nu-i de loc importantă cum s'ar putea socoti la prima vedere.

Or cît de din topor ar fi fost acei dintăi oameni din generaţia întăia, cei care au strîns averi, descendenţii lor, care aparţin celor de a doua şi a treea generaţie, par a căuta prin toate mijloacele să fie socotiţi printre detracaţi.

Sînt acum cîteva luni, de cînd rabinul Emil Hirch din Chicago, zicea cam următoarele despre fii miliardarilor:

„După observaţiile mele proprii, eu am convingerea că 90 la sută, dintre fiii oamenilor bogaţi nu au, din punctul de vedere practic nici o valoare.

Rar se poate întîmpla ca fiii bogataşilor să moştenească şi vre-o calitate de seamă. Viaţa lor nu e în cele mai multe cazuri de cît un simplu scandal".

*

Ceeace e mai grav e faptul că aceste reproşuri pot fi aduse asemeni şi americanilor din clasele înalte ale societăţii.

Ele ajută pe fiii milionarilor să facă cheltueli nebune, în cazul cînd nu le provoacă chiar; şi pentru ele, fantasiile cele mai fără poprire sînt realizabile.

In adevăr, un oarecare număr de *ladies* Asistau la un „pony banquet" dat de un sportsman din Islauda în onoarea a doi din caii săi, care cîştigase cu o septămînă în urmă premiul la curse.

„Masa fu servită în acelaş timp atât doamnelor din societate şi gentlemanilor, cît şi cailor".

Un rînd de servitori puseră dinaintea acestora din urmă ovăs şi apoi morcovi drept delicateţe plăcute cailor, în vreme ce alţii le aduceau apă în căldări de argint suflate cu aur.

Tot în cursul acestor ultimi ani au mai avut loc şi ale soiuri de astfel de exhibaţiuni stupide.

Aşa bunăoară, e încă în mintea tuturor caldă amintirea unei invitaţiuni adresată de d. şi d-na Harry Lehr, la 7 cîni de societate, cum şi nobililor stăpîni ai acestora.

Acel „dog banquet" nu fu alt ceva de cît o serbare dată în onoarea cînelui lor de Pomerania care împlinea doui ani.

Lista de bucate era compusă din coţlete de viţel, mîncări reci, îngheţată, şocolată şi din un mare „birthday coke". La sfîrşitul cursei fură chemate şi pisicile în sufragerie.

Acelaş d. Lehr a mai făcut o astfel de invitaţie pentru a serbători îmblînzirea unui papagal.

*

Dar ca să ne reîntoarcem iar la cai, am putea spune că moda a prins rădăcini şi ei sînt azi serbătoriţi ca altă dată învingătorii antichităţii.

Surprisa, iapă din grajdurile englezoaicei *miss* Sophie Courtiss din New-Jorck, a avut şi ea cinstea de a se da în cinstea ei un banchet princiar. Ea fu pusă la dreapta stăpînei sale şi mîncă fără să facă multe mofturi, bucata de «birthday coke» ce i se dădu. La sfîrşitul mesei toate învitatele stăpînei sale îi oferiră cîte un dar, lăudînd-o şi alintînd'o cît puteau mai dulce.

Dar recordul grotescului îl ţine fără îndoială „appendicitis dimer". El a avut loc în California pentru a celebra restabilirea deplină a unei doamne din marcanta societate, care fusese bolnavă de apendicită şi scăpase.

Pe masă se puseseră cuţite în formă de scalpe, iar lista de bucate era un adevarat capo d'operă nomenclatură chirurgicală. In loc de vază cu flori, drept în mijlocul mesei, se pusese într'un şip mare plin cu spirt, apendicile care la operaţie fusese extras bolnavei, şi care-i pusese viaţa în primejdie.

„Police court banquet" e ultimul şi care azi e viu în mintea tuturor încă.

Cînd banchetul era mai gata, deodată, dădu poliţia năvală în sală, în frunte cu un comisar şi 20 de subalterni, care apucară de gît rînd pe rînd pe invitaţi, îi luă în trăsuri de închisoare şi îi duse până la prefectura poliţiei, strâ-

Cumpărați Bilete pentru Loteria 4 Clasa IV a Regatului Romîn

Cu tragerea la 25 și 26 Septembrie 1908

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor MEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 36. - O jumatate loz Lei 18 - Un sfert de loz Lei 9 Una optime lei 4-50

bătînd de-a lungul tot mijlocul New-Iorckului.

Pe cînd femeile plîngeau iar bărbații se sbuciumau ca dracul în aghiazmă, sosi și stăpîna casei, care le spuse că totul era o glumă aranjată de ea și că acum pentru continuarea banchetului, în loc de vin, urmează a se ciocni până la ziuă șampania din 500 butelii. **Titel.**

OPINIA LA HUȘI

(De la corespondentul nostru)

Procese.—Venind liberalii la cîrma statului în anul 1900, au numit președinte al comisiei interimare de Huși pe d. dr. I. Munteanu, fost prefect, senator, inspector administrativ etc., care s'a și ales primar. Dr. Munteanu, fiind pensionar, nu putea lua leafa de primar al Hușului și cum Hușul avea nevoie ca primarul să se ocupe deaproape de gospodăria orașului, necesitau cheltueli deplasările sale. Atunci consiliul comunal se întrunește și votează o sumă, care nu se putea ridica mai mult de 150 lei lunar, necesară cheltuelilor de transport și representare a Primarului. Dr. Munteanu, om capabil și experient în ale gospodăriei se interesa ca să se facă o bună administrație comunală și lucra la infrumusețarea și îmbunătățirile necesare orașului; punînd mai pre sus de toate, interesele generale ale comunei. Cum în partidul liberal, de la moartea lui Ioan Brăteanu sunt veșnic frămîntări și desbinări și cum Hușul e special în disidențe, a fost dat și în acel timp ca partidul guvernamental liberal să se rupă în două și să pună în i pas pe dr. Munteanu de a mai continua să fie primar al Hușului. Cei pe care-i rîdicase, acuma își aratau recunoștința. Demisionînd din primariat dr. Munteanu, votul consiliului nu a fost aprobat, căci deredatul general Catargi, fost prefect, cu Ir. Ghiorghiu partisanul său, au pus pedici, nu a înaintat votul consiliului Ministerului, așa că a rămas neaprobat. Din considerente de partid nu s'a făcut nici o acțiune contra doctorului în timpul liberalelor din 1900—1904, nici în timpul primariatului conservator prim; venind însă în fruntea comunei Vericianu, transfug liberal, ca conservator, a început urmărirea contra d-rului Munteanu, ca să restitue suma de 1800 lei, făcînd proprire asupra pensiunei.

D-nul Munteanu face contestație și în apel căștigă contestația, pe motiv că nu se poate urmări conform dispozițiilor din legea de urmărire a veniturilor Statului. Venind liberalii la guvern în 1907 de și uniți în opoziție, imediat după alegerile generale desbinîndu-se, Primarul neo-liberal Dobrianu, impins de Cișman și Vericianu, face proces d-rului Munteanu pentru restituirea sus zisei sumi; D-r Munteanu căștigă procesul.

Un om bătrîn, vrednic luptător, i-a fost dat ca timp de 4 ani să stea sub acusația mai mult a prietinilor politici și neofiților, că a încasat o sumă ce nu i se cuvenea. Hotărîrea judecătorească a închis gura tuturor mahalagiilor și a pus la reson pe toți cei nechemați a discuta actele unui om de talia d-rului Munteanu. Bîrna din ochii lor nu s'o vedeau și făciau paradă de cinste, acei care din împrejurări și din mărinimositate nu au fost chemați a-și da samă de actele și faptele lor.

Așa-i la noi în Huși, oamenii muncitori și inteligenți, care fac politică militantă și sunt superiori prin calități tuturor mahalagiilor, sunt urmăriți până în pînzele albe pentru ori-ce act al lor, fie chiar mărinimos; pentru a arunca tină asupra lor și a induce opinia publică în eroare. Pe cînd ei, *burtă verde*, care fac afacerile cele mai murdare și speculă în modul cel mai ordinar munca și nevoia celui sarac, lingușindu-se și gudurîndu-se până *fac paraleș*, scăpînd de a fi chemați la respundere pentru faptele lor, îți aruncă noroi și-ți desconsideră munca ta intelectuală; ei care n'au fost în stare nici cursul primar să-l termine.

Corespondent.

Litere-Științe-Arte

Femeea romînă în rîndul marilor frumuseți. Am arătat nu de mult părerea unor somități artistice, cu privire la diversele tipuri de frumusețe fizică. Ancheta în chestiune a fost întreprinsă de un mare ziar francez în urma pretenționii exprimate de scriitoarea americană Miss Beveridge, după care americanele ar fi cele mai frumoase femei.

Intre noile păreri exprimate, găsim pe acea a lui Hector Lemaître, care sună: „Femeile în Romînia sunt foarte frumoase la corp, dar capul nu e frumos. In schimb Francezele...". Bine înțeles Lemaître votează cu femeile franceze, după cum alți scriitori optează pentru italiene, germane, engleze etc.

*

Ziarele germane cît și cele franceze și-au amintit în ziua de 2 Octombrie stil nou că s'au împlinit 100 de ani de la istoria d'intrevederei între Napoleon și Goethe. Intîlnirea a avut loc la Erfurt în ziua de 2 Octombrie 1808 și de atunci datează zisa lui Napoleon despre autorul lui „Faust": „Iată un om întreg!

*

In Moscova apare un ziar săptămînal „Bozatska Gazete", ziarul desculților. E un organ al tîlharilor și vagabonzilor care servește „profesioniștilor" pentru interesele și informațiunile lor particulare.

Poliția n'a putut nici să pună mîna pe redactorii gazetei în care apar tot soiul de detalii asupra hoților și abuzurilor, toate scrise cu un humor civic.

Anunciurile, înserțiile și reclamele, cererile în căsătorie ce apar în acest ziar sunt toate... tălhărești.

*

La teatrul Rejane s'au început repetițiile noului piese a lui Henri Bernstein *Israel* despre care însă nu pătrund încă în presă micile indiscreții atît de mult dorite de public.

Intre numele personagiilor piesei nu este nici un nume evreesc și cu toate aceste, se știe, acțiunea atinge probleme și conflicte religioase. Pe cît a transpirat se pare că eroina dramei, o aristocrată face la un moment dat teribila mărturisire fiului său—care are adînci convicțiuni antisemite, că el însuși e de origine... semită.

Acesta ar fi punctul dramatic culminant. Rolul eroinei se zice că e de mare frumusețe.

*

După cum am prevăzut holera în Rusia va fi defavorabilă artei. Se anunță că Maeterlinck care era așteptat la Moscova nu va mai veni în Rusia la premiera presei sale: „Paserile albastre". Frica păzește...

*

Se pare că Parizienii s'au cam plictisit în așteptarea presei lui Rostand „Chantecler" atît de mult timp anunțată și dorită. Ecoul acestei plictiseli pătrunzînd în presă, directorii teatrului „Porte-Saint Martin, d-nii Jean Coquelin și Herz publică o scrisoare deschisă, prin care asigură lumea nerăbdătoare că Chantecler se repetă și va fi jucată în iarna curentă cu tot fastul necesar.

*

O interesantă problemă pentru lumea științifică și cea... femenină este acea de a se ști influențele diverse ale climatului asupra... tenului, zice o revistă germană, care insistă asupra chestiunii. Se pare că femeea daneză are un teint admirabil mulțumită climei micei peninsule; deasemenea femeea engleză are un teint fraged grație climei din insula britanică. Munții Europei centrale—Harz și munții Negrii—par a se fi dovedit foarte favorabili, unui eint gingaș. In regiunile foarte înalte dispar în genere unele boli de piele ale obrazului, în schimb teintul pierde aci din finețe.

Viața orășenească, abundentă în parte e naturalmente nefavorabilă, față de avantagiile vieței în aerul curat. Aci, nu-i vorba, contribuie și sporturile, somnul lung și bun la întreținerea tenului și a frumuseței.

Informații

◑ *D-nii membri ai comitetului de redacție al ziarului „Opinia" sunt convocați pentru astăzi la orele 5 p. m., în localul clubului conservator-democrat din piața „Unirei".*

● **Sanatatea Regelui.** — Svonul respîndit că M. S. Regele ar fi petrecut o noapte rea, este inexact.

Imbunătățirea stărei sănătății M. Sale se accentuiază pe fie-care zi și Suveranul ia o nutritinne mai substanțială.

Suveranul a lucrat eri cu d. Toma Stelian, ministrul justiției.

D. profesor dr. Noorden va sosi astă-zi la castelul Peleș, pentru a examina din nou pe M. Sa și de a constata efectele noului regim alimentar.

◐ La Ierusalim s'a înființat un azil pentru călugării romîni de la Sf-tul mormînt și pentru pelerinii romîni.

Inițiativa a fost luată de arhimandritul Iovinalie Manolescu și preotul Oprea Fotiu din Ierusalim.

Archimandritul Abisinei a consimțit a pune la dispoziție pentru 5000 lei anual, edificiul construit de Menelik la Ierusalim.

● **Din Basarabia.**—*Imbunătățirea drumurilor* ce duc la Chișinău se va face în curînd și iată cum:

Primăria Chișinău a cerut ministerului de interne autorizație să puie o dare pe greutățile (mărfurile și bagajele), ce es sau intră prin gara Chișinău.

Sumele adunate se vor întrebuința pentru șoseluirea drumurilor.

Bine înțeles, șoseluirea se va face numai în vecinătatea orașului. Ministerul a consimțit, dar a pus condiție ca darea să se ia numai timp de 8 ani, iar dregerea șoselelor să se facă din alte mijloace. Asupra amănuntelor ministerul a cerut părerea guvernatorului și-a biurooului tecnic al primăriei.

— Cîți-va *preoți* au intrat în *Universități* lăsînd preoția. Acest fapt se vede de 4—5 ani. In fie-care an cîți-va preoți își părăsesc bisericele și enoriașii și se duc să capete cultură superioară laică.

Curentul e general printre preoțimea Basarabiei și, dacă ar putea, cel puțin jumătate din preoțimea Basarabiei s'ar duce la universitate, dacă nu ca studenți regulați, apoi cel puțin ca ascultători. La preoți e acuma un fel de foame pentru cultura superioară. Neputînd lăsa familiile ca să-și sature această foame în centrele de cultură, cumpără bibliotei întregi și caută să se cultive urmărind și progresele științei după reviste.

● **Militare.**—Comitetul consultativ al cavaleriei, cu aprobarea ministrului de răsboiu, a decis in mod definitiv ca toți cavaleriștii din regimentele de roșiori să poarte lance.

In acest scop, ministerul de răsboiu a comandat 4000 lance și numărul total al purtătorilor de lance va fi de 9000.

*

Modelul săbiilor de cavalerie e modificat.

Se știe că toți ofițerii purtau o sabie la fel cu acea a M. S. Regelui. Pe viitor, ofițerii de cavalerie vor avea o sabie care se va deosebi de aceia a altor arme, prin aceia că va fi nichelată și puțin mai largă.

● De Jouia trecută mari perturbațiuni atmosferice se resimt în țară.

In urma ploaei generale căzută acum 8 zile, barometrul a început a se urca simțitor. Presiunea atmosferică a fost succesiv de 765 m. m., 779 m. m., până eri, cînd precipitațiile atmosferice s'au aratat din nou.

In ultimile 24 ore, barometrul s'a rîdicat la 13 m. m. și presiunea atmosferică a atins deja 772 m. m.

● Consiliul de răsboiu al corpului 4 de armată va ținea ședință în primile zile ale lunei Octombrie a. c.

◐ Astă-zi la orele 10 a. m. s'a oficiat cu o deosebită solemnitate hramul paraclisului do la azilul de bătrîne „Eufrosina Balș" și patronul acelui azil.

Serviciul divin a fost oficiat de Sf. Sa Economul Stavrofor Dim. Popa, confensorul azilului, asistat de preoții Chiriac Neculau și V. Ionescu.

La urmă s'a servit o masă de către d. Z. Handoca, administratorul azilului.

◓ Ministerul de interne cere prefecturei județului ca pe viitor, toți veteranii aflați în comunele din județ să fie scutiți de serviciul efectiv de strajă precum și de ori ce fel de taxe ce se plătește pentru asemenea servicii de acei care e exercitat prin înlocuitori.

◒ Administratorul plășei Cîrligătura comunecă prefecturei că femeia Maria Gheorghe Ștefan Ciur a murit în urma bătăei suferită de la soțul său.

Parchetul a ordonat facerea autopsiei cadavrului.

○ Știrea ce s'a dat cum că băile comunale vor fi închise de la 10 Octombrie, din cauza reparațiilor, este inexactă.

● Am spus, că în urma intervenției d-lui dr. C. Buicliu medicul șef al orașului, s'au mai înființat 4 posturi noi de agenți sanitari, pentru ca măsurile eventuale contra holerei să se poată lua mai cu ușurință.

Au fost numiți în aceste posturi d-nii: I Melinte, V. Baciu, Popovici și Gh. Vasiliu.

● Din Trg.-Frumos ni se scrie că la cofetăria turcului Mustafa Zeinal, protejatul administrației comunale, se petrec fapte din cele mai scandaloase.

Acest individ, pripășit în Tg.-Frumos trăiește în concubinaj au femeea Natalia Olariu și amții își permit a insulta pe mușterii care vin în prăvălia lor.

Ar fi bine ca autoritățile să puie la respect pe acest individ și în acelaș timp autoritățile clericale să ia măsuri ca concubinajul acesta să dispară.

◑ O parte din parochiile vacante din Eparchia Moldovei și Sucevei vor fi complectate pe ziua de 1 Octombrie a. c.

● Toate trupele din garnizoana locală s'au reîntors eri dela manevrele care au luat sfîrșit.

● La 1 Octombrie a. c., se va începe inspectarea și clasarea animalelor din localitate.

Intre 1 și 9 Octombrie se va face clasarea animalelor din dispărțirea I-a; de la 11—23 Octombrie la dispărțirea II-a; de la 23—31 Octombrie la dispărțirea III-a; de la 1—11 Noembrie în dispărțirea IV-a și de la 13—23 Noembrie în dispărțirea a V-a.

◐ Vineri 26 Septembrie a. c. se deslășoară un program cu sujete noue la Teatrul Cinematografic Pathé Frères (Circul Sidoli).

Partea actualităților cuprinde catastrofa pe liniile Tramvaiului electric din Berlin; e o nenorocire fără seamăn datorită neglijenței unui conductor. Pe pînza cinematografului ni se arată locul catastrofei, victimele, ajutoarele etc. Catastrofa a avut loc la 13 Septembrie a. c. Programul actual va cuprinde de asemenea cîteva instantanee de la înmormîntarea Prințului Sturdza — cortegiul de la casa mortuară spre Cilibiu.

Celelalte părți ale programului cuprind scene și sujete absolut noue, nevăzute încă la noi, de oare-ce filiala din orașul nostru are privilejiul de a reprezenta aci toate noutățile casei Pathé Frères din Paris și după șase luni de abia aceste aparițiuni sunt puse în vînzare și arătate în teatrele din lume.

O vedere interesantă luată de pe natură și cuprinsă în Programul actual este fabulosul oraș New-York. Redările acestea care vor rula pe pînză Vineri; sunt cinematografieri recente, receptate săptămîna trecută. Restul programului abundă în scene comice, dramatice, sportive etc., etc.

● Consiliul profesoral al facultății de litere se va întruni mîne sară pentru a hotărî ziua ținerei concursului pentru cele două burse vacante.

● De eri au început la conservatorul de muzică repetițiile orchestrei în vederea concertelor lunare filarmonice, sub diriguirea d-lui director Ath. Theodorini.

● Zilele aceste, fiesare director de școală primară urmează a prezenta la revizorat chestionarul propus de minister.

● La 10 Octombrie a. c. se va ținea o nouă licitație publică pentru vînzarea spre exploatare a pădurilor de baltă, zăvoae și ostroave.

◓ Toate trupele au fost desconcentrate astă-zi și concediații și rezerviștii au fost eliberați.

◒ Mîne se va judeca înaintea Curței cu juri procesul lui D. Tomiță, acuzat că a omorît pe cumnatul său M. Ciohodariu, din Podul-Iloaia.

DIVERSE

— Astă seară Joi, în sala Circului Sidoly se va da o mare reprezentație atletică de către cunoscutul atlet romîn Stănilă Constantin Panduru, elev al tirului și absolvent al înaltei școale de gimnastică „Sokol" din Austria.

Acastui romîn M. S. Regele i-a răsplătit meritele conferindu-i medalia „Bărbăție și Credință".

Programul acestei reprezentațiuni este foarte bogat și merită de a fi văzut de publicul ieșan.

Atletul Panduru va ține deasupra pieptului două pietre de moară avînd o greutate de 1.500 kg. vre-o cîteva persoane deasupra lor.

Vor avea loc și lupte franceze.

Muzica militară va cînta între acte.

— Parchetul din Piatra Neamtz cere urmărirea și prinderea faliților Idel Herșcovici și Froim Lazarovici.

— Autoritățile din Brăila cer prinderea lui Chițu Paveloae evadat din arestul preventiv unde era deținut pentru furturi.

— Parchetul din Roman cere prinderea criminalului Giurgi Martin care a ucis pe femeia Varvara Anton Ilincă din comuna Săboani de unde apoi și-a însușit suma de 1.600 lei.

— In ziua de 5 Octombrie se vor întruni membrii casei de economie și împrumut „Prevederea", pentru a se face darea de seamă a societății pe ultimul an.

Procentele acordate anul acesta asociaților sînt de 10 la sută.

— Eri seara comisiunea de control a cercetat scriptele și mersul casei de economie și împrumut din Păcurari.

Floarea Muntelui

II

A doua zi pînă la amiază, cînd am ajuns de asupra muntelui, deputatul C. un timp ni-a ținut un curs de politică a cancanurilor și a culiselor parlamentare. Cîte vorbe, atîtea amoralități spuse c'o seninătate de suflet, nepăsătoare: Cînd a aflat că sîntem de alte idei a tăcut rușinat și la ori ce pedică a urcușului, îi sărea acuma țîina moștenită cu numele și averea. Își arătase toată arama și devenise nesuferit. Pictorul a rămas în urmă; pe cînd poetul a trecut înainte cu călăuza—un țăran din partea locului—cu care a vorbit mult.

Amîndoi aveau aceeași vorbă dămoală și aceleași mișcări greoae. Eu îi urmam de-aproape.

După ce-am prînzit mușteșe, ne-am răzleșit unul de altul pe podișul creștetului, de unde de jur împrejur, în fețe aburite, verzi albăstrii, munții păreau grămezi unele lîngă altele și în depărtare: mușuroae.

Am ajuns la marginea prăpastiei, de unde pe tăpșanul de jos, cirezile de boi se vedeau puncte albe, mișcătoare. Adîncimea acestei priveliști îmi aducea amețeli și parcă cine-va din fund mă chiema acolo, ori de la spate mă împingea în prăpăstie. Și acest fapt nedeslușit îmi aducea în suflet teama de mine însumi.

In crăpăturile stîncilor, ale acestui părete drept par'că numai cît ai întinde mîna în prăpastie, se vedeau pe ici pe colo, flori nemuritoare, albe în raze catifelate, groase cari pe acolo se numesc floarea muntelui. De cîte ori ca și atuncia nu m'au ademenit cu frumusețe și frăgezimea lor veșnică să fac un buchet neperitor..

Pe pictor l'am zărit mai încolo, întins fricos pe iarbă aproape de gura prăpastii; iar poetul, într'altă parte, sta înfipt în marginea genunii ca o statue, cu bărbia răzimată într'o mînă. Fie-care privia țintă de sigur, la o stea nemuritoare. Pe deputatul C. însă nu-l mai văzusem de cît-va timp. Dar nimeni cred, nu se întreba atuncia, unde să fi fost și ce-o fi făcînd singur.

De odată, parcă am auzit slab un gemăt, nn strigăt, un răget.

Era un glas nedeslușit și necunoscut în munte. M'a înfiorat. Dar îndată mi-am închipuit că nu poate fi deci un glas de om, în mare primejdie.

Poetul era cu mîna la ureche s'audă mai bine, și zărindu-mă m'a chemat. Mă apropiasem și mi-a șoptit cu groază:

— Cu C. se petrece, ori s'a petrecut o dramă. Hai, repede!

După gemetele, din ce în ce mai stînse, ne-am apropiat; dar nu vedeam nici un semn. In sfîrșit, parcă am zărit un colț de haină.

In timpul acesta sosise și pictorul.

Cu tălpile în sus, aproape de marginea prăpastii, C. sta propit în lungul mînilor, de laturea unei pietre. Haina i se răsturnase, așa că-i acoperea capul și-i înăbușa glasul.

— Ai curaj, i-am spus.

A mai gemut de cîte-va ori și glasul lui răgușit a tăcut ca gîtuit. Picioarele și tot trupul încordat îi tremurau. O mică mișcare într'o parte sau alta l'ar fi aruncat peste colțurile ascuțite ale atîtor stînci, bucățică și bucățică, în fund.

Pictorul și-a întors capul cu groază și-a pornit peste podiș.

Cu poetul numai amîndoi, cu inima strînsă de frică, ne-am lungit lîngă marginea prăpastii și în acelaș timp, cu o mînă prinsă în mușchiul podișului, cu cealaltă de odată l'am apucat de cîte un picior.

Era greu, ca mort. Anevoe ni-a fost —și asta a durat cît-va timp—pînă l'am ridicat pînă la mijloc. De aicea, l'am tîrît aproape moale.

Era umflat și vînăt la față și sufla greu, parcă din cap. L'am frecat și abia și-a venit în fire. Umbla bine; însă era îngrozit, prostit și mut. Ne temeam să nu înebunească. Și scoborîtul a fost tăcut și trist ca drumul la Golia, ori spre cimitir.

Sara, însă după ce-am mîncat și am destupat cîte-va sticle, C. a început să vorbească, să glumiască nerușinat, să cînta și să joace cu pictorul. Era același neschimat, cum l'am văzut cu o sară mai înainte. Și cît l'am întrebat, ce-a voit să facă cum i s'a întîmplat și ce-a simțit atîrnat cu capul în prăpastie, pînă l'am ridicat. nu ni-a răspuns un singur cuvînt; doar că ne zîmbia nepăsător, răutăcios.

C. Apostoliu.

AVIS

Un salon mare, *o odae de dormit, o odae mai mică, un antret și o bucătărie cu instalație de electricitate* este de dat chiar de acum sau de la Sf. Dumitru, cu luna sau cu anul mobilate sau nemobilate.—A se adresa **Căpit. Gh. Constandachi, Str. Bărboi 8.**

Ultime informaţii

Domnii membri ai comitetului executiv al partidului conservator-democrat sînt convocaţi pentru Dumineca 28 c., orele 4 p, m. în saloanele clubului din Piaţa Unirei.

◑ *Se anunţase că astă-zi se va publica în Monitorul Oficial, comunicatul ministrului de justiţie, în chestia anchetei magistraturei de la Iaşi.*

După cum ni se comunică însă din Capitală, comunicatul nu se va publica de cît probabil Luni.

Abia eri s'a trimes d-lui Scarlat Ferekide, primul preşedinte al Curţei de Casaţie, care se află încă la moşia sa din judeţul Dorohoiu, raportul spre a'l semna.

● *După ultimile ştiri cu privire la Holeră, flagelul ia proporţii atît la Petersburg, unde numărul cazurilor e de 1830, cît şi în alte guvernăminte.*

Cîte-va casuri noi au fost ieri la la Moscova şi la Odesa.

Trenul din Ungheni soseşte în fiecare seară cu mari întîrzieri, din cauza măsurilor de carantină.

● Am dat eri cîteva amănunte asupra mersului lucrărilor de aducerea apei de la Timişeşti.

Complectăm cele spuse eri şi după cum declară directorul acestor lucrări, pînă la finele campaniei se poate socoti că se va termina o captare pe o lungime de 1100—1200 m., rămînînd ca restul de 420 metri să fie isprăviţi pînă la începutul lunei Mai, anul viitor.

In ce priveşte lucrările de captare, pentru o lungime de galerie de 800 m., debitul constatat a fost de 22—66 m. cubi pe zi. Pentru lungimea totală a galeriei debitul total ar fi de 45,000 m. cubi pe zi, adică de două ori şi jumătate debitul necesar Iaşului şi Romanului.

Pentru campania anului viitor, pe lîngă lucrările semnalate, rămîne a se executa şi rezervoarele din Iaşi.

Contînd pentru anul viitor pe 120 zile bune de lucru, se poate spera, cu mult temei, că lacrările vor fi săvîrşite la termen.

● **Ministerul industriei şi comerţului lucrează în acest moment la modificarea legei pentru consolidarea terenurilor petrolifere.**

Un proect de reformă a fost depus la minister de către d-nii G. Danielopol, avocatul departamentului şi M. Bădescu Roşiori, preşedintele consolidarilor de la tribunalul Ilfov.

● Dupăcum am anunţat, cutremurul de eri noaptea a fost simţit în toată ţara.

Prin cîte-va locuri, cutremurul a cauzat stricăciuni.

La Roman, Samuel Lenobel, fost antreprenor al hotelului Trajan din Iaşi, care se afla la hotelul „Cocoş", a murit de spaimă.

◒ **Ridicolul preşedinte al comitetului teatral, d. Gr. Buicliu a demisionat.**

Condus de sfaturile d-lui Haralamb Lecca, d. Buicliu angajă trupa de operetă a d-lui Grigoriu, cu condiţiunea ca trupa să deie teatrului 28 la sută din încasări.

Aceasta n'a angajat întru nimic comitetul teatral, căci acest angajament a fost luat numai de d. Buicliu în tovărăşie cu d. Haralamb Lecca. Stăruinţa d-lui Lecca se explică uşor; directorul de scenă de la Iaşi, după cum se ştie a fost angajat astă-vară la Bucureşti ca director de scenă în trupa d-lui Grigoriu şi aducînd acum opereta la Teatrul Naţional, are avantajul, ca în afară de salarul de la Teatru, să încaseze lei noi şi de la d. Grigoriu.

Actorii trupei însă nu sunt tocmai cum se aştepta, aşa că trupa de două seri nu plătise taxele comunale.

D. P. Fîntînaru, prim-ajutor de primar a trimes o somaţie comitetului teatral prin care 'l somează să achite taxele, căci în caz contrar va opri spectacolele.

D. Buicliu s'a simţit ofensat (!) şi a trimes eri demisia sa d-lui Nicu Gane, cu menţiunea că nu şi-o retrage de cît în cazul cînd d. Fântînaru ar declara că nu se mai amestecă la comitetul teatral!...

◒ Camera de punere sub acuzare va lua în cercetare opoziţia lui Const. Botez silvicultor din P. Neamţ, contra ordonanţei judecătorului de instrucţie din Neamţ, prin care i se respinge cererea de punere în libertate.

De asemeni Camera va cerceta apelul făcut de procororul de Botoşani contra jurnalului tribunalului din acel oraş, prin care numitul Samoil Baraş fusese eliberat.

● **Judiciare.**—Astăzi tribunalul s. II-a a judecat contestaţia făcută de d. Mayer Goldştein pentru suma de 1500 lei, care a fost alocată statului de la falimentul Kiva Dickştein.

D. jude sindic a ridicat incidentul, că contestaţia este rău introdusă înaintea tribunalului, de oare ce pentru suma care face obiectul contestaţiei, judele sindic este cel competent; iar tribunalul nu se poate pronunţa de cît în apel.

Tribunalul a admis incidentul şi a dispus trimeterea dosarului d-lui jude sindic pentru a judeca contestaţia.

● **Aducem la cunoştinţa tuturor abonaţilor noştri, că «Opinia» ne avînd încasator nici în Capitală nici în altă parte a ţării, abonaţii noştri sunt rugaţi de a nu face plata abonamentului nici unei persoane, care s'ar prezenta în acest scop; ci să o trimită prin mandat poştal administraţiei ziarului.**

Aceasta spre a evita pe viitor neplăcerea ce au avut unii abonaţi de-ai noştri, de a se vedea încasaţi de persoane străine de administraţia noastră, cari le-au eliberat chitanţe false.

Noi am reclamat acestea autorităţilor competente şi atragem atenţiunea tuturor, spre a nu se mai repeta asemenea lucruri, cari produc infuziuni regretabile.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Evenimentele din Balcani se agravează

Sofia.—Noile influenţe ale tinerilor turci şi ale presei turceşti produc aci cea mai mare impresie. La aceasta contribue şi declaraţia Turciei că Poarta nu va întreprinde nimic înainte de a cunoaşte atitudinea puterilor cu privire la proclamarea regatului şi a independenţei.

In cercurile oficiale militare se declară că în împrejurările actuale, armata care în afară de cea activă nu are de cît 4 contingente din rezervă, chemate pentru manevre, nici-o schimbare nu va avea loc pînă la un nou ordin.

*

Sofia.—Agentul diplomatic al Marei Britanii a remis o notă ministerului de externe bulgar, declarînd că guvernul britanic nu va putea recunoaşte regalitatea bulgară înainte ca celelalte puteri şi Turcia să-şi fi precizat atitudinea în această chestiune.

*

Londra.—Agenţia Reuter află din Caneea că evenimentele din Balcani dau loc aci la consecinţi şi anume se asigură din izvor autorizat că Cretanii pregătesc pentru astăzi o lovitură de stat, în favoarea unirei lor cu Grecia.

*

Sarajevo.—Proclamaţia Impăratului Francisc Iosef a fost promulgată simultan în întreaga ţară, prin strigători publici. Proclamaţia s'a făcut cunoscută trupelor prin comandanţii respectivi.

Consiliul municipal întrunit în şedinţă extra-ordinară şi solemnă a trimes o depeşă de omagiu către Imparat. Seara s'au tras 101 focuri de tun şi s'au făcut iluminaţii.

*

Cairo.—Presa Egipteană condamnă procedeul Bulgariei.

*

Cetinge.— Guvernul muntenegrean a adresat puterilor semnatare ale tratatului din Berlin o notă, declarînd că consideră anexarea Bosniei şi Herzogovinei ca o violare a tratatului şi dacă puterile vor recunoaşte faptul îndeplinit, Muntenegrul să declară liberat de toate obligaţiile tratatului de Berlin şi în special de prescrierile art. 29.

*

Belgrad,—Ştirile despre modificarea stărei de lucruri în Bosnia şi Herzegovina au făcut o adîncă impresie aci. O mare agitaţie domneşte în aproape totalitatea populaţiei. Barbaţii conducători de partide şi ziarele apărute azi, sunt unanimi a cere o procedare energică în favoarea sîrbilor din Bosnia şi în contra Austro-Ungariei şi a provoca o intervenţie a Europei.

*

Atena.—In urma loviturei de stat din Bulgaria, populaţia Cretană a hotărît eri să proclame anexarea Cretei la Grecia. O hotărîre a fost adusă la îndeplinire astăzi. Intreaga insulă a instalat autorităţi elene. Mii de Cretani din provincie au venit la Canea să manifesteze cu entuziasm, aclamînd Grecia.

*

Londra.—Ziarul „Times" se exprimă în mod foarte viu contra anexărei Bosniei şi Herzegovinei şi zice: „Un congres al puterilor nu ar fi nici în interesul Turciei, nici în interesul acelora care doresc, fără egoism, să păstreze pacea. Anglia trebuie să refuze să participe la conferenţa, ale cărei margini nu sunt suficient limitate.

Ziarul „Daily News" zice că nu e necesar ca demersul, fie al Bulgariei, fie al Austro-Ungariei să tulbure pacea europeană; schimbarea statu-lui-quo în Bosnia şi Herzegovina este de o importanţă legală, mai mult de cît materială.

*

Colonia. — Chestiunea bulgară, zice ziarele, nu este tranşată, atîta timp cît proclamarea regatului bulgar nu este recunoscută de puteri. Suveranul Bulgariei nu este pentru puteri de cît tot principele Bulgariei.

*

Petersburg.—Ziarul „Nowoje Wremja" condamnă proclamarea independenţei Bulgariei.

Şi celelalte ziare blamează sever declaraţia de independenţa Bulgariei.

*

Belgrad.—Intr'o notă adresată semnatarilor tratatului de Berlin contra încorporărei la monarhia Habsburgică a Bosniei şi Hertzegovinei, se relevă că drepturile Serbiei în congresul din Berlin au primit o satisfacţie cu mult mai mică de cît ar fi meritat sacrificiile resboinice făcute de Serbia şi Muntenegru şi cu toate că Serbia a îndeplinit obligaţiile emanînd de la tratatul de Berlin în mod mai scrupulos, de cît ori-care altă ţară, nici o modificare a acelui tratat nu a avut loc în ultimii 30 ani, în favoarea Serbiei.

*

Bucureşti.—Din Belgrad vin ştiri că este absolut cert că mîine Serbia va declara resboiu Austro-Ungariei şi trupele vor încerca să intre în Bosnia.

*

Bucureşti.—Declararea resboiului între Austro-Ungaria şi Serbia este iminentă.

Din Belgrad se comunică că s'au înrolat 10 000 de voluntari, gata de luptă.

Ministerului de resboiu i s'au pus la dispoziţie 5 milioane de piaştri.

Scupcina a fost convocată de urgenţă pentru ziua de 27 Septembrie.

Inainte de manifestaţia ce a avut loc eri la Belgrad, ministrul Austro-Ungariei a avut o întrevedere cu cel al Turciei.

*

Belgrad.—Eri după amiazi s'a respîndit zvonul aci că Austro-Ungaria s'ar fi înţeles cu Romînia în privinţa atitudinei faţă de evenimentele din Balcani.

Ştirea însă nu s'a confirmat şi nu i s'a dat crezare.

*

Constantinopol.—Relaţiunile Turciei cu Bulgaria sunt rupte.

Consiliul de miniştri ţinut eri a hotărît rechemarea comisarului guvernului de la Sofia.

Mai toţi ofiţerii turci cer resboiul, dar aceasta nu e o dovadă că e şi voinţa întregei populaţii.

Comitetul tinerilor turci e contra răsboiului.

*

Bucureşti.—Din Filipopol se comunică că comandantul garnizoanei din acel oraş, fiind interviewat a declarat următoarele:

— „N'am mişcat pînă acum nici un om pentru Rumelia.

S'a dat ordin însă de concentrare şi în caz de mobilizare mai sunt 22 gloate de rezervă.

Am luat măsuri energice la frontieră.

Armata bulgară a declarat şeful garnizoanei, se urcă la 100000 de oameni,

Noi nu vroim resboiul, dar vom face tot sacrificiul pentru patria noastră".

*

Bucureşti.—Ştirile ultime din Belgrad spun că Regele Petru imediat ce s'a întors în Capitală, a convocat consiliul de miniştri, după care apoi a însărcinat pe d. Pasici, şeful radicalilor bătrîni să formeze un guvern de apararea naţională.

Noul guvern a şi fost constituit.

Bucureşti.—In ultimul moment vine ştirea că armata Austro-Ungariei a ocupat podul ce duce de la Neuwad la Petrovaradin în Serbia.

De asemeni a mai ocupat şi podul Buicol.

Se sice că şi trenurile care vin din spre Serbia vor fi oprite.

*

Bucureşti.—Serbia a mobilizat pînă acum doua corpuri de armata.

Austria a mobilizat trupele din: Seghedin, Temişana, Sibiu şi Agram.

*

Bucureşti.—Din Belgrad vine ştirea că de azi dimineaţă la orele 11 şi jumătate s'a început o mare demonstraţie pé străzi. Bărbaţi femei şi copii colindă străzile, în strigăte de: «Jos Austria», «Trăiască Serbia».

Demonstraţia continuă şi în acest moment

*

Paris.—Ziarele apărute azi cu noi amănunte asupra evenimentelor din Balcani, spun că un congres al puterilor nu mai are raţiunea de a fi întru cît nu mai e vorba de un conflict în Balcani, ci de un adevărat conflict european.

Asasinarea prinţului Georges nu se confirmă

Bucureşti.—Svonul despre asasinarea prinţului George al Greciei, nu se confirmă.

Probabil că svonul e falş.

LOTERIA

Bucureşti.—Astăzi s'a făcut în sala Camerei de depuneri, tragerea clasei a IV-a, a loteriei regatului romîn.

Au cîştigat:

10,000 lei No. 49,153.
5000 „ „ 40,905.
1000 „ „ 9,233, 43,419, 57,769, 54,851.
500 lei No. 17132, 41223, 55,299.
300 lei No. 812, 15593, 16550, 17853, 36662, 37045, 54303, 54973.
250 lei No. 652, 976, 7532, 9286, 12166, 15806, 16171, 14164, 21350, 21693, 22549, 24412, 26682, 29081, 29011, 29990, 32130, 32237, 34269, 36863, 34963, 38913, 42609, 44618, 51578, 52255, 59683.

Cabinetul de Chirurgie dentara
al
Doamnei Doctor CIUDIN NICULCEA
se va muta de la 26 Octombrie c. tot în str. Lăpuşneanu la No. 25, d'asupra parfumeriei Darmet (Robert) casele Mavrocordat. Intrarea prin gang.

DE VÊNZARE

Două case compuse din *2 prăvălii* cu locuinţă, bucătărie, pivniţă, situate în oraşul *Vaslui*, str. Hagiului 1314.
A se adresa d-lui *Avocat M. Magder* —Iaşi.

PRIMARIA COMUNEI IASI

Noi Primarul Comunei Iaşi, avînd în vedere că prepararea mezelurilor cere anumite instalaţiuni pentru ca acele mezeluri să fie preparate în condiţiuni igienice, avînd în vedere că pentru ca localurile unde se prepar ele să nu devie focare de infecţiuni vătămătoare sănătăţei publice este nevoe a se controla acele localuri, avînd în vedere că mulţi întrebuinţază substanţe colorante la prepararea cărnurilor de ori ce natură şi cum aceste substanţe colorante au de scop frauda adică de a da mezelurilor un aspect mai frumos de cît ar avea preparate cu o carne de calitate inferioară, servind în acelaş timp a acoperi şi numeroase aiterаţiuni ale lor:

Decidem:

Interzicem prepararea mezelurilor şi anume: potcoavelor, salamurilor de ori-ce soi, de cîrnaţi, costiţe, limbi afumate, şunci şi ori ce soi de mezeluri în afară de stabilimente sau fabrici anume înstalate în acest scop şi care au autorizaţiunea cuvenită fiind şi sub continua preveghere a serviciului sanitar.

Asemenea înterzicem colorarea mezelurilor cu ori-ce substanţe colorante.

Contravenienţii vor fi daţi judecăţei, iar mezelurile nefiind preparate în condiţiuni igienice se vor confisca.

No. 19599
13 Septembrie 1908

Anunciu

Atragem atenţia D-lor Podgoreni, că la ferma MANTA ROŞIE din Iaşi, (Galata) s'a înfiinţat **Pepenerii de viţe americane, holtuite si selecţionate** de felurite soiuri. Haltoirea este făcută pe viţe din **Algeria**. Rog pe domnii amatori a vizita şi se vor convinge la faţa locului.

Preţurile reduse. De asemenea *facem avantage, în ce priveşte plata. Se vinde şi cu hurta.* A se adresa la d. **Garabet Manea, Str. Carol.**

Păziţi-Vă a spala cu Clor!!
Clorul Vă distruge lengiurile!!

Singura instituţie care pe baza unui preparat chimic—invenţiune cu totul nouă—spală rufele fără CLOR dîndu-le o albeaţă incomparabilă—e noul stabiliment de:

SPĂLĂTORIE CHIMICĂ ŞI BOIANGERIE
„MODERNA"
Iaşi, Str. Lăpuşneanu 24 (lîngă Noak

Se spală chimic şi se vopseşte mai bine ca ori unde orice Haină de Dame, Domni, Copii, Toalete de Bal cele mai scumpe, Uniforme militare, etc.

Serviciu prompt. — Preţuri modeste.

LEI 2.60 KILO
Unt proaspăt

Se găseşte de vînzare la renumitul magazin de Coloniale şi Papeterie

Leon Kleiner—Iaşi
— Str. Anastasie Panu 38 —

MARTIN BUCHOLTZER

105 STRADA PACURARI 105

Spălătorie şi boiangerie chimică cea mai modernă

Reinstalînd fabrica şi angajînd personal special pentru spălătorie călcătorie şi boiangerie chimică. Am onoare a face cunoscut onor. şi vechei mele clientele că am reînceput a primi la atelierul de spălătorie, rufe, gulere, manşete etc. executînd comanda după dorinţa Onor. Public în cel mai scurt timp şi cu preţurile cele mai avantajoase.

Asemenea atelierul de boiangerie fiind cu totul reînoit şi assortat cu toate culorele moderne pentru ori-ce calitate de stofe recomandă în această artă Onor. mele clientele că pentru sezonul de toamnă şi iarnă, se primesc pentru colorat ori-ce fel de stofe, covoare, haine bărbăteşti, pentru femei şi copii, de ori-ce fel de stofe, perdele, cuverturi şi va fi prompt şi conştiincios servită. Garantez pentru toate colorile.

Recomand şi spălătoria chimică pentru curăţirea garderobei de haine de dame şi copii, toilete de bal, teatru, concert şi haine ofiţereşti, stofe de mobile, lucruri brodate, mănuşi, umbrele, panglici precum şi orice obiect ce se atinge de această branşă.

Pentru efectuarea conştiincioasă a flecărui obiect garatez.

Atrag mare atenţiune Onor. mele clientele că am instalat în atelier noui gherghefuri cele mai moderne, pentru spalat şi întins perdele care vor fi executate ca şi în străinătate.

Comenzile se primesc direct la fabrica Strada Păcurari 105 sau în oraş Strada Lăpuşneanu 25 lîngă parfumeria Robert şi Strada Atanasie Panu 64 şi la Bîrlad Strada Principală No. 223.

Incercaţi dar şi încurajaţi instalaţia cea mai modernă în această branşă şi cu experienţe pline de succes pentru mine şi Onor. public după 12 ani de practică în această artă, sper că voi satisface toate cerinţele publicului.

Cu osebită stimă
MARTIN BUCHOLTZER
Strada Păcurari No. 105

CAILE FERATE ROMANE

Plecarea şi sosirea trenurilor—GARA IAŞI

PLECAREA

Ante meridiane

Paşcani, Bacău, Piatra-N., Bucureşti	6.10
T.-Ocna, Burdujeni, Fălticeni, Botoşani	
Vaslui, Galaţi, Bucureşti	8.35
Dorohoi	8.40
Paşcani, Bucureşti	10.20

Post-meridiane

Ungheni, Chişinău, Odessa	12.05
Vaslui, Tecuci, Galaţi	3.10
Dorohoi	5.40
Paşcani, Bucureşti, Burdujeni, Fălticeni	5.55
Botoşani	
Vaslui, Bucureşti, Galaţi, T.-Ocna	9.05

SOSIREA

Ante-meridiane

Bucureşti, Tg.-Ocna, Galaţi, Vaslui	8.30
Dorohoi	10.35
Paşcani, Bucureşti, Fălticeni, Burdujeni	11.20
Botoşani	

Post-meridiane

Galaţi, Tecuci, Vaslui	1.05
Ungheni, Chişinău, Odessa	5.25
Bucureşti, Paşcani	6.20
Dorohoi	8.00
Bucureşti, Galaţi, Vaslui	9.05
Paşcani, Bacău, Piatra-N., Galaţi, Bucureşti	10.55
T.-Ocna, Fălticeni, Botoşani, Burdujeni	

Gonosan

TRADE MARK

ANTIBLENORAGIC

Cel mai bun şi aprobat de toate autorităţile medicale. Calmează repede durerile şi opreşte secreţiunea, *scurtează durata boalei şi preîntimpină complicaţiuni.* Doza: 4—5 ori pe zi cîte două capsule după mîncare.

De vînzare la toate farmaciile şi drogueriile din ţară. Preţul unei cutii 50 capsule lei 4; cu 30 capsule lei 2.75.

PINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa administraţiei ziarului, strada Ştefan cel Mare No. 38

E. Herovanu
AVOCAT
Strada Tăutu 1 Iaşi
Cons.: 8—11 dim., 6—9 sara.

De inchiriet O odaie mobilată. Str. Albă

De inchiriet maimulte apartamente de cîte două odăi şi bucătărie la imobilul din Iaşi, strada Păcurari No. 97.

Pentru codiţiuni a se adresa la d. avocat M. C. Drăcşăneanu, strada de Jos.

TIPOGRAFIA
H. GOLDNER
IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

GRILLAGES 1 m. de haut. EN RÉTAIL 0f30c.

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

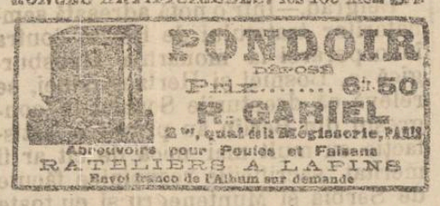

PORTE-POTS
en FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f50c.
Raymond GARIEL,
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.

10 lei ZILNIC

şi chiar şi mai mult se cîştigă uşor. *Sărliţi* pentru detaili Agenţii de publicitate „Presa" Bucureşti, *pentru S. B.* No. 8.

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— *Strada Golia 77* —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

Stefan P. Georgescu
AVOCAT
— *Str. Căpitan Pîun No. 10 bis* —
Primeşte consultaţii dela 7 jum. la 9 dim.

D-r Alex. Lambrior
— *Strada Vămii No. 1* —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

ADVOCATUL
EM. SOCOR
S'a mutat în Str. Veche 24

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— *Strada Cruci 41* —

Alfons Herovanu
AVOCAT
— *Str. Bărboi No. 19* —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

„ANCORA"
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907
PESTE 182 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,266,500

Societatea „ANKER" incheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi
Diferite alte asigurări atingătore de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei care au întîrziat

Să nu piardă ocaziunea acum la:

Clasa IV-a a Loteriei

Tragerea

la 25 şi 26 Septembrie

LEI 900000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţi vă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai rămas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 13
1/4	Un sfert	Lei 26
1/2	Una jumătate	Lei 52
1	Loz întreg	Lei 104

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4.50—lei	1/4	Un sfert	9—lei
1/2	Una jumătate	18 — lei	1/1	loz întreg	36—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştă

Se garantează servicin celuşaĭ Prompt şi conştincios

PLATA CAŞTIGURILOR se tace imediat după tragere.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 545 IAŞI, Sîmbătă 27 Septembre 1908

Industria Petroliferă

Dacă este ceva cu care ne mîndrim, cînd e vorba de industrie, este industria petroliferă. Necontestat că ea a progresat şi continuă a progresa. Petroleul găseşte pe fiecare zi întrebuinţări multiple şi variate.

Dar pentru a menţine această industrie la nivelul la care a ajuns pînă acum, şi încă a o face să meargă înainte, se cere ca ea să se sprijinească pe o producţiune constantă a petroleului. Ba încă s'ar cere ca aceasta să sporească neîncetat.

Or, din mai multe părţi se spune că în starea actuală a lucrurilor şi cu sondele acum în funcţiune, producţiunea anuală a petrolului nu numai că nu creşte, ci scade.

Acest lucru de altfel l'au afirmat şi unele ziare din Bucureşti.

Şi dacă aşa stau lucrurile, naşte întrebarea ce e de făcut?

Că nu mai este petrol în zăcămintele noastre miniere, e ceva ce nu s'ar putea susţine de cît de un om absolut ignorant în materie. Chestiunea aceasta a fost studiată în deajuns şi cu competenţă. Bogăţia noastră petroliferă se cifrează la cîteva miliarde, unii au zis pînă la 9 sau 10 miliarde.

Nu se exploatează astăzi din ea de cît poate pentru a 15-a sau a 20-a parte.

Şi dacă pe ici colo se aud voci cari spun că producţiunea petrolului e staţionară sau chiar în o mică descreştere, aceasta nu se poate atribui altei împrejurări de cît micei suprafeţe exploatate. Se cere dar pentru progresul nostru industrial ca să mărim această suprafaţă, să punem în explorare şi exploatare, terenuri noi.

Se ştie însă, că Statul e cel mai mare proprietar al unor asemenea terenuri. Dînsul va trebui să înlesnească acea exploatare, dacă nu să o facă el însuşi prin propriile sale forţe.

Deci, dacă n'ar fi la mijloc de cît acest iuteres, adică acel al menţinerii industriei petrolifere şi a celorlalte industrii sprijinite pe ea, la înălţimea la care au ajuns astăzi, şi încă se vede necesitatea pentru Stat de a valorifica zăcămintele conţinînd acest mineral, proprietatea sa.

Dacă mai adăogăm că din ceea ce se încasează pentru Stat din exploatarea petrolului, se contribue la viaţa de astăzi a lui, încă vedem apărînd aceiaşi necesitate. Statul însă merge şi el înainte. Cheltuelile lui se înmulţesc, are nevoe de mai multe venituri şi deci din acest punct de vedere încă exploatarea terenurilor sale petrolifere va fi bine-venită.

Insă o exploatare ca acea de care vorbim aici este costisitoare. Se cer în adevăr capitaluri mari.

Şi aici interveni chestiunea arzătoare a capitaluiui naţional şi strein. Fără îndoială capitalul, prin el însuşi n'are naţionalitate, dar împrumută pe aceia a detentorului său.

Pînă astă-zi e fapt cert, şi de nimeni nu poate fi tăgăduit că noi datorim multe capitalului strein. Pe cătă vreme eram la începutul dezvoltării noastre ca Stat şi ca ordine economică, nu vedeam de cît bunurile acelui capital. Din moment însă ce ne-am format, din moment ce am prins şi noi ceva aripi, simţim că acel capital cu toate bunătăţile lui, ne cam înăduşă.

Şi nu numai în industria petroliferă simţim aceasta, ci în genere în toată mişcarea noastră de resort economic. Am început o reacţiune împotriva acestei apăsări a lui, dar mijloacele noastre sunt mici şi slabe, pe cînd el este puternic. Şi această putere îi vine din înlănţuirea capitalurilor internaţionale.

Şi zic, că mijloacele noastre sunt mici, pentru un războiu aşa de mare. Şi sunt mici, pentru că aşteptăm totul de la Stat, iar iniţiativa privată, asociaţiile de capitaluri naţionale, ne-au dat prea puţin, dacă nu nimic. Statul ş a făcut datoria.

Nu se poate nega că toţi cei ce s'au perindat la guvern, n'au făcut cîte-ceva pentru întărirea elementului naţional, spre a-l pune pe picior ca să lupte cu succes pentru emanciparea lui.

Nu trebue să ne luăm după vorbe şi să ne închipuim că numai unii au îmbrăţişat cauza elementului naţional, iar alţii au fost tiranii lui. E o utopie a se crede că numai unii au acest simţ de apărare a naţiunii. Dar Statul a putut prea puţin pînă astă-zi. Căci să vedem ce a făcut pentru rădicarea industriilor naţionale, pentru întărirea elementului naţional, şi ne vom convinge că nu e de loc mult.

Pentru a creia meseriaşi Statul s'a mărginit a înfiinţa un număr de şcoale, pentru a avea comercianţi şi bancheri a făcut acelaşi lucru. E de ajuns atîta?

Procedînd ast-fel, Statul n'a făcut de cît să creeze o clasă de oameni cari simt şi mai tare şi mai crud apăsările capitalului strein.

Dar dacă aşa stau lucrurile, dacă Statul poate puţin, iar iniţiativa privată nu face nimic, trebue numai de cît să ne închinăm capitalului străin? Colaborarea lui în viitor trebue îngăduită? Dacă da, sub ce condiţiuni, ori fără?

V. I. Radu

Succesul de la Constanţa

Un nou triumf a încununat acum opera politică a partidului conservator-democrat. E alegerea de la Constanţa, în care lista partidului nostru în frunte cu d. Bănescu, fost primar al Constanţei, a fost triumfătoare, distanţînd lista guvernamentală cu 59 voturi.

Triumful nostru este cu atît mai mare, cu cît—după cum se ştie—prietenii noştri din Constanţa au avut de luptat în contra paşalîcului d-lui Virnav, om fără scrupule atunci cînd e vorba să-şi satisfacă ambiţiunile şi bunul plac, şi în contra partidului liberal unit—căci, este ştiut, în ultimul timp dizidenţa liberală a încetat, şi toate voturile liberale s'au pus pentru d. Boteanu, candidatul paşalei Virnav.

Dar semnificaţia acestei alegeri este şi mai mare, cînd ne gîndim că triumful partidului conservator-democrat, nu este atît triumful persoanelor, cît al PRINCIPIILOR.

Alegînd lista conservator-democrată, Constanţenii ca buni Dobrogeni şi-au manifestat simpatiile, încrederea şi speranţele lor în partidul nostru, de la care ei aşteaptă ameliorarea situaţiunii lor.

Alegînd lista conservator-democrată, Constanţenii au dat deplina aprobare sistemului de gospodărie comunală inaugurat şi practicat de d. Bănescu în timpul primarlatului său, şi în special modului just de a vedea al d-lui Bănescu în chestia apei, care interesează atît de mult pe locuitorii primului port al ţării.

Este posibil, ca paşaua Constanţei să intervie pe lîngă autoritatea centrală, spre a infirma rezultatul acestei alegeri; ori-cum ar fi însă, succesul partidului conservator-democrat în ţara bunului plac şi al celui mai dezgustător regim, este o dovadă vie de rădăcinile adînci, pe cari le-a prins în ţară partidul nostru.

E

Alegerea coleg. II de Ilfov

După întorsătura pe care o iau lucrurile, se pare că alegerea pentru colegiul al doilea de Ilfov, ce se va face în Ianuarie, va fi un moment fatal partidului conservator. Şi lucrul este explicabil, cînd ne dăm seama de modul cum se prezintă situaţia acestui partid faţă de viitoarea alegere.

Carpiştii nu numai că n'au fixat încă pe candidatul partidului lor, ceea ce nu ar însemna nimic; dar—graţie generalului Manu, care vrea cu orice preţ să candideze la această alegere, şi de a cărui personalitate fracţiunea cantacuzinistă ţine şi trebue să ţină seamă—o neînţelegere gravă, profundă, de natură a adînci mai mult disensiunile dintre această fracţiune şi junimişti este inevitabilă.

A nesocoti personalitatea generalului Manu, a trece peste candidatura sa, şi-a lupta în contra ei pentru candidatul oficial al partidului, ar fi pentru cantacuzinişti prea dureros, dacă nu imposibil.

Generalul Manu este omul, care alături de d. Gh. Cantacuzino a luptat cu înverşunare împotriva tendinţelor de acaparare a partidului conservator de către d. Carp şi partizanii săi. Impreună cu d. Gh. Cantacuzino, d. general Manu a încercat a păstra neatinsă tradiţia partidului conservator, moştenită de la Lascar Catargi. Şi dacă fostul şef al partidului conservator—succesorul la şefie al lui L. Catargi—şi-a uitat pentru moment datoria, este sigur, că faţă cu afirmarea generalului Manu de a reîntra în politică şi de a continua să fie ceea ce a fost, d. Cantacuzino nu va putea uita cu totul trecutul, şi nu va îndrăzni să lupte pentru căderea acestuia.

Dar atunci, d. Cantacuzino va veni în conflict cu d. Carp şi junimiştii. Şi astfel, graţie personalităţii generalului Manu, care se interpune între cele două fracţiuni ale partidului conservator, situaţia—îndestul de complicată şi de tulbure a acestui partid—se agravează.

O ieşire, pentru moment bună, din această încurcătură în care se află partidul conservator, nu s'ar putea face, de cît dacă generalul Manu ar renunţa să mai candideze. Aceasta însă pare cu neputinţă, pentru că generalul n'a fost nici odată şi nu va fi nici acum dispus, să cedeze ambiţiunilor d-lui Carp.

Iată cum alegerea colegiului al doilea de Ilfov va fi un moment hotărîtor pentru partidul conservator.

Em.

Teatrul la Sate

Novatorii grupaţi în jurul „Viitorului", cari pe fiecare zi născocesc cîte ceva pentru fericirea poporului romîn, au găsit acum în urmă că ceia ce lipsea acestui nefericit popor, pentru ca să fie complect mulţumit, este teatrul. Da, zic dînşii, a sosit momentul să le dăm ţăranilor şi teatru. Şi de altfel se vede o oare care logică în propunerea aceasta. Liberalii, numai în legislatura trecută, au făcut să se voteze un nomol de legi, cari de cari mai schiloade, ori neaplicabile, dar legi. Tot ei au creat pentru fericirea săteanului o sumedenie de funcţiuni şi funcţionari, în cît drept era ca după toate acestea să i se dea şi teatru.

Pe urma tuturor acestor măsuri, ţăranul a ajuns astăzi bogat. El nu mai ştie ce se facă cu paralele şi atunci de ce să nu se distreze, de ce să nu i se pue la dispoziţie un mijloc de petrecere sufletească aşa de ideală cum e teatrul.

Bine gîndit şi logic chibzuit dacă lucrurile ar fi aşa aurite cum vrea să ni le prezinte „Viitorul" şi ferice de partidul care într'un timp aşa de scurt, o legislatură, a putut face o minune aşa de mare.

Ne aducem aminte însă că pentru săteni se organizase conferinţe, cercuri culturale cari să-i instruiască cum să îngrijească de sănătatea lor şi a animalelor, cum să cultive pămîntul, să le spue dacă e bine să creadă tot numai şi numai în mămăligă, ori că ar fi mai de folos să cultive şi legume, să se ocupe de pomi etc.

Şi se vede că toate aceste organizări s'au produs efectele, ţăranii le-au făcut pe toate, s'au îmbogăţit şi nu le mai lipseşte de cît teatru.

Şi acesta e un lucru pe care noi nu-l ştiam; deci bine a făcut „Viitorul" că ni-l spune. Dacă stai bine, dacă ai de ajuns, ba încă de prisos, de ce n'ai rîde?

Şi ziarul cu pricina vrea să li se trimată sătenilor, artişti de la oraşe care să le arate bunătăţile teatrului, să le facă educaţia. Chiar dintre ţarani ar putea să fie îndemnaţi unii mai cu talent, să îmbrăţişeze o carieră atît de... veselă! Se va fi găsit astfel o nouă ocupaţie pentru săteni, un nou mijloc de cîştig.

Şi atunci nu-ţi rămîne de cît să te întrebi: ce ar să facă ei cu atîta bogăţie, cu atîta bricire?!

Vir.

CATE-VA NOTE

Viitorul de eri publică următoarea notiţă:

„D. profesor dr. Cantacuzino, directorul general al serviciului sanitar şi-a amînat sosirea în ţară pînă după 15 Octombrie". Ceea ce înseamnă, că d. Cantacuzino îşi propuse se să se înapoieze mai curînd.

Ne surprinde mult amînarea aceasta în împrejurările ameninţătoare prin care trece sănătatea publică a ţării şi cînd incapacitatea inferiorului său direct d. dr. Sion s'a manifestat şi a produs atîta vîlvă.

Nu crede d. dr. Cantacuzino, că atunci cînd ţara este ameninţată de grozava epidemie a holerei, datoria directorului general al serviciului sanitar este de a fi la postul său?

*

De cînd s'a aprins peninsula balcanică nu se mai aude nimic de d. N. Filipescu. Ba chiar *Epoca* invoacă mult mai rar numele darnicului ei patron. Să fie o simplă coincidenţă, sau d. Filipescu este ocupat cu găsirea mijloacelor prin cari ar putea amesteca şi România în incendiul balcanic?

Se prea poate ca bănuiala noastră să nu fie tocmai departe de adevăr. Amestecul României în afacerile altora ar putea aduce o schimbare de regim, şi... Unde mai puneţi că şi teoriile d-lui Carp în chestia...Hecubei, ar căpăta o straşnică dezmînţire, ceea ce ar profita personal micului dictator.

Căci ce urmăreşte d-sa în politica romînească?.

*

Dl. I. G. D., cel mai tînăr bărbat matur în politica ţării, *ne învoţă* cum poate deveni energic un popor mic, şi ne dă pilda Bulgariei „în care *întreg poporul* este chemat să se ocupe şi să hotărească de nezăuinţele şi destinele sale".

— Adică?...

— Adică, Votul universal. Iată dar serul energiei popoarelor mici. Ţara va fi recunoscătoare maturului june.

OAMENI ŞI LUCRURI

CANTARUL

13 Septembrie.

In toate colţurile, în toate străzile şi pieţele se află cîte unul. Fără să vrei, fie că vii de la băile de mare ori de apă dulce, fie că te-ai retras în vre-un colţ romantic al parcului pentru a te dilecta în valurile muzicei, ori pe malul singuratic pentru a asculta muzica valurilor, —îţi răsare în drum acest straniu aparat şi te invită: cîntarul.

De nenumărate ori am avut prilejul să studiez figura pacientului care iea loc fie pe fotoliul comod, fie în picioare pe cel mai simplu cîntar automatic, după ce cu mîna tremurătoare a predat cuiva, ori a aruncat în gura automatului moneda cuvenită.

Operaţia e scurtă; sentinţa vine fără multă aşteptare. Dar mi s'a părut că în cele cîteva secunde în care limba nesigură a cîntarului se plimbă în căutarea cifrei omul nerăbdător pătimeşte o întreagă veşnicie. El se află în starea psihică a aceluia care aşteaptă din gura severului judecător o grea hotărîre de care atîrnă soarta lui sau însăşi viaţa lui.

De-aceea poţi studia pe feţele acelor pacienţi, în momentul cîntăririi, toată gama impresiunilor şi emoţiunilor ce se succed cu o vertiginoasă repeziciune.

— Un kilogram! rosteşte unul cu adîncă mulţumire.

— Tot atît cît trăgeam şi cu două săptămîni în urmă rosteşte altul cu amărăciune, ca şi cum ar fi primit vestea unui dezastru.

Pentru că în acel chilogram de greutate fizică dobîndit în plus, omul nu vede cantitatea de carne cîştigată prin o viaţă liniştită ori prin hrana abundentă şi luată la vreme. Ci în acea bucată cîştigată e toată forţa cea nouă, toată vlaga redobîndită, e victoria liniştei, triumful bunei dispoziţiuni asupra grijii, iritaţiunii, a nervozităţii.

In prisosul de un chilogram este tot ce-i lipsia omului: dorinţa de traiu şi de voioşie, e biruinţa unei vieţi noui, e inaugurarea unei ere de suire, reîntoarcerea de pe pragul declinului, oprirea bruscă pe un povîrniş primejdios; e—în sfîrşit iluzia supremă a omului: prelungirea vieţei şi surmarea suferinţilor, fie fizice, fie sufleteşti.

Intre toată greutatea de atîtea zeci de chilograme şi acel unic chilogram este un abis pe care nu l'a putut trece şi pentru acest unic chilogram a trecut pacientul mări şi ţări, a schimbat modul de traiu, a sacrificat economia unor ani de muncă şi răbdare.

Intocmai ca Shylock el vede în chilogramul de carne moartea unei lumi duşmane, pedepsirea unei conspiraţii de rele şi de duşmănii şi de acolo soarbe emoţiunea supremă a învingătorului încununat de lauri. Iar în virtutea acelei diferenţe—neînsemnată în aparenţă—omul va deveni cu totul altul; va gîndi altfeliu, va simţi altfeliu; va fi optimist şi va iubi lumea...

Căci sufletul omenesc rămîne ceea ce este: un izvor din care răsare, mai pre sus de ori ce alt instinct, sentimentul iubirii de viaţă.

Redion

Drumul Gloriei

Celebrităţi necunoscute.—Public şi impresari.—Frumoasa Lison.—Amantă şi conferenţiară. Amantele criminalilor.

Nu arare ori, mi se întîmplă să citesc sub formă de ştire literară, ba chiar să întîlnesc la rubrica litere-arte a acestui ziar, o însemnare, cîte-odată banală, şi mai tot-deauna fără nici un comentariu, care ne arată că un căpitan din Köpenik, de ex om fără nici o cultură artistică, a fost angajat la cutare sau cutare teatru, în condiţiuni foarte avantajoase, şi nimeni nu manifestă mirarea, că un om cu totul nepregătit, e transplantat pe scena unui teatru de pildă, şi se menţine acolo, fără ca publicul să aibă a murmura,—acest public, care niciodată nu iartă vre-o stîngăcie sau nedibăcie, aceluia care îndrăsneşte să-i servească talentul seu.

Care e cauza acestei complicităţi a direcţiei cu publicul şi de unde această aprobare tacită?

Cauza trebue căutată cred, în nevoia de senzaţii pe care o resimte publicul, care se duce la teatru mai mult în vederea senzaţiilor ce i se oferă, de cît în scopul de a satisface necesităţi de un ordin mai pur artistic. In virtutea acestor necesităţi, masa rămîne satisfăcută sub impresia puternică ce o exercită de multe ori vederea unui escroc sau criminal asupra-i — şi asta e arta ce se gustă la teatru în aseminea caz. Celebrităţile necunoscute eri, sau cunoscute sub o formă mai... puţin artistică, se impun, şi impresarii aleargă după aceste achiziţii, pentru a trage cît mai mult folos de pe urma naivităţii publicului.

*

Citesc într'o gazetă, că frumoasa Lison, cum a fost supranumită foasta amantă a locotenentului Ulmo, e angajată de un impresario, ghiciţi în ce scop?... Pentru a ţinea o serie de conferinţe în America, asupra... crimei.

Nu am putut controla veracitatea astei notiţe, dar ori-cum, ştirea e prea bizară pentru a nu fi comentată.

Inainte de ori-ce comentarii, sînt dator această mărturisire cetitorilor, că ştirea de mai sus îmi sugeră reflexiile cele mai amare, cu privire la gloria şi mărirea acestei vieţi.

Va să zică, ajunge să fii o... frumoasă Lison, care care, să fii amanta unei săcături care comite o crimă, şi lumea să alerge după tine, prezenţa ta să fie suficientă pentru a aduna o sală de mii şi mii de persoane, cari să asculte nu ce spui tu, căci nu vei spune de cît prostii, dar sunetul vocei tale, să analizeze privirile ochilor tăi, gesturile mînei tale, mlădierea corpului tău, să te consacre cu alte cuvinte, gloriei, gloriei unui moment numai, e drept, dar gloriei!

Inchipuiţi-vă o frumoasă Lison, care a stat doi ani într'o casă ale cărei zăvoare se deschid cu atîta... uşurinţă, care a făcut cunoştinţa unui ofiţer de marină acusat de înaltă trădare, şi iat-o consacrată gloriei, iată fericirea ei făcută.

Dacă, eşind din vechea-i locuinţă, ar fi întîlnit un nenorocit pick-pocket sau un tîlhar de cai, de sigur că marele public nu i-ar fi făcut alt omagiu decît acela al unei celule sărăcăcioase dintr'o închisoare, fără cea mai mică aluzie la criminalogie.

Şi cu toate astea e aceiaşi creatură cu aceleaşi cunoştinţi!

Mîine, poimîne, se mai găseşte un autor de actualităţi, care să scrie un roman intitulat: „Amanta unui ghilotinat", la care lucru se cere condiţia ca trădătorul să fie ghilotinat, sau „Amanta unui simplu condamnat" în caz cînd nu se va ajunge la pedeapsa capitală, şi iată o altă lature a gloriei frumoasei ascelerate.

Cred că asta ar face pe frumoasele fete să ofere prime de încurajare amanţilor care s'ar deda la acte criminale!... Aceasta n'ar fi de altfel ceva nou.

Cunoscuta cîntăreaţă Merelli, care a rîdicat la sublim rolul Margaretei din Faust, murea—se zice, de foame, pînă în ziua cînd amantu-i, un simplu funcţionar de bancă, fu osîndit pentru furtul de 800.000 franci, sustraşi pe nesimţite în cursul unui timp mai îndelungat.

Propunerile de angajament începură a curge și gloria ei fu făcută.

Nina Lassave, amanta lui Fieschi, fiind iubită de un regicid, fu angajată, după proces, pe prețuri fabuloase ca „directoare" de cafenea, de oarece de alte talente, pare-se, nu dispunea.

Și astfel se făurește drumul gloriei la aceste ființe... privilegiate, în timp ce ambițioșii făuresc planuri și invidiază monumentele celor privilegiați de soartă.

MIȘCARE INTELECTUALA

Mișcarea culturală a germanilor din Romînia

„Die Kulturarbeit des Deutschtums în Rumänien".

Dintr'o carte cu titlul de mai sus, care va apare în curînd, o operă a d-lui Dr. *Emil Fischer*, ziarul nemțesc din Capitală *„Bukarester Tageblatt"* extrage un articol intitulat: „Kirche und Schule", *„biserica și școala"*.

Reproducem din acest capitol unele date și fapte, care nu pot să ne fie indiferente:

Cei dintăi învățători ai școalei evangelice din București, despre cari avem știri precise, au fost: *Roth, Dick* și *Hennig*, pe la anul 1765.

După numele lor ei trebue să fi fost *Saxoni* din Transilvanie. Primul *pastor coel. luth. evang. „Bucarestin"* se numește (a. 1731) *„Martinus Wagner"*, de și nu exclusă posibilitatea ca și înaintea lor au fost și alți profesori și pastori lutherani în București, a căror nume însă n'au ajuns până la noi; de oarece *politica* bisericei luterane din Transilvania de pe atuncea nu vedea cu *ochi buni emigrarea* în țările străine a conaționalilor ei și aceștia veneau cîte odată la noi pe ascuns.

Această politică *ultra-conservatoare* era proprie nu numai bisericei, dar și statului german până la ultimile decenii ale secolului trecut, și germani emigrați din imperiul german nu numai că nu aveau nici un sprijin din partea patriei germane, dar *emigrarea* era considerată ca o *nenorocire* pentru imperiu cum scria oficiosul organ *„Kölnische Zeitung*. Totuși cîte schimbări nu s'au produs de atunci și Imperiul german nu numai că nu mai pune astăzi pedică acestor emigrări, care sunt un isvor de bogăție pentru germania, dar îi dă și tot felul de sprijin și chiar bănesc.

Așa dar, și școalelor luterane din București guvernul german acordă astăzi o subvenție anuală de 30.000 de mărci care subvenție e vorba să se rîdice în curînd la 50.000 de mărci.

Școala luterană din București e frecuentată astăzi de 1458 de copii, după cum vedem în darea de seamă a d-rului Lenz din anul 1907—1908 (*Berichtü ber das Schuljahr 1907—8)* pag. 37, efectivul acestei populații școlare se descompune cam astfel: grosul îl formează copii de origină germană: un *imperiu german, Austria* și *Elveția germană* cu 47,1 o|o, romîni 31,1 o|o (sau 458 copii din care 278 de băeți și 180 fete), mosaici 29,6 o|o.

Colonia germană din București se rîdică actualminte la cifra de 20,000 inși, iar importul imperiului german la noi ajunse în anul 1906 la cifra de *422* de milioane mărci.

Luîndu-se în considerațiune politica colonizătoare modernă a imperiului german (mai ales în timpurile din urmă în *Asia mică*), se înțelege ușor marea valoare ce o presintă Bucureștii pentru Germania nu numai pentru comerțul ei cu Romînia care se ridică la mai bine de ½ miliard, dar și ca *etapă* și punct de *sprijin* al curentului german pentru Orient.

Din acest punct de vedere al intereselor germane, autorul (dr. Emil Fischer) cere ca Germania cea mare și puternică luînd pildă de la *Romînia cea mică*, care în budgetul ei prevede sumi cu mult mai mari pentru scopurile culturale a conaționalilor ei din afară de regat, să-și urce sprijinul ei bănesc pentru școalele germane din Romînia la o sumă cu mult mai mare de cît aceea de pînă acum.

Autorul cere aceasta nu pentru a *germanisa pe romîni*, dar pentru conservarea limbei germane și a sentimentelor germane la copii de părinți germani *„Wir wolen Deutsche sein und bleiben"*; prin fraza aceasta precum și de cîteva notițe strecurate în articol, autorul pare a avea idea cum că *germanii* ar fi persecutați la noi, ceea ce nu e adevărat.

Rezervîndu-ne a reveni asupra lucrării dealtmintrelea interesante a d-lui dr. Fischer, cînd ea va apare în volum, închidem pentru astăzi această mică dare de seamă.

Prof. Dr. N. G. Dossios.

Litere-Științe-Arte

Arta și Holera.—Iată de sigur cea mai stranie apropiere de cuvinte pe care și-o poate inchipui cineva. Ce legătură pot avea ele? Ce comunitate poate exista între aceste două noțiuni? Cu toate aceste legătura, sau mai bine zis incompatibilitatea există și pe noi ne atinge în mod deosebit, odată cu apropierea stagiunii teatrale.

In marea noastră vecină—Rusia, flagelu holerei bîntue cu furie. Petersburgul e în momentul de față orașul cel mai primejdios; străinii și călătorii îl ocolesc pre cît pot; mortalitatea e imensă, și multă, multă vreme încă, pericolul nu va fi conjurat.

Trupele artistice străine au toate inscrise în programele turneelor lor, capitala Rusiei și numai după consacrarea lor în Petersburg, cutreeră celelalte centre mari ale Rusiei. E dar lesne de prevăzut că în actualele împrejurări prea puțini artiști mari vor întreprinde călătorii în Rusia unde s'ar expune nu numai la primejdie, dar—reîntorcîndu-se—ar risca o prea lungă și severă carantină.

După cum se știe noi ne bucurăm de favoarea celor mai multe vizite artistice grație vecinătății cu Rusia, care e foarte rentabilă. Și iată de ce din cauza flagelului holeric orașul nostru e expus a rămînea cam văduv de celebrități artistice.

*

Foiletonul ziarului „Frankfurter Zeitung" cu data la 1 Octombrie, consacră o notiță biblio-biografică d-lui Titu Maiorescu, cu ocazia aparițiuni, „operelor complecte în editura „Minerva" din București, amintind din nou că scriitorul romîn a fost cel dintăiu care a făcut literaturii noastre contestabilul serviciu de a populariza filosofia lui Schopenhauer.

Ziarul german dă în traducere cîte-va din aforizmele originale ale d-lui Maiorescu. Și într'aceste apare odată mai mult spiritul pesimist al filosofului de la Weimar.

*

Sarah Bernhardt a terminat o nouă lucrare dramatică în 5 acte, profitînd de scurtul timp în care s'a recreat și n'a apărut pe scenă. Lucrarea e gata, îi lipsește numai titlul.

*

Un membru al celei mai înalte aristocrații engleze, Carol Shaftesburg, foarte reputat pentru minunata sa voce de tenor a primit o strălucită ofertă din partea unui impresar.

Pentru un turneu în America de 30 de săptămîni i-a oferit 600,000 mărci, cîte 20,000 pe săptămînă. De și impresarul, William Mossis, se angajază a organiza turneul în briliante condițiuni, vrednice de un nobil, acesta n'a primit oferta.

*

Romanciera engleză Ouida, moartă nu de mult în Italia, a lasat un roman neterminat „Helianthus". Lucrarea postumă va apare într'un volum de 400 pagini editat de o mare librărie londoneză.

Se afirmă că eroii romanului sunt unii din creatorii Europei moderne și că sunt în această scriere pasagii foarte severe, protestări violente contra nedreptății sociale.

*

Napoleon a alimentat literatura și arta mai mult ca ori ce alt personagiu istoric al vre unei epoce. Lipsia pînă acum numai din... operetă și golul va fi împlinit. Se anunță că Heinrich Reinhard, compozistul operetei „Fetița dulce" a terminat o nouă operetă „Napoleon" în care marele corsican este eroul principal. Ea va fi montată la „Apollo-Theater" din Viena.

*

La Paris a murit subit celebrul decorator de teatre Mercel Jambou, în vrîstă de 60 de ani. Terminase decurînd splendidele decorațiuni la Opera cea mare pentru „Götterdämmerung" (Crepusculul Zeilor).

*

Ziarul parizian „Cri de Paris" a anunțat că ideea organizării unei expozițiuni de artă germană în Salonul de toamnă al Parisului n'a reușit, din cauza împăratului Wilhelm II. Alte ziare afirmă însă că guvernul german a refuzat de a trimite lucrări de artă aparținînd statului, pentru a le expune în zisul salon.

*

Cea mai picantă caracterizare a „congresului presei" care a avut loc de curînd la Berlin a fost acea făcută de reprezentantul ziarului italian „Il secolo". Fie-care categorie de ziarist — englezi, franceji, germani, ruși, italieni — ie zugrăvită după anumite particularități fizice și etice relevîndu-se note surprinzător de originale.

Ziariștii italieni au fost mai puțin numeroși,—40 în total.

*

Intre minunățiile actualei expozițiuni franco-britanice din Londra este și un „templu al bogăției". Comorile cuprinse în el sunt fabuloase: aur, pietre, metale rare, perle, nenumătate piese artistice, monede și obiecte nevăzute formează atracțiile acestui templu care s'ar putea numi al lui Mammon.

Informații

◒ *După o notă a agenției telegrafice, în cursul ultimei săptămîni, au fost în întreg imperiul rusesc 4,322 cazuri de holeră, din care aproape 2000 mortale.*

După-cum se vede flagelul continuă să facă mari ravagii.

◑ Ministerul de interne a dat ordin polițiilor de la fruntaria din spre Galița să nu mai permită intrarea în țară a călătorilor cari vin din Rusia.

Pentru acești călători nu va rămînea deschis de cît un singur punct: Burdujenii.

● S'a declarat vacant postul de preot la biserica din comuna Cepleniță, în locul defunctului preot C. Ianoliu.

◒ Zilele acestea se vor distribui haine și cărți elevilor saraci din școalele primare, din fondul donat de primăria Iași.

◔ Asupra numirei unui medic primar al orașului, în locul d-lui dr. C. Buicliu, care pe ziua de 1 Octombrie este scos la Pensie din oficiu, se zice că nimic nu s'a hotărît pînă în prezent.

Unii dau ca sigură numirea d-lui dr. Anghel, iar alții numirea d-lui Imervol.

● Din Kișinău ni se comunică că alaltă-eri seara consiliul de higienă al acelui oraș s'a întrunit, luînd mai multe deciziuni cu privire la combaterea holerei.

S'a decis înființarea încă a cîtorva pavilioane de izolare la marginea orașului și supravegherea îndeaproape a călătorilor, care soseso din Odessa și din guvernimintele contaminate de holeră.

Cu această ocazie s'a mai decis pedepsirea farmaciștilor, care au fost dovediți că au falsificat medicamente.

◒ Comitetul inspectorilor generali ai armatei va fi convocat în primele zile ale lunei Octombrie a. c., la ministerul de rezboiu, pentru a se ocupa cu mutările ce urmează a se face pe ziua de 15 Octombrie, în vederea înaintărilor ce au a se face în armată pe ziua de 28 Noembrie a. c.

◑ Pentru examenul de capacitate al maiștrilor de lucru manual, ce va avea loc în ziua de 15 Octombrie în Capitală, ministerul instrucțiunei publice a numit o comisiune compusă din d-nii: Solomon Haliță, inspector general al învățămîntului primar, președinte; N. Moga și I. Bobeni, membri.

◔ D. Gh. Kernbach, prefectul județului, a fost în inspectarea comunelor de pe malul Prutului, spre a vedea dacă se pun în aplicare măsurile ordonate pentru combaterea holerei.

◔ Guardul de artilerie cl. I Teodorescu Dumitru, de la școala de artilerie și geniu, a fost trecut pe ziua de 1 Octombrie a. c. în poziție de rezervă din oficiu, repartizîndu-se la comandamentul corpului 4 de armată.

◔ D. Richard Tuffli, plutonier din regimentul 14 Roman, a fost înaintat pe ziua de 1 Octombrie ofițer în rezervă în regimentul Ștefan cel Mare No. 13.

◒ Membrii consiliului comunal au fost convocați, în ședință extra-ordinară, pentru Luni 29 Septembrie, la orele 4 p. m., sub președenția d-lui primar N. Gane.

◒ Am vorbit acum cît-va timp despre un îndrăzneț furt comis la crîsmarul I. Wexler Polak din strada Veche, de la care hoții au furat suma de 3000 lei.

Poliția de siguranță a arestat pe doui indivizi, anume: I. Solomon zis și Kiru și I. Șteinberg, doui vechi clienți ai poliției și contra cărora ar exista dovezi că ei sunt autorii furtului de la Polak.

● Ministerul de interne, de acord cu avizul consiliului administrativ superior, a admis recursul făcut contra alegerei comunale din Sinești și infirmă decizia delegației județene.

◒ Ministerul instrucțiunei a înaintat directorilor școalelor primare urbane și rurale o circulară prin care le recomandă să cultive plante în cutii de lemn, făcute din cîte-va scînduri prinse în cue și umplute cu pămînt. Mijlocul acesta fiind comod și necostînd nimic este la îndemîna ori și cui, de aceea nu se va putea dispensa de el nici unul din învățătorii cari nu pot dispune de o bucată de pămînt cît de mică.

El este în acelaș timp și un excelent mijloc educativ și de aceia se recomandă din nou și școlilor urbane.

◔ D. C. Teodorescu, absolvent al facultății de litere, a fost numit suplinitor la catedra de istorie a d-lui S. Mitru, de la școala normală „Vasile Lupu" din Iași.

● Tinerii farmaciști din localitate se agită, în vederea modificării legei sanitare. In acest scop au ales un comitet de acțiune, cu îndatorirea de a aduce la cunoștință doleanțele lor.

La deschiderea sesiunei corpurilor legiuitoare, comitetul acesta, împreună cu comitetul central din București, care reprezintă interesele tinerilor farmaciști din țară, comitetul va începe o vie campanie prin presă, va prezenta un memoriu d-lui Prof. Dr. Cantacuzino directorul general al serviciului sanitar, guvernului și membrilor corpurilor legiuitoare, cerînd desființarea concursului pentru deschidere de farmacii și desființarea dreptului de transmisibilitate prin moștenire a farmaciilor publice.

● Ca să se vadă cît de mare e neglijența celor din fruntea serviciului sanitar superior, neglijență relevată într'o ședință precedentă de însăși membri acelui serviciu, e de ajuns să relevăm că în timpurile actuale, față de pericolul cu care ne amenință holera, serviciul sanitar superior se ocupă cu...reorganizarea abatoarelor!

◔ Vineri 26 Septembrie a. c. se desfășoară un program cu sujete noue la Teatrul Cinematografic Pathé Frères (Circul Sidoli).

Partea actualităților cuprinde catastrofa pe liniile Tramvaiului electric din Berlin; e o nenorocire fără seamăn datorită neglijenței unui conductor. Pe pînza cinematografului ni se arată locul catastrofei, victimele, ajutoarele etc. Catastrofa a avut loc la 13 Septembrie a. c. Programul actual va cuprinde de asemenea cîteva instantanee de la înmormîntarea Prințului Sturdza — cortegiul de la casa mortuară spre Cilibiu.

Celelalte părți ale programului cuprind scene și sujete absolut noue, nevăzute încă la noi, de oare-ce filiala din orașul nostru are privilejiul de a reprezenta aci toate noutățile casei Pathé Frères din Paris și după șase luni de abia aceste aparițiuni sunt puse în vînzare și arătate în teatrele din lume.

O vedere interesantă luată de pe natură și cuprinsă în Programul actual este fabulosul oraș New-York. Redările acestea care vor rula pe pînză Vineri; sunt cinematografieri recente, receptate săptămîna trecută. Restul programului abundă în scene comice, dramatice, sportive etc., etc.

● **Din Basarabia.**—De curînd s'a format un comitet, compus din mai mulți proprietari din ținutul Bălți, pentru a organiza o expoziție agricolă.

Comitetul se compune din d-nii: A. N. Crupenski, A. A. Lalevici, N. M. Crupenski, A. G. Rîrșcanu, Derejinski și I. V. Herz.

Comitetul a adunat până acum, în acest scop, suma de 1000 ruble.

— In localul refugiului Iesle, pentru copiii mici, ce funcționează în Kișinău, sub patronajul d-nei Charusin, soția guvernatorului Basarabiei, se va înființa și o capelă, unde să se oficieze serviciul leturghiei în fie-care Duminică și serbătoare.

● Poimîne se va face la P. Neamtz instalarea noului batalion permanent de infanterie din regimentul 15 Răsboeni.

La primă-vară se va face o cazarmă specială pentru acest batalion.

● In corpul didactic primar din județul nostru se va face o mișcare pe ziua de 1 Octombrie.

Cu această ocazie îse vor complecta și locurile vacante din învățămîntul primar rural.

● Astă-zi la orele 4 d. a. va avea loc în salonul conservatorului de muzică, o repetiție a elementelor orchestrei cu instrumentele de coarde, în vederea concertelor filarmonice ce au a se da de orchestra conservatorului la teatrul național.

◑ La școala belle arte au fost admiși în urma concursului, pentru cursurile anului întăi, următorii candidați: M. Mercheș, Miziade Țoni, M. Mitescu, Ștefan Rotariu, Adela Filipescu, Othilie Bries și Marie Garneatza.

DIVERSE

— A fost arestată și înaintată parchetului femeea Măriuca Bălănici, autoarea furtului de 2500 lei de la locuitorul Vasile Garași, din comuna Bucium.

— D-nii Timofte Bețu și Iohan Vomer au reclamat autorităților pe Victorian Iordanovici, pentru că i-ar fi escrocat cu niște bilete de loterie.

— Azi a fost internat în ospiciul Socola Gh. Cociu, fost profesor de muzică, fiind atins de manie religioasă.

— Lucrătorul Const. I. Dascalul din strada Palat, pe cînd lucra la facerea unui scrinciob în strada Albă No. 6, a scapat un fer jos, lovind în cap pe băetul Aron Fischler, căruia i-a cauzat o gravă contuziune.

— La azilul de bătrîni din strada Buzdugan No. 6 a încetat din viață d-na Safta Popescu.

Medicina și Holera

Dacă mai înainte ne veniau de peste Prut lăcustele și pesta bovină azi ne amenință *holera*!

In Rusia nici odată viața nu a fost mai familiarizată cu moartea ca acum, iar noi cuprinși de o teroare amestecată cu speranță.

Ameliorarea vieței umane mai întăi prin medicină și în urmă prin morala dedusă din un ideal raționat nu e de ajuns, fiind-că față de acesl microb, care ne privește cu un ochiu de antropofag, punctul de sprijin al științei e foarte fraged.

Știința, nu e atît de sigură nici atît de precisă în determinarea fenomenelor, acestei imposibilități științifice i se opune de experienți cugetate o prudență pozitivă la început o atitudine provizorie gata de modificat după cum împrejurările vor dicta.

Cu agitații idealiste, nu se suprimă mizeria, realitățile cari lovesc vederile ne întristează pînă la cea mai adîncă milă socială! Singurile rezultate utile sunt măsurile de higienă publică și privată, lăsînd la o parte teoriile și ipotezele ce nu sunt de cît simple artificii de memorie. Higiena va serba cea mai frumoasă zi de triumf aplicînd trofeele ei bine făcătoare a ne civiliza locuințele, terenurilor și *conduita vieței*!

Noi avem medici veterani, cari cunosc holera nu din cărți ci au făcut campanii atît în țară cît și în Franța, unde au cîștigat, pe cîmpul *de luptă* galonul de aur, unii din ei au dus știința peste frontieră, nu ca atome de colorate ci ca corp de doctrină, și descoperiri care raionează în totul universul, cărora le-a deschis porțile acele academii cari sunt gloria occidentului.

Acești bătrîni, cari au ajuns la poarta vieței, ce nu așteaptă de cît termenul pentru a pleca în țara visurilor de unde au venit, ca mai autorizați prin vrîstă și experiență,—deși în țară sunt aproape necunoscuți, își vor da și ei cuvîntul la timp. Căci și spune cine-va părerea în așa împrejurări este o datorie morală de conștiință; ei, nu atacă nici odată persoanele dacă reprezintă principii adverse și nu ascund nimic ce nu poate ascunde de cît cu sacrificiul convingerii.

Medicii de la cea mai înaltă și mai lucidă inteligență, cuprinși de umanitarismul sincer, nu pot rămînea străini la durerile omenirei; ei sunt gata a face front ori căror evenimente fie ele cît de grave, totdeauna simțitori la ori ce chemări omenești de și mulți duc o viață plină de necesități, amenințați a se lovi de groase efecte.

Ei dau tinerețe, munca, sănătatea și chiar viața pentru binele omenirei, cu o credință neclintită în progresul spiritului și al dreptății, urmînd cu o ură puternică putreziciunea coruptă și vătămătoare a societății numită *trînddvia*.

Prezența actualului director, în conducerea serviciului sanitar, este un succes pe care progresu timpului îl reclamă ca un semn de civilizație!

Insușirea spiritului de inițativă și autoritate îl pune în evidență ca o virtute nu fără expresie.

Dacă este în natură ceva misterios, aceasta e simpatia.

Unii critici fără ocupație, îi atacă conduita în domeniul activității, reproșîndu-i prin ziare că, tocmai acum s'a dus în preumblări.

Aceste observații lipsite de nuanțe fac să 'ți risipești prestigiul educației!

In o societate elementară, actele omului de știință pe care nu 'l poate înțălege fie-care, sunt aspru judecate, societățile de tip inferior sunt caracterizate prin despotizm, mai aș putea zice că, sistemul penal există singur.

Pentru omul artei, contactul prelungit cu lumea cultă e o necesitate profesională, pentru discuția cu acele spirite înalte din occident, te face să profiți mai mult de cît ai citi toate uvrajele, mai cu osebire acum cînd se fac încercări cu vaccinarea.

Sunt alte bromuri morale, cari l'au precedat imediat, ce se plimbau mai mult și nu făceau nimic alt de cît, să opereze bătăturile puternicilor de pe atunci, și a susținea în plină lume medicală, cum că varza murată este cauza pelagrei!?

Iată un gest ridicul care scoborîse în conștiință, la ultimele ei margini!

Să trecem la alt ordin de fapte: Sunt naturi cu o mare forță de iluziuni, care, contribue a introduce din ce în ce mai mult monotonia și banalitatea, fiind-că nu încetează a reveni înapoi asupra celor zise și repetate indefinit: ce atitudine a luat consiliul medical superior? Ce fac consiliile de hygienă? Ce gîndește directorul general al serviciului sanitar în cas cînd vom fi amenințați?

Toți aceștia au vederi deosebite.

Miopii ne măresc meritele, presbiții le micșorează iar orbii le neagă și acestea toate de odată, în cît nu știu ce să mai zic! (Va urma).

Păziți-Vă a spala cu Clor!!
Clorul Vă distruge lengiurile!!

Singura instituție care pe baza unui preparat chimic—invențiune cu totul nouă—spală rufele fără CLOR dîndu-le o albeață incomparabilă—e noul stabiliment de:

SPÁLÀTORIE CHIMICÁ ȘI BOIANGERIE

„MODERNA"

Iași, Str. Lăpușneanu 24 (lîngă Noak

Se spală chimic și se vopsește mai bine ca ori unde orice Haină de Dame, Domni, Copii, Toalete de Bal cele mai scumpe, Uniforme militare, etc.

Serviciu prompt. — Prețuri modeste.

Ultime informaţii

Domnii membri ai comitetului executiv al partidului conservator-democrat sînt convocaţi pentru Dumineca 28 c., orele 4 p, m. în saloanele clubului din Piaţa Unirei.

● *Aflăm, că zilele acestea s'au trecut prin Ungheni—cu toată opunerea medicului respectiv—12 vagoane de fîn, aduse din Rusia, din regiunile contaminate de holeră.*

Alte multe vagoane de fîn, cari nu au putut trece încă, aşteaptă să le vină rîndul.

Cazul este de o extremă gravitate şi cerem autorităţilor competente să intervie cu toată energia, ca aseminea cazuri să nu se mai repete.

Pentru a se satisface setea de cîştig a unor comercianţi, ţara nu trebue să sufere consecinţele groaznicei epidemii.

Noi ne facem datoria să aducem faptul la cunoştinţa publică, spre a se şti asupra cărora cad responzabilităţile.

◔ Din Paris se anunţă că profesorul doctor Toma Ionescu a repetat la Academia de medicină comunicarea făcută la congresul din Bruxelles în privinţa noului său sistem de anesteziare.

Succesul de la Bruxelles a fost egalat de cel din Paris. Membrii Academiei au felicitat călduros pe decanul facultăţii noastre de medicină pentru descoperirea sa, care constitue un adevărat eveniment ştiinţific.

◑ Primim la redacţie plîngeri în contra unora dintre conducătorii tramvaielor, cari caută să realizeze mici economii din resturile pe care uită să le restitue pasagerilor.

Rugăm direcţiunea tramvaielor să se intereseze de aceste chestiuni mărunte, cari-şi au importanţa lor.

● Am anunţat acum cît-va timp că Zaharia Timofte autorul crimei sevîrşită în Decembrie 1907 în comuna Cristeşti, a fost prins în Rusia.

Se ştie că acesta în earna anului trecut a omorît pe cnezăteanul său Gheorghe Panainte, după care a trecut Prutul înnot, refugiindu-se în Basarabia.

Eri Timofte a fost extradat autorităţilor noastre, prin Ungheni, iar astă-zi el a fost adas la Iaşi pentru a fi încarcerat în penitenciarul central spre a-şi face osînda de 5 ani închisoare, la care a fost condemnat.

◑ D. Drăguţescu, comisarul din Tg. Frumos a fost chemat astă-zi la parchet pentru a fi cercetat într'o afacere.

Numitul comisar a fost invitat apoi şi la cabinetul prefectui de jud ţ!

● Preoţii din judeţul Botoşani sunt viu agitaţi din cauză că nici pînă astăzi, cînd e sfîrşitul lunei Septembrie, n'au primit salariile nici pe luna lunie c. c.

● D. căpitan Al. Dimitriu, comisarul regal al consiliului de răsboiu al corpului 4 de armată, continuă cu ancheta în afacerea lipsurilor de la depozitul de îmbrăcăminte al regimentului 13 Ştefan cel Mare.

Se zice, că din cele constatate pînă acum, vinovăţia ar cădea asupra unui domn căpitan.

● De la M-rea Agapia ni se scrie că cutremurul de pămînt de alaltăseară s'a simţit foarte puternic acolo.

Cutremurul a cauzat oare-care stricăciuni mînăstirei. Acoperişul de la nişte chilii a fost dărămat.

● Un antentat s'a sevărşit eri pe drumul din spre Voineşti.

Locuitorii Ioan şi Ilie Suru an atacat pe Ioan Ciubotariu, descărcînd în el un foc de revolver, fără însă a'l urmări.

● D. Costescu şeful siguranţei, făcînd alaltă eri noapte o razie în oraş, împreună cu o echipă de agenţi, a făcut mai multe arestări.

Intre alţii a arestat pe: I. Ciobanu, contra căruia exista mandate de arestare; pe G. Busnioc, un deţinut din închisoarea din Vaslui, care a evadat acum cîteva zile, şi pe un oare care I. Ganea, ce s'a dovedit că e autorul mai multor furturi comise în oraş.

◒ Epidemiile de scarlatină şi tusă-convulsivă iau proporţii în oraşul nostru.

Pe ziua de alaltă eri erau în oraş 30 de cazuri de scarlatină şi 52 de tusă-convulsivă.

● Casa şcoalelor a aprobat suma de 43.000 lei, pentru construirea a 2 localuri de şcoli primare în satele Fîntînele şi Focurile din jud. Iaşi.

◒ Direcţiunea şcoalei de Belle-Arte anunţă că copiarea tablourilor din pinacoteca acelei şcoale, nu va fi admisă anul acesta, de cît artiştilor sau elevilor acelei şcoale şi ea nu se va face de cît în salon şi cu consimţimîntul direcţiunei şcolei şi numai în zilele şi orele în care biblioteca e deschisă pentru publicul amator a o vizita.

Nici un tablou neputînd fi urnit din locul seu sau atins cu mîna.

◕ Astă-zi urma să se judece la curtea cu juri procesul lui D. Tomiţa, acuzat că a ucis pe cumnatul său M. Cihodariu din Podul Iloaia.

Procesul s'a amînat pentru viitoarea seziune, de oare ce lipseau mai mulţi d-ni juraţi:

Curtea a amendat pe juraţii absenţi cu cîte 75 lei.

● *Şcolare.*—Conform articolului 19 al. 3 din regulament au fost recomandaţi de d. Grigore Birsan, directorul liceului naţional spre a fi aprobaţi de minister, ca diriginţi ai claselor următorii d-ni profesori.

D. I. Gh. Tufescu, diriginte al clasei I, G. Urziceanu, pentru clasa a II-a, Neagoe Popea, pentru clasa III-a, G. Ciolac pentru a IV, dr. Traian Bratu pentru a V-a reală, M. Ţilenschy pentru a V-a reală, I. Constantinescu pentru a VI-a modernă, V. Teodoreanu a VI-a reală, V. Popescu pentru a VII-a modernă, I. V. Praja pentru a VIII-a reală şi Xenofon Gheorghiu pentru a VIII-a modernă.

— Următorii elevi ai Liceului Naţional din Iaşi au mai fost eliminaţi din şcoală conform art. din regulament: Cernea C. C. Tiberiu, Constantinescu C. C. Gheorghe şi Scheletti Sc. Gheorghe.

— La Liceul Naţional sunt înscrişi pînă în prezent 520 elevi.

De la 1 Octombrie a. c. nu se mai înscrie nici un elev fără ordinul Ministerului.

— Ministerul cultelor şi instrucţiunei publice adresează direcţiei liceelor şi şcolilor secundare o circulară, prin care le atrage atenţiunea că în fiecare zi la intrarea şi eşirea elevilor din clas, să se spuie o rugăciune de către un elev care să fie ascultată stînd în picioare de întreaga clasă.

— Direcţiunea Liceului Naţional face cunoscut elevilor preparaţi în particular cari au trecut examenul în sesiunea Iunie a. c., să-şi scoată certificat pînă la 1 Octombrie, după care dată le vor scoate apoi de la Minister.

— Direcţiunea aceluiaş liceu va lua în curînd severe măsuri contra elevilor acelei şcoli, cari se duc la teatru fără permisiune sau se îmbracă în haine civile.

◑ Intre alte chestiuni ce se vor discuta în şedinţa de Luni a consiliului comunal se va decide şi dacă este de utilitate publică lărgirea şi aliniarea străzei Gafencu şi expropierea unei porţiuni de teren, proprietatea d-lui Bonciu.

De asemeni se va lua în cercetare propunerea d-lui inginer şef de a se înfiinţa un rond la încrucişarea stradelor Sărărie, Başotă şi de Sus.

Consiliul va fixa apoi preţurile la mici porţiuni de teren, ce urmează a se vinde, în interesul alinierilor.

◓ In astă seară Vineri trupa de operetă a d-lui Grigoriu va da în sala Teatrului Naţional, frumoasa operetă „Farmecul unui vals" (Valtzertraum), cu excelentul artist N. Leonard şi Florica Florescu în rolele principale.

● *Cei unsprezece liberali, care au demisionat din club, aşa zişii bunavesteriştii, au fost invitaţi să se întrunească mîne seară acasă la d. avocat Neculaide, pentru a se hotărî ce fel de politică se urmeze.*

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Agravarea situaţiei in Balcani

Demonstraţiile din Serbia.—Răsboiul se va declara mîine.— Albania se declară independentă.

Belgrad.—Demonstraţiile începute eri după amiază nu mai iau sfîrşit.

Mii de persoane, barbaţi, femei şi copii, purtînd tricolorul la pălării, manifestează pe străzi, strigînd: „Jos Austria".

*

Belgrad.— Manifestanţii au devenit foarte furioşi.

S'a căutat ca manifestaţia să fie împiedecată; manifestanţii însă s'au opus.

Ei au mers în faţa ministerului de interne, făcînd demonstraţiuni şi spărgînd geamurile.

S'a produs apoi o încăerare cu poliţia. Demonstraţiile însă au continuat.

*

Sofia.—Este inexactă ştirea că trupele bulgare au plecat spre Andrianopol.

De şi Bulgaria nu vrea resboiul, totuşi se ţine gata pentru ori-ce eventualitate.

In toate oraşele ţărei se fac manifestaţii de bucurie, pentru serbătorirea proclamărei independenţei şi a regatului.

*

Londra.—Ziarele apărute astă-zi spun că calcorea de către Bulgaria a tratatului din Berlin va da naştere la un conflict european.

*

Belgrad.—Populaţiunea este foarte îndirjită că pînă în acest moment guvernul n'a luat nici o hotărîre faţă de anexarea Bosniei şi a Hertzegovinei.

S'a făcut o manifestaţie în faţa palatului regal, strigîndu-se: „jos Austria", „Vrem resboiul"!

*

Belgrad.—Ziarele apărute astă-zi relevă că agitaţia populaţiei se măreşte pe zi ce merge. Insă'şi ziarele cer resboiul.

Voluntarii se strîng cu miile sub drapel.

*

Bucureşti.—Din Buda-Pesta se telegrafiază că flotila Dunărei a plecăt azi dimineaţă spre Sud.

Ziarele anunţă că flotila a plecat, în urma ordinului ministruiui comun de rezboiu, cu tot echipamentul de resboiu.

Flotila se compune din 5 monitoare şi 3 vase.

Şeful statului major d. Conrad a sosit azi dimineaţă la Buda-Pesta, unde a avut o consfătuire cu ministrul comun de resboiu. In astă-seară şeful statului-major va pleca la Viena.

*

Bucureşti.—O telegramă sosită azi dimineaţă din Triest aduce vestea că Albania şi-a declarat aseară independenţa. Pretutindeni se fac manifestaţii. Alte amănunte lipsesc de-o-cam-dată.

*

Constantinopol.—Tinerii turci lucrează din răsputeri pentru ca răsboiul să fie evitat.

Ofiţerii însă continuă de a cere răsboiul.

*

Belgrad.—Scupcina a fost convocată de urgenţă pentru mîne dimineaţă Sămbătă.

Este absolut sigur că Skupcina în prima şedinţă, imediat chiar după deschidere, se va declara răsboiul contra Austro-Ungariei.

*

Buda-Pesta. — Socialiştii au ţinut vre-o 20 de consfătuiri, însă au fost împiedecaţi.

Eri ei s'au întrunit sub cerul liber.

Poliţiştii au vrut să'i împrăştie, şi o mare încăerare s'a încins. S'au descărcat focuri de revolver asupra poliţiei. Poliţiştii la rîndul lor au tras salve. Sunt vre-o 200 de răniţi. In cele din urmă socialişlii s'au retras.

S'au făcut numeroase arestări.

*

Petersburg.—Presa rusească, continuă şi astăzi în a desaproba calcarea tratatului de la Berlin.

O parte din ziare au atacuri chiar la adresa Bulgariei.

*

Atena.—Ştirea despre anexarea insulei Creta a produs un mare entuziasm aci.

In întreaga insulă se fac manifestaţiuni şi se serbează evenimentul.

*

Bucureşti, — Trimisul special al „Adevărului" la Belgrad a avut un interwiev cu marele acamedician Nubic.

Acesta a făcut declaraţiuni senzaţionale. După spusele acestuia mii de voluntari intru sub drapel.

O parte din aceştia au pornit în Bosnia spre a aţîţa populaţia la revoluţie.

*

Bucureşti.—Ştiri particulare aduc vestea, că toate desmintirele ce le face agenţia telegrafică bulgară, se continuă cu mobilizarea trupelor din Bulgaria.

*

Belgrad.—Agitaţia în Serbia devine din ce în ce mai mare. Numărul manifestanţilor se măreşte pe fie care minunt.

Ştiri venite din Cetinge spun că şi Muntenegru e o mare ferbere şi o mare agitaţie.

La Belgrad toată populaţia e în picioare. Mobilizarea armatei e aproape efectuată.

In acest moment Regele Petru a convocat un nou consiliu de miniştri.

Pasici, preşedintele ministerului e partizan al resboiului.

*

Constantinopol. Eri către seară un vas bulgăresc, care arborase drapelul tricolor, a fost bombardat cu două ghiulele de tun din Bosfor. Se zice că ar fi mulţi răniţi.

*

Bucureşti.—Ultima ştire din Belgrad anunţă că toate sforţările pentru a mai potoli demonstraţiile, au rămas zadarnice.

Se asigură că mîine dimineaţă, imediat ce Skupcina va declara războiul, trupele vor primi ordinul de plecare.

LOTERIA

Bucureşti.—Astăzi s'a urmat în sala Camerei de depuneri, tragerea clasei a IV-a, a loteriei regatului romîn.

Au cîştigat:

Un premiu de **70,000** lei, cu un cîştig de **300** lei No. **20,946.**

Au mai cîştigat:

20,000 lei No. 23700.

3,000 lei No. 23651.

1,500 lei No. 10443.

500 lei No. 2592, 12562, 28618, 31115, 32287.

300 lei No. 6017, 12124, 27144, 28542, 40302.

250 lei No. 281, 232, 467, 1469, 3139, 4264, 5603, 8545, 16584, 11214, 16169, 19938, 23270, 24550, 25189, 24407, 30951, 31465. 34492, 34532, 37228, 42731, 44945, 45557, 46860, 47234, 49570, 53816.

ANUNCIU

Se aduce la cunoştinţa celor interesaţi, că în strada Ştefan cel Mare, în faţa şcoalei primare Trei-Ierarchi. Se află un oficiu telegrafo-poştal şi telefonic, care execută toate ramurile de serviciu pentru prezentarea de: pachete, colete, grupuri, scrisori în valoare, mandate, scrisori recomandate simple şi cu ramburs, telegrame, fonograme, convorbiri telefonice, abonamente la ziare, casă de economie, poste-restante, abonamente la căsuţe-postale, vînzări de timbre etc.

Publicul din partea locului, nu are de cît să se folosească de înlesnirea apropierei.

Cabinetul de Chirurgie dentara

al

Doamnei Doctor CIUDIN NICULCEA

se va muta de la 26 Octombrie c. tot în **str. Lăpuşneanu la No. 25**, d'asupra parfumeriei Darmet (Robert) casele Mavrocordat. Intrarea prin gang.

DE VÊNZARE

Două case compuse din *2 prăvălii* cu locuinţă, bucătărie, pivniţă, situate în oraşul *Vaslui*, str. Hagiului 1314.

A se adresa d-lui *Avocat M. Magder* —Iaşi.

HIRSCH-IASI

— Cassa de incredere —

IAŞI.—STRADA LAPUŞNEANU—IAŞI

CEL MAI MARE DEPOZIT

al renumitelor

LAMPI

PENTRU ELECTRICITATE

cu preţurile originale ale fabricilor

tot ce este MAI NOU şi MAI FRUMOS.

MARE ASORTIMENT DE

COVOARE

cu metru şi cu bucata

MOBILE extrafine **Dormitoare, Sufragerii, Saloane,** cu preţuri foarte eftine.

BEŢE pentru perdele de **BRONZ** groase, fereastra complectă **20** lei (în loc de 30 lei).

Pentru provincie recomandăm *lămpile noastre pentru electricitate* fiind cele mai bune şi frumoase şi nu este absolut nevoie de a comanda după catalog fiind toate expuse în magasinul nostru.

PERDELE, BONNE, FEMME şi STORURI de ultimele noutăţi

LEI 2.60 KILO
Unt proaspăt

Se găseşte de vînzare la renumitul magazin de Coloniale şi Papeterie

Leon Kleiner—Iaşi

— Str. Anastasie Panu 38 —

S'a redeschis

— în str. Anastasie Panu 39 —

VECHIUL ŞI CUNOSCUTUL

Magasin de coloniale

„LA MARINARUL"

(L. MARCU)

Mărfuri proaspete şi trufandale de cea mai superioară calitate.

Prima Fabrică de Argintarii

SUSSMANN & GRANET.—Iaşi

Repară ori-ce, obiecte de argint şi argintate.

Preţuri foarte moderate.

Pentru informaţiuni a se adresa d-lui B. Sussman, Str. Ştefan cel Mare No. 36.

Dr. H. IVAINER

MEDIC DE SPITAL, specializat la Paris

pentru boale de copii, s'a stabilit în Iaşi. **Str. Primăriei No. 30**

NOU! NOU!

Sticlele „Isometrop"

Cea mai clară vedere, experimentată cu razele *Roentgen.* Premiată de toate academiile oculistice.

Asigură **conservarea ochiului,** evită fluorescenţa şi *măreşte vederea*

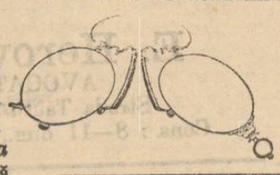

Se incadrează în ori ce formă de ochelari; montările cele mai noui şi mai sistematice.

Singurul depozit la

Magazinul de optică **W. FISCHER**

IAŞI, Strada Lăpuşneanu 30

Mare depozit de Binocle "Flamarion"

TEATRUL CIRC SIDOLI

Sîmbătă 27 Septembrie a. c.

TEATRUL CINEMATOGRAFIC

— — Pathe Freres—Paris — —

Sub conducerea technică a domnului

A. C. BOTTEZ

Ceĭ maĭ bunĭ Pomĭ Roditorĭ

Salcimĭ pentru păduri,
Salcimĭ şi Tufe de Ornament

din cele maĭ alese varietăţĭ

Furnizează în admirabile condiţiunĭ

Pepinierele

Principeluĭ B. Ştirbey

— Buftea —

Cataloage ilustrate cu preţurĭ, conţinînd:

Instrucţiunĭ de plantare şi de îngrijirea pomilor, se trimit gratis şi franco, de către:

Direcţiunea Pepinierelor din Buftea

şi de

Biroul de Vînzare al Prod. Ştirbey

Telefon 11/8. Bucureşti. Victoriei 121

Reclama e sufletul comerţului

CAILE FERATE ROMANE

Plecarea şi sosirea trenurilor—GARA IAŞI

PLECAREA

Ante meridiane

Paşcani, Bacău, Piatra-N., Bucureşti	6.10
T.-Ocna, Burdujeni, Fălticeni, Botoşani	
Vaslui, Galaţi, Bucureşti	8.35
Dorohoi	8.40
Paşcani, Bucureşti	10.20

Post-meridiane

Ungheni, Chişinău, Odessa	12.05
Vaslui, Tecuci, Galaţi	3.10
Dorohoi	5.40
Paşcani, Bucureşti, Burdujeni, Fălticeni	5.55
Botoşani	
Vaslui, Bucureşti, Galaţi, T.-Ocna	9.05

SOSIREA

Ante-meridiane

Bucureşti, Tg.-Ocna, Galaţi, Vaslui	8.30
Dorohoi	10.35
Paşcani, Bucureşti, Fălticeni, Burdujeni	11.20
Botoşani	

Post-meridiane

Galaţi, Tecuci, Vaslui	1.05
Ungheni, Chişinău, Odessa	5.25
Bucureşti, Paşcani	6.20
Dorohoi	8.00
Bucureşti, Galaţi, Vaslui	9.05
Paşcani, Bacău, Piatra-N., Galaţi, Bucureşti	10.55
T.-Ocna, Fălticeni, Botoşani, Burdujeni	

Gonosan
TRADE MARK

ANTIBLENORAGIC

Cel mai bun şi aprobat de toate autoritaţile medicale. Calmează repede durerile şi opreşte secreţiunea, *scurtează durata boalei şi preîntîmpină complicaţiuni.* Doza: 4—5 ori pe zi cîte două capsule după mîncare.

De vînzare la toate farmaciile şi drogueriile din ţară. Preţul unei cutii 50 capsule lei 4; cu 30 capsule lei 2.75.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa administraţiei ziarului, strada Ştefan cel Mare No. 38

E. Herovanu
AVOCAT
Strada Tăutu 1 Iaşi
Cons.: 8—11 dim., 6—9 sara.

De inchiriet maimulte apartamente de cîte două odăi şi bucătărie la imobilul din Iaşi, strada Păcurari No. 97.
Pentru condiţiuni a se adresa la d. avocat M. C. Drăcşăneanu, strada de Jos.

De inchiriet O odaie mobilată. Str. Albă

TIPOGRAFIA
H. GOLDNER
IASI
Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori
— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE Of 30c.

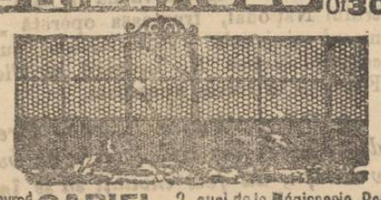

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLÔTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
BONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

PONDOIR
DÉPOSE
Prix..... 6f 50
R. GARIEL
2 bis, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: Of 50c.
Raymond GARIEL
2 bis, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc
Envoi franco de l'Album sur demande

10 lei ZILNIC
şi chiar şi mai mult se cîştigă uşor. *Săriţi* pentru detaili Agenţii de publicitate „Presa" Bucureşti, *pentru S. B.* No. 8.

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— *Strada Golia 77* —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

Stefan P. Georgescu
AVOCAT
— *Str. Căpitan Păun No. 10 bis* —
Primeşte consultaţii dela 7 jum. la 9 dim.

D-r Alex. Lambrior
— *Strada Vovidenei No. 1* —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

ADVOCATUL
EM. SOCOR
S'a mutat în Str. Veche 24

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— *Strada Cruci 41* —

Alfons Herovanu
AVOCAT
— *Str. Bărboi No. 19* —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

„ANCORA"
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907
PESTE 182 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,266,500

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi
Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei.
Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei care au intîrziat

Să nu piardă ocaziunea acum la:

Clasa IV-a a Loteriei

Tragerea

la 25 şi 26 Septembrie

LEI 900000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai rămas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 13
1/4	Un sfert	Lei 26
1/2	Una jumătate	Lei 52
1	Loz întreg	Lei 104

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4.50—lei	1/4	Un sfert	9—lei
1/2	Una jumătate	18 — lei	1/1	loz întreg	36—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau pri scrisoare şi costul se trimite prin mandat post

Se garantează servicin celmaĭ Prompt şi conştincios

PLATA CAŞTIGURILOR se tace imediat după tragere.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 546. IAŞI Duminecă 28 Septembre 1908

Firma comercială este o proprietate?

Pînă în anul 1884 legiuirile romîne nu cuprindeau nici o dispoziţiune relativ la firmele comerciale şi la proprietatea firmelor comerciale.

Pînă în anul 1884 în Romînia firmele comerciale apăreau şi dispăreau, după bunul plac al celui dintâiu venit, fără ca cineva să se fi ocupat de apariţia sau dispariţia firmelor comerciale.

Curentul biurocratic născut odată cu naşterea Romîniei moderne, a aruncat un văl de uitare şi părăsire în ce priveşte comerciul şi meseriile; cît despre industrii nici nu se pomenea macar de ele pe acele timpuri. Dacă cineva ar fi îndrăznit a zice „că va veni vremea cînd Romînia va deveni o ţară industrială", acel cineva, ar fi fost trimis în studiul unei comisiuni medicale, după cum se poate zice astăzi aceluia, care ar îndrăzni a afirma, că va veni, şi nu tîrziu, vremea cînd Romînii vor părăsi calea funcţionarismului, pentru a apuca cu hotărîre şi destoinicie alte căi de muncă mai productive, mai independente şi chiar mai nobile; căci prin muncă încă nu s'a putut stabili pînă acuma cel puţin, că a fi funcţionar însamnă a fi mai nobil, de cît ori-care alt muritor fie de la ţară sau de la oraş.

Ridiculizarea acestei profesiuni a fost cîntată de satirici şi de unii poeţi ai timpului trecut (citeşte poeziile lui Gh. Tăutu). Una sută lei pe lună dar nu îndestul de bine şi de mult, pentru a se pune în evidenţă, că cariera cea mai umilă şi mai precară, este acea a funcţionarului.

Legea de la 1884, a creat oare-care condiţiuni pentru existenţa şi crearea firmelor. De şi această lege n'a făcut ceea ce trebuia să facă, de şi ea nu cuprinde dispoziţiuni suficiente a garanta creditul practicat sub auspiciile unei firme, totuşi a făcut ceva în ce priveşte stabilitatea firmelor comerciale.

Legea de la 1884, a impus obligaţiunea înscrierei firmelor comerciale, a impus deosebirea lor, pentru a nu se confunda o firmă cu alta, creînd la fiece tribunal comercial, un registru în care se înscriu, sau mai bine zis, se intabulează, se autentifică o firmă.

Acestei dispoziţiuni a legei însă nu i s'a dat, cel puţin după cît ştim noi, însemnătatea ce comportă.

Spre pildă: la declararea în faliment a unui comerciant, Tribunalele nu ordonă şi ştergerea firmei cu aceeaşi solemnitate de publicaţiune cu care firma s'a înscris, şi nu se ia dispoziţiuni ca acea firmă, care de sigur a căzut în faliment odată cu patronul ei, să dispară de pe piaţă. La înscrierea firmelor, Tribunalele nu acordă toată atenţiunea ca o firmă nouă să nu lezeze o firmă veche, sau o firmă nouă să nu usurpe dreptul şi reputaţia unei firme vechi, care a căştigat pe piaţă credit şi renume nu numai faţă de creditori, dar şi faţă de consumatori, faţă de clienţi.

Lipsa de atenţiune a dat naştere unor creaţuni de firme noi, din care unele sfidează morala comercială, cum a fost spre pildă, firma: *„La băieţii de la Grün"*, ştiind fiind-că firma Grün, făcuse cel mai scandalos faliment, producînd perdurbare pe piaţa comercială din reducerea preţurilor, cu care vindea mărfurile în pregătirea falimentului. Coborîrea preţurilor mărise vînzarea, ceea ce contribuise la creşterea creditului şi deci a pasivului; la darea pe faţă a falimentului: alte firme au usurpat reputaţiuni bine stabilite cum a fost firma: *„La băieţii de la Schiller"*, care mai apoi s'a transformat în firma la „Poetul Schiller", cuvîntul poet, fiind scris cu litere minuscule, iar cuvîntul Schiller, cu litere de o palmă, pentru a prejudecia vechia firmă S. Schiller, care a durat ani şi ani pe piaţa Iaşului.

S'au mai văzut firme ca la *„Desfacerea totală"*, *„Ocasiune rară"*, firme, care aveau de scop a atrage pe cumpărători sub masca firmei; vroind să zică: că mărfurile se vînd mai eftin ca la alţi comercianţi, fără ca proprietarii lor să ţină samă de necorectitudinea ce comit faţă de colegii lor de pe piaţă, care după ani de muncă a putut reuşi de a populariza o firmă.

Această stare de lucruri ne îngrijorase şi a motivat intervenţia noastră către autorităţile judiciare, pentru a înfrîna ast-fel de porniri necorecte şi dăunătoare comerciului cinstit, porniri, care născuse întrebarea, dacă: *în Romînia firmă comercială este sau nu este un drept de proprietate.*

Astă-zi însă, se pare că am făcut o bună evoluţie în această materie.

Tribunalul comercial din Iaşi a consfinţit prin hotărîrea sa condamnătoare, considerînd pe adăpostiţii sub minusculele *Poetul*, dar sub marele *Schiller*, ca usurpatori ai dreptului de proprietate a firmei S. Schiller, punînd la rezon pe acei, ce sub mijloacele străine de comerciul cinstit, recurg la tertipul de a se împăuna cu o reputaţie, care nu le aparţine şi pe care o usurpase.

Hotărîrea Tribunalului comercial din Iaşi, este bine venită, este dreaptă şi ea face nu numai onoare magistraturei Iaşului, dar consfinţeşte un principiu mare şi foarte important pentru piaţa noastră comercială. Suntem îndreptăţiţi a spera că Tribunalele comerciale vor începe a se solidariza cu comerciul cinstit, protejîndu-l de pagubele ce sufere din partea necorecţilor.

G. D. Şerban.

Incendiul balcanic

Lucrurile se încurcă rău de tot în peninsula Balcanică. Afară de Aromîni, cari se ţin liniştiţi, cu tot focul şovin ce-i înconjoară, toate celelalte popoare s'au pus în mişcare, fie pentru a revandica teritorii, fie pentru a-şi apăra drepturi şi interese, cari ar fi periclitate.

Bulgaria şi Turcia întâi, Serbia şi Muntenegrul apoi, iar mai în urmă Creta, Grecia şi Albania, toate sunt în mişcare, toate sunt gata să ia sau ofensiva sau defensiva, toate se pregătesc în vederea unui războ internaţional, fiecare urmărind a trage un profit.

Este, desigur, un spirit războinic contagios, care a cuprins de la Nord pînă la Sud şi de la Răsărit la Apus populaţiunile peninsulei Balcanice, în care de mult fierbea cazanul patimelor şi urilor între popoare.

Speranţa tuturor—de şi nu preaintemeiată— este că tocmai această izbucnire subită nu va putea dura, şi că în curînd focul se va stinge din cauza imposibilităţei de fapt, ca asemenea situaţiune să dăinuiască.

Ori-cum ar fi însă, liniştea balcanică—restabilită pentru moment—va fi curînd iarăşi tulburată, căci în afundul alcătuirilor naţionale de acolo, **sunt cauzele puternice ale izbucnirilor din trecut, de astăzi şi din viitor.**

F.

Succese electorale

La lanţul succeselor obţinute de partidul conservator-democrat în alegerile parţiale trecute, s'a adăogat acum şi succesul de la Constanţa.

Moldova, prin alegătorii Iaşului şi ai Vasluiului; Oltenia, prin alegătorii Craiovei; Dobrogia, prin alegătorii Constanţei şi-au manifestat în mod neîndoios simpatia şi încrederea în partidul nostru şi în şeful său, d. Take Ionescu.

Nici guvernul, cu toate forţele abuzive ale administraţiunii sale; nici partidul carpist, cu toate intrigile meschine de cari uzează în mod obişnuit, nu au putut împedica pe cetăţenii acestei ţări, de a-şi manifesta în toată libertatea voinţa lor nestrămutată de a întări şi rîdica partidul conservator-democrat.

Oamenii acestui partid şi ideile ce-i conduc la lupta politică întreprinsă, sunt puternica trăsătură de unire între partid, ca fiinţă organică politică şi între marea masă a alegătorilor, cari fără a face politică militantă, ţin totuşi a-şi exprima voturile lor, cu toată conştiinciozitatea pe care o reclamă marile şi adevăratele interese ale ţării.

Şi cîtă deosebire între noi şi gruparea conservatoare a d-lui Carp.

Noi nu aşteptăm puterea, pentru a ne forma partidul; noi nu însinuăm apropiata venire la putere, pentru a intimida pe unii sau a domesticl pe alţii. Noi avem *partidul; şi partidul nostru a şi obţinut succese în opoziţie fiind.*

Tocmai această situaţie, absolut contrară celeia a grupării d-lui Carp arată cetăţenilor ţării romîneşti, care este adevăratul partid, şi unde este seriozitatea politică.

Iată de ce alegătorii Moldovei, Olteniei şi Dobrogei, dispreţuind şi teroarea guvernului, şi neputinţa conservatoare, îşi manifestă cea mai desăvîrşită încredere în partidul nostru.

Em.

CATE-VA NOTE

Pentru *Epoca* alegerea de la Constanţa a fost un succes al *opoziţiei*. Nu ştiu ce vrea „să înţeleagă gazeta" lui Co. Nicu. Sau carpiştii din Constanţa se cred la putere,—alături de paşa Scîrlat Vîrnav, sau carpişti la Constanţa nu sînt.

Noi credem şi una şi alta. Moraliceşte, stau alături de prefectul-satrap; numeric, aproape nu sînt, aşa că succesul conservatorilor-democraţi din Constanţa este succesul opoziţiei.

Cam avea dreptate *Epoca*.

*

După 22 de ani de domnie principele Ferdinand al Bulgariei s'a făcut rege şi s'a declarat independent. Avea dreptate omul. După 22 de ani eşti major şi tutela trebue să înceteze.

Nu ştim încă, dacă majorul—emancipat va cere ex-tutorului său socoteli asupra tutelei.

*

D. Marghilioman sosind de la Paris, a fost întîmpinat în gara de nord de un „mare număr de prieteni".

Trebue să adăogăm, că fruntaşul carpist—în vederea schimbării regimului care se va face la 1910—a trecut în revistă cu această ocazie toate forţele partidului.

Chestiuni politice

Idealul naţional

Vremea răfuelilor naţionale a venit.

Peninsula Balcanică fierbe de naţionalismul renăscut.

Cinci sute de ani iartaganul barbarei Semilune a înăduşit simţul tuturor naţiunilor supuse puterii Turceşti. Mii de mii de capete au sburat de pe trunchiurile atîtor luptători pentru ţară şi neam. Iar în această înăutită hecatombă de martiri, neamul romînesc şi-a plătit şi el tributul cu vîrf şi îndesat.

Ultima vlastare a Basarabilor a căzut cu zgomot în piaţa Ţarigradului, iar Edecule au gemut de martirii pentru neam şi moşie.

Cinci sute de ani trecuţi peste creştinătatea apăsată n'au sleit-o în vlaga ei, căci Turcul cu credinţa sa în *Alah* a nesocotit sufletul supuşilor săi şi s'a mulţumit de pocloane de pungă şi angarele, iar de copleşire naţională n'a cugetat vre-o dată.

El a fost ca un tutore crud, nemilos şi hrăpace a administraţilor săi, şi în tutoratul său politic s'a purtat ca un laş, ciuntind bunul patrimonial ce i-l încredinţase spre păstrare vechii închinători ai ţării: Mircea şi Bogdan.

Tutoratul Turcesc ne-a fost nouă nepriitor, căci din trupul ţării ni s'a luat de alţii pentru lăcomie bucaţi de pămînt şi ne-am trezit ca stat romînesc renăscut trunchiat şi fără Bucovina şi fără Basarabie; iar peste un milion şi jumătate de fraţi de ai noştri trăesc viaţă pribeagă supt egida a doi mari şi puternici stăpîni.

Popoarele stăpînite până mai eri de Turci vin azi şi-şi lichidează daraverurile cu Turcii.

Slavii caută a se întări ca ţară, şi Bulgarii pe de o parte, Serbii pe de alta caută a-şi aduna fraţii şi moşia lor de pe unde se găseşte.

Iugo-Slavii trăesc acum un moment istoric. Că vor eşi la capăt bun, se întrevede. Era naţionalismului n'a încetat şi lozinca grupării statelor după neam, rasă şi limbă e în curs de aplicare.

La sud grecii caută a se înturluca la un loc şi a le spori şi numărul şi vaza politică. Creta cere alipire cu Grecia.

Arnăuţii, cari au furnizat Turciei pe cei mai de samă soldaţi şi pasale, azi se deşteaptă la ideia de libertate, şi se prea poate să avem o Albanie, renăscută, cu toată ruperea poporului în 2 graiuri şi în două culturi religioase: creştini şi mahometani.

Serbii se măsoară cu Austria că doar-doar vor zădărnici încorporarea conaţionalilor lor în statul Austriac, aşa de pestriţ ca neamuri şi limbi.

Iar cînd focul se întinde, se lăţeşte şi arde cu putere la cele 4 hotare ale peninsulei balcanice, oare noi Romînii nu avem şi noi un interes naţional de satisfăcut, revendicări politice de făcut, teritorii de readus la patria mumă şi viitor de îndrumat pe o cale mai bună şi mai patriotică?

Ce, adică idealul ce înfierbîntă pe cei de a dreapta Dunării, stînsu'a la noi cei de pe malul stîng? Am ajuns noi la bătrîneţa politică, să stăm cu mîinile încrucişate şi să aşteptăm alte vremuri?

Romînismul sufere momentan. Dincolo de hotarele înguste ale ţării noastre avem fraţi şi numai fraţi ori unde te-i întoarce. Scînteia liberatoare a aprins cîmpiile sudului; nu se va întoarce oare şi la nord să aprindă şi ceva din chiagul politic de azi?

Astăzi tratatele se surpă, se calcă; astăzi trompeta de război răsună, astăzi ideia naţională tresaltă. Oare noi romînii singuri sîntem la saturaţie?

Ori prea mult ni se cîntă linişte şi pace de la Curţile străine, ori ai noştri cred că ne-am împlinit misiunea istorică. Puhoiul revendicărilor curge cu furie în Balcani, la noi torentul a trecut. Cu cîte sacrificii însă!

Carpaţii sunt liniştiţi. Pentru multă vreme însă? La Prut nu e slut; dar încetat'a pentru totdeauna?

Trăim într'o epocă de răfueli naţionale.

Să fim treji!

***

OAMENI ŞI LUCRURI

Cărturarii

14 Septembrie.

Trei zile ocupate numai de ştiinţă; trei zile de-arîndul în care sute de oameni învăţaţi, adunaţi în congres, veniţi din toate părţile lumei vor vorbi numai despre valoarea Mării din punctul de vedere ştiinţific, despre modurile diferite cum s'ar întrebuinţa în folosul bolnavilor nemărginitul întinderilor acestor de ape, în sinul cărora sunt ascunse comori nemăsurate, taine nepătrunse încă, mijloace în potriva tuturor suferinţilor fizice şi psihice ale omului.

Şi au venit fiecare în parte cu luminile lui; fiecare aducînd notele şi observaţiile, cifrele şi încercările proprii, făcute pe malul vre-unei mări, a vre-unui ocean, ori unde se deschide, larg şi misterios, adînc şi majestos—nemărginitul apei.

Auzindu-i, păreai înclinat a crede că Natura, în neînţelesul ei, Natura care a făcut, în urmă cu milioane de ani, să se nască întâia formă—cea mai primitivă—de organizm în mijlocul apei, a păstrat forţa tămăduitoare şi a rezervat-o—Mării; ţi se părea că vezi deschizîndu-se orizonturi nuoi şi minunate speranţe odinioară irealizabile pentru împuţinarea suferinţelor fizice şi psihice ale omului; ţi se părea că nu în zadar e încunjurat pămîntul de jur împrejur de infinitul apei, şi că aceasta din urmă, după ce a format pe om, după ce i-a făurît o coajă enormă pe liquidul înfierbîntat, spre a o locui, rezervă încă vieţuitorului omenesc darul suprem ce-i poate face: lecuirea bolilor prin întrebuinţarea, în mii de forme variate, a apei.

Dar, ori cît ar fi fost de senine speranţele şi de largi orizonturile făgăduelilor, oamenii de ştiinţă au înţeles că aci în faţa mării, adăpostiţi de reginea Abaziei care s'a denumit cu drept cuvînt „perla Adriaticei" cu teoriile şi doctrinele solemne, cu cifrele şi studiile grave pot părea ridicule, căci numai o privire aruncată asupra nemărginitului clar şi scînteietor arată zădărnicia formulelor, micimea cunoştinţelor, neînsemnătatea definiţiilor şi ea—înfinit de întinsa—strigă în potriva disciplinei la care vor s'o silească pedanţii profesori, ori specialiştii cunoscători.

Au înţeles-o atît de bine în cît congresul acesta al Thalassotherapiei a fost tot ce seamănă mai puţin cu o adunare savantă, cea mai mare parte din vreme fiind închinată excursiunilor depărtate în largul mării, petrecerilor pe ţărmuri iluminate, seratelor veneţiane improvizate; marea a fost cîntată, celebrată mai mult de cît analizată; s'a admirat mult şi s'a vorbit puţin, căci în muta contemplare a acestui falnic şi grandios element stă par'că întreg rostul şi folosul lui şi faţă cu atîta poezie ştiinţa cată să fie mai modestă.

Cînd scriu rîndurile aceste s'a terminat una din multele „serate" în onoarea cărturarilor adunaţi în congres. Vastele saloane şi superba terasă răsunară ceasuri multe de cîntecele orchestrei şi de melodiile unui taraf de lăutari ţigani.

La un moment dat, unul din doctorii prezenţi—un ungur—smulse vioara din mîna unui lăutar şi apăru în fruntea tarafului. Ţiganii, sub conducerea acestui pasionat cărturar în frac şi mănuşi albe, vibrau deasupra instrumentelor lor, iar doctorul, înfierbîntat de dragostea cîntecului său propriu şi în aplauzele sutelor de cărturari, părea că făcuse să străbată întreaga „pusztă" a Ungariei în sufletele şi în degetele acestor meşteri ai lăutei, ţigani nomazi rătăciţi în acest colţ al lumei, plin de o binefăţoare splendoare.

Rodion

In Bucovina

III

E zi de sărbătoare şi străzile Storojinetului sunt pline de lume; ne-am dus şi noi ca să ascultăm Sf-ta liturghie la biserica Sf-ţii Arhangheli Mihail şi Gavril. Biserica e frumoasă şi e bine îngrijită; ţarani şi ţarance, în haine de sărbătoare, au umplut locaşul sfînt şi cu multă atenţie ascultau cîntările sfiinte.

In vizitarea pe care am făcut'o apoi oraşului, mi-a atras admiraţia un frumos castel, din mijlocul oraşului, cu alee largi şi cu o grădină măreaţă, era castelul fruntaşului romîn şi aprig luptător al cauzei naţionale, d. cavaler de Flondor atît de iubit de fraţii noştri din frumoasa Bucovină.

In Storojinetz, după cum spuneam, sunt mulţi romîni şi ei trăesc destul de bine. Organizează din cînd în cînd serbări, festivaluri şi petreceri cu caracter naţional, la care se vorbeşte şi se cîntă romîneşte, se adună de multe ori pentru a'şi pune la cale nevoile şi trăiesc în fine, în cea mai deplină concordie.

Unul dintre fruntaşii romîni de aci e şi superiorul Ioan Tomiuc, conducătorul şcoalei romîneşti, de la care ei nu neglijează de a lua sfaturi bune şi de folos.

Am găsit, aci şi cîţiva studenţi romîni, dar care nu ştiau romîneşte, ci vorbeau limba ruteană.

Un coleg al lor, care a venit mai puţin în contact cu Rutenii şi care vorbea romîneşte, mi-a explicat durerea ce aceştia şi-o manifestau, că, de şi romîni, nu ştiu vorbi romîneşte.

Cu mult entuziasm mi-a vorbit acesta din urmă, despre societatea mazililor şi răzăşilor, despre care în tren, în drumul spre Storojinetz, ne vorbiseră d-nii Marinescul şi Grigorovci.

Societatea aceasta, care 'şi are sediul la Cernăutz, are de preşedinte pe d. cavaler Dionisie da Bejan, care luptă mult pentru cauza naţională romînească din Bucovina, iar ca suflet al ei, ca aprig şi neadormit luptător, societatea are pe d. cavaler de Cuparencul, profesor la liceul al III-lea din Cernăutz şi unul dintre fruntaşii romîni din Bucovina.

D. Cuparencul are multe rude la Iaşi, şi mi-aduc aminte că astă-vară, cu ocazia unor studii şi cercetări pe care le-a făcut la noi în ţară, s'a oprit cîteva zile în localitate.

După cum mi s'a poveztit, activitatea d-lui cavaler de Cuparencul,—despre care acum în urmă am aflat că e în perspectivă de a ajunge profesor de Universitate,—merită în adevăr toată lauda.

De cîţi-va ani de zile, d-sa, cu concursul d-lui cavaler Dionisie de Bejan, luptă pentru propagarea limbei româneşti în satele rutene. Curentul rutean a fost atît de puternic, în cît a nimicit curentul românesc şi fraţi de ai noştri, care locuiau în mijlocul Rutenilor, şi-au uitat limba şi obiceiurile şi au fost complectamente rutenizaţi.

Şi d. de Cuparencul a cutreerat toate satele ruteneşti, ţinînd conferenţe în limba românească, organizînd serbări româneşti, în scopul de a face pe fraţii noştrii să revie la vechile obiceiuri şi să înveţe limba lor strămoşească. Lupta aceasta d. de Cuparencul o continuă şi, după—cum mi s'a afirmat, ea are izbîndă.

O mare parte din mazili şi din ruteni au cerut în timpul din urmă d-lui Cuparencul să vină să vadă Moldova şi în special vechea Capitală a Moldovei, Iaşii, despre care d-sa le-a vorbit, arătîndu-le

rolul ce l'a jucat acest oraş în decursul veacurilor, în istoria neamului nostru.

Excursiunea era să fie organizată în cursul lunei aceştia chiar,—dar din diferite motive, ea s'a amânat. La primăvară însă mazilii şi răzăşii vor veni la Iaşi, spre a vizita monumentele şi aşezămintele noastre.

*

Aşa în grup cum ne aflăm, am vizitat Storojinetzul aproape în amănunţime.

O deosebită plăcere am avut aflîndumă într'un cartier românesc şi unde am văzut într'o grădină, fete şi flăcăi, neaoşi, cu plete mari şi retezate, nalţi ca şi nişte brazi, întinzînd o horă curat românească! Cei ce mĕ întovărăşau mi au explicat că în fie-care Duminică aproape, fetele şi flăcăii se adună şi fac horă, întocmai ca la noi.

Ne-am apropiat încetul cu încetul de grădină şi din depărtare îi priveam şi'i admiram. Mai apoi am intrat în grădină, căci unul din tovarăşi era din partea locului.

Flăcăii cînd ne-au văzut, ne-au primit cu urale! Şi cu mult drag şi cu multă plăcere îi admirăm; îi admirăm din ce în ce mai mult, în timp ce ei se învîrteau mândri în horă, în strigăte de: „tot pe loc, pe loc, pe loc, să răsară busuioc"...

In cele din urmă nu ne-am mai putut stăpîni şi am intrat şi noi în horă!...

N. P.

Litere-Ştiinţe-Arte

Publicitatea revistelor.— Nimeni nu poate tăgădui greutăţile ce întîmpină în genere în ţeară la noi, întreprinderile literare, cu atît mai mult cînd iniţiativele pornesc nu din Capitală —care consacră toate succesele—ci din „provincie" bună oară dintr'un centru ca Iaşii. Foarte arareori se întîmplă, cu toate marile progrese ce s'au realizat în această privinţă în anii din urmă, ca o publicaţiune literară periodică să ajungă a realiza cheltuelile de tipar şi de administraţie. De aceea nu e nimic de mirat, nici de dezaprobat dacă revistele, recurg, la noi ca şi în străinătate, la sistemele publicităţii închiriate. O pagină închiriată unei firme comerciale, alta—cedată unei Agenturi ori unei societăţi de asigurare şi iată venituri create pentru sprijinirea părţii artistice ori ştiinţifice a revistei. Din nefericire numai revistele mult răspîndite au căutare în această privinţă şi de aceea vedem, bună oară, „Viaţa Romînească" însoţită de un adevărat... supliment comercial, în afară de bogatul text al revistei propriu zise.

Cu toate aceste ni se pare că şi în direcţia aceasta n'ar strica oare cari rezerve şi o revistă literară, cu destinaţia de a fi cetită în anume cercuri sociale, ar trebui să nu-şi închirieze paginele de cît unor anumite inserţii şi reclame. Pare curios, bună oară, în cel din urmă număr al „Vieţei Romîneşti" publicaţiunea pepinierei din Vişan că „în ziua de 11 Sept. 1908 10 dim. se va ţinea o licitaţiune pentru... vînzarea unui cal negru de la acea pepinieră. Concurenţii pentru a fi admişi la licitaţiune trebue să depună o garanţie de 10 la sută din preţul oferit"...

Nu vi se pare asemenea publicaţiuni...' equstre în dezacord cu armonioasele producţiuni literare ce ocupă interiorul revistei? O simplă reflecţie a unui... pedestru.

*

După recente cercetări în domeniul astronomiei rezultă că un ochiu liber, normal poate vedea, în acelaş timp, un număr de 1500—2000 stele după o doctrină mai veche, ochiul ar fi în stare să vadă pînă la 3256 stele, începînd cu stelele de a şeasa mărime.

*

Nici la congresul tuberculozei din Wachhington nu putea lipsi surpriza unui serum care „vindecă" tuberculoza. De astă dată a fost un savant ungur, d-rul Detré care a prezentat noul preparat menit a salva omenirea de teribilul flagel.

Şi cu toate aceste, vor mai muri mulţi de tuberculoză!

*

Intre noutăţile realizate de noua stare de lucruri în Constantinopole este şi înfiinţarea unui „Muzeu naţional turcesc" în locul fostului institut care se numia „colecţia de antichităţi imperiale". Aci se află între altele celebrul sarcophag al lui Alexandru, o minune artistică fără păreche.

*

A apărut în R. Sarat, No. 1 al revistei „La tribune des collectioneurs d'orient, sub direcţia d-lor I. L. Ciomac şi N. I. Marinescu.

Redacţia şi ad-ţia R. Sarat, str. Victoria 92.

*

Jules Huret, excelentul redactor al ziarului „Figaro" îşi continuă călătoriile şi studiile de moravuri în Germania.

In cel mai nou articol al său vorbeşte despre teatrele germane din diferite puncte de vedere. Ca moravuri originale relevă în primul loc viaţa de culise, care pare a nu exista de loc, contrar de cum se întîmplă bunăoară în Franţa şi în alte ţări latine. Nici un director de teatru— nu mai vorbim de critici ziarişti ori simpli cunoscuţi— nu pătrunde în cabina vreunei artiste. In genere culisele rămîn numai la dispoziţia artiştilor Jules Huret n'a avea succesul modest de a studia— după sistemul francez—aceste mici sanctuare picante ale teatrelor germane.

Ziaristul remarcă apoi simplicitate toaletelor ce poartă damele din lumea bună la teatru. Ele preferă să cheltuiască, mai puţin, rezervîndu-şi banii pentru vizite la teatru şi educaţia artistică. Nu puţin îl frapează apoi obiceiul, general în Germania de a mînca în timpul antractului mare. Foyerul devine un adevărat... restaurant popular.

*

Timeo Danaos.—Un ziar englez povesteşte modul cum a învins Lasker pe Steinitz la campionatul şahului. Cu puţine zile înainte de a pleca din Londra, Lasker juca şah la o cafenea. Cîştigînd o partidă foarte grea, un domn bătrîn foarte distins, dintre asistenţi, îi oferă o cutie cu ţigări. Cînd se întoarse la Londra, Lasker se întîlni din nou cu domnul cel bătrîn şi distins.

—„Ei, îl întrebă el, cum ţi-au plăcut ţigările?"

—„Foarte bune", răspunse Lasker „fără ele nici n'aşi fi cîştigat"

—„Aşa? îmi pare bine".

„Desigur" zise Lasker „le-am dat pe toate lui Steinitz!"

*

S'a găsit în posesiunea unui nepot al lui Paganini, un număr foarte mare de manuscrise vechi, rămase pe urma marelui maestru. După „Le Gaulois" între acele manuscrise ar fi şi unele de ale lui Mozart, Rossini şi Farinelii.

*

In staţiunile balneare americane s'au putut vedea, în această din urmă seziune, adevărate... poeme realizate în costumele de băi ale frumoaselor „Yankee-Girls". E cunoscut mai de mult luxul pe care-l fac americanele în materie de costume balneare. Anul acesta însă ele au făcut un exces „non plus ultra". Ca model a servit în genere costumul „directoire" aşa cum a fost văzut de curînd la marile „alergări" pariziane. Culorile au fost de o impestriţare fără seamăn. Aşa bunăoară la Coney Island—locul balnear al elitei Newyorkese—a fost mult admirat un costum al unei prea frumoase coriste, de satin negru, ornat cu flori de matasă, violete, heliotrope şi roşi-închise. De miliardare nu mai vorbim!

*

Italia are un nou... profet, pe Signor Coastino, autorul unui proect, după care s'ar înlătura pentru totdeauna pericolul erupţiunilor Vezuviului. El propune de a se săpa un tunel în coasta Vezuviului şi a se scurge lava în mare, ba—în calitate de om practic—crede că lava s'ar putea întrebuinţa, în forme cubice, pentru pavarea stradelor, căci la Neapole s'au mai făcut asemenea încercări. Dar Signor Coastino nu e luat în serios şi se remarcă în primul rînd că lava nu poate fi disciplinată, aşa ca să curgă necontenit şi liniştită prin tunel. Iată dar... pavagiul vulcanic irealizabil. S'ar fi putut teme oamenii că vor calca, ori dansa pe.... vulcani.

Informaţii

● *D. căp. Al. Dimitriu, comisarul regal al consiliului de resboiu, continuă cu ancheta la regimentul 13 Ştefan-cel-Mare din localitate, afacerea lipsurilor de haine, cartuşe şi cisme.*

D. căpitan Velciu, care fusese arestat pentru moment, a fost pus în libertate, negăsindu-i-se nici-o vinovăţie. Este inexact svonul ce se răspîndise cum că la percheziţia ce s'a făcut acasă la d-sa s'ar fi găsit haine şi cisme din acelĕ care lipsesc. La d-sa acasă nu s'au găsit de cît hainele şi cismele ordonanţei.

Cercetările cont nuînd s'a descoperit că vinovatul e serjentul Marcov, care era însărcinat cu magazia de haine. S'a constatat că el, pe timpul răscoalelor ţărăneşti, a vîndut un mare număr de haine şi cisme, iar mai apoi un mare număr de cartuşe în valoare de vre-o 15,000 lei.

El a fost depus alaltă-eri şi cercetările continuă, de oarĕ-ce se crede ca Marcov ar fi avut cîţiva tovarăşi.

◔ D. Toma Alexandrescu, institntor din Trg.-Frumos, a fost permutat pe ziua de 1 Octombrie la Bucureşti, la şcoala No. 1 de băeţi.

◑ I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei, se va reîntoarce poimâne dimineaţă din străinătate.

◑ Astă-zi la orele 4 d. a. comisiunea de disciplină a învăţătorilor şi institutorilor va judeca în sala consiliului universitar, procesul învăţătorului Gheorghe Gustav şi al conducătoarei şcoalei froebeliane din Beidaud, Elena Munteanu, ocuzaţi de acte imorale.

● Din Suceava (Bucovina) se anunţă că acolo s'au prăbuşit doue case în urma puternicului cutremur. S'ar fi constatat şi cîte-va persoane rănite.

◑ In şedinţa de la 23 Septembrie ţinută la camera de meserii s-a discutat rezultatul cercetărilor d-lui Gh. Dimitriu Păuşeşti, relativ la învinuirea adusă d-lui Donat, vice-preşedintele corporaţiei confecţiilor, că acesta ar fi instigat pe meseriaşii croitori, pentru a se despărţi de cismari.

Dovedindu-se că învinuirile aduse au fost neexacte, camera a reabilitat pe d. vice-preşedinte Donat.

◔ Anul acesta, din cauza lucrărilor ce se fac în ograda bisericei Trei-Erarhi, pelerinajul la moaştele sf-tei Paraschiva (14 Octombrie), nu se va mai face în ograda acelei biserici, ci moaştele sf-tei vor fi aşezate în ograda mitropoliei.

◔ Aseară trupa de operete a d-lui Grigoriu a cîntat cu mult succes frumoasa operetă «Visul unui vals». D. Leonard şi d-na Apăteanu au fost la înălţimea rolelor lor şi au fost răsplătiţi cu ropote de aplause. Nu mai puţin şi d-nii Maximilian, Carusy şi d-ra Florica Florescu.

De astă-dată sala Teatrului era plină. In astă-seară „Voevodul Ţiganilor".

◔ Consiliul de higienă al oraşului s'au întrunit din nou eri la orele 4 p. m., sub preşedinţia d-lui dr. C. Buicliu, medicul şef al oraşului, pentru stabilirea a încă cîtor-va măsuri eventuale contra holerei.

◔ P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu, vicarul Mitropoliei, s'a dus azi dimineaţă la moşia Cilibiu, unde a oficiat un parastas, cu ocazia aniversărei a 40 de zile de la moartea prinţului Dimitrie Sturdza.

◒ Conform dispoziţiei I. P. S. S. Mitropolitului Partenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei, preoţii din eparhia Sa continuă de a sluji cîte-o zi la catedrala mitropolitană, sau la bisericele Talpalari şi Bărboi.

Până acum au slujit la Mitropolie următorii preoţi din localitate: Cost. Ionescu, G. Agape, G. Popescu, Al. Arion, G. Maxim, Al. Popescu, D. Borcea, I. Ionescu, G. Goţan, I. Andriescu, D. Iordăchescu, V. Ionescu, Dim. Popa, Apolon Andrieş, V. Hangan, Petru Balan, N. Constantinescu şi I. St. Popescu.

La biserica Talpalari au slujit cîte-o zi următorii preoţi din Botoşani: C. Posa, Gh. Manoilescu, I. Gafencu, Al. Simionescu, C. Sbîrnea, H. Muraraşu, Gh. Constantiniu, Gr. Deliu, C. Vasiliu, D. Ionescu, Hristof Manoilescu, Gh. Rugescu, C. Constantinescu şi Conachi Manoliu.

La biserica Bărboi au slujit preoţii: I. Bart, C. Ciocoiu, I. Enescu, N. Alexandrescu şi I. Hadîrcă din Dorohoiu şi preoţii: N. Stefănescu, O. Isăceanu, I. Moga, C. Gaşpar, Gh. Niculea, Adrian Botezatu, Gh. Stefănescu, Gh. Mironescu şi Gh. Ionescu din judeţul Dorohoiu.

Comisiunile respective au notat la fiecare aptitudine în ceia-ce priveşte citirea şi cunoştinţele în rînduiala stranei, în săvîrşirea sf-tei liturgii, prezenţa în serviciu, mişcările liturgice şi cădirea, efectuarea liturghiilor rituale.

◒ D. E. Manoliu a demisionat din postul de administrator al domeniilor comunei Iaşi.

Până la numirea unui titular, a fost însărcinat cu conducerea acestui serviciu d. Tironovici.

◒ D-ra Elena Silvestru, institutoare la şcoala de băeţi No. 2 din Focşani a fost detaşată la şcoala No. 5 de băeţi din Iaşi; d-ra Regina Ciornei institutoare la Bălţăteşti a fost de asemenea detaşată la şcoala No. 5 din Iaşi.

● De cît-va timp Rusia a complectat legătura cu firul telegrafic special cu Berlinul de care ea se servea de a comunica, până acum, cu Bulgaria. Acum a decis să construiască între Odessa şi Varna un cablu sub-marin care va servi la transmiterea corespondenţei între ambele ţări.

Lucrările acestui cablu vor costa mai bine de trei milioane.

Până la complecta instalare, corespondenţa telegrafică între Rusia şi Bulgaria este transmisă prin Bucureşti.

◒ Un adevărat pelerinaj a fost eri la creditul Urban.

După d. P. Fântânaru, prim-ajutor de primar, care a fost de a prezentat scuze d-lui Gr. Buicliu, au fost apoi d-nii Gh. Sandulescu şi dr. C. Bottez, şi în urma insistenţelor puse de aceştia, d. Buicliu a revenit asupra demisiei sale din preşedinţia comitetului teatral, retregînduşi-o.

● Comitetul central al Ligei Culturale a hotărît să publice în limba germană o broşură asupra României şi a provinciilor locuite de romîni.

Din şease în şease luni va publica în limba germană şi franceză un memorial asupra situaţiunii romînilor de peste munţi.

◒ D. A. D. Xenopol ne roagă să anunţăm că d-sa nu mai este directorul revistei *„Archiva"*. Motivul pentru care se retrage de la direcţia revistei este că nimeni nu se îngrijeşte de partea ei materială: imprimarea, corecturi, distribuţie etc., ceia ce d-sa nu poate lua asupra d-sale, care are numai direcţia literară a publicaţiei. De azi înainte revista, dacă va mai apare, nu mai stă sub direcţia d-sale.

● Din Capitală ni se cominică că, în urma eşecului ce l'a suferit satrapul Vîrnav de la Constanţa, mazilirea sa de la Prefectura din Constanţa e iminentă.

Se zice că d. Ionel Brătianu i-a pus în vedere d-lui Vîrnav, atunci cînd insista să dizolve consiliul comunal, că dacă va cădea lista oficială, nu mai are ce căuta la prefectura din Constanţa.

I-a spus chiar textual: „d-le Vîrnav, joci ultima carte".

○ Din Kişinău ni se comunică că medicii continuă de a lua severe măsuri contra holerei.

Zemstvoul din Orhei a votat suma de 5000 ruble pentru a preîntimpina cheltuelele în cazul ivirei flagelului.

◑ Mîne Duminică 22 Septembrie are loc ceremonia religioase a gentilei şi drăgălaşei D-re Natalia V. Popovici. cu D-l Nic. Cojocariu, agronom la Şcoala Normală „Vasile Lupu". Cununia se va citi la biserica Sf. Haralambie, la oarele 4. p. m. unde se vor primi şi felicitările.

Felicitările noastre.

● D. lt.-colonel Vasilescu, din regimentul 21 Ilfov, a fost însărcinat să ia parte la lucrările comisiunei pentru delimitarea frontariei între Romînia şi Austro-Ungaria.

● Catedra de contrabas de la Conservator va fi anul acesta suplinită de d. August Moldrich, profesor de violoncel.

● Cu multă părere de rău aflăm că d. C. B. Penel, artist societar al Teatrului Naţional, se află grav bolnav.

D-sa a obţinut un concediu de la Teatru şi aseară a fost transportat în Capitală pentru a fi supus unei tratări mai serioase.

Dorim talentatului artist al Teatrului Naţional o grabnică însănătoşare.

● Direcţiunea conservatorului de muzică şi declamaţie a adresat o cerere comitetului teatral rugînd ca să i se acorde sala teatrului naţional, de se poate în mod gratuit, pentru concertele filarmonice ale orchestrei conservatorului.

◔ Astă-zi Sămbătă 28 Septembrie a. c. se desfăşoară pentru a 2-a oară programul cu sujete noui la Teatrul Cinematografic Pathé Frères (Circul Sidoli).

Partea actualităţilor cuprinde catastrofa pe liniile Tramvaiului electric din Berlin; e o nenorocire fără seamăn datorită neglijenţei unui conductor. Pe pînza cinematografului ni se arată locul catastrofei, victimele, ajutoarele etc.

Celelalte părţi ale programului cuprind scene şi sujete absolut noue, precum: Scapat din ghiarele morţii; O furtună la Paris; New-Yorkul etc., scene nevăzute încă la noi, de oarece filiala din oraşul nostru are privilegiul de a reprezenta aci toate noutăţile casei Pathé Frères din Paris şi după şase luni de abia aceste apariţiuni sunt puse în vînzare şi arătate în celelalte teatre cinematografice din lume.

Mîine Duminică doue reprezentaţii: La 3 ore ziua Matineu cu preţuri reduse şi seara la 9 cu preţuri obişnuite.

DIVERSE

— Losuitorul Al. Agache din Poeni a reclamat parchetului că a fost grav bătut de consăteanul seu Gheorghe Gaman.

— Jandarmii din Bucium au arestat pe Gh. Filip, care în repetite rînduri a spart crama viei lui Gh. Budac, furînd vinuri şi poame

— A fost arestat şi înaintat parchetului Const. Meşteru, din comuua Şipotele, urmărit pentru mai multe furturi comise

— Victima accidentului de la fabrica de oglinzi din str. sf. Lazăr No. 29, Const. Tomescu, care era internat în spitalul evreesc, a încetat din viaţă aseară.

— Domnul Maior Flexi, prietenul nostru a deschis astăzi acţiune de divors contra soţiei sale d-na Ecaterina Flexi.

O cerere în acelaş sens a făcut şi d-na Ecaterina Flexi.

— D. I. Rosenthal a reclamat celor în drept contra sergentului cu No. 22 din strada Lăpuşneanu, care i-a adresat cuvinte ordinare şi pline de insulte, pentru simplul motiv că d. Rosental intervenise pentru nişte copii mici ce vindeau nişte ziare şi pe care sergentul îi arestase fără niei un rost.

Ar fi bine ca cei în drept să ia măsuri şi să pedepsească pe acest sergent.

— Salonul de mode al d-rei Elena Deleanu din strada Veche No. 27, rînd cu biserica Bărboi, cu ocazia sezonului de toamnă a fost asortată cu modelele cele mai noui.

Medicina şi Holera

II

Curioasă mai e cîte odată inteligenţa spiritului provincial! Ei cred că toată lumea gîndeşte la fel; dar pot eu supune caracterul gîndirii unui control logic? Şi iarăşi pot eu face o analiză formală acestui element mental?

Pentru a mă exprima în langaj de mecanism, se naşte întrebarea: Pot eu să mă instalez în centrul gîndirii cui-va pentru a-i modifica detaliurile acelei gîndiri? Evident că nu, fiind că instrucţia concepţia, imaginaţia sentimentul, voinţa, toata aceste mişcări particulare de relaţie şi armonie, sunt urmări neîntrerupte a unei aceleeaşi mişcări.

In realitate, noi nu putem judeca spiritul de cît în lucrările lui. Să examinăm dar, nu gîndirea, ci produsul gîndirei, ast-fel cum îl prezintă în generalizaţiile ştiinţifice.

Trăim în medii atît de divizate, în cît dacă admiţi afiliaţiunea moralei la doctrina evoluţiunii care oferă un sens ştiinţific acceptabil, şi dacă nu poţi nega noutăţile unui spirit evoluţionist în morala care comunică sentimentul vieţii şi nu poţi trata faptele de eleganţă morală că toate celelalte fapte ale naturei, eşti considerat ca un efect de curiozitate socială. Şi iarăşi dacă apropii natura la trebuinţele tale uniforme ca suveran al ei, treci drept un sceptic confesional!

Eu ştiu că pentru ei aceste argumente nu au nici un sens în filosofia vieţei, dar vreau să arăt că între noi şi mediu este o corespondenţă, o adoptaţie a individului la societate, o acţiune şi reacţiune perpetuă între aceşti doi termeni, aşa că progresul moralei schimbă cu medicul care transformă viaţa şi modifică natura.

Morala este ştiinţa conduitei şi nimic mai mult, iar conduita este împreunarea actelor cari se îndeplinesc în noi pentru a ne asigura viaţa în condiţiunile cari ne găsim.

Omul artei ca product al conştiinţii, elaborat după legile acţiunei moralei, este cel din urmă născut în filiaţia empirică, pentru el nu există de cît ceea ce apare, pentru el lumea este ceea ce vede, şi toată filosofia critică îi este inspirată prin o logică de analiază rezonată chiar în caracterul fenomenelor:

Medicul conştiincios, mai cu deosebire acel ce a făcut cunoştinţă în de aproape cu talentele acestui microb ucigător, ambiţionează a preîntimpina ruina sănătăţii omenirii pînă şi în localităţile cele mai murdare şi departe de ori-ce civilizaţie, pentru că neglijînd, ar însămna a se ruina pe sine însuşi. El consultă conştiinţa şi nu face de cît ştiinţă cu o indiferenţă financiară, de aceea nici ambiţionează reputaţia ce i-ar da-o succesul profesional, fiind-că iubeşte medicina în artist, cum iubeşte muzicantul violonul pentru a trage sonuri, acorduri şi armonii.

Iată un ideal superb pentru acei ce ştiu să tragă din istoria lumei cea mai bună filosofie.

In fine pentru a termina voi adăuga că, nu pot exprima tristeţa regretelor, cînd văd pe unii medici părăsind încă de tineri această carieră atît de nobilă, pentru funcţiuni administrative.

Să nu uităm că, pentru noi, morala încetează acolo unde politica începe.

Politica trebue să urmeze ştiinţele sociale precum industria urmează fizica; politica fără ştiinţele sociale nu poate fi nici odată o artă, ci o superstiţie ca să zic aşa, pentru că arta urmează ştiinţa cum practica urmează teoria.

Eu nu înţeleg arta socială de a domina ca autoritate socială, fiind-că democraţia are un ideal de legalitate de fapte între cetăţeni.

Acei nerăbdători, cari vor să facă reforme prin lovituri de stat, prin lovituri de puşcă, sunt ca nişte copii ce se joacă, cu focul, fără să ştie că el frige!

Trebue chemaţi la studiu să cerceteze şi a descoperi legile naturale sau istoria societăţei, spre a trage sub formă de reguli juridice şi instituţiuni, aplicaţiunea ce ele comport.

Bîrlad. **Dr. I. Antoniu.**

Păziţi-Vă a spala cu Clor!!

Clorul Vă distruge lengiurile!!

Singura instituţie care pe baza unui preparat chimic—invenţiune cu totul nouă—spală rufele fără CLOR dîndu-le o albeaţă incomparabilă—e noul stabiliment de:

SPĂLĂTORIE CHIMICĂ ŞI BOIANGERIE

„MODERNA"

Iaşi, Str. Lăpuşneanu 24 (lîngă Noak

Se spală chimic şi se vopseşte mai bine ca ori unde orice Haină de Dame, Domni, Copii, Toalete de Bal cele mai scumpe, Uniforme militare, etc.

Serviciu prompt. — Preţuri modeste.

Ultime informaţii

Domnii membri ai comitetului executiv al partidului conservator-democrat sînt convocaţi pentru Dumineca 28 c., orele 4 p, m. în saloanele clubului din Piaţa Unirei.

◑ *După relaţiile asupra mersului holerei în Rusia, se observă iarăşi o creştere a numărului cazurilor.*

La Odesa se zice că numărul bolnavilor ar fi actuolminte de 30, iar la Moscova numărul ar fi cu mult mai mare.

La Odesa s'au construit cîte-va pavilioane de izolare speciale.

● Cercetările în afacerea lipsurilor de la manutanţa de Roman continuă.

In afară de d. locot. Rozescu, au fost aduşi în localitate şi d-nii maiori Moscu şi Ciocazan, cărora li s'au luat eri cîte un interogator.

Se zice că ancheta a descoperit multe.

● D. general A. Tătărescu, comandantul corpului 4 de armntă a fost alată-eri în tabăra Şipote, unde a făcut o inspecţie, iar de acolo a venit la Iaşi.

● Serviciul statistic agronomic de la Herestrău a fixat totalul recoltelor grîului din anul acesta. El a atins cifra de 23 milioane hectolitri, adică 8 milioane hect., mai mult ca anul trecut.

După tablourile statistice ale sus zisului serviciu, greutatea mijlocie pentru hectolitru atinge anul acesta 78.1 kgr.

● **Se zice că în locul vacant de comandant al regimentului 13 Ştefan cel Mare, din localitate, va fi readus d. colonel Marian.**

Numirea se va face pe siua de 1 Octombrie a. c.

◑ **D-na Ana Buţureanu, institutoare, a obţinut un concediu de un an de zile.**

◑ **Mişcarea în magistratură, care a fost supusă semnăturei M. S. Regelui, nu va fi publicată fie cît la 1 Octombrie.**

Această mişcare nu va cuprinde numirile în toate locurile vacante din magistratura inamovibilă.

◒ **Pentru mîne la orele 2 d. a. sunt convocaţi toţi meseriaşii din Tg. Frumos, de către d. Gh. Dimitriu Păuşeşti, delegatul ministerului şi Iosif Tesaru, pentru a proceda la înfiinţarea corporaţiei meseriaşilor din acel tîrg.**

● **Membrii societăţei veteranilor ofiţeri din localitate se vor întruni zilele acestea, spre a discuta mai multe chestiuni.**

● **Ne mai fiind nici un proces de judecat la curtea cu juri, seziunea de toamnă a Curţei a fost declarată închisă.**

La 1 Octombrie se va deschide seziunea curţei cu juri din Roman.

● **Comitetul partidului naţional-romîn din Bucovina, în înţelegere cu cel democrat va convoca în timpul cel mai apropiat un mare meeting naţional la Cernăuţi, pentru a declara în faţa întregului popor împăcarea.**

După ce pactul între ambele partide se va redacta până la convocarea meetingului o foaie volantă, edată de delegaţii partidelor, spre a aduce la cunoştinţa poporului romîn evenimentele mai însemnate din lagărul romîn.

◑ **Autorii furtului comis acum cîteva luni la d. Sandu Rişcanu din judeţul Vaslui, Ioan Tudose şi Maria Grigoriu au fost arestaţi şi înaintaţi parchetului.**

◒ **Din Hodora se telefonează că eri locuitorul Ilie Stoleriu, din comuna Belceşti, pe cînd lucra la clădirea unei girezi de paie pe moşia Hodora, a căzut de pe gireadă de la o înălţime de 12 metri, rămînînd mort pe loc.**

● **Au fost admişi a se transfera la liceul naţional, următorii elevi de la gimnasiul „Alexandru cel Bun", Romanescu, Doroftei şi Dobrescu, iar de la gimnaziul „Stefan cel Mare" elevul Savinescu.**

● **Mercuri 1 Octombrie elevii şcoalei normale „Vasile Lupu" în oarele de după masă vor face o escursiune spre Tîrguşorul Nicolina, Crucea de la cerdacul lui Ferentz şi mănăstirea Galata.**

● **Cei doui dezertori din regimentul de infanterie din Roman, Moise Aizic Şaraga şi Leon Bercovici, autorii crimei sevîrşită la Solca în Bucovina, au fost înaintaţi cabinetului II de instrucţie, pentru crimă şi tălhărie.**

Ei au fost depuşi la penitenciar.

● D. Dr. Gh. Bogdan, medicul legist al parchetului, făcînd autopsia cadavrului lui Neculai Dulgheriu, care a fost ucis cu o secure de Ioau Brînzoi, a constatat că moartea a provenit din o fractură a boltei şia bazei craniane ca rezultat a unei lovituri cu un corp dur.

● **Din Huşi.—Lumea politică liberală e în ferbere în urma articolului injurios din „Neamul Romînesc", iscălit de N. Norit, contra deputaţilor liberali şi în special contra d-lui Alecu Rişcanu.**

Nimene nu mai face rezerve de a atribui însuşi prefectului dr. N. Lupu paternitatea acelui articol, de oare ce se relevă în el fapte care nu le ştie de cît prefectul.

Faptul că a pus un subaltern funcţionar administrator să iscălească un articol injurios, dovedeşte—zic ei —de destrabalarea mintală a prefectului, şi de duhul cel rău ce stăpineşte ceata grupată în jurul prefectului.

Tonul exagerat naţionalist şi antisemit acuzarea făţişă făcută cu mituirea, bănuiala adversarului cadrează perfect şcoala bolnavă naţionalistă, care a început să numere şi la noi la Huşi adepţi în persoana unora şi altora.

Răfuelile se vor face la vreme la Bucureşti, iar în localitate cu alegerile judeţene ce bat la uşă.

● **După concentrarea tuturor ştirilor cutremurul a început la 11 c. 41 min. 39 sec., a ajuns la 11 şi 44 min. şi s'a isprăvit la 12 (după ceasurile noastre. Mai puternic a fost în partea de miază zi a Bucovinei şi in cea de miază noapte a Transilvaniei. Centrul a fost la o ruptură a terenurilor cari se întind pe lîngă portea de miază noapte a Carpaţilor. Depeşi din Lemberg arată că s'a simţit în toată Galiţia răsăriteană. La Viena n'a fost cutremur, ci numai l'au simţit aparatele că e la 800 de klm. La Buda-Posta s'a simţit că e un cutremur apropiat.**

◑ **Se zice că pe ziua de 1 Octombrie a. c., se vor face cîte-va schimbări la primăria locală.**

● **După toate probabilităţile sfinţirea frumoasei biserici construită în comuna Ciurea, se va face la earnă cu ocazia serbătorilor Crăciunului.**

Sfinţirea va fi făcută de I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei.

◑ **S'a încredinţat firmei Inginer B. Diamant & Co., biurou tecnic, Iaşi următoarele lucrări:**

Complecta instalare a marei fabrici de parchete şi fasonarea lemnului cu o forţă de 100 cai, a d-lor C. S. Bonaventura, şi I. Spitzer, Tg. Frumos.

Instalarea unei maşini de aburi la şcoala normală „Vasile Lupu", loco.

Instalarea complectă unei brutării mecanice a d-lui I. C. Fleaşcă, loco.

Instalarea complectă unei mari spălătorii chimică cu forţă proprie de abur a d-lui Martin Buholzer, loco.

Instalarea unei tîmplării mecanică a d-lui M. Adlsberg, loco.

Instalarea fabricei pentru balamale a d-lor Kaisermann şi Haimovici, loco.

Instalarea fabricei de oglinzi a d-lui I. Bergher, loco.

● **Aducem la cunoştinţa tuturor abonaţilor noştri, că «Opinia» ne avînd încasator nici în Capitală nici în altă parte a ţării, abonaţii noştri sunt rugaţi de a nu face plata abonamentului nici unei persoane, care s'ar prezenta în acest scop**; ci să o trimită prin mandat poştal administraţiei ziarului.

Aceasta spre a evita pe viitor neplăcerea ce au avut unii abonaţi de-ai noştri, de a se vedea încasaţi de persoane străine de administraţia noastră, cari le-au eliberat chitanţe false.

Noi am reclamat acestea autorităţilor competente şi atragem atenţiunea tuturor, spre a nu se mai repeta asemenea lucruri, cari produc infuziuni regretabile.

ULTMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Evenimentele din Balcani

Constantinopol.— Comitetul tinerilor turci a ţinut aseară o consfătuire, care a durat cîteva ore.

Nu se cunoaşte încă ce hotărîri a luat comitetul.

*

Cetinge.— Demonstraţiile continuă aci. Poporul manifestează pe străzi, în strigăte ostile la adresa Austriei.

Skupcina a fost convocată de urgenţă; faţă de gravele evenimente.

*

Berlin.—Ziarul „Frankfurter Zeitung" află din Constăntinopol că un consiliu de miniştri l'a ţinut aseară asupra situaţiei.

Consiliul a durat pînă la orele 2 noaptea.

Ca urmare a acelui consiliu de miniştri, guvernul turcesc a trimes azi guvernului austriac o notă de protestare pentru calcarea tratatului de Berlin,—notă pe care o va trimete şi celorlalte puteri.

In acelaş timp, să afirmă că consiliul de miniştri a hotarît ca trupele să fie gata de plecare.

*

Sofia. — Populaţia o duce numai într'un entuziasm, serbătorind declararea independenţei şi a regatului,— aşa că de rezboiu se vorbeşte mai puţin.

Comercianţii bulgari însa sunt foarte îngrijoraţi de a nu fi boicotaţi de turci.

*

Sofia.—Preşedintele republicei franceze, d. Fallieres a trimes o telegramă de felicitare prinţului Ferdinand al Bulgariei, pentru proclamarea independenţei şi regatului.

*

Viena.— Din Salonic se comunică că o luptă a avut loc eri în apropiere între o bandă bulgară şi nişte greci.

Au fost 2 greci omorîţi şi unul rînit şi 300 bulgari rîniţi.

*

Paris. — D. Pichon, ministrul de externe al Franţei, a declarat că Franţa n'are nici un amestec în evenimentele din Balcani.

*

Londra.— Corespondentul din Bucureşti al ziarului „Daily Mail" comunică că ministrul de rezboiu al Romîniei i-a declarat că un razboi între Serbia şi Austria n'ar fi cu neputinţă.

Belgrad. —Azi dimineaţă s'a deschis Scupcina, care a fost convocată de urgenţă, faţă de gravele evenimente din Balcani.

Preşedinte a fost ales d. Liubov Ivanovici. Şedinţa s'a rîdicat imediat.

*

Bucureşti—Din Belgrad vine ştirea că acolo a provocat o vie indignare faptul că Austria a respins nota Serbiei contra anexărei Bosniei şi Herzogovinei, menţionând că Serbia n'are cuvîntul de a se pronunţa în această chestie.

Demonstraţiile au devenit şi mai mare. Populaţia este foarte îndîrjită.

Toate cluburile politice din Belgrad s'au desfinţat întrunindu-se toate într'un partid de aparea generală.

*

Londra.—Ziarele continuă şi astăzi de a dezaproba calcarea tratatului de Berlin şi ele spun că nu e posibil ca conflictul să se aplaneze aşa de uşor.

*

Constantinopol.—Comitetul tinerilor turci a fost din nou convocat pentru astă seară.

Situaţia este privită ca foarte încurcată. Aproape toţi ofiţerii continuă de a cere răsboiul.

In unele cercuri se afirmă că cu toate desminţiriile ce s'au dat, armata turcă a fost mobilizată.

In unele cercuri se afirmă că în Turcia se pregăteşte o lovitură de stat.

Filipopoli.—Ştirile cum că eri după amiazi trupele bulgăreşti ar fi trecut spre teritoriul turcesc este absolut neexact.

Bulgaria, după cum s'a mai spus, nu doreşte resboiul, ci din contra doreşte aplanarea conflictului.

*

Bucureşti.— La Belgrad, după ştirile ce au sosit azi după amiazi, situaţia se agravează.

Demonstraţiile nu mai contenesc. In toate părţile nu se aud de cît strigăte de «vrem răsboiul»

O nouă manifestaţie s'a făcut astă-zi din nou în faţa palatului regal. De asemenea s'au mai făcut demonstraţii şi în faţa ministerului de externe.

*

Berlin. — Ziarul Frankfurter Zeitung, în numărul său de astăzi dă amănunte foarte senzaţionale asupra evenimentelor ce se desfăşoară în Balcani.

Numitul ziar spune că Dumineca viitoare Sultanul va abdica. In acea zi, Sultanul se va arăta în public şi va declara că abdică.

Ştirea aceasta produce mare senzaţie.

*

Atena. — După ultimile ştiri sosite din insula Creta, entuziasmul cel mai mare continuă să domnească.

Prin diferitele localităţi se orgnizează serbări şi se ţin cuvîntări entuziaste.

Belgrad.—E mai mult ca sigur că Skupcina va declara imediat răsboiu Austriei.

Numărul voluntarilor care au intrat sub drapel e cît nici nu era de aşteptat.

Numai azi dimineaţă se zice că ar fi intrat sub drapel a'ţi 8000 de voluntari.

*

Bucureşti.— In ultimul timp vine ştirea din Belgrad cum că Serbia a declarat răsboiul Austro-Ungariei. Corpul al doilea de armată ar fi pornit în Bosnia.

Comfirmarea însă lipseşte.

Raportul in chestia magistraturei

Bucureşti.—Astăzi raportul a fost prezentat ministrului de justiţie şi e foarte probabil că mîine va apărea comunicatul în Monitorul oficial.

Intrunirea liberalilor

Bucureşti.—Aseară a avut loc la clubul liberal o adunare generală, la care a luat parte şi d. Dim. Sturdza.

S'au ţinut mai multe discursuri asupra viitoare campanii electerale din Capitală.

Intre d-nii Stoicescu şi Brătianu a fost o mică ceartă.

D. Dim. Sturdza a vorbit asupra chestiunei din Balcani şi a spus că noi nu trebue să vedem cu ochi răi declararea independenţei Bulgariei, căci noi am luptat pentru eliberarea Bulgariei.

De asemeni nu putem avea vre-un amestec în chestia Bosniei şi Hertzogovinei, iar în ce priveşte anexarea Cretei, nu se poate spune altă-ceva că Grecii au noroc.

D-sa adaogă că faţă de evenimentele din Balcani, guvernului nostru nu i se impune de cît prudenţă.

S'a redeschis

— în str. Anastasie Panu 39 —

VECHIUL ŞI CUNOSCUTUL

Magasin de coloniale

„LA MARINARUL"

(L. MARCU)

Mărfuri proaspete şi trufandale de cea mai superioară calitate.

DE VÎNZARE

Două case compuse din *2 prăvălii* cu locuinţă, bucătărie, pivniţă, situate în oraşul *Vaslui*, str. Hagiului 1314.

A se adresa d-lui *Avocat M. Magder* —Iaşi.

Dr. H. IVAINER

MEDIC DE SPITAL, specializat la Paris pentru boale de copii, s'a stabilit în Iaşi. Str. Primăriei No. 30

TEATRUL CIRC SIDOLI

Sîmbătă 27 Septembrie a. c.

TEATRUL CINEMATOGRAFIC

— — Pathe Freres—Paris — —

Sub conducarea technică a domnului

A. C. BOTTEZ

Mîine Duminică doue reprezentaţii: La 3 ore ziua Matineu cu preţuri reduse, şi seara la 9 cu preţuri obişnuite.

Peste cîte-va zile:

Teatrofonul Pathé-Frères

Cinematograful vorbitor

Cea mai grandioasă invenţie a epocei noastre

Cabinetul de Chirurgie dentara

al

Doamnei Doctor CIUDIN NICULCEA

se va muta de la 26 Octombrie c. tot în **str. Lăpuşneanu la No. 25**, d'asupra parfumeriei Darmet (Robert) casele Mavrocordat. Intrarea prin gang.

ANUNCIU

Se aduce la cunoştinţa celor interesaţi, că în strada Stefan cel Mare, în faţa şcoalei primare Trei-Ierarchi. Se află un oficiu telegrafo-poştal şi telefonic, care execută toate ramurile de serviciu pentru prezentarea de: pachete, colete, gropuri, scrisori în valoare, mandate, scrisori recomandate simple şi cu ramburs, telegrame, fonograme, convorbiri telefonice, abonamente la ziare, casă de economie, poste-restante, abonamente la căsuţe-postale, vînzări de timbre etc.

Publicul din partea locului, nu are de cît să se folosească de înlesnirea apropierei.

G. BELDIMAN

AVOCAT

al soc. de asigurări gen. „Dacia-Romania"

18 strada Luterană 18

BUCUREŞTI

se însărcinează cu procese şi ori ce altă formalităţi la Inalta Curte de Casaţie.

LEI 2.60 KILO

Unt proaspăt

Se găseşte de vînzare la renumitul magazin de Coloniale şi Papeterie

Leon Kleiner—Iaşi

— Str. Anastasie Panu 38 —

AVIS

Un salon mare, *o odae de dormit, o odae mai mică, un antret* şi *o bucătărie cu instalaţie de electricitate* este de dat chiar de acum sau de la Sf. Dumitru, cu luna sau cu anul mobilate sau nemobilate.—A se adresa **Căpit. Gh. Constandachi, Str. Bărboi 8.**

MARTIN BUCHOLTZER

105 STRADA PACURARI 105

Spălătorie şi boiangerie chimică cea mai modernă

Reinstalînd fabrica şi angajînd personal special pentru spălătorie călcătorie şi boiangerie chimică. Am onoare a face cunoscut onor. şi vechei mele clientele că am reînceput a primi la atelierul de spălătorie, rufe, gulere, manşete etc. executînd comanda după dorinţa Onor. Public în cel mai scurt timp şi cu preţurile cele mai avantajoase.

Asemenea atelierul de boiangerie fiind cu totul reînoit şi asortat cu toate culorele moderne pentru ori-ce calitate de stofe recomandă în această artă Onor. mele clientele că pentrn sezonul de toamnă şi iarnă, se primesc pentru colorat ori-ce fel de stofe, covoare, haine bărbăteşti, pentru femei şi copii, de ori-ce fel de stofe, perdele, cuverturi şi va fi prompt şi conştiincios servită. Garantez pentru toate colorile.

Recomand şi spălătoria chimică pentru curăţirea garderobei de haine de dame şi copii, toilete de bal, teatru, concert şi haine ofiţereşti, stofe de mobile, lucruri brodate, mănuşi, umbrele, panglici precum şi orice obiect ce se atinge de această branşă.

Pentru efectuarea conştiincioasă a flecărui obiect garatez.

Atrag mare atenţiune Onor. mele clientele că am instalat în atelier noui gherghefuri cele mai moderne, pentru spalat şi întins perdele care vor fi executate ca şi în străinătate.

Comenzile se primesc direct la fabrica Strada Păcurari 105 sau în oraş Strada Lăpuşneanu 25 lîngă parfumeria Robert şi Strada Atanasie Panu 64 şi la Bîrlad Strada Principală No. 223.

Incercaţi dar şi încurajaţi instalaţia cea mai modernă în această branşă şi cu experienţe pline de succes pentru mine şi Onor. public după 12 ani de practică în această artă, sper că voi satisface toate cerinţele publicului.

Cu osebită stimă

MARTIN BUCHOLTZER

Strada Păcurari No. 105

CAILE FERATE ROMANE

Plecarea şi sosirea trenurilor—GARA IAŞI

PLECAREA

Ante meridiane

Paşcani, Bacău, Piatra-N., Bucureşti	6.10
T.-Ocna, Burdujeni, Fălticeni, Botoşani	
Vaslui, Galaţi, Bucureşti	8.35
Dorohoi	8.40
Paşcani, Bucureşti	10.20

Post-meridiane

Ungheni, Chişinău, Odessa	12.05
Vaslui, Tecuci, Galaţi	3.10
Dorohoi	5.40
Paşcani, Bucureşti, Burdujeni, Fălticeni	5.55
Botoşani	
Vaslui, Bucureşti, Galaţi, T.-Ocna	9.05

SOSIREA

Antè-meridiane

Bucureşti, Tg.-Ocna, Galaţi, Vaslui	8.30
Dorohoi	10.35
Paşcani, Bucureşti, Fălticeni, Burdujeni	11.20
Botoşani	

Post-meridiane

Galaţi, Tecuci, Vaslui	1.05
Ungheni, Chişinău, Odessa	5.25
Bucureşti, Paşcani	6.20
Dorohoi	8.00
Bucureşti, Galaţi, Vaslui	9.05
Paşcani, Bacău, Piatra-N., Galaţi, Bucureşti	10.55
T.-Ocna, Fălticeni, Botoşani, Burdujeni	

Gonosan
TRADE MARK

ANTIBLENORAGIC

Cel mai bun şi aprobat de toate autoritaţile medicale. Calmează repede durerile şi opreşte secreţiunea, *scurtează durata boalei şi preîntîmpină complicaţiuni.* Doza: 4—5 ori pe zi cîte două capsule după mîncare.

De vînzare la toate farmaciile şi drogueriile din ţară. Preţul unei cutii 50 capsule lei 4; cu 30 capsule lei 2.75.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa administraţiei ziarului, strada Ştefan cel Mare No. 38

E. Herovanu
AVOCAT
Strada Tăutu 1 Iaşi
Cons.: 8—11 dim., 6—9 sara.

De inchiriet O odaie mobilată. Str. Albă

De inchiriet mai multe apartamente de cîte două odăi şi bucătărie la imobilul din Iaşi, strada Păcurari No. 97.

Pentru codiţiuni a se adresa la d. avocat M. C. Drăcşăneanu, strada de Jos.

TIPOGRAFIA
H. GOLDNER
IASI
Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori
— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raymd GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES. les 100 mèt. 5f.

PONDOIR DÉPOSÉ
Prix..... 6fr.50
R. GARIEL
2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
EN FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f50c.
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Mai multe sute doamne bogate (noui cereri) doresc căsătorie imediată. Reflectanţi serioşi (chiar şi fără avere) să se adreseze lui L. Schlesinger, Berlin 18. (Cea mai mare şi de seamă agenţie matrimonială internaţională) nu anonimă.

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— *Strada Golia 77* —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

Stefan P. Georgescu
AVOCAT
— *Str. Căpitan Pdun No. 10 bis* —
Primeşte consultaţii dela 7 jum. la 9 dim.

D-r Alex. Lambrior
— *Strada Vovideniei No. 1* —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

ADVOCATUL
EM. SOCOR
S'a mutat în Str. Veche 24

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— *Strada Crucei 41* —

Alfons Herovanu
AVOCAT
— *Str. Bărboi No. 19* —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

„ANCORA"
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907
PESTE 182 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,266,500

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi *Diferite ole asigurări atingătoare de branşa vieţei.*

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei care au întîrziat

Să nu piardă ocaziunea acum la:

Clasa IV-a a Loteriei

Tragerea

la 25 şi 26 Septembrie

LEI 900000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai rămas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 13
1/4	Un sfert	Lei 26
1/2	Una jumătate	Lei 52
1	Loz întreg	Lei 104

Prêţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4.50—lei	1/4	Un sfert	9—lei
1/2	Una jumătate	18 — lei	1/1	loz întreg	36—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicliu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se tace imediat după tragere.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 547. IAŞI Marţi 30 Septembre 1908

Unde e răul

Cum fiecare lucru vine la rîndul său, împrejurările au făcut ca ţaranul să fie şi el la modă.

De la răscoale încoace, în curs de mai puţin de un an, s'a vorbit de populaţia satelor noastre cît nu s'a vorbit în 30 de ani. Şi tot în acest interval s'au făcut, la adresa aceleiaşi populaţii, protestări de dragoste cum nu s'a pomenit de cînd e ţara romînească.

In acelaşi timp însă, cum totul la noi se diferenţiază pe formule politice, solicitudinea aceasta pentru ţărănime şi-a făcut loc în programul politic al partidului liberal.

Sub haina poporanismului la unii, sub aceea de liberalizm generos la alţii, în realitate sub un învăliş de demagogie împinsă la exces, ea pare a fi găsit în partidul acesta ocrotirea pe care pînă acum n-o găsise nicăeri.

Să facem însă o scurtă cercetare a lucrurilor.

Explozia sentimentului acestuia de dragoste a avut loc în împrejurări solemne, şi a fost cu atît mai puternică cu cît s'a simţit nevoia de a o întovărăşi cu bubulturi de tunuri.

Ea s'a resfrîns apoi în opera legislativă a guvernului. Legile au curs, în şedinţele memorabile de zi şi de noapte, care au mistuit conţinutul cartoanelor prăfuite. Nu s'a văzut de cînd e parlamentul romîn, o activitate mai prodigioasă, de cît aceea a ultimei legislaturi, şi nici odată nu s'a votat mai repede şi cu mai puţină discuţie, legi care priveau interese mai mari de cît acele ce se găseau pe tapet.

Ce s'a făcut,—care e opera aceasta legislativă, o ştim cu toţii.

Mult trîmbiţatele reforme nu sunt de cît o farsă, care nu numai că aruncă discreditul asupra partidului liberal, dar compromite şi cuvîntul Suveranului rostit în manifestul ce a urmat răscoalele.

Acum unii încearcă să ducă opera aceasta pînă la capăt, răspîndind nădejdea că partidul liberal ar avea intenţia de a introduce votul universal, şi înfierbîntă spiritele cu idei de felul acelora care anul trecut au fost pe punctul de a ne duce la peire.

O fi în toate aceste o parte de intenţii bune; o fi în actele guvernului liberal o pornire în care vibrează oarecare sinceritate. Dar chipul de a proceda şi mijloacele ce le întrebuinţează, sunt aşa de extravagante, de nechibzuite şi de primejdioase, în cît orice om cuminte se întreabă dacă n'a sosit timpul de a se pune capăt acestei politice nebune, care să poate să ne coste scump.

In realitate chestia ţărănească, şi acum, după reforme, ca şi înainte, a rămas întreagă neatinsă.

Starea economică a ţăranului nu s'a schimbat, şi nu se va schimba, cu legile noui,—pentru că nu o va îmbunătăţi nici administratorii de plăşi, nici inspectorii agricoli, nici toată armata aceasta de lefegii, cari storc din budgetul statului ceea ce s'ar fi cuvenit să alcătuiască primul fond de proteguire al unei munci mai rodnice şi mai folositoare a tuturor claselor de jos.

Starea aceasta nu o va îmbunătăţi cassa rurală, pentru că, proprietar sau nu, ţăranul va rămînea tot sărac, cîtă vreme va cere ca munca lui de luni să-l susţie în tot restul anului Starea aceasta nu o va schimba în bine nici noua lege a judecătoriilor de pace, care a întrodus o instituţie nepotrivită cu tradiţiile şi cu nevoile noastre, deci nefolositoare şi pînă la un punct chiar dăunătoare prestigiului justiţiei.

Cu aceste lucruri nouă, sau fără ele, ţăranul va continua de a fi sarac, de a fi viţios, de a fi bolnav, şi de a aştepta totul de la Dumnezeu şi de la Stat.

Indreptarea e deci aiurea şi anume în înmulţirea mijloacelor de bogăţie naţională, în utilizarea forţelor care se perd atunci cînd munca agricolă nu mai are loc, şi în concursul pe care statul şi iniţiativa privată trebue să-l dee clasei muncitoare în genere, în direcţia aceasta.

Evident însă, nu partidul liberal, e acel care e chemat să vadă, să priceapă şi să realizeze lucrurile aceste. Drumul pe care l'a apucat e prea greşit pentru a-l duce la un bun rezultat. Orbirea sa e prea mare pentru a vedea unde e binele şi adevărul.

Chemarea de a îndrepta răul n'o are de cît partidul conservator-democrat, de la care ţara aşteaptă cu nădejde şi încredere, ceea ce doreşte, ceea ce are tot dreptul să dorească şi să obţie.

Aceiaşi politică de 50 de ani

D. D. A. Sturdza, şeful partidului liberal şi primul ministru, a declarat, că în ceia ce priveşte politica externă, România are linia ei de conduită nestrămutată de 50 de ani!

A părut curioasă tuturor această afirmaţiune a şefului guvernului liberal, întru cît se ştie că ea cuprinde un mare neadevăr istoric.

Acum 50 de ani în urmă politica externă a României era pentru alipirea Basarabiei şi Drum bun, toba bate *răsună peste Prut. In acest răstimp de 50 de ani s'a schimbat această atitudine; azi nu mai avem Basarabia şi ni s'a dat Dobrogia, căci e un fapt cunoscut: în toţi aceşti 50 de ani, noi n'am prea voit unele fapte şi ni s'au impus, şi istoria politicei externe este mai mult de influenţa din afară de cît de imboldiri din lăuntru.*

Tot în aceşti 50 de ani s'a întărit dinastia străină, cu frămîntarea domniei lui Cuza. Voinţa noastră din lăuntru, care a fost viu manifestată în acest punct, a avut crude desamăgiri în prudenţa *excesivă a partidului liberal de a provoca republica de la Ploeşti, proclamarea generalului Dabija de Vodă şi demisia tînărului domn Carol I.*

Această prudenţă *în politica externă ce o recomandă azi d. Sturdza e prudenţa baronului de Hahn, care s'a izbit de cerbicia lui Lascar Catargi.*

Dinastia străină întărită e urmarea prudenţii partidului conservator.

Tot în aceşti 50 de ani s'a sgîndănit chestia naţională, că era să fie înmormîntată. Lipsa de prudenţă *cerută azi tot partidul liberal a arătat'o, atît în chestia şcoalelor de la Braşov, decorarea lui Iesensky, şi vănzoleala şcolilor din Macedonia. Succesul pe această cale tot partidul conservator l'a repurtat, asigurînd şcolile de la Braşov, şi căpătînd iradeaua pe ziua de 10 Mai 1905.* Prudenţa *dar, recomandată de şeful partidului liberal, e departe de a fi o notă bună de dat partidului liberal.*

De cît este ceva în această notă politică dată de primul ministru.

La 24 Ianuarie 1909, d. D. A. Sturdza împlineşte 50 ani de carieră politică. D-sa leagă toată politica internă şi externă a ţării Romînesti deînsemnata sa persoană, şi uită că toate tribulaţiunile sale politice, tocmai în chestia politicei naţionale şi externe sunt cea mai vie dovadă şi de lipsă de prudenţa *şi de continuitate.*

Cei vechi ziceau că anthropos metron ton panton *(omul e măsura tuturor lucrurilor) aşa şi azi: d. D. A. Sturdza s'a făcut măsura politicei externe şi uitîndu-se pe sine greşeşte şi formula acestei politice.*

Deci în această politică externă liberalismul român şi în special d. D. A. Sturdza n'a dat dovadă nici de continuitate, nici de prudenţă.

* * *

Reforme în Justiţie

De cum a venit în capul ministerului de Justiţie, d. Toma Stelian şi-a propus să reorganizeze magistratura. Inceputul l-a făcut cu legea judecătoriilor de ocoale, asupra căreia noi ne-am pronunţat la timp, arătînd şi părţile ei bune, ca şi cele defectuoase.

Conduşi de cel mai perfect spirit de imparţialitate, noi ne-am exprimat în repetite rînduri bucuria de a constata frumoasele intenţiuni ale d-lui Stelian. Dacă nu totdeauna intenţiunile d-sale l'au condus la soluţiuni practice şi bune, aceasta este o altă chestiune. Dar niciodată n'am atacat pe simplul motiv al adversităţii politice.

De astădată, d. Toma Stelian, consecvent planului ce şi-a propus de la început, se pare că vrea să introducă oare-cari reforme şi în ceea ce priveşte tribunalele. Nu cunoaştem încă, cari anume sînt reformele ministrului Justiţiei cu privire la această instanţă judecătorească; dar, după cît transpiră, se pare, că principiul inspectorilor judiciari, pe care l'a expus amicul nostru d. Lascar Antoniu, într'un documentat articol în *Opinia*, nu ar fi străin de reforma viitoare a d-lui T. Stelian.

Căci, după cît se zice, d. Stelian vrea să facă din primul prezident al tribunalului—căruia îi dă rangul de consilier de Curte—un soi de inspector al întregului tribunal în ce priveşte administraţiunea şi controlul, plus o sumă de atribuţiuni extra-judecătoreşti, pe cari de altfel le are şi azi, dar cu îndeplinirea cărora el trebue să neglijeze atribuţiunea de judecător al secţiei I-a.

Suntem în bună parte de acord cu acest mod de a vedea. Necesitatea unui prim prezident pe lîngă prezidenţii de secţii era de mult simţită, şi amicul nostru d. Lascar Antoniu a reliefat-o cu o inebranlabilă argumentare. Decît, faţă cu modul cum înţălege d. ministru al justiţiei să creeze pe primul prezident-inspector, avem de făcut o rezervă.

După cele ce se spun, şi relatează unele ziare, d. Stelian are gîndul de a da primului prezident latitudinea de a judeca prezidînd la *ori-ce secţie* a tribunalului său. Aceasta nu ni se pare a fi o idee excelentă. Căci s'ar putea întîmpla ca această latitudine a primului prezident să dea loc la multe suspiciuni din partea împricinaţilor,—suspiciuni cari uneori n'ar fi poate lipsite de temei.

De aceia noi credem că d. ministru al justiţiei reflectînd asupra acestei eventualităţi, va reveni asupra ideei de a lărgi sfera atribuţiunilor pur judecătoreşti ale primului prezident. *Lărgirea sferei atribuţiunilor administrative, extra-judecătoreşti şi de control*, iată în ce constă necesitatea adînc simţită în magistratură. Şi până la o mare şi largă reformă prin crearea inspectorilor judiciari, şi aceasta va fi un pas, va fi un început; cu atît mai bun cu cît este mai mult simţit şi neseesar.

Em.

CATE-VA NOTE

Anul acesta este anul dezrobirilor. După dezrobirea ţăranilor din Romînia, efectuată de guvernul liberal, a urmat dezrobirea Bulgariei, Albaniei, Cretei, etc...

Gazete ale opoziţiei de ori-ce nuanţă tăceţi şi plecaţi-vă, înaintea marei opere a guvernului romîn! Iată marile consecinţe ale operei liberatorii a d-lui Sturza. Ea a servit de pildă atîtor popoare!

Şi—ar putea adăoga d. I. G. D.—oare ţărănimea romînă care se găseşte în fruntea acestor neamuri şi atîtor mişcări însemnate, nu este ea conştientă şi nu merită Votul universal?

*

Carpiştii susţin sus şi tare, că alegerea de la Constanţa nu este un succes al *tachiştilor*; ci o înfrîngere a satrapului Vîrnav.

Că e o înfrîngere a satrapului Vîrnav, nu rămîne îndoială; dar nu numai a satrapului, care a pus lista şi a obţinut 278 voturi; ci şi a grupărei carpiste, care ştiind că nu va obţine de cît 10—15 voturi, nici n'a îndrăznit să se afirme la această alegere.

O fi suferind satrapul o înfrîngere, dar înfrîngerea carpiştilor este mai ruşinoasă. Şi de aceea gazetele lui Cc. Petrache ar trebui să tacă şi să nu vorbească de înfrîngerile altora.

*

Viitorul, văzînd că reforma lui Vasile Lascar garantînd secretul votului, a cauzat în ultimele timpuri succese *tachiste*, încearcă a discuta intenţiunile fostului ministru de interne liberal, spunînd, că Vasile Lascar nu a urmărit realizarea succeselor d-lui Take Ionescu.

De acord,— şi ne mirăm că *Viitorul* pune chestia atît de simplist şi de straniu. Regretatul bărbat de stat liberal a ţinut numai să armonizeze starea de fapt electorală cu intenţiunile legiuitorului de mai înainte. Şi dacă această armonizare conduce la succese pe partidul conservator-democrat şi nu pe cel liberal, de ce *Viitorul* să-şi manifeste invidia sub o formă atît de răutăcioasă?

Incalte să strige trădare şi să blesteme memoria marelui om. Ar fi cel puţin o manifestare sinceră, de şi nu tocmai lăudabilă.

A se vedea la ultima oră ştiri telegrafice cu privire la evenimentele din Balcani; isbucnirea revoluţiei în Bosnia; demonstraţiile din Belgrad; Skupcina sîrbească e pentru declararea resboiului contra Austriei. De asemeni la ultima oră se găsesc ultimele ştiri din Bulgaria şi Turcia.

OAMENI ŞI LUCRURI

SCRISORILE

15 Septembrie.

Cum ora sosirii curierului corespunde cele de mai multe ori cu oara mesei, observatorul atent e izbit de onespusă varietate de impresiuni. Pe neaşteptate şi ca prin farmec faţa fiecăruia îmbracă o expresiune deosebită şi într'un feliu ori într'altul caracteristică, după cuprinsul bun sau rău—rare ori indiferent—al corespondenţei sosite.

Iar din faptul marei diferenţe între oameni—adunaţi din atîtea ţări depărtate una de alta—izvoreşte şi marea variaţie a noutăţilor sosite şi a impresiilor produse de dînsele. Ziarele fie-cărei ţări aduc noutăţi de natură diferită. Cîte unul din oaspeţi aşteaptă ştiri asupra vre-unei mişcări din Rusia; altul urmăreşte noutăţile din Bulgaria, mersul conflictului cu Turcia; după temperamentul fie-căruia se resfrîng pe faţa lui, în ochii lui, senzaţiile de plăcere ori de dezamăgire produse prin cetirea repede a celor primite. Pe alocurea e nepăsarea; dar în ochii celor mai mulţi şi mai cu seamă a celor mai multe poţi discerne impresiuni mai durabile şi mai serioase.

Comercianţi cu fruntea încreţită de grija dăraverilor, veniţi ori exilaţi de medici pentru o cură de uitare, retrăiesc de-odată, prin mijlocirea scrisorilor, ori prin cetirea cotei de bursă în ziarele lor—momentul greu al ocupaţiilor zilnice de cari s'au depărtat. Femei singuratece, venite în căutare de linişte şi de repaos primesc pe inegritele foi de hîrtie raportul zilnic despre proza... menagiului părăsit şi, un moment, le trece poate prin gînd umbra amintirii, le apare în zarea ochilor îngîndurati viziunea a tot ce a lăsat în urmă şi care îi recheamă în neliniştea vieţei de toate zilele.

Dar ce fulgerătoare întunecare trecu deodată peste faţa de o interesantă paloare, a fecioarei din apropiere? Ce i-a adus oare scrisoarea desfăcută în grabă pe care a cetit-o şi recetit-o cu iuţeala vertiginoasă a nerăbdării şi acum o reciteşte din nou cu o vădită tulburare? Cine poate s'o ştie! Sunt atît de multe şi de diferite pricinele cari au putut hotărî venirea ei încoace şi de atîtea feluri poate fi conţinutul scrisoarei care a emoţionat-o pe neaşteptate şi i-a schimbat buna dispoziţie într'o apăsătoare ori sumbră îngrijorare...

Şi astfel un singur moment — acel al sosirii curierului—apare deciziv în viaţa uniformă şi tihnită presărisă pacienţilor şi nervoşilor aflători în cură. Iar după amează în vre-un colţ retras al parcului poţi întîlni din nou vre-o fecioară purtîndu-şi ochii, într'ascuns, pe paginele unei scrisori păstrată cu îngrijire, meditînd asupra unor rînduri care i-au trezit nostalgia reîntoarcerei ori i-au îmbujorat obrajii. Iar în umbra copacilor, sub adăpostul largilor umbrele ce adumbresc terasele, barbaţii scriu femeilor, soţiile scriu soţilor în depărtări, în timp ce boarea dulce aduce sărutul alintător al valurilor, ca un ecou de îndepărtate păreri de rău pentru cei stingheri. Ori cît e de singur omul,—el trăeşte totdeauna o viaţă comună cu a altora. Iar într'aceasta stă şi tăria şi slăbiciunile lui.

Rodion

Congresul de liber-schimb de la Londra

— Aplicaţiunile porumbului.—Cekul —

In Anglia ţara clasică a liberului schimb se discută şi astăzi cu multă însufleţire în contra protecţionismului, care tinde să formeze linia generală de conduită a tuturor ţărilor în vederea unei desvoltări chiar forţată, pentru industria şi agricultura fie căreia în parte.

La congresul pentru liber schimb, ce a avut loc în luna trecută la Londra, partizanii din toată lumea ai acestui sistem au cules şi prezentat interesante date, spre a dovedi că dacă în teorie protecţionismul apare ca ceva cu totul anormal în desvoltarea economică a popoarelor, nici în practică acest sistem nu poate fi apărat din cauza relei influenţe, evident simţite de toate organismele statului.

Delegaţii liber-schimbişti francezi, au întocmit şi prezentat o statistică a succesiunilor şi donaţiunilor, spre a arăta că regimul de liber-schimb, departe de a ruina Franţa, după cum se pretinde din contra a contribuit la creşterea bogăţiei generale, pe cînd sub regimul protecţionist s'a observat o stagnare şi o tendinţă spre descreştere a bunei stări generale.

Ei au declarat că regimul protecţionist nu-i decît „nesiguranţă şi ilusie şi creiază o jenă economică şi socială".

Ceea-ce apare ca o adevărată surprisă, este declaraţia delegatului Belgiei „făcută în numele industriaşilor din ţara sa", că este un partisan hotărît al liberului-schimb.

Delegatul agricultorilor din Danemarka cere un regim de liber-schimb pentru că numai în acest mod ţările vor putea prospera în condiţii normale prin libera concurenţă şi nu la adăpostul tarifelor vamale; false şi nesănătoase stimulente pentru expansiunea economică a unei ţări.

Şi cu toate că în general, lumea suportă cu greutate povoara regimului protecţionist şi în toate ocasiunile reprezentanţii acestui spirit ostil protecţiunei, nu cruţă atacurile cele mai viguroase, nu este mai puţin adevărat că în această atmosferă ostilă, ţările se întrec în a acorda tot felul de avantaje şi o protecţiune cît mai simţitoare, unor anumite produse şi industrii indigene.

Atît de hotărîtoare a fost influenţa germană în mişcarea economică a lumei, de la 1870 încoace, în cît a impus oare cum, prin politica sa economică ultra-protecţionistă acest regim tuturor celorlalte ţări.

Şi după cum în situaţia generală politică idealul tuturora tinde spre un regim de desarmare şi de pace generală tot astfel în situaţia economică rămîne ca un ideal de realizat introducerea liberului schimb.

Şi după cum delegaţii pentru pace abia întorşi pe la vetrele lor, asistă spectatori neputincioşi la preparativele unui conflict sîngeros ce probabil va lua naştere în Balcani tot astfel congresiştii adunaţi la Londra, întorşi în ţările lor vor asista la întrodacerea de noi măsuri şi legi de ocrotire luate în numele aceluiaşi „rău necesar" în faţa căruia se opreşte ori ce judecată, ori cît de omenească şi ori cît de echitabilă.

*

Crizele provenite dintr'o supra-producţie generală, nu ameninţă în present şi într'un viitor cît mai îndepărtat, producţia porumbului, ori cît de îmbelşugată ar fi ea.

Intrebuinţările porumbului iau în fiecare an, o extensiune mai mare şi cu toată resolta enormă, în anii buni, din Statele-Unite, excedentul exportabil din această ţară a găsit cu uşurinţă pieţe de desfacere.

In Germania şi în Statele-Unite s'a pus în consumaţie *pîne de porumb* şi fabricaţiunea ei tinde să se generalizeze.

Industria de asemenea a dat o mulţime de aplicaţiuni porumbului. Berăriile şi distilăriile îl întrebuinţează pe o scară întinsă Fabricaţiunea glucozei din porumb, creşte necontenit.

In Statele-Unite *oleiul de porumb*, alimentează pieţele în cantităţi mari, de la 15 până la 20 milioane de litri şi este pus în consumaţie curat sau amestecat cu oleiul de masline. Serveşte în bucătărie, în pictură şi la unsul maşinelor.

Fabricaţiunea *alcoolului din porumb* ia o desvoltare considerabilă.

De curînd o mare uzină din Statele-Unite fabrică o *hîrtie foarte bună* din drojdia de porumb şi al cărui preţ este

cu mult inferior hârtiei fabricate din cîrpe sau din pastă de lemn.

*

Să ştie ce importanţă mare are cambia pentru schimbul internaţional de cînd s'a introdus un drept internaţional pentru acest lesnicios instrument de credit. Cekul însă, până acum nu s'a bucurat de aceiaşi favoare cu toate că utilitatea lui este bine recunoscută. Comercianţii serioşi ai Berlinului, cu ocazia proectului de lege asupra cekului, au atras atenţia guvernului german că ar fi timpul ca să se introducă şi pentru cekuri un drept internaţional.

Spre a înlesni ca acest proect să capete cît mai curînd fiinţă, ei au hotărît să întocmească un tablou de prescripţiunele legale asupra cekurilor în vigoare în toate ţările, spre a se stabili cari prescripţiuni concordă şi care diferă. Odată cunoscînd acestea ar urma să se intervie pretutindeni spre a se pune de acord diferenţele şi a se ajunge în acest mod la internaţionalizarea prescripţiunilor legale asupra cekului.

Reforma îndeplinită va aduce un nepreţuit folos relaţiunilor internaţionale.

Dar iată că Americanii, oameni practici în totdeauna, au reformat formatul cekurilor. Carnetele liberate acum de bănci clienţilor lor sunt prea mari şi nu pot fi purtate cu uşurinţă în buzunar.

De oare-ce, aceea ce dă valoare cekului este sămnătura, odată ce posesorul lui are atît loc în cît îşi poate pune sămnătura, reducînd formatul la dimensiunea unei cărţi de vizită, cekul nu-şi perde nimic din valoarea şi esenţa lui şi satisface cealaltă trebuinţă de a nu fi supărător şi de a putea fi purtat cu uşurinţă.

Şi pornind de la această judecată, americanii au pus în circulaţie aceste cekuri-cărţi de vizită care au astăzi o întrebuinţare zilnică în toate oraşele mari din Statele-Unite.

Ele tind să se generalizeze în Anglia şi de acolo probabil, vor căpăta întrebuinţare pe toate pieţele Europei. E. B.

Litere-Ştiinţe-Arte

Campania electorală americană n'a epuizat încă toate formele şi originalităţile posibile. Aşa, în cea de acum teatrele joacă oare care rol. In vestibulul de intrare a unora din teatre se află cîte un.. Bryan de ceară, figură perfect imitată a candidatului democrat.

Indărătul lui—un gramofon „rostește" o cuvîntare politică de propagandă, iar publicul admiră şi-şi face convingerea în vederea apropiatei alegeri prezidenţiale.

*

Cel mai nou supliment al ziarului „Berliner Tageblatt"—Der Weltspiegel—conţine o ilustraţie reprezentînd: „trei generaţii în Casa Regală Romînă".

Fotografia reprezintă pe regele Carol I, pe prinţul Ferdinand şi alături pe prinţul Carol salutînd milităreşte după cunoscuta fotografie a atelierului Mandy din Bucureşti.

*

Ştirea „morţii" Sarhei Bernard a fost imediat dezminţită prin telegramele semnate de însăşi marea artistă şi adresate ziarelor.

Să fi fost vorba numai de o moarte... teatrală? Ori poate o invenţie a impresarului în vederea noului turneu? Totul e posibil în lumea culiselor.

*

In americana „Humane Review" d. E. Bury descrie azilul de alienaţi al statului Illinois. Intre altele sunt detalii noui asupra influenţelor culorilor asupra nebunilor.

De exemplu, Culoarea roşie ar fi avînd o bună influenţă asupra nenorociţilor atinşi de o neagră disperare. Culoarea albastră ar fi calmînd accesele de veselie prea vie şi produce efecte minunate asupra temperamentelor excitabile; tapiseria neagră, podeaua neagră, storuri negre, un pat negru, au folosit pentru calmarea unor crize violente aşa în cît camera neagră" se întrebuinţează adesea şi cu succes.

*

După nişte recente memorii ale unor contemporani se constată că Napoleon cel Mare ducea cu sine în toate expediţiile şi companiile o bogată bibliotecă.

Ea cuprindea vr'o mie de volume între cari figurau toate geniurile literare şi istorice. In termenii mijlocii ea conţinea 40 volume poezii epice, 40 volume de drame, vr'o 60 de cărţi lirice, 100 volume de romane.

Dar în mare parte cărţile din bibliotecă erau de istorie, între care şi istoria unor razboaie celebre, precum şi cărţi de geografie şi topografie a diverselor state.

*

S'a pus sub presă şi în curînd va apare ediţia a II-a din interesantul studiu social: *„Cauzele criminalităţii"* datorit d-lui *C. S. Balan*, magistrat Tribunalul Putna.

Prima ediţie din lucrarea d-lui Balan fiind un studiu interesant ziarul nostru s'a ocupat la timp.

*

La 1 Octombrie c. va apare în Bucureşti, primul număr din *«Revista romînă"*, o foarte interesantă publicaţie în geniul revistelor „L'Ilustration" şi „Ilustrierte Zeitung".

Această revistă va cuprinde, pe lîngă numeroase ilustraţiuni şi articole de literatură, artă, muzică, sport, etc. avînd colaborarea celor mai de seamă scriitori şi artişti ca: Radu D. Rosetti, C. S. Balan (de Lanbac), Vasile Pop, Gheorghiu Doinaru etc., precum şi bucăţi muzicale de ale marelui compozitor Stan Golestan din Paris.

Primul număr se trimete gratis la cerere. Redacţia e în Bucureşti, Bulevardul Carol 5 etaj.

*

Cultura an V, No. 9, de sub direcţiunea d-lui I. Găvănescul, a apărut cu următorul sumar:

I. Simionescu, Didactica Ştiinţelor Naturale. I. Găvănescul Friedrich Paulsen. D. M. Cădere, Invăţămîntul ştiinţific experimental şi de observaţie în şcolile superioare de comerţ. I. Găvănescul, La Ciahlău.

Ecouri diverse, Chestia ridicării în aer a obiectelor, fără contact; Institutoarele rurale; La Literatura rumena.

Revista Revistelor: Convorbiri literare, Viaţa Romînească, Sămănătorul, Indrumarea, Revista din Iaşi, Viaţa nouă, Luceafărul, Junimea literară.

Informaţii

● *Ultimile ştiri asupra mersului holerei în Rusia, aduc vestea că flagelul a început să descrească în toate guvernămintele ca şi la Petersburg.*

In Odessa şi Moscova cazurile s'au împuţinat mult.

● Am anunţat acum cît-va timp, că d. Stroescu, colonel de artilerie, din Roman, a intentat acţiune la casaţie contra deciziei ministrului de Răsboi, prin care a fost pus în poziţie de retragere din oficiu pentru infirmităţi corporale.

La primul termen, care a avut loc înaintea secţiei a III-a a Inaltei Curţi, s'a născut divirgenţă de opinii.

Afacerea s'a judecat din nou alaltă-eri şi contenciosul a respins acţiunea D-lui colonel Stroescu.

● **Holera.**—Iată situaţia holericilor din imperiul Rusesc pe ziua de la 25 Septembrie:

Petersburg, bolnavi 109, morţi 47.
Arhanghel, bolnavi 3, morţi 1.
Helsingfors, bolnavi 3 mateloţi.
Ecaterinoslav, bolnavi 3, vindecaţi 1; totalul holericilor aici e de 55.
Elisabetpol, bolnavi 6. morţi 1.
Cherciu, bolnavi 1, morţi 1; totalul holericilor e de 15.
Kiev, bolnavi 89, morţi 8.
Orel, bolnavi 2.
Riga, bolnavi 1.
Uja, bolnavi 2, morţi 1.
Iaroslov, bolnavi 4, morţi 2.
Tiflis, bolnavi 8, morţi 2.

Totalul îmbolnăviţilor, deci pe ziua de 25 Septembrie, a fost de 231, iar al morţilor de 62, după „Besarabskoi jizni".

◑ In altă parte a ziarului vorbim despre scandalul din consiliul comunal de Roman, care a scăzut anuitatea de 40,000 lei pe an la 30,000 lei, pentru alimentarea oraşului cu apă.

Acum ni se comunică din Roman, că aseară consiliul s'a întrunit sub preşedenţia d-lui primar A. Morţun, şi că în urma unor certe violente asupra chestiei apei, care a fost din nou adusă în consiliu, cu toată intervenţia d-lui prefect, d-nii consilieri A. Deker, N. Apostol şi Părintele Mârza, au declarat că îşi dau demisia din consiliu.

Cei trei consilieri vor trimite chiar mîine demisiile ministerului de interne.

Alte demisii sunt iminente.

○ A. S. R. Principesa Elisabeta şi-a serbătorit astăzi aniversarea naşterei.

Mica principesă împlineşte astă-zi 14 ani.

● D. V. I. Deoghenide a fost numit suplinitor la şcoala din Stolojeni, comuna Ciurea, din judeţul nostru.

● **Militare.**—Cu începere de la 1 Noembrie 1908 elementele armatei vor cuprinde următoarele contingente.

Armata activă, va cuprinde următoarele contingente: sub arme, trupele cu serviciu activ de 2 ani 1908 şi 1909, cele cu serviciu de 3 ani 1907, 1908 şi 1909, cele cu serviciu de 4 ani, 1906, 1908 şi 1909.

In concediu la vetrele lor: trupele cu serviciu de 2 ani, contingentele 1903—1907; cele cu serviciu de 4 ani contingentele 1903—1905.

Rezerva, pentru trupele cu serviciu activ de 1 an contingentele 1898—1902; cele cu serviciu de 3 şi 4 ani contingentele 1901—1902.

Miliţiile vor fi numai la trupele cu serviciul activ de 2 ani şi va cuprinde contingentele 1895—1897.

Armata teritorială va cuprinde următoarele contingente.

Pentru trupele de servicia de 2 ani vor cuprinde contigentele 1891—1904 iar trupele cu serviciu activ de 3 şi 4 ani vor cuprinde contigentele 1891—1900.

Contigentele ce compun armata activă şi rezervele ei, vor fi împărţite pe arme şi servicii după cum urmează.

Următoarele trupe şi servicii vor păstra numai contingentele aflate sub arme:

Şcoalele militare, depositele de cai, regimentele de călăraşi, taberile regionale de instrucţie, companiile şi secţiile de pompieri, regimentele de cetate, corpul grănicerilor, corpul jandarmilor rurali.

Următoarele trupe vor păstra toate contigentele active (sub arme şi concediu) şi vor vărsa contingentele de rezervă batalioanelor de rezervă:

Regimentele de infanterie.
Batalioanele de vînători.
Companiile de jandarmi pedeştri.

● O persoană sosită din Sinaia şi în măsură de a şti, ne-a declarat că starea sănătăţei M. S. Regelui merge cît se poate de satisfăcător.

Noul regim de alimentare, recomadat de d-rul Noorden, a contribuit mult la capatarea forţelor, astfel că Suveranul face preumblări prin parc.

● Intrunirea ce au ţinut'o cei unspre-zece bunavesterişti, acasă la d. Neculaide, nu s'a luat încă nici o hotărîre asupra politicei ce s'o urmeze.

Ei se vor întruni din nou zilele acestea.

✱ Se ştie că primăria comunei Roman se oferise a da 40.000 lei pe an comunei Iaşi, pentru ca inschimb să se alimenteae şi Romanul cu apă din isvoarele de la Timişeşti.

Cînd chestiunea se credea că e aproape tranşată, s'a încurcat mai rău.

Ministerul de interne a refuzat să aprobe anuitatea de 40000 lei pe care consiliul comunal de Roman o votase şi faţă de acest refuz acelaş consiliu întrunindu-se a dat un vot ca anuitatea să fie scăzută la 30000 lei, ceia ce nu covine comunei Iaşi.

O mare parte din membrii consiliului comunal din Roman, faţă de refuzul ministerului de interne, au decis să demisioneze.

Iată cum ştiu liberalii să lucreze pentru binele general!

◓ D-na Maria Ştefănescu a fost numită suplinitoare a catedrei de ştiinţi, la şcoala secundară de fete din localitate, la catedra d-nei Murnu, care e în concediu.

◑ După cererea generală, celebrul Iassy, singurul transformist romîn, va da încă două reprezentaţii în sala circului sidoli în zilele de Mercuri 1 şi Joi 2 Octombrie.

● Celebra **„Societé des instruments anciens" din Paris**, de sub preşedenţia ilustrului compozitor **Saint Saëns** va da un singur mare concert Luni 27 Octombrie a. c. în sala Teatrului Naţional din Iaşi.

Această ilustră asociaţie se compune din următorii artişti renumiţi: *Hénri* şi *Marcel Casadesus* amîndoi foşti premianţi I ai Conservatorului din Paris şi solişti ai Concertelor Colomme, vestitul violonist *Malkine* şi *Maurice Devilliers*.

Concertele se vor da cu concursul cunoscutei virtuoze pe *harpa-luth* d-ra *Hélène Zielinska* şi a renumitei cîntăreţe pariziene *Marie Buisson*.

Instrumentele anume ce trebuesc la aceste concerte sunt aduse de artişti şi fac parte din celebra colecţie a societăţei.

Succesul artiştilor ie enorm, iar anul trecut la Bucureşti au făcut săli pline şi au fost primiţi cu entuziasm.

Locaţiunea ie deschisă la agenţia *Carmen Sylva* (Iliescu, Grosu et Comp.)

● Membrii societăţei de bine-facere „Cuza-Vodă" s'au întruuit în adunare generală şi au procedat la alegerea consiliului da administraţie.

Au fost aleşi: d. Dimitrie S. Ionescu, preşedinte; Iacob Cercel şi Al. Costinescu, vice-preşedinţi; casier d. Neculai Gheorghiu; secretar d. Gh. Gh. Dobrovici şi supleant d. I. Anton; controlori d-nii Gh. Mareş şi D. Ştefăniu; membri în consiliul de administraţie d-nii: Const. Goraş, Neculai Musteaţă, A Chirei Vasile, Neculai Vicol, Ioan Teodorescu, Vasile Teodoriu şi Ţanea Ioan.

● Din cauză că statuia lui N. Roşca Codreanu nu s'a putut găti la vreme, serbarea jubilară de 50 ani a liceului „Codreanu" din Bârlad se amînă pentru odată, care se va publica la timp.

● Membrii consiliului comunal urmau să se întrunească astăzi la oreie 4. p. m.

Şedinţa s'a amînat pentru mîine Marţi la orele 4 p. m.

● Eri după amiazi a avut loc la societatea funcţionarilor comerciali, o întrunire a comercianţilor din localitate şi comis voiajorilor, în scopul de a pune bazele unei societăţi a comercianţilor ieşeni.

S'a însărcinat un comitet care să întocmească un proect de statute.

Duminica viitoare comercianţii se vor întruni din nou.

● Membrii consiliului de higienă al oraşului se vor întruni Mercuri după amiazi, în şedinţă ordinară, pentru a discuta mai multe chestiuni.

● Un mare număr de bulgari care au fost la munca cîmpului în Rusia, au trecut eri prin oraşul nostru, luînd drumul spre Giurgiu.

● Mercuri 1 Octombrie a. c. se va deschide seziunea de toamnă a Curţei cu Juri de Roman.

Curtea va fi prezidată de d. Constantin Grigoriu, membru al Curţei de Apel din Iaşi.

● Depozitul de recrutare a trimes ordinile de chemare pentru recruţii clasei 1909, care trebuie să se prezinte depozitului spre a fi trimeşi corpurilor unde sunt repartizaţi pe ziua de 1 Noembrie.

◒ **Cultura plantelor textile.**—Pe anul 1907 | 908 cultura inului şi a cînepei a dat îndărăpt. Media pe ultimii ani a fost pentru cînepă 5.395 Ha, inul 43.180 Ha.

Iată care a fost cultura pe anul 1907. Cînepa s'a cultivat pe 4.905 Ha, deci cu 400 Ka mai puţin; iar inul s'a cultivat pe o suprafaţa de 18.157 Ha. deci cu 25.023 Ha.

Această discreştere a culturii inului şi cînepei e un semn al vremei.

◑ D. Alexandru A. Bădăreu, a plecat aseară în Capitală.

D-sa se va reîntoarce Mercuri în localitate.

◔ Ministrul lucrărilor publice a acordat o reducere de 50 la sută pentru călătoriile din toate staţiunile C. F. R. spre Bucureşti şi vice-versa, cu ocaziunea serbărilor extraordinare ce vor avea loc în Bucureşti în „Parcul Regele Carol I-iu" (expoziţiune) în zilele de 5 şi 6 Octombrie a. c.

Se ştie că aceste serbări sunt organizate de Fundaţiunea „Vatra luminoasă Regina Elisabeta" cu ocaziunea punerei pietrei fundamentale pentru primile clădiri ale coloniei şi în folosul construirei clădirilor sale, şi la care vor lua parte M. S. Regina A. S. R. Principesa Maria cu Augustii copii şi A. S. R. Principesa de Wied (născută Schönburg-Waldenburg).

Biletele de întoarcere din Bucureşti nu vor fi valabile de cît dacă ele vor fi vizate de Comitetul de organizare al serbărilor în Parcul Expoziţiunii şi în acest scop, va funcţiona un biurou special pentru vizarea biletelor.

Biletele vor fi valabile de Sîmbătă 4 şi până Marţi 7 Octombrie a. c.

◑ S'a încredinţat firmei Inginer. B Diamant & Co., biurou tecnic, Iaşi următoarele lucrări:

Complecta instalare a marei fabrici de parchete şi fasonarea lemnului cu o forţă de 100 cai, a d-lor C. S. Bonaventura, şi I. Spitzer, Tg. Frumos.

Instalarea unei maşini de aburi la şcoala normală „Vasile Lupu", loco.

Instalarea complectă unei brutării mecanice a d-lui I. C. Fleaşcă, loco.

Instalarea complectă unei mari spălătorii chimică cu forţă proprie de abur a d-lui Martin Buholzer, loco.

Instalarea unei tîmplării mecanică a d-lui M. Adlsberg, loco.

Instalarea fabricei pentru balamale a d-lor Kaisermann şi Haimovici, loco.

Instalarea fabricei de oglinzi a d-lui I. Bergher, loco.

◒ D. Tomiţa, al cărui proces de la Curtea cu juri s'a amînat pentru seziunea de Septembrie, a cerut eliberarea pe cauţiune.

◒ Aflăm cu părere de rău că Duminică 28 Septembrie s'a stins din vieaţă venerabilul bătrîn, în etate de 87 ani, Ioan Praja, întemeetorul şi fostul director al şcoalei primare de băeţi, din Toma Cozma, astă-zi Carol I-iu.

Inhumarea rămăşiţilor pămînteşti va avea loc mîne Marţi 30 Septembre la ora 1 d. a.

Cortegiul va pleca de la locuinţa defunctului din strada Toma Cozma spre cimitirul Eternitate.

Condoleanţele noastre întristatei familii.

◒ Eri dimineaţă comisiunea de judecată a învăţătorilor şi institutorilor din circumscripţia a III-a Iaşi, a judecat pe învăţătorul Lavronschy de la şcoala din comuna Tureatca, judeţul Dorohoi.

Numitul a fost condemnat cu transferarea la o altă şcoală din altă cătună.

DIVERSE

— Celebrul atlet romîn Stănilă C. Panduru, care a dat Joia trecută o reprezentaţie la Circul Sidoli, obţinînd un mare succes, va mai da încă o representaţie, după cererea generală, mâine Marţi, cu concursul d-nei Ruxanda Panduru, atletă romînă, care ţine pe piept 800 kgr. greutate.

Panduru, la reprezentaţia de Joia trecută, a uimit pe toţi. E de o forţă nemai văzută la noi şi întrece pe atletul Zebic, care fusese anul trecut la noi, prin mişcările şi prin execuţiile neîntrecute.

Mîine seară e program nou. Panduru va executa, în faţa medicilor, Regele Focului. La finele reprezentaţiei atletul va da un frumos premiu aceluia care'l va învinge în lupta franceză.

Indemnăm publicul să ia parte, căci e ocazie rară.

— Un început de incendiu s'a declarat aseară la locuinţa lui Mihail Tărtan din strada Bucşinescu No. 29.

Focul a fost stins de locatari.

Chestiunea Farmaciei

Mai multe ziare cotidiane din ţară între care şi ziarul „Opinia" ocupîndu-se în mod desinteresat din punct de vedere politic, de chestiunile ce sunt de domeniul binelui public, au înregistrat şi mişcarea ce tinerii farmacişti din ţară au înteprins'o în vederea modificărei noei legi sanitare, ca fiind atingătoare cu domeniul acestei însemnate chestiuni.

Mişcarea—după cum ne o arată memoriul ce publicăm—avînd de scop echivalarea unui drept deopotrivă egal dobîndit în ce priveşte titlul de farmacist şi imposibilitatea profesării lui pentru cea mai mare parte de profesionişti în dauna însuşi a binelui public; cît şi a diminuărei simţitoare de cost a tuturor substanţelor medicamentoase la mai mult jumătatea sumei prevăzute de actuala taxă, prin desfiinţarea unor beneficii neraţionale ce fac imposibil aceste transformări.

Şi dacă ar trebui să dăm crezare în totul datelor din memoriul ce publicăm realizarea propuneriior din el ar fi bine venite şi la timp.

MEMORIU

Domnule Director,

Chestiunea însemnată a intereselor farmaciei în ţară la noi—socotită ca un important auxiliar al sănătăţei publice şi agitată cu atîta aprindere şi hotărîre de farmaciştii proprietari, încă de la centralizarea fondului sanitar, a avut de sigur şi menirea de a supune cercetări domniilor Voastre o bună parte din sistemul defectuos şi nerațional al modului de funcţionare.

Sistem ce n'a primit în decursul lung al vremurilor nici o modificare menită a favoriza, a încuraja şi a populariza pînă acum în ţară la noi atît profesiunea în sine cît, şi bine facerile ei.

Indemnat d-le Director general de sentimentul unei drepte cerinţe, de titlul meude profesionist—titlu obţinut prin destulă muncă şi abnegaţiune—cît şi mai cu samă convins de necesitatea absolută de medicamente ce se simte zilnic, crescînd în ori care parte a ţărei prin înmulţirea populaţiunei ei, cît şi prin popularizarea ştiinţei medicale, îmi permit în presentul memoriu a expune pe scurt cunoştinţei Domniilor Voastre o parte din marile lacune ce cuprinde regulamentul în vigoare al farmaciei la noi, regulament ce datează fără nici o alteraţiune de text de mai bine de trei zeci de ani.

Inaugurată la început în ţară deschiderea farmaciei încă de pe timpul cînd se pusese bazele definitive al unui serviciu de sănătate publică, şi de către o grupare de oameni mai toţi străini de neam, magistri în farcie, care împuterniciţi de hrisoave domneşti deveniseră atunci, fără nici o altă pedică, cetăţeni romîni şi proprietari a o bună parte din farmaciile de astă-zi.

Mai tîrziu farmacia romînească a avut posibilitatea de a fi supusă unei transformaţiuni îmbucurătoare ce consta, în felul de aşi dobîndi magistrii sei prin înfiinţarea unei şcoale speciale de farmacie—pe atunci rudimentare—încă, datorită iniţiativei nemuritorului profesor dr. Davila; şi tot în acel timp, odată cu formaţiunea primei echipe de noi magistri în farmacie, se redactă prin trebuinţe imediate regulamentul dreptului de concesiune prin care concesionarul, devenise acelaşi proprietar perpetuu al unei farmacii.

Necesitatea absolută Domnule Director general ce se întrevede din însuşi procedeele defectuoase a funcţionărei farmaciei, prin numărul prea restrîns de farmacii, prin arendarea multora din ele cu sume exagerate, cît şi prin preţul medicamentului lor, nedreptatea şi nepasarea cu care sunt privite şi tratate noile elemente de profesionişti în această specialitate pînă şi de antecesorii lor mai favorizaţi de soartă, pledează de la sine, după cum se va putea mai departe vedea în favoarea desfiinţărei definitive sau cel puţin a reformărei articolului regulamentar ce prevede perpetuarea pe nedrept, a dreptului de proprietate.

Aceasta necesitate a fost vădit constatată şi de ilustrul profesor hygienist dr. Felix care în calitatea sa de director al sănătăţei publice a căutat ca tocmai în interesul ei să desfiinţeze moştenirea din dreptul de concesiune; fără ca să poată transforma această dorinţă a sa în realitate, de şi era dreaptă şi necesară, şi aceasta numai din cauza farmaciştilor improprietăriţi şi îmbogăţiţi care vedeau prin rezolvirea acestei noi transformări cea mai mare nefericire a soartei lor.

(Va urma).

TEATRU CIRC SIDOLI

Mercuri 1 şi joi 2 Octombre 1908

Ultimele 2 reprezentaţii

date de celebrul transformist

IASSY

Alegerea de la Constanța

— Interview cu d. Ioan Bănescu —

Profitînd de prezența simpaticului nostru amic din Constanța, d. Ioan Bănescu, venit în localitate cu afaceri personale, l'am rugat să ne dea cîte-va lămuriri asupra alegerei, care a avut loc la Constanța zilele acestea, și în care după cum se știe, lista conservatorilor democrați în frunte cu d-sa, a ieșit învingătoare în potriva listei satrapului Vîrnav.

La întrebarea noastră, cum se explică reușita listei conservator democrată în alegerea comunală de la Constanța, amicul nostru a binevoit să ne răspundă.

— Succesul de la Constanța se datorește atmosferei apăsătoare creată de d. prefect Vîrnav și mai ales organizărei puternice a partidului conservator democrat. D. Vîrnav este o fire acaparantă și absolut fără nici o pregătire pentru viața publică modernă și mai puțin încă pentru a pricepe marele interese ce avem în noua provincie; d-sa n'a căutat de cît să știrbească și puținele drepturi constituționale ale cetățenilor dobrogeni, și ridicîndu-se pe deasupra legilor, a inaugurat un regim administrativ din cele mai odioase. In timpul din urmă ajunse un mic tiran, care da mult de îngrijit.

— In ce constă opera abuzivă a prefectului Vîrnav?

— Cu de la sine putere și în disprețul tuturor legilor și fără învoirea autorității centrale, a oprit aducerea apei de la Dunărea—lucrare deja contractată și care urma să fie terminată la 10 Iulie a. c.—a modificat cazinul comunal; a părăsit vechile fundații; a vîndut localul clădit pentru școlile primare unei alte autorități, a ciuntit și redus serviciul eclerajului electric al orașului, a lasat în părăsire băile de la Mamaia, pentru a le discredita;—toate acestea aducînd comunei o pagubă de peste un milion și șase sute mii lei.

— De ce o parte a liberalilor din Constanța părăsind pe D. Vîrnav, a dat concurs listei dumnea-voastră?

— Față cu această activitate publică a d-lui Vîrnav, în lupta electorală de la Constanța, era fatal să se unească și liberalii desidenți, care disperați de apucăturile șefului lor, vedeau în el o primejdie chiar pentru partidul liberal. De alt-fel, după cum am anunțat prin apelul adresat alegătorilor, lupta s'a dat pe chestia autonomiei comunale. Și era firesc ca lupta să o dea fățiș partidul nostru pentrucă—și aceasta este important—*partidul conservator democrat este în Constanța singurul partid politic serios organizat și în programul căruia ilustrul nostru șef D. Take Ionescu a înscris acordarea drepturilor dobrogenilor*:

— Care este astă-zi situația d-lui Vîrnav în Constanța?

— Astăzi d. Vîrnav nu are în jurul său nici un om de valoare, fiind părăsit și de toți liberalii. Ele este prisonierul funcționarilor săi, pe care îi lasă să-și facă de cap, în schimbul serviciilor acestora.

— Ce este adevărat din cele afirmate de ziarele carpiste, că succesul partidului conservator-democrat de la Constanța ar avea o însemnătate pur locală?

— Rău fac unele ziare cînd afirmă că succesele alegerei de la 25 a. l. c. este numai ceva local. Nu; e mai mult de cît atît. Este isbînda principiului autonomiei comunale; este isbînda partidului conservator-democrat, care a înscris în programul său Constituționalizarea Dobrogei; este și isbînda tutulor oamenilor de bine, democrați și desidenți liberali, în contra năsdrăvăniilor prefectului Vîrnav.

Să se știe odată pentru totdeauna, că d. Vîrnav a *zădărnicit în bună parte acordarea drepturilor dobrogenilor*; *că d-sa este reprezentantul brutal al administrației abuzive în Dobrogea și prigonitorul oricărei manifestări de înălțare sufletească a cetățenilor.*

— Ce credeți că e în interesul Dobrogiei să facă guvernul în urma acestei alegeri?

— Socot că alegerea de la Constanța, este o indicație foarte semnificativă pentru guvern, de ceea ce trebue să facă de aci înainte pentru Dobrogea. Cetățenii și-au făcut datoria, dovedind maturitatea lor politică. Nu va fi lucru cuminte de a se întinde coarda mai mult de cît trebue. Aci e absolut nevoe de liniște, mai cu seamă în momentul de față, cînd evenimente grave se petrec peste graniță.

Ultime informații

● *Din sorginte absolut sigură aflăm că în afacerea fraudelor din pădurile din județul Neamtz este implicat și* un membru al actualului guvern.

S'a constatat că între debitorii amendați în urma falșurilor descoperite, este și acel membru al guvernului, fiind în debit cu 100,000 lei.

Faptul acesta face ca cei vinovați să albă speranța că ministrul implicat în afacere, va interveni ca totul să se facă mușama.

◔ **Finețele artificiale**, sînt în progres vădit cu toată legiuirea liberală a finețelor naturale: Media întinderilor pentru finețele naturale pe ultimii 5 ani ani a fost 483.942 Ha; în anul 1907, cînd s'a legiferat asupra acestor fînețe întinderea a fost numai de 428.474 Ha, deci cu 55.468 Ha mai puțin.

Iar finețele artificiale cu toată opunerea legilor liberale, au mers în creștere. Media pe ultimii 5 ani a fost de 76.813 Ha; iar în 1907 întinderea a fost de 190.662 Ha, deci într'un singur an cultura finețelor artificiale a crescut cu 32.864 Ha.

● Astăzi a început la Universitate concursul pentru ocuparea burselor pentru străinătate.

Comisiunea se compune la fizică, din domnii profesori P. Poni și At. Obreja

La științe naturale din d-nii P. Bujor și I. Borcea.

La matematici din d-nii C. Climescu și Ralet. Dar d. Setlacec, unicul candidat s'a retras în ultimul moment.

Azi dimineață au avut loc tezele,

● Dl. I. Burada, prim-președinte al Curței de Apel a plecat aseară în Capitală, pentru a lua parte la examinarea stagiarilor, din a căror comisiune face parte.

● Astăzi dimineață a sosit la comandamentul corpului IV de armată ordinul prin care soldații contingentul 1906 urmează a fi eliberați pe ziua de 1 Octombrie.

◐ Pe ziua de 1 Octombrie se zice că vor fi numiți comisari la Iași d-nii Bonciu comisar cl. I în locul d-lui Brieff, și Coceorvă la comisia V-a în locul d-lui Florian.

● Viitoarea întrunire a liberalilor demisionari, va avea loc Sîmbătă 4 Octombrie; de astă dată acasă la dl. Gh. Șendre.

● In ziua de 10 Octombrie se vor deschide cursurile școalei pregătitoare de gimnastică, de sub conducerea d-lui prof. Berescu.

◐ Consistoriul spiritual al Mitropoliei Moldovei și Sucevei, va fi convocat în primile zile ale lunei viitoare.

● In ziua de 10 Octombrie va avea loc la Iași, concursul de alergări a ofițerilor de cavalerie ai corpului IV de armată.

Comisiunea care urmează a decerne reușitele se compune din domnii *colonel Alexandru Mustață*, comandantul brigăzai a IV cavalerie, *colonel Călinescu* comandantul regimentului 7 roșiori și *căpitanul Michel Negruzzi*, comandant de excortă.

◒ Misiunea romînă pentru cumpărarea de tutunuri în Macedonia din care face parte și dl. inginer Teodorescu directorul manuf. Iași, terminînd cumpărăturile de tutunuri se reîntorc înapoi în țară. După cît se aude calitatea tutunurilor cumpărat anul acesta sunt de o calitate absolut superioară.

◒ Camera de punere sub acuzare a respins cererea lui D. Tomiță de a fi eliberat pe cauțiune.

● **Aducem la cunoștința tuturor abonaților noștri, că «Opinia» ne avînd încasator nici în Capitală nici în altă parte a țării, abonații noștrsunt rugați de a nu face plata abonamentului nici unei persoane, care s'ar prezenta în acest scop**; ci să o trimită prin mandat poștal administrației ziarului.

Aceasta spre a evita pe viitor neplăcerea ce au avut unii abonați de-ai noștri, de a se vedea încasați de persoane străine de administrația noastră, cari le-au eliberat chitanțe false.

Noi am reclamat acestea autorităților competente și atragem atențiunea tuturor, spre a nu se mai repeta asemenea lucruri, cari produc infuziuni regretabile.

Anunciu

Atragem atenția D-lor Podgoreni, că la ferma MANTA ROȘIE din Iași, (Galata) s'a înființat **Pepenerii de vițe americane, holtuite și selecționate** de felurite soiuri. Haltoirea este făcută pe vițe din **Algeria**. Rog pe domnii amatori a vizita și se vor convinge la fața locului.

Prețurile reduse. De asemenea *facem avantage, în ce privește plata. Se vinde și cu hurta.* A se adresa la d. **Garabet Manea, Str. Carol.**

Cabinetul de Chirurgie dentara

al

Doamnei Doctor CIUDIN NICULCEA

se va muta de la 26 Octombrie c. tot în **str. Lăpușneanu la No. 25**, d'asupra parfumeriei Darmet (Robert) casele Mavrocordat. Intrarea prin gang.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Evenimentele din Balcani

Berlin.—Intr'un articol al seu, „Gazeta Germaniei de Nord" vorbind despre situația actuală crede, că Germania ar lua parte la conferență dacă ar primi garanții că deliberările vor fi inspirate de un spirit de buna-voință către Turcia și ar evita umilirile imperiului otoman atît de dese-ori încercat. Dacă vre-o putere are dreptul de a se numi amica sinceră a Turciei, aceasta este Germania.

Articolul arată că atitudinea Germaniei în chestiile actuale este dictată de alianța cu Austro-Ungaria.

Gazeta sus numită crede că un alt mod de procedare al Austriei-Ungariei ar fi împuținat dificuttățile care au urmat acțiunea ei, însă recunoaște că pretenția Austro-Ungariei de a regula afacerea Bosniei, este motivată.

Cît despre actul făcut de Bulgaria, gazeta nu crede că la Berlin lumea ar fi dispusă a sancționa acel act și a recunoaște independența înainte ca e explicație pe deplin satisfătoare cu Turcia să aibă loc.

*

Constantinopol.—D. Nenadovici a remis eri la orele 9 și 10 o notă circulară de protestare în contra anexărei Bosniei la toți ambasadorii, afară de cel austro-ungar.

*

Atena.— Se comunică din Caneea că Camera a fost convocată în seziune extra-ordinară și că se va întruni azi la orele 4 p. m.

Programul oficial anunță că președintele guvernului Cretan va deschide seziunea în numele regelui elenilor.

Consulii puterilor și autoritățile militare au fost invitați a asista la o ședință. Domnește un mare entuziasm în toată insula.

Toate municipalitățile au votat independența țărei și anexarea ei la Grecia. Deputații neputînd sosi toți la Caneea la timp, întrunirea Camerei va avea loc mîine.

*

Belgrad. —Știrea publicată de ziare despre o pretinsă deciziune luată eri de către deputații sîrbi în contra războiului este invederat neexastă, de oare-ce Skupcina abia astăzi a avut ședința sa secretă. De altfel numai 133 de deputați erau eri prezenți.

*

Belgrad.—In ședința secretă a Skupcinei, Milovanovici a făcut expunerea situației străine și în urmă ministrul de rezboiu a pronunțat un discurs care a durat o oră.

In urmă s'a deschis discuția. Ședința s'a sfîrșit la orele 9 seara.

*

București.—Din Belgrad vine știrea că eri după prînz au avut loc și mai mari manifestații pe străzi.

Principele moștenitor a exprimat mulțumiri pentru ovațiunile ce i s'au făcut și a zis: «Sunt mîndru de a fi soldat și de a deveni, dacă va fi nevoe, comandantul voluntarilor unui popor, care este gata să moară pentru naționalitatea și onoarea sa.

*

Constantinopol.—Ziarele invită în termeni plini de ură a se boicota mărfurile austro-ungare.

De azi dimineață s'a reînceput a se împiedeca intrarea în prăvăliile austriace.

*

București.—O telegramă din Berlin anunță că în ultima sa ședință secretă Scupcina serbiască s'a ocupat de chestia declărărei resboiului.

Se zice că Scupcina a cerut în unanimitate resboiul, în cazul cînd puterile semnatare ale tratatului de Berlin ar conveni la calcarea acelui tratat.

*

București. — O altă telegramă din Belgrad anunță că grănicerii austriaci au ocupat Buljukikul.

*

Belgrard.—Jandarmii turci au alungat pe grănicerii austriaci care au ocupat un pod de peste Dunărea.

*

București.—Din Belgrad se telegrafiază că într'un ducat din Bosnia, de lîngă granița Serbiei, s'a început o revoltă.

O companie de infanterie n'a putut restabili liniștea.

Conducătorii populației au declarat că nu se vor supune și că vor lupta pentru o revoluție generală în Bosnia. spre a protesta contra anexărei ei la Austria.

*

Berlin.—Corespondentul din Constantinopol al unui ziar anunță că primul ministru bulgar a declarat că intenția Bulgariei e de a aplana conflictul și speră că legăturile cu guvernul turc vor fi tot atît de bune ca și pînă acum.

In cazul însă cînd Turcia va căuta să nimicească marele act de la Tîrnova, Bulgaria nu va refuza războiul. Pregătiri eventuale se și fac.

*

Belgrad.—Știrea că localul ambasadorului Austro-Ungariei ar fi fost atacat, este inexactă.

Ambasadorul austro-ungar nici nu se află la Belgrad, ci e în concediu.

*

București,—La Salonic a avut loc o consfătuire a comitetului june turc, la care a luat parte și Hilmi Pașa, discutînduse asupra evenimentelor din Balcani.

Hilmi Pașa a declarat că și părerea Sultanului este de a se menținea de o camdată o atitudine pacinică.

Situația d-lui Hamangiu

București.—Un al doilea raport al comisiunei de anchetă în chestia magistraturei de la Iași,—raport care a fost înaintat ministerului de justiție—cere destituirea d-lui Hamangiu, procuror pe lîngă Curtea de Apel din Iași.

HIRSCH-IASI

— Cassa de incredere —

IAȘI.—STRADA LAPUȘNEANU—IAȘI

CEL MAI MARE DEPOZIT

al renumitelor

LAMPI

PENTRU ELECTRICITATE

cu prețurile originale ale fabricilor

tot ce este MAI NOU și MAI FRUMOS.

MARE ASORTIMENT DE

COVOARE

cu metru și cu bucata

MOBILE extrafine **Dormitoare, Sufragerii, Saloane,** cu prețuri foarte eftine.

BEȚE pentru perdele de **BRONZ** groase, fereastra complectă **20** lei (în loc de 30 lei).

Pentru provincie recomandăm *lămpile noastre pentru electricitate* fiind cele mai bune și frumoase și nu este absolut nevoie de a comanda după catalog fiind toate expuse în magasinul nostru.

PERDELE, BONNE, FEMME și STORURI

de ultimele noutăți

Inginer B. Diamant & Co.

BIUROU TECHNIC, IAȘI

Instalațiuni de CANAL și APĂ.
Instalațiuni ELECTRICE de tot felul.
Instalațiuni de mori automatice, silosuri, turbine.
Instalațiuni de brutării mecanice.
Instalațiuni de tămplării mecanice.
Instalațiuni de spălătorii mecanice.
Instalațiuni de fabrici de spirt, de zahăr, de tot felul.
Motoare de Benzina „Benz" de Gaz sarac, Diesel.
Mașini de tot felul, Pompe.
Furnituri de articole technice.
Cumpărături și vînzări de mașini și transmisiuni întrebuințate.
Furnizat și instalat în Iași de la 1006—1908 379 cai electrice.

Desfacere de lămpi electrice cu prețul original.

La prima-vară vom deschide în Str. Uzinei, un atelier mecanic, pentru ori-ce fel de reparaturi, precum și un laborator pentru împregnare de curele de transmisiuni, deosebit pentru un preparat dn întreținerea curelelor de transmisiuni, în locul de zis Riemezwachs, care conține 90% calofonium și 10% wachs, care destruge curelele, și din care cauză se nasc accidente, care acum s'a descoperit în Germania. Deosebit un laborator pentru un preparat, care va distruge piatra depusă în cazane, după sistemul Krupp.

Pentru sezonul actual

PALARII

Ultimele noutăți și modele *„chic parisien"*, au sosit la

SALONUL DE MODE

„HÉLÈNE"

Iași, Str. Lăpușneanu 30

NB. Se execută ori-ce comenzi, garnisări și modernizări în condițiuni avantajoase.

Prima boiangerie și curățătorie chimică

pentru haine Bărbătești, Dame și Militari

LA PARIZIANU

STRADA VECHE 45

(vis-à-vis de Biserica Sft. Sava)

se execută orice lucrări atingătoare de această branșă, prompt, conștiincios și mai eftin ca ori-unde.

Garantez că hainele văpsite nu esă pe alb și nici nu se decolorează, de asemenea *curățătul petelor* **nu apar nici odată** fiind făcute după sistemul cel mai nou întrodus de fabricele din străinătate și unde am făcut practică mai mult timp.

Se preschimbă gulere de catifea la Paltoane si Pardesiuri

Inștiințat prin o cartă poștală mă prezint la domiciliu.

— Primesc comenzi din toată țara —

Păziți-Vă a spala cu Clor!!

Clorul Vă distruge lengiurile!!

Singura instituție care pe baza unui preparat chimic—invențiune cu totul nouă—spală rufele fără CLOR dîndu-le o albeață incomparabilă—e noul stabiliment de:

SPĂLĂTORIE CHIMICĂ ȘI BOIANGERIE

„MODERNA"

Iași, Str. Lăpușneanu 24 (lîngă Noak

Se spală chimic și se vopsește mai bine ca ori unde orice Haină de Dame, Domni, Copii, Toalete de Bal cele mai scumpe, Uniforme militare, etc.

Serviciu prompt. — Prețuri modeste.

Ceĭ maĭ bunĭ Pomĭ Roditorĭ

Salcîmĭ pentru păduri,
Salcîmĭ și Tufe de Ornament
din cele maĭ alese varietățĭ
Furnizează în admirabile condițiuni
Pepinierele

Principeluĭ B. Știrbey

— Buftea —

Cataloage ilustrate cu prețurĭ, conținînd:

Instrucțiunĭ de plantare și de îngrijirea pomilor, se trimit gratis și franco, de către:

Direcțiunea Pepinierelor din Buftea

și de

Biroul de Vînzare al Prod. Știrbey

Telefon 11/8. București, Victoriei 121

Reclama e sufletul comerțului

CAILE FERATE ROMANE

Plecarea şi sosirea trenurilor—GARA IAŞI

PLECAREA

Ante meridiane

Paşcani, Bacău, Piatra-N., Bucureşti T.-Ocna, Burdujeni, Fălticeni, Botoşani	6.10
Vaslui, Galaţi, Bucureşti	8.35
Dorohoi	8.40
Paşcani, Bucureşti	10.20

Post-meridiane

Ungheni, Chişinău, Odessa	12.05
Vaslui, Tecuci, Galaţi	3.10
Dorohoi	5.40
Paşcani, Bucureşti, Burdujeni, Fălticeni Botoşani	5.55
Vaslui, Bucureşti, Galaţi, T.-Ocna	9.05

SOSIREA

Antè-meridiane

Bucureşti, Tg.-Ocna, Galaţi, Vaslui	8.30
Dorohoi	10.35
Paşcani, Bucureşti, Fălticeni, Burdujeni Botoşani	11.20

Post-meridiane

Galaţi, Tecuci, Vaslui	1.05
Ungheni, Chişinău, Odessa	5.25
Bucureşti, Paşcani	6.20
Dorohoi	8.00
Bucureşti, Galaţi, Vaslui	9.05
Paşcani, Bacău, Piatra-N., Galaţi, Bucureşti T.-Ocna, Fălticeni, Botoşani, Burdujeni	10.55

Gonosan
TRADE MARK

ANTIBLENORAGIC

Cel mai bun şi aprobat de toate autorităţile medicale. Calmează repede durerile şi opreşte secreţiunea, *scurtează durata boalei şi preîntîmpină complicaţiuni.* Doza: 4—5 ori pe zi cîte două capsule după mîncare.

De vînzare la toate farmaciile şi drogueriile din ţară. Preţul unei cutii 50 capsule lei 4; cu 30 capsule lei 2.75.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa administraţiei ziarului, strada Ştefan cel Mare No. 38

E. Herovanu
AVOCAT
Strada Tăutu 1 Iaşi
Cons.: 8—11 dim., 6—9 sara.

De inchiriet mai multe apartamente de cîte două odăi şi bucătărie la imobilul din Iaşi, strada Păcurari No. 97.
Pentru codiţiuni a se adresa la d. avocat M. C. Drăcşăneanu, strada de Jos.

De inchiriet O odaie mobilată. Str. Albă

TIPOGRAFIA
H. GOLDNER
IASI
Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori
— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE Of 30 c.

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: Of 50 c.
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Mai multe sute doamne bogate (noui cereri) doresc **căsătorie** imediată. Reflectanţi serioşi (chiar şi fără avere) să se adreseze lui **L. Schlesinger, Berlin 18.** (Cea mai mare şi de seamă agenţie matrimonială internaţională) nu anonimă.

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

Stefan P. Georgescu
AVOCAT
— Str. Căpitan Păun No. 10 bis —
Primeşte consultaţii dela 7 jum. la 9 dim.

D-r Alex. Lambrior
— Strada Vovidănici No. 1 —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

ADVOCATUL
EM. SOCOR
S'a mutat în Str. Veche 24

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— Strada Crucei 41 —

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărboi No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

„ANCORA"
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907
PESTE 182 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,266,500

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi
Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei care au intîrziat

Să nu piardă ocaziunea acum la:

Clasa IV-a a Loteriei

Tragerea

la 25 şi 26 Septembrie

LEI 960000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai rămas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 13
1/4	Un sfert	Lei 26
1/2	Una jumătate	Lei 52
1	Loz întreg	Lei 104

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4,50—lei	1/4	Un sfert	9—lei
1/2	Una jumătate	18 — lei	1/1	loz întreg	36—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştîncios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.